DE BOEKEN,

GENAAMD

HET NIEUWE TESTAMENT.

NIEUWE VERTALING.

'S GRAVENHAGE,
H. C. VOORHOEVE, JZN.
1877.

STOOM-SNELPERSDRUKKERIJ VAN C. H. VOORHOEVE,
FIRMA C. BLOMMENDAAL. — DEN HAAG.

VOORREDE.

Onder het gevoel van het gewicht der zaak, zoowel als van de verantwoordelijkheid, die zulk een werk oplegt, werd de vertaling van het Nieuwe Testament, die hiermede den Christenen in Nederland aangeboden wordt, ondernomen. Dank zij den Heer, die tot het aanvaarden en voltooien van zulk een belangrijken arbeid ons vrijmoedigheid en genade verleend heeft!

Zonder in den waan te verkeeren, dat een nieuwe vertaling bepaald noodig was, om tot de kennis van den weg des heils te geraken; en zonder te kort te doen aan de betrekkelijke uitnemendheid der Staten-vertaling, meenden wij toch, dat het bezit van zooveel meer bronnen en hulp-middelen, dan tijdens laatstgenoemden arbeid bekend waren, niet beter gewaardeerd kon worden dan door een poging aan te wenden, om van dit gedeelte van Gods openbaring een uitgave in onze taal te bezorgen, door welke de vruchten van veler arbeid onder het bereik van allen worden gebracht.

De gronden, waarop onze hoop rustte van in deze poging te slagen, zoowel als de bronnen en hulpmiddelen, waarvan wij ons bij deze vertaling bedienden, wenschen wij in het kort aan te geven.Vóór de uitvinding der Boekdrukkunst, aan het einde der vijftiende eeuw, bezat men, gelijk vanzelf spreekt, alleen geschreven exemplaren van de boeken des Nieuwen Testaments. De oorspronkelijke stukken van de hand der schrijvers zelve heeft men niet; er zijn alleen afschriften, waarvan de oudste dagteekenen uit de IVe en Ve eeuw. Deze afschriften hebben wij hoofdzakelijk te danken aan monniken, die hunnen ledigen tijd gebruikten, om, soms met zeer, fraai geteekende letters, de Evangeliën, Brieven, enz. over te schrijven. Met meerdere of mindere nauwkeurigheid gingen zij hierbij te werk. Soms lieten zij een woord, een zin of één of meer verzen weg; soms schreven zij een woord verkeerd; soms ook voegden zij tusschen den tekst hetgeen een vroegere overschrijver op den rand gesteld had, en door hen — omdat zij meest machinaal te werk gingen — als tot den tekst behoorende werd aangemerkt. Zoo doende zijn er geen twee handschriften geheel aan elkaar gelijk. Ieder begrijpt dus, dat hoe meer van deze handschriften met elkander vergeleken kunnen worden, des te nauwkeuriger de tekst kan worden bepaald, en des te nader hij komen zal bij hetgeen de gewijde schrijvers zelven hebben te boek gesteld.

Toen men nu, na de uitvinding der Drukkunst, er aan begon te denken, om een Grieksche uitgave van het Nieuwe Testament te doen drukken, had men nog slechts weinige handschriften daarvan gevonden. De eerste afzonderlijke uitgave van het Nieuwe Testament in het Crieksch ver-

scheen in 1516 (De geheele Bijbel werd in 1462 voor het eerst te Mentz gedrukt, terwijl de beroemde Bijbeluitgaaf van Alcala van 1502—1522 bezorgd -werd door den Spaanschen kardinaal Ximenes.) van de hand van Erasmus, die evenwel over slechts enkele en dan nog zeer onvolkomene handschriften te beschikken had; terwijl hij een deel van de Openbaring, dat hem ontbrak, moest aanvullen door een vertaling in het Grieksch uit de latijnsche Vulgata (De Vulgata is een latijnscbe vertaling van den Bijbel, waaraan reeds in 385 door Hieronymus begonnen, en die in 1592 in haren tegenwoordigen vorm door Clemens VIII uitgegeven werd). In het midden der XVIe eenw bezorgde Robert Etienne (Stefanus) te Parijs een. uitgave van het griecksche Nieuwe Testament, waartoe hjj. 14 handschriften vergeleek. Bijna terzelfdertijd verscheen van Beza een Grieksche tekst met een nieuwe Latijnsche vertaling. Dezen tekst van Beza, die zeer weinig van dien van Stefanus verschilde, gebruikten de Elzeviers, te Leiden, voor hunne talrijke uitgaven van het Nieuwe Testament; en in hunne editie van 1633 hadden zij de stoutheid van in de voorrede te verklaren,' dat de tekst, dien zij uitgaven, „textus ab omnibus receptus," d. i. de door allen aangenomen tekst was.

Al de vertalingen van de kerken der Hervorming — ook onze Staten-overzetting — zijn naar een van deze uitgaven bewerkt, zoodat zij tot grondslag hadden een Griekschen tekst, ontstaan uit de vergelijking van niet meer dan 14 handschriften, waarvan sommige zeer onvolledig waren, en waaraan een groot, gedeelte van de Openbaring ontbrak. De Roomsche vertalingen zijn naar de Vulgata gemaakt.

Langen tijd vergenoegde men zich met dezen „Textus Receptus." Men was bang om aan hetgeen eenmaal stilzwijgend erkend was te raken, uit vrees dat daardoor ook het geloof aan het wankelen zou gebracht worden. In het midden der vorige eeuw ontstond er evenwel een geest van onderzoek op dit gebied, die reeds toen, maar vooral ook in onze eeuw, tot schoone resultaten leidde. "Wat lang verborgen was gebleven, werd ontdekt of opgespoord. De vrome en geleerde Bengel in Duitschland opende de lange rij van geleerden — Mill, Wetstein, Griesbach, Birsch, Bentley, Matthiä, Scholz, Lachmann, Tischendorff, enz. — die de bibliotheken van Europa doorzochten, om nieuwe manuscripten op te sporen, te onderzoeken, te vergelijken en uit te geven. Groote en moeielijke reizen werden ondernomen, om in abdijen en kloosters nasporingen in het werk te stellen; kortom, geen moeite werd ontzien om zooveel bouwstoffen bijeen te brengen, als slechts mogelijk was, en de voorhandene met de meeste zorg te verwerken. Welnu, aan den arbeid dezer geleerden hebben wij het te danken, dat wij thans, in plaats van 14, meer dan 600 handschriften bezitten, waaronder één uit de IVe eeuw, in 1859 door prof.

Tischendorff uit het klooster St. Katharina, op den berg Sinaï, medegebracht, het eenige volledige, en waarschijnlijk het oudste handschrift van het N. T., dat tot nu toe gevonden is. Bovendien hebben deze geleerden de talrijke aanhalingen uit het Nieuwe Testament, die in de geschriften der Kerkvaders voorkomen, bijeengezocht en met de voorhanden manuscripten vergeleken. Ten gevolge van al dezen arbeid hebben wij thans een veel juister tekst van het Nieuwe Testament dan vóór dien tijd. Den Heer zij dank, die over zijn "Woord zoo zichtbaar gewaakt heeft! Terwijl toch van de beroemdste grieksche en romeinsche schrijvers slechts enkele (van Virgilius b. v. niet meer dan zes) handschriften gevonden zijn, bleven er van het bij de wereld ongeachte Nieuwe Testament meer dan zes honderd bewaard. Zelfs het feit, dat zij in kloosters en bibliotheken verborgen gebleven zijn, is het middel geweest om ze veilig en ongeschonden tot ons over te brengen. De fouten der overschrijvers zijn bijkans allen, door vergelijking van zulk een aantal handschriften — waarbij de geleerden, al gingen zij naar verschillende stelsels te werk, tot nagenoeg gelijke resultaten kwamen — hersteld geworden, zoodat er maar weinig aan ontbreekt, of wij bezitten den oorspronkelijken tekst.

De grieksche tekst, die tot grondslag diende van deze Vertaling, is bezorgd door J. N. Darby, wiens vertaling van den geheelen Bijbel in het Duitsch, en van het Nieuwe Testament in het Fransch en Engelsch door bevoegde beoordeelaars als voortreffelijk geroemd worden, en die reeds zulk een autoriteit bezitten, dat zjj op meer dan ééne Universiteit bij het onderzoek der Schrift worden gebruikt. Hij heeft tot het vaststellen van dezen griekschen tekst niet alleen gebruik gemaakt van de verschillende uitgaven der bovengenoemde geleerden, maar ook zelf alle manuscripten, voor zoover die in druk verschenen zijn, benevens de aanhalingen in de Kerkvaders, vergeleken, en, voor zooveel noodig, ook de Syrische en oud-Iatijnsche vertalingen onderzocht. Gelijk bjj bovengenoemde vertalingen in het Engelsch, Fransch en Duitsch, welke wij ons ten voorbeeld stelden, is het, ook hij deze overbrenging van het Nieuwe Testament in het Hollandsch, onze toeleg geweest om, zoo stipt mogelijk — bijna woordelijk — weer te geven, wat God ons gaf in het Grieksoh. Moge de stijl daardoor op sommige plaatsen niet zoo vloeiend zijn, als wij wel wenschten, wij meenden de nauwkeurigheid van inhoud niet aan de schoonheid van vorm te mogen opofferen. Waar zulks voor de duidelijkheid noodzakelijk was, voegden wij enkele woorden in den tekst, die dan tusschen [ ] staan; terwijl wij in de noten opgaven zoowel de verworpen lezing van den Textus Reeeptus (Bij de Openbaring deden wij zulks niet, aangezien de grieksche tekst van den Receptus voor het

grootste gedeelte een vertaling van de Vulgata is), als de woordelijke vertaling, wanneer die moeielijk in den tekst kon opgenomen worden. Bovendien hebben wij in de noten een verklaring gegeven van sommige woorden en spreekwijzen, die, naar wij hopen, tot beter verstand van het gelezene zullen bijdragen. — Door dezen weg te volgen, hopen wij er in geslaagd te zijn een vertaling van het Nieuwe Testament te leveren, zóó nauwkeurig,. als zulks met de tegenwoordige gegevens bereikbaar was. Allen, die de Schrift als Gods Woord waardeeren, zullen er prijs op stellen dat Woord zoo zuiver mogelijk te bezitten.

Waar wij nu overgaan.om deze vertaling in bijzonderheden te bespreken, moeten wij in de eerste plaats den uitwendigen vorm rechtvaardigen, waarin wij meenden onze Vertaling te moeten doen drukken. De indeeling toch in hoofdstukken en verzen bezit hoegenaamd geen gezag, daar zij niet van de heilige schrijvers afkomstig, maar het werk van lateren tijd is. De indeeling in hoofdstukken geschiedde eerst in de XIIIe, die in verzen omtrent het midden der XVIe eeuw. En hoewel wij, om verwarring te voorkomen, deze indeeling onveranderd behielden, zoo hebben wij toch den tekst doorloopend laten drukken. Hierdoor gelijkt hij niet alleen meer op het oorspronkelijke, maar wordt tevens een hulpmiddel geboden tot recht begrip van het verband, dat door de afdeeling in verzen en hoofdstukken soms hinderlijk verbroken wordt. De opschriften van de verschillende boeken hebben wij gegeven, zooals zij in het oorspronkelijke staan, en niet zooals men ze in later tijd heeft aangevuld.Wij hebben het woord proskunéo (proskunéo) op vele plaatsen door „huldigen" in plaats van door „aanbidden" vertaald. Dit woord wordt gebezigd voor elke daad van eerbetooning (van den eerbied af, dien men aan een hooggeplaatst persoon, tot de aanbidding, die men aan God zelven verschuldigd is), zoodat het verband moet aanduiden, welke soort van eerbetooning er bedoeld wordt. Aangezien nu de meeste personen, die tot den Heer kwamen, tijdens zijne omwandeling op aarde, de bedoeling niet hadden om Hem als God te erkennen, zoo hebben wij ook in die gevallen „huldigen" en niet „aanbidden" genomen.

In plaats van „heidenen" vertaalden wij „volken," omdat heidenen, in onzen tijd alleen gebruikt voor afgodendienaars, op de meeste plaatsen niet met de bedoeling van den schrijver overeenkomt. Wel waren, toen de boeken van het N. T. geschreven werden, alle niet-Joden afgodendienaars; doch de genade heeft de volken bezocht, en daardoor zijn zij thans over het algemeen geen heidenen meer, hoewel zij niet opgehouden hebben in tegenstelling met de Joden „volken" te zijn. Men leze b. v. Rom. XI, en men zal zien, dat „heidenen" daar in het geheel niet

past.Daar, waar ta ethnä (ta ethnä) een klasse beteekent en niet de volken, vertaalden wij „die uit de volken."
De lezer zal op vele plaatsen het woord „slaaf" aantreffen, hetwelk hem bij den eersten opslag vreemd zal voorkomen. Wij zijn hierin evenwel, gelijk in andere gevallen, getrouw het oorspronkelijke gevolgd. In het Grieksch zijn drie woorden, die bijkans dezelfde beteekenis hebben, en nochtans onderscheiden zijn: doulos (doulos), diakonos (diakonos) en hupäretäs (hupäretäs). Doulos is een slaaf, d. i. iemand, die het eigendom is van zijnen meester; diakonos een gewone dienstknecht, b. v. aan tafel; hupäretäs een dienaar, die een ambt bekleedt. Door dit onderscheid bij de vertaling te behouden, is de zin op sommige plaatsen veel duidelijker en treffender. Zie b. v. 1 Kor. VII: 21, 22 en Fil. II: 7.
Niet minder vreemd zal men het gebruik van het grieksche woord „hades" vinden. Voor deze keus bestond evenwel een afdoende reden. De Staten-vertaling toch heeft twee verschillende woorden, „hades" en „gehenna," beide door „hel" vertaald. Nu is „gehenna," de plaats der toekomstige pijn, ook poel des vuurs genoemd, die voor den duivel en zijne engelen bereid is, geheel iets anders dan „hades," de plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan. In den „hades" kan zoowel vreugde als smart zijn. De rijke man en Lazarus waren beiden in den „hades." In de hel „gehenna" is slechts pijn. Uit den „hades" gaan zij , die geloofd hebben, bij Jezus' komst naar het Vaderhuis over; uit den „hades" gaan de ongeloovigen aan het einde der eeuwen naar de hel. (Zie Openb. XX: 13, 14.) Ook de ziel van Jezus was in den „hades," (Hand. 11:27) en dat gedeelte van den „hades," waarin de zielen der geloovigen zijn, wordt door den Heer het Paradijs genoemd. (Luk. XXIII: 43.) Er zijn door de Staten-overzetters eveneens twee grieksche woorden door eenzelfde woord „verzoenen" en „verzoening" weergegeven, hoewel zij een verschillende beteekenis hebben, en daarom ook door twee onderscheidene woorden in deze vertaling uitgedrukt zijn. Het eerste grieksche woord hilaskomai (hilaskomai) en hilasmos (hilasmos) heeft betrekking op God; het tweede katallasso (katallasso) en katallaga (katallaga) heeft betrekking op ons. Door het offer van Christus is God bevredigd geworden, en zijn wij met God verzoend. Uit dien hoofde hebben wij het tweede woord met „verzoenen" en „verzoening" vertaald, en het eerste in Hebr. II: 17 door „het verzoeningswerk volbrengen" en in den brief van Johannes door „zoenoffer."
Voor twee woorden viel het moeielijk een bevredigende vertaling te vinden, namelijk voor metanoia (metanoia) be- keering en ekkläsia (ekkläsia) gemeente. Het eerste woord beteekent: het zedelijk oordeel van de ziel over het verledene van den mensch, ver alles, wat de mensch voor

God is. „Boete" kon niet gebruikt worden, daar dit van zelfkastijding en het doen van goede werken gezegd wordt. „Gemoedsverandering" zou beter zijn; doch daar ook dit slechts de gedeeltelijke beteekenis van „metanoia" weergeeft, en het oordeel der ziel over het verlédene daarin niet uitgedrukt wordt, bleef er niets dan het gebruikelijke „bekeering" over, al geeft het den zin slechts gebrekkig weder. Het woord ekkläsia beteekent eigenlijk „vergadering," hetgeen duidelijk blijkt uit Hand. XIX:41, waar wij lezen, dat de stadsschrijver „de vergadering" liet gaan. Het woord duidt aan een vergadering van hen, die in de grieksche staten burgerrecht hadden, tegenover zulke inwoners, die dit recht misten, en die paroikoi (paroikoi) d. i. „vreemdelingen" en „bijwoners" genoemd werden. In het Nieuwe Testament wordt metanoia gebezigd, zoowel van de vergadering der Israëlieten in de woestijn, (Hand. YII: 38.) als van de oproerige menigte te Efeze; (Hand. XIX: 41.) zoowel van de algemeene vergadering der Christenen in den hemel, (Hebr. XII: 23.) als van de gemeente op aarde. (Matth. XVI: 18.) Desniettemin konden wij er niet toe besluiten om het door „vergadering" te vertalen, maar behielden, om misverstand te voorkomen, het gewone woord „gemeente." Een andere moeielijkheid leverde de vertaling van het grieksche voorzetsel eis (eis), dat volgt op het woord batismo, doopen. Men wordt gedoopt eis, d. i. men wordt bij iets gevoegd, men sluit zich bij iets aan, men voegt zich bij een persoon door den doop. Zoo wordt men gedoopt eis den dood van Christus — eis Christus zelven — eis Mozes — eis de vergeving der zonden; het woord eis drukt het doel uit, dat met den doop beoogd wordt. Daarom vertaalden wij het door „tot," in de overtuiging hierdoor den zin zoo nauwkeurig mogelijk te hebben weergegeven.

In sommige gevallen was het zeer moeielijk te beslissen, of „geest" met een groote dan wel een kleine „g" moest geschreven worden. Zoo b. v. Rom. YIII. „De Geest zelf getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn." De Geest, die getuigt, is de Heilige Geest, die als persoon in ons woont. „Onze geest" is niet onze ziel, maar „de Geest des levens," (Rom. YIII: 2.) die ons is medegedeeld. Het eerste is dus de Geest als persoon, het tweede de Geest als leven in ons. Zoo lezen wij ook: „Gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, indien namelijk de Geest Gods in u woont." Door de Inwoning des Heiligen Geestes is men in den Geest. In den Geest wil dus zeggen: in den toestand, dat wij den Geest als leven in ons bezitten. Ook maken wij den lezer opmerkzaam op de weglating van het lidwoord vóór het woord „wet," hetwelk in de brieven van Paulus, vooral in die aan de Romeinen en aan de Galatiërs, dikwerf voorkomt. Dit is van groot gewicht, omdat men onder de uitdrukking „de wet" steeds de wet van Mozes verstaat; terwijl de Apostel menigmaal van wet als een

algemeen beginsel, en niet van de wet van Mozes spreekt. Waar zulks eenigszins mogelijk was, is dus ook in deze vertaling het lidwoord weggelaten, waar Paulus het wegliet. Waar dit echter in het lezen stootend was, is het lidwoord er bijgevoegd, doch tusschen haakjes.

En hiermede wordt deze vertaling van het Nieuwe Testament — onvolkomen, gelijk alles, wat uit menschenhanden te voorschijn komt — Gode bevolen, die ze, in zijne aanbiddelijke genade, doe strekken tot juister kennis van de waarheid, die in Jezus is, tot dieper inzicht in zijne plannen met betrekking tot den Zoon zijner liefde, en alzoo tot bevestiging en ophouwing van de geloovigen in Nederland,

INHOUD BLADZ.

Het Evangelie naar Mattheüs	1.
Het Evangelie naar Markus	75.
Het Evangelie naar Lukas	122.
Het Evangelie naar Johannes	200.
De Handelingen der Apostelen	259.
De brief aan de Romeinen . .	337.
De eerste brief aan de Korinthiërs	369.
De tweede brief aan de Korinthiërs	399.
De brief aan de Galatiërs	418.
De brief aan de Efeziërs	429.
De brief aan de Filippiërs . .	439.
De brief aan de Kolossers	447.
De eerste brief aan de Thessalonikers	454.
De tweede brief aan de Thessalonikers	461.
De eerste brief aan Timótheüs .	464.
De tweede brief aan Timótheüs	472.
De brief aan Titus	478.
De brief aan Filémon	482.
De brief aan de Hebreërs	484.
De brief van Jakobus .	507.
De eerste brief van Petrus	515.
De tweede brief van Petrus	524.
De eerste brief van Johannes	529.
De tweede brief van Johannes	537.
De derde brief van Johannes	539.
De brief van Judas	540.
De Openbaring	543.

VERKORTINGEN

AND.	=	ANDEREN.
D. I.	=	DAT IS.
EIG.	=	EIGENLIJK.
GR.	=	GRIEKSCH.
HEBR.	=	HEBREEUWSCH.
LETT.	=	LETTERLIJK.
ONTBR.	=	ONTBREEKT.
R.	=	TEXTUS RECEPTUS.
R. L. W.	=	TEXTUS RECEPTUS LAAT WEG.
R. V. B.	=	TEXTUS RECEPTUS VOEGEN BIJ.
S. L.	=	SOMMIGEN LEZEN.
S. L. W.	=	SOMMIGEN LATEN WEG.
S. V. B.	=	SOMMIGEN VOEGEN BIJ.
V. L.	=	VELEN LEZEN.
V. L. W.	=	VELEN LATEN WEG.
V. L. B.	=	VELEN VOEGEN BIJ.

Mattheüs 1

"1 ¶ Het boek des geslachts van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. 2 Abraham gewon Izaäk, en Izaäk gewon Jakob, en Jakob gewon Juda en zijne broeders; 3 en Juda gewon Perez en Zera bij Thamar; en Perez gewon Hezron; 4 en Hezron gewon Ram; en Ram gewon Aminadab; en Aminadab gewon Nahesson; en Nahesson gewon Salmon; 5 en Salmon gewon Boaz bij Rachab; en Boaz gewon Obed bij Ruth; en Obed gewon Isaï; 6 en Isaï gewon David, den koning. En David, de koning, gewon Salomo bij haar, die Uria's vrouw was geweest; 7 en Salomo gewon Rehabeam; en Rehabeam gewon Abia; 8 en Abia gewon Asa; en Asa gewon Josafat; en Josafat gewon Joram; 9 en Joram gewon Uzzia; en Uzzia gewon Jotham; en Jotham gewon Achaz; en Achaz gewon Hizkia; 10 en Hizkia gewon Manasse; en Manasse gewon Amon; en Amon gewon Josia; 11 en Josia gewon Jechonia en zijne broeders, ten tijde der wegvoering naar Babel. 12 En na de wegvoering haar Babel gewon Jeohonia Sealthiël; en Sealthiël gewon Zerubbabel; 13 en Zerubbabel gewon Abiud; en Abiud gewon Eljakim; en Eljakim gewon Azor; 14 en Azor gewon Zadok; en Zadok gewon Achim; en Achim gewon Eliud; 15 en Eliud gewon Eleazar; en Eleazar gewon Matthan; en Matthan gewon Jakob; 16 en Jakob gewon Jozef, den man van Maria, uit wie geboren is Jezus, die genoemd wordt Christus. 17 Al de geslachten dan van Abraham tot David zijn veertien geslachten, en van David tot de wegvoering naar Babel veertien geslachten, en van de wegvoering naar Babel tot Christus veertien geslachten."

"18 ¶ De geboorte nu van Jezus Christus was aldus: Toen, namelijk, zijne moeder Maria met Jozef ondertrouwd was, werd zij, eer zij samengekomen waren, zwanger bevonden uit den Heiligen Geest. 19 Jozef nu, haar man, daar hij rechtvaardig was, en haar niet wilde te schande maken, was van voornemen haar heimelijk te verstooten. 20 Doch terwijl hij deze dingen overdacht, zie, een engel des Heeren {„Heer," zonder artikel, duidt hier, gelijk op vele andere plaatsen in het N. T., den naam Jehovah aan.} verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, zoon van David, vrees niet Maria, uwe vrouw, tot u te nemen; want hetgeen in haar verwekt is, is uit den Heiligen Geest. 21 En zij zal een zoon baren, en gij zult zijnen naam noemen Jezus; want hij zal zijn volk verlossen van hunne zonden. 22 Dit alles nu is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen door den Heer gesproken is door middel van den profeet, 23 zeggende: „Zie, de maagd zal

ZWANGER WORDEN, EN EEN ZOON BAREN, EN MEN ZAL ZIJNEN NAAM NOEMEN EMMANUËL," {JES. 7:14.} HETWELK, OVERGEZET, IS: GOD MET ONS. 24 JOZEF DAN, UIT DEN SLAAP ONTWAAKT ZIJNDE, DEED, GELIJK DE ENGEL DES HEEREN HEM BEVOLEN HAD, EN NAM ZIJNE VROUW TOT ZICH. 25 EN HIJ BEKENDE HAAR NIET, TOTDAT ZIJ HAREN EERSTGEBOREN ZOON GEBAARD HAD; EN HIJ NOEMDE ZIJNEN NAAM JEZUS."

"2:1 ¶ TOEN NU JEZUS GEBOREN WAS TE BETHLEHEM IN JUDÉA, IN DE DAGEN VAN DEN KONING HERODES, ZIE, MAGIËRS {MAGIËRS WAREN PERZISCHE PRIESTERS, DIE ZICH MET NATUUR- EN STERRENKUNDE BEZIGHIELDEN.} UIT HET OOSTEN KWAMEN TE JERUZALEM, 2 ZEGGENDE: WAAR IS DE KONING DER JODEN, DIE GEBOREN IS? WANT WIJ HEBBEN ZIJNE STER GEZIEN IN HET OOSTEN, EN ZIJN GEKOMEN OM HEM TE HULDIGEN. 3 DE KONING HERODES NU, DIT GEHOORD HEBBENDE, WERD ONTROERD, EN GEHEEL JERUZALEM MET HEM, 4 EN BIJ EEN VERGADERD HEBBENDE AL DE OVERPRIESTERS EN SCHRIFTGELEERDEN DES VOLKS, ONDERZOCHT BIJ HEN, WAAR DE CHRISTUS ZOU GEBOREN WORDEN. 5 EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: TE BETHLEHEM IN JUDÉA; WANT ALDUS IS GESCHREVEN DOOR DEN PROFEET: 6 „EN GIJ BETHLEHEM, LAND VAN JUDA, ZIJT GEENSZINS DE MINSTE ONDER DE VORSTEN VAN JUDA; WANT UIT U ZAL EEN LEIDSMAN VOORTKOMEN, DIE MIJN VOLK ISRAËL WEIDEN ZAL." {MICHA 5:1.} 7 TOEN RIEP HERODES HEIMELIJK DE MAGIËRS, EN ONDERZOCHT BIJ HEN NAUWKEURIG NAAR DEN TIJD VAN HET VERSCHIJNEN DER STER; 8 EN HEN NAAR BETHLEHEM ZENDENDE, ZEIDE HIJ: GAAT HEEN, EN DOET NAUWKEURIG ONDERZOEK NAAR HET KINDEKEN, EN ALS GIJ HET ZULT GEVONDEN HEBBEN, ZOO BOODSCHAPT HET MIJ, OPDAT IK OOK KOME, EN HET HULDIGE."

"9 ¶ EN ZIJ, DEN KONING GEHOORD HEBBENDE, GINGEN HEEN; EN ZIE, DE STER, DIE ZIJ IN HET OOSTEN GEZIEN HADDEN, GING HEN VOOR, TOTDAT ZIJ KWAM EN STOND BOVEN DE PLAATS, WAAR HET KINDEKEN WAS. 10 EN ALS ZIJ DE STER ZAGEN, VERHEUGDEN ZIJ ZICH MET ZEER GROOTE VREUGDE. 11 EN IN HET HUIS GEKOMEN ZIJNDE, ZAGEN {R. „VONDEN."} ZIJ HET KINDEKEN MET MARIA, ZIJNE MOEDER, EN NEDERVALLENDE, HULDIGDEN ZIJ HET; EN HUNNE SCHATTEN OPENGEDAAN HEBBENDE, BODEN ZIJ HET GESCHENKEN AAN: GOUD EN WIEROOK EN MIRRE. 12 EN ALS ZIJ IN DEN DROOM EEN GODDELIJKE AANWIJZING {HET GRIEKSCHE WOORD HEEFT DEN ZIN VAN EEN ANTWOORD OP EEN VRAAG, DERHALVE EEN GODSPRAAK, EEN GODDELIJK ANTWOORD, EN NIET EENVOUDIG EEN WAARSCHUWING.} ONTVANGEN HADDEN, OM NIET TOT HERODES TERUG TE KEEREN, VERTROKKEN ZIJ LANGS EEN ANDEREN WEG NAAR HUN LAND."

Mattheüs 2 en 3

"13 ¶ Toen zij nu vertrokken waren, zie, een engel des Heeren verscheen in den droom aan Jozef, zeggende: Sta op; neem tot u het kindeken en zijne moeder, en vlucht naar Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het kindeken zoeken, om het om te brengen. 14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte; 15 en hij was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden, hetgeen door den Heer gesproken is door middel van den profeet, zeggende: „Uit Egypte heb Ik mijnen zoon geroepen." {Hos. 11:1.}"

"16 ¶ Toen werd Herodes, ziende dat hij door de magiërs bedrogen was, zeer vertoornd; en hij zond heen, en bracht om al de jongskens, die in Bethlehem en in al zijne landpalen waren, van twee jaar en daar beneden, naar den tijd, dien hij van de magiërs nauwkeurig onderzocht had. 17 Toen werd vervuld, hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, 18 zeggende: „Een stem werd in Rama gehoord, geklag, en geween, en veel gekerm: Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn." {Jer. 31:15.}"

"19 ¶ Toen nu Herodes gestorven was, zie, een engel des Heeren verscheen in den droom aan Jozef in Egypte, 20 zeggende: Sta op, en neem tot u het kindeken en zijne moeder, en ga naar het land Israëls; want die het leven van het kindeken zochten, zijn gestorven. 21 En hij stond op, en nam tot zich het kindeken en zijne moeder, en kwam in het land Israëls; 22 maar toen hij hoorde, dat Archelaüs over Judéa koning was in de plaats van zijnen vader Herodes, vreesde hij derwaarts te gaan; en een goddelijke aanwijzing in den droom ontvangen hebbende, vertrok hij naar de streken van Galiléa, 23 en kwam en woonde in een stad, genaamd Nazareth; opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door de profeten: Hij zal Nazaréner genoemd worden."

"3:1 ¶ {Zie Mark. 1; Luk. 3.} In die dagen nu kwam Johannes de dooper, predikende in de woestijn van Judéa, 2 en zeggende: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. 3 Want deze is het, van wien gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: „Stem eens roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren; maakt zijne paden recht!" {Jes. 40:3.} 4 Hij nu, Johannes, had zijne kleeding van kemelshaar, en een lederen gordel om zijne lende; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig. 5 Toen ging tot hem uit Jeruzalem en

GEHEEL JUDÉA, EN DE GEHEELE OMSTREEK DER JORDAAN; 6 EN ZIJ WERDEN DOOR HEM GEDOOPT IN DE JORDAAN, BELIJDENDE HUNNE ZONDEN."
"7 ¶ MAAR ZIENDE VELEN VAN DE FARIZEËN EN SADDUCEËN TOT ZIJNEN DOOP KOMEN, ZEIDE HIJ TOT HEN: ADDERENGEBROED! WIE HEEFT U AANGEWEZEN TE VLIEDEN VAN DEN TOEKOMENDEN TOORN? 8 BRENGT DAN VRUCHT {R. „VRUCHTEN." } VOORT, DER BEKEERING WAARDIG. 9 EN MEENT NIET BIJ UZELVEN TE ZEGGEN: WIJ HEBBEN ABRAHAM TOT VADER! WANT IK ZEG U, DAT GOD UIT DEZE STEENEN ABRAHAM KINDEREN KAN VERWEKKEN. 10 EN REEDS {R. „EN OOK REEDS." } LIGT DE BIJL AAN DEN WORTEL DER BOOMEN; ELKE BOOM DAN, DIE GEEN GOEDE VRUCHT VOORTBRENGT, WORDT OMGEHOUWEN EN IN HET VUUR GEWORPEN. 11 IK DOOP U WEL MET WATER TOT BEKEERING; MAAR DIE NA MIJ KOMT, IS STERKER DAN IK, WIENS VOETZOLEN IK NIET WAARDIG BEN AAN TE DRAGEN; HIJ ZAL U DOOPEN MET DEN HEILIGEN GEEST EN MET VUUR; 12 WIENS WAN IN ZIJNE HAND IS, EN HIJ ZAL ZIJNEN DORSCHVLOER DOOR EN DOOR ZUIVEREN, EN ZIJNE TARWE IN DE SCHUUR; SAMENBRENGEN, MAAR HET KAF MET ONUITBLUSCHBAAR VUUR VERBRANDEN."
"13 ¶ TOEN KWAM JEZUS VAN GALILÉA NAAR DE JORDAAN TOT JOHANNES, OM DOOR HEM GEDOOPT TE WORDEN; 14 DOCH JOHANNES HIELD HEM TEGEN, ZEGGENDE: IK HEB NOODIG DOOR U GEDOOPT TE WORDEN, EN GIJ KOMT TOT MIJ? 15 DOCH JEZUS ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: LAAT NU AF; WANT ALDUS BETAAMT HET ONS ALLE GERECHTIGHEID TE VERVULLEN. TOEN LIET HIJ VAN HEM AF. 16 EN JEZUS, GEDOOPT ZIJNDE, KLOM TERSTOND OP UIT HET WATER; EN ZIE, DE HEMELEN WERDEN HEM GEOPEND, EN HIJ ZAG DEN GEEST GODS NEDERDALEN ALS EEN DUIF, {EIG. „ALSOF HET EEN DUIF WAS." } EN OP HEM KOMEN; 17 EN ZIE, EEN STEM UIT DE HEMELEN, ZEGGENDE: DEZE IS MIJN GELIEFDE ZOON, IN WIEN IK MIJN WELBEHAGEN GEVONDEN HEB!"
"4:1 ¶ {ZIE MARK. 1:12; LUK. 4.} TOEN WERD JEZUS DOOR DEN GEEST HEENGELEID NAAR DE WOESTIJN, OM VERZOCHT TE WORDEN DOOR DEN DUIVEL. 2 EN NADAT HIJ VEERTIG DAGEN EN VEERTIG NACHTEN GEVAST HAD, HONGERDE HEM TEN LAATSTE. 3 EN DE VERZOEKER KWAM TOT HEM, EN ZEIDE: INDIEN GIJ GODS ZOON ZIJT, ZEG DAT DEZE STEENEN BROODEN WORDEN. DOCH HIJ ANTWOORDENDE, 4 ZEIDE: ER STAAT GESCHREVEN: „DE MENSCH ZAL VAN BROOD ALLEEN NIET LEVEN, MAAR VAN ALLE WOORD, DAT DOOR DEN MOND GODS UITGAAT." {DEUT. 8:3.} 5 TOEN NAM DE DUIVEL HEM MEDE NAAR DE HEILIGE STAD, EN STELDE HEM OP DE TINNE DES TEMPELS, 6 EN ZEIDE TOT HEM: INDIEN GIJ GODS ZOON ZIJT, WERP UZELVEN NEDERWAARTS; WANT ER STAAT GESCHREVEN: „HIJ ZAL ZIJNEN ENGELEN AANGAANDE U BEVEL GEVEN, EN ZIJ

ZULLEN U OP DE HANDEN DRAGEN, OPDAT GIJ NIET MISSCHIEN UWEN VOET AAN EEN STEEN STOOT." {PS. 91:11,12.} 7 JEZUS ZEIDE TOT HEM: ER STAAT WEDEROM GESCHREVEN: „GIJ ZULT DEN HEER, UWEN GOD, NIET VERZOEKEN." {DEUT. 6:16.} 8 WEDEROM NAM DE DUIVEL HEM MEDE NAAR EEN ZEER HOOGEN BERG, EN TOONDE HEM AL DE KONINKRIJKEN DER WERELD EN HUNNE HEERLIJKHEID, EN ZEIDE TOT HEM: 9 AL DEZE DINGEN ZAL IK U GEVEN, INDIEN GIJ, NEDERVALLENDE, MIJ ZULT AANBIDDEN. 10 TOEN ZEIDE JEZUS TOT HEM: GA WEG, SATAN! WANT ER STAAT GESCHREVEN: „DEN HEER, UWEN GOD, ZULT GIJ AANBIDDEN, EN HEM ALLEEN DIENEN." {DEUT. 6:13.} 11 TOEN VERLIET HEM DE DUIVEL; EN ZIE, ENGELEN KWAMEN, EN DIENDEN HEM."

"12 ¶ TOEN HIJ {R. „JEZUS."} NU GEHOORD HAD, DAT JOHANNES WAS OVERGELEVERD, VERTROK HIJ NAAR GALILÉA; 13 EN NAZARETH VERLATEN HEBBENDE, KWAM HIJ, EN WOONDE TE KAPERNAÜM, GELEGEN AAN DE ZEE, IN DE LANDPALEN VAN ZEBULON EN NAFTHALI, 14 OPDAT VERVULD ZOU WORDEN, HETGEEN GESPROKEN IS DOOR JESAJA, DEN PROFEET, 15 ZEGGENDE: „LAND ZEBULON EN LAND NAFTHALI, WEG DER ZEE, OVER DE JORDAAN, GALILÉA DER NATIËN: 16 HET VOLK, DAT IN DUISTERNIS ZAT, HEEFT EEN GROOT LICHT GEZIEN, EN DIE ZATEN IN HET LAND EN DE SCHADUW DES DOODS, VOOR DIE IS EEN LICHT OPGEGAAN." {JES. 9:1,2.} 17 VAN TOEN AF BEGON JEZUS TE PREDIKEN EN TE ZEGGEN: BEKEERT U! WANT HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS NABIJ GEKOMEN."

"18 ¶ EN {R. „JEZUS."} LANGS DE ZEE VAN GALILÉA WANDELENDE, ZAG HIJ TWEE BROEDERS, SIMON, GENAAMD PETRUS, EN ANDRÉAS, ZIJNEN BROEDER, EEN NET IN DE ZEE WERPENDE, WANT ZIJ WAREN VISSCHERS; 19 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: KOMT ACHTER MIJ, EN IK ZAL U VISSCHERS VAN MENSCHEN MAKEN. 20 EN ZIJ, TERSTOND DE NETTEN VERLATENDE, ZIJN HEM GEVOLGD. 21 EN VAN DAAR VOORTGAANDE, ZAG HIJ TWEE ANDERE BROEDERS, JAKOBUS, DEN ZOON VAN ZEBEDÉUS, EN JOHANNES, ZIJNEN BROEDER, IN HET SCHIP MET HUNNEN VADER ZEBEDÉUS, HUNNE NETTEN VERSTELLENDE, EN HIJ RIEP HEN. 22 EN ZIJ, TERSTOND HET SCHIP EN HUNNEN VADER VERLATENDE, ZIJN HEM GEVOLGD."

"23 ¶ EN JEZUS GING GEHEEL GALILÉA ROND, LEERENDE IN HUNNE SYNAGOGEN, EN PREDIKENDE HET EVANGELIE {D. I. BLIJDE BOODSCHAP.} DES KONINKRIJKS, EN GENEZENDE ELKE ZIEKTE EN ELKE KWAAL ONDER HET VOLK. 24 EN HET GERUCHT VAN HEM GING UIT IN GEHEEL SYRIË, EN ZIJ BRACHTEN TOT HEM ALLEN, DIE KRANK WAREN, DOOR ALLERLEI ZIEKTEN EN PIJNEN BEVANGEN, EN VAN DEN DUIVEL BEZETENEN, {EIG. „DIE DEMONEN (BOOZE GEESTEN) HADDEN."} EN MAANZIEKEN EN VERLAMDEN; EN HIJ GENAS HEN. 25 EN VELE

SCHAREN VOLGDEN HEM, VAN GALILÉA EN DECAPOLIS EN JERUZALEM EN JUDÉA EN VAN OVER DE JORDAAN."
"5:1 ¶ EN DE SCHAREN ZIENDE, KLOM HIJ OP DEN BERG; EN ZICH NEDERGEZET HEBBENDE, KWAMEN ZIJNE DISCIPELEN TOT HEM. 2 EN ZIJNEN MOND GEOPEND HEBBENDE, LEERDE HIJ HEN, ZEGGENDE:"
"3 ¶ WELGELUKZALIG DE ARMEN VAN GEEST, WANT HUNNER {IN HET GRIEKSCH VALT OP HUNNER EN ZIJ DE KLEMTOON.} IS HET KONINKRIJK DER HEMELEN. 4 WELGELUKZALIG DIE TREUREN, WANT ZIJ {IN HET GRIEKSCH VALT OP HUNNER EN ZIJ DE KLEMTOON.} ZULLEN VERTROOST WORDEN. 5 WELGELUKZALIG DE ZACHTMOEDIGEN, WANT ZIJ ZULLEN DE AARDE {OF „HET LAND." HET IS EEN AANHALING UIT PS. 37:11. HET LAND BEËRVEN WAS, VOOR EEN JOOD, DE AARDE BEËRVEN, EN OMGEKEERD.} BEËRVEN. 6 WELGELUKZALIG DIE HONGEREN EN DORSTEN NAAR DE GERECHTIGHEID, WANT ZIJ ZULLEN VERZADIGD WORDEN. 7 WELGELUKZALIG DE BARMHARTIGEN, WANT HUN ZAL BARMHARTIGHEID GESCHIEDEN. 8 WELGELUKZALIG DE REINEN VAN HART, WANT ZIJ ZULLEN GOD ZIEN. 9 WELGELUKZALIG DE VREDESTICHTERS, WANT ZIJ ZULLEN ZONEN GODS GENOEMD WORDEN, 10 WELGELUKZALIG DIE VERVOLGD WORDEN OM DER GERECHTIGHEID WIL, WANT HUNNER IS HET KONINKRIJK DER HEMELEN. 11 WELGELUKZALIG ZIJT GIJ, WANNEER ZIJ U SMADEN, EN VERVOLGEN, EN LIEGENDE ALLERLEI KWAAD VAN U SPREKEN, OM MIJNENTWIL. 12 VERBLIJDT EN VERHEUGT U, WANT UW LOON IS GROOT IN DE HEMELEN; WANT ALZOO HEBBEN ZIJ VERVOLGD DE PROFETEN, DIE VÓÓR U GEWEEST ZIJN."
"13 ¶ GIJ ZIJT HET ZOUT DER AARDE; {OF „DES LANDS." } INDIEN NU HET ZOUT SMAKELOOS WORDT, WAARMEDE ZAL HET GEZOUTEN WORDEN? HET DEUGT TOT NIETS MEER, DAN OM BUITENGEWORPEN EN DOOR DE MENSCHEN VERTREDEN TE WORDEN. 14 GIJ ZIJT HET LICHT DER WERELD; EEN STAD, OP EEN BERG LIGGENDE, KAN NIET VERBORGEN ZIJN. 15 OOK STEEKT MEN GEEN LAMP AAN, EN ZET HAAR ONDER DE KORENMAAT, MAAR OP DEN LUCHTER, EN ZIJ SCHIJNT VOOR ALLEN, DIE IN HET HUIS ZIJN. 16 LAAT UW LICHT ALZOO SCHIJNEN VOOR DE MENSCHEN, OPDAT ZIJ UWE GOEDE WERKEN ZIEN, EN UWEN VADER DIE IN DE HEMELEN IS, VERHEERLIJKEN."
"17 ¶ MEENT NIET, DAT IK GEKOMEN BEN, OM DE WET OF DE PROFETEN TE ONTBINDEN; IK BEN NIET GEKOMEN OM TE ONTBINDEN, MAAR TE VOLEINDIGEN. {HET GRIEKSCHE WOORD BETEEKENT NIET EEN GEBOD VERVULLEN DOOR GEHOORZAAMHEID, MAAR EEN BEPAALD SYSTEEM VOLMAKEN. ZOO VOLEINDIGT DE LEER OMTRENT DE GEMEENTE HET WOORD VAN GOD. (KOL. 1:25.) HOEWEL CHRISTUS INDERDAAD DE WET VERVULD HEEFT, SPREEKT ONZE TEKST DAAR NIET

over.} 18 Want voorwaar, ik zeg u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal niet één jota of één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles is geschied. 19 Wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en den menschen aldus zal geleerd hebben, zal de minste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen; maar wie ze zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. 20 Want ik zeg u, dat, zoo uwe gerechtigheid niet overvloediger is dan die der schriftgeleerden en farizeën, gij het koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan."

"21 ¶ Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet dooden; maar wie doodt, zal strafbaar zijn door het gericht. 22 Doch ik zeg u, dat ieder, die te onrecht {S. l. w. "te onrecht."} op zijnen broeder toornig is, strafbaar zal zijn door het gericht; en wie tot zijnen broeder zegt: „Raka!" {Een hebreeuwsch scheldwoord, dat leeghoofd beteekent.} zal strafbaar zijn door den grooten raad; en wie zegt: „Dwaas!" {Naar hebr. spraakgebruik zooveel als goddelooze.} zal strafbaar zijn met de hel des vuurs. 23 Zoo gij dan uwe gave offert op het altaar, en daar indachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft, 24 laat daar uwe gave vóór het altaar, en ga eerst heen, verzoen u met uwen broeder, en kom dan en offer uwe gave. 25 Wees spoedig welgezind jegens uwe tegenpartij, terwijl gij met hem op den weg zijt, opdat niet de tegenpartij u den rechter overlevere, en de rechter u den dienaar overlevere, en gij in de gevangenis geworpen wordt. 26 Voorwaar, ik zeg u: gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning betaald hebt."

"27 ¶ Gij hebt gehoord, dat {R. v. b. „tot de ouden."} gezegd is: Gij zult geen overspel doen. 28 Maar ík zeg u, dat ieder, die een vrouw aanziet om haar te begeeren, reeds overspel met haar gedaan heeft in zijn hart. 29 Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit, en werp het van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga, en niet uw geheele lichaam in de hel geworpen worde. 30 En indien uwe rechterhand u ergert, houw haar af, en werp haar van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga, en niet uw geheele lichaam in de hel geworpen worde. 31 Er is ook gezegd: Al wie zijne vrouw verstooten zal, die geve haar een scheidbrief. 32 Maar ik zeg u, dat al wie zijne vrouw verstooten zal, behalve uit oorzaak van hoererij, die maakt, dat zij overspel doet; en wie een verstootene zal trouwen, die doet overspel."

Mattheüs 5 en 6

"33 ¶ Wederom hebt gij gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult den eed niet breken, maar den Heer uwe eeden houden. 34 Maar ik zeg u: zweert ganschelijk niet, noch bij den hemel, want hij is de troon Gods; 35 noch bij de aarde, want zij is de voetbank zijner voeten; noch bij Jeruzalem, want zij is de stad des grooten Konings; 36 noch bij uw hoofd zult gij zweren, want gij kunt niet één haar wit of zwart maken. 37 Maar uw woord zij: ja, ja; neen, neen; wat meer is dan dit, is uit den booze."

"38 ¶ Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog om oog, en tand om tand. 39 Maar ik zeg u: wederstaat den booze niet; maar al wie u op uwe rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe; 40 en zoo iemand met u rechten wil, en uwen rok nemen, laat hem ook den mantel; 41 en al wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga met hem twee. 42 Geef aan hem, die van u vraagt, en keer u niet af van hem, die van u leenen wil."

"43 ¶ Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Gij zult uwen naaste liefhebben en uwen vijand haten. 44 Maar ik zeg u: hebt uwe vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel aan hen, die u haten;{In sommige handschriften ontbreken de woorden tusschen … ; andere laten alleen de eerste helft uit.} en bidt voor hen, die u kwaad doen en {In sommige handschriften ontbreken de woorden tusschen … ; andere laten alleen de eerste helft uit.} u vervolgen; 45 opdat gij zonen moogt zijn van uwen Vader, die in de hemelen is; want Hij doet zijne zon opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. 46 Want indien gij lief hebt, die u liefhebben, wat loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde? 47 En indien gij alleen uwe broeders groet, wat doet gij meer dan anderen? Doen ook de volken {R. „tollenaars."} niet hetzelfde? 48 Weest gij dan volmaakt, gelijk uw hemelsche Vader {R. „uw Vader, die in de hemelen is."} volmaakt is."

"6:1 ¶ Hebt acht, dat gij uwe aalmoes {V. l. „uwe gerechtigheid," en deze lezing is wellicht de juiste. De zin is dan meer algemeen.} niet doet voor de menschen, om van hen gezien te worden; anders hebt gij geen loon bij uwen Vader, die in de hemelen is. 2 Wanneer gij dan aalmoes doet, laat voor u niet trompetten, gelijk de huichelaars doen in de synagogen en op de straten, opdat zij door de menschen geëerd mogen worden. Voorwaar, ik zeg u: zij hebben hun loon weg. 3 Maar als gij aalmoes doet, laat uwe linkerhand niet weten, wat uwe rechter

DOET; 4 OPDAT UWE AALMOES IN HET VERBORGEN ZIJ; EN UW VADER, DIE IN HET VERBORGEN ZIET, ZAL HET U {R. V. B. „IN HET OPENBAAR." } VERGELDEN."
"5 ¶ EN WANNEER GIJ BIDT, ZOO ZULT GIJ NIET ZIJN GELIJK DE HUICHELAARS; WANT ZIJ BIDDEN GAARNE STAANDE IN DE SYNAGOGEN EN OP DE HOEKEN DER STRATEN, OPDAT ZIJ DOOR DE MENSCHEN MOGEN GEZIEN WORDEN. VOORWAAR, IK ZEG U: ZIJ HEBBEN HUN LOON WEG. 6 MAAR GIJ, WANNEER GIJ BIDT, GA IN UWE BINNENKAMER, EN UWE DEUR GESLOTEN HEBBENDE, BID TOT UWEN VADER, DIE IN HET VERBORGEN IS; EN UW VADER, DIE IN HET VERBORGEN ZIET, ZAL HET U {R. V. B. „IN HET OPENBAAR." } VERGELDEN. 7 EN ALS GIJ BIDT, ZOO GEBRUIKT GEEN OMHAAL VAN WOORDEN, GELIJK DIE UIT DE VOLKEN; WANT ZIJ MEENEN, DAT ZIJ OM HUNNE VEELHEID VAN WOORDEN ZULLEN VERHOORD WORDEN. 8 ZIJT HUN DAN NIET GELIJK; WANT UW VADER WEET, WAT GIJ NOODIG HEBT, EER GIJ HEM BIDT."
"9 ¶ GIJ DAN BIDT ALDUS: ONZE VADER, DIE IN DE HEMELEN ZIJT, UW NAAM WORDE GEHEILIGD. 10 UW KONINKRIJK KOME. UW WIL GESCHIEDE, GELIJK IN DEN HEMEL, ZOO OOK OP DE AARDE. 11 GEEF ONS HEDEN ONS TOEREIKEND BROOD. {S. L.: „HET BROOD VOOR OF TOT MORGEN." } 12 EN VERGEEF ONS ONZE SCHULDEN, GELIJK OOK WIJ VERGEVEN ONZEN SCHULDENAREN. 13 EN LEID ONS NIET IN VERZOEKING, MAAR VERLOS ONS VAN DEN BOOZE. {R. V. B.: „WANT U IS HET KONINKRIJK, EN DE KRACHT, EN DE HEERLIJKHEID, TOT IN EEUWIGHEID. AMEN." } 14 WANT INDIEN GIJ DEN MENSCHEN HUNNE MISDADEN VERGEEFT, ZOO ZAL UW HEMELSCHE VADER OOK U VERGEVEN; 15 MAAR INDIEN GIJ DEN MENSCHEN HUNNE MISDADEN NIET VERGEEFT, ZOO ZAL OOK UW VADER UWE MISDADEN NIET VERGEVEN."
"16 ¶ EN WANNEER GIJ VAST, VERTOONT GEEN DROEVIG GELAAT, GELIJK DE HUICHELAARS; WANT ZIJ MISMAKEN HUNNE AANGEZICHTEN, OPDAT HET DOOR DE MENSCHEN GEZIEN WORDE, DAT ZIJ VASTEN. VOORWAAR, IK ZEG U: ZIJ HEBBEN HUN LOON WEG. 17 MAAR GIJ, ALS GIJ VAST, ZALF UW HOOFD, EN WASCH UW AANGEZICHT, 18 OPDAT HET NIET DOOR DE MENSCHEN GEZIEN WORDE, DAT GIJ VAST, MAAR DOOR UWEN VADER, DIE IN HET VERBORGEN IS; EN UW VADER, DIE IN HET VERBORGEN ZIET, ZAL HET U {R. V. B. „IN HET OPENBAAR." } VERGELDEN."
"19 ¶ VERGADERT U GEEN SCHATTEN OP DE AARDE, WAAR MOT EN ROEST VERDERFT, EN WAAR DIEVEN DOORGRAVEN EN STELEN; 20 MAAR VERGADERT U SCHATTEN IN DEN HEMEL, WAAR NOCH MOT, NOCH ROEST VERDERFT, EN WAAR DIEVEN NIET DOORGRAVEN NOCH STELEN; 21 WANT WAAR UW SCHAT IS, DAAR ZAL OOK UW HART ZIJN. 22 DE LAMP DES LICHAAMS IS HET OOG; INDIEN DAN UW OOG EENVOUDIG IS, ZOO ZAL UW GEHEELE LICHAAM VERLICHT WEZEN; 23

maar indien uw oog boos is, zoo zal uw geheele lichaam duister zijn. Indien dan het licht, dat in u is, duisternis is, hoe groot is de duisternis! 24 Niemand kan twee heeren dienen; want hij zal óf den éénen haten en den anderen liefhebben, óf den éénen aanhangen en den anderen verachten. Gij kunt niet God dienen en den mammon. {d. i. „het geld." }"
"25 ¶ Daarom zeg ik u: zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten en wat gij drinken zult, noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleeden zult. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleeding? 26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch in schuren verzamelen; en uw hemelsche Vader voedt dezelve. Gaat gij ze niet verre te boven? 27 En wie van u kan, door bezorgd te zijn, één el aan zijne lengte toevoegen? 28 En wat zijt gij bezorgd voor kleeding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet en spinnen niet; 29 en ik zeg u, dat zelfs Salomo in al zijne heerlijkheid niet is bekleed geweest als één van deze. 30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, aldus bekleedt, zal Hij niet veel meer u bekleeden, kleingeloovigen? 31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmede zullen wij ons kleeden? 32 Want al deze dingen zoeken de volken; want uw hemelsche Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft. 33 Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijne {„Zijne" heeft betrekking op God.} gerechtigheid, en al deze dingen zullen er u bij gegeven worden. 34 Zijt dan niet bezorgd voor den dag van morgen; want de dag van morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad."
"7:1 ¶ Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt; 2 want met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met welke maat gij meet, zal u gemeten {R. „wedergemeten." } worden. 3 En wat ziet gij den splinter, die in het oog uws broeders is, maar den balk, die in uw oog is, bemerkt gij niet? 4 Of hoe zult gij tot uwen broeder zeggen: Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe, en zie, de balk is in uw oog? 5 Huichelaar! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij helder zien, om den splinter uit uws broeders oog uit te doen. 6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uwe paarlen voor de

ZWIJNEN; OPDAT ZIJ ZE NIET MET HUNNE VOETEN VERTREDEN, EN ZICH OMKEERENDE U VERSCHEUREN."
"7 ¶ BIDT, EN U ZAL GEGEVEN WORDEN; ZOEKT, EN GIJ ZULT VINDEN; KLOPT, EN U ZAL OPENGEDAAN WORDEN. 8 WANT EEN IEGELIJK, DIE BIDT, DIE ONTVANGT; EN DIE ZOEKT, DIE VINDT; EN DIE KLOPT, DIEN ZAL OPENGEDAAN WORDEN. 9 OF WELK MENSCH IS ER ONDER U, DIE, ALS ZIJN ZOON HEM OM BROOD ZOU BIDDEN, HEM EEN STEEN ZAL GEVEN? 10 EN ALS HIJ OM EEN VISCH ZOU BIDDEN, HEM EEN SLANG ZAL GEVEN? 11 INDIEN DAN GIJ, DIE BOOS ZIJT, GOEDE GAVEN WEET TE GEVEN AAN UWE KINDEREN, HOEVEEL TE MEER ZAL UW VADER, DIE IN DE HEMELEN IS, GOEDE GAVEN GEVEN DENGENEN, DIE ER HEM OM BIDDEN."
"12 ¶ ALLES DAN, WAT GIJ WILT, DAT U DE MENSCHEN DOEN, DOET GIJ HUN OOK ALZOO; WANT DIT IS DE WET EN DE PROFETEN. 13 GAAT IN DOOR DE NAUWE POORT; WANT WIJD IS DE POORT, EN BREED DE WEG, DIE TOT HET VERDERF LEIDT, EN VELEN ZIJN ER, DIE DOOR DEZELVE INGAAN. 14 WANT NAUW {OF MISSCHIEN: HOE NAUW.} IS DE POORT EN SMAL DE WEG, DIE TOT HET LEVEN LEIDT, EN WEINIGEN ZIJN ER, DIE HEM VINDEN."
"15 ¶ DOCH WACHT U VOOR DE VALSCHE PROFETEN, DIE TOT U KOMEN IN SCHAAPSKLEDEREN, MAAR VAN BINNEN VERSCHEURENDE WOLVEN ZIJN. 16 AAN HUNNE VRUCHTEN ZULT GIJ HEN KENNEN. LEEST MEN OOK EEN DRUIF VAN DOORNEN, OF VIJGEN VAN DISTELEN? 17 ZOO BRENGT ELKE GOEDE BOOM GOEDE VRUCHTEN VOORT, MAAR DE KWADE BOOM BRENGT KWADE VRUCHTEN VOORT. 18 EEN GOEDE BOOM KAN GEEN KWADE VRUCHTEN VOORTBRENGEN, NOCH EEN KWADE BOOM GOEDE VRUCHTEN VOORTBRENGEN. 19 ELKE BOOM, DIE GEEN GOEDE VRUCHT VOORTBRENGT, WORDT OMGEHOUWEN EN IN HET VUUR GEWORPEN. 20 ZOO ZULT GIJ HEN DAN AAN HUNNE VRUCHTEN KENNEN."
"21 ¶ NIET EEN IEGELIJK, DIE TOT MIJ ZEGT: HEERE, HEERE! ZAL INGAAN IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN, MAAR HIJ, DIE DEN WIL DOET MIJNS VADERS, DIE IN DE HEMELEN IS. 22 VELEN ZULLEN TE DIEN DAGE TOT MIJ ZEGGEN:
HEERE, HEERE! HEBBEN WIJ NIET DOOR UWEN NAAM GEPROFETEERD, EN DOOR UWEN NAAM DUIVELEN {EIG. „DEMONEN," D. Z. BOOZE GEESTEN, DIENAREN VAN DEN DUIVEL.} UITGEWORPEN, EN DOOR UWEN NAAM VELE KRACHTEN GEDAAN? 23 EN DAN ZAL IK HUN OPENLIJK AANZEGGEN: IK HEB U NOOIT GEKEND. GAAT WEG VAN MIJ, WERKERS DER ONGERECHTIGHEID! {LETT. „WETTELOOSHEID." } 24 EEN IEGELIJK DAN, DIE DEZE MIJNE WOORDEN HOORT EN ZE DOET, DIEN ZAL IK VERGELIJKEN BIJ EEN WIJS MAN, DIE ZIJN HUIS OP DE ROTS GEBOUWD HEEFT; 25 EN DE SLAGREGEN VIEL, EN DE WATERSTROOMEN KWAMEN, EN DE WINDEN WAAIDEN, EN SLOEGEN TEGEN DAT HUIS, EN HET VIEL NIET; WANT HET WAS OP DE ROTS GEGRONDVEST. 26 EN EEN IEGELIJK, DIE DEZE MIJNE WOORDEN

HOORT, EN ZE NIET DOET, ZAL BIJ EEN DWAAS MAN VERGELEKEN WORDEN, DIE ZIJN HUIS OP HET ZAND GEBOUWD HEEFT; 27 EN DE SLAGREGEN VIEL, EN DE WATERSTROOMEN KWAMEN, EN DE WINDEN WAAIDEN, EN SLOEGEN TEGEN DAT HUIS, EN HET VIEL, EN ZIJN VAL WAS GROOT. 28 EN HET GESCHIEDDE, TOEN JEZUS DEZE WOORDEN GEËINDIGD HAD, DAT DE SCHAREN VERSLAGEN STONDEN OVER ZIJNE LEER; 29 WANT HIJ LEERDE HEN, ALS GEZAG HEBBENDE, EN NIET ALS HUNNE {R. „DE". } SCHRIFTGELEERDEN."

"8:1 ¶ {ZIE MARK. 1:40; LUK. 5:12. } TOEN HIJ NU VAN DEN BERG WAS AFGEKOMEN, VOLGDEN HEM VELE SCHAREN. 2 EN ZIE, EEN MELAATSCHE KWAM, EN HULDIGDE HEM, ZEGGENDE: HEER! INDIEN GIJ WILT, GIJ KUNT MIJ REINIGEN. 3 EN JEZUS, DE HAND UITSTREKKENDE, RAAKTE HEM AAN, ZEGGENDE, IK WIL, WEES GEREINIGD! EN TERSTOND WAS ZIJNE MELAATSCHHEID GEREINIGD. 4 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: ZIE, ZEG HET NIEMAND; MAAR GA HEEN, VERTOON U AAN DEN PRIESTER, EN OFFER DE GAVE, DIE MOZES GEBODEN HEEFT, HUN TOT EEN GETUIGENIS."

"5 ¶ {ZIE LUK. 7. } EN TOEN HIJ {R. „JEZUS." } TE KAPERNAÜM WAS INGEGAAN, KWAM TOT HEM EEN HOOFDMAN OVER HONDERD, BIDDENDE HEM, 6 EN ZEGGENDE: HEER! MIJN KNECHT LIGT TE HUIS VERLAMD, EN LIJDT ZWARE PIJNEN. 7 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: IK ZAL KOMEN EN HEM GENEZEN. 8 EN DE HOOFDMAN OVER HONDERD ANTWOORDDE, EN ZEIDE: HEER! IK BEN NIET WAARDIG, DAT GIJ ONDER MIJN DAK ZOUDT INKOMEN, DOCH SPREEK ALLEEN MET EEN WOORD, {R. „ZEG ALLEEN EEN WOORD." } EN MIJN KNECHT ZAL GEZOND WORDEN. 9 WANT OOK IK BEN EEN MENSCH ONDER GEZAG VAN ANDEREN, HEBBENDE KRIJGSKNECHTEN ONDER MIJ; EN IK ZEG TOT DEZEN: GA! EN HIJ GAAT; EN TOT EEN ANDER: KOM! EN HIJ KOMT; EN TOT MIJNEN SLAAF: DOE DIT! EN HIJ DOET HET. 10 EN JEZUS, DIT HOORENDE, VERWONDERDE ZICH, EN ZEIDE TOT HEN, DIE VOLGDEN: VOORWAAR, IK ZEG U, ZELFS IN ISRAËL HEB IK ZULK EEN GELOOF NIET GEVONDEN. 11 DOCH IK ZEG U, DAT VELEN ZULLEN KOMEN VAN OOSTEN EN WESTEN, EN ZULLEN MET ABRAHAM, EN IZAÄK, EN JAKOB AANZITTEN {LETT. „AANLIGGEN," NAAR DE GEWOONTE DER OOSTERLINGEN. } IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN; 12 EN DE ZONEN DES KONINKRIJKS ZULLEN WORDEN UITGEWORPEN IN DE BUITENSTE DUISTERNIS; DAAR ZAL WEENING EN KNERSING DER TANDEN ZIJN. 13 EN JEZUS ZEIDE TOT DEN HOOFDMAN OVER HONDERD: GA HEEN, EN U GESCHIEDE, GELIJK GIJ GELOOFD HEBT. EN ZIJN KNECHT WERD TE DIER URE GEZOND."

"14 ¶ EN JEZUS, GEKOMEN ZIJNDE IN HET HUIS VAN PETRUS, ZAG DIENS SCHOONMOEDER MET DE KOORTS TE BED LIGGEN. 15 EN HIJ RAAKTE HARE HAND

AAN, EN DE KOORTS VERLIET HAAR; EN ZIJ STOND OP, EN DIENDE HEM. {R. „HEN." } 16 EN TOEN HET AVOND GEWORDEN WAS, BRACHTEN ZIJ VELE VAN DEN DUIVEL BEZETENEN TOT HEM, EN HIJ WIERP DE GEESTEN UIT MET EEN WOORD, EN HIJ GENAS ALLEN, DIE KRANK WAREN; 17 OPDAT VERVULD ZOU WORDEN, HETGEEN GESPROKEN WAS DOOR JESAJA, DEN PROFEET, ZEGGENDE: „HIJ-ZELF HEEFT ONZE KRANKHEDEN OP ZICH GENOMEN, EN ONZE ZIEKTEN GEDRAGEN." {JES. 53:4.}"

"18 ¶ EN JEZUS, VELE SCHAREN RONDOM ZICH ZIENDE, BEVAL NAAR DE OVERZIJDE AF TE VAREN. 19 EN EEN SCHRIFTGELEERDE KWAM, EN ZEIDE TOT HEM: MEESTER! IK ZAL U VOLGEN, WAAR GIJ OOK HEENGAAT. 20 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: DE VOSSEN HEBBEN HOLEN, EN DE VOGELEN DES HEMELS NESTEN; {LETT. „VERBLIJVEN." } MAAR DE ZOON DES MENSCHEN HEEFT NIET, WAAR HIJ HET HOOFD KAN NEDERLEGGEN. 21 EN EEN ANDER VAN ZIJNE DISCIPELEN ZEIDE TOT HEM: HEER, STA MIJ TOE EERST HEEN TE GAAN, EN MIJNEN VADER TE BEGRAVEN! 22 DOCH JEZUS ZEIDE TOT HEM: VOLG MIJ, EN LAAT DE DOODEN HUNNE DOODEN BEGRAVEN."

"23 ¶ {ZIE MARK. 4, 5; LUK. 8:22.} EN TOEN HIJ IN HET SCHIP GEGAAN WAS, VOLGDEN HEM ZIJNE DISCIPELEN. 24 EN ZIE, ER ONTSTOND EEN GROOTE ONSTUIMIGHEID IN DE ZEE, ZOODAT HET SCHIP DOOR DE GOLVEN BEDEKT WERD; DOCH HIJ SLIEP. 25 EN DE {R. „ZIJNE." } DISCIPELEN GINGEN TOT HEM, EN WEKTEN HEM, ZEGGENDE: HEER, BEHOUD ONS, WIJ VERGAAN! 26 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAAROM ZIJT GIJ VREESACHTIG, KLEINGELOOVIGEN? TOEN STOND HIJ OP, EN BESTRAFTE DE WINDEN EN DE ZEE, EN ER WERD GROOTE STILTE. 27 EN DE MENSCHEN VERWONDERDEN ZICH, ZEGGENDE: HOEDANIG EEN IS DEZE, DAT ZELFS DE WINDEN EN DE ZEE HEM GEHOORZAMEN!"

"28 ¶ EN TOEN HIJ AAN DE OVERZIJDE WAS GEKOMEN, IN HET LAND DER GERGESÉNEN, ONTMOETTEN HEM TWEE VAN DEN DUIVEL BEZETENEN, KOMENDE UIT DE GRAVEN, ZEER WOEST, ZOODAT NIEMAND DOOR DIEN WEG KON VOORBIJGAAN. 29 EN ZIE, ZIJ RIEPEN, ZEGGENDE: WAT HEBBEN WIJ MET U TE DOEN, JEZUS, {V. L. W. „JEZUS." } ZOON GODS? ZIJT GIJ HIER GEKOMEN VÓÓR DEN TIJD OM ONS TE PIJNIGEN? {OF MISSCHIEN „OM ONS TE PIJNIGEN VÓÓR DEN TIJD?" } 30 EN ER WAS, VERRE VAN HEN, EEN KUDDE VAN VELE ZWIJNEN, WEIDENDE. 31 EN DE DUIVELEN BADEN HEM, ZEGGENDE: INDIEN GIJ ONS UITWERPT, LAAT ONS TOE {S. L. „ZEND ONS." } IN DE KUDDE ZWIJNEN TE VAREN. 32 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: GAAT HEEN. EN ZIJ, UITGAANDE, VOEREN IN DE KUDDE ZWIJNEN; EN ZIE, DE GEHEELE KUDDE ZWIJNEN STORTTE VAN DE STEILTE AF IN DE ZEE, EN ZIJ STIERVEN IN HET WATER. {GR.„ DE WATEREN." } 33 EN DIE ZE WEIDDEN, VLODEN; EN NAAR DE STAD GEGAAN ZIJNDE, BOODSCHAPTEN ZIJ

ALLES, EN WAT MET DE BEZETENEN GESCHIED WAS. 34 EN ZIE, DE GEHEELE STAD GING UIT JEZUS TE GEMOET; EN TOEN ZIJ HEM ZAGEN, BADEN ZIJ HEM, DAT HIJ UIT HUNNE LANDPALEN MOCHT VERTREKKEN."
"9:1 ¶ {ZIE MARK. 2; LUK. 5:18.} EN IN HET SCHIP GEGAAN ZIJNDE, VOER HIJ OVER, EN KWAM IN ZIJNE EIGENE STAD. 2 EN ZIE, ZIJ BRACHTEN TOT HEM EEN VERLAMDE, LIGGENDE OP EEN BED. EN JEZUS, HUN GELOOF ZIENDE, ZEIDE TOT DEN VERLAMDE: ZIJT WELGEMOED, KIND! UWE ZONDEN ZIJN {R. V. B. „U."} VERGEVEN. 3 EN ZIE, SOMMIGEN DER SCHRIFTGELEERDEN ZEIDEN IN ZICHZELVEN: DEZE LASTERT. 4 EN JEZUS, ZIENDE HUNNE GEDACHTEN, ZEIDE: WAAROM DENKT GIJ KWAAD IN UWE HARTEN? 5 WANT WAT IS LICHTER, TE ZEGGEN: UWE ZONDEN ZIJN VERGEVEN? {R. „DE ZONDEN ZIJN U VERGEVEN."} OF TE ZEGGEN: STA OP, EN WANDEL? 6 DOCH OPDAT GIJ MOOGT WETEN, DAT DE ZOON DES MENSCHEN MACHT {IN HET GR. WOORD LIGT TEVENS HET DENKBEELD VAN RECHT OF GEZAG.} HEEFT OP DE AARDE ZONDEN TE VERGEVEN …; TOEN ZEIDE HIJ TOT DEN VERLAMDE: STA OP, NEEM UW BED OP, EN GA HEEN NAAR UW HUIS. 7 EN HIJ, OPGESTAAN ZIJNDE, GING HEEN NAAR ZIJN HUIS. 8 DE SCHAREN NU, DIT ZIENDE, WERDEN BEVREESD, {R. „VERWONDERDEN ZICH."} EN VERHEERLIJKTEN GOD, DIE ZULK EEN MACHT DEN MENSCHEN GEGEVEN HAD."
"9 ¶ EN JEZUS, VAN DAAR VERDER GAANDE, ZAG EEN MENSCH ZITTENDE AAN HET TOLHUIS, GENAAMD MATTHEÜS, EN ZEIDE TOT HEM: VOLG MIJ. EN HIJ OPSTAANDE, VOLGDE HEM. 10 EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ IN HET HUIS AANZAT, ZIE, {LETT. „EN ZIE."} VELE TOLLENAARS EN ZONDAARS KWAMEN, EN ZATEN MEDE AAN MET JEZUS EN ZIJNE DISCIPELEN. 11 EN DE FARIZEËN, DIT ZIENDE, ZEIDEN TOT ZIJNE DISCIPELEN: WAAROM EET UW MEESTER MET DE TOLLENAARS EN ZONDAARS? 12 MAAR JEZUS, DIT HOORENDE, ZEIDE TOT HEN: DIE GEZOND ZIJN, HEBBEN GEEN GENEESHEER NOODIG, MAAR DIE ZIEK ZIJN. 13 MAAR GAAT HEEN EN LEERT, WAT HET IS: „IK WIL BARMHARTIGHEID EN NIET OFFERANDE"; {HOS. 6:6.} WANT IK BEN NIET GEKOMEN OM RECHTVAARDIGEN TE ROEPEN, MAAR ZONDAARS. {R. V. B. „TOT BEKEERING."}"
"14 ¶ TOEN KWAMEN DE DISCIPELEN VAN JOHANNES TOT HEM, ZEGGENDE: WAAROM VASTEN WIJ EN DE FARIZEËN DIKWIJLS, EN UWE DISCIPELEN VASTEN NIET? 15 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: KUNNEN DE BRUILOFTSKINDEREN TREUREN, ZOOLANG DE BRUIDEGOM BIJ HEN IS? MAAR ER ZULLEN DAGEN KOMEN, WANNEER DE BRUIDEGOM VAN HEN ZAL WEGGENOMEN ZIJN, EN DAN ZULLEN ZIJ VASTEN. 16 EN NIEMAND ZET EEN LAP ONGEVULD LAKEN OP EEN OUD KLEED; WANT HET INGEZETTE STUK SCHEURT IETS VAN HET KLEED AF, EN DE SCHEUR WORDT ERGER. 17 NOCH DOET MEN NIEUWEN WIJN IN OUDE ZAKKEN, ANDERS BERSTEN DE

ZAKKEN, EN DE WIJN WORDT UITGESTORT, EN DE ZAKKEN ZIJN BEDORVEN; MAAR MEN DOET NIEUWEN WIJN IN NIEUWE ZAKKEN, EN BEIDE TE ZAMEN WORDEN BEHOUDEN."
"18 ¶ {ZIE MARK. 5:22; LUK. 8:41.} TERWIJL HIJ DEZE DINGEN TOT HEN SPRAK, ZIE, EEN OVERSTE KWAM TOT HEM, EN HULDIGDE HEM, ZEGGENDE: MIJNE DOCHTER IS ZOO EVEN GESTORVEN; DOCH KOM, EN LEG UWE HAND OP HAAR, EN ZIJ ZAL LEVEN. 19 EN JEZUS, OPGESTAAN ZIJNDE, VOLGDE HEM, EN ZIJNE DISCIPELEN. 20 EN ZIE, EEN VROUW, DIE TWAALF JAREN HET BLOEDVLOEIEN GEHAD HAD, KWAM VAN ACHTEREN TOT HEM, EN RAAKTE DEN ZOOM ZIJNS KLEEDS AAN; 21 WANT ZIJ ZEIDE IN ZICHZELVE: INDIEN IK SLECHTS ZIJN KLEED AANRAAK, ZOO ZAL IK GEZOND WORDEN. 22 EN JEZUS, ZICH OMKEERENDE EN HAAR ZIENDE, ZEIDE: ZIJT WELGEMOED, DOCHTER! UW GELOOF HEEFT U GEZOND GEMAAKT. EN DE VROUW WAS GEZOND VAN DIE URE AF. 23 EN TOEN JEZUS IN HET HUIS VAN DEN OVERSTE KWAM, EN DE FLUITSPELERS ZAG EN DE SCHARE, DIE MISBAAR MAAKTE, 24 ZEIDE HIJ: {R. V. B. „TOT HEN."} GAAT HEEN, WANT HET MEISJE IS NIET DOOD, MAAR SLAAPT. EN ZIJ BELACHTEN HEM. 25 TOEN NU DE SCHARE UITGEDREVEN WAS, GING HIJ BINNEN, EN VATTE HARE HAND; EN HET MEISJE STOND OP. 26 EN HET GERUCHT HIERVAN GING UIT DOOR DAT GEHEELE LAND."
"27 ¶ EN TOEN JEZUS VAN DAAR VERDER GING, VOLGDEN HEM TWEE BLINDEN, ROEPENDE EN ZEGGENDE: ONTFERM U ONZER, ZOON DAVIDS! 28 EN TOEN HIJ IN HET HUIS GEKOMEN WAS, KWAMEN DE BLINDEN TOT HEM. EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: GELOOFT GIJ, DAT IK DIT DOEN KAN? ZIJ ZEIDEN TOT HEM: JA, HEER! 29 TOEN RAAKTE HIJ HUNNE OOGEN AAN, ZEGGENDE: U GESCHIEDE NAAR UW GELOOF. 30 EN HUNNE OOGEN WERDEN GEOPEND. EN JEZUS VERBOOD HUN STRENGELIJK, ZEGGENDE: ZIET TOE, DAT NIEMAND HET WETE. 31 MAAR ZIJ, UITGEGAAN ZIJNDE, MAAKTEN HEM RUCHTBAAR IN DAT GEHEELE LAND. 32 TOEN DEZE NU UITGINGEN, ZIE, DAAR BRACHTEN ZIJ TOT HEM EEN STOMMEN MENSCH, DIE VAN DEN DUIVEL BEZETEN WAS. 33 EN TOEN DE DUIVEL UITGEWORPEN WAS, SPRAK DE STOMME. EN DE SCHAREN VERWONDERDEN ZICH, ZEGGENDE: ZÓÓ IS HET NOOIT IN ISRAËL GEZIEN! 34 DOCH DE FARIZEËN ZEIDEN: HIJ WERPT DE DUIVELEN UIT DOOR DEN OVERSTE DER DUIVELEN."
"35 ¶ EN JEZUS TROK AL DE STEDEN EN DE DORPEN ROND, LEERENDE IN HUNNE SYNAGOGEN, EN PREDIKENDE HET EVANGELIE DES KONINKRIJKS, EN GENEZENDE ELKE ZIEKTE EN ELKE KWAAL. {R. V. B. „ONDER HET VOLK."} 36 EN HIJ, DE SCHAREN ZIENDE, WERD MET ONTFERMING BEWOGEN OVER HEN, OMDAT ZIJ AFGEMAT WAREN EN VERSTROOID, GELIJK SCHAPEN, DIE GEEN HERDER HEBBEN. 37 TOEN ZEIDE HIJ TOT ZIJNE DISCIPELEN: DE OOGST IS WEL GROOT, MAAR DE

ARBEIDERS ZIJN WEINIGE; 38 SMEEKT DAN DEN HEER DES OOGSTES, DAT HIJ ARBEIDERS IN ZIJNEN OOGST UITSTOOTE."
"10:1 ¶ EN ZIJNE TWAALF DISCIPELEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, GAF HIJ HUN MACHT {ZIE DE NOOT OP H. 9:6.} OVER ONREINE GEESTEN, OM ZE UIT TE WERPEN, EN OM ELKE ZIEKTE EN ELKE KWAAL TE GENEZEN. 2 DE NAMEN NU DER TWAALF APOSTELEN ZIJN DEZE: DE EERSTE, SIMON, GENAAMD PETRUS, EN ANDRÉAS, ZIJN BROEDER; JAKOBUS, DE ZOON VAN ZEBEDÉUS, EN JOHANNES, ZIJN BROEDER; 3 FILIPPUS EN BARTHOLOMEÜS; THOMAS EN MATTHEÜS, DE TOLLENAAR; JAKOBUS, DE ZOON VAN ALFEÜS, EN LEBBEÜS, TOEGENAAMD THADDEÜS; 4 SIMON DE KANAANIET, {ZEER WAARSCHIJNLIJK HET HEBR. WOORD VOOR DE GRIEKSCHE UITDRUKKING "ZELÓTES."} EN JUDAS, DE ISKARIOT, DIE HEM OOK OVERGELEVERD HEEFT."
"5 ¶ DEZE TWAALF ZOND JEZUS UIT, EN GAF HUN BEVEL, ZEGGENDE: GAAT NIET HEEN OP DEN WEG DER VOLKEN, EN TREEDT GEEN STAD DER SAMARITANEN BINNEN; 6 MAAR GAAT VEELEER TOT DE VERLORENE SCHAPEN VAN HET HUIS ISRAËLS. 7 EN HEENGAANDE PREDIKT, ZEGGENDE: HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS NABIJ GEKOMEN. 8 GENEEST KRANKEN, WEKT DOODEN OP, REINIGT MELAATSCHEN, {R. „REINIGT MELAATSCHEN, WEKT DOODEN OP."} WERPT DUIVELEN UIT; GIJ HEBT OM NIET ONTVANGEN, GEEFT OM NIET. 9 VOORZIET U NIET VAN GOUD, OF ZILVER, OF KOPER IN UWE GORDELS, 10 OF REISZAK OF TWEE ROKKEN, OF VOETZOLEN, OF STAF; WANT DE ARBEIDER IS ZIJN VOEDSEL WAARDIG. 11 EN IN WELKE STAD OF DORP GIJ INKOMT, ONDERZOEKT, WIE DAARIN WAARDIG IS; EN BLIJFT ALDAAR, TOTDAT GIJ WEGGAAT. 12 EN ALS GIJ IN HET HUIS GAAT, ZOO GROET HET. 13 EN INDIEN HET HUIS WAARDIG IS, ZOO KOME UW VREDE OVER HETZELVE; MAAR INDIEN HET NIET WAARDIG IS, ZOO KEERE UW VREDE WEDER TOT U. 14 EN ZOO IEMAND U NIET ZAL ONTVANGEN, NOCH UWE WOORDEN HOOREN, UITGAANDE UIT DAT HUIS OF UIT DIE STAD, SCHUDT HET STOF VAN UWE VOETEN AF. 15 VOORWAAR, IK ZEG U: HET ZAL DEN LANDE VAN SODOM EN GOMORRA VERDRAGELIJKER ZIJN IN DEN DAG DES OORDEELS DAN DIE STAD."
"16 ¶ ZIET, IK ZEND U ALS SCHAPEN MIDDEN ONDER WOLVEN; WEEST DAN VOORZICHTIG GELIJK DE SLANGEN, EN ONNOOZEL GELIJK DE DUIVEN. 17 MAAR WACHT U VOOR DE MENSCHEN; WANT ZIJ ZULLEN U OVERLEVEREN AAN RAADSVERGADERINGEN, EN IN HUNNE SYNAGOGEN ZULLEN ZIJ U GEESELEN; 18 EN GIJ ZULT OOK VOOR STADHOUDERS EN KONINGEN GEBRACHT WORDEN OM MIJNENTWIL, HUN EN DEN VOLKEN TOT EEN GETUIGENIS. 19 DOCH WANNEER ZIJ U OVERLEVEREN, WEEST NIET BEZORGD, HOE OF WAT GIJ SPREKEN ZULT;

want het zal u in die ure gegeven worden, wat gij spreken zult; 20 want gij zijt het niet, die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, die in u spreekt. 21 En de broeder zal den broeder ter dood overleveren, en de vader het kind, en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen dooden; 22 en gij zult door allen gehaat worden om mijns naams wil; maar wie volharden zal tot den einde, die zal behouden worden. 23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vlucht in de andere; want voorwaar, ik zeg u: Gij zult met de steden Israëls geenszins ten einde zijn, totdat de Zoon des menschen zal komen. 24 De discipel is niet boven den meester, noch de slaaf boven zijn heer. 25 Het is den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de slaaf gelijk zijn heer. Indien zij den heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoeveel te meer zijne huisgenooten! 26 Vreest hen dan niet; want er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden. 27 Wat ik u zeg in de duisternis, spreekt dat in het licht; en wat gij hoort in het oor, predikt dat op de daken. 28 En vreest niet voor hen, die het lichaam dooden, doch de ziel niet kunnen dooden; maar vreest veeleer Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel. 29 Worden niet twee muschjes verkocht voor een penning? en niet één van hen zal op de aarde vallen zonder uwen Vader. 30 Maar van u zijn zelfs de haren des hoofds allen geteld. 31 Vreest dan niet; gij gaat vele muschjes te boven. 32 Een iegelijk dan, die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ook ik belijden voor mijnen Vader, die in de hemelen is. 33 Maar wie mij verloochenen zal voor de menschen, dien zal ook ik verloochenen voor mijnen Vader, die in de hemelen is. 34 Meent niet, dat ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. 35 Want ik ben gekomen, om een mensch tweedrachtig te maken tegen zijnen vader, en een dochter tegen hare moeder, en een schoondochter tegen hare schoonmoeder; 36 en eens menschen vijanden zullen zijne huisgenooten zijn. 37 Wie vader of moeder liefheeft boven mij, is mijns niet waardig; en wie zoon of dochter liefheeft boven mij, is mijns niet waardig. 38 En wie zijn kruis niet opneemt, en mij navolgt, is mijns niet waardig. 39 Wie zijn leven vindt, zal het verliezen; en wie zijn leven verloren heeft om mijnentwil, zal het vinden. 40 Wie u ontvangt, ontvangt mij; en wie mij ontvangt, ontvangt Hem, die mij gezonden heeft. 41 Wie een profeet ontvangt in den naam van een profeet, zal het loon van een profeet ontvangen; en wie een

RECHTVAARDIGE ONTVANGT IN DEN NAAM VAN EEN RECHTVAARDIGE, ZAL HET LOON VAN EEN RECHTVAARDIGE ONTVANGEN. 42 EN AL WIE ÉÉN DEZER KLEINEN ALLEENLIJK EEN BEKER KOUD WATER TE DRINKEN ZAL GEVEN, IN DEN NAAM VAN EEN DISCIPEL, VOORWAAR, IK ZEG U, HIJ ZAL ZIJN LOON GEENSZINS VERLIEZEN."
"11:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN JEZUS GEËINDIGD HAD AAN ZIJNE TWAALF DISCIPELEN BEVEL TE GEVEN, DAT HIJ VAN DAAR WEGGING, OM TE LEEREN EN TE PREDIKEN IN HUNNE STEDEN. 2 {ZIE LUK. 7:18.} EN JOHANNES, IN DE GEVANGENIS GEHOORD HEBBENDE DE WERKEN VAN CHRISTUS, ZOND DOOR {R. „TWEE VAN." } ZIJNE DISCIPELEN, 3 EN ZEIDE TOT HEM: ZIJT GIJ DEGENE, DIE KOMEN ZOU, OF MOETEN WIJ EEN ANDER VERWACHTEN? 4 EN JEZUS ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: GAAT HEEN, EN BOODSCHAPT JOHANNES, WAT GIJ HOORT EN ZIET: 5 BLINDEN WORDEN ZIENDE, EN KREUPELEN WANDELEN; MELAATSCHEN WORDEN GEREINIGD, EN DOOVEN HOOREN; EN {R. L. W. „EN." } DOODEN WORDEN OPGEWEKT, EN AAN ARMEN WORDT HET EVANGELIE VERKONDIGD; 6 EN WELGELUKZALIG IS HIJ, DIE AAN MIJ NIET ZAL GEËRGERD WORDEN."
"7 ¶ EN TOEN DEZEN HEENGINGEN, BEGON JEZUS TOT DE SCHAREN TE ZEGGEN AANGAANDE JOHANNES: WAT ZIJT GIJ UITGEGAAN IN DE WOESTIJN TE AANSCHOUWEN? EEN RIET, DAT DOOR DEN WIND BEWOGEN WORDT? 8 MAAR WAT ZIJT GIJ UITGEGAAN TE ZIEN? EEN MENSCH IN ZACHTE KLEEDEREN GEKLEED? ZIET, DIE ZACHTE KLEEDEREN DRAGEN ZIJN IN DE HUIZEN DER KONINGEN. 9 MAAR WAT ZIJT GIJ UITGEGAAN TE ZIEN? EEN PROFEET? JA, ZEG IK U, OOK MEER DAN EEN PROFEET. 10 WANT DEZE IS HET, VAN WIEN GESCHREVEN STAAT: „ZIE, IK ZEND MIJNEN ENGEL VOOR UW AANGEZICHT, DIE UWEN WEG VOOR U HEEN BEREIDEN ZAL". {MAL. 3:1.} 11 VOORWAAR, IK ZEG U: ONDER DIE VAN VROUWEN GEBOREN ZIJN, IS GEEN MEERDERE OPGESTAAN DAN JOHANNES DE DOOPER; DOCH DE MINSTE IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS MEERDER DAN HIJ. 12 EN VAN DE DAGEN VAN JOHANNES DEN DOOPER TOT NU TOE, WORDT HET KONINKRIJK DER HEMELEN MET GEWELD INGENOMEN, EN GEWELDENAARS RUKKEN HET WEG. 13 WANT AL DE PROFETEN EN DE WET HEBBEN TOT OP JOHANNES GEPROFETEERD. 14 EN ZOO GIJ HET WILT AANNEMEN, HIJ IS ELIA, DIE KOMEN MOET. 15 WIE OOREN HEEFT OM TE HOOREN, DIE HOORE."
"16 ¶ DOCH BIJ WIEN ZAL IK DIT GESLACHT VERGELIJKEN? HET IS GELIJK AAN KINDEREN, {R. „KINDERKENS." } DIE OP DE MARKTEN ZITTEN, EN HUNNEN MAKKERS TOEROEPEN, EN ZEGGEN: 17 WIJ HEBBEN VOOR U OP DE FLUIT GESPEELD, EN GIJ HEBT NIET GEDANST WIJ HEBBEN KLAAGLIEDEREN GEZONGEN,

EN GIJ HEBT NIET GEWEEND. 18 WANT JOHANNES IS GEKOMEN, NOCH ETENDE, NOCH DRINKENDE, EN ZIJ ZEGGEN: HIJ HEEFT EEN DUIVEL. 19 DE ZOON DES MENSCHEN IS GEKOMEN, ETENDE EN DRINKENDE, EN ZIJ ZEGGEN: ZIEDAAR EEN MENSCH, DIE EEN VRAAT EN WIJNZUIPER IS, EEN VRIEND VAN TOLLENAARS EN ZONDAARS. EN DE WIJSHEID IS GERECHTVAARDIGD GEWORDEN VAN {D. I. VAN WEGE OF DOOR.} HARE KINDEREN. 20 TOEN BEGON HIJ DE STEDEN, IN WELKE ZIJNE MEESTE KRACHTEN GESCHIED WAREN, TE VERWIJTEN, OMDAT ZIJ ZICH NIET BEKEERD HADDEN. 21 WEE U, CHORAZIN! WEE U, BETHSAÏDA! WANT ZOO IN TYRUS EN SIDON DE KRACHTEN GESCHIED WAREN, DIE IN U GESCHIED ZIJN, REEDS LANG ZOUDEN ZIJ ZICH IN ZAK EN ASCH BEKEERD HEBBEN. 22 DOCH IK ZEG U: HET ZAL TYRUS EN SIDON VERDRAGELIJKER ZIJN IN DEN DAG DES OORDEELS, DAN U. 23 EN GIJ, KAPERNAÜM! DIE TOT DEN HEMEL TOE ZIJT VERHOOGD, GIJ ZULT TOT DEN HADES {PLAATS, WAAR DE ZIELEN DER MENSCHEN NA DEN DOOD HEENGAAN.} TOE NEDERGESTOOTEN WORDEN. WANT ZOO IN SODOM DE KRACHTEN GESCHIED WAREN, DIE IN U GESCHIED ZIJN, HET ZOU TOT OP DEN HUIDIGEN DAG GEBLEVEN ZIJN. 24 DOCH IK ZEG U, DAT HET DEN LANDE VAN SODOM VERDRAGELIJKER ZAL ZIJN IN DEN DAG DES OORDEELS, DAN U."

"25 ¶ TE DIER TIJD ANTWOORDDE JEZUS, EN ZEIDE: IK PRIJS U, VADER! HEER DES HEMELS EN DER AARDE! DAT GIJ DEZE DINGEN VOOR WIJZEN EN VERSTANDIGEN VERBORGEN HEBT, EN HEBT ZE AAN KINDERKENS GEOPENBAARD. 26 JA, VADER! WANT ALZOO IS HET WELBEHAGEN VOOR U GEWEEST. 27 ALLE DINGEN ZIJN MIJ OVERGEGEVEN DOOR MIJNEN VADER; EN NIEMAND KENT DEN ZOON DAN DE VADER, NOCH IEMAND KENT DEN VADER DAN DE ZOON, EN AAN WIEN DE ZOON HEM WIL OPENBAREN. 28 KOMT TOT MIJ, ALLEN DIE VERMOEID EN BELAST ZIJT, EN IK ZAL U RUST GEVEN. 29 NEEMT MIJN JUK OP U, EN LEERT VAN MIJ, WANT IK BEN ZACHTMOEDIG EN NEDERIG VAN HART; EN GIJ ZULT RUST VINDEN VOOR UWE ZIELEN; 30 WANT MIJN JUK IS ZACHT, EN MIJN LAST IS LICHT."

"12:1 ¶ {ZIE MARK. 2:23; 3:1; LUK. 4.} TE DIER TIJD GING JEZUS OP DEN SABBAT DOOR HET GEZAAIDE; EN ZIJNE DISCIPELEN HADDEN HONGER, EN BEGONNEN AREN TE PLUKKEN EN TE ETEN. 2 EN DE FARIZEËN, DIT ZIENDE, ZEIDEN TOT HEM: ZIE, UWE DISCIPELEN DOEN, WAT NIET GEOORLOOFD IS TE DOEN OP DEN SABBAT. 3 MAAR HIJ ZEIDE TOT HEN: HEBT GIJ NIET GELEZEN, WAT DAVID DEED, TOEN HIJ HONGER HAD, {R. V. B. „HIJ." } EN ZIJ DIE MET HEM WAREN? 4 HOE HIJ IN HET HUIS GODS INGING, EN DE TOONBROODEN AT, DIE HEM NIET GEOORLOOFD WAREN TE ETEN, NOCH HUN, DIE MET HEM WAREN, MAAR DEN PRIESTEREN ALLEEN? 5 OF HEBT GIJ NIET GELEZEN IN DE WET, DAT DE

PRIESTERS OP DE SABBATDAGEN IN DEN TEMPEL DEN SABBAT ONTHEILIGEN, EN ONSCHULDIG ZIJN? 6 EN IK ZEG U, MEER {R. „EEN MEERDER DAN." } DAN DE TEMPEL IS HIER. 7 DOCH ZOO GIJ GEWETEN HADT, WAT HET IS: „IK WIL BARMHARTIGHEID EN NIET OFFERANDE," {HOS. 6:6.} GIJ ZOUDT DE ONSCHULDIGEN NIET VEROORDEELD HEBBEN. 8 WANT DE ZOON DES MENSCHEN IS HEER {R. V. B. „OOK." } VAN DEN SABBAT. 9 EN VAN DAAR WEGGAANDE, KWAM HIJ IN HUNNE SYNAGOGE. 10 EN ZIE, ER WAS EEN MENSCH, WIENS HAND DOR WAS. EN ZIJ VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: IS HET GEOORLOOFD OP DEN SABBAT TE GENEZEN? OPDAT ZIJ HEM MOCHTEN AANKLAGEN. 11 MAAR HIJ ZEIDE TOT HEN: WELK MENSCH ZAL ER ONDER U ZIJN, DIE ÉÉN SCHAAP HEEFT, EN ALS DIT OP DEN SABBAT IN EEN KUIL VALT, HET NIET ZAL GRIJPEN EN ER UITHALEN? 12 HOEVEEL DAN GAAT EEN MENSCH EEN SCHAAP TE BOVEN. ZOO IS HET DAN GEOORLOOFD OP DEN SABBAT WEL TE DOEN. 13 TOEN ZEIDE HIJ TOT DEN MENSCH: STREK UWE HAND UIT. EN HIJ STREKTE HAAR UIT, EN ZIJ WERD HERSTELD, GEZOND GELIJK DE ANDERE."

"14 ¶ EN DE FARIZEËN, UITGEGAAN ZIJNDE, HIELDEN RAAD TEGEN HEM, HOE ZIJ HEM OMBRENGEN MOCHTEN. 15 MAAR JEZUS, DIT WETENDE, VERTROK VAN DAAR, EN VELE SCHAREN VOLGDEN HEM, EN HIJ GENAS ZE ALLEN. 16 EN HIJ GEBOOD HUN SCHERPELIJK, DAT ZIJ HEM NIET OPENBAAR ZOUDEN MAKEN; 17 OPDAT VERVULD ZOU WORDEN, HETGEEN GESPROKEN IS DOOR JESAJA, DEN PROFEET, ZEGGENDE: 18 „ZIE, MIJN KNECHT, DIEN IK VERKOREN HEB, MIJN GELIEFDE, IN WIEN MIJNE ZIEL WELGEVALLEN HEEFT! IK ZAL MIJNEN GEEST OP HEM LEGGEN, EN HIJ ZAL HET OORDEEL DEN VOLKEN VERKONDIGEN. 19 HIJ ZAL NIET TWISTEN NOCH ROEPEN, NOCH ZAL IEMAND ZIJNE STEM OP DE STRATEN HOOREN; 20 EEN GEKNAKT RIET ZAL HIJ NIET VERBREKEN, EN EEN ROOKENDE VLASWIEK ZAL HIJ NIET UITBLUSSCHEN, TOTDAT HIJ HET OORDEEL UITBRENGT TER OVERWINNING; 21 EN OP {R. „IN." } ZIJNEN NAAM ZULLEN DE VOLKEN HOPEN." {JES. 42:1 — 4.}"

"22 ¶ TOEN WERD EEN VAN DEN DUIVEL BEZETENE TOT HEM GEBRACHT, DIE BLIND EN STOM WAS, EN HIJ GENAS HEM, ZOODAT DE BLINDE {DE LEZING IS ZEER TWIJFELACHTIG; WAARSCHIJNLIJK IS „BLINDE" ER BIJGEVOEGD.} EN STOMME SPRAK EN ZAG. 23 EN AL DE SCHAREN ONTZETTEN ZICH, EN ZEIDEN: IS DEZE NIET DE ZOON VAN DAVID? 24 MAAR DE FARIZEËN, DIT GEHOORD HEBBENDE, ZEIDEN: DEZE WERPT DE DUIVELEN NIET UIT DAN DOOR BEËLZEBUL, DEN OVERSTE DER DUIVELEN. 25 DOCH JEZUS, HUNNE GEDACHTEN KENNENDE, ZEIDE TOT HEN: ELK KONINKRIJK, DAT TEGEN ZICHZELF VERDEELD IS, WORDT VERWOEST; EN ELKE STAD OF HUIS, DAT TEGEN ZICHZELF VERDEELD IS, ZAL NIET BESTAAN. 26 EN INDIEN DE SATAN DEN SATAN UITWERPT, ZOO IS HIJ TEGEN

zichzelven verdeeld; hoe zal dan zijn koninkrijk bestaan? 27 En indien ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen uwe zonen ze uit? Daarom zullen die uwe rechters zijn. 28 Maar indien ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het koninkrijk Gods tot u gekomen. 29 Of hoe kan iemand in het huis des sterken inkomen, en zijne vaten wegrooven, zoo hij niet eerst den sterke gebonden heeft? en dan zal hij zijn huis berooven. 30 Wie niet met mij is, is tegen mij, en wie niet met mij vergadert, verstrooit. 31 Daarom zeg ik u: Elke zonde en lastering zal den menschen vergeven worden; maar de lastering van den Geest zal den menschen niet vergeven worden. 32 En al wie een woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden; maar al wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende. 33 Of maakt den boom goed, en zijne vrucht goed; óf maakt den boom kwaad, en zijne vrucht kwaad. Want uit de vrucht wordt de boom gekend. 34 Adderengebroed! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? Want uit den overvloed des harten spreekt de mond. 35 De goede mensch brengt uit den goeden schat {R. v. b. „des harten." } goede dingen voort, en de booze mensch brengt uit den boozen schat booze dingen voort. 36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord, dat de menschen zullen spreken, zij daarvan rekenschap zullen geven in den dag des oordeels. 37 Want uit uwe woorden zult gij gerechtvaardigd, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden."

"38 ¶ Toen antwoordden {S. v. b. „hem." } sommigen der schriftgeleerden en farizeën, zeggende: Meester! wij willen van u een teeken zien. 39 Doch hij, antwoordende, zeide tot hen: Een boos en overspelig geslacht verlangt een teeken, en hetzelve zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jona, den profeet. 40 Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten in den buik van den grooten visch was, zoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten in het hart der aarde zijn. 41 Mannen van Ninivé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen het veroordeelen; want zij bekeerden zich op de prediking van Jona; en ziet, meer dan Jona is hier! 42 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en het veroordeelen; want zij kwam van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier! 43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is,

GAAT HIJ DOOR DORRE PLAATSEN, ZOEKENDE RUST, EN VINDT ZE NIET. 44 DAN ZEGT HIJ: IK ZAL WEDERKEEREN NAAR MIJN HUIS, VANWAAR IK UITGEGAAN BEN; EN KOMENDE, VINDT HIJ HET LEDIG, GEVEEGD EN VERSIERD. 45 DAN GAAT HIJ HEEN, EN NEEMT MET ZICH ZEVEN ANDERE GEESTEN, BOOZER DAN HIJZELF, EN INGEGAAN ZIJNDE, WONEN ZIJ ALDAAR; EN HET LAATSTE VAN DIEN MENSCH WORDT ERGER DAN HET EERSTE. ZOO ZAL HET OOK ZIJN MET DIT BOOS GESLACHT."
"46 ¶ EN TERWIJL HIJ NOG TOT DE SCHAREN SPRAK, ZIE, ZIJNE MOEDER EN ZIJNE BROEDERS STONDEN BUITEN, ZOEKENDE HEM TE SPREKEN. 47 EN IEMAND ZEIDE TOT HEM: ZIE, UWE MOEDER EN UWE BROEDERS STAAN BUITEN, ZOEKENDE U TE SPREKEN. 48 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT DENGENE, DIE TOT HEM SPRAK: WIE IS MIJNE MOEDER, EN WIE ZIJN MIJNE BROEDERS? 49 EN ZIJNE HAND OVER ZIJNE DISCIPELEN UITSTREKKENDE, ZEIDE HIJ: ZIE, MIJNE MOEDER EN MIJNE BROEDERS! 50 WANT AL WIE DEN WIL DOET MIJNS VADERS, DIE IN DE HEMELEN IS, DIE IS MIJN BROEDER, EN ZUSTER, EN MOEDER."
"13:1 ¶ {ZIE MARK. 4; LUK. 8 EN 13:18 — 21. } EN OP DIEN DAG GING JEZUS UIT HET HUIS, EN ZETTE ZICH NEDER BIJ DE ZEE. 2 EN VELE SCHAREN VERZAMELDEN ZICH TOT HEM, ZOODAT HIJ IN EEN SCHIP GING, EN ZICH NEDERZETTE; EN DE GANSCHE SCHARE STOND OP DEN OEVER. 3 EN HIJ SPRAK TOT HEN VELE DINGEN IN GELIJKENISSEN, ZEGGENDE: ZIET, DE ZAAIER GING UIT OM TE ZAAIEN; 4 EN ALS HIJ ZAAIDE, VIEL EEN DEEL BIJ DEN WEG; EN DE VOGELS KWAMEN, EN ATEN HET OP. 5 EN EEN ANDER DEEL VIEL OP ROTSACHTIGE PLAATSEN, WAAR HET NIET VEEL AARDE HAD; EN HET KWAM TERSTOND OP, OMDAT HET GEEN DIEPTE VAN AARDE HAD. 6 MAAR TOEN DE ZON OPGEGAAN WAS, IS HET VERBRAND; EN OMDAT HET GEEN WORTEL HAD, VERDORDE HET. 7 EN EEN ANDER DEEL VIEL TUSSCHEN DE DOORNEN; EN DE DOORNEN SCHOTEN OP, EN VERSTIKTEN HET. 8 EN EEN ANDER DEEL VIEL OP DE GOEDE AARDE, EN GAF VRUCHT, HET EEN HONDERD-, HET ANDER ZESTIG-, HET ANDER DERTIGVOUD. 9 WIE OOREN HEEFT OM TE HOOREN, DIE HOORE. 10 EN DE DISCIPELEN KWAMEN, EN ZEIDEN TOT HEM: WAAROM SPREEKT GIJ TOT HEN IN GELIJKENISSEN? 11 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: OMDAT HET U GEGEVEN IS, DE VERBORGENHEDEN VAN HET KONINKRIJK DER HEMELEN TE WETEN, MAAR HUN IS HET NIET GEGEVEN; 12 WANT WIE HEEFT, DIEN ZAL GEGEVEN WORDEN, EN HIJ ZAL OVERVLOED HEBBEN; MAAR WIE NIET HEEFT, VAN DIEN ZAL GENOMEN WORDEN OOK WAT HIJ HEEFT. 13 DAAROM SPREEK IK TOT HEN IN GELIJKENISSEN, OMDAT ZIJ ZIENDE NIET ZIEN, EN HOORENDE NIET HOOREN, NOCH VERSTAAN. 14 EN DOOR {R. „IN." } HEN WORDT, DE PROFETIE VAN JESAJA VERVULD, {HET GRIEKSCHE WOORD, DAT HIER GEBRUIKT

IS, BETEEKENT: HET ONTBREKENDE AANVULLEN, ZIE 1 KOR. 16:17.} DIE ZEGT: „MET HET GEHOOR ZULT GIJ HOOREN, EN GEENSZINS VERSTAAN; EN ZIENDE ZULT GIJ ZIEN, EN GEENSZINS BEMERKEN; 15 WANT HET HART DEZES VOLKS IS DIK GEWORDEN, EN MET DE OOREN HEBBEN ZIJ BEZWAARLIJK GEHOORD, EN HUNNE OOGEN HEBBEN ZIJ TOEGESLOTEN, OPDAT ZIJ NIET MET DE OOGEN ZOUDEN ZIEN, EN MET DE OOREN HOOREN, EN MET HET HART VERSTAAN, EN ZICH BEKEEREN, EN IK HEN GENEZE." {JES. 6:9, 10.} 16 DOCH WELGELUKZALIG UWE OOGEN, OMDAT ZIJ ZIEN, EN UWE OOREN, OMDAT ZIJ HOOREN; 17 WANT VOORWAAR, IK ZEG U, DAT VELE PROFETEN EN RECHTVAARDIGEN HEBBEN BEGEERD TE ZIEN DE DINGEN, DIE GIJ AANSCHOUWT, EN HEBBEN ZE NIET GEZIEN, EN TE HOOREN DE DINGEN, DIE GIJ HOORT, EN HEBBEN ZE NIET GEHOORD. 18 GIJ DAN, HOORT DE GELIJKENIS VAN DEN ZAAIER. 19 ALS IEMAND HET WOORD DES KONINKRIJKS HOORT, EN NIET VERSTAAT, ZOO KOMT DE BOOZE, EN RUKT WEG HETGEEN IN ZIJN HART GEZAAID WAS: DEZE IS HET, DIE BIJ DEN WEG GEZAAID IS. 20 MAAR DIE OP DE ROTSACHTIGE PLAATSEN GEZAAID IS, DEZE IS HET, DIE HET WOORD HOORT, EN HET TERSTOND MET VREUGDE ONTVANGT; 21 DOCH HIJ HEEFT GEEN WORTEL IN ZICHZELVEN, MAAR IS VOOR EEN TIJD; EN ALS VERDRUKKING OF VERVOLGING KOMT, OM DES WOORDS WIL, ZOO WORDT HIJ TERSTOND GEËRGERD. 22 EN DIE ONDER DE DOORNEN GEZAAID IS, DEZE IS HET, DIE HET WOORD HOORT, EN DE ZORGVULDIGHEID DEZER WERELD EN DE VERLEIDING DES RIJKDOMS VERSTIKKEN HET WOORD, EN HIJ WORDT ONVRUCHTBAAR. 23 DIE NU IN DE GOEDE AARDE GEZAAID IS, DEZE IS HET, DIE HET WOORD HOORT EN VERSTAAT, DIE OOK VRUCHT DRAAGT EN VOORTBRENGT, DE EEN HONDERD-, DE ANDER ZESTIG-, DE ANDER DERTIGVOUD."

"24 ¶ EEN ANDERE GELIJKENIS STELDE HIJ HUN VOOR, ZEGGENDE: HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS GELIJK GEWORDEN AAN EEN MENSCH, DIE GOED ZAAD IN ZIJNEN AKKER ZAAIDE. 25 DOCH TERWIJL DE MENSCHEN SLIEPEN, KWAM ZIJN VIJAND, EN ZAAIDE ONKRUID MIDDEN ONDER DE TARWE, EN GING HEEN. 26 TOEN NU HET KRUID OPSCHOOT EN VRUCHT VOORTBRACHT, TOEN KWAM OOK HET ONKRUID TE VOORSCHIJN. 27 EN DE SLAVEN VAN DEN HEER DES HUIZES KWAMEN, EN ZEIDEN TOT HEM: HEER! HEBT GIJ NIET GOED ZAAD IN UWEN AKKER GEZAAID? VANWAAR HEEFT HIJ DAN HET ONKRUID? 28 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: EEN VIJANDIG MENSCH HEEFT DAT GEDAAN. EN DE SLAVEN ZEIDEN TOT HEM: WILT GIJ DAN, DAT WIJ HEENGAAN, EN HET BIJEENLEZEN. 29 MAAR HIJ ZEIDE: NEEN, OPDAT GIJ, HET ONKRUID BIJEENLEZENDE, NIET TE GELIJK DAARMEDE DE TARWE UITTREKT. 30 LAAT BEIDE TE ZAMEN OPWASSEN TOT AAN DEN OOGST; EN IN DEN TIJD DES OOGSTES ZAL IK TOT DE MAAIERS ZEGGEN: LEEST EERST HET ONKRUID BIJEEN, EN BINDT HET IN BOSSEN, OM HET

te verbranden; maar brengt de tarwe samen in mijne schuur. 31 Een andere gelijkenis stelde hij hun voor, zeggende: Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaad, dat een mensch nam, en zaaide in zijnen akker; 32 dat wel kleiner is dan al de zaden, maar wanneer het is opgewassen, is het grooter dan de moeskruiden, en wordt een boom, zoodat de vogelen des hemels komen en nestelen in zijne takken. 33 Een andere gelijkenis sprak hij tot hen: Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan zuurdeeg, hetwelk een vrouw nam, en in drie maten meel verbergde, totdat het geheel gezuurd was. 34 Al deze dingen sprak Jezus tot de scharen in gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet; 35 opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door den profeet, zeggende: „Ik zal mijnen mond opendoen in gelijkenissen; ik zal dingen uitspreken, die van de grondlegging der wereld af verborgen zijn geweest." {Ps. 78:2.} 36 Toen liet hij {R. „Jezus."} de scharen van zich, en ging in het huis; en zijne discipelen kwamen tot hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers. 37 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des menschen; 38 en de akker is de wereld; en het goede zaad, deze zijn de zonen des koninkrijks; en het onkruid zijn de zonen des boozen; 39 en de vijand, die het gezaaid heeft, is de duivel; en de oogst is de voleinding der eeuw; en de maaiers zijn engelen. 40 Gelijk dan het onkruid bij eengelezen, en met vuur verbrand wordt, zoo zal het zijn in de voleinding dezer eeuw. 41 De Zoon des menschen zal zijne engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk bijeenlezen al de ergernissen, en hen, die de ongerechtigheid {Lett. „wetteloosheid."} doen; 42 en zullen hen in den oven des vuurs werpen; daar, zal weening zijn en knersing der tanden. 43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in het koninkrijk huns Vaders. Wie ooren heeft om te hooren, die hoore!"

"44 ¶ Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat, in den akker verborgen, welken een mensch gevonden hebbende, verbergde; en van blijdschap daarover, gaat hij heen, en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dien akker. 45 Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schoone paarlen zoekt; 46 en {R. „die."} ééne paarl van groote waarde gevonden hebbende, ging hij heen, en verkocht al wat hij had, en kocht haar. 47 Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een net, dat in de zee geworpen werd, en van allerlei soort samenbracht; 48 hetwelk zij, toen het vol geworden

WAS, AAN DEN OEVER OPTROKKEN, EN NEDERGEZETEN ZIJNDE, LAZEN ZIJ DE GOEDEN IN VATEN BIJEEN, MAAR DE KWADEN WIERPEN ZIJ WEG. 49 ZOO ZAL HET ZIJN IN DE VOLEINDING DER EEUW: DE ENGELEN ZULLEN UITGAAN, EN DE BOOZEN UIT HET MIDDEN DER RECHTVAARDIGEN AFSCHEIDEN; 50 EN ZULLEN HEN WERPEN IN DEN OVEN DES VUURS; DAAR ZAL WEENING ZIJN EN KNERSING DER TANDEN. 51 JEZUS ZEIDE TOT HEN: HEBT GIJ AL DEZE DINGEN VERSTAAN? ZIJ ZEIDEN TOT HEM: JA, HEER! 52 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: DAAROM IS IEDER SCHRIFTGELEERDE, DIE EEN DISCIPEL VAN {OF „VOOR." } HET KONINKRIJK DER HEMELEN GEMAAKT IS, GELIJK AAN EEN HEER DES HUIZES, DIE UIT ZIJNEN SCHAT NIEUWE EN OUDE DINGEN VOORTBRENGT."
"53 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN JEZUS DEZE GELIJKENISSEN GEËINDIGD HAD, DAT HIJ VAN DAAR VERTROK. 54 EN IN ZIJN VADERLAND GEKOMEN, LEERDE HIJ HEN IN HUNNE SYNAGOGE, ZOODAT ZIJ VERSLAGEN STONDEN, EN ZEIDEN: VANWAAR HEEFT DEZE DIE WIJSHEID EN DIE KRACHTEN? 55 IS DEZE NIET DE ZOON DES TIMMERMANS? IS ZIJNE MOEDER NIET MARIA GENAAMD, EN ZIJNE BROEDERS JAKOBUS, EN JOSES, {V. L. „JOZEF." } EN SIMON, EN JUDAS? 56 EN ZIJNE ZUSTERS, ZIJN ZIJ NIET ALLEN BIJ ONS? VANWAAR HEEFT DAN DEZE DIT ALLES? 57 EN ZIJ WERDEN AAN HEM GEËRGERD. EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: EEN PROFEET IS NIET ONGEËERD DAN IN ZIJN VADERLAND EN IN ZIJN HUIS. 58 EN HIJ DEED ALDAAR NIET VELE KRACHTEN VANWEGE HUN ONGELOOF."
"14:1 ¶ {ZIE MARK. 6:14; LUK. 9:7; JOH. 6.} TE DIER TIJD HOORDE HERODES, DE VIERVORST, HET GERUCHT VAN JEZUS, 2 EN ZEIDE TOT ZIJNE KNECHTEN: DEZE IS JOHANNES DE DOOPER; HIJ IS VAN DE DOODEN OPGEWEKT, EN DAAROM WERKEN DIE KRACHTEN IN HEM. 3 WANT HERODES HAD JOHANNES GEVAT, EN HEM GEBONDEN, EN IN DE GEVANGENIS GEZET, OM HERODIAS' WIL, DE VROUW VAN FILIPPUS, ZIJNEN BROEDER. 4 WANT JOHANNES ZEIDE TOT HEM: HET IS U NIET GEOORLOOFD HAAR TE HEBBEN. 5 EN WILLENDE HEM DOODEN, VREESDE HIJ DE SCHARE, OMDAT ZIJ HEM VOOR EEN PROFEET HIELDEN. 6 DOCH TOEN DE GEBOORTEDAG VAN HERODES GEVIERD WERD, DANSTE DE DOCHTER VAN HERODIAS IN HUN MIDDEN, EN BEHAAGDE AAN HERODES; 7 WAAROM HIJ MET EEN EED BELOOFDE HAAR TE GEVEN, WAT ZIJ OOK MOCHT EISCHEN. 8 ZIJ NU, DOOR HARE MOEDER AANGEZET, ZEIDE: GEEF MIJ HIER OP EEN SCHOTEL HET HOOFD VAN JOHANNES DEN DOOPER. 9 EN DE KONING WERD BEDROEFD; MAAR OM DE EEDEN, EN HEN DIE MEDE AANZATEN, GEBOOD HIJ, DAT HET ZOU GEGEVEN WORDEN. 10 EN HIJ ZOND HEEN, EN ONTHOOFDDE JOHANNES IN DE GEVANGENIS; 11 EN ZIJN HOOFD WERD OP EEN SCHOTEL GEBRACHT, EN AAN HET MEISJE GEGEVEN, EN ZIJ BRACHT HET AAN HARE MOEDER. 12 EN ZIJNE

DISCIPELEN KWAMEN, EN NAMEN HET LICHAAM WEG, EN BEGROEVEN HET; EN ZIJ GINGEN EN BOODSCHAPTEN HET JEZUS."
"13 ¶ EN JEZUS, DIT GEHOORD HEBBENDE, VERTROK VAN DAAR IN EEN SCHIP NAAR EEN WOESTE PLAATS AFZONDERLIJK. EN DE SCHAREN, DIT GEHOORD HEBBENDE, VOLGDEN HEM TE VOET UIT DE STEDEN. 14 EN UITGAANDE, ZAG HIJ EEN GROOTE SCHARE, EN WERD MET ONTFERMING OVER HEN BEWOGEN, EN GENAS HUNNE KRANKEN. 15 EN TOEN HET AVOND GEWORDEN WAS, KWAMEN ZIJNE DISCIPELEN TOT HEM, ZEGGENDE: DE PLAATS IS WOEST, EN DE TIJD IS REEDS VOORBIJ, LAAT DE SCHAREN VAN U, OPDAT ZIJ HEENGAAN IN DE DORPEN, EN ZICH SPIJZEN KOOPEN. 16 MAAR JEZUS ZEIDE TOT HEN: ZIJ BEHOEVEN NIET HEEN TE GAAN; GEEFT GIJ HUN TE ETEN. 17 DOCH ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WIJ HEBBEN HIER NIET DAN VIJF BROODEN EN TWEE VISSCHEN. 18 EN HIJ ZEIDE: BRENGT ZE MIJ HIER. 19 EN NADAT HIJ DE SCHAREN GEBODEN HAD NEDER TE ZITTEN OP HET GRAS, NAM HIJ DE VIJF BROODEN EN DE TWEE VISSCHEN, EN ZAG OP NAAR DEN HEMEL, EN ZEGENDE; EN DE BROODEN GEBROKEN HEBBENDE, GAF HIJ ZE AAN DE DISCIPELEN, EN DE DISCIPELEN AAN DE SCHAREN. 20 EN ZIJ ATEN ALLEN, EN WERDEN VERZADIGD, EN ZIJ NAMEN HET OVERSCHOT DER BROKKEN OP, TWAALF KORVEN VOL. 21 DIE NU GEGETEN HADDEN, WAREN OMTRENT VIJF DUIZEND MANNEN, BEHALVE DE VROUWEN EN KINDEREN."
"22 ¶ EN TERSTOND DWONG HIJ {R. „JEZUS" } DE {R. „ZIJNE." } DISCIPELEN IN HET SCHIP TE GAAN, EN VOOR HEM AF TE VAREN NAAR DE OVERZIJDE, TOTDAT HIJ DE SCHAREN VAN ZICH ZOU GELATEN HEBBEN. 23 EN NADAT HIJ DE SCHAREN VAN ZICH GELATEN HAD, KLOM HIJ AFZONDERLIJK OP DEN BERG OM TE BIDDEN. EN TOEN HET AVOND GEWORDEN WAS, WAS HIJ DAAR ALLEEN. 24 MAAR HET SCHIP WAS REEDS MIDDEN OP DE ZEE, GETEISTERD DOOR DE GOLVEN, WANT DE WIND WAS TEGEN. 25 EN IN DE VIERDE NACHTWAKE KWAM HIJ {R. „JEZUS." } TOT HEN AF, WANDELENDE OP DE ZEE. 26 EN DE DISCIPELEN, HEM OP DE ZEE ZIENDE WANDELEN, WERDEN ONTROERD, ZEGGENDE: HET IS EEN SPOOK! EN ZIJ SCHREEUWDEN VAN VREES. 27 DOCH TERSTOND SPRAK JEZUS TOT HEN, ZEGGENDE: ZIJT WELGEMOED, IK BEN HET, VREEST NIET. 28 EN PETRUS, HEM ANTWOORDENDE, ZEIDE: HEER! INDIEN GIJ HET ZIJT, GEBIED MIJ TOT U TE KOMEN OP HET WATER. 29 EN HIJ ZEIDE: KOM. EN PETRUS, VAN HET SCHIP AFGEKLOMMEN ZIJNDE, WANDELDE OP HET WATER OM TOT JEZUS TE KOMEN. 30 MAAR DEN STERKEN WIND ZIENDE, WERD HIJ BEVREESD; EN TOEN HIJ BEGON TE ZINKEN, RIEP HIJ, ZEGGENDE: HEER, BEHOUD MIJ! 31 EN JEZUS, TERSTOND DE HAND UITSTREKKENDE, GREEP HEM, EN ZEIDE TOT HEM: KLEIN GELOOVIGE! WAAROM HEBT GIJ GEWANKELD? 32 EN TOEN ZIJ IN HET SCHIP GEKLOMMEN

WAREN, GING DE WIND LIGGEN. 33 DIE NU IN HET SCHIP WAREN, KWAMEN EN HULDIGDEN HEM, ZEGGENDE: WAARLIJK, GIJ ZIJT GODS ZOON!"
"34 ¶ EN OVERGEVAREN ZIJNDE, KWAMEN ZIJ IN HET LAND GENNÉZARETH. 35 EN TOEN DE MANNEN VAN DIE PLAATS HEM HERKENDEN, ZONDEN ZIJ DOOR DIE GEHEELE OMSTREEK, EN BRACHTEN TOT HEM ALLEN, DIE KRANK WAREN, 36 EN BADEN HEM, DAT ZIJ ALLEEN DEN ZOOM ZIJNS KLEEDS MOCHTEN AANRAKEN; EN ZOOVELEN DIEN AANRAAKTEN, WERDEN VOLKOMEN GEZOND."
"15:1 ¶ {ZIE MARK. 7.} TOEN KWAMEN TOT JEZUS DE SCHRIFTGELEERDEN EN FARIZEËN, DIE VAN JERUZALEM WAREN, 2 ZEGGENDE: WAAROM OVERTREDEN UWE DISCIPELEN DE OVERLEVERING DER OUDEN? WANT ZIJ WASSCHEN HUNNE HANDEN NIET, WANNEER ZIJ BROOD ETEN. 3 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: WAAROM OVERTREEDT OOK GIJ HET GEBOD GODS OM DEN WILLE VAN UWE OVERLEVERING? 4 WANT GOD HEEFT GEBODEN, ZEGGENDE: „EER {R. „UW."} VADER EN MOEDER"; {EX. 20:12.} EN: „WIE VADER OF MOEDER VLOEKT, STERVE DEN DOOD." {EX. 21:17.} 5 MAAR GIJ ZEGT: AL WIE TOT VADER OF MOEDER ZAL ZEGGEN: HET IS EEN GAVE, {D. I.: OFFERGAVE, ZIE MATTH. 5:23.} WAT U OOK VAN MIJ ZOU KUNNEN TEN NUTTE KOMEN … EN HIJ ZAL ZIJNEN VADER OF ZIJNE MOEDER GEENSZINS EEREN. {WOORDEN VAN JEZUS, EN NIET VAN DE FARIZEËN.} 6 EN GIJ HEBT GODS GEBOD KRACHTELOOS GEMAAKT OM DEN WILLE VAN UWE OVERLEVERING. 7 HUICHELAARS! WEL HEEFT JESAJA VAN U GEPROFETEERD, 8 ZEGGENDE: „DIT VOLK {R. V. B.: „GENAAKT MIJ MET HUNNEN MOND, EN … "} EERT MIJ MET DE LIPPEN, MAAR HUN HART HOUDT ZICH VERRE VAN MIJ; 9 DOCH TEVERGEEFS VEREEREN ZIJ MIJ, LEERENDE LEERINGEN, DIE GEBODEN VAN MENSCHEN ZIJN." {JES. 29:13.}"
"10 ¶ EN DE SCHARE TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, ZEIDE HIJ TOT HEN: HOORT EN VERSTAAT: 11 NIET HETGEEN IN DEN MOND INGAAT, VERONTREINIGT DEN MENSCH; MAAR HETGEEN UIT DEN MOND UITGAAT, DAT VERONTREINIGT DEN MENSCH. 12 TOEN KWAMEN ZIJNE DISCIPELEN, EN ZEIDEN TOT HEM: WEET GIJ, DAT DE FARIZEËN, DIT WOORD HOORENDE, ZIJN GEËRGERD GEWORDEN? 13 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE: ELKE PLANT, DIE MIJN HEMELSCHE VADER NIET GEPLANT HEEFT, ZAL UITGEROEID WORDEN. 14 LAAT ZE VAREN! ZIJ ZIJN BLINDE LEIDSLIEDEN VAN BLINDEN. INDIEN NU EEN BLINDE EEN BLINDE LEIDT, ZOO ZULLEN ZIJ BEIDEN IN EEN KUIL VALLEN. 15 EN PETRUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: VERKLAAR ONS DEZE GELIJKENIS. 16 EN HIJ {R. „JEZUS."} ZEIDE: ZIJT OOK GIJ NOG ONVERSTANDIG? 17 BEGRIJPT GIJ NOG {S. L. W. „NOG."} NIET, DAT AL WAT TEN MONDE INGAAT, IN DEN BUIK KOMT, EN IN DE HEIMELIJKHEID WORDT UITGEWORPEN? 18 MAAR DE DINGEN, DIE UIT DEN

MOND UITGAAN, KOMEN VOORT UIT HET HART, EN DIE VERONTREINIGEN DEN MENSCH. 19 WANT UIT HET HART KOMEN VOORT BOOZE OVERLEGGINGEN, DOODSLAGEN, OVERSPELEN, HOERERIJEN, DIEVERIJEN, VALSCHE GETUIGENISSEN, LASTERINGEN. 20 DEZE DINGEN ZIJN HET, DIE DEN MENSCH VERONTREINIGEN; MAAR HET ETEN MET ONGEWASSCHEN HANDEN VERONTREINIGT DEN MENSCH NIET."

"21 ¶ EN JEZUS, VAN DAAR WEGGAANDE, VERTROK NAAR DE STREKEN {NIET HET GEBIED, MAAR DE OMSTREKEN. JEZUS GING NIET OVER DE GRENZEN VAN PALESTINA.} VAN TYRUS EN SIDON. 22 EN ZIE, EEN KANANESCHE VROUW, KOMENDE UIT DIE LANDPALEN, RIEP TOT HEM, {S. L. W. „TOT HEM." } ZEGGENDE: ONTFERM U MIJNER, HEER, ZOON DAVIDS! MIJNE DOCHTER IS DEERLIJK VAN EEN DUIVEL BEZETEN. 23 DOCH HIJ ANTWOORDDE HAAR GEEN WOORD. EN ZIJNE DISCIPELEN KWAMEN, EN VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: LAAT HAAR VAN U, WANT ZIJ ROEPT ONS NA. 24 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE: IK BEN NIET GEZONDEN, DAN TOT DE VERLOREN SCHAPEN VAN HET HUIS ISRAËLS. 25 EN ZIJ KWAM, EN HULDIGDE HEM, ZEGGENDE: HEER, HELP MIJ! 26 DOCH HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE: HET IS NIET BETAMELIJK HET BROOD DER KINDEREN TE NEMEN, EN DEN HONDEKENS {HONDEKEN IS, IN HET GRIEKSCH, VERACHTELIJKER DAN HOND.} VOOR TE WERPEN. 27 MAAR ZIJ ZEIDE: JA, HEER! DOCH OOK DE HONDEKENS ETEN VAN DE KRUIMELS, DIE VAN DE TAFEL HUNNER HEEREN VALLEN. 28 TOEN ANTWOORDDE JEZUS, EN ZEIDE TOT HAAR: O, VROUW! GROOT IS UW GELOOF; U GESCHIEDE, GELIJK GIJ WILT. EN HARE DOCHTER WERD GEZOND VAN DIE URE AF."

"29 ¶ {ZIE MARK. 8.} EN JEZUS, VAN DAAR VERTREKKENDE, KWAM AAN DE ZEE VAN GALILÉA, EN HIJ KLOM OP DEN BERG, EN ZAT DAAR NEDER; 30 EN VELE SCHAREN KWAMEN TOT HEM, BIJ ZICH HEBBENDE KREUPELEN, BLINDEN, STOMMEN, LAMMEN, EN VELE ANDEREN; EN ZIJ WIERPEN HEN AAN ZIJNE {R. „DE VOETEN VAN JEZUS." } VOETEN; 31 EN HIJ GENAS ZE, ZOODAT DE SCHAREN ZICH VERWONDERDEN, ZIENDE DAT STOMMEN SPRAKEN, LAMMEN GEZOND WERDEN, KREUPELEN WANDELDEN, EN BLINDEN ZAGEN; EN ZIJ VERHEERLIJKTEN DEN GOD ISRAËLS. 32 EN JEZUS, ZIJNE DISCIPELEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, ZEIDE: IK BEN MET ONTFERMING BEWOGEN OVER DE SCHARE, OMDAT ZIJ REEDS DRIE DAGEN BIJ MIJ BLIJVEN, EN NIETS TE ETEN HEBBEN; EN IK WIL HEN NIET NUCHTER VAN MIJ LATEN, OPDAT ZIJ OP DEN WEG NIET BEZWIJKEN. 33 EN ZIJNE DISCIPELEN ZEIDEN TOT HEM: VANWAAR BEKOMEN WIJ IN EEN WOESTIJN ZOOVELE BROODEN, OM ZULK EEN GROOTE SCHARE TE VERZADIGEN? 34 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: HOEVEEL BROODEN HEBT GIJ? EN ZIJ ZEIDEN: ZEVEN, EN WEINIGE VISCHJES. 35 EN HIJ GEBOOD DE SCHAREN NEDER TE ZITTEN OP DE

AARDE. 36 EN HIJ NAM DE ZEVEN BROODEN EN DE VISSCHEN, EN GEDANKT HEBBENDE, BRAK HIJ ZE, EN GAF ZE AAN ZIJNE DISCIPELEN, EN DE DISCIPELEN AAN DE SCHARE. 37 EN ZIJ ATEN ALLEN, EN WERDEN VERZADIGD, EN ZIJ NAMEN OP HET OVERSCHOT DER BROKKEN, ZEVEN MANDEN VOL. 38 EN DIE GEGETEN HADDEN, WAREN VIER DUIZEND MANNEN, BEHALVE DE VROUWEN EN KINDEREN. 39 EN DE SCHAREN VAN ZICH GELATEN HEBBENDE, GING HIJ IN HET SCHIP, EN KWAM IN DE LANDPALEN VAN MAGADA. {R. „MAGDALA." }"

"16:1 ¶ EN DE FARIZEËN EN SADDUCEËN KWAMEN TOT HEM; EN HEM VERZOEKENDE, VRAAGDEN ZIJ HEM, DAT HIJ HUN EEN TEEKEN UIT DEN HEMEL ZOU TOONEN. 2 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: ALS HET AVOND GEWORDEN IS, ZEGT GIJ: SCHOON WEDER, WANT DE HEMEL IS ROOD; 3 EN DES MORGENS: HEDEN STORM, WANT DE HEMEL IS SOMBER ROOD. {R. V. B. „HUICHELAARS!" } HET AANSCHIJN DES HEMELS WEET GIJ WEL TE ONDERSCHEIDEN, EN KUNT GIJ DE TEEKENEN DER TIJDEN NIET ONDERSCHEIDEN? 4 EEN BOOS EN OVERSPELIG GESLACHT VERLANGT EEN TEEKEN, EN HUN ZAL GEEN TEEKEN GEGEVEN WORDEN DAN HET TEEKEN VAN JONA. {R. V. B. „DEN PROFEET." } EN HEN VERLATENDE, GING HIJ WEG."

"5 ¶ EN TOEN DE DISCIPELEN AAN DE OVERZIJDE GEKOMEN WAREN, HADDEN ZIJ VERGETEN BROODEN MEDE TE NEMEN. 6 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: ZIET TOE, EN WACHT U VOOR HET ZUURDEEG DER FARIZEËN EN SADDUCEËN. 7 EN ZIJ OVERLEIDEN BIJ ZICHZELVEN, ZEGGENDE: HET IS, OMDAT WIJ GEEN BROODEN MEDE GENOMEN HEBBEN. 8 EN JEZUS, DIT WETENDE, ZEIDE: {R. V. B. „TOT HEN." } WAAROM OVERLEGT GIJ BIJ UZELVEN, KLEINGELOOVIGEN! DAT GIJ GEEN BROODEN MEDE GENOMEN HEBT? 9 BEGRIJPT GIJ NOG NIET, EN HERINNERT GIJ U NIET DE VIJF BROODEN DER VIJF DUIZEND, EN HOEVEEL KORVEN GIJ OPNAAMT? 10 NOCH DE ZEVEN BROODEN DER VIER DUIZEND, EN HOEVEEL MANDEN GIJ OPNAAMT? 11 HOE BEGRIJPT GIJ NIET, DAT IK U NIET VAN BROOD {V. L. „BROODEN." } GEZEGD HEB: WACHT U {R. „U TE WACHTEN." } VOOR HET ZUURDEEG DER FARIZEËN EN SADDUCEËN? 12 TOEN VERSTONDEN ZIJ, DAT HIJ NIET GEZEGD HAD, DAT ZIJ ZICH ZOUDEN WACHTEN VOOR HET ZUURDEEG DES BROODS, MAAR VOOR DE LEER DER FARIZEËN EN SADDUCEËN."

"13 ¶ {ZIE MARK. 8:27; LUK. 9:18. } TOEN NU JEZUS GEKOMEN WAS IN DE STREKEN VAN CESARÉA-PILIPPI, VRAAGDE HIJ ZIJNEN DISCIPELEN, ZEGGENDE: WIE ZEGGEN DE MENSCHEN, DAT IK, DE ZOON DES MENSCHEN, BEN? {S. L. „DAT DE ZOON DES MENSCHEN IS." } 14 EN ZIJ ZEIDEN: SOMMIGEN: JOHANNES DE DOOPER; EN ANDEREN: ELIA; EN ANDEREN: JEREMIA, OF EEN VAN DE PROFETEN. 15 HIJ ZEIDE TOT HEN: MAAR GIJ, WIE ZEGT GIJ, DAT IK BEN? 16 EN SIMON

Mattheüs 16 en 17

Petrus, antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. 17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Welgelukzalig zijt gij, Simon, Bar-Jona, {Of „zoon van Jona." } want vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is. 18 En ook ik, ik zeg u: dat gij zijt Petrus, {Of „een steen." } en op deze rots zal ik mijne gemeente bouwen, en de poorten van den hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan. } zullen haar niet overweldigen. 19 En ik zal u geven de sleutelen van het koninkrijk der hemelen; en al wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en al wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn. 20 Toen verbood hij den {R. „zijnen." } discipelen, dat zij iemand zeggen zouden, dat hij {R. V. B. „Jezus." } de Christus was."

"21 ¶ Van toen af begon Jezus aan zijne discipelen te toonen, dat hij moest heengaan naar Jeruzalem, en veel lijden van de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage worden opgewekt. 22 En Petrus, hem tot zich nemende, begon hem te bestraffen, zeggende: God zij u genadig, Heer! dit zal u geenszins geschieden. 23 Doch hij, zich omkeerende, zeide tot Petrus: Ga weg achter mij, satan! gij zijt mij een ergernis; want gij bedenkt niet de dingen Gods, maar de dingen der menschen."

"24 ¶ Toen zeide Jezus tot zijne discipelen: Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis op, en volge mij. 25 Want al wie zijn leven {Het woord ψυκη beteekent zoowel „leven" als „ziel." } zal willen behouden, die zal het verliezen; maar al wie zijn leven verliezen zal om mijnentwil, die zal het vinden. 26 Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld wint, en zijne ziel {Het woord ψυκη beteekent zoowel „leven" als „ziel." } verliest? Of wat zal een mensch geven in ruil voor zijne ziel? {Het woord ψυκη beteekent zoowel „leven" als „ziel." } 27 Want de Zoon des menschen staat te komen in de heerlijkheid zijns Vaders met zijne engelen, en dan zal hij een iegelijk vergelden naar zijn doen. {Zie Mark. 9; Luk. 9:28. } 28 Voorwaar, ik zeg u: er zijn sommigen van die hier staan, die den dood geenszins zullen smaken, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in zijn koninkrijk."

"17:1 ¶ En na zes dagen nam Jezus met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, zijnen broeder, en bracht hen op een hoogen berg

afzonderlijk. 2 En hij werd voor hen van gedaante veranderd. En zijn aangezicht blonk als de zon, en zijne kleederen werden wit als het licht. 3 En zie, Mozes en Elia verschenen aan hen, met hem samensprekende. 4 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Heer! het is goed, dat wij hier zijn; zoo gij wilt, laat ons hier drie tenten maken: voor u één, en voor Mozes één, en één voor Elia. 5 Terwijl hij nog sprak, zie, een lichte wolk overschaduwde {Het gr. woord wordt gebruikt voor de wolk, die den tabernakel bedekte, zoodat deze met de heerlijkheid vervuld was; het wil dus niet zeggen, dat zij schaduw op hen wierp.} hen; en zie, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen heb: hoort hem. 6 En de discipelen, dit hoorende, vielen op hun aangezicht, en werden zeer bevreesd. 7 En Jezus, tot hen komende, raakte hen aan, en zeide: Staat op, en vreest niet. 8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alleen. 9 En terwijl zij van den berg afkwamen, gebood Jezus hun, zeggende: Zegt het gezicht aan niemand, totdat de Zoon des menschen uit de dooden is opgestaan. 10 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Waarom zeggen dan de schriftgeleerden, dat Elia eerst moet komen? 11 En hij, {R. „Jezus."} antwoordende, zeide tot hen: Wel komt Elia eerst, {V. l. w. „eerst."} en zal alles herstellen; 12 doch ik zeg u, dat Elia reeds gekomen is, en zij hebben hem niet erkend, maar aan hem gedaan al wat zij wilden; alzoo zal ook de Zoon des menschen door hen lijden. 13 Toen begrepen de discipelen, dat hij hun van Johannes den dooper gesproken had."

"14 ¶ En toen zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch, vallende voor hem op de knieën, en zeggende: 15 Heer! ontferm u over mijnen zoon, want hij is maanziek, en lijdt deerlijk; {V. l. „is krank."} want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water. 16 En ik heb hem tot uwe discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen. 17 En Jezus, antwoordende, zeide: O, ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik met u zijn? hoe lang zal ik u verdragen? Brengt hem mij hier. 18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel voer van hem uit, en het kind was genezen van die ure af. 19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus afzonderlijk, en zeiden: Waarom konden wij hem niet uitwerpen? 20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar, ik zeg u: zoo gij een geloof hebt als een mosterdzaad, gij zult tot dezen berg zeggen: Ga heen van hier

DERWAARTS! EN HIJ ZAL HEENGAAN; EN NIETS ZAL U ONMOGELIJK ZIJN. 21 MAAR DIT GESLACHT VAART NIET UIT DAN DOOR BIDDEN EN VASTEN."
"22 ¶ EN TERWIJL ZIJ ZICH IN GALILÉA OPHIELDEN, ZEIDE JEZUS TOT HEN: DE ZOON DES MENSCHEN ZAL OVERGELEVERD WORDEN IN DE HANDEN DER MENSCHEN, 23 EN ZIJ ZULLEN HEM DOODEN, EN TEN DERDEN DAGE ZAL HIJ WORDEN OPGEWEKT. EN ZIJ WERDEN ZEER BEDROEFD."
"24 ¶ EN TOEN ZIJ TE KAPERNAÜM GEKOMEN WAREN, GINGEN DE ONTVANGERS DER DIDRACHMEN {EEN JAARLIJKSCHE SCHATTING TEN BEHOEVE VAN DEN TEMPEL.} TOT PETRUS, EN ZEIDEN: BETAALT UW MEESTER DE DIDRACHMEN NIET? 25 HIJ ZEIDE: JA. {OF: „ZEKER."} EN TOEN HIJ IN HET HUIS GEKOMEN WAS, VOORKWAM JEZUS HEM, ZEGGENDE: WAT DUNKT U, SIMON! VAN WIE NEMEN DE KONINGEN DER AARDE TOL OF SCHATTING? VAN HUNNE ZONEN OF VAN DE VREEMDEN? 26 PETRUS ZEIDE TOT HEM: VAN DE VREEMDEN. JEZUS ZEIDE TOT HEM: DAN ZIJN DE ZONEN VRIJ. 27 MAAR OPDAT WIJ HEN NIET ERGEREN, GA HEEN NAAR DE ZEE, EN WERP EEN ANGEL UIT, EN NEEM DEN EERSTEN VISCH, DIE OPKOMT, EN ZIJNEN MOND GEOPEND HEBBENDE, ZULT GIJ EEN STATER {EEN STATER WAS TWEE DIDRACHMEN OF EEN SIKKEL.} VINDEN; NEEM DIEN, EN GEEF HEM AAN HEN VOOR MIJ EN U."
"18:1 ¶ {ZIE MARK. 9:33; LUK. 9:46.} TE DIER URE KWAMEN DE DISCIPELEN TOT JEZUS, ZEGGENDE: WIE IS TOCH DE MEESTE IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN? 2 EN JEZUS, EEN KINDEKEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, STELDE HET IN HUN MIDDEN, 3 EN ZEIDE: VOORWAAR, IK ZEG U: INDIEN GIJ U NIET VERANDERT, EN WORDT ALS DE KINDERKENS, GIJ ZULT IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN GEENSZINS INGAAN. 4 AL WIE DAN ZICHZELVEN ZAL VERNEDEREN GELIJK DIT KINDEKEN, DIE IS DE MEESTE IN HET KONINKRIJK DER HEMELEN; 5 EN AL WIE ÉÉN ZOODANIG KIND ONTVANGEN ZAL IN MIJNEN NAAM, ONTVANGT MIJ. 6 MAAR AL WIE ÉÉN DEZER KLEINEN, DIE IN MIJ GELOOVEN, ZAL ERGEREN, HET WARE HEM BETER, DAT EEN MOLENSTEEN {LETT. „EEN EZELSMOLENSTEEN"; D. I: GETROKKEN DOOR EEN EZEL, OMDAT HIJ TE GROOT WAS OM HEM MET DE HAND TE BEWEGEN.} AAN ZIJNEN HALS GEHANGEN WERD, EN HIJ IN DE DIEPTE DER ZEE VERZONK."
"7 ¶ WEE DER WERELD VANWEGE DE ERGERNISSEN! WANT HET IS NOODZAKELIJK, DAT DE ERGERNISSEN KOMEN; MAAR WEE DIEN MENSCH, DOOR WIEN DE ERGERNIS KOMT! 8 EN INDIEN UWE HAND OF UW VOET U ERGERT, HOUW ZE AF, EN WERP ZE VAN U. HET IS U BETER, KREUPEL OF VERMINKT TOT HET LEVEN IN TE GAAN, DAN TWEE HANDEN OF TWEE VOETEN HEBBENDE, IN HET EEUWIGE VUUR GEWORPEN TE WORDEN. 9 EN INDIEN UW OOG U ERGERT, TREK HET UIT, EN

werp het van u. Het is u beter, met één oog tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in de hel des vuurs geworpen te worden. 10 Ziet toe, dat gij niet één dezer kleinen veracht; want ik zeg u, dat hunne engelen in de hemelen altijd het aangezicht zien van mijnen Vader, die in de hemelen is. 11 Want de Zoon des menschen is gekomen om het verlorene te behouden. 12 Wat dunkt u? Indien eenig mensch honderd schapen had, en één van hen afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig op de bergen laten, en heengaan en het afgedwaalde zoeken? 13 En indien het geschiedt, dat hij het vindt, voorwaar, ik zeg u: hij verblijdt zich meer over dit, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn geweest. 14 Zoo is het de wil niet van uwen Vader, die in de hemelen is, dat één dezer kleinen verloren ga."

"15 ¶ Maar indien uw broeder tegen u zondigt, ga heen, {R. v. B. „en."} bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, hebt gij uwen broeder gewonnen. 16 Maar indien hij u niet hoort, neem nog één of twee met u, opdat door den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. 17 En indien hij naar hen niet wil hooren, zoo zeg het aan de gemeente; en indien hij ook naar de gemeente niet wil hooren, zoo zij hij u als de heiden {Lett. „als een uit de volken."} en de tollenaar. 18 Voorwaar, ik zeg u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden zijn; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden zijn. 19 Wederom zeg ik u: indien twee van u overeenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is. 20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen."

"21 ¶ Toen kwam Petrus tot hem, en zeide: Heer! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven? Tot zevenmaal? 22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u niet tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zevenmaal. 23 Daarom is het koninkrijk der hemelen gelijk geworden aan een koning, die met zijne slaven rekening wilde houden. 24 En toen hij begon te rekenen, werd er één tot hem gebracht, die tienduizend talenten {Omtrent 48 millioen gulden.} schuldig was. 25 Doch toen hij niet had om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkoopen, en zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat er betaald zou worden. 26 De slaaf dan, nedervallende, huldigde hem, zeggende: Heer! heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen. 27 En de heer van dien slaaf, met ontferming bewogen, ontsloeg hem, en schold

HEM DE SCHULD KWIJT. 28 MAAR TOEN DIE SLAAF UITGING, VOND HIJ ÉÉN VAN ZIJNE MEDESLAVEN, DIE HEM HONDERD DENAREN {OMTRENT VEERTIG GULDEN.} SCHULDIG WAS; EN HEM AANVATTENDE, GREEP HIJ HEM BIJ DE KEEL, ZEGGENDE: BETAAL, {R. V. B. „MIJ."} ZOO GIJ IETS SCHULDIG ZIJT. 29 ZIJN MEDESLAAF DAN, NEDERVALLENDE AAN ZIJNE VOETEN, BAD HEM, ZEGGENDE: HEB GEDULD MET MIJ, EN IK ZAL U {R. V. B. „ALLES."} BETALEN. 30 DOCH HIJ WILDE NIET; MAAR GING HEEN, EN WIERP HEM IN DE GEVANGENIS, TOTDAT HIJ DE SCHULD ZOU BETAALD HEBBEN. 31 TOEN NU ZIJNE MEDESLAVEN ZAGEN, WAT ER GESCHIED WAS, WERDEN ZIJ ZEER BEDROEFD; EN ZIJ GINGEN, EN MAAKTEN HUNNEN HEER BEKEND MET AL, WAT ER GESCHIED WAS. 32 TOEN RIEP ZIJN HEER HEM TOT ZICH, EN ZEIDE TOT HEM: BOOZE SLAAF! DIE GANSCHE SCHULD HEB IK U KWIJTGESCHOLDEN, DEWIJL GIJ MIJ GEBEDEN HEBT; 33 HADT OOK GIJ U NIET MOETEN ONTFERMEN OVER UWEN MEDESLAAF, GELIJK OOK IK MIJ OVER U ONTFERMD HEB? 34 EN ZIJN HEER, TOORNIG ZIJNDE, LEVERDE HEM OVER AAN DE PIJNIGERS, TOTDAT HIJ ZOU BETAALD HEBBEN AL, WAT HIJ HEM SCHULDIG WAS. 35 ZÓÓ ZAL OOK MIJN HEMELSCHE VADER U DOEN, INDIEN GIJ NIET VAN HARTE VERGEEFT, EEN IEGELIJK ZIJNEN BROEDER. {R. V. B. „ZIJNE MISDADEN."}"
"19:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN JEZUS DEZE WOORDEN GEËINDIGD HAD, DAT HIJ VAN GALILÉA VERTROK, EN IN DE LANDPALEN VAN JUDÉA KWAM, OVER DE JORDAAN. 2 EN VELE SCHAREN VOLGDEN HEM, EN HIJ GENAS ZE ALDAAR."
"3 ¶ EN DE FARIZEËN KWAMEN TOT HEM, HEM VERZOEKENDE, EN TOT HEM {V. L. W. „TOT HEM."} ZEGGENDE: IS HET EEN MENSCH GEOORLOOFD ZIJNE VROUW TE VERSTOOTEN OM ALLERLEI OORZAAK? 4 DOCH HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: HEBT GIJ NIET GELEZEN, DAT HIJ, DIE ZE GEMAAKT HEEFT, {MEN KAN OOK VERTALEN, „DAT HIJ, DIE ZE VAN DEN BEGINNE GEMAAKT HEEFT, ZE GEMAAKT HEEFT," ENZ.} ZE VAN DEN BEGINNE GEMAAKT HEEFT MAN EN VROUW, 5 EN GEZEGD HEEFT: DAAROM ZAL EEN MENSCH VADER EN MOEDER VERLATEN, EN ZIJNE VROUW AANHANGEN, EN DIE TWEE ZULLEN TOT ÉÉN VLEESCH ZIJN? 6 ZOODAT ZE NIET MEER TWEE ZIJN, MAAR ÉÉN VLEESCH. HETGEEN DAN GOD HEEFT SAMENGEVOEGD, SCHEIDE EEN MENSCH NIET. 7 ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WAAROM HEEFT DAN MOZES GEBODEN EEN SCHEIDBRIEF TE GEVEN, EN HAAR TE VERSTOOTEN? 8 HIJ ZEIDE TOT HEN: MOZES HEEFT OM DE HARDHEID UWER HARTEN U TOEGELATEN UWE VROUWEN TE VERSTOOTEN; MAAR VAN DEN BEGINNE IS HET NIET ZOO GEWEEST. 9 EN IK ZEG U, DAT AL WIE ZIJNE VROUW ZAL VERSTOOTEN, NIET {R. „ANDERS DAN."} OM HOERERIJ, EN EEN ANDERE ZAL TROUWEN, DIE DOET OVERSPEL, EN DIE EEN VERSTOOTENE TROUWT, DOET OVERSPEL. 10 ZIJNE DISCIPELEN ZEIDEN TOT HEM: INDIEN DE ZAAK VAN DEN

mensch met de vrouw zóó staat, dan is het niet geraden te trouwen. 11 En hij zeide tot hen: Niet allen vatten dit woord, maar zij, wien het gegeven is; 12 want er zijn gesnedenen, die uit moeders schoot zóó geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die door de menschen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen, die zichzelven gesneden hebben om het koninkrijk der hemelen. Die het vatten kan, vatte het!"
"13 ¶ {Zie Mark. 10:13; Luk. 18:15.} Toen werden kinderkens tot hem gebracht, opdat hij hun de handen mocht opleggen en bidden; en de discipelen bestraften ze. 14 Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens, en verhindert ze niet tot mij te komen; want derzulken is het koninkrijk der hemelen. 15 En hun de handen opgelegd hebbende, vertrok hij van daar."
"16 ¶ En zie, er kwam een tot hem, en zeide tot hem: {R. v. b. „Goede."} Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe? 17 En hij zeide tot hem: Wat vraagt gij mij aangaande het goede? Eén is goed. {R. „Wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan God alleen."} Doch wilt gij in het leven ingaan, bewaar de geboden. 18 Hij zeide tot hem: Welke? En Jezus zeide: Gij zult niet dooden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult niet valsch getuigen; 19 eer uw {Lett. „den."} vader en moeder; en: gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven. 20 De jongeling zeide tot hem: Al deze dingen heb ik onderhouden; {R. v. b. „van mijne jonkheid af."} wat ontbreekt mij nog? 21 Jezus zeide tot hem: Indien gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom, volg mij. 22 Maar de jongeling, dit woord hoorende, ging bedroefd heen, want hij had vele bezittingen."
"23 ¶ En Jezus zeide tot zijne discipelen: Voorwaar, ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het koninkrijk der hemelen zal ingaan. 24 En wederom zeg ik u: het is lichter, dat een kemel ga door het oog eener naald, dan dat een rijke inga in het koninkrijk Gods. 25 En de {R. „zijne."} discipelen, dit hoorende, stonden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan behouden worden? 26 En Jezus, hen aanziende, zeide tot hen: Bij menschen is dit onmogelijk; maar bij God zijn alle dingen mogelijk. 27 Toen antwoordde Petrus, en zeide tot hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd, wat zal ons dan geworden? 28 En Jezus zeide tot hen: Voorwaar, ik zeg u, dat gij, die mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des menschen zal zitten op den troon zijner heerlijkheid, gij ook zult zitten op twaalf tronen,

OORDEELENDE DE TWAALF STAMMEN ISRAËLS. 29 EN AL WIE VERLATEN HEEFT HUIZEN, OF BROEDERS, OF ZUSTERS, OF VADER, OF MOEDER, OF VROUW, OF KINDEREN, OF AKKERS, OM MIJNS NAAMS WIL, ZAL HONDERDVOUD ONTVANGEN, EN HET EEUWIGE LEVEN BEËRVEN. 30 DOCH VELE EERSTEN ZULLEN DE LAATSTEN ZIJN, EN LAATSTEN DE EERSTEN."

"20:1 ¶ WANT HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS GELIJK AAN EEN HEER DES HUIZES, DIE MET DEN MORGENSTOND UITGING OM ARBEIDERS TE HUREN VOOR ZIJNEN WIJNGAARD. 2 EN MET DE ARBEIDERS OVEREENGEKOMEN ZIJNDE VOOR EEN DENAAR DES DAAGS, ZOND HIJ HEN IN ZIJNEN WIJNGAARD. 3 EN UITGEGAAN ZIJNDE OMTRENT DE DERDE URE, ZAG HIJ ANDEREN LEDIG STAANDE OP DE MARKT. 4 EN HIJ ZEIDE TOT DEZEN: GAAT OOK GIJ IN DEN WIJNGAARD, EN AL WAT RECHT IS, ZAL IK U GEVEN. 5 EN ZIJ GINGEN. WEDEROM UITGEGAAN ZIJNDE OMTRENT DE ZESDE EN DE NEGENDE URE, DEED HIJ DESGELIJKS. 6 EN OMTRENT DE ELFDE URE {V. L. W. „URE." } UITGEGAAN ZIJNDE, VOND HIJ ANDEREN {R. V. B. „LEDIG." } STAANDE, EN ZEIDE TOT HEN: WAAROM STAAT GIJ HIER DEN GEHEELEN DAG LEDIG? 7 ZIJ ZEIDEN TOT HEM: OMDAT NIEMAND ONS GEHUURD HEEFT. HIJ ZEIDE TOT HEN: GAAT OOK GIJ IN DEN WIJNGAARD, EN AL WAT RECHT IS, ZULT GIJ ONTVANGEN. {„EN … ONTVANGEN" IS TWIJFELACHTIG.} 8 TOEN HET NU AVOND GEWORDEN WAS, ZEIDE DE HEER DES WIJNGAARDS TOT ZIJNEN RENTMEESTER: ROEP DE ARBEIDERS, EN BETAAL HUN HET LOON, BEGINNENDE VAN DE LAATSTEN TOT DE EERSTEN. 9 EN TOEN DIE VAN DE ELFDE URE KWAMEN, ONTVINGEN ZIJ IEDER EEN DENAAR. 10 EN TOEN DE EERSTEN KWAMEN, MEENDEN ZIJ, DAT ZIJ MEER ZOUDEN ONTVANGEN; DOCH OOK ZIJ ONTVINGEN IEDER EEN DENAAR. 11 EN DIEN ONTVANGENDE, MURMUREERDEN ZIJ TEGEN DEN HEER DES HUIZES, 12 ZEGGENDE: DEZE LAATSTEN HEBBEN ÉÉN UUR GEARBEID, EN GIJ HEBT HEN ONS GELIJKGEMAAKT, DIE DEN LAST DES DAAGS EN DE HITTE GEDRAGEN HEBBEN. 13 DOCH HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT ÉÉN VAN HEN: VRIEND! IK DOE U GEEN ONRECHT. ZIJT GIJ NIET MET MIJ OVEREENGEKOMEN VOOR EEN DENAAR? 14 NEEM HET UWE, EN GA HEEN! MAAR IK WIL AAN DEZEN LAATSTE EVENVEEL GEVEN ALS AAN U. 15 IS HET MIJ NIET GEOORLOOFD MET HET MIJNE TE DOEN, WAT IK WIL? IS UW OOG BOOS, OMDAT IK GOED BEN? 16 ZÓÓ ZULLEN DE LAATSTEN DE EERSTEN ZIJN, EN DE EERSTEN DE LAATSTEN; WANT VELEN ZIJN GEROEPENEN, MAAR WEINIGEN UITVERKORENEN."

"17 ¶ {ZIE MARK. 10:32 } EN JEZUS, OPGAANDE NAAR JERUZALEM, NAM DE TWAALF DISCIPELEN {S. L. W. „DISCIPELEN." } AFZONDERLIJK TOT ZICH OP DEN WEG, EN ZEIDE TOT HEN: 18 ZIET, WIJ GAAN OP NAAR JERUZALEM, EN DE ZOON

DES MENSCHEN ZAL OVERGELEVERD WORDEN AAN DE OVERPRIESTERS EN SCHRIFTGELEERDEN; EN ZIJ ZULLEN HEM TER DOOD VEROORDEELEN, 19 EN HEM OVERLEVEREN AAN DE VOLKEN, OM HEM TE BESPOTTEN EN TE GEESELEN EN TE KRUISIGEN; EN TEN DERDEN DAGE ZAL HIJ OPSTAAN."

"20 ¶ TOEN KWAM TOT HEM DE MOEDER DER ZONEN VAN ZEBEDEÜS MET HARE ZONEN, HEM HULDIGENDE, EN IETS VAN HEM BEGEERENDE. 21 EN HIJ ZEIDE TOT HAAR: WAT WILT GIJ? ZIJ ZEIDE TOT HEM: ZEG, DAT DEZE MIJNE TWEE ZONEN MOGEN ZITTEN, ÉÉN AAN UWE RECHTER- EN ÉÉN AAN UWE {R. L. W. „UWE." } LINKERHAND IN UW KONINKRIJK. 22 DOCH JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE: GIJLIEDEN WEET NIET, WAT GIJ BEGEERT! KUNT GIJ DEN DRINKBEKER DRINKEN, DIEN IK ZAL DRINKEN? {R. V. B. (NAAR MARKUS) „EN MET DEN DOOP GEDOOPT WORDEN, WAARMEDE IK GEDOOPT WORD"; ZOO OOK IN VS. 23. } ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WIJ KUNNEN. 23 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: MIJNEN DRINKBEKER ZULT GIJ WEL DRINKEN, {R. V. B. (NAAR MARKUS) „EN MET DEN DOOP GEDOOPT WORDEN, WAARMEDE IK GEDOOPT WORD"; ZOO OOK IN VS. 22. } DOCH HET ZITTEN AAN MIJNE RECHTER- EN AAN MIJNE LINKERHAND STAAT AAN MIJ NIET TE GEVEN, MAAR HET ZAL GEGEVEN WORDEN AAN HEN, WIEN HET DOOR MIJNEN VADER BEREID IS. 24 EN TOEN DE TIEN DIT HOORDEN, NAMEN ZIJ HET DEN TWEE BROEDERS ZEER KWALIJK. 25 EN JEZUS, HEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, ZEIDE: GIJ WEET, DAT DE OVERSTEN DER VOLKEN OVER HEN HEERSCHEN, EN DE GROOTEN GEZAG OVER HEN VOEREN. 26 {R. V. B. „MAAR." } ONDER U ZAL HET NIET ALZOO ZIJN! MAAR AL WIE ONDER U GROOT WIL WORDEN, DIE ZIJ UW DIENSTKNECHT, 27 EN AL WIE ONDER U DE EERSTE WIL ZIJN, DIE ZIJ UW SLAAF; 28 GELIJK DE ZOON DES MENSCHEN NIET IS GEKOMEN OM GEDIEND TE WORDEN, MAAR OM TE DIENEN, EN ZIJN LEVEN TE GEVEN TOT LOSPRIJS VOOR VELEN."

"29 ¶ EN TOEN ZIJ VAN JERICHO UITGINGEN, VOLGDE HEM EEN GROOTE SCHARE. 30 EN ZIE, TWEE BLINDEN, ZITTENDE AAN DEN WEG, GEHOORD HEBBENDE, DAT JEZUS VOORBIJGING, RIEPEN, ZEGGENDE: ONTFERM U ONZER, HEER, ZOON DAVIDS! 31 DOCH DE SCHARE BESTRAFTE HEN, DAT ZIJ ZWIJGEN ZOUDEN; MAAR ZIJ RIEPEN TE MEER, ZEGGENDE: ONTFERM U ONZER, HEER, ZOON DAVIDS! 32 EN JEZUS, STILSTAANDE, RIEP HEN, EN ZEIDE: WAT WILT GIJ, DAT IK U DOE? 33 ZIJ ZEIDEN TOT HEM: HEER, DAT ONZE OOGEN GEOPEND WORDEN. 34 EN JEZUS, MET ONTFERMING BEWOGEN, RAAKTE HUNNE OOGEN AAN; EN TERSTOND WERDEN HUNNE OOGEN ZIENDE, EN ZIJ VOLGDEN HEM."

"21:1 ¶ {ZIE MARK. 11; LUK. 19:29; JOH. 12:12. } EN TERWIJL ZIJ JERUZALEM NADERDEN, EN TE BETHFAGÉ KWAMEN, AAN DEN OLIJFBERG, TOEN ZOND JEZUS

TWEE DISCIPELEN, ZEGGENDE TOT HEN: 2 GAAT HEEN NAAR HET DORP, DAT TEGENOVER U LIGT, EN TERSTOND ZULT GIJ EEN EZELIN GEBONDEN VINDEN, EN EEN VEULEN MET HAAR, MAAKT ZE LOS, EN BRENGT ZE MIJ. 3 EN INDIEN IEMAND U IETS ZEGT, ZOO ZULT GIJ ZEGGEN: DE HEER HEEFT ZE VAN NOODE; EN TERSTOND ZAL HIJ ZE ZENDEN. 4 DIT ALLES {V. L. W. „ALLES." } NU IS GESCHIED, OPDAT VERVULD ZOU WORDEN, HETGEEN GESPROKEN IS DOOR DEN PROFEET, ZEGGENDE: 5 „ZEGT DER DOCHTER SIONS: ZIE, UW KONING KOMT TOT U, ZACHTMOEDIG, EN GEZETEN OP EEN EZELIN EN EEN VEULEN, HET JONG {LETT. „ZOON." } EENER JUKDRAGENDE." {ZACH. 9:9.} 6 EN DE DISCIPELEN, HEENGEGAAN ZIJNDE, EN GEDAAN HEBBENDE, GELIJK JEZUS HUN BEVOLEN HAD, 7 BRACHTEN DE EZELIN EN HET VEULEN, EN LEIDEN HUNNE KLEEDEREN ER OP, EN HIJ ZETTE ZICH DAAROP. {R. „EN ZETTEN HEM DAAROP, } 8 EN EEN ZEER GROOTE SCHARE SPREIDDEN HUNNE KLEEDEREN OP DEN WEG, EN ANDEREN HIEUWEN TAKKEN VAN DE BOOMEN, EN SPREIDDEN ZE OP DEN WEG. 9 EN DE SCHAREN, DIE HEM {R. L. W. „HEM." } VOORGINGEN EN DIE VOLGDEN, RIEPEN, ZEGGENDE: HOSANNA {D. I. „HEIL!" } DEN ZONE DAVIDS! GEZEGEND HIJ, DIE KOMT IN DEN NAAM DES HEEREN! {ZIE PS. 118:26. } HOSANNA IN DEN HOOGE! 10 EN TOEN HIJ IN JERUZALEM INGEGAAN WAS, KWAM DE GANSCHE STAD IN OPSCHUDDING, ZEGGENDE: WIE IS DEZE? 11 EN DE SCHAREN ZEIDEN: DEZE IS JEZUS, DE PROFEET, DIE VAN NAZARETH IN GALILÉA IS."

"12 ¶ EN JEZUS GING IN DEN TEMPEL {DE GEBOUWEN IN HET ALGEMEEN; VOOR DEN TEMPEL ZELF, „DE WONING," WORDT EEN ANDER WOORD GEBRUIKT. } GODS, EN DREEF UIT ALLEN, DIE VERKOCHTEN EN KOCHTEN IN DEN TEMPEL, {DE GEBOUWEN. } EN KEERDE OM DE TAFELS DER WISSELAARS EN DE STOELEN VAN HEN, DIE DE DUIVEN VERKOCHTEN. 13 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: ER STAAT GESCHREVEN: „MIJN HUIS ZAL EEN HUIS DES GEBEDS GENOEMD WORDEN {JES. 56:7. } MAAR GIJ HEBT HET TOT EEN ROOVERSHOL GEMAAKT. {V. L. „GIJ MAAKT HET." } 14 EN ER KWAMEN BLINDEN EN KREUPELEN TOT HEM IN DEN TEMPEL, {DE GEBOUWEN IN HET ALGEMEEN; VOOR DEN TEMPEL ZELF, „DE WONING," WORDT EEN ANDER WOORD GEBRUIKT. } EN HIJ GENAS ZE. 15 TOEN NU DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN DE WONDEREN ZAGEN, DIE HIJ DEED, EN DE KINDEREN, ROEPENDE IN DEN TEMPEL, {DE GEBOUWEN IN HET ALGEMEEN; VOOR DEN TEMPEL ZELF, „DE WONING," WORDT EEN ANDER WOORD GEBRUIKT. } EN ZEGGENDE: HOSANNA DEN ZONE DAVIDS! 16 NAMEN ZIJ HET KWALIJK, EN ZEIDEN TOT HEM: HOORT GIJ WAT DEZEN ZEGGEN? EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: JA, HEBT GIJ NOOIT GELEZEN: „UIT DEN MOND VAN KINDERKENS EN ZUIGELINGEN HEBT GIJ LOF BEREID?" {PS. 8:2. } 17 EN HEN VERLATENDE, GING HIJ DE STAD UIT NAAR BETHANIË, EN OVERNACHTTE ALDAAR."

"18 ¶ En des morgens vroeg, toen hij naar de stad terugkeerde, hongerde hem. 19 En ziende één vijgeboom aan den weg, ging hij er naar toe, en vond niets daaraan dan alleen bladeren. En hij zeide tot hem: Van u kome in eeuwigheid geen vrucht meer! En de vijgeboom verdorde onmiddellijk. 20 En de discipelen, dit ziende, verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom zoo onmiddellijk verdord! 21 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar, ik zeg u: Indien gij geloof hebt en niet twijfelt, zult gij niet alleen doen, wat met den vijgeboom is geschied, maar al zegt gij ook tot dezen berg: word opgeheven en in de zee geworpen! het zal geschieden. 22 En al wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen."
"23 ¶ En toen hij in den tempel gekomen was, kwamen tot hem, terwijl hij leerde, de overpriesters en de oudsten des volks, zeggende: Op welk gezag doet gij deze dingen? en wie heeft u dit gezag gegeven? 24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook één woord vragen; indien gij mij dat zegt, zal ik u ook zeggen, op welk gezag ik deze dingen doe. 25 De doop van Johannes, vanwaar was die? uit den hemel of uit de menschen? En zij overlegden bij zichzelven, zeggende: Indien wij zeggen: uit den hemel, zoo zal hij tot ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? 26 En indien wij zeggen: uit de menschen, zoo vreezen wij de schare; want allen houden Johannes voor een profeet. 27 En zij antwoordden Jezus, en zeiden: Wij weten het niet. En hij zeide tot hen: Zoo zeg ik u ook niet, op welk gezag ik deze dingen doe."
"28 ¶ Doch wat dunkt u? Een mensch had twee kinderen, en gaande tot den eersten, zeide hij: Kind! ga heen, werk heden in mijnen wijngaard. 29 Doch hij, antwoordende, zeide: Ik wil niet; maar later berouw hebbende, ging hij heen. 30 En gaande tot den tweeden, zeide hij desgelijks. En deze, antwoordende, zeide: Ik ga, heer! en hij ging niet. 31 Wie van deze twee deed den wil des vaders? Zij zeiden tot hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar, ik zeg u: de tollenaars en de hoeren gaan u voor in het koninkrijk Gods. 32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en de hoeren hebben hem geloofd; en gij, dit ziende, hebt later geen berouw gehad, om hem te gelooven."
"33 ¶ {Zie Mark. 12:1; Luk. 20:9.} Hoort een andere gelijkenis! Er was een {R. v. b. „zeker."} heer des huizes, die een wijngaard plantte, en hij zette een omtuining daarom, en groef een persbak daarin, en bouwde een toren, en verhuurde hem aan landlieden, en ging buiten 's lands. 34

Mattheüs 21 en 22

Toen nu de tijd der vruchten genaderd was, zond hij zijne slaven tot de landlieden, om zijne vruchten te ontvangen. 35 En de landlieden namen zijne slaven, en sloegen den een, doodden den ander, en steenigden den derden. 36 Wederom zond hij andere slaven, meer dan de eersten, en zij deden hun desgelijks. 37 En ten laatste zond hij zijnen zoon tot hen, zeggende: Zij zullen mijnen zoon ontzien. 38 Maar de landlieden, den zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem dooden, en zijne erfenis in bezit nemen. 39 En zij namen hem, en wierpen hem buiten den wijngaard, en doodden hem. 40 Wanneer dan de heer des wijngaards komt, wat zal hij dien landlieden doen? 41 Zij zeiden tot hem: Hij zal die boozen jammerlijk ombrengen, en den wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op hare tijden zullen opbrengen. 42 Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: „De steen, dien de bouwlieden verwierpen, die is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heer is dit geschied, en het is wonderbaar in onze oogen?" {Ps. 118:22, 23.} 43 Daarom zeg ik u, dat het koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk zal gegeven worden, dat zijne vruchten voortbrengt. 44 En wie op dezen steen valt, zal verbrijzeld worden, en op wien hij vallen zal, dien zal hij verpletteren. 45 En de overpriesters en de farizeën, zijne gelijkenissen hoorende, begrepen, dat hij van hen sprak. 46 En zoekende hem te vangen, vreesden zij de scharen, daar zij hem voor een profeet hielden."

"22:1 ¶ En Jezus, antwoordende, sprak wederom tot hen in gelijkenissen, zeggende: 2 Het koninkrijk der hemelen is gelijk geworden aan een koning, die een bruiloft voor zijnen zoon bereidde, 3 en zijne slaven uitzond, om de genoodigden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen. 4 Wederom zond hij andere slaven uit, zeggende: Zegt aan de genoodigden: Ziet, mijn middagmaal heb ik gereed gemaakt; mijne ossen en gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft. 5 Doch zij sloegen er geen acht op, en gingen heen, de een naar zijnen akker, de ander tot zijnen koophandel; 6 en de overigen grepen zijne slaven, deden hun smaadheid aan, en doodden hen. 7 En de koning, dit hoorende, werd toornig; {Misschien is de juiste lezing: „En de koning werd toornig." } en zijn krijgsvolk zendende, bracht hij die moordenaars om, en stak

HUNNE STAD IN BRAND. 8 TOEN ZEIDE HIJ TOT ZIJNE SLAVEN: DE BRUILOFT IS WEL GEREED, MAAR DE GENOODIGDEN WAREN HET NIET WAARDIG; 9 GAAT DAAROM NAAR DE UITGANGEN DER WEGEN, EN ZOOVELEN ALS GIJ ER ZULT VINDEN, ROEPT ZE TOT DE BRUILOFT. 10 EN DIE SLAVEN GINGEN UIT NAAR DE WEGEN, EN BRACHTEN SAMEN ALLEN, DIE ZIJ VONDEN, ZOOWEL BOOZEN ALS GOEDEN; EN DE BRUILOFTSZAAL WERD VOL GASTEN. 11 EN TOEN DE KONING INGEGAAN WAS, OM DE GASTEN TE ZIEN, ZAG HIJ DAAR EEN MENSCH, NIET BEKLEED MET EEN BRUILOFTSKLEED. 12 EN HIJ ZEIDE TOT HEM: VRIEND, HOE ZIJT GIJ HIER BINNENGEKOMEN, GEEN BRUILOFTSKLEED AANHEBBENDE? EN HIJ VERSTOMDE. 13 TOEN ZEIDE DE KONING TOT DE DIENSTKNECHTEN: BINDT HEM AAN HANDEN EN VOETEN, NEEMT HEM WEG, {V. L. W. „NEEMT HEM WEG." } EN WERPT HEM UIT IN DE BUITENSTE DUISTERNIS; DAAR ZAL ZIJN WEENING EN KNERSING DER TANDEN. 14 WANT VELEN ZIJN GEROEPENEN, MAAR WEINIGEN UITVERKORENEN."

"15 ¶ {ZIE MARK. 12:13; LUK. 20:20.} TOEN GINGEN DE FARIZEËN HEEN, EN HIELDEN RAAD, HOE ZIJ HEM IN ZIJNE REDE VERSTRIKKEN ZOUDEN. 16 EN ZIJ ZONDEN TOT HEM HUNNE DISCIPELEN, MET DE HERODIANEN, ZEGGENDE: MEESTER! WIJ WETEN, DAT GIJ WAARACHTIG ZIJT, EN DEN WEG GODS IN WAARHEID LEERT, EN U OM NIEMAND BEKOMMERT; WANT GIJ ZIET DEN PERSOON DER MENSCHEN NIET AAN; 17 ZEG ONS DAN, WAT U DUNKT: IS HET GEOORLOOFD DEN KEIZER SCHATTING TE GEVEN OF NIET? 18 DOCH JEZUS, HUNNE BOOSHEID KENNENDE, ZEIDE: WAT VERZOEKT GIJ MIJ, HUICHELAARS! 19 TOONT MIJ DE SCHATTINGMUNT. EN ZIJ BRACHTEN HEM EEN DENAAR. 20 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WIENS IS DIT BEELD EN HET OPSCHRIFT? 21 ZIJ ZEIDEN TOT HEM: DES KEIZERS. TOEN ZEIDE HIJ TOT HEN: GEEFT DAN DEN KEIZER WAT DES KEIZERS IS, EN GODE WAT GODS IS. 22 EN DIT HOORENDE, VERWONDERDEN ZIJ ZICH, EN HEM VERLATENDE, GINGEN ZIJ HEEN."

"23 ¶ TE DIEN DAGE KWAMEN ER SADDUCEËN TOT HEM, DIE ZEGGEN, DAT ER GEEN OPSTANDING IS, EN ZIJ VRAAGDEN HEM, 24 ZEGGENDE: MEESTER! MOZES HEEFT GEZEGD: INDIEN IEMAND STERFT, GEEN KINDEREN HEBBENDE, DAN ZAL ZIJN BROEDER ZIJNE VROUW TROUWEN, EN ZIJNEN BROEDER ZAAD VERWEKKEN. 25 NU WAREN ER BIJ ONS ZEVEN BROEDERS; EN DE EERSTE, GETROUWD ZIJNDE, STIERF; EN GEEN ZAAD HEBBENDE, LIET HIJ ZIJNE VROUW VOOR ZIJNEN BROEDER. 26 DESGELIJKS OOK DE TWEEDE, EN DE DERDE, TOT DEN ZEVENDE. 27 EN HET LAATST VAN ALLEN STIERF OOK DE VROUW. 28 IN DE OPSTANDING DAN, WIEN VAN DE ZEVEN ZAL ZIJ TOT VROUW ZIJN? WANT ZIJ HEBBEN HAAR ALLEN GEHAD. 29 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: GIJ DWAALT, NIET KENNENDE DE SCHRIFTEN, NOCH DE KRACHT GODS. 30 WANT IN DE OPSTANDING

HUWEN ZIJ NIET, EN WORDEN NIET TEN HUWELIJK GEGEVEN, MAAR ZIJ ZIJN ALS ENGELEN GODS IN DEN HEMEL. 31 EN WAT DE OPSTANDING DER DOODEN AANGAAT, HEBT GIJ NIET GELEZEN HETGEEN DOOR GOD TOT U GESPROKEN IS, ZEGGENDE: 32 „IK BEN DE GOD ABRAHAMS, EN DE GOD IZAÄKS, EN DE GOD JAKOBS?" {EX. 3:6.} GOD IS NIET EEN GOD VAN DOODEN, MAAR VAN LEVENDEN. 33 EN DE SCHAREN, DIT HOORENDE, STONDEN VERSLAGEN OVER ZIJNE LEER."

"34 ¶ EN DE FARIZEËN, GEHOORD HEBBENDE, DAT HIJ DEN SADDUCEËN DEN MOND GESTOPT HAD, VERGADERDEN TE ZAMEN. 35 EN ÉÉN UIT HEN, EEN WETGELEERDE, VRAAGDE, HEM VERZOEKENDE EN ZEGGENDE: 36 MEESTER! WAT IS HET GROOTE GEBOD IN DE WET? 37 EN HIJ {R. „JEZUS."} ZEIDE TOT HEM: „GIJ ZULT DEN HEER, UWEN GOD, LIEFHEBBEN MET GEHEEL UW HART, EN MET GEHEEL UWE ZIEL, EN MET GEHEEL UW VERSTAND." {DEUT. 6:5.} 38 DIT IS HET GROOTE EN EERSTE {R. „EERSTE EN GROOTE."} GEBOD. 39 EN HET TWEEDE, DAARAAN GELIJK: „GIJ ZULT UWEN NAASTE LIEFHEBBEN ALS UZELVEN." {LEV. 19:18.} 40 AAN DEZE TWEE GEBODEN HANGT DE GANSCHE WET EN DE PROFETEN."

"41 ¶ TOEN NU DE FARIZEËN SAMENVERGADERD WAREN, VRAAGDE JEZUS HUN, ZEGGENDE: 42 WAT DUNKT U VAN DEN CHRISTUS? WIENS ZOON IS HIJ? ZIJ ZEIDEN TOT HEM: DAVIDS ZOON. 43 HIJ ZEIDE TOT HEN: HOE NOEMT HEM DAN DAVID, IN DEN GEEST, „HEER"? ZEGGENDE: 44 „DE {R. „DE."} HEER HEEFT GEZEGD TOT MIJNEN HEER: ZIT AAN MIJNE RECHTERHAND, TOTDAT IK UWE VIJANDEN ONDER UWE VOETEN {R. „TOT EEN VOETBANK UWER VOETEN."} ZET." {PS. 110:1.} 45 INDIEN DAN DAVID HEM „HEER" NOEMT, HOE IS HIJ ZIJN ZOON? 46 EN NIEMAND KON HEM EEN WOORD ANTWOORDEN, NOCH IEMAND DURFDE HEM VAN DIEN DAG AF MEER VRAGEN."

"23:1 ¶ TOEN SPRAK JEZUS TOT DE SCHAREN EN TOT ZIJNE DISCIPELEN, 2 ZEGGENDE: DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE FARIZEËN HEBBEN ZICH GEZET OP DEN STOEL VAN MOZES. 3 DAAROM ALLE DINGEN, DIE ZIJ U ZEGGEN, DOET EN BEWAART DIE; {R. „ZEGGEN TE ONDERHOUDEN, BEWAART EN DOET DIE."} MAAR DOET NIET NAAR HUNNE WERKEN; WANT ZIJ ZEGGEN, EN DOEN NIET, 4 MAAR BINDEN ZWARE EN ONDRAGELIJKE LASTEN, EN LEGGEN ZE OP DE SCHOUDERS DER MENSCHEN; DOCH ZIJ WILLEN ZE MET HUNNEN VINGER NIET VERROEREN. 5 EN AL HUNNE WERKEN DOEN ZIJ OM VAN DE MENSCHEN GEZIEN TE WORDEN; WANT {R. „EN."} ZIJ MAKEN HUNNE GEDENKCEDELS BREED, EN DE ZOOMEN {R. V. B. „VAN HUNNE KLEEDEREN."} MAKEN ZIJ GROOT; 6 EN ZIJ BEMINNEN DE VOORAANZITTING IN DE MAALTIJDEN, EN DE VOORGESTOELTEN IN DE SYNAGOGEN, 7 EN DE BEGROETINGEN OP DE MARKTEN, EN OM DOOR DE MENSCHEN RABBI, RABBI! GENOEMD TE WORDEN. 8 MAAR GIJ, LAAT U NIET

Rabbi noemen; want één is uw meester, {Of „leidsman." } de Christus; en gij allen zijt broeders. 9 En noemt niemand uwen vader op de aarde; want één is uw Vader, Hij die in de hemelen is. 10 Laat u ook niet meesters {Of „leidsman." } noemen; want één is uw meester, {Of „leidsman." } de Christus. 11 Maar de meeste van u zal uw dienstknecht zijn. 12 En die zichzelven zal verhoogen, zal vernederd worden; en die zichzelven zal vernederen, zal verhoogd worden."
"13 ¶ Wee u, schriftgeleerden en farizeën, huichelaars! want gij sluit het koninkrijk der hemelen voor de menschen; want gijzelf gaat niet in, en gij laat hen, die zouden ingaan, niet ingaan. 14 {R. v. b. „Wee u, schriftgeleerden en farizeën, huichelaars! want gij eet de huizen der weduwen op, en dat terwijl gij voor den schijn lange gebeden doet; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen," } 15 Wee u, schriftgeleerden en farizeën, huichelaars! want gij trekt zee en land rond, om één proseliet te maken; en wanneer hij het geworden is, maakt gij hem een kind der hel, tweemaal meer dan gij. 16 Wee u, blinde leidslieden! die zegt: Al wie zweren zal bij den tempel, {De woning zelve. } dat is niets; maar al wie zweren zal bij het goud des tempels, {De woning zelve. } die is schuldig. 17 Dwazen en blinden! want wat is meerder: het goud of de tempel, {De woning zelve. } die het goud heiligt? 18 En: Al wie zweren zal bij het altaar, dat is niets; maar al wie zweren zal bij de gave, die daarop is, die is schuldig. 19 Blinden! {R. "Dwazen en blinden. } want wat is meerder: de gave of het altaar, dat de gave heiligt? 20 Daarom wie zweert bij het altaar, zweert daarbij, en bij al wat daarop is. 21 En wie zweert bij den tempel, {De woning zelve. } zweert daarbij, en bij hem, die daarin woont. {Of „heeft gewoond." } 22 En wie zweert bij den hemel, zweert bij den troon Gods, en bij hem, die daarop zit. 23 Wee u, schriftgeleerden en farizeën, huichelaars! want gij geeft tienden van kruizemunt en anijs en komijn; en gij laat na het zwaardere der wet: het oordeel en de barmhartigheid en de trouw. Deze dingen moest men doen, en de andere niet nalaten. 24 Blinde leidslieden! die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt! 25 Wee u, schriftgeleerden en farizeën, huichelaars! want gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid. {Gebrek aan zelfbedwang in het voldoen aan de begeerten, welke ook. } 26 Blinde farizeër! reinig eerst het binnenste des drinkbekers en des schotels, opdat ook het buitenste daarvan rein worde. 27 Wee u,

SCHRIFTGELEERDEN EN FARIZEËN, HUICHELAARS! WANT GIJ GELIJKT OP GEWITTE GRAVEN, DIE VAN BUITEN WEL FRAAI SCHIJNEN, MAAR VAN BINNEN VOL DOODSBEENDEREN EN ALLERLEI ONREINHEID ZIJN. 28 ZOO SCHIJNT OOK GIJ WEL VAN BUITEN RECHTVAARDIG VOOR DE MENSCHEN, MAAR VAN BINNEN ZIJT GIJ VOL HUICHELARIJ EN WETTELOOSHEID. 29 WEE U, SCHRIFTGELEERDEN EN FARIZEËN, HUICHELAARS! WANT GIJ BOUWT DE GRAVEN DER PROFETEN, EN VERSIERT DE GRAFSTEDEN DER RECHTVAARDIGEN, 30 EN ZEGT: INDIEN WIJ IN DE DAGEN ONZER VADEREN WAREN GEWEEST, WIJ ZOUDEN GEEN DEEL MET HEN GEHAD HEBBEN AAN HET BLOED DER PROFETEN. 31 ZOO GEEFT GIJ DAN UZELVEN GETUIGENIS, DAT GIJ ZONEN ZIJT VAN HEN, DIE DE PROFETEN VERMOORD HEBBEN. 32 EN GIJ, GIJ MAAKT DE MAAT UWER VADEREN VOL! 33 SLANGEN, ADDERENGEBROED! HOE ZULT GIJ HET OORDEEL DER HEL ONTVLIEDEN?"
"34 ¶ DAAROM, ZIET, IK ZEND TOT U PROFETEN, EN WIJZEN, EN SCHRIFTGELEERDEN; EN VAN HEN ZULT GIJ ER DOODEN EN KRUISIGEN, EN VAN HEN ZULT GIJ ER IN UWE SYNAGOGEN GEESELEN, EN VAN STAD TOT STAD VERVOLGEN; 35 OPDAT OP U KOME AL HET RECHTVAARDIGE BLOED, DAT OP DE AARDE VERGOTEN IS, VAN HET BLOED DES RECHTVAARDIGEN ABELS TOT HET BLOED VAN ZACHARIA, DEN ZOON VAN BARACHIA, DIEN GIJ VERMOORD HEBT TUSSCHEN DEN TEMPEL EN HET ALTAAR. 36 VOORWAAR, IK ZEG U: AL DEZE DINGEN ZULLEN KOMEN OVER DIT GESLACHT. 37 JERUZALEM, JERUZALEM! DIE DE PROFETEN DOODT, EN STEENIGT, DIE TOT HAAR GEZONDEN ZIJN! HOE MENIGMAAL HEB IK UWE KINDEREN WILLEN BIJEENVERGADEREN, GELIJKERWIJS EEN HEN HARE KIEKENS, BIJEENVERGADERT ONDER DE VLEUGELEN; EN GIJ HEBT NIET GEWILD! 38 ZIE, UW HUIS WORDT U WOEST GELATEN. 39 WANT IK ZEG U: GIJ ZULT MIJ VAN NU AAN GEENSZINS ZIEN, TOTDAT GIJ ZULT ZEGGEN: GEZEGEND HIJ, DIE KOMT IN DEN NAAM DES HEEREN."
"24:1 ¶ {ZIE MARK. 13; LUK. 21:5.} EN JEZUS GING UIT, EN VERTROK VAN DEN TEMPEL; {DE GEBOUWEN.} EN ZIJNE DISCIPELEN KWAMEN TOT HEM, OM HEM DE GEBOUWEN DES TEMPELS TE TOONEN. 2 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE {R. „EN JEZUS ZEIDE."} TOT HEN: ZIET GIJ NIET AL DEZE DINGEN? VOORWAAR, IK ZEG U: HIER ZAL GEEN STEEN OP DEN ANDEREN GELATEN WORDEN, DIE NIET ZAL AFGEBROKEN WORDEN. 3 EN TOEN HIJ OP DEN OLIJFBERG GEZETEN WAS, KWAMEN DE DISCIPELEN AFZONDERLIJK TOT HEM, ZEGGENDE: ZEG ONS, WANNEER ZULLEN DEZE DINGEN ZIJN? EN WAT IS HET TEEKEN VAN UWE KOMST EN VAN DE VOLEINDING DER EEUW?"
"4 ¶ EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: ZIET TOE, DAT NIEMAND U MISLEIDE! 5 WANT VELEN ZULLEN KOMEN ONDER MIJNEN NAAM, ZEGGENDE: IK

ben de Christus; en zij zullen velen misleiden. 6 En gij zult hooren van oorlogen en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt; want al deze dingen moeten geschieden, maar het is nog niet het einde. 7 Want volk zal opstaan tegen volk, en koninkrijk tegen koninkrijk; en er zullen hongersnooden en pestilentiën en aardbevingen zijn in verschillende plaatsen. 8 Maar al deze dingen zijn een begin der smarten. 9 Dan zullen zij u overleveren tot verdrukking, en zullen u dooden; en gij zult gehaat worden door al de volken om mijns naams wil. 10 En dan zullen velen geërgerd worden, en zullen elkander overleveren en elkander haten. 11 En vele valsche profeten zullen opstaan, en zullen er velen misleiden. 12 En omdat de wetteloosheid zal toenemen, {Of: „vermenigvuldigd zal worden." } zal de liefde van velen {Lett. „de velen"; d. i. de massa der belijders.} verkoelen. 13 Maar wie volharden zal tot het einde, die zal behouden worden. 14 En dit evangelie des koninkrijks zal over het geheele aardrijk gepredikt worden, tot een getuigenis al den volken, en dan zal het einde komen. 15 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting — waarvan gesproken is door Daniël, den profeet — staande in de heilige plaats, (die dit leest, lette er op!) 16 dat dan, die in Judéa zijn, vluchten naar de bergen; 17 die op het dak is, kome niet af om de dingen {R. „iets." } uit zijn huis te halen; 18 en die op het veld is, keere niet terug, om zijn kleed {R. „kleederen." } te halen. 19 Doch wee de zwangeren en de zogenden in die dagen! 20 En bidt, dat uwe vlucht niet geschiede des winters, noch op een sabbat. 21 Want alsdan zal groote verdrukking zijn, hoedanige niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet weer zijn zal. 22 En indien die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden. 23 Alsdan, zoo iemand tot u zegt: Ziet, hier is de Christus! of: Hier! Gelooft het niet. 24 Want er zullen valsche Christussen en valsche profeten opstaan, en zullen groote teekenen en wonderen doen, {Lett. „geven." } om, zoo mogelijk, ook de uitverkorenen te misleiden. 25 Ziet, ik heb het u vooruit gezegd. 26 Indien zij dan tot u zeggen: Ziet, hij is in de woestijn! gaat niet uit; Ziet, hij is in de binnenkameren! gelooft het niet. 27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het Oosten, en schijnt tot het Westen, zoo {R. v. b. „ook." } zal de komst van den Zoon des menschen zijn. 28 Want {V. l. w. „want." } waar het doode lichaam is, daar zullen de arenden vergaderd worden. 29 En terstond

NA DE VERDRUKKING DIER DAGEN, ZAL DE ZON VERDUISTERD WORDEN, EN DE MAAN ZAL HAAR SCHIJNSEL NIET GEVEN, EN DE STERREN ZULLEN VAN DEN HEMEL VALLEN, EN DE KRACHTEN DER HEMELEN ZULLEN BEWOGEN WORDEN. 30 EN DAN ZAL HET TEEKEN VAN DEN ZOON DES MENSCHEN VERSCHIJNEN IN DEN HEMEL; EN DAN ZULLEN AL DE STAMMEN DES LANDS {OF „DER AARDE." } WEEKLAGEN, EN ZULLEN DEN ZOON DES MENSCHEN ZIEN, KOMENDE OP DE WOLKEN DES HEMELS MET KRACHT EN GROOTE HEERLIJKHEID. 31 EN HIJ ZAL ZIJNE ENGELEN UITZENDEN MET GROOT BAZUINGESCHAL; EN ZIJ ZULLEN ZIJNE UITVERKORENEN BIJEENVERGADEREN UIT DE VIER WINDEN, VAN HET EENE UITERSTE DER HEMELEN TOT HET ANDERE UITERSTE DAARVAN."

"32 ¶ EN LEERT VAN DEN VIJGEBOOM DEZE {LETT. „DE." } GELIJKENIS: WANNEER ZIJN TAK REEDS ZACHT WORDT, EN DE BLADEREN UITSPRUITEN, DAN WEET GIJ, DAT DE ZOMER NABIJ IS. 33 ZOO OOK GIJ, WANNEER GIJ AL DEZE DINGEN ZIET, WEET, DAT HET NABIJ IS, VOOR DE DEUR. 34 VOORWAAR, IK ZEG U: DIT GESLACHT ZAL GEENSZINS VOORBIJGAAN, TOTDAT AL DEZE DINGEN ZULLEN GESCHIED ZIJN. 35 DE HEMEL EN DE AARDE ZULLEN VOORBIJGAAN, MAAR MIJNE WOORDEN ZULLEN GEENSZINS VOORBIJGAAN. 36 DOCH VAN DIEN DAG EN {R. V. B. „DIE." } URE WEET NIEMAND, OOK NIET DE ENGELEN DER HEMELEN, MAAR MIJN VADER ALLEEN. 37 EN GELIJK DE DAGEN VAN NOACH, ZOO ZAL OOK ZIJN DE KOMST VAN DEN ZOON DES MENSCHEN. 38 WANT GELIJK ZIJ WAREN IN DE DAGEN VÓÓR DEN ZONDVLOED, ETENDE EN DRINKENDE, HUWENDE EN TEN HUWELIJK GEVENDE, TOT OP DEN DAG, DAT NOACH IN DE ARK GING, 39 EN HET NIET VERSTONDEN, TOTDAT DE ZONDVLOED KWAM, EN HEN ALLEN WEGNAM, ZÓÓ ZAL OOK ZIJN DE KOMST VAN DEN ZOON DES MENSCHEN. 40 DAN ZULLEN ER TWEE OP HET VELD ZIJN, ÉÉN WORDT WEGGENOMEN, EN ÉÉN ACHTERGELATEN; 41 TWEE ZULLEN IN DEN MOLEN MALEN, ÉÉN WORDT WEGGENOMEN, EN ÉÉN ACHTERGELATEN. 42 WAAKT DAN! WANT GIJ WEET NIET, IN WELKE URE {V. L. „DAG." } UW HEER KOMT. 43 MAAR WEET DIT, DAT, INDIEN DE HEER DES HUIZES GEWETEN HAD, IN WELKE WAKE DE DIEF KOMEN ZOU, {LETT. „KOMT." } HIJ ZOU GEWAAKT HEBBEN, EN NIET HEBBEN TOEGELATEN, DAT ZIJN HUIS DOORGRAVEN WERD. 44 DAAROM WEEST OOK GIJ GEREED! WANT IN WELKE URE GIJ HET NIET MEENT, KOMT DE ZOON DES MENSCHEN. 45 WIE DAN IS DE GETROUWE EN WIJZE SLAAF, DIEN ZIJN HEER OVER ZIJNE HUISHOUDING GESTELD HEEFT, OM HUN SPIJS TE GEVEN TER RECHTER TIJD? 46 WELGELUKZALIG DIE SLAAF, DIEN ZIJN HEER, ALS HIJ KOMT, ZAL VINDEN ALZOO DOENDE. 47 VOORWAAR, IK ZEG U, DAT HIJ HEM ZAL ZETTEN OVER AL ZIJNE GOEDEREN. 48 MAAR ZOO DIE BOOZE SLAAF IN ZIJN HART ZOU ZEGGEN: MIJN HEER VERTOEFT TE KOMEN, 49 EN ZOU BEGINNEN ZIJNE {R. „DE." } MEDESLAVEN

TE SLAAN, EN ZOU ETEN EN DRINKEN {R. „EN TE ETEN EN TE DRINKEN." } MET DE DRONKAARDS, 50 ZOO ZAL DE HEER VAN DIEN SLAAF KOMEN TEN DAGE, ALS HIJ HEM NIET VERWACHT, EN TER URE, DIE HIJ NIET WEET; 51 EN ZAL HEM IN STUKKEN HOUWEN, {LETT. „IN TWEEËN SNIJDEN." } EN ZIJN DEEL ZETTEN MET DE HUICHELAARS; DAAR ZAL ZIJN WEENING EN KNERSING DER TANDEN."

"25:1 ¶ DAN ZAL HET KONINKRIJK DER HEMELEN GELIJK ZIJN GEWORDEN AAN TIEN MAAGDEN, DIE HARE LAMPEN NAMEN, EN UITGINGEN DEN BRUIDEGOM TE GEMOET. 2 EN VIJF VAN HAAR WAREN WIJS, EN VIJF WAREN DWAAS. 3 DIE DWAAS WAREN, NAMEN HARE LAMPEN, EN NAMEN GEEN OLIE MET ZICH; 4 DOCH DE WIJZEN NAMEN OLIE IN HARE VATEN, MET HARE LAMPEN. 5 TOEN NU DE BRUIDEGOM VERTOEFDE, WERDEN ZIJ ALLEN SLAPERIG, EN SLIEPEN IN. 6 DOCH TE MIDDERNACHT GESCHIEDDE EEN GEROEP: ZIET, DE BRUIDEGOM! {R. V. B. „KOMT." } GAAT UIT, HEM TE GEMOET! 7 TOEN STONDEN AL DIE MAAGDEN OP, EN BEREIDDEN HARE LAMPEN. 8 EN DE DWAZEN ZEIDEN TOT DE WIJZEN: GEEFT ONS VAN UWE OLIE, WANT ONZE LAMPEN GAAN UIT. 9 MAAR DE WIJZEN ANTWOORDDEN, ZEGGENDE: ER MOCHT VOOR ONS EN VOOR U NIET {S. L. „GEENSZINS." } GENOEG ZIJN; {R. V. B. „MAAR. } GAAT LIEVER TOT DE VERKOOPERS, EN KOOPT VOOR UZELVEN. 10 DOCH TOEN ZIJ HEENGINGEN OM TE KOOPEN, KWAM DE BRUIDEGOM, EN DIE GEREED WAREN, GINGEN MET HEM IN TOT DE BRUILOFT, EN DE DEUR WERD GESLOTEN. 11 EN DAARNA KWAMEN OOK DE ANDERE MAAGDEN, ZEGGENDE: HEER, HEER, DOE ONS OPEN! 12 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE: VOORWAAR, IK ZEG U: IK KEN U NIET. 13 WAAKT DAN! WANT GIJ WEET DEN DAG OF DE URE NIET. {R. V. B. „IN WELKE DE ZOON DES MENSCHEN KOMT." }"

"14 ¶ WANT HET IS GELIJK EEN MENSCH, DIE, BUITEN 'S LANDS GAANDE, ZIJNE EIGENE SLAVEN RIEP, EN HUN ZIJNE GOEDEREN OVERGAF. 15 EN DEN EEN GAF HIJ VIJF TALENTEN, DEN ANDER TWEE, DEN DERDEN ÉÉN, EEN IEGELIJK NAAR ZIJNE EIGENE BEKWAAMHEID; EN HIJ GING TERSTOND BUITEN'S LANDS. 16 DIE NU DE VIJF TALENTEN ONTVANGEN HAD, GING HEEN, EN HANDELDE DAARMEDE, EN WON VIJF ANDERE TALENTEN. 17 DESGELIJKS OOK DIE DE TWEE ONTVANGEN HAD, DIE WON OOK ANDERE TWEE. 18 MAAR DIE HET ÉÉNE ONTVANGEN HAD, GING HEEN, EN GROEF IN DE AARDE, EN VERBORG HET GELD ZIJNS HEEREN. 19 EN NA EEN LANGEN TIJD KWAM DE HEER VAN DIE SLAVEN, EN HIELD REKENING MET HEN. 20 EN DIE DE VIJF TALENTEN ONTVANGEN HAD, KWAM EN BRACHT TOT HEM VIJF ANDERE TALENTEN, ZEGGENDE: HEER! VIJF TALENTEN HEBT GIJ MIJ GEGEVEN; ZIE, VIJF ANDERE TALENTEN HEB IK DAARBOVEN GEWONNEN. 21 ZIJN HEER ZEIDE TOT HEM: WEL, GOEDE EN GETROUWE SLAAF, OVER WEINIG ZIJT GIJ

GETROUW GEWEEST, OVER VEEL ZAL IK U ZETTEN; GA IN TOT DE VREUGDE UWS HEEREN. 22 EN DIE DE TWEE TALENTEN ONTVANGEN HAD, KWAM OOK, EN ZEIDE: HEER! TWEE TALENTEN HEBT GIJ MIJ GEGEVEN; ZIE, TWEE ANDERE TALENTEN HEB IK DAARBOVEN GEWONNEN. 23 ZIJN HEER ZEIDE TOT HEM: WEL, GOEDE EN GETROUWE SLAAF! OVER WEINIG ZIJT GIJ GETROUW GEWEEST, OVER VEEL ZAL IK U ZETTEN; GA IN TOT DE VREUGDE UWS HEEREN. 24 EN DIE HET ÉÉNE TALENT ONTVANGEN HAD, KWAM OOK, EN ZEIDE: HEER! IK KENDE U, DAT GIJ EEN HARD MENSCH ZIJT, MAAIENDE, WAAR GIJ NIET GEZAAID HEBT, EN VERGADERENDE VANWAAR GIJ NIET GESTROOID HEBT; 25 EN BEVREESD ZIJNDE, BEN IK HEENGEGAAN, EN HEB UW TALENT VERBORGEN IN DE AARDE; ZIE, GIJ HEBT HET UWE. 26 EN ZIJN HEER, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: BOOZE EN LUIE SLAAF! GIJ WIST, DAT IK MAAI, WAAR IK NIET GEZAAID HEB, EN VERGADER VANWAAR IK NIET GESTROOID HEB; 27 ZOO MOEST GIJ DAN MIJN GELD DEN WISSELAARS GEBRACHT HEBBEN; EN IK, KOMENDE, ZOU HET MIJNE MET RENTE TERUGGEKREGEN HEBBEN. 28 NEEMT DAN HET TALENT VAN HEM WEG, EN GEEFT HET AAN HEM, DIE DE TIEN TALENTEN HEEFT. 29 WANT AAN EEN IEDER, DIE HEEFT, ZAL GEGEVEN WORDEN, EN HIJ ZAL OVERVLOEDIG HEBBEN; MAAR VAN HEM, DIE NIET HEEFT, VAN DIEN ZAL GENOMEN WORDEN, OOK WAT HIJ HEEFT. 30 EN WERPT DEN ONNUTTEN SLAAF UIT IN DE BUITENSTE DUISTERNIS; DAAR ZAL WEENING ZIJN EN KNERSING DER TANDEN."

"31 ¶ MAAR WANNEER DE ZOON DES MENSCHEN KOMEN ZAL IN ZIJNE HEERLIJKHEID, EN AL DE {R. V. B. „HEILIGE." } ENGELEN MET HEM, DAN ZAL HIJ ZITTEN OP DEN TROON ZIJNER HEERLIJKHEID; 32 EN VOOR HEM ZULLEN AL DE VOLKEN VERGADERD WORDEN; EN HIJ ZAL ZE VAN ELKANDER SCHEIDEN, GELIJK DE HERDER DE SCHAPEN VAN DE BOKKEN SCHEIDT; 33 EN HIJ ZAL DE SCHAPEN AAN ZIJNE RECHTERHAND ZETTEN, MAAR DE BOKKEN AAN ZIJNE LINKER. 34 DAN ZAL DE KONING ZEGGEN TOT HEN, DIE AAN ZIJNE RECHTERHAND ZIJN: KOMT, GEZEGENDEN MIJNS VADERS! BEËRFT HET KONINKRIJK, DAT U BEREID IS VAN DE GRONDLEGGING DER WERELD; 35 WANT IK WAS HONGERIG, EN GIJ GAAFT MIJ TE ETEN; IK WAS DORSTIG, EN GIJ GAAFT MIJ TE DRINKEN; IK WAS EEN VREEMDELING, EN GIJ NAAMT MIJ OP; 36 NAAKT, EN GIJ KLEEDDET MIJ; IK WAS KRANK, EN GIJ BEZOCHT MIJ; IK WAS IN DE GEVANGENIS, EN GIJ KWAAMT TOT MIJ. 37 DAN ZULLEN DE RECHTVAARDIGEN HEM ANTWOORDEN, ZEGGENDE: HEER! WANNEER ZAGEN WIJ U HONGERIG, EN SPIJZIGDEN U? OF DORSTIG, EN GAVEN U TE DRINKEN? 38 EN WANNEER ZAGEN WIJ U ALS VREEMDELING, EN NAMEN U OP? OF NAAKT, EN KLEEDDEN U? 39 EN WANNEER ZAGEN WIJ U KRANK, OF IN DE GEVANGENIS, EN KWAMEN TOT U? 40 EN DE KONING, ANTWOORDENDE, ZAL TOT HEN ZEGGEN: VOORWAAR, IK ZEG U: VOOR ZOOVEEL GIJ HET GEDAAN HEBT AAN

ÉÉN DER MINSTE VAN DEZE MIJNE BROEDERS, HEBT GIJ HET MIJ GEDAAN. 41 DAN ZAL HIJ ZEGGEN OOK TOT HEN, DIE AAN ZIJNE LINKERHAND ZIJN: GAAT WEG VAN MIJ, VERVLOEKTEN! IN HET EEUWIGE VUUR, DAT DEN DUIVEL EN ZIJNEN ENGELEN BEREID IS; 42 WANT IK WAS HONGERIG, EN GIJ GAAFT MIJ NIET TE ETEN; IK WAS DORSTIG, EN GIJ GAAFT MIJ NIET TE DRINKEN; 43 IK WAS EEN VREEMDELING, EN GIJ NAAMT MIJ NIET OP; NAAKT, EN GIJ KLEEDDET MIJ NIET; KRANK EN IN DE GEVANGENIS, EN GIJ BEZOCHT MIJ NIET. 44 DAN ZULLEN OOK DEZEN {R. V. B. „HEM." } ANTWOORDEN, ZEGGENDE: HEER! WANNEER ZAGEN WIJ U HONGERIG, OF DORSTIG, OF EEN VREEMDELING, OF NAAKT, OF KRANK, OF IN DE GEVANGENIS, EN DIENDEN U NIET? 45 DAN ZAL HIJ HUN ANTWOORDEN, ZEGGENDE: VOORWAAR, IK ZEG U: VOOR ZOOVEEL GIJ HET AAN ÉÉN VAN DEZE MINSTEN NIET GEDAAN HEBT, HEBT GIJ HET MIJ OOK NIET GEDAAN. 46 EN DEZEN ZULLEN GAAN IN DE EEUWIGE PIJN, MAAR DE RECHTVAARDIGEN IN HET EEUWIGE LEVEN."

"26:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN JEZUS AL DEZE WOORDEN GEËINDIGD HAD, DAT HIJ TOT ZIJNE DISCIPELEN ZEIDE: 2 GIJ WEET, DAT NA TWEE DAGEN HET PASCHA IS, EN DE ZOON DES MENSCHEN OVERGELEVERD WORDT OM GEKRUISIGD TE WORDEN. 3 TOEN VERGADERDEN DE OVERPRIESTERS {R. V. B. „EN DE SCHRIFTGELEERDEN." } EN DE OUDSTEN DES VOLKS IN HET VOORHOF VAN DEN HOOGEPRIESTER, DIE GENAAMD WAS KAJAFAS; 4 EN BERAADSLAAGDEN TE ZAMEN, DAT ZIJ JEZUS MET LIST GRIJPEN EN DOODEN ZOUDEN. 5 DOCH ZIJ ZEIDEN: NIET OP HET FEEST, OPDAT ER GEEN OPSCHUDDING ONDER HET VOLK KOME."

"6 ¶ {ZIE MARK. 14:3; JOH. 12:1. } TOEN NU JEZUS TE BETHANIË WAS, TEN HUIZE VAN SIMON, DEN MELAATSCHE, 7 KWAM TOT HEM EEN VROUW, HEBBENDE EEN ALBASTEN FLESCH MET ZEER KOSTBAREN BALSEM, EN GOOT DIEN UIT OP ZIJN HOOFD, TERWIJL HIJ AANZAT. 8 EN DE {R. „ZIJNE." } DISCIPELEN, DIT ZIENDE, NAMEN HET ZEER KWALIJK, ZEGGENDE: WAARTOE DIT VERLIES? 9 WANT DEZE {R. V. B. „BALSEM." } HAD DUUR KUNNEN VERKOCHT, EN DEN ARMEN GEGEVEN WORDEN. 10 MAAR JEZUS, DIT WETENDE, ZEIDE TOT HEN: WAAROM DOET GIJ DE VROUW MOEITE AAN? WANT ZIJ HEEFT EEN GOED WERK AAN MIJ VERRICHT. 11 WANT DE ARMEN HEBT GIJ ALTIJD BIJ U, MAAR MIJ HEBT GIJ NIET ALTIJD. 12 WANT DAT ZIJ DEZEN BALSEM OP MIJN LICHAAM GEGOTEN HEEFT, HEEFT ZIJ GEDAAN TOT MIJNE BEGRAFENIS. 13 VOORWAAR, IK ZEG U: ALWAAR DIT EVANGELIE GEPREDIKT ZAL WORDEN IN DE GEHEELE WERELD, DAAR ZAL OOK VAN HETGEEN ZIJ GEDAAN HEEFT, GESPROKEN WORDEN TOT HARE GEDACHTENIS."

"14 ¶ {Zie Mark. 14:10; Luk. 22:3.} Toen ging één van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, heen tot de overpriesters, 15 en zeide: Wat wilt gij mij geven; en ik zal hem u overleveren? En zij legden hem dertig zilverlingen toe. {Of „wogen hem op." } 16 En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij hem mocht overleveren."
"17 ¶ En op den eersten dag der ongezuurde brooden kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: {R. v. b. „tot hem." } Waar wilt gij, dat wij u bereiden, het pascha te eten? 18 En hij zeide: Gaat heen naar de stad tot zulk een, en zegt tot hem: De Meester zegt: mijn tijd is nabij, ik zal bij u het pascha houden met mijne discipelen. 19 En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het pascha. 20 Toen het nu avond geworden was, zat hij aan met de twaalven. 21 En terwijl zij aten, zeide hij: Voorwaar, ik zeg u, dat één van u mij zal overleveren. 22 En zij, zeer bedroefd geworden zijnde, begonnen een iegelijk van hen tot hem te zeggen: Ben ik het, Heer? 23 En hij, antwoordende, zeide: Die de hand met mij in den schotel indoopt, die zal mij overleveren. 24 De Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk van hem geschreven staat, maar wee dien mensch, door wien de Zoon des menschen overgeleverd wordt. Het ware dien mensch goed, zoo hij niet geboren was geweest. 25 En Judas, die hem overleverde, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd."
"26 ¶ {Zie Mark. 14:22; Luk. 22:19; 1 Kor. 11:23.} En terwijl zij aten, nam Jezus het {V. l. w. „het" } brood, en, gezegend hebbende, brak hij het, en gaf het den discipelen, en zeide: Neemt, eet! dit is mijn lichaam. 27 En hij nam den {V. l. w. „den." } drinkbeker, en, gedankt hebbende, gaf hun dien, zeggende: 28 Drinkt allen daaruit. Want dit is mijn bloed, het bloed des nieuwen {V. l. w. „nieuwen." } verbonds, dat voor velen vergoten wordt, tot vergeving van zonden. 29 En ik zeg u, dat ik van nu aan niet meer zal drinken van deze vrucht des wijnstoks tot op dien dag, wanneer ik die met u nieuw {Niet „opnieuw," maar „op een nieuwe wijze." } zal drinken in het koninkrijk mijns Vaders. 30 En toen zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg."
"31 ¶ Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan mij geërgerd worden in dezen nacht; want er staat geschreven: „Ik zal den herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden." {Zach. 13:7.} 32 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan naar Galiléa. 33 En Petrus, antwoordende, zeide tot hem: Indien {R. v. b. „ook." }

allen aan u geërgerd werden, Ik zal nimmermeer geërgerd worden. 34 Jezus zeide tot hem: Voorwaar, ik zeg u, dat gij in dezen nacht, eer de haan zal kraaien, mij driemaal zult verloochenen. 35 Petrus zeide tot hem: Al moest ik met u sterven, ik zal u geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen."
"36 ¶ {Zie Mark. 14:32; Luk. 22:40; Joh. 18:9.} Toen kwam Jezus met hen tot een plaats, genaamd Gethsémané, en zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben. 37 En met zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, begon hij bedroefd en zeer beangst te worden. 38 Toen zeide hij tot hen: Mijne ziel is zeer bedroefd tot den dood toe; blijft hier, en waakt met mij. 39 En een weinig voortgaande, viel hij op zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van mij voorbijgaan; doch niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt. 40 En hij kwam tot de discipelen, en vond hen slapende, en hij zeide tot Petrus: Alzoo vermocht gij niet één ure met mij te waken? 41 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak. 42 Wederom ten tweeden maal heengaande, bad hij, zeggende: Mijn vader! indien deze {R. v. b. „drinkbeker."} niet van mij {S. l. w. „van mij."} voorbij kan gaan, tenzij ik hem drinke, uw wil geschiede! 43 En komende vond hij hen wederom slapende; want hunne oogen waren bezwaard. 44 En hen verlatende, ging hij wederom heen, en bad ten derden maal, zeggende dezelfde woorden. 45 Toen kwam hij tot zijne discipelen, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust! Ziet, de ure is nabij, en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren. 46 Staat op, laat ons gaan; ziet, hij is nabij, die mij overlevert."
"47 ¶ En terwijl hij nog sprak, zie, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem een groote schaare met zwaarden en stokken, vanwege de overpriesters en oudsten des volks. 48 En die hem overleverde, had hun een teeken gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, die is het, grijpt hem. 49 En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! en hij kuste hem zeer. 50 Maar Jezus zeide tot hem: Vriend! waartoe zijt gij hier? Toen traden zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen hem. 51 En zie, één van hen, die met Jezus waren, de hand uitstrekkende, trok zijn zwaard, en slaande den slaaf des hoogepriesters, hieuw zijn oor af. 52 Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw zwaard weder in zijne plaats; want allen, die het zwaard nemen,

zullen door het zwaard omkomen. 53 Of meent gij, dat ik mijnen Vader nu niet kan bidden, en Hij zal mij meer dan twaalf legioenen engelen ter zijde stellen? 54 Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, dat het alzoo geschieden moet? 55 Te dier ure zeide Jezus tot de scharen: Zijt gij uitgegaan als tegen een roover, met zwaarden en stokken om mij te vangen? Ik zat dagelijks onder u, leerende in den tempel; en gij hebt mij niet gegrepen. 56 Doch dit alles is geschied, opdat de schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen verlieten hem al de discipelen, en vluchtten."

"57 ¶ Die nu Jezus gegrepen hadden, leidden hem heen tot Kajafas, den hoogepriester, waar de schriftgeleerden en de oudsten vergaderd waren. 58 En Petrus volgde hem van verre tot aan het voorhof van den hoogepriester, en binnengegaan zijnde, zat hij bij de dienaren, om het einde te zien. 59 En de overpriesters en de oudsten en de geheele groote raad zochten valsche getuigenis tegen Jezus, opdat zij hem dooden mochten. 60 En zij vonden er geen, hoewel vele valsche getuigen opgekomen waren. {S. l. „en zij vonden er geen; en hoewel vele valsche getuigen opgekomen waren, vonden zij er geen."} Maar ten laatste kwamen twee valsche getuigen op, 61 en zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods afbreken, en hem in drie dagen opbouwen. 62 En de hoogepriester, opstaande, zeide tot hem: Antwoordt gij niets? Wat getuigen dezen tegen u? 63 Doch Jezus zweeg. En de hoogepriester, antwoordende, zeide tot hem: Ik bezweer u bij den levenden God, dat gij ons zegt, of gij zijt de Christus, de Zoon van God? 64 Jezus zeide tot hem: Gij hebt het gezegd. Doch ik zeg u: van nu aan zult gij den Zoon des menschen zien, zittende aan de rechterhand der kracht, en komende op de wolken des hemels. 65 Toen verscheurde de hoogepriester zijne kleederen, zeggende: Hij heeft gelasterd; wat hebben wij nog getuigen van noode? Ziet, nu hebt gij zijne lastering gehoord. 66 Wat dunkt u? En zij, antwoordende, zeiden: Hij is des doods schuldig. 67 Toen spogen zij in zijn aangezicht, en sloegen hem met vuisten; 68 en sommigen gaven hem kinnebakslagen, zeggende: Profeteer ons, Christus! wie is het, die u geslagen heeft?"

"69 ¶ Maar Petrus zat buiten in het voorhof; en een dienstmaagd kwam tot hem, zeggende: Ook gij waart met Jezus, den Galileër. 70 Maar hij loochende het voor allen, zeggende: Ik weet niet, wat gij zegt. 71 En toen hij uitging naar de voorpoort, zag hem een andere, en

zeide tot hen, die daar waren: Deze was ook met Jezus, den Nazaréner. 72 En hij loochende het wederom met een eed: Ik ken den mensch niet. 73 En een weinig daarna, die daar stonden, tot hem komende, zeiden tot Petrus: Waarlijk, gij zijt ook een van die, want ook uwe spraak maakt u openbaar. 74 Toen begon hij zich te vervloeken en te zweren: Ik ken den mensch niet. En terstond kraaide de haan. 75 En Petrus werd indachtig het woord van Jezus, die tot hem gezegd had: Eer de haan kraait, zult gij mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk."
"27:1 ¶ {Zie Mark. 15; Luk. 23; Joh. 18; 19.} Toen het nu morgen was geworden, hielden al de overpriesters en de oudsten des volks raad tegen Jezus, dat zij hem dooden zouden. 2 En hem gebonden hebbende, leidden zij hem weg, en leverden hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder. 3 Toen kreeg Judas, die hem overgeleverd had, ziende dat hij veroordeeld was, berouw, en bracht de dertig zilverlingen den overpriesters en den oudsten terug, 4 zeggende: Ik heb gezondigd, overleverende onschuldig bloed! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? gij moogt toezien. 5 En de zilverlingen in den tempel geworpen hebbende, vertrok hij, en ging heen, en verhing zich. 6 En de overpriesters, de zilverlingen nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd ze in de offerkist {Lett. „in den korban." Zie Markus 7:11.} te werpen, daar het bloedgeld is. 7 En raad gehouden hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers tot een begraafplaats voor vreemdelingen. 8 Daarom is die akker genaamd: Bloedakker, tot op den huidigen dag. 9 Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door Jeremia, den profeet, zeggende: „En zij namen {Of „ik nam," enz.} de dertig zilverlingen, de waarde des gewaardeerden, waarop die van de zonen Israëls hem gewaardeerd hadden; 10 en gaven die voor den akker des pottenbakkers, volgens hetgeen de Heer mij bevolen had." {Zach. 11:12, 13.}"
"11 ¶ En Jezus stond voor den stadhouder. En de stadhouder vraagde hem, zeggende: Zijt gij de koning der Joden? En Jezus zeide tot hem: Gij zegt het. 12 En toen hij door de overpriesters en de oudsten aangeklaagd werd, antwoordde hij niets. 13 Toen zeide Pilatus tot hem: Hoort gij niet, hoe vele dingen zij tegen u getuigen? 14 Maar hij antwoordde hem niet op een eenig woord, zoodat de stadhouder zich zeer verwonderde. 15 Op het feest nu was de stadhouder gewoon der

schare éénen gevangene los te laten, welken zij wilden. 16 En zij hadden toen een beruchten gevangene, genaamd Barabbas. 17 Toen zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Wien wilt gij, dat ik u zal loslaten: Barabbas of Jezus, die genoemd wordt Christus? 18 Want hij wist, dat zij hem uit nijd hadden overgeleverd. 19 En toen hij op den rechterstoel zat, zond zijne vrouw tot hem, zeggende: Heb niets te doen met dien rechtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil. 20 Maar de overpriesters en de oudsten overreedden de scharen, dat zij zouden Barabbas begeeren, en Jezus ombrengen. 21 En de stadhouder, antwoordende, zeide tot hen: Wien van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden: Barabbas. 22 Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen met Jezus, die genoemd wordt Christus? Zij zeiden allen: {R. v. b. „tot hem."} Laat hem gekruisigd worden. 23 En de stadhouder zeide: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende: Laat hem gekruisigd worden! 24 En Pilatus, ziende dat hij niets vorderde, maar dat er veeleer opschudding ontstond, nam water, en wiesch de handen voor de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aan het bloed dezes rechtvaardigen; gij moogt toezien! 25 En al het volk, antwoordende, zeide: Zijn bloed over ons en over onze kinderen!"

"26 ¶ Toen liet hij hun Barabbas los; maar Jezus gegeeseld hebbende, leverde hij hem over om gekruisigd te worden. 27 Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het pretorium, {Het hoofdkwartier van de romeinsche soldaten, en in het algemeen het paleis van den romeinschen landvoogd, waar deze rechtsprak.} en vergaderden tegen hem de geheele bende. 28 En hem ontkleed hebbende, deden zij hem een purperen mantel om; 29 en een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op zijn hoofd, en een rietstok in zijne rechterhand; en vallende op de knieën voor hem, bespotten zij hem, zeggende: Wees gegroet, koning der Joden! 30 En op hem gespogen hebbende, namen zij den rietstok, en sloegen op zijn hoofd. 31 En toen zij hem bespot hadden, deden zij hem den mantel af, en deden hem zijne kleederen aan, en leidden hem heen om hem te kruisigen. 32 En uitgaande, vonden zij een man van Cyréne, met name Simon; dezen dwongen zij, dat hij zijn kruis droeg."

"33 ¶ En gekomen zijnde tot een plaats, genaamd Golgotha, hetwelk is gezegd Schedelplaats, 34 gaven zij hem te drinken zuren wijn met gal gemengd; en dien geproefd hebbende, wilde hij niet drinken. 35 En hem

GEKRUISIGD HEBBENDE, VERDEELDEN ZIJ ZIJNE KLEEDEREN, HET LOT WERPENDE. {R. V. B. „OPDAT VERVULD ZOU WORDEN, HETGEEN GESPROKEN IS DOOR DEN PROFEET: ZIJ HEBBEN MIJNE KLEEDEREN ONDER ELKANDER VERDEELD, EN HEBBEN HET LOT OVER MIJNE KLEEDING GEWORPEN."} 36 EN NEDERZITTENDE, BEWAAKTEN ZIJ HEM ALDAAR. 37 EN ZIJ STELDEN BOVEN ZIJN HOOFD ZIJNE BESCHULDIGING, GESCHREVEN: DEZE IS JEZUS, DE KONING DER JODEN. 38 TOEN WERDEN MET HEM TWEE ROOVERS GEKRUISIGD, ÉÉN TER RECHTER- EN ÉÉN TER LINKERHAND. 39 EN DIE VOORBIJGINGEN LASTERDEN HEM, SCHUDDENDE HUNNE HOOFDEN, 40 EN ZEGGENDE: GIJ, DIE DEN TEMPEL AFBREEKT, EN IN DRIE DAGEN OPBOUWT, VERLOS UZELVEN! INDIEN GIJ GODS ZOON ZIJT, KOM AF VAN HET KRUIS! 41 EN DESGELIJKS OOK DE OVERPRIESTERS MET DE SCHRIFTGELEERDEN EN OUDSTEN, SPOTTENDE, ZEIDEN: 42 ANDEREN HEEFT HIJ VERLOST, ZICHZELVEN KAN HIJ NIET VERLOSSEN. INDIEN HIJ ISRAËLS KONING {V. L. „HIJ IS ISRAËLS KONING."} IS, DAT HIJ NU AFKOME VAN HET KRUIS, EN WIJ ZULLEN HEM GELOOVEN. 43 HIJ HEEFT OP GOD VERTROUWD; DAT HIJ HEM NU VERLOSSE, INDIEN HIJ HEM WEL WIL! WANT HIJ HEEFT GEZEGD: IK BEN GODS ZOON. 44 EN HETZELFDE VERWETEN HEM OOK DE ROOVERS, DIE MET HEM GEKRUISIGD WAREN. 45 EN VAN DE ZESDE URE AF WERD ER DUISTERNIS OVER HET GEHEELE LAND {OF „DE GEHEELE AARDE."} TOT DE NEGENDE URE TOE. 46 EN OMTRENT DE NEGENDE URE RIEP JEZUS MET EEN GROOTE STEM, ZEGGENDE: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI? DAT IS: MIJN GOD, MIJN GOD! WAAROM HEBT GIJ MIJ VERLATEN? 47 EN SOMMIGEN VAN DIE DAAR STONDEN, DIT HOORENDE, ZEIDEN: DEZE ROEPT ELIA. 48 EN TERSTOND LIEP ÉÉN VAN HEN, EN EEN SPONS NEMENDE, VULDE DIE MET ZUREN WIJN, EN STAK ZE OP EEN RIETSTOK, EN GAF HEM TE DRINKEN. 49 DOCH DE ANDEREN ZEIDEN: HOUD OP! LAAT ONS ZIEN, OF ELIA KOMT OM HEM TE VERLOSSEN."

"50 ¶ EN JEZUS, WEDEROM MET EEN GROOTE STEM ROEPENDE, GAF DEN GEEST. 51 EN ZIE, HET VOORHANGSEL DES TEMPELS SCHEURDE IN TWEEËN VAN BOVEN TOT BENEDEN; EN DE AARDE BEEFDE, EN DE ROTSEN GEBEURDEN; 52 EN DE GRAVEN WERDEN GEOPEND, EN VELE LICHAMEN DER ONTSLAPEN HEILIGEN WERDEN OPGEWEKT; 53 EN UIT DE GRAVEN UITGEGAAN ZIJNDE NA ZIJNE OPSTANDING, GINGEN ZIJ IN DE HEILIGE STAD, EN VERSCHENEN AAN VELEN. 54 EN DE HOOFDMAN OVER HONDERD, EN DIE MET HEM JEZUS BEWAAKTEN, ZIENDE DE AARDBEVING EN DE DINGEN, DIE GESCHIED WAREN, WERDEN ZEER BEVREESD, ZEGGENDE: WAARLIJK, DEZE WAS GODS ZOON! 55 EN ALDAAR WAREN VELE VROUWEN, DIE VAN VERRE TOEZAGEN, WELKE JEZUS GEVOLGD WAREN VAN GALILÉA, OM HEM TE DIENEN; 56 ONDER WELKE WAS MARIA MAGDALÉNA, EN

MARIA, DE MOEDER VAN JAKOBUS EN JOZES, EN DE MOEDER DER ZONEN VAN ZEBEDEÜS."
"57 ¶ TOEN HET NU AVOND GEWORDEN WAS, KWAM EEN RIJK MAN VAN ARIMATHÉA, MET NAME JOZEF, DIE OOK ZELF EEN DISCIPEL VAN JEZUS WAS. 58 DEZE, TOT PILATUS GAANDE, BEGEERDE HET LICHAAM VAN JEZUS. TOEN BEVAL PILATUS, DAT HET LICHAAM ZOU AFGEGEVEN WORDEN. 59 EN JOZEF, HET LICHAAM GENOMEN HEBBENDE, WIKKELDE HET IN REIN FIJN LIJNWAAD; 60 EN LEGDE HET IN ZIJN NIEUW GRAF, DAT HIJ IN DE ROTS UITGEHOUWEN HAD; EN EEN GROOTEN STEEN TEGEN DE DEUR DES GRAFS GEWENTELD HEBBENDE, GING HIJ WEG. 61 EN ALDAAR WAS MARIA MAGDALÉNA, EN DE ANDERE MARIA, ZITTENDE TEGENOVER HET GRAF. 62 DES ANDEREN DAAGS NU, WELKE IS NA DE VOORBEREIDING, VERGADERDEN DE OVERPRIESTERS EN DE FARIZEËN BIJ PILATUS, 63 ZEGGENDE: HEER! WIJ ZIJN INDACHTIG GEWORDEN, DAT DEZE VERLEIDER, NOG LEVENDE, GEZEGD HEEFT: NA DRIE DAGEN STA IK OP. 64 BEVEEL DAN, DAT HET GRAF VERZEKERD WORDE TOT DEN DERDEN DAG, OPDAT NIET MISSCHIEN ZIJNE DISCIPELEN KOMEN, {R. V. B. „BIJ NACHT." } EN HEM STELEN, EN ZEGGEN TOT HET VOLK: HIJ IS OPGESTAAN VAN DE DOODEN; EN DE LAATSTE DWALING ZAL ERGER ZIJN DAN DE EERSTE. 65 EN PILATUS ZEIDE TOT HEN: GIJ HEBT EEN WACHT; GAAT HEEN, VERZEKERT HET, GELIJK GIJ HET VERSTAAT. 66 EN ZIJ, HEENGAANDE VERZEKERDEN HET GRAF MET DE WACHT, DEN STEEN VERZEGELD HEBBENDE."
"28:1 ¶ {ZIE MARK. 16; LUK. 24; JOH. 20.} EN LAAT NA DEN SABBAT, TEGEN HET AANBREKEN VAN DEN EERSTEN DAG DER WEEK, KWAM MARIA MAGDALÉNA, EN DE ANDERE MARIA, OM HET GRAF TE BEZIEN. 2 EN ZIE, ER GESCHIEDDE EEN GROOTE AARDBEVING; WANT EEN ENGEL DES HEEREN, NEDERDALENDE UIT DEN HEMEL, TRAD TOE, EN WENTELDE DEN STEEN AF, {R. V. B. „VAN DE DEUR." } EN ZETTE ZICH DAAROP. 3 EN ZIJNE GEDAANTE WAS GELIJK EEN BLIKSEM, EN ZIJNE KLEEDING WIT ALS SNEEUW. 4 EN UIT VREES VOOR HEM BEEFDEN DE WACHTERS, EN WERDEN ALS DOODEN. 5 EN DE ENGEL, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT DE VROUWEN: VREEST GIJ NIET! WANT IK WEET, DAT GIJ ZOEKT JEZUS, DEN GEKRUISIGDE. 6 HIJ IS HIER NIET; WANT HIJ IS OPGESTAAN, GELIJK HIJ GEZEGD HEEFT. KOMT HERWAARTS, ZIET DE PLAATS, WAAR DE HEER {V.L. „HIJ." } GELEGEN HEEFT. 7 EN GAAT HAASTELIJK HEEN, EN ZEGT ZIJNEN DISCIPELEN, DAT HIJ OPGESTAAN IS VAN DE DOODEN; EN ZIET, HIJ GAAT U VOOR NAAR GALILÉA; DAAR ZULT GIJ HEM ZIEN. ZIET, IK HEB HET U GEZEGD. 8 EN HAASTELIJK WEGGAANDE VAN HET GRAF, MET VREES EN GROOTE BLIJDSCHAP, LIEPEN ZIJ HEEN, OM HET ZIJNEN DISCIPELEN TE BOODSCHAPPEN. 9 EN ALS ZIJ

HEENGINGEN, OM HET ZIJNEN DISCIPELEN TE BOODSCHAPPEN, {V. L. W. „EN ALS ZIJ HEENGINGEN OM HET ZIJNEN DISCIPELEN TE BOODSCHAPPEN." } ZIE, JEZUS ONTMOETTE HAAR, ZEGGENDE: WEEST GEGROET! EN ZIJ, TOT HEM KOMENDE, GREPEN ZIJNE VOETEN, EN HULDIGDEN HEM. 10 TOEN ZEIDE JEZUS TOT HAAR: VREEST NIET; GAAT HEEN, BOODSCHAPT MIJNEN BROEDEREN, DAT ZIJ HEENGAAN NAAR GALILÉA, EN ALDAAR ZULLEN ZIJ MIJ ZIEN."

"11 ¶ EN TERWIJL ZIJ HEENGINGEN, ZIE, EENIGEN VAN DE WACHT KWAMEN IN DE STAD, EN BOODSCHAPTEN DEN OVERPRIESTERS ALLES, WAT GESCHIED WAS. 12 EN VERGADERD ZIJNDE MET DE OUDSTEN, EN RAAD GEHOUDEN HEBBENDE, GAVEN ZIJ DEN KRIJGSKNECHTEN VEEL GELD, 13 ZEGGENDE: ZEGT: ZIJNE DISCIPELEN ZIJN DES NACHTS GEKOMEN, EN HEBBEN HEM GESTOLEN, TOEN WIJ SLIEPEN. 14 EN INDIEN DIT DEN STADHOUDER MOCHT TER OORE KOMEN, WIJ ZULLEN HEM TEVREDEN STELLEN, EN MAKEN, DAT GIJ ZONDER ZORG ZIJT. 15 EN ZIJ, HET GELD GENOMEN HEBBENDE, DEDEN, GELIJK HUN GELEERD WAS. EN DIT WOORD IS VERBREID GEWORDEN BIJ DE JODEN TOT OP DEN HUIDIGEN DAG."
"16 ¶ EN DE ELF DISCIPELEN GINGEN HEEN NAAR GALILÉA, NAAR DEN BERG, WAAR JEZUS HEN BESCHEIDEN HAD. 17 EN TOEN ZIJ HEM ZAGEN, HULDIGDEN ZIJ HEM; DOCH SOMMIGEN TWIJFELDEN. 18 EN JEZUS, BIJ HEN KOMENDE, SPRAK TOT HEN, ZEGGENDE: MIJ IS GEGEVEN ALLE MACHT {ZIE DE NOOT OP MAT 9:6. } IN HEMEL EN OP AARDE. 19 GAAT DAN {V. L. W. „DAN." } HEEN, MAAKT AL DE VOLKEN TOT DISCIPELEN, HEN DOOPENDE TOT DEN NAAM DES VADERS, EN DES ZOONS, EN DES HEILIGEN GEESTES; 20 HUN LEERENDE TE BEWAREN AL WAT IK U GEBODEN HEB. EN ZIET, IK BEN MET U AL DE DAGEN TOT AAN DE VOLEINDING DER EEUW. {R. V. B. „AMEN." }"

MARKUS 1

"1:1 ¶ Begin des evangelies van Jezus Christus, den Zoon van God; 2 Gelijk geschreven staat in Jesaja, den profeet: {R. „in de profeten." Waarschijnlijk heeft er oorspronkelijk gestaan: „in den profeet"; doch de meesten lezen:, ‚in Jesaja, den profeet." } „Zie, ik zend mijnen engel voor uw aangezicht, die uwen weg {R. v. b. „voor u heen." } bereiden zal." {#Mal 3:1} 3 „Stem eens roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht." {#Jes 40:3} 4 {Zie #Mt 3$ Lu 3$} Johannes kwam, doopende in de woestijn, en predikende den doop der bekeering tot vergeving van zonden. 5 En tot hem ging uit het geheele land van Judéa, en allen, {R. voegt „allen" bij gedoopt: „werden allen gedoopt." } die van Jeruzalem waren, en werden door hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hunne zonden. 6 En Johannes was gekleed in kemelshaar, met een lederen gordel om zijne lende, en hij at sprinkhanen en wilden honig. 7 En hij predikte, zeggende: Na mij komt, die sterker is dan ik; wien ik niet waardig ben, nederbukkende, den riem zijner voetzolen te ontbinden. 8 Ik heb u wel gedoopt met water, maar hij zal u doopen met den Heiligen Geest."

"9 ¶ En het geschiedde in die dagen, dat Jezus kwam van Nazareth in Galiléa, en door Johannes gedoopt werd in de Jordaan. 10 En terstond uit het water opklimmende, zag hij de hemelen scheuren, en den Geest, als een duif, op hem nederdalen. 11 En er geschiedde een stem uit de hemelen: Gij zijt mijn geliefde Zoon; in u {R. „in wien." } heb Ik mijn welbehagen gevonden. 12 {Zie #Mt 4$ Lu 4$} En terstond dreef de Geest hem uit naar de woestijn. 13 En hij was {R. v. b. „daar." } in de woestijn veertig dagen verzocht door den satan; en hij was bij de wilde dieren, en de engelen dienden hem."

"14 ¶ Maar nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus naar Galiléa, predikende het evangelie van het koninkrijk Gods, en zeggende: 15 De tijd is vervuld, en het koninkrijk Gods is nabij gekomen; bekeert u, en gelooft in het evangelie. 16 En wandelende {V. 1. „gaande." } aan de zee van Galiléa, zag hij Simon en Andreas, den broeder van Simon, {R. „zijnen broeder." } een net in de zee uitwerpende, want zij waren visschers. 17 En Jezus zeide tot hen: Komt achter mij, en ik zal maken, dat gij visschers van menschen wordt. 18 En terstond hunne netten verlatende, zijn zij hem gevolgd. 19 En van daar een weinig voortgaande, zag hij Jakobus, den zoon van Zebedéus, en Johannes, zijnen broeder, en dezen in het schip de netten

verstellende, 20 en terstond riep hij hen; en hunnen vader Zebedéus in het schip latende met de huurlingen, gingen zij heen achter hem. 21 En zij gingen Kapernaüm binnen; en terstond ging hij op den sabbat in de synagoge, en leerde. 22 En zij stonden verslagen over zijne leer, want hij leerde hen als gezaghebbende, en niet als de schriftgeleerden."
"23 ¶ En er was in hunne synagoge een mensch, met {Gr. „in"; d. w. z. hij had niet slechts een onreinen geest, maar bij was geheel onder diens macht.} een onreinen geest, en hij riep uit, zeggende: 24 Ha! wat hebben wij met u te doen, Jezus, Nazaréner? Zijt gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken u, wie gij zijt, de heilige Gods. 25 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg, en ga uit van hem. 26 En de onreine geest, hem heen en weer rukkende, en met een groote stem roepende, ging uit van hem. 27 En zij stonden allen verbaasd, zoodat zij onder elkander vraagden, zeggende: Wat is dit? Welke nieuwe leer is dit? Want met gezag gebiedt hij zelfs den onreinen geesten, en zij gehoorzamen hem. 28 En het gerucht van hem ging terstond uit in den geheelen omtrek van Galiléa."
"29 ¶ En terstond uit de synagoge gaande, kwamen zij in het huis van Simon en Andreas, met Jakobus en Johannes. 30 En de schoonmoeder van Simon lag met de koorts, en terstond spraken zij hem over haar. 31 En tot haar gaande, richtte hij haar op, haar bij de hand gevat hebbende; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende hen. 32 Toen het nu avond geworden was, en de zon was ondergegaan, brachten zij tot hem allen, die krank en van den duivel bezeten waren; 33 en de geheele stad was bijeenvergaderd bij de deur. 34 En hij genas velen, die aan allerlei ziekten lijdende waren; en hij wierp vele duivelen uit, en liet de duivelen niet toe te spreken, omdat zij hem kenden. {Zij hadden inwendig het bewustzijn, wie hij was.} 35 En 's morgens vroeg, toen het nog diep in den nacht was, stond hij op en ging uit, en vertrok naar een woeste plaats, en bad aldaar. 36 En Simon, en die met hem waren, volgden hem na. 37 En hem gevonden hebbende, zeiden zij tot hem: 38 Allen zoeken u. En hij zeide tot hen: Laat ons elders {R. l. w. "elders."} gaan, naar de naburige vlekken, opdat ik ook daar predike; want daartoe ben ik uitgegaan. 39 En hij predikte in hunne synagogen in geheel Galiléa, en wierp de duivelen uit." "40 ¶ {Zie #Mt 8$ Lu 5:12} En er kwam tot hem een melaatsche, hem biddende, en vallende voor hem op de knieën, en tot hem zeggende: Indien gij wilt, gij kunt mij reinigen. 41 En Jezus, met ontferming

BEWOGEN, STREKTE DE HAND UIT, EN RAAKTE HEM AAN, EN ZEIDE TOT HEM: IK WIL, WEES GEREINIGD! 42 EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, WEEK DE MELAATSCHHEID TERSTOND VAN HEM; EN HIJ WAS GEREINIGD. 43 EN HEM STRENGELIJK VERBODEN HEBBENDE, LIET HIJ HEM TERSTOND VAN ZICH GAAN; 44 EN ZEIDE TOT HEM: ZIE TOE, DAT GIJ NIEMAND IETS ZEGT; MAAR GA HEEN, TOON UZELVEN DEN PRIESTER, EN OFFER VOOR UWE REINIGING, HETGEEN MOZES GEBODEN HEEFT, HUN TOT EEN GETUIGENIS. 45 MAAR HIJ, NIET GEGAAN ZIJNDE, BEGON HET ZEER TE VERBREIDEN, EN DE ZAAK RUCHTBAAR TE MAKEN, ZOODAT HIJ NIET MÉÉR OPENLIJK IN DE STAD KON KOMEN; MAAR HIJ WAS BUITEN IN WOESTE PLAATSEN; EN ZIJ KWAMEN TOT HEM VAN ALLE KANTEN."

"2:1 ¶ {ZIE #MT 9$ LU 5:18} EN NA EENIGE DAGEN KWAM HIJ WEDEROM BINNEN KAPERNAÜM; EN MEN HOORDE, DAT HIJ IN HUIS WAS. 2 EN TERSTOND VERGADERDEN ZICH VELEN, ZOODAT ER GEEN PLAATS MEER WAS, ZELFS NIET BIJ DE DEUR; EN HIJ SPRAK HET WOORD TOT HEN. 3 EN ER KWAMEN TOT HEM, DIE EEN VERLAMDE BRACHTEN, GEDRAGEN DOOR VIER. 4 EN NIET TOT HEM KUNNENDE GENAKEN, VANWEGE DE SCHARE, MAAKTEN ZIJ HET DAK OPEN, WAAR HIJ WAS; EN HET OPGEBROKEN HEBBENDE, LIETEN ZIJ HET BEDDEKEN NEDER, WAAR DE VERLAMDE OP LAG. 5 EN JEZUS, HUN GELOOF ZIENDE, ZEIDE TOT DEN VERLAMDE: KIND! UWE ZONDEN ZIJN {R. V. B. „U."} VERGEVEN. 6 EN ER WAREN ALDAAR SOMMIGEN DER SCHRIFTGELEERDEN, ZITTENDE EN OVERLEGGENDE IN HUNNE HARTEN: 7 WAAROM SPREEKT DEZE ALDUS? HIJ LASTERT. {R. „WAAROM SPREEKT DEZE ALDUS LASTERINGEN?"} WIE KAN ZONDEN VERGEVEN DAN GOD ALLEEN? 8 EN TERSTOND JEZUS IN ZIJNEN GEEST ERKENNENDE, DAT ZIJ ALDUS IN ZICHZELVEN OVERLEGDEN, ZEIDE TOT HEN: WAAROM OVERLEGT GIJ DEZE DINGEN IN UWE HARTEN? 9 WAT IS LICHTER, TE ZEGGEN TOT DEN VERLAMDE: DE ZONDEN ZIJN U VERGEVEN? {V. L. „UWE ZONDEN ZIJN VERGEVEN."} OF TE ZEGGEN: STA OP, NEEM UW BEDDEKEN OP, EN WANDEL? 10 DOCH OPDAT GIJ MOOGT WETEN, DAT DE ZOON DES MENSCHEN MACHT {ZIE DE NOOT OP #MT 9:6} HEEFT OP DE AARDE, ZONDEN TE VERGEVEN ZEIDE HIJ TOT DEN VERLAMDE: 11 IK ZEG U: STA OP, NEEM UW BEDDEKEN OP, EN GA HEEN NAAR UW HUIS. 12 EN HIJ STOND TERSTOND OP, EN HET BEDDEKEN OPGENOMEN HEBBENDE, GING HIJ UIT IN ALLER TEGENWOORDIGHEID, ZOODAT ZIJ ZICH ALLEN ONTZETTEN, EN GOD VERHEERLIJKTEN, ZEGGENDE: WIJ HEBBEN ZULKS NOOIT GEZIEN!"

"13 ¶ EN HIJ GING WEDEROM UIT NAAR DE ZEE; EN DE GANSCHE SCHARE KWAM TOT HEM, EN HIJ LEERDE HEN. 14 EN VERDER GAANDE, ZAG HIJ LEVI, DEN ZOON VAN ALFEÜS, ZITTENDE AAN HET TOLHUIS, EN ZEIDE TOT HEM: VOLG MIJ. EN HIJ, OPSTAANDE, VOLGDE HEM. 15 EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ IN ZIJN HUIS

AANZAT, DAT OOK VELE TOLLENAARS EN ZONDAARS AANZATEN MET JEZUS EN ZIJNE DISCIPELEN, WANT ZIJ WAREN VELEN, EN ZIJ VOLGDEN HEM. 16 EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE FARIZEËN, ZIENDE HEM ETEN MET DE TOLLENAARS EN ZONDAARS, ZEIDEN TOT ZIJNE DISCIPELEN: WAAROM EET EN DRINKT HIJ MET DE ZONDAARS EN TOLLENAARS? {R. „DE TOLLENAARS EN ZONDAARS." } 17 EN JEZUS, DIT HOORENDE, ZEIDE TOT HEN: DIE GEZOND ZIJN, HEBBEN GEEN GENEESHEER NOODIG, MAAR DIE ZIEK ZIJN. IK BEN NIET GEKOMEN OM RECHTVAARDIGEN TE ROEPEN, MAAR ZONDAARS. {R. V. B. „TOT BEKEERING." }"

"18 ¶ EN DE DISCIPELEN VAN JOHANNES EN DE {R. „DER." } FARIZEËN WAREN VASTENDE; EN ZIJ KWAMEN EN ZEIDEN TOT HEM: WAAROM VASTEN DE DISCIPELEN VAN JOHANNES EN DIE DER FARIZEËN, EN UWE DISCIPELEN VASTEN NIET? 19 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: KUNNEN DE BRUILOFTSKINDEREN VASTEN, TERWIJL DE BRUIDEGOM BIJ HEN IS? ZOO LANGEN TIJD ZIJ DEN BRUIDEGOM BIJ ZICH HEBBEN, KUNNEN ZIJ NIET VASTEN. 20 MAAR ER ZULLEN DAGEN KOMEN, WANNEER DE BRUIDEGOM VAN HEN ZAL WEGGENOMEN ZIJN, EN DAN ZULLEN ZIJ, TE DIEN DAGE, {R. „IN DIE DAGEN." } VASTEN. 21 {R. V. B. „EN." } NIEMAND NAAIT EEN LAP ONGEVOLD LAKEN OP EEN OUD KLEED; ANDERS SCHEURT HET NIEUW INGEZETTE STUK IETS VAN HET OUDE KLEED AF, EN DE SCHEUR WORDT ERGER. 22 EN NIEMAND DOET NIEUWEN WIJN IN OUDE ZAKKEN; ANDERS DOET DE {R. V. B. „NIEUWE". } WIJN DE ZAKKEN BERSTEN, EN DE WIJN WORDT UITGESTORT, EN DE ZAKKEN ZIJN BEDORVEN; MAAR NIEUWEN WIJN MOET MEN IN NIEUWE ZAKKEN DOEN. 23 {ZIE #MT 12$ LU 6$ } EN HET GESCHIEDDE, DAT HIJ OP DEN SABBAT DOOR HET GEZAAIDE GING, EN ZIJNE DISCIPELEN BEGONNEN, AL GAANDE, AREN TE PLUKKEN. 24 EN DE FARIZEËN ZEIDEN TOT HEM: ZIE, WAAROM DOEN ZIJ OP DEN SABBAT, HETGEEN NIET GEOORLOOFD IS? 25 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: HEBT GIJ NOOIT GELEZEN, WAT DAVID DEED, TOEN HIJ NOOD LEED EN HONGER HAD, HIJ EN DIE MET HEM WAREN? 26 HOE HIJ IN HET HUIS GODS INGING, ONDER ABJATHAR, DEN HOOGEPRIESTER, EN DE TOONBROODEN AT, DIE NIEMAND GEOORLOOFD ZIJN TE ETEN DAN DEN PRIESTEREN, EN OOK GAF AAN HEN, DIE MET HEM WAREN? 27 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: DE SABBAT IS GEMAAKT OM DEN MENSCH, NIET DE MENSCH OM DEN SABBAT. 28 ZOO IS DAN DE ZOON DES MENSCHEN HEER OOK VAN DEN SABBAT."

"3:1 ¶ {ZIE #MT 12:9 LU 6:6 } EN HIJ GING WEDEROM IN DE SYNAGOGE; EN ALDAAR WAS EEN MENSCH, HEBBENDE EEN VERDORDE HAND. 2 EN ZIJ BESPIEDDEN HEM, OF HIJ HEM OP DEN SABBAT GENEZEN ZOU, OPDAT ZIJ HEM MOCHTEN AANKLAGEN. 3 EN HIJ ZEIDE TOT DEN MENSCH, DIE DE VERDORDE HAND HAD: STA OP IN HET MIDDEN! 4 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: IS HET

geoorloofd op den sabbat goed te doen of kwaad te doen? een leven te behouden of te dooden? 5 Maar zij zwegen stil. En hen rondom met toorn aanziende, bedroefd {Het gr. woord komt alleen hier voor, en beteekent een droefheid zonder medegevoel.} zijnde over de verharding huns harten, zeide hij tot den mensch: Strek uwe hand uit. En hij strekte haar uit; en zijne hand was hersteld. {R. v. b. „gezond gelijk de andere."} 6 En de farizeën, terstond uitgaande met de herodianen, hielden raad tegen hem, hoe zij hem zouden ombrengen. 7 En Jezus vertrok met zijne discipelen naar de zee; en een groote menigte volgde hem van Galiléa, en van Judéa, 8 en van Jeruzalem, en van Iduméa, en van over de Jordaan; en die om Tyrus en Sidon, een groote menigte, gehoord hebbende, wat hij deed, kwamen tot hem. 9 En hij zeide tot zijne discipelen, dat een scheepje steeds bij hem zou blijven, om der schare wil, opdat zij hem niet drongen. 10 Want hij genas velen, zoodat allen, die plagen hadden, hem overvielen, opdat zij hem mochten aanraken. 11 En de onreine geesten, als zij hem zagen, vielen voor hem neder, en riepen, zeggende: Gij zijt de Zoon Gods! 12 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij hem niet openbaar zouden maken."

"13 ¶ {Zie #Mt 10:1 Lu 6:13} En hij klom op den berg, en riep tot zich, die hijzelf wilde; en zij kwamen tot hem. 14 En hij stelde er twaalf, opdat zij met hem zouden zijn, en opdat hij hen zou uitzenden om te prediken, 15 en om macht {Zie de noot op #Mt 9:6} te hebben de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen. 16 En hij gaf aan Simon den bijnaam Petrus; 17 en Jakobus, den zoon van Zebedeüs, en Johannes, den broeder van Jakobus; en hij gaf hun den bijnaam Boanerges, dat is: zonen des donders; 18 en Andréas, en Filippus, en Bartholomeüs, en Mattheüs, en Thomas, en Jakobus, den zoon van Alfeüs, en Thaddeüs, en Simon den Kanaäniet, {Zie de noot op #Mt 10:4} 19 en Judas Iskariot, die hem ook overgeleverd heeft. 20 En zij kwamen in huis; en wederom vergaderde een schare, zoodat zij zelfs geen brood konden eten. 21 En zijne nabestaanden, dit hoorende, gingen uit om hem te vatten; want zij zeiden: Hij is uitzinnig."

"22 ¶ En de schriftgeleerden, die van Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beëlzebul; en: Door den overste der duivelen werpt hij de duivelen uit. 23 En hen tot zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de satan den satan uitwerpen? 24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, zoo kan dat koninkrijk niet bestaan. 25 En indien een huis tegen zichzelf verdeeld

IS, ZOO KAN DAT HUIS NIET BESTAAN. 26 EN INDIEN DE SATAN TEGEN ZICHZELF OPSTAAT EN VERDEELD IS, ZOO KAN HIJ NIET BESTAAN, MAAR HEEFT EEN EINDE. 27 NIEMAND KAN IN HET HUIS DES STERKEN INGAAN, EN ZIJNE VATEN WEGROOVEN, INDIEN HIJ NIET EERST DEN STERKE BINDT; EN DAN ZAL HIJ ZIJN HUIS BEROOVEN. 28 VOORWAAR, IK ZEG U, DAT AL DE ZONDEN DEN ZONEN DER MENSCHEN ZULLEN VERGEVEN WORDEN, EN AL DE LASTERINGEN, WAARMEDE ZIJ MOGEN LASTEREN; 29 MAAR AL WIE LASTEREN ZAL TEGEN DEN HEILIGEN GEEST, HEEFT IN EEUWIGHEID GEEN VERGEVING, MAAR IS STRAFBAAR MET HET EEUWIG OORDEEL. 30 OMDAT ZIJ ZEIDEN: HIJ HEEFT EEN ONREINEN GEEST."

"31 ¶ ZIJNE BROEDERS EN ZIJNE MOEDER DAN KWAMEN, EN, BUITEN STAANDE, ZONDEN TOT HEM EN RIEPEN HEM. 32 EN EEN SCHARE ZAT RONDOM HEM. EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: ZIE, UWE MOEDER EN UWE BROEDERS, {V. V. B. „EN UWE ZUSTERS." } DAAR BUITEN, ZOEKEN U. 33 EN HIJ ANTWOORDDE HUN, ZEGGENDE: WIE IS MIJNE MOEDER OF MIJNE BROEDERS? 34 EN RONDOM ZIENDE OP DEGENEN, DIE OM HEM ZATEN, ZEIDE HIJ: ZIET, MIJNE MOEDER EN MIJNE BROEDERS! 35 "WANT AL WIE DEN WIL VAN GOD DOET, DIE IS MIJN BROEDER EN ZUSTER EN MOEDER.""

"4:1 ¶ {ZIE #MT 13$ LU 8$ } EN HIJ BEGON WEDEROM TE LEEREN BIJ DE ZEE. EN EEN GROOTE SCHARE VERGADERDE ZICH BIJ HEM, ZOODAT HIJ, IN HET SCHIP GEGAAN ZIJNDE, NEDERZAT OP DE ZEE, EN DE GEHEELE SCHARE WAS OP HET LAND AAN DE ZEE. 2 EN HIJ LEERDE HUN VELE DINGEN DOOR GELIJKENISSEN; EN HIJ ZEIDE IN ZIJNE LEERING TOT HEN: 3 HOORT! ZIET, DE ZAAIER GING UIT OM TE ZAAIEN. 4 EN HET GESCHIEDDE IN HET ZAAIEN, DAT HET EENE ZAAD BIJ DEN WEG VIEL; EN DE VOGELS {R. V. B. „DES HEMELS." } KWAMEN, EN ATEN HET OP. 5 EN HET ANDERE VIEL OP ROTSACHTIGE PLAATSEN, WAAR HET NIET VEEL AARDE HAD, EN HET KWAM TERSTOND OP, OMDAT HET GEEN DIEPTE VAN AARDE HAD. 6 MAAR TOEN DE ZON OPGEGAAN WAS, IS HET VERBRAND, EN OMDAT HET GEEN WORTEL HAD, VERDORDE HET. 7 EN HET ANDERE VIEL ONDER DE DOORNEN; EN DE DOORNEN SCHOTEN OP, EN VERSTIKTEN HET, EN HET GAF GEEN VRUCHT. 8 EN HET ANDERE VIEL IN DE GOEDE AARDE, EN GAF VRUCHT, OPSCHIETENDE EN WASSENDE, EN HET EENE DROEG DERTIG- EN HET ANDERE ZESTIG- EN HET ANDERE HONDERDVOUD. 9 EN HIJ ZEIDE: {R. V. B. „TOT HEN" } WIE OOREN HEEFT OM TE HOOREN, DIE HOORE. 10 EN TOEN HIJ ALLEEN WAS, VRAAGDEN HEM, DIE BIJ HEM WAREN, MET DE TWAALVEN, NAAR DE GELIJKENIS. 11 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: HET IS U GEGEVEN DE VERBORGENHEID VAN HET KONINKRIJK GODS TE WETEN; {V. L. „U IS DE VERBORGENHEID VAN HET KONINKRIJK GODS GEGEVEN" } MAAR HUN, DIE BUITEN ZIJN, GEWORDEN AL DEZE DINGEN IN GELIJKENISSEN, 12

OPDAT ZIJ ZIENDE ZIEN EN NIET BEMERKEN, EN HOORENDE HOOREN EN NIET VERSTAAN; OPDAT ZIJ NIET MISSCHIEN ZICH BEKEEREN, EN HUN DE ZONDEN VERGEVEN WORDEN. {ZIE #JES 6:9,10} 13 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WEET GIJ DEZE GELIJKENIS NIET? EN HOE ZULT GIJ AL DE GELIJKENISSEN VERSTAAN? 14 DE ZAAIER ZAAIT HET WOORD. 15 EN DEZEN ZIJN HET, DIE BIJ DEN WEG ZIJN: WAAR HET WOORD GEZAAID WORDT, EN WANNEER ZIJ HOOREN, KOMT TERSTOND DE SATAN, EN NEEMT HET WOORD WEG, DAT IN HUNNE HARTEN GEZAAID WAS. 16 EN DESGELIJKS ZIJN HET DEZEN, DIE OP DE ROTSACHTIGE PLAATSEN GEZAAID WORDEN, DIE, WANNEER ZIJ HET WOORD HOOREN, HET TERSTOND MET VREUGDE ONTVANGEN; 17 EN HEBBEN GEEN WORTEL IN ZICHZELVEN, MAAR ZIJN VOOR EEN TIJD; DAARNA ALS VERDRUKKING OF VERVOLGING KOMT, OM DES WOORDS WIL, ZOO WORDEN ZIJ TERSTOND GEËRGERD. 18 EN ER ZIJN ANDEREN, {R. „EN DEZEN ZIJN." } DIE ONDER DE DOORNEN GEZAAID WORDEN; DEZEN ZIJN HET, DIE HET WOORD GEHOORD HEBBEN; {R. „HOOREN." } 19 EN DE ZORGVULDIGHEDEN DER {R. „DEZER." } WERELD, EN DE VERLEIDING DES RIJKDOMS, EN DE BEGEERLIJKHEDEN OMTRENT DE OVERIGE DINGEN INKOMENDE, VERSTIKKEN HET WOORD, EN HET WORDT ONVRUCHTBAAR. 20 EN DEZEN ZIJN HET, DIE IN DE GOEDE AARDE GEZAAID ZIJN, DIE HET WOORD HOOREN EN AANNEMEN EN VRUCHT DRAGEN; DE EEN DERTIG- EN DE ANDER ZESTIG- EN DE ANDER HONDERDVOUD."
"21 ¶ EN HIJ ZEIDE TOT HEN: KOMT OOK DE LAMP, OPDAT ZIJ ONDER DE KORENMAAT OF ONDER HET BED GEZET WORDE? IS HET NIET, OPDAT ZIJ OP DEN LUCHTER GEZET WORDE? 22 WANT ER IS NIETS VERBORGEN, DAT NIET GEOPENBAARD ZAL WORDEN; EN ER GESCHIEDT NIETS OM VERBORGEN TE ZIJN, MAAR OPDAT HET IN HET LICHT ZOU KOMEN. 23 ZOO IEMAND OOREN HEEFT OM TE HOOREN, DIE HOORE! 24 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: ZIET TOE, WAT GIJ HOORT! MET WELKE MAAT GIJ MEET, ZAL U GEMETEN WORDEN, EN AAN U DIE HOORT, ZAL TOEGEVOEGD WORDEN. 25 WANT WIE HEEFT, DIEN ZAL GEGEVEN WORDEN; EN WIE NIET HEEFT, VAN DIEN ZAL GENOMEN WORDEN, OOK WAT HIJ HEEFT. 26 EN HIJ ZEIDE: ALZOO IS HET KONINKRIJK GODS, GELIJK OF EEN MENSCH HET ZAAD IN DE AARDE WIERP, 27 EN SLIEP, EN OPSTOND, NACHT EN DAG, EN HET ZAAD UITSPROOT, EN LANG WERD, HIJ WIST ZELF NIET HOE. 28 {R. V. B. „WANT." } DE AARDE BRENGT VANZELF VRUCHT VOORT, EERST DEN HALM, DAARNA DE AAR, DAARNA HET VOLLE KOREN IN DE AAR. 29 EN WANNEER DE VRUCHT ZICH VOORDOET, ZENDT HIJ TERSTOND DE SIKKEL DAARIN, OMDAT DE OOGST DAAR IS. 30 EN HIJ ZEIDE: HOE {R. „WAARBIJ." } ZULLEN WIJ HET KONINKRIJK GODS VERGELIJKEN? OF MET WELKE GELIJKENIS ZULLEN WIJ HET VOORSTELLEN? 31 {ZIE #MT 13:31 LU 8:18} ALS EEN MOSTERDZAAD, DAT, WANNEER HET IN DE AARDE GEZAAID WORDT, KLEINER IS DAN AL DE ZADEN, DIE OP DE AARDE ZIJN;

MARKUS 4 EN 5

32 EN WANNEER HET GEZAAID IS, GAAT HET OP, EN WORDT GROOTER DAN AL DE MOESKRUIDEN, EN MAAKT GROOTE TAKKEN, ZOODAT DE VOGELEN DES HEMELS ONDER ZIJNE SCHADUW KUNNEN NESTELEN. 33 EN MET VELE ZULKE GELIJKENISSEN SPRAK HIJ TOT HEN HET WOORD, NAARDAT ZIJ HET KONDEN HOOREN; 34 EN ZONDER GELIJKENIS SPRAK HIJ TOT HEN NIET, MAAR AFZONDERLIJK VERKLAARDE HIJ ALLES AAN ZIJNE DISCIPELEN."

"35 ¶ {ZIE #MT 8:23 LU 8:22} EN OP DIEN DAG, TOEN HET AVOND WAS GEWORDEN, ZEIDE HIJ TOT HEN: LAAT ONS OVERVAREN NAAR DE OVERZIJDE! 36 EN DE SCHARE VAN ZICH GELATEN HEBBENDE, NAMEN ZIJ HEM, ZOOALS HIJ WAS, IN HET SCHIP MEDE; EN ER WAREN NOG ANDERE SCHEEPJES MET HEM. 37 EN ER ONTSTOND EEN HEVIGE RUKWIND, EN DE BAREN SLOEGEN IN HET SCHIP, ZOODAT HET REEDS VOL WERD. 38 EN HIJ WAS IN HET ACHTERSCHIP, SLAPENDE OP HET KUSSEN; EN ZIJ WEKTEN HEM OP, EN ZEIDEN TOT HEM: MEESTER! BEKOMMERT HET U NIET, DAT WIJ VERGAAN? 39 EN ONTWAAKT ZIJNDE, BESTRAFTE HIJ DEN WIND, EN ZEIDE TOT DE ZEE: ZWIJG, WEES STIL! EN DE WIND GING LIGGEN, EN ER WERD GROOTE STILTE. 40 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAT ZIJT GIJ ZOO VREESACHTIG? HOE HEBT GIJ GEEN GELOOF? 41 EN ZIJ VREESDEN MET GROOTE VREES, EN ZEIDEN TOT ELKANDER: WIE IS TOCH DEZE, DAT ZELFS DE WIND EN DE ZEE HEM GEHOORZAMEN?"

"5:1 ¶ {ZIE #MT 8:28 LU 8:26} EN ZIJ KWAMEN AAN DE OVERZIJDE VAN DE ZEE, IN HET LAND DER GADARENEN. 2 EN TOEN HIJ UIT HET SCHIP GEGAAN WAS, ONTMOETTE HEM TERSTOND UIT DE GRAVEN EEN MENSCH MET {ZIE DE NOOT OP #MR 1:23} EEN ONREINEN GEEST, 3 DIE ZIJNE WONING IN DE GRAVEN HAD; EN NIEMAND KON HEM BINDEN, ZELFS NIET MET KETENEN; 4 WANT DIKWIJLS WAS HIJ MET BOEIEN EN KETENEN GEBONDEN GEWEEST; EN DE KETENEN WAREN DOOR HEM VANEEN GERUKT, EN DE BOEIEN VERBRIJZELD, EN NIEMAND VERMOCHT HEM TE TEMMEN. 5 EN HIJ WAS ALTIJD, NACHT EN DAG, IN DE GRAVEN EN OP DE BERGEN, {R. „OP DE BERGEN EN IN DE GRAVEN."} SCHREEUWENDE EN ZICHZELVEN SLAANDE MET STEENEN. 6 EN VAN VERRE JEZUS ZIENDE, LIEP HIJ TOE, EN HULDIGDE HEM; 7 EN MET EEN GROOTE STEM SCHREEUWENDE, ZEIDE HIJ: WAT HEB IK MET U TE DOEN, JEZUS, ZOON GODS DES ALLERHOOGSTEN? IK BEZWEER U BIJ GOD, PIJNIG MIJ NIET. 8 WANT HIJ HAD TOT HEM GEZEGD: ONREINE GEEST,VAAR UIT VAN DEN MENSCH! 9 EN HIJ VRAAGDE HEM: HOE IS UW NAAM? EN HIJ ZEIDE {R. „ANTWOORDDE, ZEGGENDE."} TOT HEM: MIJN NAAM IS LEGIOEN, WANT WIJ ZIJN VELEN. 10 EN HIJ BAD HEM ZEER, DAT HIJ HEN NIET BUITEN HET LAND ZOU ZENDEN. 11 NU WAS DAAR AAN DEN BERG {R. „DE BERGEN."} EEN GROOTE KUDDE ZWIJNEN, WEIDENDE. 12 EN ZIJ {R. „AL DE

duivelen." } baden hem, zeggende: Zend ons in de zwijnen, opdat wij in hen mogen varen. 13 En Jezus liet het hun terstond toe. En de onreine geesten, uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte in de zee, (daar waren er nu omtrent twee duizend) en zij versmoorden in de zee. 14 En die ze {R. „de zwijnen." } weidden, vloden, en boodschapten het in de stad en op het land. En zij gingen uit, om te zien, wat het was, dat er geschied was. 15 En zij kwamen tot Jezus, en zagen den bezetene, zittende en gekleed en goed bij zijn verstand, hem die het legioen had gehad, en zij werden bevreesd. 16 En die het gezien hadden, vertelden hun, wat den bezetene geschied was, en van de zwijnen. 17 En zij begonnen hem te bidden, dat hij van hunne landpalen mocht weggaan. 18 En toen hij in het schip ging, bad hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met hem mocht zijn. 19 En hij {R. „Maar Jezus." } liet het hem niet toe, maar zeide tot hem: Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, welke dingen u de Héér gedaan heeft, en hoe hij zich uwer ontfermd heeft. 20 En hij ging heen, en begon te prediken in Decápolis, welke dingen Jezus hem gedaan had; en allen verwonderden zich."

"21 ¶ En toen Jezus in het schip wederom naar de overzijde gevaren was, vergaderde een groote schare bij hem; en hij was aan de zee. {Zie #Mt 9:18 Lu 8:41} 22 En zie, er kwam een van de oversten der synagoge, met name Jaïrus; en hem ziende, viel hij aan zijne voeten, 23 en bad hem zeer, zeggende: Mijn dochtertje ligt op haar uiterste; ik bid u, dat gij komt, en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde en leve.{ R. „en zij zal leven." } 24 En hij ging met hem; en een groote schare volgde hem, en zij verdrongen hem. 25 En een zekere vrouw, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had, 26 en veel geleden had van vele geneesheeren, en al het hare ten koste gelegd, en geen baat gevonden had, maar veeleer erger geworden was, 27 van Jezus gehoord hebbende, kwam onder de schare van achteren, en raakte zijn kleed aan; 28 want zij zeide: Indien ik maar zijne kleederen mag aanraken, zal ik gezond worden. 29 En terstond droogde de fontein haars bloeds op, en zij merkte aan haar lichaam, dat zij van de plaag genezen was. 30 En terstond Jezus, erkennende in zichzelven de kracht, die van hem uitgegaan was, keerde zich om in de schare, en zeide: Wie heeft mijne kleederen aangeraakt? 31 En zijne discipelen zeiden tot hem: Gij ziet, dat de schare u verdringt, en zegt gij: Wie heeft mij aangeraakt? 32 En hij zag rond, om haar te zien, die dit gedaan had. 33 En de vrouw,

VREEZENDE EN BEVENDE, WETENDE WAT AAN HAAR GESCHIED WAS, KWAM, EN VIEL VOOR HEM NEDER, EN ZEIDE HEM AL DE WAARHEID. 34 EN HIJ ZEIDE TOT HAAR: DOCHTER! UW GELOOF HEEFT U GEZOND GEMAAKT; GA HEEN IN VREDE, EN WEES GENEZEN VAN UWE PLAAG."

"35 ¶ TERWIJL HIJ NOG SPRAK, KWAMEN ER VAN DEN OVERSTE DER SYNAGOGE, ZEGGENDE: UWE DOCHTER IS GESTORVEN, WAT VALT GIJ DEN MEESTER NOG LASTIG? 36 EN TERSTOND JEZUS, GEHOORD HEBBENDE HET WOORD, DAT GESPROKEN WERD, ZEIDE TOT DEN OVERSTE DER SYNAGOGE: VREES NIET; GELOOF ALLEENLIJK! 37 EN HIJ LIET NIEMAND TOE HEM TE VOLGEN DAN PETRUS EN JAKOBUS EN JOHANNES, DEN BROEDER VAN JAKOBUS. 38 EN HIJ KWAM IN HET HUIS VAN DEN OVERSTE DER SYNAGOGE, EN ZAG HET MISBAAR, EN HEN DIE ZEER WEENDEN EN JAMMERDEN. 39 EN BINNENGAANDE, ZEIDE HIJ TOT HEN: WAT MAAKT GIJ MISBAAR EN WEENT? HET KIND IS NIET GESTORVEN, MAAR SLAAPT. 40 EN ZIJ BELACHTEN HEM. MAAR HIJ, ALLEN UITGEDREVEN HEBBENDE, NAM MET ZICH DEN VADER VAN HET KIND, EN DE MOEDER, EN DIE MET HEM WAREN, EN GING BINNEN, WAAR HET KIND LAG. 41 EN DE HAND VAN HET KIND GEGREPEN HEBBENDE, ZEIDE HIJ TOT HAAR: TALITHA KUMI! DAT IS, OVERGEZET: MEISJE, — IK ZEG U — STA OP! 42 EN TERSTOND STOND HET MEISJE OP, EN WANDELDE; WANT HET WAS TWAALF JAAR; EN ZIJ ONTZETTEN ZICH MET GROOTE ONTZETTING. 43 EN HIJ GEBOOD HUN ZEER, DAT NIEMAND DIT ZOU WETEN; EN HIJ ZEIDE, DAT MEN HAAR TE ETEN ZOU GEVEN."

"6:1 ¶ EN HIJ GING VAN DAAR WEG, EN KWAM IN ZIJN VADERLAND, EN ZIJNE DISCIPELEN VOLGDEN HEM. 2 EN TOEN HET SABBAT GEWORDEN WAS, BEGON HIJ IN DE SYNAGOGE TE LEEREN; EN VELEN, HEM HOORENDE, STONDEN VERSLAGEN, ZEGGENDE: VANWAAR HEEFT DEZE DIE DINGEN? EN WELKE IS DE WIJSHEID, DIE HEM GEGEVEN IS? EN HOE GESCHIEDEN ZULKE KRACHTEN {R. „DAT ZULKE KRACHTEN GESCHIEDEN."} DOOR ZIJNE HANDEN? 3 IS DEZE NIET DE TIMMERMAN, DE ZOON VAN MARIA, EN DE BROEDER VAN JAKOBUS EN JOSES EN JUDAS EN SIMON? EN ZIJN ZIJNE ZUSTERS NIET HIER BIJ ONS? EN ZIJ WERDEN AAN HEM GEËRGERD. 4 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: EEN PROFEET IS NIET ONGEËERD DAN IN ZIJN VADERLAND, EN ONDER ZIJNE BLOEDVERWANTEN, EN IN ZIJN HUIS. 5 EN HIJ KON ALDAAR GEEN KRACHT DOEN, BEHALVE DAT HIJ WEINIGEN KRANKEN DE HANDEN OPLEGDE, EN HEN GENAS. 6 EN HIJ VERWONDERDE ZICH VANWEGE HUN ONGELOOF, EN OMGING DE DORPEN RONDOM, LEERENDE."

"7 ¶ EN HIJ RIEP DE TWAALVEN TOT ZICH, EN BEGON HEN UIT TE ZENDEN TWEE AAN TWEE, EN GAF HUN MACHT {ZIE DE NOOT OP #MT 9:9} OVER DE ONREINE

geesten. 8 En hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen voor den weg, dan alleen een staf: geen zak, geen brood, geen geld in den gordel; 9 maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden; en zeide hij: doet geen twee rokken aan. {R. „en met geen twee rokken bekleed zijn." } 10 En hij zeide tot hen: Waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat. 11 En al wie u niet zullen ontvangen, noch u hooren, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uwe voeten is, hun tot een getuigenis. {R. v. b. „Voorwaar, ik zeg u: Het zal Sodom en Gomorra verdragelijker zijn in den dag des oordeels dan die stad." } 12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat men zich zou bekeeren, 13 en wierpen, vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond."

"14 ¶ {Zie #Mt 14$ Lu 9:7 } En de koning Herodes hoorde van hem, (want zijn naam was openbaar geworden) en zeide: Johannes de doopER is uit de dooden opgewekt, en daarom werken die krachten in hem. 15 En anderen zeiden: Het is Elia; en anderen zeiden: Het is een profeet, gelijk een {R. „of als een." } der profeten. 16 Doch Herodes, dit hoorende, zeide: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb. Die is uit de dooden opgewekt. 17 Want dezelfde Herodes had heengezonden, en Johannes gegrepen, en hem in de gevangenis gebonden, uit hoofde van Herodias, de vrouw van zijnen broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had. 18 Want Johannes had tot Herodes gezegd: Het is u niet geoorloofd de vrouw van uwen broeder te hebben. 19 En Herodias had het op hem gemunt, en wilde hem dooden, en kon niet. 20 Want Herodes vreesde Johannes, wetende, dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en hij beveiligde hem; {Of „hij letTe op hem." Het woord komt nog driemaal in het N. T. voor: #Mt 9:17 „de wijn of de zakken worden behouden"; #Lu 2:19: „Maria bewaarde al die dingen in haar hart" en #Mr 6:38 } en toen hij hem gehoord had, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne. 21 En toen er een geschikte dag {Of „een feestdag." } gekomen was, richtte Herodes op zijn geboortedag een maaltijd aan voor zijne grooten, en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galiléa; 22 en de dochter van deze Herodias kwam in, en danste, en behaagde aan Herodes en aan hen, die mede aanzaten. En de koning {R. „en Herodes behaagd hebbende … zeide de koning." } zeide tot het meisje: Eisch van mij wat gij wilt, en ik zal het u geven. 23 En hij zwoer haar: Zoo wat gij van mij eischen zult, zal ik u geven, tot de helft van mijn koninkrijk. 24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide

TOT HARE MOEDER: WAT ZOU {R. „ZAL."} IK EISCHEN? EN DIE ZEIDE: HET HOOFD VAN JOHANNES DEN DOOPER. 25 EN ZIJ, TERSTOND MET SPOED TOT DEN KONING INGAANDE, EISCHTE, ZEGGENDE: IK WIL, DAT GIJ MIJ AANSTONDS OP EEN SCHOTEL HET HOOFD VAN JOHANNES DEN DOOPER GEEFT. 26 EN DE KONING WERD ZEER BEDROEFD, MAAR OM DE EEDEN EN OM HEN, DIE MEDE AANZATEN, WILDE HIJ HET HAAR NIET AFSLAAN. 27 EN TERSTOND ZOND DE KONING EEN VAN ZIJNE LIJFWACHT, EN BEVAL ZIJN HOOFD TE BRENGEN. EN DEZE GING HEEN, EN ONTHOOFDDE HEM IN DE GEVANGENIS, 28 EN BRACHT ZIJN HOOFD IN EEN SCHOTEL, EN GAF HET AAN HET MEISJE, EN HET MEISJE GAF HET AAN HARE MOEDER. 29 EN ZIJNE DISCIPELEN, DIT GEHOORD HEBBENDE, KWAMEN, EN NAMEN ZIJN DOOD LICHAAM WEG, EN LEIDEN HET IN EEN GRAF."

"30 ¶ EN DE APOSTELEN KWAMEN SAMEN TOT JEZUS, EN BOODSCHAPTEN HEM ALLES, ZOOWEL WAT ZIJ GEDAAN, ALS WAT ZIJ GELEERD HADDEN. 31 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: KOMT GIJ NAAR EEN WOESTE PLAATS AFZONDERLIJK, EN RUST EEN WEINIG! WANT ER WAREN VELEN, DIE KWAMEN EN GINGEN; EN ZIJ HADDEN ZELFS GEEN TIJD OM TE ETEN. 32 EN ZIJ VERTROKKEN IN EEN SCHIP NAAR EEN WOESTE PLAATS AFZONDERLIJK. 33 EN VELEN ZAGEN HEN HEENGAAN, EN HERKENDEN HEN, {R. „EN DE SCHAREN ZAGEN HEN HEENGAAN, EN VELEN HERKENDEN HEM."} EN LIEPEN GEZAMENLIJK TE VOET VAN ALLE STEDEN DAARHEEN, EN KWAMEN HEN VOOR, EN GINGEN TEZAMEN TOT HEM. 34 {DEZE WOORDEN ONTBREKEN IN VELE HANDSCHRIFTEN} EN JEZUS, UITGAANDE, ZAG EEN GROOTE SCHARE, EN WERD MET ONTFERMING OVER HEN BEWOGEN; WANT ZIJ WAREN ALS SCHAPEN, DIE GEEN HERDER HEBBEN; EN HIJ BEGON HUN VELE DINGEN TE LEEREN. {ZIE #MT 14$ LU 9:12 JOH 6$ } 35 EN TOEN HET REEDS LAAT OP DEN DAG GEWORDEN WAS, KWAMEN ZIJNE DISCIPELEN TOT HEM, EN ZEIDEN: DE PLAATS IS WOEST, EN HET IS REEDS LAAT OP DEN DAG; 36 LAAT ZE VAN U, OPDAT ZIJ HEENGAAN OP HET LAND EN IN DE DORPEN IN DEN OMTREK, EN BROODEN VOOR ZICHZELVEN KOOPEN, WANT ZIJ HEBBEN NIETS TE ETEN. 37 MAAR HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: GEEFT GIJ HUN TE ETEN. EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: ZULLEN WIJ HEENGAAN, EN VOOR TWEE HONDERD DENAREN BROOD KOOPEN, EN HUN TE ETEN GEVEN? 38 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: HOE VELE BROODEN HEBT GIJ? GAAT HEEN EN ZIET. EN TOEN ZIJ HET WISTEN, ZEIDEN ZIJ: VIJF, EN TWEE VISSCHEN. 39 EN HIJ GEBOOD HUN, DAT ZIJ HEN ALLEN ZOUDEN DOEN NEDERZITTEN BIJ GROEPEN OP HET GROENE GRAS. 40 EN ZIJ ZATEN NEDER BIJ AFDEELINGEN VAN HONDERD EN VAN VIJFTIG. 41 EN TOEN HIJ DE VIJF BROODEN EN DE TWEE VISSCHEN GENOMEN HAD, ZAG HIJ OP NAAR DEN HEMEL EN ZEGENDE, EN HIJ BRAK DE BROODEN, EN GAF ZE AAN ZIJNE DISCIPELEN, OPDAT ZIJ ZE HUN ZOUDEN VOORZETTEN; EN DE TWEE VISSCHEN

DEELDE HIJ ONDER ALLEN. 42 EN ZIJ ATEN ALLEN, EN WERDEN VERZADIGD. 43 EN ZIJ NAMEN OP TWAALF VOLLE KORVEN BROKKEN, EN VAN DE VISSCHEN. 44 EN DIE DE BROODEN GEGETEN HADDEN, WAREN {R. V. B. „OMTRENT." } VIJF DUIZEND MANNEN."
"45 ¶ EN TERSTOND DWONG HIJ ZIJNE DISCIPELEN IN HET SCHIP TE GAAN, EN VOORUIT TE GAAN NAAR DE OVERZIJDE, NAAR BETHSAÏDA, TERWIJL HIJ DE SCHARE VAN ZICH LIET. {R. „ZOU LATEN." } 46 EN HUN AFSCHEID GEGEVEN HEBBENDE, GING HIJ NAAR DEN BERG OM TE BIDDEN. 47 EN TOEN HET AVOND WAS GEWORDEN, WAS HET SCHIP IN HET MIDDEN VAN DE ZEE, EN HIJ WAS ALLEEN OP HET LAND. 48 EN ZIENDE, {R. „EN HIJ ZAG." } DAT ZIJ ZICH ZEER PIJNIGDEN MET ROEIEN — WANT DE WIND WAS HUN TEGEN — KWAM HIJ {R. „EN HIJ KWAM." } OMTRENT DE VIERDE NACHTWAKE TOT HEN, WANDELENDE OP DE ZEE, EN HIJ WILDE HEN VOORBIJ GAAN. 49 EN ZIJ, ZIENDE HEM WANDELEN OP DE ZEE, MEENDEN, DAT HET EEN SPOOK WAS, EN SCHREEUWDEN ZEER; 50 WANT ALLEN ZAGEN HEM EN WERDEN ONTROERD. EN TERSTOND SPRAK HIJ MET HEN, EN ZEIDE TOT HEN: ZIJT WELGEMOED, IK BEN HET, VREEST NIET! 51 EN HIJ KLOM TOT HEN IN HET SCHIP, EN DE WIND GING LIGGEN; EN ZIJ ONTZETTEN ZICH BOVENMATE ZEER IN ZICHZELVEN, EN VERWONDERDEN ZICH; 52 WANT ZIJ WAREN DOOR HET WONDER DER BROODEN NIET VERSTANDIG GEWORDEN; WANT HUN HART WAS VERHARD. 53 EN TOEN ZIJ OVERGEVAREN WAREN, KWAMEN ZIJ IN HET LAND GENNÉZARETH, EN LEIDEN AAN. 54 EN TOEN ZIJ UIT HET SCHIP GEGAAN WAREN, HERKENDEN ZIJ HEM TERSTOND. 55 EN ZIJ DOORLIEPEN DE GEHEELE OMSTREEK, EN BEGONNEN HEN, DIE KRANK WAREN, OP BEDDEKENS ROND TE DRAGEN, WAAR ZIJ HOORDEN, DAT HIJ WAS. 56 EN WAAR HIJ INGING IN DORPEN OF IN STEDEN OF OP HET LAND, DAAR LEIDEN ZIJ DE KRANKEN OP DE MARKTEN, EN BADEN HEM, DAT ZIJ ALLEEN DEN ZOOM ZIJNS KLEEDS MOCHTEN AANRAKEN; EN ZOOVELEN HEM AANRAAKTEN, WERDEN GEZOND."
"7:1 ¶ {ZIE #MT 15$ } EN TOT HEM VERGADERDEN DE FARIZEËN EN SOMMIGE DER SCHRIFTGELEERDEN, DIE VAN JERUZALEM GEKOMEN WAREN; 2 EN ZIENDE SOMMIGE VAN ZIJNE DISCIPELEN MET ONREINE, DAT IS, MET ONGEWASSCHEN HANDEN BROOD ETEN {R. V. B. „BERISPTEN ZIJ HEN." } 3 WANT DE FARIZEËN EN AL DE JODEN ETEN NIET, TENZIJ ZIJ DE HANDEN ZORGVULDIG WASSCHEN, HOUDENDE DE OVERLEVERING DER OUDEN; 4 EN VAN DE MARKT KOMENDE, ETEN ZIJ NIET, TENZIJ ZE GEWASSCHEN ZIJN; EN ER ZIJN VELE ANDERE DINGEN, DIE ZIJ ONTVANGEN HEBBEN OM TE HOUDEN: WASSCHINGEN VAN DRINKBEKERS, EN KANNEN, EN KOPEREN VATEN, EN RUSTBANKEN; 5 VRAAGDEN HEM DE FARIZEËN EN DE SCHRIFTGELEERDEN: WAAROM WANDELEN UWE DISCIPELEN NIET NAAR DE

overlevering der ouden; maar eten het brood met onreine {R. „ongewasschen." } handen? 6 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen: Wel heeft Jesaja van u, huichelaars! geprofeteerd, gelijk geschreven staat: „Dit volk eert mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van mij; 7 doch tevergeefs vereeren zij mij, leerende leeringen, die geboden van menschen zijn." {#Jes 29:13 } 8 Want nalatende het gebod Gods, houdt gij de overlevering der menschen: wasschingen van kannen en drinkbekers; en andere dergelijke dingen doet gij vele. 9 En hij zeide tot hen: Wel doet gij Gods gebod te niet, opdat gij uwe overlevering zoudt bewaren. 10 Want Mozes heeft gezegd: „eer uwen vader en uwe moeder"; en: „Wie vader of moeder vloekt, sterve den dood." {#Ex 21:17 } 11 Maar gij zegt: Zoo een mensch tot vader of moeder zegt: Het is korban, dat is: een gave {Zie de noot op #Mt 15:5 } wat u ook van mij zou kunnen te nutte komen 12 en gij laat hem niet meer toe, iets aan zijnen vader of aan zijne moeder te doen, 13 makende Gods woord krachteloos door uwe overlevering, die gij hebt overgeleverd; en vele dergelijke dingen doet gij. 14 En de schare wederom {R. „En de gansche schare." } tot zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen: Hoort mij allen, en verstaat! 15 Er is niets van buiten den mensch in hem ingaande, dat hem kan verontreinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke den mensch verontreinigen. 16 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore! 17 En toen hij van de schare in huis gekomen was, vraagden hem zijne discipelen naar de gelijkenis. 18 En hij zeide tot hen: Zijt ook gij alzoo onverstandig? Begrijpt gij niet, dat al wat van buiten in den mensch ingaat, hem niet kan verontreinigen? 19 Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en het gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen. 20 En hij zeide: Wat uit den mensch uitgaat, dat verontreinigt den mensch. 21 Want van binnen uit het hart der menschen komen voort booze overleggingen, overspelen, hoererijen, doodslagen, 22 dieverij en, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand; 23 al deze booze dingen komen voort van binnen, en verontreinigen den mensch."

"24 ¶ En van daar opstaande, ging hij naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis ingegaan zijnde, wilde hij niet, dat iemand het wist, en hij kon niet verborgen blijven. 25 Want een vrouw, wier dochtertje een onreinen geest had, van hem gehoord hebbende, kwam en

VIEL NEDER AAN ZIJNE VOETEN; 26 DEZE VROUW NU WAS EEN GRIEKSCHE, EEN SYROFENICISCHE VAN GEBOORTE — EN ZIJ VRAAGDE HEM, DAT HIJ DEN DUIVEL UIT HARE DOCHTER MOCHT UITWERPEN. 27 MAAR JEZUS ZEIDE TOT HAAR: LAAT EERST DE KINDEREN VERZADIGD WORDEN; WANT HET IS NIET BETAMELIJK HET BROOD DER KINDEREN TE NEMEN EN DEN HONDEKENS {ZIE DE NOOT OP #MT 15:26 } VOOR TE WERPEN. 28 MAAR ZIJ ANTWOORDDE, EN ZEIDE TOT HEM: JA, HEER! DOCH OOK DE HONDEKENS ETEN ONDER DE TAFEL VAN DE KRUIMELS DER KINDEREN. 29 EN HIJ ZEIDE TOT HAAR: OM DEZES WOORDS WIL GA HEEN! DE DUIVEL IS UIT UWE DOCHTER UITGEVAREN. 30 EN TOEN ZIJ IN HAAR HUIS KWAM, VOND ZIJ DEN DUIVEL UITGEVAREN, EN DE DOCHTER LIGGENDE OP HET BED."

"31 ¶ EN WEDEROM VAN DE LANDPALEN VAN TYRUS EN SIDON WEGGEGAAN ZIJNDE, {V. L. „VAN DE LANDPALEN VAN TYRUS WEGGEGAAN ZIJNDE, KWAM HIJ DOOR SIDON," ENZ.} KWAM HIJ AAN DE ZEE VAN GALILÉA, DOOR HET MIDDEN DER LANDPALEN VAN DECÁPOLIS. 32 EN ZIJ BRACHTEN TOT HEM EEN DOOVE, DIE MOEIELIJK SPRAK, EN BADEN HEM, DAT HIJ HEM DE HAND MOCHT OPLEGGEN. 33 EN HEM VAN DE SCHARE AFZONDERLIJK GENOMEN HEBBENDE, STAK HIJ ZIJNE VINGERS IN ZIJNE OOREN; EN GESPOGEN HEBBENDE, RAAKTE HIJ ZIJNE TONG AAN; 34 EN OPZIENDE NAAR DEN HEMEL, ZUCHTTE HIJ, EN ZEIDE TOT HEM: EFFATHA! DAT IS: WORD GEOPEND! 35 EN TERSTOND WERDEN ZIJNE OOREN GEOPEND, EN DE BAND ZIJNER TONG WERD LOS, EN HIJ SPRAK RECHT. 36 EN HIJ GEBOOD HUN, DAT ZIJ HET NIEMAND ZEGGEN ZOUDEN; MAAR WAT HIJ HUN OOK GEBOOD, ZIJ VERBREIDDEN HET DES TE MEER. 37 EN ZIJ STONDEN BOVENMATE ZEER VERSLAGEN, ZEGGENDE: HIJ HEEFT ALLES WELGEMAAKT, EN HIJ DOET DE DOOVEN HOOREN EN DE STOMMEN SPREKEN."

"8:1 ¶ {ZIE #MT 15:29 } IN DIE DAGEN, TOEN ER EEN ZEER GROOTE SCHARE {V. L. „WEDEROM EEN GROOTE SCHARE." } WAS, EN ZIJ NIET HADDEN, WAT ZIJ ETEN ZOUDEN, RIEP HIJ {R. „JEZUS." } ZIJNE DISCIPELEN TOT ZICH, EN ZEIDE TOT HEN: 2 IK WORD MET ONTFERMING BEWOGEN OVER DE SCHARE, WANT ZIJ ZIJN REEDS DRIE DAGEN BIJ MIJ GEBLEVEN, EN HEBBEN NIET, WAT ZIJ ETEN ZOUDEN; 3 EN INDIEN IK HEN NUCHTER NAAR HUN HUIS LAAT GAAN, ZULLEN ZIJ OP DEN WEG BEZWIJKEN; WANT SOMMIGEN VAN HEN ZIJN VAN VERRE GEKOMEN. 4 EN ZIJNE DISCIPELEN ANTWOORDDEN HEM: VANWAAR ZAL IEMAND DEZEN MET BROOD KUNNEN VERZADIGEN, HIER IN EEN WOESTIJN? 5 EN HIJ VRAAGDE HUN: HOEVEEL BROODEN HEBT GIJ? EN ZIJ ZEIDEN: ZEVEN. 6 EN HIJ GEBOOD DE SCHARE NEDER TE ZITTEN OP DEN GROND. EN HIJ NAM DE ZEVEN BROODEN, EN GEDANKT HEBBENDE, BRAK HIJ ZE, EN GAF ZE AAN ZIJNE DISCIPELEN, OPDAT ZIJ

ze zouden voorzetten; en zij zetten ze aan de schare voor. 7 En zij hadden weinige vischjes; en nadat hij gezegend had, zeide hij, dat zij ook die zouden voorzetten. 8 En zij aten en werden verzadigd; en zij namen op het overschot der brokken, zeven manden. 9 En die gegeten hadden, waren omtrent vier duizend; en hij liet hen gaan."
"10 ¶ En terstond in het schip gegaan zijnde met zijne discipelen, kwam hij in de streken van Dalmanutha. 11 En de farizeën gingen uit, en begonnen met hem te redetwisten, begeerende van hem een teeken uit den hemel, hem verzoekende. 12 En zuchtende {Of „diep zuchtende." } in zijnen geest, zeide hij: Waarom begeert dit geslacht een teeken? Voorwaar, ik zeg u: indien aan dit geslacht een teeken zal gegeven worden. 13 En hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde, voer hij naar de overzijde. 14 En zij hadden vergeten brooden mede te nemen, en zij hadden niet dan één brood bij zich in het schip. 15 En hij gebood hun, zeggende: Ziet toe, wacht u voor het zuurdeeg der farizeën en voor het zuurdeeg van Herodes! 16 En zij overleiden onder elkander, zeggende: {V. l. w. „zeggende". } Het is omdat wij geen brooden hebben! 17 En Jezus, dit wetende, zeide tot hen: Waarom overlegt gij, dat gij geen brooden hebt? Begrijpt gij nog niet, en verstaat gij niet? Hebt gij nog uw verhard hart? 18 Oogen hebbende, ziet gij niet? en ooren hebbende, hoort gij niet? en herinnert gij u niet? 19 Toen ik de vijf brooden brak voor de vijf duizend, hoeveel volle korven met brokken naamt gij op? Zij zeiden tot hem: Twaalf. 20 En toen ik de zeven brak voor de vier duizend, hoeveel volle manden met brokken naamt gij op? 21 En zij zeiden: Zeven. En hij zeide tot hen: Hoe, verstaat gij niet?"
"22 ¶ En hij kwam te Bethsaïda; en zij brachten tot hem een blinde, en baden hem, dat hij hem mocht aanraken. 23 En de hand des blinden genomen hebbende, bracht hij hem uit buiten het dorp; en op zijne oogen gespogen hebbende, leide hij de handen op hem, en vraagde hem, of hij iets zag. 24 En hij, opziende, zeide: Ik zie de menschen; want ik zie hen als boomen wandelen. {R. „Ik zie de menschen als boomen wandelen." } 25 Daarna leide hij wederom de handen op zijne oogen, en deed hem opzien. {V. l. „hij zag duidelijk." } En hij was hersteld, en zag alles {V. l. „allen." } duidelijk. 26 En hij zond hem naar zijn huis, zeggende: Ga niet in het dorp, en zeg het aan niemand in het dorp."
"27 ¶ {Zie #Mt 16:13 Lu 9:18 } En Jezus ging uit en zijne discipelen naar de dorpen van Cesaréa Filippi. En op den weg vraagde hij zijne

DISCIPELEN, ZEGGENDE TOT HEN: WIE ZEGGEN DE MENSCHEN, DAT IK BEN? 28 EN ZIJ ANTWOORDDEN: JOHANNES DE DOOPER; EN ANDEREN: ELIA; EN ANDEREN: EEN VAN DE PROFETEN. 29 EN HIJ VRAAGDE HUN: {R. „ZEIDE TOT HEN." } MAAR GIJ, WIE ZEGT GIJ, DAT IK BEN? EN PETRUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: GIJ ZIJT DE CHRISTUS. 30 EN HIJ GEBOOD HUN SCHERPELIJK, DAT ZIJ HET NIEMAND ZOUDEN ZEGGEN VAN HEM. 31 EN HIJ BEGON HUN TE LEEREN, DAT DE ZOON DES MENSCHEN VEEL MOEST LIJDEN, EN VERWORPEN WORDEN DOOR DE OUDSTEN EN DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN, EN GEDOOD WORDEN, EN NA DRIE DAGEN OPSTAAN. 32 EN HIJ SPRAK DIT WOORD VRIJUIT; EN PETRUS, HEM TOT ZICH GENOMEN HEBBENDE, BEGON HEM TE BESTRAFFEN. 33 MAAR HIJ, ZICH OMKEERENDE, EN ZIJNE DISCIPELEN AANZIENDE, BESTRAFTE PETRUS, ZEGGENDE: GA WEG ACHTER MIJ, SATAN! WANT GIJ BEDENKT NIET DE DINGEN GODS, MAAR DE DINGEN DER MENSCHEN. 34 EN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE DE SCHARE MET ZIJNE DISCIPELEN, ZEIDE HIJ TOT HEN: AL WIE ACHTER MIJ WIL KOMEN, DIE VERLOOCHENE ZICHZELVEN, EN NEME ZIJN KRUIS OP, EN VOLGE MIJ. 35 WANT AL WIE ZIJN LEVEN ZAL WILLEN BEHOUDEN, ZAL HET VERLIEZEN; MAAR AL WIE ZIJN EIGEN {R. L. W. „EIGEN." } LEVEN ZAL VERLIEZEN OM MIJNENTWIL EN DES EVANGELIES WIL, ZAL HET BEHOUDEN. 36 WANT WAT ZAL HET EEN MENSCH BATEN, ZOO HIJ DE GEHEELE WERELD WINT, EN ZIJNE ZIEL VERLIEST? 37 OF WAT ZAL EEN MENSCH GEVEN IN RUIL VOOR ZIJNE ZIEL? 38 WANT AL WIE ZICH MIJNS EN MIJNER WOORDEN ZAL GESCHAAMD HEBBEN ONDER DIT OVERSPELIG EN ZONDIG GESLACHT, DIENS ZAL OOK DE ZOON DES MENSCHEN ZICH SCHAMEN, WANNEER HIJ ZAL KOMEN IN DE HEERLIJKHEID ZIJNS VADERS, MET DE HEILIGE ENGELEN."

"9:1 ¶ {ZIE #MT 16:28 17$ LU 9:28 } EN HIJ ZEIDE TOT HEN: VOORWAAR, IK ZEG U: ER ZIJN SOMMIGEN VAN DIE HIER STAAN, DIE DEN DOOD GEENSZINS ZULLEN SMAKEN, TOTDAT ZIJ ZULLEN HEBBEN GEZIEN, DAT HET KONINKRIJK GODS MET KRACHT GEKOMEN IS. 2 EN NA ZES DAGEN NAM JEZUS MET ZICH PETRUS EN JAKOBUS EN JOHANNES, EN BRACHT HEN AFZONDERLIJK OP EEN HOOGEN BERG ALLÉÉN. EN HIJ WERD VOOR HEN VAN GEDAANTE VERANDERD; 3 EN ZIJNE KLEEDEREN WERDEN BLINKENDE, ZEER WIT ALS SNEEUW, ZOOALS GEEN VOLLER OP AARDE WIT MAKEN KAN. 4 EN AAN HEN VERSCHEEN ELIA MET MOZES, EN ZIJ SPRAKEN SAMEN MET JEZUS. 5 EN PETRUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT JEZUS: RABBI! HET IS GOED, DAT WIJ HIER ZIJN, EN LAAT ONS DRIE TENTEN MAKEN, VOOR U ÉÉN, EN VOOR MOZES ÉÉN, EN VOOR ELIA ÉÉN. 6 WANT HIJ WIST NIET, WAT HIJ ZEIDE; WANT ZIJ WAREN ZEER BEVREESD. 7 EN ER KWAM EEN WOLK, DIE HEN OVERSCHADUWDE, EN EEN STEM KWAM UIT DE WOLK: {R. V. B.

„ZEGGENDE." } DEZE IS MIJN GELIEFDE ZOON, HOORT HEM! 8 EN PLOTSELING RONDZIENDE, ZAGEN ZIJ NIEMAND MEER, DAN JEZUS ALLEEN BIJ ZICH. 9 EN TERWIJL ZIJ VAN DEN BERG AFKWAMEN, GEBOOD HIJ HUN, DAT ZIJ NIEMAND VERHALEN ZOUDEN, WAT ZIJ GEZIEN HADDEN, DAN WANNEER DE ZOON DES MENSCHEN UIT DE DOODEN ZOU OPGESTAAN ZIJN. 10 EN ZIJ BEHIELDEN DIT WOORD, ONDER ELKANDER {S. VOEGEN „ONDER ELKANDER" BIJ „BEHIELDEN." } VRAGENDE, WAT HET WAS: UIT DE DOODEN OPSTAAN. 11 EN ZIJ VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: WAAROM ZEGGEN DE SCHRIFTGELEERDEN, DAT ELIA EERST MOET KOMEN? 12 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: WEL KOMT ELIA EERST, EN HERSTELT ALLES; EN GELIJK GESCHREVEN STAAT VAN DEN ZOON DES MENSCHEN, DAT HIJ VEEL LIJDEN MOET EN VERACHT WORDEN. 13 MAAR IK ZEG U, DAT OOK ELIA GEKOMEN IS, EN ZIJ HEBBEN HEM GEDAAN AL WAT ZIJ WILDEN, GELIJK VAN HEM GESCHREVEN STAAT."

"14 ¶ EN TOEN HIJ TOT DE DISCIPELEN KWAM, ZAG HIJ EEN GROOTE SCHARE RONDOM HEN, EN SCHRIFTGELEERDEN, MET HEN REDETWISTENDE. 15 EN TERSTOND DE GEHEELE SCHARE, HEM ZIENDE, WERD VERBAASD; EN TOELOOPENDE, GROETTEN ZIJ HEM. 16 EN HIJ VRAAGDE HUN: {R. „AAN DE SCHRIFTGELEERDEN." } WAAROVER TWIST GIJ MET HEN? 17 EN EEN UIT DE SCHARE ANTWOORDDE HEM: {R. „ANTWOORDENDE, ZEIDE." } MEESTER! IK HEB MIJNEN ZOON TOT U GEBRACHT, DIE EEN STOMMEN GEEST HEEFT; 18 EN WAAR HIJ HEM OOK AANGRIJPT, VERSCHEURT HIJ HEM, EN HIJ SCHUIMT, EN KNERST MET DE TANDEN, EN VERDORT; EN IK HEB AAN UWE DISCIPELEN GEZEGD, DAT ZIJ HEM ZOUDEN UITWERPEN, EN ZIJ VERMOCHTEN NIET. 19 EN HIJ, HUN {R. „HEM." } ANTWOORDENDE, ZEIDE: O ONGELOOVIG GESLACHT! HOE LANG ZAL IK BIJ U ZIJN? HOE LANG ZAL IK U VERDRAGEN? BRENGT HEM TOT MIJ. 20 EN ZIJ BRACHTEN HEM TOT HEM. EN HEM ZIENDE, RUKTE DE GEEST HEM TERSTOND HEEN EN WEER; EN VALLENDE OP DE AARDE, WENTELDE HIJ ZICH AL SCHUIMENDE. 21 EN HIJ VRAAGDE ZIJNEN VADER: HOE LANGEN TIJD IS HET, DAT HEM DIT OVERKOMEN IS? EN HIJ ZEIDE: VAN KINDSBEEN AF; 22 EN DIKWIJLS HEEFT HIJ HEM OOK IN HET VUUR EN IN HET WATER GEWORPEN, OM HEM TE VERDERVEN; MAAR INDIEN GIJ IETS KUNT, WEES MET ONTFERMING OVER ONS BEWOGEN, EN HELP ONS. 23 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: DIT „INDIEN GIJ KUNT," IS, INDIEN GIJ KUNT GELOOVEN. ALLE DINGEN ZIJN MOGELIJK VOOR HEM, DIE GELOOFT. 24 EN TERSTOND DE VADER VAN HET KINDEKEN, ROEPENDE, ZEIDE MET TRANEN: IK GELOOF, {R. V. B. „HEER." } KOM MIJN ONGELOOF TE HULP! 25 EN JEZUS, ZIENDE DAT EEN SCHARE SAMENLIEP, BESTRAFTE DEN ONREINEN GEEST, ZEGGENDE TOT HEM: STOMME EN DOOVE GEEST! IK BEVEEL U, GA UIT VAN HEM, EN KOM NIET MEER IN HEM. 26 EN HIJ, ROEPENDE EN HEM {R. „HEM." } HEVIG HEEN EN WEER

RUKKENDE, GING UIT, EN HIJ WERD ALS DOOD, ZOODAT DE MEESTEN ZEIDEN: HIJ IS GESTORVEN. 27 MAAR JEZUS, HEM BIJ DE HAND GRIJPENDE, RICHTTE HEM OP; EN HIJ STOND OP. 28 EN ALS HIJ IN HUIS GEGAAN WAS, VRAAGDEN HEM ZIJNE DISCIPELEN AFZONDERLIJK: WAAROM KONDEN WÍJ HEM NIET UITWERPEN? 29 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: DIT GESLACHT KAN DOOR NIETS UITGAAN DAN DOOR BIDDEN EN VASTEN."

"30 ¶ EN VAN DAAR WEGGAANDE, REISDEN ZIJ DOOR GALILÉA; EN HIJ WILDE NIET, DAT IEMAND HET WIST. 31 WANT HIJ LEERDE ZIJNE DISCIPELEN, EN ZEIDE TOT HEN: DE ZOON DES MENSCHEN ZAL OVERGELEVERD WORDEN IN DE HANDEN DER MENSCHEN, EN ZIJ ZULLEN HEM DOODEN; EN GEDOOD ZIJNDE, ZAL HIJ TEN DERDEN DAGE {V. L. „NA DRIE DAGEN."} OPSTAAN. 32 MAAR ZIJ VERSTONDEN DIT WOORD NIET, EN ZIJ VREESDEN HEM TE VRAGEN. 33 {ZIE #MT 18$ LU 9:46} EN HIJ KWAM TE KAPERNAÜM, EN TOEN HIJ IN HUIS WAS, VRAAGDE HIJ HUN: WAT OVERLEGDE GIJ {R. V. B. „ONDER ELKANDER."} OP DEN WEG? 34 DOCH ZIJ ZWEGEN; WANT ZIJ WAREN ONDER ELKANDER IN WOORDEN GEWEEST OP DEN WEG, WIE DE MEESTE WAS. 35 EN ZICH NEDERZETTENDE, RIEP HIJ DE TWAALVEN, EN ZEIDE TOT HEN: INDIEN IEMAND DE EERSTE WIL ZIJN, DIE ZAL DE LAATSTE VAN ALLEN ZIJN, EN ALLER DIENSTKNECHT. 36 EN HIJ NAM EEN KINDEKEN, EN STELDE HET IN HUN MIDDEN; EN HET IN ZIJNE ARMEN NEMENDE, ZEIDE HIJ TOT HEN: 37 AL WIE ÉÉN VAN ZULKE KINDERKENS ONTVANGEN ZAL IN MIJNEN NAAM, ONTVANGT MIJ; EN AL WIE MIJ ONTVANGEN ZAL, ONTVANGT NIET MIJ, MAAR DIEN, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 38 EN JOHANNES ANTWOORDDE HEM, ZEGGENDE: MEESTER! WIJ ZAGEN IEMAND, DIE DUIVELEN UITWIERP IN UWEN NAAM, WELKE ONS NIET VOLGT, EN WIJ HEBBEN HET HEM VERBODEN, OMDAT HIJ ONS NIET VOLGT. 39 DOCH JEZUS ZEIDE: VERBIEDT HET HEM NIET; WANT ER IS NIEMAND, DIE EEN KRACHT DOEN ZAL IN MIJNEN NAAM, EN HAASTELIJK VAN MIJ ZAL KUNNEN KWALIJK SPREKEN. 40 WANT WIE TEGEN ONS NIET IS, IS VOOR ONS."

"41 ¶ WANT AL WIE U EEN BEKER WATERS ZAL TE DRINKEN GEVEN IN MIJNEN {R. „MIJNEN."} NAAM, OMDAT GIJ VAN CHRISTUS ZIJT, VOORWAAR, IK ZEG U, HIJ ZAL ZIJN LOON GEENSZINS VERLIEZEN. 42 EN AL WIE ÉÉN VAN DE {V. L. „DEZER."} KLEINEN, DIE IN MIJ GELOOVEN, ERGERT, HET WARE HEM BETER, DAT EEN MOLENSTEEN {ZIE DE NOOT OP #MT 18:6} OM ZIJNEN HALS GEDAAN, EN HIJ IN DE ZEE GEWORPEN WARE. 43 EN INDIEN UWE HAND U ERGERT, HOUW ZE AF; HET IS U BETER VERMINKT TOT HET LEVEN IN TE GAAN, DAN DE TWEE HANDEN HEBBENDE, HEEN TE GAAN IN DE HEL, IN HET ONUITBLUSCHBAAR VUUR, 44 WAAR HUN WORM NIET STERFT, EN HET VUUR NIET UITGEBLUSCHT WORDT. 45 EN INDIEN UW VOET U ERGERT, HOUW HEM AF; HET IS U BETER KREUPEL TOT HET

LEVEN IN TE GAAN, DAN DE TWEE VOETEN HEBBENDE, GEWORPEN TE WORDEN IN DE HEL, IN HET ONUITBLUSCHBAAR VUUR; 46 WAAR HUN WORM NIET STERFT, EN HET VUUR NIET UITGEBLUSCHT WORDT. 47 EN INDIEN UW OOG U ERGERT, WERP HET UIT; HET IS U BETER, ÉÉN OOG HEBBENDE, IN HET KONINKRIJK GODS IN TE GAAN, DAN TWEE OOGEN HEBBENDE, IN DE HEL DES VUURS GEWORPEN TE WORDEN, 48 WAAR HUN WORM NIET STERFT, EN HET VUUR NIET UITGEBLUSCHT WORDT. 49 WANT EEN IEDER ZAL MET VUUR GEZOUTEN WORDEN, EN ELKE OFFERANDE ZAL MET ZOUT GEZOUTEN WORDEN. 50 HET ZOUT IS GOED, MAAR INDIEN HET ZOUT ONZOUT WORDT, WAARMEDE ZULT GIJ HET SMAKELIJK MAKEN? HEBT ZOUT IN UZELVEN, EN HOUDT VREDE ONDER ELKANDER."

"10:1 ¶ EN VAN DAAR OPSTAANDE, KWAM HIJ IN DE LANDPALEN VAN JUDÉA EN OVER DE JORDAAN; {R. „DOOR DE OVERZIJDE VAN DE JORDAAN." } EN ER KWAMEN WEDEROM SCHAREN SAMEN TOT HEM; EN GELIJK HIJ GEWOON WAS, LEERDE HIJ HEN WEDEROM. 2 EN ER KWAMEN {R. V. B. „DE." } FARIZEËN TOT HEM, EN VRAAGDEN HEM: IS HET EEN MAN GEOORLOOFD ZIJNE VROUW TE VERSTOOTEN? HEM VERZOEKENDE. 3 DOCH HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: WAT HEEFT MOZES U GEBODEN? 4 EN ZIJ ZEIDEN: MOZES HEEFT TOEGELATEN EEN SCHEIDBRIEF TE SCHRIJVEN EN HAAR TE VERSTOOTEN. 5 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: OM DE HARDHEID UWER HARTEN HEEFT HIJ U DIT GEBOD GESCHREVEN; 6 MAAR VAN HET BEGIN DER SCHEPPING HEEFT GOD {S. L. „HIJ." } HEN MAN EN VROUW GEMAAKT. 7 DAAROM ZAL EEN MENSCH ZIJN VADER EN MOEDER VERLATEN, EN ZIJNE VROUW AANHANGEN, 8 EN DIE TWEE ZULLEN TOT ÉÉN VLEESCH ZIJN, ZOODAT ZIJ NIET MEER TWEE ZIJN, MAAR ÉÉN VLEESCH. 9 HETGEEN DAN GOD HEEFT SAMENGEVOEGD, SCHEIDE EEN MENSCH NIET. 10 EN IN HET HUIS VRAAGDEN HEM ZIJNE DISCIPELEN WEDEROM HIEROVER. 11 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: AL WIE ZIJNE VROUW ZAL VERSTOOTEN, EN EEN ANDERE TROUWEN, DIE DOET OVERSPEL TEGEN HAAR. 12 EN INDIEN EEN VROUW HAREN MAN ZAL VERSTOOTEN, EN MET EEN ANDEREN TROUWEN, DIE DOET OVERSPEL."

"13 ¶ {ZIE #MT 19:13 LU 18:15 } EN ZIJ BRACHTEN KINDERKENS TOT HEM, OPDAT HIJ ZE MOCHT AANRAKEN; DOCH DE DISCIPELEN BESTRAFTEN HEN, DIE ZE TOT HEM BRACHTEN. 14 MAAR JEZUS, DIT ZIENDE, NAM HET ZEER KWALIJK, EN ZEIDE TOT HEN: LAAT DE KINDERKENS TOT MIJ KOMEN; {R. V. B. „EN." } VERHINDERT ZE NIET! WANT DERZULKEN IS HET KONINKRIJK GODS. 15 VOORWAAR, IK ZEG U: AL WIE HET KONINKRIJK GODS NIET ONTVANGT ALS EEN KINDEKEN, ZAL GEENSZINS IN HETZELVE INGAAN. 16 EN HIJ NAM ZE IN ZIJNE ARMEN, LEIDE DE HANDEN OP HEN, EN ZEGENDE ZE." "17 ¶ EN TOEN HIJ UITGING

op den weg, liep een tot hem, en voor hem op de knieën vallende, vraagde hem: Goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? 18 En Jezus zeide tot hem: Waarom noemt gij mij goed? niemand is goed dan één: God. 19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult niet valsch getuigen; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en moeder. 20 En hij, antwoordende, zeide tot hem: Meester, al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af. 21 En Jezus, hem aanziende, had hem lief, en zeide tot hem: Eén ding ontbreekt u; ga heen, verkoop al wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom, neem het kruis op, en volg mij. 22 Maar hij, treurig geworden over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele bezittingen. 23 En Jezus, rondziende, zeide tot zijne discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen zij, die goed hebben, in het koninkrijk Gods ingaan! 24 En de discipelen stonden verbaasd over zijne woorden. Maar Jezus, wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! hoe moeilijk is het, dat zij, die op het goed hun betrouwen zetten, in het koninkrijk Gods ingaan! 25 Het is lichter, dat een kemel ga door het oog eener naald, dan dat een rijke inga in het koninkrijk Gods. 26 En zij stonden nog meer verslagen, zeggende tot elkander: En wie kan dan behouden worden? 27 Doch Jezus, hen aanziende, zeide: Bij menschen is het onmogelijk, maar niet bij God; want bij God zijn alle dingen mogelijk. 28 Petrus begon tot hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd. 29 {R. v. b. „En."} Jezus, antwoordende, zeide: Voorwaar, ik zeg u: er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, {„Of vrouw" ontbreekt in vele handschriften.} of kinderen, of akker, om mijnentwil en om des evangelies wil, 30 die niet ontvangt honderdvoud nu, in dezen tijd: huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en akkers met vervolgingen; en in de toekomende eeuw het eeuwige leven. 31 Doch vele eersten zullen de laatsten zijn, en de laatsten de eersten."

"32 ¶ {Zie #Mt 20:17} En zij waren op den weg, opgaande naar Jeruzalem, en Jezus ging hen voor; en zij stonden verbaasd, en hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot zich nemende, begon hij hun te zeggen de dingen, die hem overkomen zouden: 33 Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden aan de overpriesters en de schriftgeleerden, en

ZIJ ZULLEN HEM TER DOOD VEROORDEELEN, EN HEM OVERLEVEREN AAN DE VOLKEN; 34 EN ZIJ ZULLEN HEM BESPOTTEN, EN HEM GEESELEN, EN HEM BESPUWEN, EN HEM DOODEN; EN TEN DERDEN DAGE {V. L. „NA DRIE DAGEN." } ZAL HIJ OPSTAAN. 35 EN TOT HEM KWAMEN JAKOBUS EN JOHANNES, DE ZONEN VAN ZEBEDEÜS, ZEGGENDE: MEESTER! WIJ WILDEN, DAT GIJ ONS DEEDT, WAT WIJ VAN U BEGEEREN. 36 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAT WILT GIJ, DAT IK U DOE? 37 EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: GEEF ONS, DAT WIJ MOGEN ZITTEN, ÉÉN AAN UWE RECHTER- EN ÉÉN AAN UWE LINKERHAND IN UWE HEERLIJKHEID. 38 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: GIJ WEET NIET, WAT GIJ BEGEERT. KUNT GIJ DEN DRINKBEKER DRINKEN, DIEN IK DRINK, OF {R. „EN." } MET DEN DOOP GEDOOPT WORDEN, WAARMEDE IK GEDOOPT WORD? 39 EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WIJ KUNNEN. EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: DEN DRINKBEKER, DIEN IK DRINK, ZULT GIJ WEL DRINKEN, EN MET DEN DOOP GEDOOPT WORDEN, WAARMEDE IK GEDOOPT WORD; 40 DOCH HET ZITTEN AAN MIJNE RECHTER- OF {R. „EN." } AAN MIJNE LINKERHAND KOMT MIJ NIET TOE TE GEVEN; MAAR HET ZAL GEGEVEN WORDEN AAN HEN, WIEN HET BEREID IS. 41 EN TOEN DE TIEN DIT HOORDEN, BEGONNEN ZIJ HET JAKOBUS EN JOHANNES ZEER KWALIJK TE NEMEN. 42 EN JEZUS, HEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, ZEIDE TOT HEN: GIJ WEET, DAT ZIJ, DIE GEACHT WORDEN OVERSTEN DER VOLKEN TE ZIJN, OVER HEN HEERSCHEN, EN HUNNE GROOT EN GEZAG OVER HEN VOEREN; 43 DOCH ZOO IS HET NIET {R. „ZAL HET NIET ZIJN." } ONDER U; MAAR AL WIE ONDER U GROOT WIL WORDEN, ZAL UW DIENSTKNECHT ZIJN; 44 EN AL WIE VAN U DE EERSTE WIL WORDEN, ZAL ALLER SLAAF ZIJN. 45 WANT OOK DE ZOON DES MENSCHEN IS NIET GEKOMEN OM GEDIEND TE WORDEN, MAAR OM TE DIENEN, EN ZIJN LEVEN TE GEVEN TOT LOSPRIJS VOOR VELEN."

"46 ¶ EN ZIJ KWAMEN TE JERICHO; EN TOEN HIJ VAN JERICHO UITGING, EN ZIJNE DISCIPELEN EN EEN GROOTE SCHARE, ZAT DE {R. L. W. „DE"; EN V. L. „EEN BLINDE BEDELAAR ZAT AAN DEN WEG." } ZOON VAN TIMEÜS, BARTIMEÜS DE BLINDE, AAN DEN WEG, BEDELENDE. 47 EN GEHOORD HEBBENDE, DAT HET JEZUS DE NAZARÉNER WAS, BEGON HIJ TE ROEPEN EN TE ZEGGEN: JEZUS, ZOON DAVIDS! ONTFERM U MIJNER. 48 EN VELEN BESTRAFTEN HEM, OPDAT HIJ ZWIJGEN ZOU; MAAR HIJ RIEP DES TE MEER: ZOON DAVIDS! ONTFERM U MIJNER. 49 EN JEZUS, STILSTAANDE, ZEIDE, DAT MEN HEM ROEPEN ZOU; EN ZIJ RIEPEN DEN BLINDE, ZEGGENDE TOT HEM: HEB GOEDEN MOED, STA OP, HIJ ROEPT U. 50 EN HIJ WIERP ZIJN KLEED AF, STOND OP, {S. L. „STOND HAASTIG OP." } EN KWAM TOT JEZUS. 51 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: WAT WILT GIJ, DAT IK U DOEN ZAL? EN DE BLINDE ZEIDE TOT HEM: RABBOUNI! DAT IK ZIENDE MAG WORDEN. 52 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: GA HEEN, UW GELOOF HEEFT U

GEZOND GEMAAKT. EN TERSTOND WERD HIJ ZIENDE, EN VOLGDE HEM {R. „JEZUS." } OP DEN WEG."

"11:1 ¶ {ZIE #MT 21$ LU 19:29 JOH 12:12 } EN TOEN ZIJ JERUZALEM NADERDEN, TE BETHFAGÉ EN BETHANIË, AAN DEN OLIJFBERG; ZOND HIJ TWEE VAN ZIJNE DISCIPELEN, 2 EN ZEIDE TOT HEN: GAAT HEEN NAAR HET DORP, DAT TEGENOVER U LIGT, EN TERSTOND ALS GIJ ER IN GAAT, ZULT GIJ EEN VEULEN VASTGEBONDEN VINDEN, WAAROP GEEN MENSCH {LETT. „NIEMAND VAN MENSCHEN." } OOIT {R. L. W. „OOIT." } GEZETEN HEEFT, MAAKT HET LOS, EN BRENGT HET. 3 EN ZOO IEMAND TOT U ZEGT: WAAROM DOET GIJ DIT? ZOO ZEGT: DE HEER HEEFT HET VAN NOODE; EN TERSTOND ZENDT {R. „ZAL ZENDEN." } HIJ HET HERWAARTS. 4 EN ZIJ GINGEN HEEN, EN VONDEN EEN {R. „HET." } VEULEN GEBONDEN BIJ DE DEUR, BUITEN AAN DE WEGSCHEIDING {EEN WEG, DIE OM HET HUIS IS; GEEN OPENBARE WEG.} EN ZIJ MAAKTEN HET LOS. 5 EN SOMMIGEN VAN DIE DAAR STONDEN, ZEIDEN TOT HEN: WAT DOET GIJ, DAT GIJ HET VEULEN LOSMAAKT? 6 EN ZIJ ZEIDEN TOT HEN, GELIJK JEZUS BEVOLEN {V. L. „GEZEGD." } HAD; EN ZIJ LIETEN HEN BEGAAN. 7 EN ZIJ BRACHTEN HET VEULEN TOT JEZUS, EN WIERPEN HUNNE KLEEDEREN DAAROP; EN HIJ ZETTE ZICH ER OP. 8 EN VELEN SPREIDDEN HUNNE KLEEDEREN OP DEN WEG, EN ANDEREN HIEUWEN MEIEN VAN DE BOOMEN, {V. L. „EN ANDEREN STRUIKEN, DIE ZIJ VAN DE VELDEN AFSLOEGEN." } EN SPREIDDEN ZE OP DEN WEG. 9 EN DIE VOORGINGEN EN DIE VOLGDEN, RIEPEN: {R. V. B. „ZEGGENDE." } HOSANNA! GEZEGEND HIJ, DIE KOMT IN DEN NAAM DES HEEREN. 10 GEZEGEND HET KONINKRIJK VAN ONZEN VADER DAVID, DAT KOMT! {R. V. B. „IN DEN NAAM DES HEEREN." } HOSANNA IN DEN HOOGE! 11 EN HIJ {R. „JEZUS." } KWAM BINNEN JERUZALEM {R. V. B. „EN." } IN DEN TEMPEL; EN NADAT HIJ ALLES RONDOM BEZIEN HAD, GING HIJ, DAAR HET REEDS AVOND WAS, UIT NAAR BETHANIË MET DE TWAALVEN."

"12 ¶ EN DES ANDEREN DAAGS, TOEN ZIJ UIT BETHANIË GINGEN, HONGERDE HEM. 13 EN ZIENDE VAN VERRE EEN VIJGEBOOM, DIE BLADEREN HAD, GING HIJ ER NAAR TOE, OF HIJ MISSCHIEN DAARAAN IETS VINDEN MOCHT; EN DAARBIJ KOMENDE, VOND HIJ NIETS DAN BLADEREN, WANT HET WAS DE TIJD DER VIJGEN NIET. 14 EN HIJ, {R. V. B. „JEZUS." } ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: NIEMAND ETE VRUCHT MEER VAN U IN EEUWIGHEID! EN ZIJNE DISCIPELEN HOORDEN HET. 15 EN ZIJ KWAMEN TE JERUZALEM, EN IN DEN TEMPEL GEGAAN ZIJNDE, BEGON HIJ UIT TE DRIJVEN HEN, DIE IN DEN TEMPEL VERKOCHTEN EN KOCHTEN; EN DE TAFELS DER WISSELAARS EN DE STOELEN VAN HEN, DIE DE DUIVEN VERKOCHTEN, KEERDE HIJ OM; 16 EN HIJ LIET NIET TOE, DAT IEMAND EENIG VAT DOOR DEN TEMPEL DROEG. 17 EN HIJ LEERDE, ZEGGENDE TOT HEN:

MARKUS 11 EN 12

STAAT ER NIET GESCHREVEN: „MIJN HUIS ZAL EEN HUIS DES GEBEDS GENOEMD WORDEN, ALLEN VOLKEN?" {#JES 56:7} MAAR GIJ HEBT HET TOT EEN ROOVERSHOL GEMAAKT. 18 EN DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN {R. „DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE OVERPRIESTERS.} HOORDEN HET, EN ZOCHTEN, HOE ZIJ HEM OMBRENGEN ZOUDEN; WANT ZIJ VREESDEN HEM, OMDAT DE GANSCHE SCHARE VERSLAGEN STOND OVER ZIJNE LEER. 19 EN TOEN HET LAAT GEWORDEN WAS, GING HIJ UIT BUITEN DE STAD. 20 EN DES MORGENS VROEG VOORBIJGAANDE, ZAGEN ZIJ, DAT DE VIJGEBOOM VERDORD WAS VAN DE WORTELEN AF. 21 EN PETRUS WERD INDACHTIG, EN ZEIDE TOT HEM: RABBI! ZIE, DE VIJGEBOOM, DIEN GIJ VERVLOEKT HEBT, IS VERDORD. 22 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: HEBT GELOOF IN GOD. 23 {R. V. B. „WANT."} VOORWAAR, IK ZEG U, DAT AL WIE TOT DEZEN BERG ZAL ZEGGEN: WORD OPGEHEVEN EN IN DE ZEE GEWORPEN; EN NIET ZAL TWIJFELEN IN ZIJN HART, MAAR GELOOVEN, DAT HETGEEN HIJ ZEGT GESCHIEDT, HET ZAL HEM GEWORDEN, WAT HIJ OOK ZEGT. 24 DAAROM ZEG IK U: ALLE DINGEN, DIE GIJ BIDDENDE BEGEERT, GELOOFT, DAT GIJ ZE ONTVANGT, EN ZIJ ZULLEN U GEWORDEN. 25 EN WANNEER GIJ STAAT TE BIDDEN, VERGEEFT, INDIEN GIJ IETS TEGEN IEMAND HEBT, OPDAT OOK UW VADER, DIE IN DE HEMELEN IS, UWE MISDADEN U VERGEVE. 26 MAAR INDIEN GIJ NIET VERGEEFT, ZOO ZAL OOK UW VADER, DIE IN DE HEMELEN IS, UWE MISDADEN NIET VERGEVEN."

"27 ¶ EN ZIJ KWAMEN WEDEROM TE JERUZALEM; EN TOEN HIJ IN DEN TEMPEL WANDELDE, KWAMEN TOT HEM DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE OUDSTEN, 28 EN ZEIDEN TOT HEM: OP WELK GEZAG DOET GIJ DEZE DINGEN? EN WIE HEEFT U DIT GEZAG GEGEVEN, DAT GIJ DEZE DINGEN ZOUDT DOEN? 29 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: IK ZAL U OOK ÉÉN WOORD VRAGEN, EN ANTWOORDT MIJ, EN IK ZAL U ZEGGEN, OP WELK GEZAG IK DEZE DINGEN DOE. 30 DE DOOP VAN JOHANNES WAS DIE UIT DEN HEMEL OF UIT DE MENSCHEN? ANTWOORDT MIJ. 31 EN ZIJ OVERLEGDEN ONDER ELKANDER, ZEGGENDE: INDIEN WIJ ZEGGEN: {R. „INDIEN WIJ ZEGGEN."} UIT DEN HEMEL, ZOO ZAL HIJ ZEGGEN: WAAROM HEBT GIJ HEM DAN NIET GELOOFD? 32 MAAR ZOUDEN WIJ ZEGGEN": UIT DE MENSCHEN? — ZIJ VREESDEN HET VOLK; WANT ZIJ HIELDEN HET ER ALLEN VOOR, DAT JOHANNES WAARLIJK EEN PROFEET WAS. 33 EN ANTWOORDENDE, ZEIDEN ZIJ TOT JEZUS: WIJ WETEN HET NIET. EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: ZOO ZEG IK U OOK NIET, OP WELK GEZAG IK DEZE DINGEN DOE."

"12:1 ¶ {ZIE #MT 21:33 LU 20:9} EN HIJ BEGON TOT HEN TE ZEGGEN IN GELIJKENISSEN: EEN MENSCH PLANTTE EEN WIJNGAARD, EN ZETTE EEN

OMTUINING DAAROM, EN GROEF EEN PERSBAK, EN BOUWDE EEN TOREN, EN VERHUURDE HEM AAN LANDLIEDEN, EN GING BUITEN 'S LANDS. 2 EN TOEN DE TIJD DAAR WAS, ZOND HIJ EEN SLAAF TOT DE LANDLIEDEN, OPDAT HIJ VAN DE LANDLIEDEN ONTVING VAN DE VRUCHT DES WIJNGAARDS. 3 MAAR ZIJ NAMEN EN SLOEGEN HEM, EN ZONDEN HEM LEDIG HEEN. 4 EN WEDEROM ZOND HIJ EEN ANDEREN SLAAF TOT HEN, EN DIEN STEENIGDEN ZIJ, EN VERWONDDEN HEM HET HOOFD, EN ZONDEN HEM HEEN, SMADELIJK BEHANDELD ZIJNDE. 5 EN WEDEROM ZOND HIJ EEN ANDER, EN DIEN DOODDEN ZIJ; EN VELE ANDEREN, SOMMIGEN SLAANDE EN ANDEREN DOODENDE. 6 HIJ HAD DAN NOG ÉÉNEN GELIEFDEN {R. „ZIJNEN GELIEFDEN." } ZOON, EN OOK DEZEN ZOND HIJ TEN LAATSTE TOT HEN, ZEGGENDE: ZIJ ZULLEN MIJNEN ZOON ONTZIEN! 7 MAAR DIE LANDLIEDEN ZEIDEN ONDER ELKANDER: DEZE IS DE ERFGENAAM, KOMT, LAAT ONS HEM DOODEN, EN DE ERFENIS ZAL ONZE ZIJN. 8 EN ZIJ NAMEN EN DOODDEN HEM, EN WIERPEN HEM BUITEN DEN WIJNGAARD. 9 WAT ZAL DAN DE HEER DES WIJNGAARDS DOEN? HIJ ZAL KOMEN, EN DE LANDLIEDEN OMBRENGEN, EN DEN WIJNGAARD AAN ANDEREN GEVEN. 10 HEBT GIJ OOK DEZE SCHRIFT NIET GELEZEN: „DE STEEN, DIEN DE BOUWLIEDEN VERWIERPEN, DIE IS GEWORDEN TOT EEN HOOFD DES HOEKS; 11 VAN DEN HEER IS DIT GESCHIED, EN HET IS WONDERBAAR IN ONZE OOGEN." 12 {#Ps 118:22,23 } EN ZIJ ZOCHTEN HEM TE GRIJPEN, EN ZIJ VREESDEN DE SCHARE; WANT ZIJ VERSTONDEN, DAT HIJ DEZE GELIJKENIS OP HEN GESPROKEN HAD. EN ZIJ VERLIETEN HEM, EN GINGEN WEG."

"13 ¶ {ZIE #MT 22:15 LU 20:20} EN ZIJ ZONDEN TOT HEM EENIGE DER FARIZEËN EN DER HERODIANEN, OPDAT ZIJ HEM IN ZIJNE REDE VANGEN MOCHTEN. 14 EN ZIJ KWAMEN, EN ZEIDEN TOT HEM: MEESTER! WIJ WETEN, DAT GIJ WAARACHTIG ZIJT, EN U OM NIEMAND BEKOMMERT; WANT GIJ ZIET DEN PERSOON DER MENSCHEN NIET AAN, MAAR GIJ LEERT DEN WEG GODS IN WAARHEID. IS HET GEOORLOOFD, DEN KEIZER SCHATTING TE GEVEN OF NIET? ZULLEN WIJ GEVEN OF NIET GEVEN? 15 MAAR HIJ, HUNNE HUICHELARIJ WETENDE, ZEIDE TOT HEN: WAAROM VERZOEKT GIJ MIJ? BRENGT MIJ EEN DIENAAR, OPDAT IK DIE ZIE. 16 EN ZIJ BRACHTEN ER EEN. EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WIENS IS DIT BEELD EN HET OPSCHRIFT? EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: DES KEIZERS. 17 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: GEEFT DEN KEIZER WAT DES KEIZERS IS, EN GODE WAT GODE IS. EN ZIJ VERWONDERDEN ZICH OVER HEM."

"18 ¶ EN ER KWAMEN SADDUCEËN TOT HEM, DIE ZEGGEN, DAT ER GEEN OPSTANDING IS; EN ZIJ VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: MEESTER! 19 MOZES HEEFT ONS GESCHREVEN. INDIEN IEMANDS BROEDER STERFT, EN EEN VROUW ACHTERLAAT, EN GEEN KINDEREN NALAAT, DAT ZIJN BROEDER ZIJNE VROUW

NEMEN ZAL, EN ZIJNEN BROEDER ZAAD VERWEKKEN. 20 ER WAREN {R. V. B. „NU." } ZEVEN BROEDERS, EN DE EERSTE NAM EEN VROUW, EN STERVENDE LIET GEEN ZAAD NA. 21 EN DE TWEEDE NAM HAAR, EN STIERF, EN OOK DEZE LIET GEEN ZAAD NA; EN DE DERDE DESGELIJKS. 22 EN DE ZEVEN NAMEN HAAR, EN LIETEN GEEN ZAAD NA; HET LAATST VAN ALLEN STIERF OOK DE VROUW. 23 IN DE OPSTANDING, WANNEER ZIJ ZULLEN OPSTAAN, WIEN HUNNER ZAL ZIJ TOT VROUW ZIJN? WANT DIE ZEVEN HEBBEN HAAR TOT VROUW GEHAD. 24 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: DWAALT GIJ NIET DAAROM, DEWIJL GIJ DE SCHRIFTEN NIET KENT, NOCH DE KRACHT GODS? 25 WANT WANNEER ZIJ UIT DE DOODEN OPSTAAN, HUWEN ZIJ NIET, EN WORDEN NIET TEN HUWELIJK GEGEVEN; MAAR ZIJ ZIJN ALS ENGELEN IN DE HEMELEN. {R. „DIE IN DE HEMELEN ZIJN." } 26 DOCH AANGAANDE DE DOODEN, DAT ZIJ OPGEWEKT WORDEN, HEBT GIJ NIET GELEZEN IN HET BOEK VAN MOZES, IN DE GESCHIEDENIS VAN HET DOORNBOSCH, HOE GOD TOT HEM SPRAK, ZEGGENDE: „IK BEN DE GOD ABRAHAMS, EN DE GOD IZAÄKS, EN DE GOD JAKOBS? {#EX 3:6 } 27 HIJ {R. „GOD." } IS NIET DE GOD VAN DOODEN, MAAR VAN LEVENDEN. GIJ DWAALT DAN ZEER!"

"28 ¶ EN EEN DER SCHRIFTGELEERDEN, HOORENDE DAT ZIJ TEZAMEN REDETWISTTEN, WETENDE DAT HIJ HUN GOED GEANTWOORD HAD, KWAM TOT HEM, EN VRAAGDE HEM: WAT IS HET EERSTE GEBOD VAN ALLEN? 29 EN JEZUS ANTWOORDDE HEM: HET EERSTE GEBOD VAN ALLEN IS: „HOOR, ISRAËL! DE HEER, ONZE GOD, IS EEN EENIG HEER; 30 EN GIJ ZULT DEN HEER, UWEN GOD, LIEFHEBBEN MET GEHEEL UW HART, EN MET GEHEEL UWE ZIEL, EN MET GEHEEL UW VERSTAND, EN MET GEHEEL UWE KRACHT." {#DE 6:4,5 } DIT IS HET EERSTE GEBOD. 31 EN HET TWEEDE, AAN DIT GELIJK, IS DIT: „GIJ ZULT UWEN NAASTE LIEFHEBBEN ALS UZELVEN." {#LE 19:18 } ER IS GEEN ANDER GEBOD GROOTER DAN DEZE. 32 EN DE SCHRIFTGELEERDE ZEIDE TOT HEM: JUIST, MEESTER! GIJ HEBT NAAR WAARHEID GEZEGD, DAT HIJ {R. „GOD." } EENIG IS; EN ER IS GEEN ANDER DAN HIJ; 33 EN HEM LIEF TE HEBBEN MET GEHEEL HET HART EN MET GEHEEL HET VERSTAND, EN MET GEHEEL DE ZIEL, EN MET GEHEEL DE KRACHT, EN DEN NAASTE LIEF TE HEBBEN ALS ZICHZELVEN, IS MEER DAN AL DE BRANDOFFEREN EN SLACHTOFFEREN. 34 EN JEZUS ZIENDE, DAT HIJ VERSTANDIG GEANTWOORD HAD, ZEIDE TOT HEM: GIJ ZIJT NIET VERRE VAN HET KONINKRIJK GODS. EN NIEMAND DURFDE HEM MEER VRAGEN."

"35 ¶ EN JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE, LEERENDE IN DEN TEMPEL: HOE ZEGGEN DE SCHRIFTGELEERDEN, DAT DE CHRISTUS EEN ZOON VAN DAVID IS? 36 WANT DAVID ZELF HEEFT DOOR DEN HEILIGEN GEEST GEZEGD: „DE HEER HEEFT GEZEGD TOT MIJ DEN HEER: ZIT AAN MIJNE RECHTERHAND, TOTDAT IK UWE VIJANDEN ZET TOT EEN VOETBANK UWER VOETEN." {#PS 110:1 } 37 DAVID ZELF

DAN NOEMT HEM „HEER," EN HOE IS HIJ ZIJN ZOON? EN DE GROOTE MENIGTE HOORDE HEM GAARNE. 38 EN HIJ ZEIDE TOT HEN IN ZIJNE LEER: WACHT U VOOR DE SCHRIFTGELEERDEN, DIE GAARNE WANDELEN IN LANGE KLEEDEREN, EN BEMINNEN DE BEGROETINGEN OP DE MARKTEN, 39 EN DE VOORGESTOELTEN IN DE SYNAGOGEN, EN DE VOORAANZITTINGEN IN DE MAALTIJDEN; 40 DIE DE HUIZEN DER WEDUWEN OPETEN, EN VOOR DEN SCHIJN LANGE GEBEDEN DOEN. DEZEN ZULLEN ZWAARDER OORDEEL ONTVANGEN."

"41 ¶ {ZIE #LU 21:1} EN JEZUS, NEDERGEZETEN ZIJNDE TEGENOVER DE SCHATKIST, ZAG, HOE DE SCHARE GELD WIERP IN DE SCHATKIST, EN VELE RIJKEN WIERPEN VEEL DAARIN. 42 EN ER KWAM EEN ARME WEDUWE, EN WIERP ER TWEE PENNINGEN IN, DAT IS EEN KWADRANT {ONGEVEER ÉÉN CENT.} 43 EN ZIJNE DISCIPELEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, ZEIDE HIJ {R. „JEZUS." } TOT HEN: VOORWAAR, IK ZEER U, DAT DEZE ARME WEDUWE MEER HEEFT INGEWORPEN DAN ALLEN, DIE IN DE SCHATKIST GEWORPEN HEBBEN. 44 WANT ALLEN HEBBEN VAN HUNNEN OVERVLOED ER IN GEWORPEN, MAAR DEZE HEEFT VAN HAAR GEBREK ER IN GEWORPEN, AL WAT ZIJ HAD, HAREN GANSCHEN LEEFTOCHT."

"13:1 ¶ {ZIE #MT 24$ LU 21:5} EN TOEN HIJ UIT DEN TEMPEL UITGING, ZEIDE EEN VAN ZIJNE DISCIPELEN TOT HEM: MEESTER! ZIE, WELKE STEENEN EN WELKE GEBOUWEN! 2 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: ZIET GIJ DEZE GROOTE GEBOUWEN? GEEN STEEN ZAL OP DEN ANDEREN GELATEN WORDEN, DIE NIET ZAL AFGEBROKEN WORDEN. 3 EN TOEN HIJ OP DEN OLIJFBERG ZAT, TEGENOVER DEN TEMPEL, VRAAGDEN PETRUS EN JAKOBUS EN JOHANNES EN ANDRÉAS HEM AFZONDERLIJK: 4 ZEG ONS, WANNEER ZULLEN DEZE DINGEN ZIJN? EN WAT IS HET TEEKEN, WANNEER AL DEZE DINGEN ZULLEN VOLEINDIGD WORDEN?"

"5 ¶ EN JEZUS, HUN ANTWOORDENDE, BEGON TE ZEGGEN: ZIET TOE, DAT NIEMAND U MISLEIDE! 6 WANT VELEN ZULLEN KOMEN ONDER MIJNEN NAAM, ZEGGENDE: IK BEN HET, EN ZIJ ZULLEN VELEN MISLEIDEN. 7 EN WANNEER GIJ ZULT HOOREN VAN OORLOGEN EN GERUCHTEN VAN OORLOGEN, WORDT NIET VERSCHRIKT; WANT DIT MOET GESCHIEDEN, MAAR HET IS NOG NIET HET EINDE. 8 WANT ER ZAL OPSTAAN VOLK TEGEN VOLK, EN KONINKRIJK TEGEN KONINKRIJK; EN ER ZULLEN AARDBEVINGEN ZIJN IN VERSCHILLENDE PLAATSEN, EN ER ZULLEN HONGERSNOODEN EN BEROERTEN ZIJN. DEZE DINGEN ZIJN EEN BEGIN DER SMARTEN. 9 MAAR GIJ, ZIET VOOR UZELVEN TOE; WANT ZIJ ZULLEN U OVERLEVEREN IN DE RAADSVERGADERINGEN EN IN DE SYNAGOGEN; GIJ ZULT GESLAGEN WORDEN, EN VOOR STADHOUDERS EN KONINGEN ZULT GIJ GESTELD WORDEN, OM MIJNENTWIL, HUN TOT EEN GETUIGENIS; 10 EN HET EVANGELIE

MOET EERST GEPREDIKT WORDEN ONDER AL DE VOLKEN. 11 EN WANNEER ZIJ U ZULLEN WEGLEIDEN OM U OVER TE LEVEREN, WEEST TE VOREN NIET BEZORGD, WAT GIJ SPREKEN ZULT, EN BEDENKT HET NIET: MAAR AL WAT U IN DIE URE ZAL GEGEVEN WORDEN, SPREEKT DAT; WANT GIJ ZIJT HET NIET, DIE SPREEKT, MAAR DE HEILIGE GEEST. 12 EN DE BROEDER ZAL DEN BROEDER TER DOOD OVERLEVEREN, EN DE VADER HET KIND; EN DE KINDEREN ZULLEN OPSTAAN TEGEN DE OUDERS, EN ZULLEN HEN DOODEN. 13 EN GIJ ZULT DOOR ALLEN GEHAAT WORDEN OM MIJNS NAAMS WIL, MAAR WIE VOLHARDEN ZAL TOT DEN EINDE, DIE ZAL BEHOUDEN WORDEN."

"14 ¶ EN WANNEER GIJ ZULT ZIEN DEN GRUWEL DER VERWOESTING, {R. V. B. „WAARVAN GESPROKEN IS DOOR DANIËL, DEN PROFEET." } STAANDE WAAR HET NIET BEHOORT (DIE DIT LEEST, LETTE ER OP!) DAT DAN, DIE IN JUDÉA ZIJN, VLUCHTEN NAAR DE BERGEN; 15 EN DIE OP HET DAK IS, KOME NIET AF IN HET HUIS, EN GA NIET BINNEN, OM IETS UIT ZIJN HUIS TE HALEN; 16 EN DIE OP HET VELD IS, KEERE NIET TERUG, OM ZIJN KLEED TE HALEN. 17 DOCH WEE DE ZWANGEREN EN DE ZOGENDEN IN DIE DAGEN! 18 EN BIDT, DAT HET {R. „UWE VLUCHT." } NIET GESCHIEDE DES WINTERS. 19 WANT DIE DAGEN ZULLEN EEN VERDRUKKING ZIJN, ZOOALS DERGELIJKE NIET GEWEEST IS VAN HET BEGIN DER SCHEPPING, DIE GOD GESCHAPEN HEEFT, TOT NU TOE, EN NIET MEER ZIJN ZAL. 20 EN INDIEN DE HEER DIE DAGEN NIET VERKORT HAD, GEEN VLEESCH ZOU BEHOUDEN WORDEN; MAAR OM DER UITVERKORENEN WIL DIE HIJ HEEFT UITVERKOREN, HEEFT HIJ DIE DAGEN VERKORT. 21 EN ALSDAN, ZOO IEMAND TOT U ZEGT: ZIET, HIER IS DE CHRISTUS! OF: ZIET, DAAR! GELOOFT HET NIET. 22 WANT ER ZULLEN VALSCHE CHRISTUSSEN EN VALSCHE PROFETEN OPSTAAN, EN ZULLEN TEEKENEN EN WONDEREN DOEN, {LETT. „GEVEN" } OM, ZOO MOGELIJK, OOK DE UITVERKORENEN TE MISLEIDEN. 23 GIJ NU, ZIET TOE! ZIET, IK HEB U ALLES VAN TE VOREN GEZEGD!"

"24 ¶ MAAR IN DIE DAGEN, NA DIE VERDRUKKING, ZAL DE ZON VERDUISTERD WORDEN, EN DE MAAN ZAL HAAR SCHIJNSEL NIET GEVEN, 25 EN DE STERREN DES HEMELS ZULLEN DAARUIT VALLEN, EN DE KRACHTEN, DIE IN DE HEMELEN ZIJN, ZULLEN BEWOGEN WORDEN. 26 EN DAN ZULLEN ZIJ DEN ZOON DES MENSCHEN ZIEN, KOMENDE IN WOLKEN MET GROOTE KRACHT EN HEERLIJKHEID. 27 EN DAN ZAL HIJ ZIJNE ENGELEN UITZENDEN, EN ZAL ZIJNE UITVERKORENEN BIJEENVERGADEREN UIT DE VIER WINDEN, VAN HET UITERSTE DER AARDE TOT HET UITERSTE DES HEMELS."

"28 ¶ EN LEERT VAN DEN VIJGEBOOM DEZE {LETT. „DE." } GELIJKENIS: WANNEER ZIJN TAK REEDS ZACHT WORDT, EN DE BLADEREN UITSPRUITEN, DAN WEET GIJ, DAT DE ZOMER NABIJ IS. 29 ZOO OOK GIJ, WANNEER GIJ DEZE

DINGEN ZULT ZIEN GESCHIEDEN, WEET DAN, DAT HET NABIJ IS, VOOR DE DEUR. 30 VOORWAAR, IK ZEG U: DIT GESLACHT ZAL GEENSZINS VOORBIJGAAN, TOTDAT AL DEZE DINGEN ZULLEN GESCHIED ZIJN. 31 DE HEMEL EN DE AARDE ZULLEN VOORBIJGAAN, MAAR MIJNE WOORDEN ZULLEN GEENSZINS VOORBIJGAAN. 32 DOCH VAN DIEN DAG OF {R. „EN." } URE WEET NIEMAND, NOCH DE ENGELEN, DIE IN DEN HEMEL ZIJN, NOCH DE ZOON, DAN DE VADER. 33 ZIET TOE, WAAKT EN BIDT! WANT GIJ WEET NIET, WANNEER DE TIJD IS. 34 GELIJK EEN MENSCH, BUITEN 'S LANDS GAANDE, ZIJN HUIS VERLAAT, EN AAN ZIJNE SLAVEN MACHT GEEFT, EN AAN EEN IEGELIJK ZIJN WERK, EN DEN DEURWACHTER GEBIEDT, DAT HIJ WAKEN ZAL. 35 WAAKT DAN! WANT GIJ WEET NIET, WANNEER DE HEER DES HUIZES KOMT, 'S AVONDS, OF TE MIDDERNACHT, OF MET HET HANENGEKRAAI, OF IN DEN MORGENSTOND; 36 OPDAT HIJ NIET, PLOTSELING KOMENDE, U SLAPENDE VINDE. 37 EN WAT IK TOT U ZEG, ZEG IK TOT ALLEN: WAAKT!"

"14:1 ¶ EN HET PASCHA EN HET FEEST DER ONGEZUURDE BROODEN WAS NA TWEE DAGEN; EN DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN ZOCHTEN, HOE ZIJ HEM MET LIST GRIJPEN EN DOODEN ZOUDEN; 2 WANT {V. L. „EN." } ZIJ ZEIDEN: NIET OP HET FEEST, OPDAT ER NIET MISSCHIEN OPSCHUDDING ONDER HET VOLK WORDE. {ZIE #MT 26:6 JOH 12:1 } 3 EN TOEN HIJ TE BETHANIË WAS IN HET HUIS VAN SIMON DEN MELAATSCHE, TERWIJL HIJ AANZAT, KWAM ER EEN VROUW, HEBBENDE EEN ALBASTEN FLESCH MET BALSEM VAN ONVERVALSCHTEN NARDUS, VAN GROOTEN PRIJS; EN DE ALBASTEN FLESCH GEBROKEN HEBBENDE, GOOT DIEN UIT OP ZIJN HOOFD. 4 EN ER WAREN SOMMIGEN, DIE DIT ZEER KWALIJK NAMEN BIJ ZICHZELVEN, EN ZEIDEN: {V. L. W. „EN ZEIDEN." } WAARTOE IS DIT VERLIES VAN DEN BALSEM GESCHIED? 5 WANT DEZE BALSEM {R. L. W. „BALSEM." } HAD VOOR MEER DAN DRIE HONDERD DENAREN {OMTRENT 120 GULDEN. } KUNNEN VERKOCHT, EN DEN ARMEN GEGEVEN WORDEN. EN ZIJ WERDEN GRAMSTORIG TEGEN HAAR. 6 DOCH JEZUS ZEIDE: LAAT AF VAN HAAR! WAAROM DOET GIJ HAAR MOEITE AAN? ZIJ HEEFT EEN GOED WERK AAN MIJ VERRICHT. 7 WANT DE ARMEN HEBT GIJ ALTIJD BIJ U, EN WANNEER GIJ WILT, KUNT GIJ HEN WELDOEN; MAAR MIJ HEBT GIJ NIET ALTIJD. 8 ZIJ HEEFT GEDAAN WAT ZIJ KON; ZIJ HEEFT MIJN LICHAAM VOORUIT GEZALFD TER BEGRAFENIS. 9 EN {R. L. W. „EN." } VOORWAAR, IK ZEG U: ALWAAR DIT {S. L. „HET." } EVANGELIE GEPREDIKT WORDT IN DE GEHEELE WERELD, ZAL OOK VAN HETGEEN ZIJ GEDAAN HEEFT, GESPROKEN WORDEN TOT HARE GEDACHTENIS. 10 {ZIE #MT 26:14 LU 22:3 } EN JUDAS {R. V. B. „DE." } ISKARIOT, EEN VAN DE TWAALVEN, GING HEEN TOT DE OVERPRIESTERS, OPDAT HIJ HEM HUN ZOU OVERLEVEREN. 11 EN ZIJ, DIT

HOORENDE, VERBLIJDDEN ZICH, EN BELOOFDEN HEM GELD TE GEVEN; EN HIJ ZOCHT, HOE HIJ HEM TER GELEGENER TIJD ZOU OVERLEVEREN."
"12 ¶ EN OP DEN EERSTEN DAG DER ONGEZUURDE BROODEN, WANNEER ZIJ HET PASCHA SLACHTTEN, ZEIDEN ZIJNE DISCIPELEN TOT HEM: WAAR WILT GIJ, DAT WIJ HEENGAAN, EN BEREIDEN, DAT GIJ HET PASCHA EET? 13 EN HIJ ZOND TWEE VAN ZIJNE DISCIPELEN UIT, EN ZEIDE TOT HEN: GAAT HEEN IN DE STAD, EN U ZAL EEN MENSCH ONTMOETEN, DRAGENDE EEN KRUIK WATERS, VOLGT HEM; 14 EN WAAR HIJ OOK INGAAT, ZEGT TOT DEN HEER DES HUIZES: DE MEESTER ZEGT: WAAR IS MIJNE {R. „DE." } EETZAAL, WAAR IK MET MIJNE DISCIPELEN HET PASCHA ZAL ETEN? 15 EN HIJ ZAL U EEN GROOTE OPPERZAAL WIJZEN, TOEGERUST EN GEREED; BEREIDT HET ONS ALDAAR. 16 EN ZIJNE DISCIPELEN GINGEN UIT, EN KWAMEN IN DE STAD, EN VONDEN HET, GELIJK HIJ HUN GEZEGD HAD, EN BEREIDDEN HET PASCHA. 17 EN TOEN HET AVOND GEWORDEN WAS, KWAM HIJ MET DE TWAALVEN. 18 EN TERWIJL ZIJ AANZATEN EN ATEN, ZEIDE JEZUS: VOORWAAR, IK ZEG U, DAT ÉÉN VAN U MIJ ZAL OVERLEVEREN, HIJ DIE MET MIJ EET. 19 EN ZIJ BEGONNEN BEDROEFD TE WORDEN, EN DE EEN NA DEN ANDER TOT HEM TE ZEGGEN: BEN IK HET? EN EEN ANDER: BEN IK HET? 20 MAAR HIJ ANTWOORDDE EN ZEIDÉ TOT HEN: EÉN VAN DE TWAALVEN, HIJ DIE MET MIJ IN DEN SCHOTEL INDOOPT. 21 DE ZOON DES MENSCHEN GAAT WÉL HEEN, GELIJK VAN HEM GESCHREVEN STAAT, MAAR WEE DIEN MENSCH, DOOR WIEN DE ZOON DES MENSCHEN WORDT OVERGELEVERD; HET WARE DIEN MENSCH GOED, ZOO HIJ NIET GEBOREN WAS GEWEEST. 22 {ZIE #MT 26:26 LU 22:19 1CO 11:23 } EN TERWIJL ZIJ ATEN, NAM JEZUS BROOD; EN TOEN HIJ GEZEGEND HAD, BRAK HIJ HÉT, EN GAF HET HUN, EN ZEIDE: NEEMT! {R. V. B. „EET." } DIT IS MIJN LICHAAM. 23 EN HIJ NAM DEN DRINKBEKER, EN GEDANKT HEBBENDE, GAF HUN DIEN, EN ZIJ DRONKEN ALLEN DAARUIT. 24 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: DIT IS MIJN BLOED, DAT DES NIEUWEN VERBONDS, HETWELK VOOR VELEN VERGOTEN WORDT. 25 VOORWAAR, IK ZEG U, DAT IK NIET MEER ZAL DRINKEN VAN DE VRUCHT DES WIJNSTOK, TOT OP DIEN DAG, WANNEER IK DIE NIEUW {NIET „OPNIEUW," MAAR „OP EEN NIEUWE WIJZE." } ZAL DRINKEN IN HET KONINKRIJK GODS. 26 EN TOEN ZIJ DEN LOFZANG GEZONGEN HADDEN, GINGEN ZIJ UIT NAAR DEN OLIJFBERG. 27 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: GIJ ZULT ALLEN {R. V. B. „AAN MIJ IN DEZEN NACHT." } GEËRGERD WORDEN; WANT ER STAAT GESCHREVEN: „IK ZAL DEN HERDER SLAAN, EN DE SCHAPEN ZULLEN VERSTROOID WORDEN." {#ZAC 13:7 } 28 MAAR NADAT IK ZAL OPGESTAAN ZIJN, ZAL IK U VOORGAAN NAAR GALILÉA. 29 EN PETRUS ZEIDE TOT HEM: AL ZOUDEN OOK ALLEN GEËRGERD WORDEN, IK EVENWEL NIET. 30 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: VOORWAAR, IK ZEG U, DAT GIJ HEDEN, IN DEZEN NACHT, EER DE HAAN TWEEMAAL GEKRAAID ZAL HEBBEN, MIJ DRIEMAAL

ZULT VERLOOCHENEN. 31 MAAR HIJ ZEIDE NOG DES TE MEER: AL MOEST IK MET U STERVEN, IK ZAL U GEENSZINS VERLOOCHENEN! EN DESGELIJKS ZEIDEN ZIJ OOK ALLEN."
"32 ¶ {ZIE #MT 26:36 LU 22:41 JOH 18:9 } EN ZIJ KWAMEN AAN EEN PLAATS, WELKER NAAM WAS GETHSÉMANÉ, EN HIJ ZEIDE TOT ZIJNE DISCIPELEN: ZIT HIER NEDER, TERWIJL IK BID. 33 EN HIJ NAM MET ZICH PETRUS EN JAKOBUS EN JOHANNES, EN HIJ BEGON VERBAASD EN ZEER BEANGST TE WORDEN, 34 EN ZEIDE TOT HEN: MIJNE ZIEL IS ZEER BEDROEFD TOT DEN DOOD TOE; BLIJFT HIER EN WAAKT. 35 EN EEN WEINIG VOORTGAANDE, VIEL HIJ OP DE AARDE; EN HIJ BAD, DAT, INDIEN HET MOGELIJK WARE, DIE URE VAN HEM MOCHT VOORBIJGAAN. 36 EN HIJ ZEIDE: ABBA, VADER! ALLE DINGEN ZIJN U MOGELIJK; NEEM DEZEN DRINKBEKER VAN MIJ WEG, DOCH NIET WAT IK WIL, MAAR WAT GIJ WILT. 37 EN HIJ KWAM EN VOND HEN SLAPENDE; EN HIJ ZEIDE TOT PETRUS: SIMON! SLAAPT GIJ? VERMOCHT GIJ NIET ÉÉNE URE TE WAKEN? 38 WAAKT EN BIDT, OPDAT GIJ NIET IN VERZOEKING KOMT. DE GEEST IS WEL GEWILLIG, MAAR HET VLEESCH IS ZWAK. 39 EN WEDEROM HEENGAANDE, BAD HIJ, SPREKENDE DEZELFDE WOORDEN. 40 EN TERUGKEERENDE, VOND HIJ HEN WEDEROM SLAPENDE, WANT HUNNE OOGEN WAREN BEZWAARD, EN ZIJ WISTEN NIET, WAT ZIJ HEM MOESTEN ANTWOORDEN. 41 EN HIJ KWAM TEN DERDEN MALE, EN ZEIDE TOT HEN: SLAAPT NU VOORT EN RUST! HET IS GENOEG! DE URE IS GEKOMEN; ZIET, DE ZOON DES MENSCHEN WORDT OVERGELEVERD IN DE HANDEN DER ZONDAREN. 42 STAAT OP, LAAT ONS GAAN! ZIET, HIJ IS NABIJ, DIE MIJ OVERLEVERT."
"43 ¶ EN TERSTOND, TERWIJL HIJ NOG SPRAK, KWAM JUDAS, {S. V. B. „DE ISKARIOT"; R. V. B. „ZIJNDE." } ÉÉN VAN DE TWAALVEN, AAN, EN MET HEM EEN GROOTE SCHARE MET ZWAARDEN EN STOKKEN, VANWEGE DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE OUDSTEN. 44 EN DIE HEM OVERLEVERDE, HAD HUN EEN KENTEEKEN GEGEVEN, ZEGGENDE: DIEN IK KUSSEN ZAL, DIE IS HET; GRIJPT HEM, EN LEIDT HEM WÉL VERZEKERD WEG! 45 EN GEKOMEN ZIJNDE, GING HIJ TERSTOND TOT HEM, EN ZEIDE: RABBI, RABBI! EN HIJ KUSTE HEM ZEER. 46 EN ZIJ SLOEGEN HUNNE HANDEN AAN HEM, EN GREPEN HEM. 47 EN EEN VAN HEN, DIE DAARBIJ STONDEN, HET ZWAARD TREKKENDE, SLOEG DEN SLAAF DES HOOGEPRIESTERS, EN HIEUW ZIJN OOR AF. 48 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: ZIJT GIJ UITGEGAAN ALS TEGEN EEN ROOVER MET ZWAARDEN EN STOKKEN OM MIJ TE VANGEN? 49 IK WAS DAGELIJKS BIJ U IN DEN TEMPEL, LEERENDE, EN GIJ HEBT MIJ NIET GEGREPEN; DOCH DIT GESCHIEDT, OPDAT DE SCHRIFTEN ZOUDEN VERVULD WORDEN. 50 EN ZIJ, HEM VERLATENDE, VLUCHTTEN ALLEN. 51 EN EEN ZEKER JONGELING VOLGDE HEM, DIE EEN LINNEN

LEED OM HET NAAKTE LIJF GEDAAN HAD; EN DE JONGELINGEN GREPEN HEM; 52 MAAR HIJ, HET LINNEN KLEED ACHTERLATENDE, VLUCHTTE NAAKT VAN HEN WEG."
"53 ¶ EN ZIJ LEIDDEN JEZUS HEEN TOT DEN HOOGEPRIESTER; EN BIJ HEM VERGADERDEN AL DE OVERPRIESTERS EN DE OUDSTEN EN DE SCHRIFTGELEERDEN. 54 EN PETRUS VOLGDE HEM VAN VERRE, TOT BINNEN IN HET VOORHOF VAN DEN HOOGEPRIESTER; EN HIJ WAS MEDE ZITTENDE BIJ DE DIENAREN, EN ZICH WARMENDE BIJ HET VUUR. 55 EN DE OVERPRIESTERS EN DE GEHEELE GROOTE RAAD ZOCHTEN GETUIGENIS TEGEN JEZUS, OM HEM TE DOODEN; EN ZIJ VONDEN NIET. 56 WANT VELEN GETUIGDEN VALSCHELIJK TEGEN HEM, EN DE GETUIGENISSEN WAREN NIET EENPARIG. 57 EN ER STONDEN EENIGEN OP, EN GETUIGDEN VALSCHELIJK TEGEN HEM, ZEGGENDE: 58 WIJ HOORDEN HEM ZEGGEN: IK ZAL DEZEN TEMPEL, DIE MET HANDEN GEMAAKT IS, AFBREKEN, EN IN DRIE DAGEN EEN ANDEREN, ZONDER HANDEN GEMAAKT, OPBOUWEN. 59 EN OOK ALDUS WAS HUNNE GETUIGENIS NIET EENPARIG. 60 EN DE HOOGEPRIESTER, IN HET MIDDEN OPSTAANDE, VRAAGDE JEZUS, ZEGGENDE: ANTWOORDT GIJ NIETS? WAT GETUIGEN DEZEN TEGEN U? 61 DOCH HIJ ZWEEG, EN ANTWOORDDE NIETS. WEDEROM VRAAGDE HEM DE HOOGEPRIESTER, EN ZEIDE TOT HEM: ZIJT GIJ DE CHRISTUS, DE ZOON DES GEZEGENDEN? 62 EN JEZUS ZEIDE: IK BEN HET. EN GIJ ZULT DEN ZOON DES MENSCHEN ZIEN, ZITTENDE AAN DE RECHTERHAND DER KRACHT, EN KOMENDE MET DE WOLKEN DES HEMELS. 63 EN DE HOOGEPRIESTER VERSCHEURDE ZIJNE KLEEDEREN, EN ZEIDE: WAT HEBBEN WIJ NOG GETUIGEN VAN NOODE? 64 GIJ HEBT DE LASTERING GEHOORD; WAT DUNKT U? EN ZIJ ALLEN VEROORDEELDEN HEM, ALS DES DOODS SCHULDIG ZIJNDE. 65 EN SOMMIGEN BEGONNEN HEM TE BESPUWEN, EN ZIJN AANGEZICHT TE BEDEKKEN, EN HEM MET VUISTEN TE SLAAN, EN TOT HEM TE ZEGGEN: PROFETEER! EN DE DIENAREN GAVEN HEM KINNEBAKSLAGEN."
"66 ¶ EN TOEN PETRUS BENEDEN IN HET VOORHOF WAS, KWAM EEN VAN DE DIENSTMAAGDEN DES HOOGEPRIESTERS; 67 EN ZIENDE PETRUS ZICH WARMENDE, ZAG ZIJ HEM AAN, EN ZEIDE: OOK GIJ WAART MET JEZUS, DEN NAZARÉNER. 68 MAAR HIJ LOOCHENDE HET, ZEGGENDE: IK WEET NIET, EN BEGRIJP NIET, WAT GIJ ZEGT. EN HIJ GING UIT NAAR HET PORTAAL, EN DE HAAN KRAAIDE. 69 EN DE DIENSTMAAGD, HEM WEDEROM ZIENDE, BEGON TE ZEGGEN TOT HEN, DIE DAARBIJ STONDEN: DEZE IS VAN HEN. 70 MAAR HIJ LOOCHENDE HET WEDEROM. EN EEN WEINIG DAARNA, DIE DAARBIJ STONDEN, ZEIDEN WEDEROM TOT PETRUS: WAARLIJK, GIJ ZIJT VAN HEN, WANT GIJ ZIJT OOK EEN GALILEËR. 71 {R. V. B. „EN UWE SPRAAK GELIJKT."} EN HIJ BEGON ZICH TE VERVLOEKEN EN TE ZWEREN: IK KEN DEZEN MENSCH NIET, VAN WIEN GIJ SPREEKT. 72 EN DE HAAN KRAAIDE DE TWEEDE MAAL. EN PETRUS WERD

INDACHTIG HET WOORD, DAT JEZUS TOT HEM GEZEGD HAD: EER DE HAAN TWEEMAAL KRAAIT, ZULT GIJ MIJ DRIEMAAL VERLOOCHENEN. EN DAARAAN DENKENDE, WEENDE HIJ."

"15:1 ¶ {ZIE #MT 27$ LU 13$ JOH 18$ 19$ } EN TERSTOND DES MORGENS VROEG HIELDEN DE OVERPRIESTERS RAAD MET DE OUDSTEN EN SCHRIFTGELEERDEN EN DEN GEHEELEN GROOTEN RAAD, EN ZIJ BONDEN JEZUS, EN BRACHTEN HEM WEG, EN GAVEN HEM OVER AAN PILATUS. 2 EN PILATUS VRAAGDE HEM: ZIJT GIJ DE KONING DER JODEN? EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: GIJ ZEGT HET. 3 EN DE OVERPRIESTERS BESCHULDIGDEN HEM VAN VELE DINGEN. 4 EN PILATUS VRAAGDE HEM WEDEROM, ZEGGENDE: ANTWOORDT GIJ NIETS? ZIE, HOEVELE DINGEN ZIJ TEGEN U GETUIGEN! 5 MAAR JEZUS ANTWOORDDE NIETS MEER, ZOODAT PILATUS ZICH VERWONDERDE. 6 EN OP HET FEEST LIET HIJ HUN ÉÉNEN GEVANGENE LOS, WIEN ZIJ OOK BEGEERDEN. 7 EN ER WAS EEN, GENAAMD BARABBAS, GEBONDEN MET DE OPROERMAKERS, DIE IN HET OPROER EEN MOORD BEGAAN HADDEN. 8 EN DE SCHARE RIEP UIT, EN BEGON TE BEGEEREN, DAT HIJ DEED, GELIJK HIJ HUN ALTIJD GEDAAN HAD. 9 MAAR PILATUS ANTWOORDDE HUN, ZEGGENDE: WILT GIJ, DAT IK U DEN KONING DER JODEN LOSLATE? 10 WANT HIJ WIST, DAT DE OVERPRIESTERS HEM UIT NIJD HADDEN OVERGELEVERD. 11 DOCH DE OVERPRIESTERS ZETTEN DE SCHARE OP, DAT HIJ HUN LIEVER BARABBAS ZOU LOSLATEN. 12 EN PILATUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE WEDEROM TOT HEN: WAT WILT GIJ DAN, DAT IK DOE MET HEM, DIEN GIJ KONING DER JODEN NOEMT? 13 EN ZIJ RIEPEN WEDEROM: KRUISIG HEM! 14 EN PILATUS ZEIDE TOT HEN: WAT HEEFT HIJ DAN KWAADS GEDAAN? EN ZIJ RIEPEN TE MEER: {R. „NOG VEEL MEER". } KRUISIG HEM!"

"15 ¶ PILATUS NU, WILLENDE DER SCHARE GENOEGEN DOEN, LIET HUN BARABBAS LOS, EN GAF JEZUS, NADAT HIJ HEM GEGEESELD HAD, OVER, OM GEKRUISIGD TE WORDEN. 16 EN DE KRIJGSKNECHTEN LEIDDEN HEM IN HET VOORHOF; HETWELK IS HET PRETORIUM, {HIER WORDT BEDOELD HET VOORHOF VAN HET PRETORIUM. } EN ZIJ RIEPEN DE GEHEELE BENDE SAMEN. 17 EN ZIJ DEDEN HEM, EEN PURPEREN MANTEL OM EN EEN DOORNEN KROON GEVLOCHTEN HEBBENDE, ZETTEN HEM DIE OP; 18 EN BEGONNEN HEM TE BEGROETEN: WEES GEGROET, KONING DER JODEN! 19 EN ZIJ SLOEGEN ZIJN HOOFD MET EEN RIETSTOK, EN BESPOGEN HEM, EN VALLENDE OP DE KNIEËN, HULDIGDEN ZIJ HEM. 20 EN TOEN ZIJ HEM BESPOT HADDEN, DEDEN ZIJ HEM DEN PURPEREN MANTEL AF, EN DEDEN HEM ZIJNE EIGENE KLEEDEREN AAN, EN LEIDDEN HEM UIT OM HEM TE KRUISIGEN. 21 EN ZIJ DWONGEN EEN ZEKEREN SIMON VAN CYRÉNE, DIE VOORBIJGING EN VAN HET VELD KWAM, DEN VADER VAN ALEXANDER EN BUFUS, DAT HIJ ZIJN KRUIS DROEG."

"22 ¶ En zij brachten hem tot een plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde: Schedelplaats. 23 En zij gaven hem wijn met myrrhe gemengd te drinken; {„Te drinken" ontbreekt in vele handschriften.} doch hij nam dien niet. 24 En hem gekruisigd hebbende, verdeelden zij zijne kleederen, het lot er over werpende, wat ieder krijgen zou. 25 En het was de derde ure, en zij kruisigden hem. 26 En het opschrift zijner beschuldiging was boven hem geschreven: De koning der Joden. 27 En met hem kruisigden zij twee roovers, één aan zijne rechter- en één aan zijne linkerhand. 28 En de Schrift werd vervuld, die zegt: „En hij is met misdadigers {Lett. „wetteloozen."} gerekend." {#Jes 53:12 Vers 28 is zeer twijfelachtig, en is waarschijnlijk uit Lukas tusschengevoegd.} 29 En die voorbijgingen, lasterden hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende: Ha! gij, die den tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, 30 verlos uzelven, en kom af van het kruis! 31 Desgelijks ook {R. "En desgelijks."} de overpriesters met de schriftgeleerden, spottende onder elkander, zeiden: Anderen heeft hij verlost, zichzelven kan hij niet verlossen. 32 De Christus, de koning Israëls, kome nu af van het kruis, opdat wij zien en gelooven mogen! Ook die met hem gekruisigd waren, smaadden hem."
"33 ¶ En toen de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over het geheele land," {Of „aarde."} tot de negende ure toe. 34 En ter negender ure riep Jezus met een groote stem, zeggende: Eloï, Eloï, lama sabachthani! dat is, overgezet zijnde: Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten? 35 En sommigen van die daarbij stonden, dit hoorende, zeiden: Zie, hij roept Elia. 36 En er liep één, en vulde een spons met zuren wijn, en stak ze op een rietstok, en gaf hem te drinken, zeggende: Houdt op, laat ons zien, of Elia komt, om hem af te nemen. 37 En Jezus, een groote stem van zich gegeven hebbende, stierf. 38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden. 39 En de hoofdman over honderd, die daarbij stond tegenover hem, ziende, dat hij aldus roepende gestorven was, zeide: Waarlijk, deze mensch was Gods Zoon! 40 En er waren ook vrouwen, van verre toeziende, onder welke ook was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus den kleine en van Joses, en Salomé; 41 die ook, toen hij in Galiléa was, hem volgden en hem dienden; en vele anderen, die met hem naar Jeruzalem waren opgegaan."

MARKUS 15 EN 16

"42 ¶ En tóén het reeds avond geworden was, dewijl het de voorbereiding was, welke is de voor-sabbat, 43 kwam Jozef van Arimathéa, een achtbaar raadsheer, die ook zelf het koninkrijk Gods verwachtende was; en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus. 44 En Pilatus verwonderde zich, dat hij reeds gestorven was en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem, of hij lang gestorven was. 45 En toen hij het van den hoofdman over honderd vernomen had, schonk hij Jozef het lichaam. 46 En fijn lijnwaad gekocht hebbende, nam hij hem af, en wikkelde hem in het fijne lijnwaad, en leide hem in een graf, dat uit een rots gehouwen was, en hij wentelde een steen tegen de deur des grafs. 47 En Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Joses, zagen, waar hij gelegd was."

"16:1 ¶ {Zie #Mt 28$ Lu 24$ Joh 20$ } En toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus, en Salomé specerijen, opdat zij kwamen en hem zalfden. 2 En zeer vroeg op den eersten dag der week kwamen zij tot het graf, toen de zon was opgegaan. 3 En zij zeiden tot elkander: "Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen? 4 En opziende, zagen zij, dat de steen afgewenteld was; want hij was zeer groot. 5 En in het graf ingaande, zagen zij een jongeling, zittende ter rechterhand, gekleed met een lang, wit kleed, en zij werden verbaasd. 6 Maar hij zeide tot haar; Zijt niet verbaasd! Gij zoekt Jezus, den Nazaréner, den gekruisigde; hij is opgestaan, hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij hem gelegd hebben. 7 Doch gaat heen, zegt aan zijne discipelen en aan Petrus: Hij gaat u voor naar Galiléa; daar zult gij hem zien, gelijk hij u gezegd heeft. 8 En zij {R. v. b. „haastelijk." } uitgegaan zijnde, vloden van het graf; en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden aan niemand iets, want zij waren bevreesd."

"9 ¶ Toen hij nu opgestaan was, zeer vroeg op den eersten dag der week, verscheen hij het eerst aan Maria Magdaléna, uit wie hij zeven duivelen had uitgeworpen. 10 Deze heengaande, boodschapte het aan hen, die met hem geweest waren, welke treurden en weenden. 11 En toen deze hoorden, dat hij leefde, en door haar gezien was, geloofden zij het niet. 12 En na deze dingen openbaarde hij zich in een andere gedaante aan twee van hen, daar zij wandelden en naar het veld

gingen. 13 En dezen, heengaande, boodschapten het aan de anderen, maar zij geloofden ook die niet."
"14 ¶ Daarna openbaarde hij zich aan de elven, toen zij aanzaten, en verweet hun hunne ongeloovigheid en hardheid van hart, omdat zij hen niet geloofd hadden, die hem gezien hadden nadat hij was opgestaan. 15 En hij zeide tot hen: Gaat heen in de geheele wereld, en predikt het evangelie aan alle schepselen. 16 Die gelooft en gedoopt is, zal behouden worden; maar die niet gelooft, zal veroordeeld worden. 17 En hun, die gelooven, zullen deze teekenen volgen: in mijnen naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken; 18 slangen zullen zij opnemen; en al zullen zij ook iets doodelijks drinken, het zal hun geenszins schaden; op kranken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden. {Zie #Lu 24:51 Hnd 1:9 }"
"19 ¶ De Heer {R. v. b. „Jezus." } dan, nadat hij tot hen gesproken had, werd opgenomen in den hemel, en zette zich aan de rechterhand Gods. 20 En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal; en de Heer wrocht mede, en bevestigde het woord door teekenen, die daarop volgden. {R. v. b. „Amen." }"

LUKAS 1

"1:1 ¶ Nademaal velen ondernomen hebben, om in orde te stellen een verbaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben; 2 gelijk zij, die van den beginne nog getuigen en dienaars des woords geweest zijn, ons overgeleverd hebben; 3 zoo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan nauwkeurig onderzocht, het ordelijk aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus! 4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarin gij onderwezen zijt."

"5 ¶ In de dagen van Herodes, den koning van Judéa, was er een zeker priester, met name Zacharia, uit de dagorde van Abia; en zijne vrouw was uit de dochteren van Aäron, en haar naam Elizabeth. 6 En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en inzettingen des Heeren, onberispelijk. 7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabeth onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren. 8 En het geschiedde, toen hij de priesterlijke bediening vervulde voor God, in de beurt zijner dagorde, dat, 9 naar de gewoonte der priesterlijke bediening, het lot op hem viel, om in te gaan in den tempel des Heeren om te reukofferen. 10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ter ure des reukoffers. 11 En hem verscheen een engel des Heeren, staande ter rechterzijde van het altaar des reukoffers. 12 En Zacharia, hem ziende, werd ontroerd, en vreeze viel op hem. 13 Maar de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharia! Want uw gebed is verhoord, en uwe vrouw Elizabeth zal u een zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Johannes. 14 En hij zal u tot blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijne geboorte verblijden. 15 Want hij zal groot zijn voor het aangezicht des Heeren: noch wijn noch sterken drank zal hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijns moeders schoot aan. 16 En hij zal velen der zonen Israëls bekeeren tot den Heer, hunnen God. 17 En hij zal voor hem heengaan, in den geest en de kracht van Elia, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot de wijsheid der rechtvaardigen, om den Heer te bereiden een toegerust volk. 18 En Zacharia zeide tot den engel: Waaraan zal ik dit weten? want ik ben oud, en mijne vrouw is verre op hare dagen gekomen. 19 En de engel antwoordde en zeide tot hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ben gezonden, om tot u te spreken, en u deze dingen te verkondigen. 20 En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen zullen geschieden;

DAAROM, DAT GIJ MIJNE WOORDEN NIET GELOOFD HEBT, DIE VERVULD ZULLEN WORDEN OP HUNNEN TIJD. 21 EN HET VOLK WAS WACHTENDE OP ZACHARIA, EN ZIJ VERWONDERDEN ZICH, DAT HIJ ZOO LANG IN DEN TEMPEL VERTOEFDE. 22 EN TOEN HIJ UITKWAM, KON HIJ TOT HEN NIET SPREKEN; EN ZIJ ERKENDEN, DAT HIJ EEN GEZICHT IN DEN TEMPEL GEZIEN HAD. EN HIJ WENKTE HUN, EN BLEEF STOM. 23 EN HET GESCHIEDDE, TOEN DE DAGEN ZIJNER BEDIENING VERVULD WAREN, DAT HIJ NAAR ZIJN HUIS GING. 24 EN NA DIE DAGEN WERD ELIZABETH, ZIJNE VROUW, ZWANGER; EN ZIJ VERBERGDE ZICH VIJF MAANDEN, ZEGGENDE: 25 ALZOO HEEFT MIJ DE HEER GEDAAN, IN DE DAGEN, IN WELKE HIJ MIJ AANGEZIEN HEEFT, OM MIJNEN SMAAD ONDER DE MENSCHEN WEG TE NEMEN."
"26 ¶ EN IN DE ZESDE MAAND WERD DE ENGEL GABRIËL DOOR GOD GEZONDEN NAAR EEN STAD IN GALILÉA, GENAAMD NAZARETH, 27 TOT EEN MAAGD, DIE ONDERTROUWD WAS MET EEN MAN, WIENS NAAM WAS JOZEF, UIT DEN HUIZE DAVIDS, EN DE NAAM DER MAAGD WAS MARIA. 28 EN DE ENGEL, TOT HAAR INGEKOMEN ZIJNDE, ZEIDE: WEES GEGROET, BEGENADIGDE! DE HEER IS MET U, GIJ ZIJT GEZEGEND ONDER DE VROUWEN! 29 EN TOEN ZIJ HEM ZAG, WERD ZIJ ONTROERD OVER ZIJN WOORD, EN OVERLEGDE, HOEDANIG DEZE GROETENIS MOCHT ZIJN. 30 EN DE ENGEL ZEIDE TOT HAAR: VREES NIET, MARIA! WANT GIJ HEBT GENADE BIJ GOD GEVONDEN; 31 EN ZIE, GIJ ZULT ZWANGER WORDEN, EN EEN ZOON BAREN, EN GIJ ZULT ZIJNEN NAAM HEETEN JEZUS, 32 DEZE ZAL GROOT ZIJN, EN ZOON DES ALLERHOOGSTEN GENOEMD WORDEN; EN DE HEERE GOD {ΚΥΡΟΙΣ Ο ΘΕΟΣ, D. I. JEHOVAH ELOHIM.} ZAL HEM DEN TROON VAN ZIJNEN VADER DAVID GEVEN; 33 EN HIJ ZAL OVER HET HUIS JAKOBS KONING ZIJN TOT IN EEUWIGHEID, EN AAN ZIJN KONINKRIJK ZAL GEEN EINDE ZIJN. 34 EN MARIA ZEIDE TOT DEN ENGEL: HOE ZAL DIT ZIJN, DEWIJL IK GEEN MAN KEN? 35 EN DE ENGEL, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HAAR: DE HEILIGE GEEST ZAL OVER U KOMEN, EN DE KRACHT DES ALLERHOOGSTEN ZAL U OVERSCHADUWEN; DAAROM ZAL OOK DAT HEILIGE, DAT GEBOREN ZAL WORDEN, GODS ZOON GENOEMD WORDEN. 36 EN ZIE, ELIZABETH, UWE BLOEDVERWANTE, IS OOK ZELVE ZWANGER VAN EEN ZOON IN HAREN OUDERDOM; EN DIT IS DE ZESDE MAAND VOOR HAAR, DIE ONVRUCHTBAAR GENOEMD WAS; 37 WANT GEEN DING ZAL BIJ GOD ONMOGELIJK ZIJN. 38 EN MARIA ZEIDE: ZIE, DE DIENSTMAAGD DES HEEREN; MIJ GESCHIEDE NAAR UW WOORD! EN DE ENGEL GING WEG VAN HAAR."
"39 ¶ EN MARIA, OPGESTAAN ZIJNDE IN DIE DAGEN, REISDE MET HAAST NAAR HET GEBERGTE, NAAR DEN STAD VAN JUDA; 40 EN ZIJ KWAM IN HET HUIS VAN ZACHARIA, EN GROETTE ELIZABETH. 41 EN HET GESCHIEDDE, TOEN ELIZABETH DE GROETENIS VAN MARIA HOORDE, ZOO SPRONG HET KINDEKEN OP IN HAREN

schoot, en Elizabeth werd vervuld met den Heiligen Geest; 42 en zij riep uit met een groote stem, en zeide: Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend de vrucht uws schoots! 43 En vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? 44 Want zie, toen de stem uwer groetenis in mijne ooren geschiedde, sprong het kindeken van vreugde op in mijnen schoot. 45 En welgelukzalig, die geloofd heeft! want de dingen, die haar van den Heer gezegd zijn, zullen volbracht worden. 46 En Maria zeide: Mijne ziel maakt groot den Heer; 47 en mijn geest verheugt zich in God, mijnen Verlosser, 48 omdat Hij de geringheid zijner slavin heeft aangezien; want zie, van nu aan zullen al de geslachten mij gelukzalig spreken. 49 Want groote dingen heeft de Almachtige aan mij gedaan, en heilig is zijn naam. 50 En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over hen, die Hem vreezen. 51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijnen arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachte huns harten. 52 Hij heeft machtigen van de tronen gestooten, en nederigen verhoogd. 53 Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken ledig weggezonden. 54 Hij heeft zich Israël, zijnen knecht, aangetrokken, om te gedenken aan de barmhartigheid, 55 (gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen jegens Abraham en zijn zaad) tot in eeuwigheid. 56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden, en keerde weder naar haar huis."

"57 ¶ En de tijd van Elizabeth werd vervuld, dat zij baren zou, en zij baarde een zoon. 58 En die rondom woonden en hare bloedverwanten hoorden, dat de Heer zijne barmhartigheid aan haar groot gemaakt had, en zij waren met haar verblijd. 59 En het geschiedde op den achtsten dag, dat zij kwamen, om het kindeken te besnijden; en zij noemden het Zacharia, naar den naam zijns vaders. 60 En zijne moeder antwoordde en zeide: Neen! maar het zal Johannes heeten. 61 En zij zeiden tot haar: Er is niemand in uwe maagschap, die met dien naam genoemd wordt. 62 En zij wenkten zijnen vader, hoe hij wilde, dat het genoemd zou worden. 63 En hij eischte een schrijftafeltje, en schreef, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen. 64 En zijn mond werd onmiddellijk geopend, en zijne tong losgemaakt en hij sprak, God lovende. 65 En er kwam vrees over allen, die rondom hen woonden; en in het geheele gebergte van Judéa werd veel gesproken over al deze dingen. 66 En allen, die het hoorden,

NAMEN HET TER HARTE, ZEGGENDE: WAT ZAL TOCH DIT KINDEKEN WEZEN? EN DE HAND DES HEEREN WAS MET HEM."

"67 ¶ EN ZACHARIA, ZIJN VADER, WERD VERVULD MET DEN HEILIGEN GEEST, EN PROFETEERDE, ZEGGENDE: 68 GEZEGEND ZIJ DE HEER, DE GOD ISRAËLS; WANT HIJ HEEFT ZIJN VOLK BEZOCHT EN ER VERLOSSING VOOR TEWEEG GEBRACHT, 69 EN EEN HOORN DES HEILS VOOR ONS OPGERICHT, IN HET HUIS VAN DAVID, ZIJNEN KNECHT; 70 (GELIJK HIJ GESPROKEN HEEFT DOOR DEN MOND ZIJNER HEILIGE PROFETEN, DIE VAN HET BEGIN DER WERELD GEWEEST ZIJN) 71 VERLOSSING VAN ONZE VIJANDEN, EN UIT DE HAND VAN ALLEN, DIE ONS HATEN, 72 OM BARMHARTIGHEID TE DOEN AAN ONZE VADEREN, EN TE GEDENKEN AAN ZIJN HEILIG VERBOND, 73 AAN DEN EED, DIEN HIJ ABRAHAM, ONZEN VADER, GEZWOREN HEEFT, OM ONS TE GEVEN, 74 DAT WIJ, GERED UIT DE HAND ONZER VIJANDEN, HEM DIENEN ZOUDEN ZONDER VREEZE, 75 IN HEILIGHEID EN GERECHTIGHEID VOOR HEM, AL ONZE DAGEN. {R. „AL DE DAGEN ONZES LEVENS." } 76 EN GIJ, KINDEKEN! ZULT EEN PROFEET DES ALLERHOOGSTEN GENOEMD WORDEN; WANT GIJ ZULT VOOR HET AANGEZICHT DES HEEREN HEENGAAN, OM ZIJNE WEGEN TE BEREIDEN; 77 OM ZIJN VOLK KENNIS DES HEILS TE GEVEN, IN VERGEVING HUNNER ZONDEN, 78 DOOR DE INNERLIJKE BEWEGINGEN {LETT. „INGEWANDEN." } DER BARMHARTIGHEID ONZES GODS, NIET WELKE ONS BEZOCHT HEEFT DE OPGANG UIT DE HOOGTE; 79 OM TE SCHIJNEN VOOR HEN, DIE GEZETEN ZIJN IN DUISTERNIS EN SCHADUW DES DOODS; OM ONZE VOETEN TE RICHTEN OP DEN WEG DEN VREDES. 80 EN HET KINDEKEN WIES OP, EN WERD GESTERKT IN DEN GEEST, EN WAS IN DE WOESTIJNEN, TOT DEN DAG ZIJNER OPTREDING IN ISRAËL."

"2:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE IN DIE DAGEN, DAT ER EEN BEVEL UITGING VAN DEN KEIZER AUGUSTUS, DAT HET GEHEELE AARDRIJK {MET HET AARDRIJK WORDT HIER HET ROMEINSCHE GEBIED BEDOELD.} MOEST WORDEN INGESCHREVEN. 2 (DE INSCHRIJVING ZELVE GESCHIEDDE EERST, TOEN CYRÉNIUS OVER SYRIË STADHOUDER WAS.) 3 EN ALLEN GINGEN OM INGESCHREVEN TE WORDEN, EEN IEGELIJK NAAR ZIJNE EIGENE STAD. 4 EN JOZEF GING OOK OP VAN GALILÉA, UIT DE STAD NAZARETH, NAAR JUDÉA, TOT DE STAD DAVIDS, DIE BETHLEHEM GENOEMD WORDT, OMDAT HIJ UIT HET HUIS EN GESLACHT VAN DAVID WAS, 5 OM INGESCHREVEN TE WORDEN MET MARIA, ZIJNE ONDERTROUWDE VROUW, DIE ZWANGER WAS. 6 EN HET GESCHIEDDE, TOEN ZIJ DAAR WAREN, DAT DE DAGEN VERVULD WERDEN, DAT ZIJ BAREN ZOU; 7 EN ZIJ BAARDE HAREN EERSTGEBOREN ZOON, EN WIKKELDE HEM IN DOEKEN, EN LEIDE HEM NEDER IN DE KRIBBE, OMDAT VOOR HEN GEEN PLAATS WAS IN DE HERBERG."

"8 ¶ En er waren herders in diezelfde landstreek, die in het veld bleven, en de nachtwacht hielden over hunne kudde. 9 En zie, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met groote vreeze. 10 En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die voor het gansche volk wezen zal; 11 want u is heden geboren een Verlosser, welke is Christus, de Heer, in de stad Davids. 12 En dit zij u het teeken: gij zult een kindeken vinden in doeken gewikkeld, en liggende in een {R. „de." } kribbe. 13 En plotseling was er met den engel een menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God, en zeggende: 14 Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in menschen een welbehagen! 15 En het geschiedde, toen de engelen van hen weggegaan waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien de zaak, die geschied is, welke de Heer ons heeft bekend gemaakt. 16 En zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het kindeken liggende in de kribbe. 17 En toen zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun aangaande dit kindeken gezegd was. 18 En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd door de herders. 19 Doch Maria bewaarde al deze dingen, ze overwegende in haar hart. 20 En de herders keerden weder, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was."
"21 ¶ En toen acht dagen vervuld waren, dat men hem {R. „het kindeken." } besnijden zou, werd zijn naam genoemd Jezus, welke genoemd was door den engel, eer hij in het lichaam ontvangen was. 22 En toen de dagen hunner reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, brachten zij hem naar Jeruzalem, om hem den Heere voor te stellen, 23 (gelijk geschreven staat in de wet des Heeren: „Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genoemd worden") {#Ex 13:2 } 24 en om een offerande te geven, naar hetgeen in de wet des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven."
"25 ¶ En zie, er was een mensch te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mensch was rechtvaardig en godvruchtig, verwachtende de vertroosting Israëls; en de Heilige Geest was op hem. 26 En hij had een goddelijke aanwijzing ontvangen door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zou, eer hij den Christus des Heeren gezien had. 27 En hij kwam door den Geest in den tempel. En toen de ouders het

kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met hem te doen, 28 zoo nam ook hij het in zijne armen, en hij loofde God, en zeide: 29 Nu laat Gij, Heer! {Hier wordt niet het gewone woord voor „Heer," kyrios; gebruikt, maar δεσποτης, d. i. heerscher of meester van een slaaf, zooals in #2Ti 2:21 2Pe 2:1 Jds 1:4 enz.} uwen slaaf in vrede henen gaan naar uw woord; 30 want mijne oogen hebben uw heil gezien, 31 dat gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken: 32 een licht tot openbaring der natiën, en tot heerlijkheid van uw volk Israël. 33 En Jozef {V. 1. „zijn vader."} en zijne moeder verwonderden zich over hetgeen aangaande hem gezegd werd. 34 En Simeon zegende hen, en zeide tot Maria, zijne moeder: Zie, deze is gesteld tot een val en opstanding van velen in Israël, en tot een teeken, dat wedersproken wordt, 35 (en ook een zwaard zal door uwe eigene ziel gaan) opdat de gedachten uit vele harten openbaar worden. 36 En er was een profetes, Anna, een dochter van Fanuël, uit den stam van Aser; deze was verre op hare dagen gekomen, en had met haren man zeven jaren geleefd van haren maagdom af. 37 En zij was een weduwe van omtrent vier en tachtig jaar, die niet week uit den tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag. 38 En deze, te dier ure daarbij komende, loofde den Heer, en sprak van hem tot allen, die, in Jeruzalem, de verlossing verwachtten. 39 En toen zij alles volbracht hadden naar de wet des Heeren, keerden zij weder naar Galiléa, naar hunne stad Nazareth. 40 En het kindeken wies op, en werd gesterkt, {R. v. b. „in den geest."} vervuld met wijsheid, en de genade Gods was op hem."

"41 ¶ En zijne ouders gingen jaarlijks naar Jeruzalem, op het paaschfeest. 42 En toen hij twaalf jaar oud was, en zij naar Jeruzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van het feest, 43 en de dagen voleindigd hadden, bleef, toen zij wederkeerden, het kind Jezus te Jeruzalem achter, en zijne ouders {R. „Jozef en zijne moeder."} wisten het niet. 44 En meenende, dat hij bij het reisgezelschap was, gingen zij een dagreize, en zochten hem onder de bloedverwanten en de bekenden; 45 en hem niet vindende, keerden zij weder naar Jeruzalem, om hem te zoeken. 46 En het geschiedde na drie dagen, dat zij hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leeraren, en hen hoorende, en hen vragende. 47 En allen, die hem hoorden, ontzetten zich over zijn verstand en zijne antwoorden. 48 En hem ziende, stonden zij verslagen; en zijne moeder zeide tot hem: Kind! waarom hebt gij ons zoo gedaan? Zie, uw vader en ik hebben u met angst

gezocht. 49 En hij zeide tot hen: Wat is het, dat gij mij gezocht hebt? Wist gij niet, dat ik zijn moet in de dingen mijns Vaders? 50 En zij verstonden het woord niet, dat hij tot hen sprak. 51 En hij ging met hen af, en kwam te Nazareth, en hij was hun onderdanig. En zijne moeder bewaarde al deze dingen in haar hart. 52 En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in gunst bij God en menschen."

"3:1 ¶ {Zie Matth. 3; Mark. 1.} In het vijftiende jaar nu der regeering van keizer Tibérius, toen Pontius Pilatus stadhouder was van Judéa, en Heródes viervorst van Galiléa, en Filippus, zijn broeder, viervorst van Ituréa en van het land Trachónitis, en Lysanias viervorst van Abiléne, 2 onder het hoogepriesterschap van {R. „onder de hoogepriesters."} Annas en Kajafas, geschiedde het woord Gods tot Johannes, den zoon van Zacharia, in de woestijn. 3 En hij kwam in de geheele omstreek der Jordaan, predikende den doop der bekeering tot vergeving van zonden; 4 gelijk geschreven staat in het boek der woorden van Jesaja, den profeet: {R. v. b. „zeggende."} „Stem eens roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht! 5 Alle dal zal gevuld, en alle berg en heuvel zal vernederd worden; en de kromme wegen zullen tot een rechten weg worden, en de oneffene tot effene wegen. 6 En alle vleesch zal het heil Gods zien." {Jes. 11: 3 — 5.} 7 Hij zeide dan tot de scharen, die uitgingen, om door hem gedoopt te worden: Adderengebroed! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn? 8 Brengt dan vruchten voort der bekeering waardig; en begint niet bij uzelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot vader; want ik zeg u, dat God uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken. 9 En ook ligt reeds de bijl aan den wortel der boomen; elke boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehouwen en in het vuur geworpen. 10 En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat moeten wij dan doen? 11 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die twee rokken heeft, deele dien mede, die er geen heeft, en die spijs heeft, doe desgelijks. 12 En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en zij zeiden tot hem: Meester! wat moeten {R. „zullen."} wij doen? 13 En hij zeide tot hen: Eischt niet meer, dan hetgeen u gezet is. 14 En ook krijgslieden vraagden hem, zeggende: En wij, wat moeten wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast, en beschuldigt niemand valsch, en vergenoegt u met uwe bezolding."

LUKAS 3 EN 4

"15 ¶ Toen nu het volk in verwachting was, en allen in hunne harten overleiden aangaande Johannes, of hij niet misschien de Christus was, 16 antwoordde Johannes allen, zeggende: Ik doop u wel met water; maar hij komt, die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben den riem van zijne voetzolen te ontbinden; deze zal u doopen met den Heiligen Geest en met vuur; 17 wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer door en door zuiveren, en de tarwe zal hij in zijne schuur samenbrengen, maar het kaf zal hij met onuitbluschbaar vuur verbranden. 18 Hij gaf dan ook nog vele andere vermaningen, en verkondigde aan het volk het evangelie. 19 Maar Herodes, de viervorst, door hem bestraft over Herodias, de vrouw van zijnen broeder, {R. v. b. „Filippus."} en over alle booze dingen, die Herodes gedaan had, 20 voegde bij alles nog dit, dat hij Johannes in de gevangenis sloot."

"21 ¶ En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd en ook Jezus gedoopt was en bad, dat de hemel geopend werd, 22 en de Heilige Geest op hem nederdaalde, in lichamelijke gedaante als een duif, en er een stem geschiedde uit den hemel: {R. v. b. „zeggende."} Gij zijt mijn geliefde Zoon, in u heb ik mijn welbehagen gevonden! 23 {Zie Matth. 1.} En hij, Jezus, begon omtrent dertig jaar oud te worden, zijnde, gelijk men meende, een zoon van Jozef, van Eli, 24 van Matthat, van Levi, van Melchi, van Janna, van Jozef, 25 van Mattathias, van Amos, van Nafim, van Esli, van Naggaï, 26 van Maáth, van Mattathias, van Semeï, van Jozef, van Juda, 27 van Johannes, van Resa, van Zerubbabel, van Sealthiël, van Neri, 28 van Melchi, van Addi, van Kosam, van Elmódam, van Er, 29 van Joses, van Eliëzer, van Jorim, van Matthat, van Levi, 30 van Simeon, van Juda, van Jozef, van Jonan, van Eljakim, 31 van Meleas, van Maïnan, van Mattatha, van Nathan, van David, 32 van Isaï, van Obed, van Boaz, van Salmon, van Nahesson, 33 van Aminádab, van Ram, van Hezron, van Perez, van Juda, 34 van Jakob, van lzaäk, van Abraham, van Terah, van Nahor, 35 van Serug, van Behu, van Peleg, van Heber, van Selah, 36 van Kaïnan, van Arfachsad, van Sem,van Noach, van Lamech, 37 Van Methusalem, van Henoch, van Jered, van Mahalalel, van Kenan, 38 van Enos, van Seth, van Adam, van God."

"4:1 ¶ {Zie Matth. 4; Mark. 1:12.} En Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde weder van de Jordaan; en hij werd door den Geest geleid in {R.

„NAAR." } DE WOESTIJN, 2 EN VEERTIG DAGEN VERZOCHT DOOR DEN DUIVEL. EN HIJ AT NIETS IN DIE DAGEN, EN TOEN ZIJ VOLEINDIGD WAREN, HONGERDE HEM. {R. V. B. „TEN LAATSTE." } 3 EN DE DUIVEL ZEIDE TOT HEM: INDIEN GIJ GODS ZOON ZIJT, ZEG TOT DEZEN STEEN, DAT HIJ BROOD WORDE! 4 EN JEZUS ANTWOORDDE HEM, ZEGGENDE: ER STAAT GESCHREVEN: „DE MENSCH ZAL VAN BROOD ALLEEN NIET LEVEN, MAAR VAN ALLE WOORD GODS." {DEUT. 8:3.} 5 EN DE DUIVEL LEIDDE HEM OP EEN HOOGEN BERG, EN TOONDE HEM AL DE KONINKRIJKEN DES AARDRIJKS, IN EEN OOGENBLIK TIJDS. 6 EN DE DUIVEL ZEIDE TOT HEM: IK ZAL U AL DEZE MACHT EN HUNNE HEERLIJKHEID GEVEN; WANT ZIJ IS MIJ OVERGEGEVEN, EN IK GEEF ZE AAN WIEN IK WIL; 7 INDIEN GIJ DAN MIJ ZULT AANBIDDEN, ZOO ZAL ZIJ GEHEEL DE UWE ZIJN. {R. „ZOO ZAL HET ALLES UWE ZIJN." } 8 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: {R. V. B. „GA ACHTER MIJ, SATAN, WANT." } ER STAAT GESCHREVEN: „GIJ ZULT DEN HEER, UWEN GOD, AANBIDDEN, EN HEM ALLEEN DIENEN." {DEUT. 6:13.} 9 EN HIJ LEIDDE HEM NAAR JERUZALEM, EN STELDE HEM OP DE TINNE DES TEMPELS, EN ZEIDE TOT HEM: INDIEN GIJ GODS ZOON ZIJT, WERP UZELVEN VAN HIER NEDERWAARTS. 10 WANT ER STAAT GESCHREVEN: „HIJ ZAL ZIJNEN ENGELEN AANGAANDE U BEVEL GEVEN, OM U TE BEWAREN, 11 EN ZIJ ZULLEN U OP DE HANDEN DRAGEN, OPDAT GIJ NIET MISSCHIEN UWEN VOET AAN EEN STEEN STOOT." {PS. 91:11.} 12 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: ER IS GEZEGD: „GIJ ZULT DEN HEER, UWEN GOD, NIET VERZOEKEN." {DEUT. 6:16.} 13 EN NADAT DE DUIVEL ALLE VERZOEKING VOLEINDIGD HAD, WEEK HIJ VAN HEM VOOR EEN TIJD."

"14 ¶ EN JEZUS KEERDE WEDER, IN DE KRACHT DES GEESTES, NAAR GALILÉA; EN HET GERUCHT VAN HEM GING UIT DOOR DE GEHEELE OMSTREEK; 15 EN HIJ LEERDE IN HUNNE SYNAGOGEN, GEPREZEN DOOR ALLEN. 16 EN HIJ KWAM TE NAZARETH, WAAR HIJ OPGEVOED WAS; EN GING, NAAR ZIJNE GEWOONTE, OP DEN DAG DES SABBATS IN DE SYNAGOGE, EN STOND OP OM TE LEZEN. 17 EN HEM WERD GEGEVEN HET BOEK VAN DEN PROFEET JESAJA; EN TOEN HIJ HET BOEK ONTROLD HAD, VOND HIJ DE PLAATS, WAAR GESCHREVEN STOND: 18 DE GEEST DES HEEREN IS OP MIJ, DAAR HIJ MIJ GEZALFD HEEFT, OM AAN ARMEN HET EVANGELIE TE VERKONDIGEN. 19 HIJ HEEFT MIJ GEZONDEN {R. V. B. „OM TE GENEZEN DE GEBROKENEN VAN HART." } OM AAN GEVANGENEN TE PREDIKEN LOSLATING, EN AAN BLINDEN HET GEZICHT, OM VERSLAGENEN HEEN TE ZENDEN IN VRIJHEID, OM TE PREDIKEN HET AANGENAME JAAR DES HEEREN." {JES. 61:1,2.} 20 EN NADAT HIJ HET BOEK OPGEROLD EN AAN DEN DIENAAR WEDERGEGEVEN HAD, ZETTE HIJ ZICH NEER; EN DE OOGEN VAN ALLEN IN DE SYNAGOGE WAREN OP HEM GERICHT. 21 EN HIJ BEGON TOT HEN TE ZEGGEN:

Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld. 22 En allen gaven hem getuigenis, en verwonderden zich over de woorden van genade, die uit zijnen mond kwamen, en zeiden: Is deze niet de zoon van Jozef? 23 En hij zeide tot hen: Gij zult zeker tot mij dit spreekwoord zeggen: Geneesheer! genees uzelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapérnaüm geschied is, doe dat ook hier in uw vaderland. 24 En hij zeide: Voorwaar, ik zeg u, dat geen profeet aangenaam is in zijn vaderland. 25 Maar ik zeg u in der waarheid: er waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elia, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten was, zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land; 26 en tot geen van haar werd Elia gezonden, dan naar Sarepta Sidonia, tot een weduwvrouw. 27 En er waren vele melaatschen in Israël, ten tijde van den profeet Eliza; en geen van hen werd gereinigd, dan Naäman, de Syriër. 28 En allen in de synagoge werden met toorn vervuld, toen zij dit hoorden; 29 en opstaande, wierpen zij hem uit, buiten de stad, en leidden hem op den top des bergs, op welken hunne stad gebouwd was, ten einde hem van de steilte af te werpen. 30 Maar hij, door het midden van hen gaande, ging weg,"

"31 ¶ en kwam af te Kapérnaüm, een stad van Galiléa, en leerde hen op de sabbatdagen. 32 En zij stonden verslagen over zijne leer, want zijn woord was met gezag. 33 En in de synagoge was een mensch, hebbende een geest van een onreinen duivel; en hij riep uit met groote stem, 34 zeggende: Ha! wat hebben wij met u te doen, Jezus, Nazaréner? Zijt gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken u, wie gij zijt, de Heilige Gods. 35 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg, en ga uit van hem. En de duivel, hem in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets te schaden. 36 En er kwam verbazing over allen; en zij spraken tot elkander, zeggende: Wat woord is dit, dat hij met gezag en kracht den onreinen geesten gebiedt, en zij varen uit? 37 En het gerucht van hem ging uit naar elke plaats der omstreek. 38 En opgestaan zijnde uit de synagoge, ging hij in het huis van Simon; en de schoonmoeder van Simon was met een harde koorts bevangen, en zij vraagden hem voor haar. 39 En staande boven haar, bestrafte hij de koorts, en die verliet haar; en zij, van stonde aan opstaande, diende hen. 40 Toen nu de zon onderging, brachten allen, die kranken hadden, lijdende aan verscheidene ziekten, ze tot hem; en hij leide een iegelijk van hen de handen op, en genas ze. 41 En er voeren ook duivelen uit van

VELEN, ROEPENDE EN ZEGGENDE: GIJ ZIJT {R. V. B. „DE CHRISTUS." } DE ZOON GODS! EN HEN BESTRAFFENDE, LIET HIJ HUN NIET TOE TE SPREKEN, OMDAT ZIJ WISTEN, DAT HIJ DE CHRISTUS WAS. 42 EN TOEN HET DAG WERD, GING HIJ UIT, EN VERTROK NAAR EEN WOESTE PLAATS; EN DE SCHAREN ZOCHTEN HEM OP, EN KWAMEN TOT BIJ HEM, EN ZIJ HIELDEN HEM TEGEN, OPDAT HIJ NIET VAN HEN ZOU WEGGAAN. 43 MAAR HIJ ZEIDE TOT HEN: IK MOET OOK AAN ANDERE STEDEN HET EVANGELIE VAN HET KONINKRIJK GODS VERKONDIGEN; WANT DAARTOE BEN IK UITGEZONDEN. 44 EN HIJ PREDIKTE IN DE SYNAGOGEN VAN GALILÉA."

"5:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN DE SCHARE OP HEM AANDRONG, OM HET WOORD GODS TE HOOREN, DAT HIJ STOND BIJ HET MEER GENNÉZARETH. 2 EN HIJ ZAG TWEE SCHEPEN AAN HET MEER LIGGEN, EN DE VISSCHERS WAREN DAARUIT GEGAAN, EN SPOELDEN DE NETTEN. 3 EN HIJ GING IN EEN VAN DE SCHEPEN, DAT VAN SIMON WAS, EN VRAAGDE HEM EEN WEINIG VAN HET LAND AF TE STEKEN; EN NEDERZITTENDE, LEERDE HIJ DE SCHAREN UIT HET SCHIP. 4 TOEN HIJ NU OPHIELD MET SPREKEN, ZEIDE HIJ TOT SIMON: STEEK AF NAAR DE DIEPTE, EN WERP UWE NETTEN UIT OM TE VANGEN. 5 EN SIMON ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: MEESTER! WIJ HEBBEN DEN GEHEELEN NACHT OVER GEARBEID, EN NIETS GEVANGEN; DOCH OP UW WOORD ZAL IK HET NET UITWERPEN. 6 EN TOEN ZIJ DIT GEDAAN HADDEN, OMSLOTEN ZIJ EEN GROOTE MENIGTE VISSCHEN, EN HUN NET SCHEURDE. 7 EN ZIJ WENKTEN HUNNE MEDEGENOOTEN, DIE IN HET ANDERE SCHIP WAREN, OM HEN TE KOMEN HELPEN. EN ZIJ KWAMEN, EN VULDEN BEIDE DE SCHEPEN, ZOODAT ZIJ BIJNA ZONKEN. 8 EN SIMON PETRUS, DIT ZIENDE, VIEL NEDER AAN DE KNIEËN VAN JEZUS, ZEGGENDE: GA UIT VAN MIJ, HEER! WANT IK BEN EEN ZONDIG MENSCH. 9 WANT VERBAZING HAD HEM BEVANGEN, EN ALLEN, DIE MET HEM WAREN, OVER DE VANGST DER VISSCHEN, DIE ZIJ GEDAAN HADDEN; 10 EN DESGELIJKS OOK JAKOBUS EN JOHANNES, ZONEN VAN ZEBEDEÜS, DIE MEDEGENOOTEN VAN SIMON WAREN. EN JEZUS ZEIDE TOT SIMON: VREES NIET; VAN NU AAN ZULT GIJ MENSCHEN VANGEN. 11 EN NADAT ZIJ DE SCHEPEN AAN LAND GESTUURD HADDEN, VERLIETEN ZIJ ALLES, EN VOLGDEN HEM."

"12 ¶ {ZIE MATTH. 8; MARK. 1: 40. } EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ IN EEN DER STEDEN WAS, ZIE, DAAR WAS EEN MAN VOL MELAATSCHHEID; EN JEZUS ZIENDE, VIEL HIJ OP HET AANGEZICHT, EN BAD HEM, ZEGGENDE: HEER! INDIEN GIJ WILT, GIJ KUNT MIJ REINIGEN. 13 EN DE HAND UITSTREKKENDE, RAAKTE HIJ HEM AAN, EN ZEIDE: IK WIL, WORD GEREINIGD! EN TERSTOND GING DE MELAATSCHHEID VAN HEM. 14 EN HIJ GEBOOD HEM, HET AAN NIEMAND TE ZEGGEN; MAAR GA

HEEN, EN VERTOON UZELVEN AAN DEN PRIESTER, EN OFFER VOOR UWE REINIGING, GELIJK MOZES GEBODEN HEEFT, HUN TOT EEN GETUIGENIS. 15 DOCH HET GERUCHT VAN HEM GING TE MEER VOORT; EN VELE SCHAREN KWAMEN SAMEN, OM TE HOOREN EN VAN HUNNE KRANKHEDEN {R. V. B. „DOOR HEM." } GENEZEN TE WORDEN. 16 MAAR HIJ ONTWEEK IN DE WOESTIJNEN, EN BAD."
"17 ¶ EN HET GESCHIEDDE OP EEN DIER DAGEN, DAT HIJ LEERDE; EN ER ZATEN FARIZEËN EN LEERAARS DER WET, DIE VAN ALLE DORPEN VAN GALILÉA EN JUDÉA, EN VAN JERUZALEM GEKOMEN WAREN; EN DE KRACHT DES HEEREN WAS DAAR, OM HEN TE GENEZEN. 18 {ZIE MATTH. 9:1; MARK. 2:1. } EN ZIE, EENIGE MANNEN BRACHTEN OP EEN BED EEN MENSCH, DIE VERLAMD WAS, EN ZIJ ZOCHTEN HEM IN TE BRENGEN EN VOOR HEM TE LEGGEN. 19 EN NIET VINDENDE, HOE {R. „WAARDOOR." } ZIJ HEM KONDEN INBRENGEN, VANWEGE DE SCHARE, KLOMMEN ZIJ OP HET DAK, EN LIETEN HEM MET HET BEDDEKEN DOOR DE TICHELEN NEDER, IN HET MIDDEN, VOOR JEZUS. 20 EN HUN GELOOF ZIENDE, ZEIDE HIJ: {R. V. B. „TOT HEM." } MENSCH! UWE ZONDEN ZIJN U VERGEVEN. 21 EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE FARIZEËN BEGONNEN TE OVERLEGGEN, ZEGGENDE: WIE IS DEZE, DIE LASTERINGEN SPREEKT? WIE KAN ZONDEN VERGEVEN, DAN GOD ALLEEN? 22 MAAR JEZUS, HUNNE OVERLEGGINGEN KENNENDE, ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEN: WAT OVERLEGT GIJ IN UWE HARTEN? 23 WAT IS LICHTER, TE ZEGGEN: UWE ZONDEN ZIJN U VERGEVEN? OF TE ZEGGEN: 24 STA OP EN WANDEL? DOCH OPDAT GIJ MOOGT WETEN, DAT DE ZOON DES MENSCHEN MACHT {ZIE DE VOETNOOT BIJ #MT 9:6 } HEEFT OP DE AARDE ZONDEN TE VERGEVEN, (ZEIDE HIJ TOT DEN VERLAMDE): IK ZEG U, STA OP, EN NEEM UW BEDDEKEN OP, EN GA HEEN NAAR UW HUIS. 25 EN TERSTOND VOOR HEN OPSTAANDE, EN OPGENOMEN HEBBENDE HETGEEN, WAAROP HIJ GELEGEN HAD, GING HIJ HEEN NAAR ZIJN HUIS, GOD VERHEERLIJKENDE. 26 EN ONTZETTING BEVING ALLEN, EN ZIJ VERHEERLIJKTEN GOD, EN WERDEN VERVULD MET VREEZE, ZEGGENDE: WIJ HEBBEN HEDEN ONGELOOFELIJKE DINGEN GEZIEN."
"27 ¶ EN NA DEZEN GING HIJ UIT, EN ZAG EEN TOLLENAAR, MET NAME LEVI, ZITTENDE AAN HET TOLHUIS, EN HIJ ZEIDE TOT HEM: VOLG MIJ! 28 EN HIJ, ALLES VERLATENDE, STOND OP EN VOLGDE HEM. 29 EN LEVI RICHTTE HEM EEN GROOTEN MAALTIJD AAN IN ZIJN HUIS; EN ER WAS EEN GROOTE SCHARE VAN TOLLENAARS EN VAN ANDEREN, DIE MET HEN AANZATEN. 30 EN HUNNE SCHRIFTGELEERDEN EN DE FARIZEËN MURMUREERDEN TEGEN ZIJNE DISCIPELEN, ZEGGENDE: WAAROM EET EN DRINKT GIJ MET DE {R. L. W. „DE." } TOLLENAARS EN ZONDAARS? 31 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: DIE GEZOND ZIJN HEBBEN GEEN GENEESHEER NOODIG, MAAR DIE ZIEK ZIJN. 32 IK BEN NIET GEKOMEN, OM TE ROEPEN RECHTVAARDIGEN, MAAR ZONDAARS TOT BEKEERING. 33

LUKAS 5 EN 6

En zij zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals, en doen gebeden, desgelijks ook die der farizeën, maar de uwe eten en drinken? 34 En hij zeide tot hen: Kunt gij de bruiloftskinderen doen vasten, terwijl de bruidegom bij hen is? 35 Maar er zullen dagen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen. 36 En hij zeide ook een gelijkenis tot hen: Niemand zet een lap van een nieuw kleed op een oud kleed; anders zal ook het nieuwe scheuren, en de lap van het nieuwe zal met het oude niet overeenkomen. {R. „scheurt," „komt overeen."} 37 En niemand doet nieuwen wijn in oude zakken; anders zal de nieuwe wijn de zakken doen bersten, en hij zal uitgestort worden, en de zakken zijn bedorven. 38 Maar nieuwen wijn moet men in nieuwe zakken doen, en beide tezamen worden behouden. 39 En niemand, die ouden gedronken heeft, wil terstond nieuwen; want hij zegt: De oude is beter."

"6:1 ¶ {Zie Matth. 12:1 Mark. 2:23; 3:1.} En het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, {Dit was de tweede sabbat na den paaschdag en de eerste van de zeven sabbatten tusschen Paschen en Pinksteren} dat hij door het gezaaide ging; en zijne discipelen plukten aren, en aten die, ze wrijvende met de handen. 2 En sommige der farizeën zeiden tot hen: Waarom doet gij, hetgeen niet geoorloofd is te doen op de sabbatdagen? 3 En Jezus, hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dit niet gelezen, wat David deed, toen hij honger had, hij en die met hem waren? 4 Hoe hij in het huis Gods inging, en de toonbrooden nam en at, en ook gaf aan hen, die met hem waren, welke niet zijn geoorloofd te eten, dan alleen den priesteren? 5 En hij zeide tot hen: De Zoon des menschen is Heer ook van den sabbat. 6 En het geschiedde ook op een anderen sabbat, dat hij in de synagoge ging, en leerde: en er was daar een mensch, en zijne rechterhand was dor. 7 En de schriftgeleerden en de farizeën bespiedden, {R. v. b. „hem."} of hij op den sabbat genezen zou; opdat zij een beschuldiging tegen hem mochten vinden. 8 Doch hij kende hunne overleggingen, en zeide tot den mensch, die de dorre hand had: Rijs op, en sta in het midden. En hij, opgestaan zijnde, stond. 9 Jezus dan zeide tot hen: Ik wil u vragen, {S. l.w. „Ik wil u wat vragen: Is het ..."} of het op de sabbatdagen geoorloofd is goed te doen of kwaad te doen? een leven te behouden of te verderven? 10 En hen allen rondom aangezien hebbende,

zeide hij tot hem: {R. „den mensch." } Strek uwe hand uit! En hij deed alzoo, en zijne hand werd hersteld, {R. v. b. „gezond." } gelijk de andere.
11 En zij werden vervuld met uitzinnigheid, en spraken samen onder elkander, wat zij Jezus doen zouden."
"12 ¶ En het geschiedde in die dagen, dat hij uitging naar den berg, om te bidden; en hij bracht den nacht door in het gebed tot God. 13 En toen het dag was geworden, riep hij zijne discipelen tot zich, en verkoos er twaalf uit hen, die hij ook apostelen noemde: 14 Simon, dien hij ook Petrus noemde, en Andréas, zijnen broeder; Jakobus en Johannes; Filippus en Bartholomeüs; 15 Mattheüs en Thomas; Jakobus, den zoon van Alfeüs, en Simon, genaamd Zelótes; {Of „de ijveraar; zie #Mt 10:4 } 16 Judas, den broeder van Jakobus, en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is. 17 En met hen afgekomen zijnde, stond hij op een vlakke plaats, en een schare zijner discipelen, en een groote menigte des volks van geheel Judéa en Jeruzalem, en van den zeekant van Tyrus en Sidon, 18 die gekomen waren, om hem te hooren en van hunne ziekten genezen te worden; en die van onreine geesten gekweld waren, {R. v. b. „en." } werden genezen. 19 En al de schare zocht hem aan te raken; want er ging kracht van hem uit, en hij genas allen."
"20 ¶ En hij, zijne oogen opslaande over zijne discipelen, zeide: Welgelukzalig gij armen! want uwer is het koninkrijk Gods. 21 Welgelukzalig gij, die nu hongert; want gij zult verzadigd worden. Welgelukzalig gij, die nu weent; want gij zult lachen. 22 Welgelukzalig zijt gij, wanneer u de menschen haten, en wanneer zij u afscheiden en smaden, en uwen naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des menschen wil. 23 Verblijdt u in dien dag, en zijt vroolijk; want ziet, uw loon is groot in den hemel; want hunne vaderen deden desgelijks den profeten. 24 Maar wee u, rijken! want gij hebt uwen troost weg. 25 Wee u, die verzadigd zijt! want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht! want gij zult treuren en weenen. 26 Wee, {R. v. b. „u." } wanneer al de menschen wèl van u spreken! want hunne vaderen deden desgelijks den valschen profeten."
"27 ¶ Maar tot u, die hoort, zeg ik: Hebt uwe vijanden lief; doet wel aan wie u haten; 28 zegent wie u vervloeken; {R. v. b. „En." } bidt voor hen, die u kwaad doen. 29 Wie u op de wang slaat, bied ook de andere; en wie u den mantel neemt, weiger ook den rok niet. 30 Geef een iegelijk, die van u begeert; en van hem, die het uwe neemt, eisch niet

WEDER. 31 EN GELIJK GIJ WILT, DAT U DE MENSCHEN DOEN, DOET GIJ HUN OOK DESGELIJKS. 32 EN INDIEN GIJ LIEF HEBT, DIE U LIEFHEBBEN, WAT DANK HEBT GIJ? WANT OOK DE ZONDAARS HEBBEN LIEF, DIE HEN LIEFHEBBEN. 33 EN INDIEN GIJ GOEDDOET AAN HEN, DIE U GOEDDOEN, WAT DANK HEBT GIJ? WANT OOK DE ZONDAARS DOEN HETZELFDE. 34 EN INDIEN GIJ LEENT AAN HEN, VAN WIE GIJ HOOPT WEDER TE ONTVANGEN, WAT DANK HEBT GIJ? WANT OOK DE ZONDAARS LEENEN DEN ZONDAARS, OPDAT ZIJ HET GELIJKE MOGEN TERUG ONTVANGEN. 35 MAAR HEBT UWE VIJANDEN LIEF, EN DOET GOED, EN LEENT, ZONDER IETS WEDER TE HOPEN; EN UW LOON ZAL GROOT ZIJN, EN GIJ ZULT ZONEN DES ALLERHOOGSTEN ZIJN; WANT HIJ IS GOEDERTIEREN OVER DE ONDANKBAREN EN BOOZEN. 36 WEEST DAN BARMHARTIG, GELIJK OOK UW VADER BARMHARTIG IS."

"37 ¶ EN OORDEELT NIET, EN GIJ ZULT NIET GEOORDEELD WORDEN; VEROORDEELT NIET, EN GIJ ZULT NIET VEROORDEELD WORDEN; LAAT LOS, EN GIJ ZULT LOSGELATEN WORDEN; 38 GEEFT, EN U ZAL GEGEVEN WORDEN: EEN GOEDE, INGEDRUKTE, EN GESCHUDDE, EN OVERLOOPENDE MAAT ZAL MEN IN UWEN SCHOOT GEVEN; WANT MET DEZELFDE MAAT, WAARMEDE GIJ MEET, ZAL U WEDERGEMETEN WORDEN. 39 EN HIJ ZEIDE OOK {R. L. W. „OOK." } TOT HEN EEN GELIJKENIS: KAN OOK EEN BLINDE EEN BLINDE LEIDEN? ZULLEN ZIJ NIET BEIDEN IN DEN KUIL VALLEN? 40 EEN DISCIPEL IS NIET BOVEN ZIJNEN MEESTER; MAAR EEN IEGELIJK, DIE VOLMAAKT IS, ZAL ZIJN GELIJK ZIJN MEESTER. 41 EN WAAROM ZIET GIJ DEN SPLINTER, DIE IN HET OOG UWS BROEDERS IS, MAAR DEN BALK, DIE IN UW EIGEN OOG IS, MERKT GIJ NIET? 42 OF HOE KUNT GIJ TOT UWEN BROEDER ZEGGEN: BROEDER! LAAT TOE, DAT IK DEN SPLINTER, DIE IN UW OOG IS, UITDOE; DAAR GIJZELF DEN BALK, DIE IN UW OOG IS, NIET ZIET? HUICHELAAR! DOE EERST DEN BALK UIT UW OOG, EN DAN ZULT GIJ HELDER ZIEN, OM DEN SPLINTER UIT TE DOEN, DIE IN UWS BROEDERS OOG IS. 43 WANT ER IS GEEN GOEDE BOOM, DIE KWADE VRUCHT VOORTBRENGT, EN GEEN KWADE BOOM, DIE GOEDE VRUCHT VOORTBRENGT; 44 WANT ELKE BOOM WORDT AAN ZIJNE EIGENE VRUCHT GEKEND; WANT MEN LEEST GEEN VIJGEN VAN DOORNEN, EN MEN SNIJDT GEEN DRUIF VAN EEN BRAAMSTRUIK. 45 DE GOEDE MENSCH BRENGT HET GOEDE VOORT UIT DEN GOEDEN SCHAT ZIJNS HARTEN; EN DE BOOZE MENSCH BRENGT UIT DEN BOOZEN {R. V. B. „SCHAT DES HARTEN." } HET BOOZE VOORT; WANT UIT DEN OVERVLOED DES HARTEN SPREEKT ZIJN MOND. 46 EN WAAROM NOEMT GIJ MIJ HEERE, HEERE! EN DOET NIET HETGEEN IK ZEG? 47 EEN IEGELIJK, DIE TOT MIJ KOMT, EN MIJNE WOORDEN HOORT, EN ZE DOET, IK ZAL U TOONEN, WIEN HIJ GELIJK IS. 48 HIJ IS GELIJK EEN MENSCH, DIE EEN HUIS BOUWDE, EN GROEF, EN UITDIEPTE, EN LEGDE HET FONDAMENT OP EEN ROTS;

TOEN NU DE HOOGE VLOED KWAM, SLOEG DE STROOM TEGEN DAT HUIS, EN KON HET NIET BEWEGEN; WANT HET WAS OP DE ROTS GEGROND. 49 MAAR DIE GEHOORD, EN NIET GEDAAN HEEFT, IS GELIJK AAN EEN MENSCH, DIE EEN HUIS BOUWDE OP DE AARDE ZONDER FONDAMENT; TEGEN HETWELK DE STROOM AANSLOEG, EN HET VIEL TERSTOND, EN DE VAL VAN DAT HUIS WAS GROOT."

"7:1 ¶ {ZIE MATTH. 8:5.} NADAT HIJ NU AL ZIJNE WOORDEN TEN AANHOORE DES VOLKS VOLEINDIGD HAD, GING HIJ IN TE KAPERNAÜM. 2 EN EEN SLAAF VAN ZEKEREN HOOFDMAN OVER HONDERD, DIE HEM DIERBAAR WAS, WAS KRANK EN LAG OP STERVEN. 3 EN VAN JEZUS GEHOORD HEBBENDE, ZOND HIJ TOT HEM OUDSTEN DER JODEN, HEM VRAGENDE, DAT HIJ MOCHT KOMEN, EN ZIJNEN SLAAF GEZOND MAKEN. 4 DEZEN NU, TOT JEZUS GEKOMEN ZIJNDE, BADEN HEM DRINGEND, ZEGGENDE: HIJ IS WAARDIG, DAT GIJ HEM DIT DOET; 5 WANT HIJ HEEFT ONS VOLK LIEF, EN HEEFT ZELF ONS DE SYNAGOGE GEBOUWD. 6 EN JEZUS GING MET HEN. DOCH TOEN HIJ NIET VERRE MEER VAN HET HUIS WAS ZOND DE HOOFDMAN OVER HONDERD VRIENDEN TOT HEM, EN ZEIDE TOT HEM: HEER! NEEM DE MOEITE NIET; WANT IK BEN NIET WAARDIG, DAT GIJ ONDER MIJN DAK ZOUDT INKOMEN. 7 DAAROM HEB IK OOK MIJZELVEN NIET WAARDIG GEACHT, OM TOT U TE KOMEN; MAAR ZEG HET MET EEN WOORD, EN MIJN KNECHT ZAL GEZOND WORDEN. 8 WANT OOK IK BEN EEN MENSCH, ONDER GEZAG VAN ANDEREN GESTELD, HEBBENDE KRIJGSKNECHTEN ONDER MIJ, EN IK ZEG TOT DEZEN: GA! EN HIJ GAAT; EN TOT EEN ANDER: KOM! EN HIJ KOMT; EN TOT MIJNEN SLAAF: DOE DIT, EN HIJ DOET HET. 9 EN JEZUS, DIT HOORENDE, VERWONDERDE ZICH OVER HEM; EN ZICH OMKEERENDE, ZEIDE TOT DE SCHARE, DIE HEM VOLGDE: IK ZEG U, ZELFS IN ISRAËL HEB IK ZULK EEN GELOOF NIET GEVONDEN. 10 EN DIE GEZONDEN WAREN, WEDERGEKEERD ZIJNDE IN HET HUIS, VONDEN DEN KRANKEN SLAAF GEZOND."

"11 ¶ EN HET GESCHIEDDE OP DEN VOLGENDEN DAG, DAT HIJ GING NAAR EEN STAD, GENAAMD NAÏN, EN MET HEM GINGEN VELE VAN ZIJNE DISCIPELEN, EN EEN GROOTE SCHARE. 12 EN TOEN HIJ DE POORT DER STAD NADERDE, ZIE, EEN DOODE WERD UITGEDRAGEN, DE EENIGGEBOREN ZOON ZIJNER MOEDER, EN ZIJ WAS WEDUWE, EN EEN GROOTE SCHARE VAN DE STAD WAS MET HAAR. 13 EN DE HEER, HAAR ZIENDE, WERD MET ONTFERMING OVER HAAR BEWOGEN, EN ZEIDE TOT HAAR: WEEN NIET. 14 EN HIJ GING TOE, EN RAAKTE DE BAAR AAN, EN DE DRAGERS STONDEN STIL; EN HIJ ZEIDE: JONGELING, IK ZEG U, STA OP! 15 EN DE DOODE ZAT OVEREIND, EN BEGON TE SPREKEN. EN HIJ GAF HEM AAN ZIJNE MOEDER. 16 EN VREEZE BEVING HEN ALLEN, EN ZIJ VERHEERLIJKTEN GOD, ZEGGENDE: EEN GROOT PROFEET IS ONDER ONS VERWEKT, {R. „OPGESTAAN."} EN

God heeft zijn volk bezocht. 17 En dit gerucht van hem ging uit in geheel Judéa, en in de gansche omstreek. 18 {Zie Matth. 11:2.} En de discipelen van Johannes boodschapten hem omtrent al deze dingen."
"19 ¶ En Johannes, twee van zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zond hen tot Jezus, zeggende: Zijt gij degene, die komen zou, of moeten wij een ander verwachten? 20 En toen de mannen tot hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de dooper heeft ons tot u gezonden, zeggende: Zijt gij degene, die komen zou, of moeten wij een ander verwachten? 21 Te dier {R. „En in diezelfde."} ure genas hij velen van ziekten en plagen en booze geesten; en aan vele blinden gaf hij het gezicht. 22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Gaat heen, en boodschapt Johannes wat gij gezien en gehoord hebt: dat blinden zien, kreupelen wandelen, melaatschen gereinigd worden, dooven hooren, dooden opgewekt worden, aan armen het evangelie verkondigd wordt. 23 En welgelukzalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden. 24 Toen nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon hij tot de scharen aangaande Johannes te zeggen: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? een riet, dat door den wind bewogen wordt? 25 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mensch, in zachte kleederen gekleed? Ziet, die in heerlijke kleeding en weelde leven, zijn in de koninklijke hoven. 26 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? een profeet? Ja, zeg ik u, ook meer dan een profeet. 27 Deze is het, van wien geschreven staat: „Zie, Ik zend mijnen engel voor uw aangezicht, die uwen weg voor u heen bereiden zal." {Mal. 3:1.} 28 Want ik zeg u: onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand grooter profeet, dan Johannes de dooper; doch de minste in het koninkrijk Gods is meerder dan hij. 29 (En al het volk, dit hoorende, en de tollenaars rechtvaardigden God, gedoopt zijnde met den doop van Johannes; 30 maar de farizeën en de wetgeleerden hebben den raad Gods voor zichzelven verijdeld, door hem niet gedoopt zijnde.) 31 {R. v. b. „En de Heer zeide."} Bij wien zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken? en aan wien zijn zij gelijk? 32 Zij zijn gelijk aan kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben voor u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben klaagliederen voor u gezongen, en gij hebt niet geweend. 33 Want Johannes de dooper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende, en gij zegt: Hij heeft een duivel. 34 De Zoon des menschen

IS GEKOMEN, ETENDE EN DRINKENDE, EN GIJ ZEGT: ZIEDAAR, EEN MENSCH, DIE EEN VRAAT EN WIJNZUIPER IS, EEN VRIEND VAN TOLLENAARS EN ZONDAARS. 35 EN DE WIJSHEID IS GERECHTVAARDIGD GEWORDEN VAN {D. I. VANWEGE OF DOOR.} AL HARE KINDEREN."
"36 ¶ EN EEN DER FARIZEËN VRAAGDE HEM, DAT HIJ MET HEM ATE; EN INGEGAAN ZIJNDE IN DES FARIZEËRS HUIS, ZAT HIJ AAN. 37 EN ZIE, EEN VROUW IN DE STAD, DIE EEN ZONDARES WAS, WETENDE, DAT HIJ IN DES FARIZEËRS HUIS AANZAT, BRACHT EEN ALBASTEN FLESCH MET BALSEM; 38 EN STAANDE ACHTER AAN ZIJNE VOETEN, WEENENDE, BEGON ZIJ ZIJNE VOETEN NAT TE MAKEN MET TRANEN, EN ZIJ DROOGDE ZE AF MET DE HAREN HAARS HOOFDS, EN KUSTE ZIJNE VOETEN, EN ZALFDE ZE MET DEN BALSEM. 39 EN DE FARIZEËR, DIE HEM GENOOD HAD, DIT ZIENDE, SPRAK BIJ ZICHZELVEN, ZEGGENDE: DEZE, INDIEN HIJ EEN PROFEET WARE, ZOU WEL WETEN, WAT EN HOEDANIGE VROUW DEZE IS, DIE HEM AANRAAKT; WANT ZIJ IS EEN ZONDARES. 40 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: SIMON! IK HEB U IETS TE ZEGGEN. EN HIJ SPRAK: MEESTER! ZEG HET. 41 EEN ZEKER SCHULDEISCHER HAD TWEE SCHULDENAARS; DE EEN WAS SCHULDIG VIJF HONDERD DENAREN, {OMTRENT 200 GULDEN.} EN DE ANDER VIJFTIG; {OMTRENT 20 GULDEN.} 42 EN TOEN ZIJ NIET HADDEN OM TE BETALEN, SCHOLD HIJ HET BEIDEN KWIJT. ZEG DAN, WIE VAN DEZEN ZAL HEM HET MEEST LIEFHEBBEN? 43 EN SIMON, ANTWOORDENDE, ZEIDE: IK ACHT, DEGENE, WIEN HIJ HET MEESTE HEEFT KWIJTGESCHOLDEN. EN HIJ ZEIDE TOT HEM: GIJ HEBT RECHT GEOORDEELD. 44 EN ZICH OMKEERENDE NAAR DE VROUW, ZEIDE HIJ TOT SIMON: ZIET GIJ DEZE VROUW? IK BEN IN UW HUIS GEKOMEN, GIJ HEBT MIJ GEEN WATER VOOR MIJNE VOETEN GEGEVEN; MAAR DEZE HEEFT MIJNE VOETEN MET TRANEN NAT GEMAAKT, EN MET HARE HAREN {R. „HET HAAR VAN HAAR HOOFD."} AFGEDROOGD. 45 GIJ HEBT MIJ GEEN KUS GEGEVEN; MAAR DEZE, VAN DAT IK INGEKOMEN BEN, HEEFT NIET OPGEHOUDEN MIJNE VOETEN TE KUSSEN. 46 GIJ HEBT MIJN HOOFD NIET MET OLIE GEZALFD; MAAR DEZE HEEFT MIJNE VOETEN MET BALSEM GEZALFD. 47 DAAROM ZEG IK U, HARE VELE ZONDEN ZIJN VERGEVEN, WANT ZIJ HEEFT VEEL LIEFGEHAD; MAAR WIEN WEINIG VERGEVEN WORDT, DIE HEEFT WEINIG LIEF. 48 EN HIJ ZEIDE TOT HAAR: UWE ZONDEN ZIJN VERGEVEN. 49 EN DIE MEDE AANZATEN, BEGONNEN TE ZEGGEN BIJ ZICHZELVEN: WIE IS DEZE, DIE OOK ZONDEN VERGEEFT? 50 EN HIJ ZEIDE TOT DE VROUW: UW GELOOF HEEFT U BEHOUDEN, GA HEEN IN VREDE."
"8:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE DAARNA, DAT HIJ RONDREISDE DOOR STAD EN DORP, PREDIKENDE EN VERKONDIGENDE HET EVANGELIE VAN HET KONINKRIJK GODS; EN DE TWAALVEN WAREN MET HEM. 2 EN SOMMIGE VROUWEN, DIE VAN BOOZE

geesten en krankheden genezen waren: Maria, genaamd Magdaléna, van welke zeven duivelen uitgevaren waren, 3 en Johanna, de vrouw van Chusas, rentmeester van Herodes, en Susanna, en vele anderen, die hem dienden van hare goederen." "4 ¶ {Zie Matth. 13:1; Mark. 4:1.} En toen een groote schare zich verzamelde, en zij van alle steden tot hem kwamen, zeide hij door gelijkenis: 5 De zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien; en toen hij zaaide, viel het eene bij den weg, en werd vertreden, en de vogelen des hemels aten het op. 6 En het andere viel op de rots, en opgewassen zijnde, verdorde het, omdat het geen vochtigheid had. 7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten het. 8 En het andere viel in {R. „Op."} de goede aarde, en opgewassen zijnde, bracht het honderdvoudige vrucht voort. Dit zeggende, riep hij: Wie ooren heeft, om te hooren, die hoore! 9 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Wat mag deze gelijkenis wezen? 10 En hij zeide: U is het gegeven, de verborgenheden van het koninkrijk Gods te verstaan; maar tot de anderen spreek ik in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien, en hoorende niet verstaan. 11 Dit nu is de gelijkenis: Het zaad is het woord Gods. 12 En de bij den weg gezaaiden zijn zij, die hooren; daarna komt de duivel, en neemt het woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden gelooven en behouden worden. 13 En de op de rots gezaaiden zijn zij, die, wanneer zij hooren, het woord met vreugde ontvangen; en dezen hebben geen wortel, die voor een tijd gelooven, en in den tijd der verzoeking vallen zij af. 14 En wat onder de doornen valt, dezen zijn zij, die gehoord hebben, en heengaande, verstikt worden door zorgvuldigheden en rijkdom en wellusten des levens, en niet voldragen. 15 En wat in de goede aarde valt, dezen zijn zij, die, als zij het woord gehoord hebben, het in een eerlijk en goed hart bewaren, en met volharding vrucht dragen. 16 En niemand, die een lamp ontsteekt, bedekt haar met een vat, of zet haar onder een bed; maar hij zet haar op een luchter, opdat zij, die inkomen, het licht zien. 17 Want niets is verborgen, dat niet openbaar zal worden; noch geheim, dat niet bekend worden, en in het openbaar komen zal. 18 Ziet dan toe, hoe gij hoort; want wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook wat hij meent te hebben. 19 {Zie Matth. 12:46; Mark. 3:31.} En zijne moeder en zijne broeders kwamen tot hem, en konden hem niet genaken vanwege de schare. 20 En hem werd geboodschapt, zeggende: Uwe moeder en uwe broeders staan daar

BUITEN, BEGEERENDE U TE ZIEN. 21 MAAR HIJ ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEN: IJNE MOEDER EN MIJNE BROEDERS ZIJN DEZEN, DIE GODS WOORD HOOREN, EN HET DOEN."
"22 ¶ {ZIE MATTH. 8:23; MARK. 4:35; 5:1.} EN HET GESCHIEDDE IN EEN VAN DIE DAGEN, DAT HIJ IN EEN SCHIP GING, HIJ EN ZIJNE DISCIPELEN, EN HIJ ZEIDE TOT HEN: LAAT ONS OVERVAREN NAAR DE OVERZIJDE VAN HET MEER. EN ZIJ STAKEN AF. 23 EN TERWIJL ZIJ VOEREN, VIEL HIJ IN SLAAP; EN ER KWAM EEN RUKWIND OP HET MEER, EN ZIJ WERDEN VOL WATER, EN WAREN IN NOOD. 24 EN ZIJ GINGEN TOT HEM, EN WEKTEN HEM OP, ZEGGENDE: MEESTER, MEESTER! WIJ VERGAAN! EN HIJ, OPGESTAAN ZIJNDE, BESTRAFTE DEN WIND EN DE GOLVING DES WATERS; EN ZIJ HIELDEN OP, EN ER WERD STILTE. 25 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAAR IS UW GELOOF? MAAR ZIJ, BEVREESD ZIJNDE, VERWONDERDEN ZICH, ZEGGENDE TOT ELKANDER: WIE IS TOCH DEZE, DAT HIJ ZELFS DE WINDEN EN HET WATER GEBIEDT, EN ZIJ HEM GEHOORZAMEN? 26 EN ZIJ VOEREN VOORT NAAR DE LANDSTREEK DER GADARÉNEN, WELKE TEGENOVER GALILÉA IS. 27 EN TOEN HIJ AAN HET LAND UITGEGAAN WAS, ONTMOETTE HEM EEN ZEKER MAN UIT DE STAD, DIE SEDERT GERUIMEN TIJD DUIVELEN HAD, EN GEEN KLEED DROEG, EN IN GEEN HUIS VERBLEEF, MAAR IN DE GRAVEN. 28 EN JEZUS ZIENDE, RIEP HIJ UIT, EN VIEL VOOR HEM NEDER, EN ZEIDE MET EEN GROOTE STEM: WAT HEB IK MET U TE DOEN, JEZUS, ZOON GODS, DES ALLERHOOGSTEN! IK BID U, DAT GIJ MIJ NIET PIJNIGT. 29 WANT HIJ HAD DEN ONREINEN GEEST GEBODEN, VAN DEN MENSCH UIT TE VAREN; WANT LANGEN TIJD HAD HIJ HEM AANGEGREPEN; EN HIJ WERD MET KETENEN EN BOEIEN GEBONDEN, OM BEWAARD TE ZIJN; EN DE BANDEN VERBREKENDE, WERD HIJ DOOR DEN DUIVEL GEDREVEN IN DE WOESTIJNEN. 30 EN JEZUS VRAAGDE HEM, ZEGGENDE: WELKE IS UW NAAM? EN HIJ ZEIDE: LEGIOEN! WANT VELE DUIVELEN WAREN IN HEM GEVAREN. 31 EN ZIJ BADEN HEM, DAT HIJ HUN NIET GEBIEDEN ZOU IN DEN AFGROND HEEN TE VAREN. 32 NU WAS DAAR EEN KUDDE VAN VELE ZWIJNEN, WEIDENDE OP DEN BERG. EN ZIJ BADEN HEM, DAT HIJ HUN WILDE TOELATEN IN DEZE TE VAREN; EN HIJ LIET HET HUN TOE. 33 EN DE DUIVELEN, UITVARENDE VAN DEN MENSCH, VOEREN IN DE ZWIJNEN; EN DE KUDDE STORTTE VAN DE STEILTE AF IN HET MEER, EN VERSMOORDE. 34 EN DIE ZE WEIDDEN, ZIENDE HETGEEN ER GESCHIED WAS, VLODEN; EN {R. V. B. „HEENGAANDE."} BOODSCHAPTEN HET IN DE STAD EN OP HET LAND. 35 EN ZIJ GINGEN UIT, OM TE ZIEN HETGEEN ER GESCHIED WAS; EN ZIJ KWAMEN TOT JEZUS, EN VONDEN DEN MENSCH, VAN WIEN DE DUIVELEN UITGEVAREN WAREN, ZITTENDE AAN DE VOETEN VAN JEZUS, GEKLEED EN GOED BIJ ZIJN VERSTAND; EN ZIJ WERDEN BEVREESD. 36 EN OOK, DIE HET GEZIEN HADDEN, VERHAALDEN HUN, HOE DE

bezetene gezond gemaakt was. 37 En de geheele menigte van de omstreek der Gadarénen vraagden hem, dat hij van hen wegging, want zij waren met groote vrees bevangen. En hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom. 38 En de man, van wien de duivelen uitgevaren waren, bad hem, dat hij bij hem mocht zijn. Maar hij {R. „Jezus." } liet hem gaan, zeggende: 39 Keer weder naar uw huis, en vertel alles, wat God u gedaan heeft. En hij ging heen, door de geheele stad predikende alles, wat Jezus hem gedaan had."
"40 ¶ En het geschiedde, toen Jezus wederkeerde, dat de schare hem ontving; want allen waren hem verwachtende. {Zie Matth. 9:18; Mark. 5:22. } 41 En zie, er kwam een man, wiens naam was Jaïrus, en hij was een overste der synagoge; en aan de voeten van Jezus nedervallende, bad hij hem in zijn huis te komen; 42 want hij had een eenige dochter, van omtrent twaalf jaar, en deze lag op sterven. En als hij heenging, verdrongen hem de scharen. 43 En een vrouw, die twaalf jaar lang den vloed des bloeds gehad had, die al haren leeftocht aan geneesheeren ten koste gelegd had, en door niemand had kunnen genezen worden, 44 van achteren tot hem komende, raakte den zoom zijns kleeds aan; en terstond hield de vloed haars bloeds op. 45 En Jezus zeide: Wie is het, die mij heeft aangeraakt? Toen nu allen het loochenden, zeide Petrus en die met hem waren: Meester! de scharen drukken en dringen u, en zegt gij: Wie is het, die mij aangeraakt heeft? 46 En Jezus zeide: Iemand heeft mij aangeraakt; want ik heb erkend, dat kracht van mij uitgegaan is. 47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor hem nedervallende, verklaarde zij {R. v. b. „hem." } voor al het volk, om welke reden zij hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was. 48 En hij zeide tot haar: Dochter! wees welgemoed, uw geloof heeft u gezond gemaakt; ga heen in vrede. 49 Terwijl hij nog sprak, kwam er een van den overste der synagoge, zeggende tot hem: Uwe dochter is gestorven; val den Meester niet moeielijk. 50 Maar Jezus, dit hoorende, antwoordde hem, zeggende: Vrees niet! geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden. 51 En toen hij bij het huis gekomen was, {R. „toen hij in het huis kwam." } liet hij niemand inkomen, dan Petrus en Johannes en Jakobus, {R. „en Jakobus en Johannes." } en den vader en de moeder van het kind. 52 En allen weenden, en maakten misbaar over haar. En hij zeide: Weent niet; want {R. l. w. „Want." } zij is niet gestorven, maar slaapt. 53 En zij

BELACHTEN HEM, WETENDE, DAT ZIJ GESTORVEN WAS. 54 MAAR HIJ, HEN ALLEN UITGEDREVEN HEBBENDE, GREEP HARE HAND EN RIEP, ZEGGENDE: KIND, STA OP!
55 EN HAAR GEEST KEERDE WEDER, EN ZIJ STOND ONMIDDELLIJK OP; EN HIJ GEBOOD, DAT MEN HAAR TE ETEN ZOU GEVEN. 56 EN HARE OUDERS ONTZETTEN ZICH; EN HIJ BEVAL HUN, DAT ZIJ NIEMAND ZOUDEN ZEGGEN, HETGEEN GESCHIED WAS."
"9:1 ¶ EN ZIJNE TWAALF DISCIPELEN SAMENGEROEPEN HEBBENDE, GAF HIJ HUN KRACHT EN MACHT OVER AL DE DUIVELEN, EN OM ZIEKTEN TE GENEZEN. 2 EN HIJ ZOND HEN UIT, OM HET KONINKRIJK GODS TE PREDIKEN EN DE KRANKEN GEZOND TE MAKEN. 3 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: NEEMT NIETS MEDE VOOR DEN WEG, NOCH STAF, {R. „STAVEN." } NOCH ZAK, NOCH BROOD, NOCH GELD; NOCH ZAL IEMAND TWEE ROKKEN HEBBEN. 4 EN IN WELK HUIS GIJ ZULT INGAAN, BLIJFT ALDAAR, EN GAAT VAN DAAR UIT. 5 EN AL WIE U NIET ZULLEN ONTVANGEN, UITGAANDE VAN DIE STAD, SCHUDT ZELFS HET STOF AF VAN UWE VOETEN, TOT EEN GETUIGENIS TEGEN HEN. 6 EN ZIJ, UITGAANDE, DOORGINGEN AL DE DORPEN, VERKONDIGENDE HET EVANGELIE EN GENEZENDE OVERAL. 7 EN HERODES, DE VIERVORST, HOORDE AL DE DINGEN, DIE DOOR HEM GESCHIEDDEN; EN HIJ WAS IN VERLEGENHEID, OMDAT DOOR SOMMIGEN GEZEGD WERD, DAT JOHANNES UIT DE DOODEN WAS OPGESTAAN; 8 EN DOOR SOMMIGEN, DAT ELIA VERSCHENEN WAS; EN DOOR ANDEREN, DAT EEN VAN DE OUDE PROFETEN WAS OPGESTAAN. 9 EN HERODES ZEIDE: JOHANNES HEB IK ONTHOOFD; WIE IS NU DEZE, VAN WIEN IK ZULKE DINGEN HOOR? EN HIJ ZOCHT HEM TE ZIEN."
"10 ¶ {ZIE MATTH. 14:13; MARK. 6:30: JOH. 6.} EN DE APOSTELEN, WEDERGEKEERD ZIJNDE, VERHAALDEN HEM AL WAT ZIJ GEDAAN HADDEN. EN HIJ NAM HEN MEDE, EN ONTWEEK AFZONDERLIJK NAAR EEN WOESTE PLAATS EENER STAD, GENAAMD BETHSAÏDA. 11 EN DE SCHAREN, DIT VERNEMENDE, VOLGDEN HEM; EN HIJ ONTVING HEN, EN SPRAK TOT HEN VAN HET KONINKRIJK GODS; EN DIE GENEZING NOODIG HADDEN, MAAKTE HIJ GEZOND. 12 MAAR DE DAG BEGON TE DALEN; EN DE TWAALVEN KWAMEN EN ZEIDEN TOT HEM: LAAT DE SCHARE VAN U, OPDAT ZIJ GAAN {R. „HEENGAAN." } IN DE OMLIGGENDE DORPEN EN OP HET LAND, OM HERBERG EN SPIJZE TE VINDEN; WANT WIJ ZIJN HIER IN EEN WOESTE PLAATS. 13 MAAR HIJ ZEIDE TOT HEN: GEEFT GIJ HUN TE ETEN. EN ZIJ ZEIDEN: WIJ HEBBEN NIET MEER DAN VIJF BROODEN EN TWEE VISSCHEN; TENZIJ WIJ HEENGAAN EN SPIJS KOOPEN VOOR AL DIT VOLK; WANT ER WAREN OMTRENT VIJF DUIZEND MANNEN. 14 DOCH HIJ ZEIDE TOT ZIJNE DISCIPELEN: DOET HEN NEDERZITTEN AAN RIJEN, ELK VAN VIJFTIG. 15 EN ZIJ DEDEN ALZOO, EN DEDEN HEN ALLEN NEDERZITTEN. 16 EN TOEN HIJ DE VIJF BROODEN EN DE TWEE

VISSCHEN GENOMEN HAD, ZAG HIJ OP NAAR DEN HEMEL, ZEGENDE EN BRAK ZE, EN GAF ZE AAN DE DISCIPELEN, OM AAN DE SCHARE VOOR TE ZETTEN. 17 EN ZIJ ATEN ALLEN EN WERDEN VERZADIGD; EN ER WERD OPGENOMEN, WAT HUN VAN DE BROKKEN OVERGESCHOTEN WAS, TWAALF KORVEN."

"18 ¶ {ZIE MATTH. 16:13; MARK. 8:27 } EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ ALLEEN WAS BIDDENDE, DAT DE DISCIPELEN MET HEM WAREN, EN HIJ VRAAGDE HUN, ZEGGENDE: WIE ZEGGEN DE SCHAREN, DAT IK BEN? 19 EN ZIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDEN: JOHANNES DE DOOPER; EN ANDEREN: ELIA; EN ANDEREN, DAT EEN VAN DE OUDE PROFETEN OPGESTAAN IS. 20 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: MAAR GIJ, WIE ZEGT GIJ, DAT IK BEN? EN PETRUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE: DE CHRISTUS GODS. 21 EN HIJ GEBOOD HUN SCHERPELIJK EN BEVAL, DAT ZIJ DIT NIEMAND ZEGGEN ZOUDEN, ZEGGENDE: 22 DE ZOON DES MENSCHEN MOET VEEL LIJDEN, EN VERWORPEN WORDEN DOOR DE OUDSTEN EN OVERPRIESTERS EN SCHRIFTGELEERDEN, EN GEDOOD WORDEN, EN TEN DERDEN DAGE OPSTAAN. 23 EN HIJ ZEIDE TOT ALLEN: ZOO IEMAND ACHTER MIJ WIL KOMEN, DIE VERLOOCHENE ZICHZELVEN, EN NEME ZIJN KRUIS DAGELIJKS OP, EN VOLGE MIJ! 24 WANT AL WIE ZIJN LEVEN BEHOUDEN WIL, DIE ZAL HET VERLIEZEN; MAAR AL WIE ZIJN LEVEN VERLIEZEN ZAL, OM MIJNENTWIL, DIE ZAL HET BEHOUDEN. 25 WANT WAT BAAT HET EEN MENSCH, ALS HIJ DE GEHEELE WERELD WINT, EN ZICHZELVEN VERDERFT OF VERLIEST? 26 WANT AL WIE ZICH MIJNS EN MIJNER WOORDEN ZAL GESCHAAMD HEBBEN, DIENS ZAL DE ZOON DES MENSCHEN ZICH SCHAMEN, WANNEER HIJ KOMEN ZAL IN ZIJNE HEERLIJKHEID, EN DIE DES VADERS EN DER HEILIGE ENGELEN. {ZIE MATTH. 16:28; 27; MARK. 9. } 27 EN IK ZEG U IN WAARHEID: ER ZIJN SOMMIGEN VAN DIE HIER STAAN, DIE DEN DOOD NIET ZULLEN SMAKEN, TOTDAT ZIJ HET KONINKRIJK GODS ZULLEN GEZIEN HEBBEN."

"28 ¶ EN HET GESCHIEDDE, OMTRENT ACHT DAGEN NA DEZE WOORDEN, DAT HIJ MEDENAM PETRUS EN JOHANNES EN JAKOBUS, EN OP DEN BERG KLOM OM TE BIDDEN. 29 EN TERWIJL HIJ BAD, WERD DE GEDAANTE ZIJNS AANGEZICHTS VERANDERD, EN ZIJNE KLEEDING WIT EN GLINSTERENDE. 30 EN ZIE, TWEE MANNEN SPRAKEN MET HEM, WELKE WAREN MOZES EN ELIA; 31 DEZEN, VERSCHIJNENDE IN HEERLIJKHEID, SPRAKEN VAN ZIJNEN UITGANG, DIEN HIJ ZOU VOLBRENGEN TE JERUZALEM. 32 PETRUS NU, EN DIE MET HEM WAREN, WAREN MET SLAAP BEZWAARD; EN ONTWAAKT ZIJNDE, ZAGEN ZIJ ZIJNE HEERLIJKHEID EN DE TWEE MANNEN, DIE BIJ HEM STONDEN. 33 EN HET GESCHIEDDE, TOEN ZIJ VAN HEM SCHEIDDEN, DAT PETRUS TOT JEZUS ZEIDE: MEESTER! HET IS GOED, DAT WIJ HIER ZIJN; EN LAAT ONS DRIE TENTEN MAKEN, ÉÉN VOOR U, EN ÉÉN VOOR MOZES, EN ÉÉN VOOR ELIA, 34 NIET WETENDE, WAT

HIJ ZEIDE. EN TOEN HIJ DIT ZEIDE, KWAM ER EEN WOLK, EN OVERSCHADUWDE HEN; EN ZIJ WERDEN BEVREESD, TOEN ZIJ {R. „DIE." } IN DE WOLK INGINGEN. 35 EN ER GESCHIEDDE EEN STEM UIT DE WOLK, ZEGGENDE: DEZE IS MIJN GELIEFDE ZOON; HOORT HEM! 36 EN TOEN DE STEM GESCHIED WAS, WERD JEZUS ALLEEN GEVONDEN. EN ZIJ ZWEGEN, EN VERHAALDEN IN DIE DAGEN NIEMAND IETS VAN HETGEEN ZIJ GEZIEN HADDEN."

"37 ¶ EN HET GESCHIEDDE DEN VOLGENDEN DAG, TOEN ZIJ VAN DEN BERG AFKWAMEN, DAT HEM EEN GROOTE SCHARE TEGEMOET KWAM. 38 EN ZIE, EEN MAN VAN DE SCHARE RIEP UIT, ZEGGENDE: MEESTER! IK BID U, ZIE TOCH MIJNEN ZOON AAN, WANT HIJ IS MIJN EENIGGEBORENE. 39 EN ZIE, EEN GEEST GRIJPT HEM, EN PLOTSELING SCHREEUWT HIJ, EN HIJ SCHUDT HEM HEEN EN WEER, DAT HIJ SCHUIMT, EN HIJ WIJKT NOODE VAN HEM, EN VERPLETTERT HEM. 40 EN IK HEB UWE DISCIPELEN GEBEDEN, DAT ZIJ HEM MOCHTEN UITWERPEN, EN ZIJ KONDEN NIET. 41 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE: O ONGELOOVIG EN VERKEERD GESLACHT! HOE LANG ZAL IK BIJ U ZIJN EN U VERDRAGEN? 42 BRENG UWEN ZOON HIER. EN NOG, TERWIJL HIJ KWAM, SCHEURDE HEM DE DUIVEL, EN SCHUDDE HEM HEEN EN WEER. DOCH JEZUS BESTRAFTE DEN ONREINEN GEEST, EN MAAKTE HET KIND GEZOND, EN GAF HEM ZIJNEN VADER WEDER."

"43 ¶ EN ALLEN STONDEN VERSLAGEN OVER DE MAJESTEIT GODS. EN TOEN ALLEN ZICH VERWONDERDEN OVER AL DE DINGEN, DIE JEZUS DEED, {R. „GEDAAN HAD." } ZEIDE HIJ TOT ZIJNE DISCIPELEN: 44 LEGT GIJ DEZE WOORDEN IN UWE OOREN; WANT DE ZOON DES MENSCHEN ZAL OVERGELEVERD WORDEN IN DE HANDEN DER MENSCHEN. 45 MAAR ZIJ VERSTONDEN DIT WOORD NIET, EN HET WAS VOOR HEN VERBORGEN, ZOODAT ZIJ HET NIET BEGREPEN; EN ZIJ VREESDEN AANGAANDE DAT WOORD HEM TE VRAGEN. 46 EN ER REES EEN OVERLEGGING ONDER HEN, NAMELIJK, WIE VAN HEN DE MEESTE MOCHT ZIJN. 47 MAAR JEZUS, ZIENDE DE OVERLEGGING HUNS HARTEN, NAM EEN KINDEKEN, EN STELDE DAT BIJ ZICH; 48 EN ZEIDE TOT HEN: AL WIE DIT KINDEKEN ONTVANGEN ZAL IN MIJNEN NAAM, ONTVANGT MIJ; EN AL WIE MIJ ONTVANGEN ZAL, ONTVANGT HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. WANT DIE DE MINSTE ONDER U ALLEN IS, DIE IS {R. „ZAL ZIJN." } GROOT. 49 EN JOHANNES ANTWOORDDE EN ZEIDE: MEESTER! WIJ ZAGEN IEMAND, DIE IN UWEN NAAM {R. V. B. „DE." } DUIVELEN UITWIERP, EN WIJ HEBBEN HET HEM VERBODEN, OMDAT HIJ MET ONS NIET VOLGT. 50 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: VERBIEDT HET NIET; WANT WIE NIET TEGEN U {R. „ONS." } IS, IS VOOR U. {R. „ONS." }"

"51 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN DE DAGEN ZIJNER OPNEMING VERVULD WERDEN, DAT HIJ ZIJN AANGEZICHT RICHTTE OM NAAR JERUZALEM TE REIZEN. 52 EN HIJ ZOND BODEN UIT VOOR ZIJN AANGEZICHT; EN ZIJ, HEENGEGAAN

ZIJNDE, KWAMEN IN EEN DORP DER SAMARITANEN, OM VOOR HEM HERBERG TE BEREIDEN. 53 EN ZIJ ONTVINGEN HEM NIET, OMDAT ZIJN AANGEZICHT WAS ALS GAANDE NAAR JERUZALEM. 54 EN ZIJNE DISCIPELEN, JAKOBUS EN JOHANNES, DIT ZIENDE, ZEIDEN: HEER! WILT GIJ, DAT WIJ ZEGGEN, DAT VUUR VAN DEN HEMEL NEDERDALE, EN HEN VERTERE, GELIJK OOK ELIA GEDAAN HEEFT? 55 MAAR ZICH OMKEERENDE, BESTRAFTE HIJ HEN, EN ZEIDE: GIJ WEET NIET, VAN WELK EEN GEEST GIJ ZIJT. {DE WOORDEN TUSSCHEN ZIJN ZEER TWIJFELACHTIG. R. V. B. „WANT DE ZOON DES MENSCHEN IS NIET GEKOMEN, OM DER MENSCHEN ZIELEN TE VERDERVEN, MAAR TE BEHOUDEN." } 56 EN ZIJ GINGEN NAAR EEN ANDER DORP."

"57 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN ZIJ OP DEN WEG GINGEN, DAT EEN TOT HEM ZEIDE: IK ZAL U VOLGEN, HEER! WAAR GIJ OOK HEENGAAT. 58 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: DE VOSSEN HEBBEN HOLEN, EN DE VOGELEN DES HEMELS NESTEN; MAAR DE ZOON DES MENSCHEN HEEFT NIET, WAAR HIJ HET HOOFD KAN NEDERLEGGEN. 59 EN HIJ ZEIDE TOT EEN ANDER: VOLG MIJ! DOCH HIJ ZEIDE: HEER! LAAT MIJ TOE, DAT IK EERST HEENGA EN MIJNEN VADER BEGRAVE. 60 MAAR JEZUS ZEIDE TOT HEM: LAAT DE DOODEN HUNNE DOODEN BEGRAVEN; DOCH GIJ, GA HEEN, EN VERKONDIG HET KONINKRIJK GODS. 61 EN OOK EEN ANDER ZEIDE: HEER! IK ZAL U VOLGEN; MAAR LAAT MIJ EERST TOE, DAT IK AFSCHEID NEME VAN HEN, DIE IN MIJN HUIS ZIJN. 62 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: NIEMAND, DIE ZIJNE HAND AAN DEN PLOEG SLAAT EN ACHTERWAARTS ZIET, IS BEKWAAM VOOR HET KONINKRIJK GODS."

"10:1 ¶ EN NA DEZEN STELDE DE HEER NOG ZEVENTIG ANDEREN, EN ZOND HEN HEEN VOOR ZIJN AANGEZICHT, TWEE AAN TWEE, IN ELKE STAD EN PLAATS, WAAR HIJZELF KOMEN ZOU. 2 HIJ ZEIDE DAN TOT HEN: DE OOGST IS WEL GROOT, MAAR DE ARBEIDERS ZIJN WEINIGE; DAAROM BIDT DEN HEER DES OOGSTES, DAT HIJ ARBEIDERS IN ZIJNEN OOGST UITSTOOTE. 3 GAAT HEEN! ZIET, IK ZEND U ALS LAMMEREN MIDDEN ONDER WOLVEN. 4 DRAAGT GEEN BEURS, NOCH ZAK, NOCH VOETZOLEN; EN GROET NIEMAND OP DEN WEG. 5 EN IN WELK HUIS GIJ ZULT INGAAN, ZEGT EERST: VREDE DEZEN HUIZE! 6 EN IS DAAR EEN ZOON DES VREDES, UW VREDE ZAL OP HEM RUSTEN; MAAR ZOO NIET, HIJ ZAL TOT U WEDERKEEREN. 7 EN BLIJFT IN DAT HUIS, ETENDE EN DRINKENDE, WAT ZIJ HEBBEN; WANT DE ARBEIDER IS ZIJN LOON WAARDIG. GAAT NIET VAN HUIS TOT HUIS. 8 EN IN WELKE STAD GIJ INGAAT, EN ZIJ U ONTVANGEN, EET WAT U VOORGEZET WORDT; 9 EN GENEEST DE KRANKEN, DIE DAARIN ZIJN, EN ZEGT TOT HEN: HET KONINKRIJK GODS IS NABIJ U GEKOMEN. 10 MAAR IN WELKE STAD GIJ INGEGAAN ZIJT, {R. „INGAAT." } EN ZIJ U NIET ONTVANGEN, GAAT UIT OP HARE

straten, en zegt: 11 Zelfs het stof, dat uit uwe stad aan onze voeten kleeft, schudden wij af tegen u; nochtans weet dit, dat het koninkrijk Gods nabij {R. v. b. „U." } gekomen is. 12 {R. v. b. „En." } Ik zeg u, dat het Sodom verdragelijker zijn zal in dien dag, dan die stad. 13 Wee u, Chórazin! wee u, Bethsaïda! want zoo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, reeds voorlang zouden zij, in zak en asch gezeten, zich bekeerd hebben. 14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan u. 15 En gij, Kapernaüm! die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot den hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} toe nedergestooten worden. 16 Wie u hoort, hoort mij; en wie u verwerpt, verwerpt mij; en wie mij verwerpt, verwerpt Hem, die mij gezonden heeft."

"17 ¶ En de zeventig keerden weder met blijdschap, zeggende: Heer! zelfs de duivelen zijn ons onderworpen in uwen naam. 18 En hij zeide tot hen: Ik zag den satan gelijk een bliksem uit den hemel vallen. 19 Ziet, ik geef u de macht, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u eenigszins schaden. 20 Doch verblijdt u niet hierover, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u, {R. v. b. „Veelmeer." } dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen. {Zie #Mt 11:25 } 21 Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest, en zeide: Ik prijs U, Vader! Heer des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze aan kinderkens geopenbaard. Ja, Vader! want alzoo is het welbehagen voor U geweest. {R. v. b. „En zich keerende naar de discipelen, zeide hij":} 22 Alle dingen zijn mij overgegeven door mijnen Vader; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader; en wie de Vader is, dan de Zoon, en hij, aan wien de Zoon Hem wil openbaren. 23 En zich kerende naar de discipelen afzonderlijk, zeide hij: Welgelukzalig de oogen, die zien hetgeen gij ziet. 24 Want ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord."

"25 ¶ En zie, een zeker wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende: Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? 26 En hij zeide tot hem: Wat staat in de wet geschreven? hoe leest gij? 27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heer, uwen God, liefhebben met geheel uw hart, en met geheel uwe ziel, en met geheel uwe kracht, en met geheel uw verstand, en uwen naaste als uzelven. {Deut. 6:5: Lev.

19:18. } 28 En hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven. 29 Maar hij, willende zichzelven rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste? 30 En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mensch kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder roovers, die ook, nadat zij hem uitgekleed en slagen gegeven hadden, heengingen en hem half dood lieten liggen. 31 En bij geval ging een zeker priester dien weg af, en hem ziende, ging hij aan de overzijde voorbij. 32 En desgelijks ook een Leviet, bij die plaats zijnde, kwam en zag hem, en ging aan de overzijde voorbij. 33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam bij hem, en hem {R. „Hem." } ziende, werd hij met ontferming bewogen. 34 En hij ging tot hem, en verbond zijne wonden, en goot daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, bracht hij hem in een herberg, en verzorgde hem. 35 En des anderen daags weggaande, haalde hij twee denaren uit, en gaf ze aan den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem, en al wat gij meer mocht ten koste leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom. 36 Wie {R. v. b. „Dan." } van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn van dien, die onder de roovers gevallen was? 37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. En Jezus {R. „Jezus dan." } zeide tot hem: Ga heen, en doe gij desgelijks!"

"38 ¶ En het geschiedde, toen zij reisden, dat hij in een zeker dorp kwam. En zekere vrouw, met name Martha, ontving hem in haar huis. 39 En deze had een zuster, genaamd Maria, die ook aan de voeten van Jezus {S. l. „des Heeren." } zat, en naar zijn woord hoorde. 40 Martha nu was zeer bezig met veel dienens, en daar bijkomende, zeide zij: Heer! bekommert gij er u niet om, dat mijne zuster mij alleen laat dienen? Zeg haar dan, dat zij mij helpe. 41 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha! gij zijt bezorgd en ontrust over vele dingen; 42 maar één ding is noodig; doch Maria heeft het goede deel gekozen, dat van haar niet zal weggenomen worden."

"11:1 ¶ En het geschiedde, toen hij in een zekere plaats was biddende, dat, toen hij ophield, een van zijne discipelen tot hem zeide: Heer! leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijne discipelen geleerd heeft. 2 En hij zeide tot hen: {Zie #Mt 6:9 } Wanneer gij bidt, zoo zegt: Vader! {R. „Onze Vader, die in de hemelen zijt." } uw naam worde geheiligd. Uw koninkrijk kome. {R. v. b. „Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, zoo ook op de aarde." } 3 Geef ons elken dag ons toereikend brood. {S. l.

„HET BROOD VOOR OF TOT MORGEN." } 4 EN VERGEEF ONS ONZE ZONDEN; WANT OOK WIJ VERGEVEN AAN EEN IEGELIJK, DIE ONS SCHULDIG IS! EN LEID ONS NIET IN VERZOEKING. {R. V. B. "MAAR VERLOS ONS VAN DEN BOOZE." } 5 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WIE VAN U ZAL EEN VRIEND HEBBEN, EN ZAL TE MIDDERNACHT TOT HEM GAAN, EN TOT HEM ZEGGEN: VRIEND! LEEN MIJ DRIE BROODEN; 6 WANT EEN VRIEND VAN MIJ IS VAN DE REIS TOT MIJ GEKOMEN, EN IK HEB NIETS OM HEM VOOR TE ZETTEN. 7 EN DIE VAN BINNEN, ANTWOORDENDE, ZOU ZEGGEN: DOE MIJ GEEN MOEITE AAN; DE DEUR IS REEDS GESLOTEN, EN MIJNE KINDEREN ZIJN MET MIJ TE BED, IK KAN NIET OPSTAAN OM U TE GEVEN? 8 IK ZEG U, HOEWEL HIJ NIET ZOU OPSTAAN EN HEM GEVEN, OMDAT HIJ ZIJN VRIEND IS, NOCHTANS OM ZIJNE ONBESCHAAMDHEID ZAL HIJ OPSTAAN, EN HEM GEVEN ZOOVEEL HIJ BEHOEFT. 9 EN IK ZEG U: BIDT, EN U ZAL GEGEVEN WORDEN; ZOEKT, EN GIJ ZULT VINDEN; KLOPT, EN U ZAL OPENGEDAAN WORDEN. 10 WANT EEN IEGELIJK, DIE BIDT, DIE ONTVANGT; EN DIE ZOEKT, DIE VINDT; EN DIE KLOPT, DIEN ZAL OPENGEDAAN WORDEN. 11 EN WELK VADER ONDER U, DIEN DE ZOON OM BROOD BIDT, ZAL HEM EEN STEEN GEVEN? OF OOK OM EEN VISCH, ZAL HEM IN PLAATS VAN EEN VISCH EEN SLANG GEVEN? 12 OF OOK ZOO HIJ OM EEN EI ZOU BIDDEN, ZAL HEM EEN SCHORPIOEN GEVEN? 13 INDIEN DAN GIJ, DIE BOOS ZIJT, WEET UWEN KINDEREN GOEDE GAVEN TE GEVEN, HOEVEEL TE MEER ZAL DE VADER, DIE UIT DEN HEMEL IS, DEN HEILIGEN GEEST GEVEN AAN HEN, DIE HEM BIDDEN?"

"14 ¶ {ZIE MATTH. 12:22. } EN HIJ WIERP EEN DUIVEL UIT, EN DIE WAS STOM. EN HET GESCHIEDDE, TOEN DE DUIVEL UITGEVAREN WAS, DAT DE STOMME SPRAK. EN DE SCHAREN VERWONDERDEN ZICH. 15 MAAR SOMMIGEN VAN HEN ZEIDEN: HIJ WERPT DE DUIVELEN UIT DOOR BEËLZEBUL, DEN OVERSTE DER DUIVELEN. 16 EN ANDEREN, HEM VERZOEKENDE, VERLANGDEN VAN HEM EEN TEEKEN UIT DEN HEMEL. 17 MAAR HIJ, KENNENDE HUNNE GEDACHTEN, ZEIDE TOT HEN: ELK KONINKRIJK, DAT TEGEN ZICHZELF VERDEELD IS, WORDT VERWOEST; EN EEN HUIS, DAT TEGEN ZICHZELF VERDEELD IS, VALT IN. 18 INDIEN NU OOK DE SATAN TEGEN ZICHZELVEN VERDEELD IS, HOE ZAL ZIJN RIJK BESTAAN? DEWIJL GIJ ZEGT, DAT IK DOOR BEËLZEBUL DE DUIVELEN UITWERP. 19 EN INDIEN IK DOOR BEËLZEBUL DE DUIVELEN UITWERP, DOOR WIEN WERPEN UWE ZONEN ZE UIT? DAAROM ZULLEN DIE UWE RECHTERS ZIJN. 20 MAAR INDIEN IK DOOR DEN VINGER GODS DE DUIVELEN UITWERP, DAN IS HET KONINKRIJK GODS TOT U GEKOMEN. 21 WANNEER DE STERKE GEWAPEND ZIJN HOF BEWAART, ZIJN ZIJNE GOEDEREN IN VREDE. 22 MAAR ALS EEN, DIE STERKER IS DAN HIJ, KOMT, EN HEM OVERWINT, DIE NEEMT ZIJNE WAPENRUSTING, WAAROP HIJ VERTROUWDE, EN DEELT ZIJNEN BUIT UIT. 23 WIE NIET MET MIJ IS, IS TEGEN MIJ; EN WIE NIET

met mij vergadert, verstrooit. 24 Wanneer de onreine geest van den mensch uitgevaren is, gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust; en die niet vindende, zegt hij: Ik zal wederkeeren naar mijn huis, van waar ik uitgevaren ben. 25 En komende, vindt hij het geveegd en versierd. 26 Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste."
"27 ¶ En het geschiedde, toen hij deze dingen sprak, dat zekere vrouw, de stem verheffende uit de schare, tot hem zeide: Welgelukzalig de schoot, die u gedragen heeft, en de borsten, die gij gezogen hebt. 28 Maar hij zeide: Ja veelmeer, welgelukzalig die het woord Gods hooren en {R. v. b. „Het." } bewaren!"
"29 ¶ En toen de scharen dicht bijeenvergaderden, begon hij te zeggen: Dit geslacht is een boos geslacht; {R. „Dit is een boos geslacht." } het verlangt een teeken, en hetzelve zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jona. {R.v. b., den profeet." } 30 Want gelijk Jona voor de Ninevieten een teeken was, zoo zal ook de Zoon des menschen zijn voor dit geslacht. 31 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal hen veroordeelen; want zij kwam van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Salomo; en zie, meer dan Salomo is hier! 32 De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen het veroordeelen; want zij bekeerden zich op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier. 33 En niemand, die een lamp ontsteekt, zet die in het verborgen, noch onder een korenmaat, maar op een luchter, opdat zij, die inkomen, het licht zien mogen. 34 De lamp des lichaams is uw {R. „Het." } oog; wanneer {R. v. b. „Dan." } uw oog eenvoudig is, zoo is ook uw geheele lichaam verlicht; maar zoo het boos is, is ook uw lichaam duister. 35 Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij. 36 Indien dan uw geheele lichaam verlicht is, niet hebbende eenig deel, dat duister is, zoo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de lamp met haar schijnsel u verlicht."
"37 ¶ En terwijl hij sprak, vraagde hem een zeker farizeër, dat hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat hij aan. 38 En de farizeër, dit ziende, verwonderde zich, dat hij niet eerst, vóór het middagmaal, zich gewasschen had. 39 En de Heer zeide tot hem: Nu gij farizeën! gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol roof en boosheid. 40 Onverstandigen!

HIJ DIE HET BUITENSTE HEEFT GEMAAKT, HEEFT HIJ OOK NIET HET BINNENSTE GEMAAKT? 41 DOCH GEEFT AALMOEZEN VAN HETGEEN GIJ HEBT; EN ZIET, ALLES IS U REIN. 42 MAAR WEE U, FARIZEËN! WANT GIJ VERTIENT KRUIZEMUNT EN WIJNRUIT EN ALLE MOESKRUID, EN GIJ GAAT VOORBIJ HET OORDEEL EN DE LIEFDE GODS. DIT MOEST MEN DOEN, EN HET ANDERE NIET NALATEN. 43 WEE U, FARIZEËN! WANT GIJ BEMINT HET VOORGESTOELTE IN DE SYNAGOGEN EN DE BEGROETINGEN OP DE MARKTEN. 44 WEE U, {R. V. B. „SCHRIFTGELEERDEN EN FARIZEËN. HUICHELAARS." } WANT GIJ ZIJT GELIJK DE GRAVEN, DIE VERBORGEN ZIJN, EN DE MENSCHEN, DIE DAAROVER WANDELEN, WETEN HET NIET. 45 EN EEN VAN DE WETGELEERDEN, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: MEESTER! ALS GIJ DEZE DINGEN ZEGT, DOET GIJ OOK ONS SMAADHEID AAN. 46 DOCH HIJ ZEIDE: WEE OOK U, WETGELEERDEN! WANT GIJ BELAST DE MENSCHEN MET LASTEN, ZWAAR OM TE DRAGEN, EN ZELVEN RAAKT GIJ DIE LASTEN NIET AAN MET ÉÉN VAN UWE VINGEREN. 47 WEE U! WANT GIJ BOUWT DE GRAVEN DER PROFETEN, EN UWE VADEREN HEBBEN HEN GEDOOD. 48 ZOO GEEFT GIJ DAN GETUIGENIS EN HEBT WELGEVALLEN AAN DE WERKEN UWER VADEREN; WANT ZIJ HEBBEN HEN GEDOOD, EN GIJ BOUWT HUNNE GRAVEN. 49 WAAROM OOK DE WIJSHEID GODS HEEFT GEZEGD: IK ZAL PROFETEN EN APOSTELEN TOT HEN ZENDEN, EN VAN DIE ZULLEN ZIJ ER DOODEN, EN DOOR VERVOLGING UITDRIJVEN, 50 OPDAT VAN DIT GESLACHT GEËISCHT WORDE HET BLOED VAN AL DE PROFETEN, DAT VERGOTEN IS VAN DE GRONDLEGGING DER WERELD AF; 51 VAN HET BLOED VAN ABEL TOT HET BLOED VAN ZACHARIA, DIE OMKWAM TUSSCHEN HET ALTAAR EN HET HUIS GODS; JA, ZEG IK U, HET ZAL GEËISCHT WORDEN VAN DIT GESLACHT! 52 WEE U, WETGELEERDEN! WANT GIJ HEBT DEN SLEUTEL DER KENNIS WEGGENOMEN; GIJ ZELVEN ZIJT NIET INGEGAAN, EN DIE INGINGEN, HEBT GIJ VERHINDERD. 53 EN TOEN HIJ DEZE DINGEN TOT HEN ZEIDE, BEGONNEN DE SCHRIFTGELEERDEN EN FARIZEËN ZEER AAN TE DRINGEN, EN HEM VAN VELE DINGEN TE DOEN SPREKEN, 54 HEM LAGEN LEGGENDE, {R. V. B. „EN ZOEKENDE". } OM IETS UIT ZIJNEN MOND OP TE VANGEN. {R. V. B. „OPDAT ZIJ HEM MOCHTEN BESCHULDIGEN." }"

"12:1 ¶ TOEN INTUSSCHEN VELE DUIZENDEN DER SCHARE BIJEENVERGADERD WAREN, ZOODAT ZIJ ELKANDER VERTRADEN, BEGON HIJ ALLEREERST {„ALLEREERST" MOET NIET MET „WACHT U" VERBONDEN WORDEN. HETGEEN JEZUS GING ZEGGEN, LAG HEM „IN DE EERSTE PLAATS" OP HET HART. } TOT ZIJNE DISCIPELEN TE ZEGGEN: WACHT U VOOR HET ZUURDEEG DER FARIZEËN, HETWELK IS HUICHELARIJ. 2 MAAR ER IS NIETS BEDEKT, DAT NIET ZAL ONTDEKT WORDEN; EN VERBORGEN, DAT NIET ZAL GEWETEN WORDEN. 3 DAAROM, AL WAT GIJ IN DE

DUISTERNIS GEZEGD HEBT, ZAL IN HET LICHT GEHOORD WORDEN; EN WAT GIJ IN HET OOR GESPROKEN HEBT, IN DE BINNENKAMEREN, ZAL OP DE DAKEN GEPREDIKT WORDEN. 4 EN IK ZEG U, MIJNEN VRIENDEN: VREEST NIET VOOR HEN, DIE HET LICHAAM DOODEN, EN DAARNA NIETS MEER KUNNEN DOEN. 5 MAAR IK ZAL U TOONEN, WIEN GIJ VREEZEN ZULT; VREEST DIEN, DIE, NADAT HIJ GEDOOD HEEFT, MACHT HEEFT OM IN DE HEL TE WERPEN; JA, IK ZEG U, VREEST DIEN! 6 WORDEN NIET VIJF MUSCHJES VERKOCHT VOOR TWEE PENNINGEN? EN NIET ÉÉN VAN HEN IS VOOR GOD VERGETEN. 7 JA, OOK DE HAREN UWS HOOFDS ZIJN ALLEN GETELD. VREEST DAN NIET; GIJ GAAT VELE MUSCHJES TE BOVEN. 8 EN IK ZEG U: EEN IEGELIJK, DIE MIJ BELIJDEN ZAL VOOR DE MENSCHEN, DIEN ZAL OOK DE ZOON DES MENSCHEN BELIJDEN VOOR DE ENGELEN GODS. 9 MAAR WIE MIJ VERLOOCHENEN ZAL VOOR DE MENSCHEN, DIE ZAL VERLOOCHEND WORDEN VOOR DE ENGELEN GODS. 10 EN EEN IEGELIJK, DIE EEN WOORD SPREKEN ZAL TEGEN DEN ZOON DES MENSCHEN, HET ZAL HEM VERGEVEN WORDEN; MAAR WIE TEGEN DEN HEILIGEN GEEST GELASTERD ZAL HEBBEN, DIEN ZAL HET NIET VERGEVEN WORDEN. 11 EN WANNEER ZIJ U BRENGEN VOOR DE SYNAGOGEN EN DE OVERHEDEN EN DE MACHTEN, ZIJT NIET BEZORGD, HOE OF WAT GIJ ANTWOORDEN, OF WAT GIJ ZEGGEN ZULT; 12 WANT DE HEILIGE GEEST ZAL U IN DIE URE LEEREN, WAT GIJ ZEGGEN MOET."

"13 ¶ EN EEN UIT DE SCHARE ZEIDE TOT HEM: MEESTER! ZEG MIJNEN BROEDER, DAT HIJ MET MIJ DE ERFENIS DEELE. 14 MAAR HIJ ZEIDE TOT HEM: MENSCH! WIE HEEFT MIJ TOT RECHTER OF DEELER OVER U GESTELD? 15 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: ZIET TOE EN WACHT U VOOR ALLE {R. „DE"} GIERIGHEID; WANT HET IS NIET IN DEN OVERVLOED GELEGEN, DAT IEMAND LEEFT UIT ZIJNE GOEDEREN. 16 EN HIJ ZEIDE TOT HEN EEN GELIJKENIS, EN SPRAK: HET LAND VAN ZEKER RIJK MENSCH DROEG OVERVLOEDIG; 17 EN HIJ OVERLEIDE BIJ ZICHZELVEN, ZEGGENDE: WAT ZAL IK DOEN? WANT IK HEB NIET, WAARIN IK MIJNE VRUCHTEN ZAL VERZAMELEN. 18 EN HIJ ZEIDE: DIT ZAL IK DOEN, IK ZAL MIJNE SCHUREN AFBREKEN EN GROOTERE BOUWEN, EN IK ZAL DAAR AL MIJN GEWAS EN MIJNE GOEDEREN VERZAMELEN; 19 EN IK ZAL TOT MIJNE ZIEL ZEGGEN: ZIEL! GIJ HEBT VELE GOEDEREN OPGELEGD VOOR VELE JAREN, RUST, EET, DRINK, WEES VROOLIJK. 20 21 ZOO IS HET MET HEM, DIE ZICH SCHATTEN VERGADERT, EN NIET RIJK IS IN GOD."

"22 ¶ EN HIJ ZEIDE TOT ZIJNE DISCIPELEN: DAAROM ZEG IK U: ZIJT NIET BEZORGD VOOR HET {R. „UW."} LEVEN, WAT GIJ ETEN ZULT, NOCH VOOR HET LICHAAM, WAARMEDE GIJ U KLEEDEN ZULT. 23 HET LEVEN IS MEER DAN HET VOEDSEL, EN HET LICHAAM DAN DE KLEEDING. 24 AANMERKT DE RAVEN, DAT ZIJ NIET ZAAIEN, NOCH MAAIEN, DIE GEEN SPIJSKAMER NOCH SCHUUR HEBBEN, EN

God voedt ze; hoe verre gaat gij de vogelen te boven? 25 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, ééne el tot zijne lengte toedoen? 26 Indien gij dan zelfs het geringste niet kunt, wat zijt gij voor het overige bezorgd? 27 Aanmerkt de leliën, hoe zij wassen; zij arbeiden niet en spinnen niet, en ik zeg u: zelfs Salomo, in al zijne heerlijkheid, was niet gekleed als één van deze. 28 Indien nu God het gras, dat heden op het veld is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt, hoeveel te meer u, kleingeloovigen! 29 En gij, zoekt niet, wat gij eten, of wat gij drinken zult, en weest niet onrustig. 30 Want al deze dingen zoeken de volken der wereld; maar uw Vader weet, dat gij deze dingen behoeft. 31 Maar zoekt zijn koninkrijk, {R. „het koninkrijk Gods." } en al deze dingen zullen er u bijgegeven worden. 32 Vrees niet, klein kuddeke! want het is uws Vaders welbehagen, u het koninkrijk te geven. 33 Verkoopt wat gij hebt, en geeft aalmoes. Maakt u geldbuidels, die niet verouden, een schat, die niet afneemt, in de hemelen, waar geen dief bij komt, en geen mot verderft. 34 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. 35 Dat uwe lendenen omgord zijn, en de lampen brandende. 36 En zijt gij gelijk aan menschen, die op hunnen heer wachten, wanneer hij wederkomt {R. „zal wederkomen." } van de bruiloft, opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond opendoen. 37 Welgelukzalig die slaven, welke de heer, als hij komt, wakende zal vinden. Voorwaar, ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en hen zal doen aanzitten, en naderkomende, zal hij hen dienen. 38 En zoo hij komt in de tweede wake, en komt in de derde wake, en vindt hen alzoo, welgelukzalig zijn die slaven. 39 Maar weet dit, dat, indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief zou komen, hij gewaakt zou hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven. 40 Gij dan ook, zijt bereid; want in welke ure gij het niet meent, komt de Zoon des menschen."

"41 ¶ En Petrus zeide tot hem: Heer! zegt gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen? 42 En de Heer zeide: Wie dan is de getrouwe en voorzichtige huis verzorger, dien de heer over zijne huishouding zal stellen, om ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven? 43 Welgelukzalig die slaaf, dien zijn heer, als hij komt, zal vinden alzoo doende. 44 Waarlijk ik zeg u, dat hij hem over al zijne goederen stellen zal. 45 Maar indien die slaaf in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken en dronken te

WORDEN; 46 DAN ZAL DE HEER VAN DIEN SLAAF KOMEN TEN DAGE, WAAROP HIJ HET NIET VERWACHT, EN TER URE, DIE HIJ NIET WEET; EN ZAL HEM IN STUKKEN HOUWEN, {LETT. „IN TWEEËN SNIJDEN." } EN ZIJN DEEL ZETTEN BIJ DE ONTROUWEN. {OF „ONGELOOVIGEN." } 47 EN DIE SLAAF, DIE DEN WIL ZIJNS HEEREN GEWETEN, EN ZICH NIET BEREID, NOCH NAAR ZIJNEN WIL GEDAAN HEEFT, ZAL MET VELE SLAGEN GESLAGEN WORDEN; 48 MAAR DIE DIEN NIET GEWETEN, EN GEDAAN HEEFT DINGEN, DIE SLAGEN WAARDIG ZIJN, ZAL MET WEINIGE GESLAGEN WORDEN. EN EEN IEGELIJK, WIEN VEEL GEGEVEN IS, VAN DIEN ZAL VEEL GEËISCHT WORDEN; EN WIEN MEN VEEL TOEVERTROUWD HEEFT, VAN DIEN ZAL MEN NOG MEER EISCHEN. 49 IK BEN GEKOMEN, OM VUUR OP DE AARDE TE WERPEN; EN WAT WIL IK, INDIEN HET REEDS ONTSTOKEN IS? 50 MAAR IK MOET MET EEN DOOP GEDOOPT WORDEN, EN HOE WORD IK GEPERST, TOTDAT HET VOLBRACHT IS! 51 MEENT GIJ, DAT IK GEKOMEN BEN, OM VREDE TE GEVEN OP DE AARDE? NEEN, ZEG IK U, MAAR VEELEER VERDEELDHEID. 52 WANT VAN NU AAN ZULLEN ER VIJF IN ÉÉN HUIS VERDEELD ZIJN; DRIE ZULLEN VERDEELD ZIJN {R. „ZAL VERDEELD ZIJN" EN VOEGT DIT BIJ „VADER." } TEGEN TWEE, EN TWEE TEGEN DRIE: 53 VADER TEGEN ZOON, EN ZOON TEGEN VADER; MOEDER TEGEN DOCHTER, EN DOCHTER TEGEN MOEDER; EEN SCHOONMOEDER TEGEN HARE SCHOONDOCHTER, EN EEN SCHOONDOCHTER TEGEN HARE SCHOONMOEDER."

"54 ¶ EN HIJ ZEIDE OOK TOT DE SCHAREN: WANNEER GIJ EEN {R. „DE." } WOLK ZIET OPGAAN VAN HET WESTEN, TERSTOND ZEGT GIJ: ER KOMT REGEN; EN HET GESCHIEDT ALZOO. 55 EN WANNEER GIJ DEN ZUIDENWIND ZIET WAAIEN, ZEGT GIJ: ER ZAL HITTE ZIJN; EN HET GESCHIEDT. 56 HUICHELAARS! HET AANSCHIJN DER AARDE EN DES HEMELS WEET GIJ TE ONDERSCHEIDEN, EN HOE ONDERSCHEIDT GIJ DEZEN TIJD NIET? 57 EN WAAROM OORDEELT GIJ OOK UIT UZELVEN NIET, WAT RECHT IS? 58 WANT ALS GIJ MET UWEN TEGENPARTIJDER VOOR DE OVERHEID GAAT, ZOO DOE OP DEN WEG MOEITE OM VAN HEM ONTSLAGEN TE WORDEN; OPDAT HIJ U NIET MISSCHIEN VOOR DEN RECHTER TREKKE, EN DE RECHTER ZAL U DEN GERECHTSDIENAAR OVERLEVEREN, {R. „U OVERLEVERE." } EN DE GERECHTSDIENAAR ZAL U IN DE GEVANGENIS WERPEN. {R. „U WERPE." } 59 IK ZEG U, GIJ ZULT VAN DAAR GEENSZINS UITGAAN, TOTDAT GIJ OOK DEN LAATSTEN PENNING BETAALD ZULT HEBBEN."

"13:1 ¶ EN ER WAREN TE DIER TIJD EENIGEN TEGENWOORDIG, DIE HEM BOODSCHAPTEN VAN DE GALILEËRS, WIER BLOED PILATUS MET HUNNE OFFERANDEN GEMENGD HAD. 2 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: MEENT GIJ, DAT DEZE GALILEËRS ZONDAARS WAREN BOVEN AL DE GALILEËRS,

OMDAT ZIJ ZOO IETS GELEDEN HEBBEN? 3 NEEN, ZEG IK U; MAAR INDIEN GIJ U NIET BEKEERT, ZULT GIJ ALLEN DESGELIJKS OMKOMEN. 4 OF DIE ACHTTIEN, OP WIE DE TOREN IN SILÓAM VIEL, EN HEN DOODDE; MEENT GIJ, DAT DEZE SCHULDENAARS WAREN BOVEN AL DE MENSCHEN, DIE IN JERUZALEM WONEN? 5 NEEN, ZEG IK U; MAAR INDIEN GIJ U NIET BEKEERT, ZULT GIJ ALLEN INSGELIJKS OMKOMEN."

"6 ¶ EN HIJ ZEIDE DEZE GELIJKENIS: IEMAND HAD EEN VIJGEBOOM GEPLANT IN ZIJNEN WIJNGAARD; EN HIJ KWAM EN ZOCHT VRUCHT DAAROP, EN VOND ZE NIET. 7 EN HIJ ZEIDE TOT DEN WIJNGAARDENIER: ZIE, DRIE JAREN KOM IK, ZOEKENDE VRUCHT OP DEZEN VIJGEBOOM, EN VIND ZE NIET; HOUW HEM OM! WAARTOE BESLAAT HIJ OOK ONNUTTELIJK DE AARDE? 8 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEM: HEER, LAAT HEM NOG DIT JAAR STAAN, TOTDAT IK OM HEM GEGRAVEN EN MEST GELEGD ZAL HEBBEN; 9 BRENGT HIJ DAN VRUCHT VOORT, LAAT HEM STAAN, MAAR ZOO NIET, DAN ZULT GIJ HEM DAARNA OMHOUWEN."

"10 ¶ EN HIJ LEERDE OP DEN SABBAT IN EEN DER SYNAGOGEN. 11 EN ZIE, ER WAS EEN VROUW, DIE EEN GEEST VAN KRANKHEID ACHTTIEN JAAR GEHAD HAD, EN ZIJ WAS SAAMGEBOGEN, EN KON ZICH IN HET GEHEEL NIET OPRICHTEN. 12 EN JEZUS, HAAR ZIENDE, RIEP HAAR TOT ZICH, EN ZEIDE TOT HAAR: VROUW! GIJ ZIJT VERLOST VAN UWE KRANKHEID. 13 EN HIJ LEIDE DE HANDEN OP HAAR; EN ZIJ WERD TERSTOND WEDER RECHT, EN VERHEERLIJKTE GOD. 14 EN DE OVERSTE DER SYNAGOGE, KWALIJK NEMENDE, DAT JEZUS OP DEN SABBAT GENAS, ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT DE SCHARE: ER ZIJN ZES DAGEN, WAARIN MEN MOET WERKEN; KOMT DAN IN DEZE, EN LAAT U GENEZEN, EN NIET OP DEN DAG DES SABBATS! 15 DE HEER DAN ANTWOORDDE HEM EN ZEIDE: HUICHELAARS! {R. „HUICHELAAR." } MAAKT NIET EEN IEGELIJK VAN U OP DEN SABBAT ZIJN OS OF EZEL VAN DE KRIBBE LOS, EN LEIDT HEM HEEN OM HEM TE DRENKEN? 16 EN DEZE, DIE EEN DOCHTER ABRAHAMS IS, WELKE DE SATAN, ZIE, ACHTTIEN JAREN GEBONDEN HAD, MOEST DIE NIET LOSGEMAAKT WORDEN VAN DEZEN BAND OP DEN DAG DES SABBATS? 17 EN TOEN HIJ DIT ZEIDE, WERDEN AL ZIJNE TEGENSTANDERS BESCHAAMD; EN AL DE SCHARE VERBLIJDDE ZICH OVER AL DE HEERLIJKE DINGEN, DIE DOOR HEM GESCHIEDDEN."

"18 ¶ {ZIE MATTH. 13:31; MARK. 4:30} EN HIJ ZEIDE: WAARAAN IS HET KONINKRIJK GODS GELIJK? EN WAARBIJ ZAL IK HET VERGELIJKEN? 19 HET IS GELIJK AAN EEN MOSTERDZAAD, DAT EEN MENSCH NAM EN IN ZIJNEN HOF WIERP; EN HET WIES OP, EN WERD TOT EEN GROOTEN BOOM, EN DE VOGELEN DES HEMELS NESTELDEN IN ZIJNE TAKKEN. 20 EN HIJ ZEIDE WEDEROM: WAARBIJ

ZAL IK HET KONINKRIJK GODS VERGELIJKEN? 21 HET IS GELIJK AAN EEN ZUURDEEG, DAT EEN VROUW NAM, EN VERBERGDE IN DRIE MATEN MEELS, TOTDAT HET GEHEEL GEZUURD WAS. 22 EN HIJ REISDE VAN DE EENE STAD EN DORP TOT DE ANDERE, LEERENDE, EN RICHTENDE ZIJNE REIS NAAR JERUZALEM."

"23 ¶ EN ER ZEIDE EEN TOT HEM: HEER! ZIJN ER MAAR WEINIGEN, DIE BEHOUDEN WORDEN? 24 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: STRIJDT OM IN TE GAAN DOOR DE NAUWE DEUR; {R. „POORT." } WANT VELEN, ZEG IK U, ZULLEN ZOEKEN IN TE GAAN, EN ZULLEN NIET KUNNEN. 25 NADAT DE HEER DES HUIZES ZAL OPGESTAAN ZIJN, EN DE DEUR ZAL GESLOTEN HEBBEN, EN GIJ ZULT BEGINNEN BUITEN TE STAAN, EN AAN DE DEUR TE KLOPPEN, ZEGGENDE: HEER, {R. „HEER, HEER!" } DOE ONS OPEN! EN HIJ ZAL ANTWOORDEN EN TOT U ZEGGEN: IK KEN U NIET, VANWAAR GIJ ZIJT; 26 DAN ZULT GIJ BEGINNEN TE ZEGGEN: WIJ HEBBEN IN UWE TEGENWOORDIGHEID GEGETEN EN GEDRONKEN, EN GIJ HEBT IN ONZE STRATEN GELEERD. 27 EN HIJ ZAL ZEGGEN: IK ZEG U, IK KEN U NIET, VANWAAR GIJ ZIJT; WIJKT VAN MIJ, AL GIJ WERKERS DER ONGERECHTIGHEID! 28 ALDAAR ZAL ZIJN WEENING EN KNERSING DER TANDEN, WANNEER GIJ ZULT ZIEN ABRAHAM EN IZAÄK EN JAKOB EN AL DE PROFETEN IN HET KONINKRIJK GODS, MAAR U BUITENGEWORPEN. 29 EN ER ZULLEN KOMEN VAN OOSTEN EN WESTEN, EN VAN NOORDEN EN ZUIDEN, EN ZULLEN AANZITTEN IN HET KONINKRIJK GODS. 30 EN ZIET, ER ZIJN LAATSTEN, DIE DE EERSTEN ZULLEN ZIJN; EN ER ZIJN EERSTEN, DIE DE LAATSTEN ZULLEN ZIJN."

"31 ¶ TE DIEN DAGE KWAMEN ER EENIGE FARIZEËN, ZEGGENDE TOT HEM: GA WEG, EN VERTREK VAN HIER; WANT HERODES WIL U DOODEN. 32 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: GAAT HEEN, EN ZEGT DIEN VOS: ZIE, IK WERP DUIVELEN UIT, EN VOLBRENG GENEZINGEN, HEDEN EN MORGEN, EN TEN DERDEN DAGE WORD IK VOLEINDIGD. 33 DOCH IK MOET HEDEN EN MORGEN EN DEN VOLGENDEN DAG VOORTGAAN; WANT HET KAN NIET, DAT EEN PROFEET OMKOMT BUITEN JERUZALEM. 34 JERUZALEM, JERUZALEM! DIE DE PROFETEN DOODT, EN STEENIGT, DIE TOT HAAR GEZONDEN ZIJN, HOE MENIGMAAL HEB IK UWE KINDEREN WILLEN BIJEENVERGADEREN, GELIJKERWIJS EEN HEN HARE KIEKENS ONDER DE VLEUGELEN, EN GIJ HEBT NIET GEWILD! 35 ZIE, UW HUIS WORDT U OVERGELATEN. {R. „WOEST GELATEN." } EN {R. V. B. „VOORWAAR." } IK ZEG U, DAT GIJ MIJ GEENSZINS ZULT ZIEN, TOTDAT DE TIJD KOMT, DAT GIJ ZEGT: GEZEGEND HIJ, DIE KOMT IN DEN NAAM DES HEEREN!"

"14:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ OP DEN SABBAT IN HET HUIS VAN EEN DER OVERSTEN DER FARIZEËN GEKOMEN WAS, OM BROOD TE ETEN, DAT ZIJ HEM BESPIEDDEN. 2 EN ZIE, ER WAS EEN ZEKER WATERZUCHTIG MENSCH VOOR HEM. 3

En Jezus, antwoordende, sprak tot de wetgeleerden en farizeën, zeggende: Is het geoorloofd op den sabbat te genezen? 4 Maar zij zwegen stil. En hij nam hem en maakte hem gezond, en liet hem gaan. 5 En antwoordende, zeide hij tot hen: Van wien uwer zal een ezel of os in een put vallen, dat hij hem niet terstond zal optrekken op den dag des sabbats? 6 En zij konden hem hierop niet antwoorden."

"7 ¶ En hij zeide tot de genoodigden een gelijkenis, bemerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen, zeggende tot hen: 8 Wanneer gij door iemand ter bruiloft wordt genoodigd, zet u niet op de eerste zitplaats, opdat niet misschien een, waardiger dan gij, door hem genoodigd zij; 9 en hij, die u en hem genoodigd heeft, kome en tot u zegge: Geef dezen plaats; en dan zoudt gij beginnen met schaamte de laatste plaats in te nemen. 10 Maar wanneer gij genoodigd wordt, ga heen en zet u op de laatste plaats, opdat, wanneer hij komt, die u genoodigd heeft, hij tot u zegge: Vriend! ga hooger op. Dan zal het u eere zijn voor allen, {R. „Hen." } die met u aanzitten. 11 Want een iegelijk, die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden; en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden. 12 En hij zeide ook tot dengene, die hem genoodigd had: Wanneer gij een middag- of avondmaal aanricht, roep niet uwe vrienden, noch uwe broeders, noch uwe bloedverwanten, noch rijke geburen; opdat niet misschien ook zij u wedernoodigen, en u vergelding geschiede. 13 Maar wanneer gij een maaltijd aanricht, noodig armen, verminkten, kreupelen, blinden; 14 en gij zult welgelukzalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen."

"15 ¶ En toen een van hen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot hem: Welgelukzalig hij, die brood zal eten in het koninkrijk Gods. 16 Maar hij zeide tot hem: Een zeker mensch bereidde een groot avondmaal, en noodigde velen. 17 En hij zond zijnen slaaf uit ter ure des avondmaals, om aan de genoodigden te zeggen: Komt, want reeds zijn alle dingen gereed. 18 En allen begonnen zich eenparig te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht, en ik moet noodzakelijk uitgaan en hem bezien; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. 19 En een ander zeide: Ik heb vijf span ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. 20 En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen. 21 En de {R. „Die." } slaaf kwam terug, en

BOODSCHAPTE DEZE DINGEN AAN ZIJNEN HEER. TOEN WERD DE HEER DES HUIZES TOORNIG, EN ZEIDE TOT ZIJNEN SLAAF: GA HAASTELIJK UIT IN DE STRATEN EN STEGEN DER STAD, EN BRENG DE ARMEN EN VERMINKTEN EN BLINDEN EN KREUPELEN {R. „KREUPELEN EN BLINDEN." } HIER IN. 22 EN DE SLAAF ZEIDE: HEER! HET IS GESCHIED, GELIJK GIJ BEVOLEN HEBT, EN NOG IS ER PLAATS. 23 EN DE HEER ZEIDE TOT DEN SLAAF: GA UIT OP DE WEGEN EN HEGGEN, EN DWING ZE IN TE KOMEN, OPDAT MIJN HUIS VOL WORDE; 24 WANT IK ZEG U, DAT NIEMAND VAN DIE MANNEN, DIE GENOODIGD WAREN, MIJN AVONDMAAL SMAKEN ZAL."
"25 ¶ EN VELE SCHAREN GINGEN MET HEM; EN HIJ, ZICH OMKEERENDE, ZEIDE TOT HEN: 26 INDIEN IEMAND TOT MIJ KOMT, EN NIET HAAT ZIJN VADER EN MOEDER EN VROUW EN KINDEREN EN BROEDERS EN ZUSTERS, JA, ZELFS OOK ZIJN EIGEN LEVEN, DIE KAN MIJN DISCIPEL NIET ZIJN. 27 EN WIE ZIJN KRUIS NIET DRAAGT, EN MIJ NAVOLGT, DIE KAN MIJN DISCIPEL NIET ZIJN. 28 WANT WIE VAN U, WILLENDE EEN TOREN BOUWEN, ZIT NIET EERST NEDER, EN BEREKENT DE KOSTEN, OF HIJ OOK HEEFT HETGEEN TOT VOLTOOIING NOODIG IS. 29 OPDAT NIET MISSCHIEN, ALS HIJ HET FONDAMENT GELEGD HEEFT, EN NIET KAN VOLEINDIGEN, ALLEN, DIE HET ZIEN, HEM BEGINNEN TE BESPOTTEN, 30 ZEGGENDE: DEZE MENSCH BEGON TE BOUWEN, EN KON HET NIET VOLEINDIGEN. 31 OF WELK KONING, UITGAANDE OM ZICH MET EEN ANDEREN KONING IN DEN KRIJG TE WIKKELEN, ZIT NIET EERST NEDER EN BERAADSLAAGT, OF HIJ MACHTIG IS MET TIEN DUIZEND TE ONTMOETEN DENGENE, DIE MET TWINTIG DUIZEND TEGEN HEM KOMT? 32 ZOO NIET, DAN ZENDT HIJ EEN GEZANTSCHAP, TERWIJL DEZE NOG VERRE IS, EN VRAAGT OM VREDE. 33 ZOO DAN EEN IEGELIJK VAN U, DIE NIET VERLAAT ALLES, WAT HIJ HEEFT, DIE KAN MIJN DISCIPEL NIET ZIJN. 34 HET ZOUT DAN {R. L. W. „DAN." } IS GOED; MAAR INDIEN OOK {R. L. W. „OOK." } HET ZOUT SMAKELOOS GEWORDEN IS, WAARMEDE ZAL HET SMAKELIJK GEMAAKT WORDEN? 35 HET IS NOCH VOOR HET LAND, NOCH VOOR MEST GESCHIKT; MEN WERPT HET WEG. WIE OOREN HEEFT, OM TE HOOREN, DIE HOORE!"
"15:1 ¶ EN AL DE TOLLENAARS EN DE ZONDAARS NADERDEN TOT HEM, OM HEM TE HOOREN. 2 EN DE FARIZEËN EN DE SCHRIFTGELEERDEN MURMUREERDEN, ZEGGENDE: DEZE ONTVANGT ZONDAARS, EN EET MET HEN. 3 EN HIJ SPRAK TOT HEN DEZE GELIJKENIS, ZEGGENDE: 4 WELK MENSCH ONDER U, HEBBENDE HONDERD SCHAPEN, EN ÉÉN VAN DIE VERLIEZENDE, VERLAAT NIET DE NEGEN EN NEGENTIG IN DE WOESTIJN, EN GAAT HET VERLORENE NA, TOTDAT HIJ HET VINDT? 5 EN ALS HIJ HET GEVONDEN HEEFT, LEGT HIJ HET OP ZIJNE

schouders, verblijd zijnde. 6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen samen, zeggende tot hen: Weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was. 7 Ik zeg u, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel over één zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig rechtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben. 8 Of welke vrouw, hebbende tien drachmen, {Een drachme is ongeveer 40 cent.} indien zij één drachme verliest, ontsteekt niet een lamp, en veegt het huis, en zoekt zorgvuldig, totdat zij die vindt? 9 En als zij die gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen samen, zeggende: Weest blijde met mij, want ik heb de drachme gevonden, die ik verloren had. 10 Alzoo, zeg ik u, is er blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar, die zich bekeert."
"11 ¶ En hij zeide: Een zeker mensch had twee zonen. 12 En de jongste van hen zeide tot den vader: Vader! geef mij het deel des goeds, dat mijl toekomt. En hij deelde hun het goed. 13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bij een vergaderd hebbende, is weggereisd naar een vergelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende losbandig. 14 En toen hij alles verteerd had, werd er een groote hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden. 15 En hij ging heen, en vervoegde zich bij een der burgers van dat land; en die zond hem op zijn land, om de zwijnen te weiden. 16 En hij begeerde zijnen buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten; en niemand gaf hem dien. 17 En tot zichzelven gekomen zijnde, zeide hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga hier {R. l. w. „Hier." } van honger? 18 Ik zal opstaan en tot mijnen vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u; 19 {R. v. b. „En." } ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden; maak mij als een van uwe huurlingen. 20 En opstaande, ging hij tot zijnen vader. En toen hij nog ver was, zag hem zijn vader, en werd met ontferming bewogen, en toeloopende, viel hem om zijnen hals, en kuste hem. 21 En de zoon zeide tot hem: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u; {R. v.b. „en." } ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden. 22 Maar de vader zeide tot zijne slaven: Brengt voort het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft een ring aan zijne hand, en voetzolen aan de voeten; 23 en brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vroolijk zijn. 24 Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden;

{R. V. B. „EN." } HIJ WAS VERLOREN, EN IS GEVONDEN! EN ZIJ BEGONNEN VROOLIJK TE ZIJN. 25 EN ZIJN OUDSTE ZOON WAS IN HET VELD; EN TOEN HIJ KWAM, EN HET HUIS GENAAKTE, HOORDE HIJ MUZIEK EN DANS; 26 EN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE EEN VAN DE KNECHTEN, VRAAGDE, WAT DAT MOCHT ZIJN? 27 EN DEZE ZEIDE TOT HEM: UW BROEDER IS GEKOMEN, EN UW VADER HEEFT HET GEMESTE KALF GESLACHT, OMDAT HIJ HEM GEZOND WEDERONTVANGEN HEEFT. 28 MAAR HIJ WERD TOORNIG, EN WILDE NIET INGAAN. EN {R. „ZOO … DAN." } ZIJN VADER GING UIT, EN BAD HEM. 29 DOCH HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT ZIJNEN {R. „DEN." } VADER: ZIE, IK DIEN U ZOOVELE JAREN, EN HEB NOOIT UW GEBOD OVERTREDEN, EN GIJ HEBT MIJ NOOIT EEN BOKJE GEGEVEN, OPDAT IK MET MIJNE VRIENDEN MOCHT VROOLIJK ZIJN. 30 MAAR NU DEZE UW ZOON GEKOMEN IS, DIE UW GOED MET HOEREN DOORGEBRACHT HEEFT, HEBT GIJ VOOR HEM HET GEMESTE KALF GESLACHT. 31 EN HIJ ZEIDE TOT HEM: KIND! GIJ ZIJT ALTIJD BIJ MIJ, EN AL HET MIJNE IS UWE. 32 MEN BEHOORDE DAN VROOLIJK EN BLIJDE TE ZIJN; WANT DEZE UW BROEDER WAS DOOD, EN IS WEDER LEVEND GEWORDEN; EN HIJ WAS VERLOREN, EN IS GEVONDEN."

"16:1 ¶ EN HIJ ZEIDE OOK TOT ZIJNE DISCIPELEN: ER WAS EEN ZEKER RIJK MENSCH, DIE EEN RENTMEESTER HAD; EN DEZE WERD BIJ HEM AANGEKLAAGD, ALS DIE ZIJNE GOEDEREN DOORBRACHT. 2 EN HIJ RIEP HEM, EN ZEIDE TOT HEM: WAT IS DIT, DAT IK VAN U HOOR? DOE REKENING VAN UW RENTMEESTERSCHAP; WANT GIJ ZULT NIET MEER RENTMEESTER KUNNEN ZIJN. 3 EN DE RENTMEESTER ZEIDE BIJ ZICHZELVEN: WAT ZAL IK DOEN, DEWIJL MIJN HEER HET RENTMEESTERSCHAP VAN MIJ NEEMT? GRAVEN KAN IK NIET, TE BEDELEN SCHAAM IK MIJ. 4 IK WEET, WAT IK DOEN ZAL, OPDAT, WANNEER IK VAN HET RENTMEESTERSCHAP ONTZET BEN, IK IN HUNNE HUIZEN MOGE ONTVANGEN WORDEN. 5 EN HIJ RIEP TOT ZICH EEN IEGELIJK VAN DE SCHULDENAARS ZIJNS HEEREN, EN ZEIDE TOT DEN EERSTEN: HOEVEEL ZIJT GIJ MIJNEN HEER SCHULDIG? 6 EN HIJ ZEIDE: HONDERD VAT OLIE. EN HIJ ZEIDE TOT HEM: NEEM UW HANDSCHRIFT, EN ZIT HAASTELIJK NEDER, EN SCHRIJF VIJFTIG. 7 DAARNA ZEIDE HIJ TOT EEN ANDEREN: EN GIJ, HOEVEEL ZIJT GIJ SCHULDIG? EN HIJ ZEIDE: HONDERD MUD TARWE. EN HIJ ZEIDE TOT HEM: NEEM UW HANDSCHRIFT, EN SCHRIJF TACHTIG. 8 EN DE HEER PREES DEN ONRECHTVAARDIGEN RENTMEESTER, OMDAT HIJ VOORZICHTIG GEDAAN HAD; WANT DE ZONEN DEZER EEUW ZIJN VOORZICHTIGER IN HUN GESLACHT, DAN DE ZONEN DES LICHTS. 9 EN IK ZEG U: MAAKT UZELVEN VRIENDEN MET DEN MAMMON DER ONGERECHTIGHEID, OPDAT, WANNEER HET MET U TEN EINDE GAAT, {D. I., ‚WANNEER GIJ ZULT GESTORVEN ZIJN." } GIJ ONTVANGEN MOOGT WORDEN IN DE

eeuwige tabernakelen. 10 Die getrouw is in het minste, is ook in het groote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, is ook in het groote onrechtvaardig. 11 Zoo gij dan in den ongerechtigen mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware toevertrouwen? 12 En indien gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven? 13 Geen huisknecht kan twee heeren dienen; want of hij zal den eenen haten, en den anderen liefhebben, of hij zal den eenen aanhangen, en den anderen verachten; gij kunt niet God dienen en den mammon. 14 En al deze dingen hoorden ook de farizeën, die geldzuchtig waren, en zij beschimpten hem. 15 En hij zeide tot hen: Gij zijt het, die uzelven rechtvaardigt voor de menschen, maar God kent uwe harten; want wat hoog is onder de menschen, is een gruwel voor God. 16 De wet en de profeten zijn geweest tot op Johannes; van dien tijd af wordt het evangelie van het koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk dringt er met geweld binnen. 17 En het is lichter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der wet valle. 18 Een iegelijk, die zijne vrouw verstoot, en een andere trouwt, doet overspel; en een iegelijk, die de van een man verstootene trouwt, doet overspel."

"19 ¶ En er was een zeker rijk mensch, en hij was gekleed met purper en fijn lijnwaad, levende elken dag vroolijk en prachtig. 20 En er was een zeker arme, met name Lazarus, die aan zijne voorpoort lag, vol zweren, 21 en wenschende verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar zelfs de honden kwamen en lekten zijne zweren. 22 En het geschiedde, dat de arme stierf, en door de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham. En de rijke stierf ook, en werd begraven. 23 En in den hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} zijne oogen opslaande, zijnde in pijnen, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijnen schoot. 24 En hij riep en zeide: Vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lazarus, opdat hij den top van zijnen vinger in het water doope, en mijne tong verkoele; want ik lijd smart in deze vlam. 25 Maar Abraham zeide: Kind! gedenk, dat gij uw goed ten volle ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij hier {R. l. w. „Hier."} vertroost, en gij lijdt smart. 26 En boven dit alles, tusschen ons en u is een groote kloof gevestigd, zoodat die vanhier tot u willen overgaan, niet kunnen, en die van daar niet tot ons overkomen. 27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader! dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;

28 WANT IK HEB VIJF BROEDERS; DAT HIJ HUN ERNSTIG BETUIGE, OPDAT OOK ZIJ NIET KOMEN AAN DEZE PLAATS DER PIJN. 29 DOCH {R. L. W. „DOCH." } ABRAHAM ZEIDE TOT HEM: ZIJ HEBBEN MOZES EN DE PROFETEN; DAT ZIJ DIE HOOREN. 30 EN HIJ ZEIDE: NEEN, VADER ABRAHAM! MAAR ZOO IEMAND VAN DE DOODEN TOT HEN HEENGAAT, ZIJ ZULLEN ZICH BEKEEREN. 31 DOCH HIJ ZEIDE TOT HEM: INDIEN ZIJ MOZES EN DE PROFETEN NIET HOOREN, ZOO ZULLEN ZIJ OOK, AL STOND IEMAND UIT DE DOODEN OP, ZICH NIET LATEN OVERREDEN."

"17:1 ¶ EN HIJ ZEIDE TOT ZIJNE {R. „DE." } DISCIPELEN: HET IS ONMOGELIJK, DAT ER GEEN ERGERNISSEN KOMEN; DOCH WEE HEM, DOOR WIEN ZIJ KOMEN! 2 HET ZOU HEM NUTTER ZIJN, DAT EEN MOLENSTEEN OM ZIJNEN HALS GEDAAN, EN HIJ IN DE ZEE GEWORPEN WARE, DAN DAT HIJ ÉÉN VAN DEZE KLEINEN ZOU ERGEREN. 3 GEEFT ACHT OP UZELVEN! {R. V. B. „EN." } INDIEN UW BROEDER {R. V. B. „TEGEN U." } ZONDIGT, BESTRAF HEM; EN INDIEN HIJ BEROUW HEEFT, VERGEEF HET HEM. 4 EN INDIEN HIJ ZEVENMAAL DAAGS TEGEN U ZONDIGT, EN ZEVENMAAL {R. V. B. „DAAGS." } TOT U WEDERKEERT, ZEGGENDE: IK HEB BEROUW, ZOO ZULT GIJ HEM VERGEVEN. 5 EN DE APOSTELEN ZEIDEN TOT DEN HEER: VERMEERDER ONS HET GELOOF. 6 EN DE HEER ZEIDE: ZOO GIJ GELOOF HEBT {R. „HADT." } ALS EEN MOSTERDZAAD, GIJ ZOUDT TOT DEZEN MOERBEZIEBOOM ZEGGEN: WORD ONTWORTELD, EN IN DE ZEE GEPLANT! EN HIJ ZOU U GEHOORZAMEN. 7 EN WIE VAN U HEEFT EEN SLAAF, PLOEGENDE OF HOEDENDE, DIE TOT HEM, ALS HIJ VAN DEN AKKER INKOMT, ZAL ZEGGEN: KOM TERSTOND HIER, EN ZIT AAN? 8 MAAR ZAL HIJ NIET TOT HEM ZEGGEN: BEREID, WAT IK TE AVOND ZAL ETEN, EN OMGORD U, EN BEDIEN MIJ, TOTDAT IK ZAL GEGETEN EN GEDRONKEN HEBBEN; EN EET EN DRINK GIJ DAARNA? 9 DANKT HIJ OOK DEN {R. „DIEN." } SLAAF, OMDAT HIJ GEDAAN HEEFT HETGEEN {R. V. B. „HEM." } BEVOLEN WAS? 10 IK MEEN, NEEN. ALZOO OOK GIJ, WANNEER GIJ ZULT GEDAAN HEBBEN AL, WAT U BEVOLEN IS, ZOO ZEGT: WIJ ZIJN ONNUTTE SLAVEN: {R. V. B. „WANT" } WIJ HEBBEN GEDAAN, WAT WIJ SCHULDIG WAREN TE DOEN."

"11 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ NAAR JERUZALEM REISDE, DAT HIJ DOOR HET MIDDEN VAN SAMARIË EN GALILÉA GING. 12 EN TOEN HIJ IN ZEKER DORP KWAM, ONTMOETTEN HEM TIEN MELAATSCHE MANNEN, DIE VAN VERRE STONDEN; 13 EN ZIJ VERHIEVEN HUNNE STEM, ZEGGENDE: JEZUS, MEESTER, ONTFERM U ONZER! 14 EN HEN ZIENDE, ZEIDE HIJ TOT HEN: GAAT HEEN, EN VERTOONT UZELVEN AAN DE PRIESTERS. EN HET GESCHIEDDE, TERWIJL ZIJ HEENGINGEN, DAT ZIJ GEREINIGD WERDEN. 15 EN EEN VAN HEN, ZIENDE, DAT HIJ GEZOND GEMAAKT WAS, KEERDE WEDER, MET GROOTE STEM GOD VERHEERLIJKENDE. 16 EN HIJ VIEL OP HET AANGEZICHT AAN ZIJNE VOETEN, HEM DANKENDE; EN DEZE WAS

EEN SAMARITAAN. 17 EN JEZUS, ANTWOORDENDE, ZEIDE: ZIJN NIET DE TIEN GEREINIGD GEWORDEN? EN WAAR ZIJN DE NEGEN? 18 ZIJN ER GEEN GEVONDEN, DIE WEDERKEEREN, OM GODE EER TE GEVEN, DAN DEZE VREEMDELING? 19 EN HIJ ZEIDE TOT HEM: STA OP, EN GA HEEN; UW GELOOF HEEFT U BEHOUDEN."

"20 ¶ EN GEVRAAGD ZIJNDE DOOR DE FARIZEËN: WANNEER KOMT HET KONINKRIJK GODS? ANTWOORDDE HIJ HUN EN ZEIDE: HET KONINKRIJK GODS KOMT NIET MET UITERLIJK VERTOON; 21 EN ZIJ ZULLEN NIET ZEGGEN: ZIET HIER, OF ZIET DAAR! WANT ZIET, HET KONINKRIJK GODS IS IN HET MIDDEN VAN U. 22 EN HIJ ZEIDE TOT DE DISCIPELEN: ER ZULLEN DAGEN KOMEN, WANNEER GIJ ZULT WENSCHEN ÉÉN DER DAGEN VAN DEN ZOON DES MENSCHEN TE ZIEN, EN GIJ ZULT DIEN NIET ZIEN. 23 EN ZIJ ZULLEN TOT U ZEGGEN: ZIET HIER, OF ZIET DAAR! GAAT NIET HEEN, EN VOLGT NIET. 24 WANT GELIJK DE BLIKSEM SCHITTERT, DIE VAN HET EENE EINDE ONDER DEN HEMEL TOT HET ANDERE ONDER DEN HEMEL STRAALT, ZOO ZAL DE ZOON DES MENSCHEN ZIJN IN ZIJNEN DAG. 25 MAAR EERST MOET HIJ VEEL LIJDEN, EN VERWORPEN WORDEN DOOR DIT GESLACHT. 26 EN GELIJK HET GESCHIED IS IN DE DAGEN VAN NOACH, ZÓÓ ZAL HET OOK ZIJN IN DE DAGEN VAN DEN ZOON DES MENSCHEN. 27 ZIJ ATEN, ZIJ DRONKEN, ZIJ NAMEN TEN HUWELIJK, ZIJ WERDEN TEN HUWELIJK GEGEVEN, TOT DEN DAG, DAT NOACH IN DE ARK GING; EN DE ZONDVLOED KWAM, EN VERDIERF HEN ALLEN. 28 DESGELIJKS OOK, GELIJK HET GESCHIEDDE IN DE DAGEN VAN LOT: ZIJ ATEN, ZIJ DRONKEN, ZIJ KOCHTEN, ZIJ VERKOCHTEN, ZIJ PLANTTEN, ZIJ BOUWDEN; 29 MAAR OP DEN DAG, DAT LOT VAN SODOM UITGING, REGENDE HET VUUR EN ZWAVEL VAN DEN HEMEL, EN VERDIERF HEN ALLEN. 30 EVENZOO ZAL HET ZIJN TEN DAGE, DAT DE ZOON DES MENSCHEN GEOPENBAARD ZAL WORDEN. 31 TE DIEN DAGE, WIE OP HET DAK ZAL ZIJN, EN ZIJNE VATEN IN HUIS, DIE KOME NIET AF, OM ZE WEG TE NEMEN; EN WIE OP DEN AKKER ZIJN ZAL, DIE KEERE DESGELIJKS NIET TERUG. 32 GEDENKT DER VROUW VAN LOT! 33 AL WIE ZIJN LEVEN ZAL ZOEKEN TE BEHOUDEN, ZAL HET VERLIEZEN; EN AL WIE HET ZAL VERLIEZEN, ZAL HET BEHOUDEN. 34 IK ZEG U: IN DIEN NACHT ZULLEN ER TWEE OP ÉÉN BED ZIJN; DE EEN ZAL WEGGENOMEN, EN DE ANDER ZAL ACHTERGELATEN WORDEN. 35 TWEE ZULLEN TE ZAMEN MALEN; DE EEN ZAL WEGGENOMEN, EN DE ANDER ZAL ACHTERGELATEN WORDEN. 36 EN ZIJ ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: WAAR, HEER? EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAAR HET LICHAAM IS, DAAR ZULLEN OOK {R. L. W. „OOK." } DE ARENDEN VERGADERD WORDEN. 37 "

"18:1 ¶ EN HIJ ZEIDE OOK EEN GELIJKENIS TOT HEN, DAARTOE, DAT ZIJ ALTIJD MOESTEN {R. „MEN BIDDEN MOEST." } BIDDEN EN NIET VERTRAGEN, ZEGGENDE: 2

Er was in zékere stad een zeker rechter, die God niet vreesde, en geen mensch ontzag. 3 En er was in die stad een {R. v. b. „Zekere." } weduwe, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegenover mijne wederpartij. 4 En hij wilde een tijd lang niet; maar daarna zeide hij bij zichzelven: Hoewel ik God niet vrees, en geen mensch ontzie, 5 nochtans, omdat deze weduwe mij moeielijk valt, zal ik haar recht doen, opdat zij niet telkens kome, en mij het hoofd breke. 6 En de Heer zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt. 7 Zou {R. „Zal." } God dan geen recht doen zijnen uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, en {R. „hoewel Hij … is." } zou Hij ten hunnen opzichte langzaam zijn? 8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des menschen, als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?"

"9 ¶ En hij zeide ook tot sommigen, die bij zichzelven vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis: 10 Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden, de één een farizeër, en de ander een tollenaar. 11 De farizeër, staande, bad aldus bij zichzelven: o God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere menschen: roofgierigen, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. 12 Ik vast tweemaal in de week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. 13 En de tollenaar, van verre staande, wilde zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende: o God! wees mij zondaar genadig! 14 Ik zeg u: deze ging af gerechtvaardigd naar zijn huis, meer dan gene {d. i. de een was gerechtvaardigd, de ander niet. } want ieder, die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden."

"15 ¶ En zij brachten ook de kinderkens tot hem, opdat hij ze mocht aanraken; doch de discipelen, dit ziende, bestraften ze. 16 Maar Jezus, hen tot zich roepende, zeide: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert hen niet; want derzulken is het koninkrijk Gods. 17 Voorwaar, ik zeg u: al wie het koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal er geenszins ingaan."

"18 ¶ {Zie Matth. 19:13; Mark. 10:13. } En een zeker overste vraagde hem, zeggende: Goede Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? 19 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één: God. 20 Gij weet de geboden: „Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult niet valsch getuigen;

EER UWEN VADER EN UWE MOEDER." 21 EN HIJ ZEIDE: AL DEZE DINGEN HEB IK ONDERHOUDEN VAN MIJNE JONKHEID AF. 22 EN JEZUS, DIT HOORENDE, ZEIDE TOT HEM: NOG ÉÉN DING ONTBREEKT U; VERKOOP AL WAT GIJ HEBT, EN VERDEEL HET ONDER DE ARMEN, EN GIJ ZULT EEN SCHAT HEBBEN IN DE HEMELEN; {R. „IN DEN HEMEL." } EN KOM HERWAARTS, VOLG MIJ. 23 MAAR TOEN HIJ DIT HOORDE, WERD HIJ ZEER BEDROEFD; WANT HIJ WAS ZEER RIJK. 24 JEZUS NU ZIENDE, DAT HIJ ZEER BEDROEFD WERD, ZEIDE: HOE BEZWAARLIJK ZULLEN ZIJ, DIE GOED HEBBEN, IN HET KONINKRIJK GODS INGAAN! 25 WANT HET IS LICHTER, DAT EEN KEMEL GA DOOR HET OOG EENER NAALD, DAN DAT EEN RIJKE IN HET KONINKRIJK GODS INGA. 26 EN DIE DIT HOORDEN, ZEIDEN: WIE KAN DAN BEHOUDEN WORDEN? 27 EN HIJ ZEIDE: DE DINGEN, DIE ONMOGELIJK ZIJN BIJ DE MENSCHEN, ZIJN MOGELIJK BIJ GOD. 28 EN PETRUS ZEIDE: ZIE, WIJ HEBBEN ALLES VERLATEN, EN ZIJN U GEVOLGD. 29 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: VOORWAAR, IK ZEG U, DAT ER NIEMAND IS, DIE VERLATEN HEEFT HUIS, OF OUDERS, OF BROEDERS, OF VROUW, OF KINDEREN, OM DEN WILLE VAN HET KONINKRIJK GODS. 30 DIE NIET ZAL VEELVULDIG WEDERONTVANGEN IN DEZEN TIJD, EN IN DE TOEKOMENDE EEUW HET EEUWIGE LEVEN."

"31 ¶ EN HIJ NAM DE TWAALVEN TOT ZICH, EN ZEIDE TOT HEN: ZIET, WIJ GAAN OP NAAR JERUZALEM, EN ALLES ZAL VOLBRACHT WORDEN, WAT AANGAANDE DEN ZOON DES MENSCHEN GESCHREVEN IS DOOR DE PROFETEN. 32 WANT HIJ ZAL AAN DE VOLKEN OVERGELEVERD WORDEN, EN HIJ ZAL BESPOT EN SMADELIJK BEHANDELD EN BESPUWD WORDEN. 33 EN HEM GEGEESELD HEBBENDE, ZULLEN ZIJ HEM DOODEN; EN TEN DERDEN DAGE ZAL HIJ OPSTAAN. 34 EN ZIJ VERSTONDEN GEEN VAN DEZE DINGEN, EN DIT WOORD WAS VOOR HEN VERBORGEN, EN ZIJ BEGREPEN NIET WAT GEZEGD WERD."

"35 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ NABIJ JERICHO KWAM, DAT EEN ZEKER BLINDE AAN DEN WEG ZAT, BEDELENDE. 36 EN HOORENDE DE SCHARE VOORBIJGAAN, VRAAGDE HIJ, WAT DIT MOCHT ZIJN? 37 EN ZIJ BOODSCHAPTEN HEM, DAT JEZUS DE NAZARÉNER VOORBIJGING. 38 EN HIJ RIEP, ZEGGENDE: JEZUS, ZOON DAVIDS, ONTFERM U MIJNER! 39 EN DIE VOORAANGINGEN BESTRAFTEN HEM, OPDAT HIJ ZWIJGEN ZOU; MAAR HIJ RIEP DES TE MEER: ZOON DAVIDS, ONTFERM U MIJNER! 40 EN JEZUS, STILSTAANDE, BEVAL, DAT HIJ TOT HEM ZOU GEBRACHT WORDEN. EN TOEN HIJ GENADERD WAS, VRAAGDE HIJ HEM, 41 ZEGGENDE: WAT WILT GIJ, DAT IK U DOEN ZAL? EN HIJ ZEIDE: HEER! DAT IK ZIENDE WORDE. 42 EN JEZUS ZEIDE TOT HEM: WORD ZIENDE! UW GELOOF HEEFT U GEZOND GEMAAKT. 43 EN TERSTOND WERD HIJ ZIENDE, EN VOLGDE HEM, GOD VERHEERLIJKENDE. EN AL HET VOLK, DIT ZIENDE, GAF GODE LOF."

LUKAS 19

"19:1 ¶ En hij kwam in, en ging door Jericho. 2 En zie, er was een man, met name geheeten Zacheüs; en hij was een overste der tollenaren, en hij was rijk. 3 En hij zocht Jezus te zien, wie hij was; en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van gestalte was. 4 En vooruitloopende, klom hij op een wilden vijgeboom, opdat hij hem mocht zien; want hij zou door dien weg voorbij gaan. 5 En toen Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag hij hem, en zeide tot hem: Zacheüs! haast u en kom af; want ik moet heden in uw huis blijven. 6 En hij haastte zich en kwam af, en ontving hem met blijdschap. 7 En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondigen man ingegaan, om te herbergen. 8 En Zacheüs stond, en zeide tot den Heer: Zie, de helft van mijne goederen, Heer! geef ik den armen; en indien ik iemand iets ontnomen heb door valsche aanklacht, dat geef ik vierdubbel weder. 9 En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize heil wedervaren, naardien ook deze een zoon van Abraham is. 10 Want de Zoon des menschen is gekomen, om het verlorene te zoeken en te behouden."

"11 ¶ En toen zij dit hoorden, voegde hij daarbij, en zeide een gelijkenis, omdat hij nabij Jeruzalem was, en zij meenden, dat het koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden. 12 Hij zeide dan: Zeker welgeboren man reisde naar een vergelegen land, om voor zich een koninkrijk te ontvangen, en dan weder te keeren. 13 En geroepen hebbende zijne tien slaven, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: Doet handel, totdat ik kom. 14 Maar zijne burgers haatten hem, en zonden hem een gezantschap na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij. 15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, na het koninkrijk ontvangen te hebben, dat hij zeide, dat die slaven tot hem zouden geroepen worden, aan wie hij het geld gegeven had; opdat hij weten mocht, wat een iegelijk met handelen gewonnen had. 16 En de eerste kwam, en zeide: Heer! uw pond heeft tien ponden er bij gewonnen. 17 En hij zeide tot hem: Wel, goede slaaf! omdat gij in het minste getrouw zijt geweest, zoo heb gezag over tien steden. 18 En de tweede kwam, en zeide: Heer! uw pond heeft vijf ponden gewonnen. 19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden. 20 En een ander kwam, en zeide: Heer! ziehier uw pond, dat ik in een zweetdoek heb weggelegd; 21 want ik vreesde u, omdat gij een straf mensch zijt; gij neemt weg, wat gij niet gelegd, en gij maait, wat gij niet gezaaid

HEBT. 22 {R. V. B. „MAAR." } HIJ ZEIDE TOT HEM: UIT UWEN MOND ZAL IK U OORDEELEN, BOOZE SLAAF! GIJ WIST, DAT IK EEN STRAF MENSCH BEN, NEMENDE WEG, WAT IK NIET GELEGD, EN MAAIENDE, WAT IK NIET GEZAAID HEB. 23 EN WAAROM HEBT GIJ MIJN GELD NIET AAN EEN {R. „DE." } BANK GEGEVEN? EN IK, KOMENDE, ZOU HET MET RENTE OPGEVORDERD HEBBEN. 24 EN HIJ ZEIDE TOT HEN, DIE DAARBIJ STONDEN: NEEMT HET POND VAN HEM WEG, EN GEEFT HET DIEN, DIE DE TIEN PONDEN HEEFT. 25 (EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: HEER! HIJ HEEFT TIEN PONDEN.) 26 WANT IK ZEG U, DAT AAN EEN IEGELIJK, DIE HEEFT, ZAL GEGEVEN WORDEN; MAAR VAN HEM, DIE NIET HEEFT, VAN DIEN ZAL GENOMEN WORDEN OOK WAT HIJ HEEFT. 27 DOCH DEZE MIJNE VIJANDEN, DIE NIET HEBBEN GEWILD, DAT IK OVER HEN KONING ZOU ZIJN, BRENGT HEN HIER, EN SLAAT HEN VOOR MIJ DOOD."

"28 ¶ EN DIT GEZEGD HEBBENDE, GING HIJ VOOR HEN HEEN, EN GING OP NAAR JERUZALEM. 29 {ZIE MATTH. 21; MARK. 11; .JOH. 12:12. } EN HET GESCHIEDDE, TOEN HIJ NABIJ BETHFAGÉ EN BETHANIË GEKOMEN WAS, AAN DEN BERG, GENAAMD DE OLIJFBERG, DAT HIJ TWEE VAN ZIJNE DISCIPELEN UITZOND, 30 ZEGGENDE: GAAT HEEN NAAR HET DORP, DAT TEGENOVER U LIGT, IN HETWELK INKOMENDE, ZULT GIJ EEN VEULEN VASTGEBONDEN VINDEN, WAAROP GEEN MENSCH OOIT HEEFT GEZETEN; MAAKT HET LOS, EN BRENGT HET. 31 EN INDIEN IEMAND U VRAAGT: WAAROM MAAKT GIJ HET LOS? ZOO ZULT GIJ ALDUS TOT HEM ZEGGEN: OMDAT DE HEER HET VAN NOODE HEEFT. 32 EN DIE UITGEZONDEN WAREN, HEENGEGAAN ZIJNDE, VONDEN HET, GELIJK HIJ HUN GEZEGD HAD. 33 EN TOEN ZIJ HET VEULEN LOSMAAKTEN, ZEIDEN DE HEEREN VAN HETZELVE TOT HEN: WAAROM MAAKT GIJ HET VEULEN LOS? 34 EN ZIJ ZEIDEN: OMDAT {R. L. W., OMDAT." } DE HEER HET VAN NOODE HEEFT. 35 EN ZIJ BRACHTEN HET TOT JEZUS. EN HUNNE KLEEDEREN OP HET VEULEN GEWORPEN HEBBENDE, ZETTEN ZIJ JEZUS DAAROP. 36 EN TERWIJL HIJ VOORTGING, SPREIDDEN ZIJ HUNNE KLEEDEREN ONDER HEM OP DEN WEG. 37 EN TOEN HIJ REEDS DE HELLING DES OLIJFBERGS NADERDE, BEGON AL DE MENIGTE DER DISCIPELEN ZICH TE VERBLIJDEN EN GOD TE PRIJZEN MET GROOTE STEM OVER AL DE KRACHTIGE DADEN, DIE ZIJ GEZIEN HADDEN, 38 ZEGGENDE: „GEZEGEND DE KONING, DIE KOMT IN DEN NAAM DES HEEREN!" {PS. 118:26. } VREDE IN DEN HEMEL, EN HEERLIJKHEID IN DEN HOOGE. 39 EN SOMMIGE DER FARIZEËN UIT DE SCHARE ZEIDEN TOT HEM: MEESTER, BESTRAF UWE DISCIPELEN. 40 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: IK ZEG U, ZOO DEZEN ZWIJGEN, ZULLEN DE STEENEN ROEPEN."

"41 ¶ EN TOEN HIJ NADERDE, EN DE STAD ZAG, WEENDE HIJ OVER HAAR, 42 ZEGGENDE: OCH, OF OOK GIJ ERKEND HADT, OOK NOG IN DEZEN UWEN DAG, WAT

TOT UWEN VREDE DIENT! MAAR NU IS HET VERBORGEN VOOR UWE OOGEN. 43 WANT ER ZULLEN DAGEN OVER U KOMEN, DAT UWE VIJANDEN EEN WAL RONDOM U ZULLEN OPWERPEN, EN ZULLEN U OMSINGELEN, EN U VAN ALLE ZIJDEN BENAUWEN; 44 EN ZIJ ZULLEN U TOT DEN GROND NEDERWERPEN, EN UWE KINDEREN IN U; EN ZULLEN IN U GEEN STEEN OP DEN ANDEREN LATEN, DAAROM DAT GIJ DEN TIJD UWER BEZOEKING NIET ERKEND HEBT. 45 EN GEGAAN ZIJNDE IN DEN TEMPEL, BEGON HIJ UIT TE DRIJVEN, DIE DAARIN VERKOCHTEN EN KOCHTEN, 46 ZEGGENDE TOT HEN: ER STAAT GESCHREVEN: „MIJN HUIS IS EEN HUIS DES GEBEDS; {JES. 56:7.} MAAR GIJ HEBT HET TOT EEN ROOVERSHOL GEMAAKT." {ZIE JER. 7:11.} 47 EN HIJ LEERDE DAGELIJKS IN DEN TEMPEL; EN DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE OVERSTEN DES VOLKS ZOCHTEN HEM OM TE BRENGEN. 48 EN ZIJ VONDEN NIET, WAT ZIJ DOEN ZOUDEN; WANT AL HET VOLK HING HEM AAN, OM HEM TE HOOREN."

"20:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE OP EEN DER {R. „DIER."} DAGEN, TOEN HIJ IN DEN TEMPEL HET VOLK LEERDE, EN HET EVANGELIE VERKONDIGDE, DAT DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN MET DE OUDSTEN DAARBIJ KWAMEN, 2 EN TOT HEM SPRAKEN, ZEGGENDE: ZEG ONS, OP WELK GEZAG GIJ DEZE DINGEN DOET; OF WIE HIJ IS, DIE U DIT GEZAG HEEFT GEGEVEN? 3 EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE TOT HEN: IK ZAL U OOK ÉÉN WOORD VRAGEN, EN ZEGT MIJ: 4 DE DOOP VAN JOHANNES, WAS DIE UIT DEN HEMEL OF UIT DE MENSCHEN? 5 EN ZIJ OVERLEGDEN ONDER ELKANDER, ZEGGENDE: INDIEN WIJ ZEGGEN: UIT DEN HEMEL, ZOO ZAL HIJ ZEGGEN: WAAROM HEBT GIJ HEM {R. V. B. „DAN."} NIET GELOOFD? 6 EN INDIEN WIJ ZEGGEN: UIT DE MENSCHEN, ZOO ZAL AL HET VOLK ONS STEENIGEN; WANT HET IS OVERTUIGD, DAT JOHANNES EEN PROFEET WAS. 7 EN ZIJ ANTWOORDDEN, DAT ZIJ NIET WISTEN VAN WAAR! 8 EN JEZUS ZEIDE TOT HEN: ZOO ZEG IK U OOK NIET, OP WELK GEZAG IK DEZE DINGEN DOE."

"9 ¶ {ZIE MATTH. 21:33; MARK. 12:1.} EN HIJ BEGON TOT HET VOLK DEZE GELIJKENIS TE ZEGGEN: EEN {R. V. B. „ZEKER."} MENSCH PLANTTE EEN WIJNGAARD, EN VERHUURDE DIEN AAN LANDLIEDEN, EN GING EEN LANGEN TIJD BUITEN 'S LANDS. 10 EN TOEN DE TIJD DAAR WAS, ZOND HIJ TOT DE LANDLIEDEN EEN SLAAF, OPDAT ZIJ HEM VAN DE VRUCHT DES WIJNGAARDS GEVEN ZOUDEN; MAAR DE LANDLIEDEN SLOEGEN HEM, EN ZONDEN HEM LEDIG WEG. 11 EN WEDEROM ZOND HIJ EEN ANDEREN SLAAF; MAAR OOK DIEN GESLAGEN EN SMADELIJK BEHANDELD HEBBENDE, ZONDEN ZIJ HEM LEDIG WEG. 12 EN WEDEROM ZOND HIJ EEN DERDEN; MAAR OOK DEZEN VERWONDDEN ZIJ, EN WIERPEN HEM UIT. 13 EN DE HEER DES WIJNGAARDS ZEIDE: WAT ZAL IK DOEN?

Ik zal mijnen geliefden zoon zenden; wellicht als zij dezen zien, zullen zij ontzag voor hem hebben. 14 Maar toen de landlieden hem zagen, overlegden zij onder elkander, zeggende: Deze is de erfgenaam; {R. v. b. „Komt." } laat ons hem dooden, opdat de erfenis onze worde. 15 En toen zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij hem. Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen? 16 Hij zal komen en deze landlieden ombrengen, en zal den wijngaard aan anderen geven. En toen zij dit hoorden, zeiden zij: 17 Dat zij verre! Maar hij zag hen aan, en zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: „De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, die is geworden tot een hoofd des hoeks?" {Ps. 118:22. } 18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verbrijzeld worden; en op wien hij vallen zal, dien zal hij verpletteren. 19 En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten te dier ure de handen aan hem te slaan; en zij vreesden het volk; want zij wisten, dat hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had."

"20 ¶ {Zie Matth. 22:15; Mark. 12:13. } En zij bespiedden hem, en zonden verspieders uit, die veinsden rechtvaardig te zijn; opdat zij hem in zijne rede vangen mochten, ten einde hem aan de heerschappij en de macht des stadhouders over te leveren. 21 En zij vraagden hem, zeggende: Meester! wij weten, dat gij recht spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in waarheid. 22 Is het ons geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet? 23 En hij, hunne arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij? 24 Toont mij een denaar! Wiens beeld en opschrift heeft die? En zij, antwoordende, zeiden: Des keizers. 25 En hij zeide tot hen: Geeft dan den keizer wat des keizers is, en Gode wat Gods is. 26 En zij konden hem in zijn woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over zijn antwoord, zwegen zij."

"27 ¶ En tot hem kwamen sommige der sadduceën, die ontkennen, dat er een opstanding is, en vraagden hem, 28 zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: zoo iemands broeder sterft, die een vrouw heeft, en hij kinderloos sterft, dat zijn broeder de vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken. 29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam een vrouw, en stierf kinderloos. 30 En de tweede nam de vrouw, en deze stierf kinderloos. {Velen laten de woorden tusschen weg. } 31 En de derde nam haar; en desgelijks ook de zeven lieten geen kinderen na, en stierven. 32 En het laatst van allen stierf ook de vrouw. 33 In de

OPSTANDING DAN, WIEN VAN DEZEN ZAL ZIJ TOT VROUW ZIJN? WANT DE ZEVEN HEBBEN HAAR TOT VROUW GEHAD. 34 EN JEZUS {R. V. B. „ANTWOORDENDE." } ZEIDE TOT HEN: DE ZONEN DEZER EEUW HUWEN, EN WORDEN TEN HUWELIJK GEGEVEN. 35 MAAR DIE WAARDIG ZULLEN GEACHT ZIJN DIE EEUW TE VERWERVEN EN DE OPSTANDING UIT DE DOODEN, ZULLEN NOCH HUWEN, NOCH TEN HUWELIJK GEGEVEN WORDEN; 36 WANT ZIJ KUNNEN OOK NIET MEER STERVEN; WANT ZIJ ZIJN DEN ENGELEN GELIJK, EN ZIJN ZONEN GODS, DAAR ZIJ ZONEN DER OPSTANDING ZIJN. 37 EN DAT DE DOODEN OPGEWEKT WORDEN, HEEFT OOK MOZES AANGEWEZEN IN DE GESCHIEDENIS VAN HET DOORNBOSCH, ALS HIJ DEN HEER NOEMT „DEN GOD ABRAHAMS, EN DEN GOD IZAÄKS, EN DEN GOD JAKOBS"; {EXOD. 3:6. } 38 DOCH HIJ IS NIET EEN GOD VAN DOODEN, MAAR VAN LEVENDEN; WANT VOOR HEM LEVEN ALLEN."

"39 ¶ EN SOMMIGE DER SCHRIFTGELEERDEN, ANTWOORDENDE, ZEIDEN: MEESTER! GIJ HEBT WÉL GESPROKEN. 40 EN ZIJ DURFDEN HEM NIETS MEER VRAGEN. 41 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: HOE ZEGGEN ZIJ, DAT DE CHRISTUS DAVIDS ZOON IS? 42 EN DAVID ZELF ZEGT IN HET BOEK DER PSALMEN: „DE HEER HEEFT GEZEGD TOT MIJNEN HEER: ZIT AAN MIJNE RECHTERHAND, 43 TOTDAT IK UWE VIJANDEN ZAL GEZET HEBBEN TOT EEN VOETBANK UWER VOETEN." {PS. 110:1. } 44 DAVID DAN NOEMT HEM „HEER," EN HOE IS HIJ ZIJN ZOON? 45 EN TEN AANHOORE VAN AL HET VOLK, ZEIDE HIJ TOT ZIJNE DISCIPELEN: 46 WACHT U VOOR DE SCHRIFTGELEERDEN, DIE WILLEN WANDELEN IN LANGE KLEEDEREN, EN BEMINNEN DE BEGROETINGEN OP DE MARKTEN, EN DE VOORGESTOELTEN IN DE SYNAGOGEN, EN DE VOORAANZITTINGEN IN DE MAALTIJDEN; 47 DIE DE HUIZEN DER WEDUWEN OPETEN, EN VOOR DEN SCHIJN LANGE GEBEDEN DOEN. DEZEN ZULLEN ZWAARDER OORDEEL ONTVANGEN."

"21:1 ¶ {ZIE MARK. 12:41. } EN OPZIENDE, ZAG HIJ DE RIJKEN HUNNE GAVEN IN DE SCHATKIST WERPEN. 2 EN HIJ ZAG OOK EEN ZEKERE ARME WEDUWE TWEE PENNINGEN {ONGEVEER ÉÉN CENT. } DAARIN WERPEN. 3 EN HIJ ZEIDE: WAARLIJK, IK ZEG U, DAT DEZE ARME WEDUWE MEER DAN ALLEN HEEFT INGEWORPEN. 4 WANT ALLE DEZEN HEBBEN VAN HUNNEN OVERVLOED INGEWORPEN TOT DE GAVEN GODS; MAAR DEZE HEEFT VAN HAAR GEBREK AL DEN LEEFTOCHT, DIEN ZIJ HAD, INGEWORPEN."

"5 ¶ {ZIE MATTH. 24; MARK. 13:1. } EN TOEN SOMMIGEN VAN DEN TEMPEL ZEIDEN, DAT HIJ MET SCHOONE STEENEN EN SCHENKINGEN VERSIERD WAS, ZEIDE HIJ: 6 WAT DEZE DINGEN AANGAAT, DIE GIJ AANSCHOUWT, ER ZULLEN DAGEN KOMEN, WAARIN GEEN STEEN OP DEN ANDEREN ZAL GELATEN WORDEN, DIE NIET ZAL WORDEN AFGEBROKEN. 7 EN ZIJ VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: MEESTER!

wanneer zullen dan deze dingen zijn? en wat is het teeken, wanneer deze dingen zullen geschieden? 8 En hij zeide: Ziet toe, dat gij niet misleid wordt; want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben het; en de tijd is nabij gekomen! Gaat dan hen niet na. 9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en beroeringen, wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten eerst geschieden; maar niet terstond is het einde. 10 Toen zeide hij tot hen: Volk zal opstaan tegen volk, en koninkrijk tegen koninkrijk. 11 En er zullen groote aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, en hongersnooden, en pestilentiën; en er zullen schrikverwekkende dingen en groote teekenen van den hemel geschieden. 12 Maar vóór dit alles, zullen zij hunne handen aan u slaan en u vervolgen, u overleverende in synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om mijns naams wil. 13 Maar het zal u tot een getuigenis strekken. 14 Neemt dan in uwe harten voor, van te voren niet te overdenken, hoe gij u verantwoorden zult. 15 Want ik zal u mond en wijsheid geven, welke al uwe tegenstanders niet zullen kunnen tegenspreken of {R. „Noch." } wederstaan. 16 En gij zult overgeleverd worden zelfs door ouders en broeders en bloedverwanten en vrienden; en zij zullen er van u dooden. 17 En gij zult door allen gehaat worden om mijns naams wil. 18 En geen haar van uw hoofd zal verloren gaan. 19 Gewint uwe zielen door uwe volharding. {In den zin van Matth. 24:13 en Luk. 17:33; door te volharden zouden zij het heil niet verliezen. And. vertalen: „Bezit uwe zielen door uwe volharding." }"

"20 ¶ Maar wanneer gij Jeruzalem door heirlegers omsingeld ziet, weet alsdan, dat hare verwoesting nabij gekomen is. 21 Dat dan die in Judéa zijn, vlieden naar de bergen; en die in het midden van haar {d. i. van Jeruzalem. } zijn, dat zij er uit trekken, en die op het land zijn, dat zij er niet ingaan. 22 Want dit zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, wat geschreven staat. 23 Doch wee de zwangeren en de zogenden in die dagen! want er zal groote nood zijn in het land, en toorn over {R. „Onder." } dit volk. 24 En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder al de volken; en Jeruzalem zal door de volken vertreden worden, totdat de tijden der volken vervuld zullen zijn. 25 En er zullen teekenen zijn aan zon en maan en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken, in radeloosheid, bij het bruisen van zee en watergolven, {R. „als zee en

WATERGOLVEN BRUISEN." } 26 DAAR DEN MENSCHEN HET HART ZAL BEZWIJKEN VAN VREES EN VERWACHTING DER DINGEN, DIE OVER HET AARDRIJK ZULLEN KOMEN; WANT DE KRACHTEN DER HEMELEN ZULLEN BEWOGEN WORDEN. 27 EN ALSDAN ZULLEN ZIJ DEN ZOON DES MENSCHEN ZIEN KOMEN IN EEN WOLK, MET KRACHT EN GROOTE HEERLIJKHEID. 28 ALS NU DEZE DINGEN BEGINNEN TE GESCHIEDEN, ZIET OMHOOG, EN HEFT UWE HOOFDEN OPWAARTS, OMDAT UWE VERLOSSING NABIJ IS."

"29 ¶ EN HIJ ZEIDE TOT HEN EEN GELIJKENIS: ZIET DEN VIJGEBOOM EN AL DE BOOMEN; 30 WANNEER ZIJ REEDS UITSPRUITEN, ZOO WEET GIJ, DIT ZIENDE, UIT UZELVEN, DAT DE ZOMER REEDS NABIJ IS. 31 ZOO OOK GIJ, WANNEER GIJ DEZE DINGEN ZIET GESCHIEDEN, WEET, DAT HET KONINKRIJK GODS NABIJ IS. 32 VOORWAAR, IK ZEG U, DAT DIT GESLACHT GEENSZINS ZAL VOORBIJGAAN, TOTDAT ALLES ZAL GESCHIED ZIJN. 33 DE HEMEL EN DE AARDE ZULLEN VOORBIJGAAN, MAAR MIJNE WOORDEN ZULLEN GEENSZINS VOORBIJGAAN. 34 EN GEEFT ACHT OP UZELVEN, DAT UWE HARTEN NIET MISSCHIEN BEZWAARD WORDEN MET BRASSERIJ EN DRONKENSCHAP EN ZORGVULDIGHEDEN DES LEVENS, EN DIE DAG U PLOTSELING OVERVALLE! 35 WANT GELIJK EEN STRIK ZAL HIJ KOMEN OVER ALLEN, DIE OP DEN GANSCHEN AARDBODEM WONEN. 36 WAAKT DAN, TE ALLEN TIJD BIDDENDE, DAT GIJ MOOGT WAARDIG GEACHT WORDEN TE ONTVLIEDEN AL DEZE DINGEN, DIE GESCHIEDEN ZULLEN, EN TE BESTAAN VOOR DEN ZOON DES MENSCHEN. 37 DES DAAGS NU WAS HIJ LEERENDE IN DEN TEMPEL; EN DES NACHTS GING HIJ UIT, EN VERNACHTTE OP DEN BERG, GENAAMD DE OLIJFBERG. 38 EN AL HET VOLK KWAM DES MORGENS VROEG TOT HEM IN DEN TEMPEL, OM HEM TE HOOREN."

"22:1 ¶ EN HET FEEST DER ONGEZUURDE BROODEN, GENAAMD PASCHA, WAS NABIJ; 2 EN DE OVERPRIESTERS EN DE SCHRIFTGELEERDEN ZOCHTEN, HOE ZIJ HEM OMBRENGEN ZOUDEN; WANT ZIJ VREESDEN HET VOLK. {ZIE MATTH. 26:14; MARK. 14:10.} 3 EN DE SATAN VOER IN JUDAS, DIE BIJGENAAMD WAS ISKARIOT, ZIJNDE UIT HET GETAL DER TWAALVEN. 4 EN HIJ GING HEEN, EN SPRAK MET DE OVERPRIESTERS EN HOOFDLIEDEN, HOE HIJ HEM HUN ZOU OVERLEVEREN. 5 EN ZIJ WAREN VERBLIJD, EN KWAMEN OVEREEN HEM GELD TE GEVEN. 6 EN HIJ BELOOFDE HET, EN ZOCHT GELEGENHEID, OM HEM HUN OVER TE LEVEREN BUITEN HET VOLK OM."

"7 ¶ EN DE DAG DER ONGEZUURDE BROODEN KWAM, WAAROP HET PASCHA MOEST GESLACHT WORDEN. 8 EN HIJ ZOND PETRUS EN JOHANNES UIT, ZEGGENDE: GAAT HEEN, EN BEREIDT ONS HET PASCHA, OPDAT WIJ HET ETEN MOGEN. 9 EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WAAR WILT GIJ, DAT WIJ HET BEREIDEN? 10 EN HIJ

zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad ingaat, zal u een mensch ontmoeten, dragende een kruik waters; volgt hem in het huis, waar hij ingaat. 11 En gij zult zeggen tot den heer van het huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, waar ik het pascha met mijne discipelen eten zal? 12 En hij zal u een groote, toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar. 13 En zij, heengaande, vonden het, gelijk hij hun gezegd had, en bereidden het pascha. 14 En toen de ure gekomen was, zat hij aan, en de twaalf {„Twaalf" ontbreekt in vele handschriften.} apostelen met hem. 15 En hij zeide tot hen: Ik heb grootelijks begeerd, {Lett. met begeeren heb ik begeerd.} dit pascha met u te eten, vóór dat ik lijde. 16 Want ik zeg u, dat ik geenszins meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het koninkrijk Gods. 17 En als hij een drinkbeker genomen, en gedankt had, zeide hij: Neemt dezen, en deelt hem onder elkander! 18 Want ik zeg u, dat ik geenszins drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn. {Zie Matth. 26:26; Mark. 14:22; 1 Kor. 11:23.} 19 En hij nam brood, en toen hij gedankt had, brak hij het, en gaf het hun, zeggende: Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt, doet dit tot mijne gedachtenis. 20 Desgelijks ook den drinkbeker, na den maaltijd, zeggende: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in mijn bloed, dat voor u vergoten wordt."
"21 ¶ Doch ziet, de hand desgenen, die mij overlevert, is met mij aan de tafel. 22 En de Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk besloten is; doch wee dien mensch, door wien hij overgeleverd wordt! 23 En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch mocht zijn, die dat doen zou. 24 En er werd ook twist onder hen, wie van hen geacht moest worden de meeste te zijn. 25 En hij zeide tot hen: De koningen der volken heerschen over hen, en die gezag over hen voeren, worden weldoeners genoemd. 26 Doch gij niet alzoo! maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en de voorganger, als een die dient. 27 Want wie is meerder, die aanzit, of die dient? Is het niet die aanzit? Maar ik ben in het midden van u, als een die dient. 28 En gij zijt het, die met mij volhard hebt in mijne verzoekingen. 29 En ik verordineer u een koninkrijk, gelijkerwijs mijn Vader het mij verordineerd heeft; 30 opdat gij eet en drinkt aan mijne tafel in mijn koninkrijk, en zit op tronen, oordeelende de twaalf stammen Israëls. 31 En de Heer zeide: Simon, Simon! zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe; 32 maar ik heb voor u gebeden,

opdat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, versterk uwe broeders. 33 En hij zeide tot hem: Heer! ik ben bereid, met u zelfs in de gevangenis en in den dood te gaan. 34 Maar hij zeide: Ik zeg u, Petrus! de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal geloochend hebt, dat gij mij kent. 35 En hij zeide tot hen: Toen ik u uitzond, zonder beurs, en zak, en voetzolen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets. 36 Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een beurs heeft, die neme ze, desgelijks ook een zak; en die er geen heeft, verkoope zijn kleed, en koope een zwaard. 37 Want ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven staat, aan mij volbracht moet worden: „En hij was onder de misdadigers gerekend." {Jes. 53:12.} Want ook de dingen, mij aangaande, hebben een einde. 38 En zij zeiden: Heer! zie hier twee zwaarden. En hij zeide tot hen: Het is genoeg."

"39 ¶ En uitgaande, vertrok hij, gelijk hij gewoon was, naar den Olijfberg; en hem volgden ook de {R. „zijne."} discipelen. 40 {Zie Matth. 25:36; Mark. 14:32; Joh. 18:9.} En toen hij aan de plaats gekomen was, zeide hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt. 41 En hij verwijderde zich van hen omtrent een steenworp; en knielde neder, en bad, 42 Zeggende: Vader! och of Gij wildet dezen drinkbeker van mij wegnemen! doch niet mijn wil, maar de uwe geschiede. 43 En hem verscheen een engel van den hemel, die hem versterkte. 44 En in zwaren strijd zijnde, bad hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk groote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen. 45 En van het gebed opstaande, kwam hij tot de {R. „zijne."} discipelen, en vond hen slapende van droefheid. 46 En hij zeide tot hen: Waarom slaapt gij? staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt."

"47 ¶ {R. v. b. „En."} Terwijl hij nog sprak, zie een schare; en een van de twaalven, die genaamd was Judas, ging hen voor, en naderde Jezus, om hem te kussen. 48 En Jezus zeide tot hem: Judas! levert gij den Zoon des menschen over met een kus? 49 En die om hem heen waren, ziende wat er geschieden zou, zeiden tot hem: Heer! zullen wij met het zwaard slaan? 50 En een uit hen sloeg den slaaf des hoogepriesters, en hieuw zijn rechteroor af. 51 En Jezus, antwoordende, zeide: Laat het tot hiertoe! en zijn oor aangeraakt hebbende, heelde hij hem. 52 En Jezus zeide tot de overpriesters en de hoofdlieden des tempels en de oudsten, die tegen hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen een roover? 53 Toen ik dagelijks met u

WAS IN DEN TEMPEL; HEBT GIJ DE HANDEN TEGEN MIJ NIET UITGESTOKEN; MAAR DIT IS UWE URE EN DE MACHT DER DUISTERNIS."

"54 ¶ EN ZIJ GREPEN HEM, EN LEIDDEN HEM WEG, EN BRACHTEN HEM IN HET HUIS DES HOOGEPRIESTERS. EN PETRUS VOLGDE VAN VERRE. 55 EN TOEN ZIJ VUUR ONTSTOKEN HADDEN IN HET MIDDEN VAN HET VOORHOF, EN ZIJ TE ZAMEN NEDERZATEN, ZAT PETRUS IN HET MIDDEN VAN HEN. 56 EN ZEKERE DIENSTMAAGD, ZIENDE HEM BIJ HET VUUR ZITTEN, EN HEM AANSTARENDE, ZEIDE: OOK DEZE WAS MET HEM. 57 MAAR HIJ VERLOOCHENDE HEM, ZEGGENDE: VROUW! IK KEN HEM NIET. 58 EN KORT DAARNA EEN ANDER, HEM ZIENDE, ZEIDE: OOK GIJ ZIJT VAN HEN. MAAR PETRUS ZEIDE: MENSCH! IK BEN 'T NIET. 59 EN NA VERLOOP VAN OMTRENT ÉÉN UUR, BEVESTIGDE HET EEN ANDER, ZEGGENDE: IN WAARHEID, OOK, DEZE WAS MET HEM, WANT HIJ IS OOK EEN GALILEËR. 60 MAAR PETRUS, ZEIDE: MENSCH! IK WEET NIET, WAT GIJ ZEGT. EN TERSTOND, TERWIJL HIJ NOG SPRAK, KRAAIDE DE HAAN. 61 EN DE HEER, ZICH OMKEERENDE, ZAG PETRUS AAN; EN PETRUS WERD INDACHTIG HET WOORD DES HEEREN, HOE HIJ HEM GEZEGD HAD: EER DE HAAN ZAL GEKRAAID HEBBEN, ZULT GIJ MIJ DRIEMAAL VERLOOCHENEN. 62 EN PETRUS, {V. L. W. „PETRUS." } NAAR BUITEN GAANDE, WEENDE BITTERLIJK."

"63 ¶ EN DE MANNEN, DIE HEM {R. „JEZUS." } VASTHIELDEN, BESPOTTEN EN SLOEGEN HEM; 64 EN HEM BEDEKKENDE, {R. V. B. „SLOEGEN HEM OP HET AANGEZICHT, EN" ... } VRAAGDEN ZIJ HEM, ZEGGENDE: PROFETEER, WIE HET IS, DIE U GESLAGEN HEEFT? 65 EN VELE ANDERE DINGEN ZEIDEN ZIJ TEGEN HEM, LASTERENDE. 66 EN TOEN HET DAG GEWORDEN WAS, VERGADERDEN DE OUDSTEN DES VOLKS EN DE OVERPRIESTERS EN SCHRIFTGELEERDEN, EN BRACHTEN HEM IN HUNNEN RAAD, 67 ZEGGENDE: INDIEN GIJ DE CHRISTUS ZIJT, ZEG HET ONS? EN HIJ ZEIDE TOT HEN: INDIEN IK HET U ZEG, GIJ ZULT HET NIET GELOOVEN; 68 EN INDIEN IK U {R. V. B. „OOK." } VRAGEN ZOU, GIJ ZOUDT MIJ NIET ANTWOORDEN, NOCH LOSLATEN. {R. L. W. „NOCH LOSLATEN." } 69 MAAR {R. L. W. „MAAR." } VAN NU AAN ZAL DE ZOON DES MENSCHEN GEZETEN ZIJN AAN DE RECHTERHAND DER KRACHT GODS. 70 EN ZIJ ZEIDEN ALLEN: ZIJT GIJ DAN DE ZOON GODS? EN HIJ ZEIDE TOT HEN: GIJ ZEGT, DAT IK HET BEN. 71 EN ZIJ ZEIDEN: WAT HEBBEN WIJ NOG GETUIGENIS VAN NOODE? WANT WIJZELVEN HEBBEN HET UIT ZIJNEN MOND GEHOORD."

"23:1 ¶ {ZIE MATTH. 27; MARK. 15 JOH. 18:28 EN 19 } EN DE GEHEELE MENIGTE VAN HEN STOND OP, EN LEIDDE HEM TOT PILATUS. 2 EN ZIJ BEGONNEN HEM TE BESCHULDIGEN, ZEGGENDE: WIJ HEBBEN BEVONDEN, DAT DEZE ONS {R. „HET." } VOLK AFKEERIG MAAKT, EN VERBIEDT DEN KEIZER SCHATTING TE GEVEN,

zeggende, dat hijzelf Christus, een koning, is. 3 En Pilatus vraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? En hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het. 4 En Pilatus zeide tot de overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld in dezen mensch. 5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij zet het volk op, leerende door geheel Judéa, begonnen hebbende van Galiléa tot hiertoe. 6 Toen nu Pilatus van Galiléa hoorde, vraagde hij, of die mensch een Galiïeër was? 7 En vernemende, dat hij uit het gebied van Herodes was, zond hij hem tot Herodes, die ook zelf in die dagen te Jeruzalem was. 8 En toen Herodes Jezus zag, was hij zeer verblijd; want hij was sedert lang begeerig geweest hem te zien, omdat hij veel van hem gehoord had; en hij hoopte eenig teeken door hem te zien geschieden. 9 En hij vraagde hem met vele woorden; doch hij antwoordde hem niets. 10 En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden, en beschuldigden hem heftig. 11 En Herodes met zijne krijgslieden, hem met verachting behandeld en bespot hebbende, deed hem een blinkend kleed aan, en zond hem weder tot Pilatus. 12 En Pilatus en Herodes werden op dien dag vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijandschap tegen elkander."

"13 ¶ En Pilatus, de overpriesters en de oversten en het volk bijeengeroepen hebbende, zeide tot hen: 14 Gij hebt dezen mensch tot mij gebracht, als een, die het volk afkeerig maakt; en ziet, ik heb hem in uwe tegenwoordigheid verhoord, en heb in dezen mensch geen schuld gevonden, aangaande hetgeen waarover gij hem aanklaagt. 15 Ja, ook Herodes niet; want ik heb u tot hem gezonden, en ziet, er is door hem niets gedaan, dat des doods waardig is. 16 Zoo zal ik hem dan kastijden en loslaten. 17 En hij moest hun op het feest één loslaten. {De echtheid van vs. 17 is twijfelachtig.} 18 Doch al de menigte riep tegelijk, zeggende: Weg met dezen! en laat ons Barabbas los! 19 die wegens zeker oproer, dat in de stad geschied was, en wegens moord in de gevangenis geworpen was. 20 Pilatus dan {V. l. „En Pilatus."} riep hun wederom toe, willende Jezus loslaten. 21 Maar zij riepen er tegen in, zeggende: Kruisig, kruisig hem! 22 En hij zeide ten derden maal tot hen: Wat heeft deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld des doods in hem gevonden. Ik zal hem dan kastijden en loslaten. 23 Maar zij hielden aan met groot geroep, eischende, dat hij zou gekruisigd worden; en hun en der overpriesteren geroep behield de overhand. 24 En Pilatus oordeelde, dat hun eisch geschieden zou. 25

En hij liet {R. v. b. „hun." } dengene los, die wegens oproer en moord in de gevangenis geworpen was, dien zij geëischt hadden; en Jezus gaf hij over tot hunnen wil." "26 ¶ En toen zij hem wegleidden, namen zij zekeren Simon van Cyréne, komende van den akker, en leiden hem het kruis op, om het achter Jezus te dragen. 27 En een groote menigte van het volk en van vrouwen volgde hem, die {R. v. b. „ook." } weenden en hem beklaagden. 28 En Jezus, zich tot haar keerende, zeide: Dochters van Jeruzalem! weent niet over mij, maar weent over uzelven en over uwe kinderen! 29 Want ziet, er komen dagen, waarin men zeggen zal: Welgelukzalig de onvruchtbaren en de schooten, die niet gebaard, en de borsten, die niet gezoogd hebben. 30 Dan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons! en tot de heuvelen: Bedekt ons! 31 Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?"

"32 ¶ En er werden ook twee anderen, boosdoeners, geleid, om met hem gedood te worden. 33 En toen zij kwamen aan de plaats, genaamd Schedelplaats, kruisigden zij hem aldaar, en de boosdoeners, den een ter rechter- en den ander ter linkerzijde. 34 En Jezus zeide: Vader! vergeef hun, want zij weten niet, wat zij doen. En verdeelende zijne kleederen, wierpen zij het lot. 35 En het volk stond en zag het aan. En ook de oversten met hen beschimpten hem, zeggende: Anderen heeft hij verlost, dat hij zichzelven verlosse, indien hij de Christus is, de uitverkorene Gods. 36 En ook de krijgsknechten, tot hem komende, bespotten hem, en boden hem zuren wijn aan, 37 en zeiden: Indien gij de koning der Joden zijt, verlos uzelven! 38 En er was ook een opschrift boven hem geschreven met grieksche en romeinsche en hebreeuwsche letters: Deze is de koning der Joden. 39 En een van de boosdoeners, die gehangen waren, lasterde hem: Zijt gij niet de Christus? {R. „zeggende: Indien gij de Christus zijt." } verlos uzelven en ons! 40 Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, en zeide: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? 41 En wij toch rechtvaardig; want wij ontvangen hetgeen onze daden waard zijn; maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. 42 En hij zeide tot Jezus: Heer! gedenk mijner, wanneer gij in uw koninkrijk zult komen. 43 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, ik zeg u: Heden zult gij met mij in het paradijs zijn."

"44 ¶ En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over het geheele land {Of „aarde." } tot de negende ure toe. 45 En de zon werd

VERDUISTERD, EN HET VOORHANGSEL DES TEMPELS SCHEURDE DOORMIDDEN. 46 EN JEZUS, ROEPENDE MET GROOTE STEM, ZEIDE: VADER! IN UWE HANDEN BEVEEL {R. „WIL IK BEVELEN." } IK MIJNEN GEEST. EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, STIERF HIJ. 47 DE HOOFDMAN OVER HONDERD NU, ZIENDE WAT GESCHIED WAS, VERHEERLIJKTE GOD, EN ZEIDE: WAARLIJK, DEZE MENSCH WAS RECHTVAARDIG. 48 EN AL DE SCHAREN, DIE SAMENGEKOMEN WAREN OM DIT TE AANSCHOUWEN, GEZIEN HEBBENDE DE DINGEN, DIE GESCHIED WAREN, KEERDEN WEDER, SLAANDE OP DE {R. „HUNNE." } BORST. 49 EN AL ZIJNE BEKENDEN STONDEN VAN VERRE, OOK DE VROUWEN, DIE HEM GEVOLGD WAREN VAN GALILÉA, EN ZAGEN DIT AAN."
"50 ¶ EN ZIE, EEN MAN, MET NAME JOZEF, ZIJNDE EEN RAADSHEER, EEN GOED EN RECHTVAARDIG MAN, 51 (DEZE HAD NIET MEDE BEWILLIGD IN HUNNEN RAAD EN HANDEL,) VAN ARIMATHÉA, EEN STAD DER JODEN, DIE OOK ZELF HET KONINKRIJK GODS VERWACHTTE; 52 DEZE GING TOT PILATUS, EN VERZOCHT OM HET LICHAAM VAN JEZUS. 53 EN TOEN HIJ HET AFGENOMEN HAD, WIKKELDE HIJ HET IN FIJN LIJNWAAD, EN LEIDE HEM {R. „HET." } IN EEN GRAF, IN EEN ROTS UITGEHOUWEN, WAARIN NOG NOOIT IEMAND GELEGD WAS. 54 EN HET WAS DE DAG DER VOORBEREIDING, EN DE SABBAT BRAK AAN. 55 EN {R. V. B. „OOK." } DE VROUWEN, DIE MET HEM GEKOMEN WAREN UIT GALILÉA, VOLGDEN, EN AANSCHOUWDEN HET GRAF, EN HOE ZIJN LICHAAM GELEGD WAS. 56 EN WEDERGEKEERD ZIJNDE, BEREIDDEN ZIJ SPECERIJEN EN BALSEMEN, EN OP DEN SABBAT RUSTTEN ZIJ NAAR HET GEBOD."
"24:1 ¶ {ZIE MATTH. 28; MARK. 16; JOH. 20.} EN OP DEN EERSTEN DAG DER WEEK, ZEER VROEG IN DEN MORGEN, GINGEN ZIJ NAAR HET GRAF, DRAGENDE DE SPECERIJEN, DIE ZIJ BEREID HADDEN. {R. V. B. „EN SOMMIGEN MET HAAR." } 2 EN ZIJ VONDEN DEN STEEN AFGEWENTELD VAN HET GRAF. 3 EN INGEGAAN ZIJNDE, VONDEN ZIJ HET LICHAAM VAN DEN HEER JEZUS NIET. 4 EN HET GESCHIEDDE, ALS ZIJ DAAROVER IN VERLEGENHEID WAREN, ZIE, TWEE MANNEN STONDEN BIJ HAAR IN BLINKENDE KLEEDEREN. 5 EN TOEN ZIJ ZEER BEVREESD WERDEN, EN HET AANGEZICHT TER AARDE BOGEN, ZEIDEN ZIJ TOT HAAR: WAAROM ZOEKT GIJ DEN LEVENDE ONDER DE DOODEN? 6 HIJ IS HIER NIET, MAAR HIJ IS OPGESTAAN. GEDENKT, HOE HIJ TOT U GESPROKEN HEEFT, TOEN HIJ NOG IN GALILÉA WAS, 7 ZEGGENDE: DE ZOON DES MENSCHEN MOET OVERGELEVERD WORDEN IN DE HANDEN DER ZONDIGE MENSCHEN, EN GEKRUISIGD WORDEN, EN TEN DERDEN DAGE OPSTAAN. 8 EN ZIJ WERDEN INDACHTIG ZIJNER WOORDEN. 9 EN WEDERGEKEERD ZIJNDE VAN HET GRAF, BOODSCHAPTEN ZIJ AL DEZE DINGEN AAN DE ELVEN EN AAN AL DE ANDEREN. 10 HET WAREN NU MARIA MAGDALÉNA, EN JOHANNA, EN MARIA, DE MOEDER VAN JAKOBUS, EN DE

anderen met haar, die dit tot de apostelen zeiden. 11 En hare woorden schenen hun als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet. 12 Doch Petrus, opstaande, liep naar het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen; en hij ging naar huis, zich verwonderende over hetgeen geschied was." "13 ¶ En zie, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een dorp, dat zestig stadiën {Zestig stadiën zijn ruim twee uren.} van Jeruzalem verwijderd was, welks naam was Emmaus; 14 en zij spraken samen onder elkander over al deze dingen, die er gebeurd waren. 15 En het geschiedde, terwijl zij samen spraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus zelf naderde en met hen ging; 16 maar hunne oogen werden gehouden, dat zij hem niet kenden. 17 En hij zeide tot hen: Welke woorden zijn dit, die gij, wandelende, met elkander wisselt? en waarom ziet gij droevig? 18 En de een, wiens naam was Kléopas, antwoordende, zeide tot hem: Zijt gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die dezer dagen daarin geschied zijn? 19 En hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot hem: De dingen aangaande Jezus den Nazaréner, welke een profeet was, krachtig in werk en woord, voor God en al het volk. 20 En hoe onze overpriesters en oversten hem overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en hem gekruisigd hebben. 21 En wij hoopten, dat hij degene was, die Israël verlossen zou; doch ook, bij dit alles, is het heden de derde dag, sedert deze dingen geschied zijn. 22 Maar ook eenige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgen aan het graf geweest zijn; 23 en zijn lichaam niet vindende, kwamen zij, en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden, die zeggen, dat hij leeft. 24 En sommigen van hen, die met ons zijn, gingen naar het graf, en vonden het zoo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden; maar hem zagen zij niet. 25 En hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven al wat de profeten gesproken hebben! 26 Moest de Christus niet deze dingen lijden, en in zijne heerlijkheid ingaan? 27 En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, leide hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van hem geschreven stond. 28 En zij naderden het dorp, waar zij heengingen; en hij hield zich, alsof hij verder wilde gaan. 29 En zij dwongen hem, zeggende: Blijf bij ons, want het is tegen den avond, en de dag is gedaald. En hij ging in, om bij hen te blijven. 30 En het geschiedde, toen hij met hen aanzat, dat hij het brood nam, en zegende, en het gebroken hebbende, gaf hij het hun. 31 En hunne oogen werden geopend,

EN ZIJ HERKENDEN HEM; EN HIJ VERDWEEN UIT HUN GEZICHT. 32 EN ZIJ ZEIDEN TOT ELKANDER: WAS ONS HART NIET BRANDENDE IN ONS, TOEN HIJ TOT ONS SPRAK OP DEN WEG, EN TOEN HIJ ONS DE SCHRIFTEN OPENDE? 33 EN OPSTAANDE TERZELFDER URE, KEERDEN ZIJ WEDER NAAR JERUZALEM, EN VONDEN DE ELVEN, EN DIE MET HEN WAREN, SAMENVERGADERD, 34 WELKE ZEIDEN: DE HEER IS WAARLIJK OPGESTAAN, EN IS AAN SIMON VERSCHENEN. 35 EN ZIJ VERTELDEN HETGEEN OP DEN WEG GESCHIED WAS, EN HOE HIJ HUN BEKEND WAS GEWORDEN IN HET BREKEN DES BROODS."

"36 ¶ EN TERWIJL ZIJ VAN DEZE DINGEN SPRAKEN, STOND HIJ {R. „JEZUS." } ZELF IN HET MIDDEN VAN HEN, EN ZEIDE TOT HEN: VREDE ZIJ U! 37 EN ZIJ, VERSCHRIKT EN BEVREESD GEWORDEN ZIJNDE, MEENDEN, DAT ZIJ EEN GEEST ZAGEN. 38 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WAAROM ZIJT GIJ ONTROERD? EN WAAROM KOMEN ER IN UWE HARTEN OVERLEGGINGEN OP? 39 ZIET MIJNE HANDEN EN MIJNE VOETEN, DAT IK HET ZELF BEN; BETAST MIJ EN ZIET; WANT EEN GEEST HEEFT GEEN VLEESCH EN BEENEN, GELIJK GIJ ZIET, DAT IK HEB. 40 EN DIT ZEGGENDE, TOONDE HIJ HUN DE HANDEN EN DE VOETEN. 41 EN TOEN ZIJ HET VAN BLIJDSCHAP NOG NIET GELOOFDEN, EN ZICH VERWONDERDEN, ZEIDE HIJ TOT HEN: HEBT GIJ HIER IETS TE ETEN? 42 EN ZIJ GAVEN HEM EEN STUK VAN EEN GEBRADEN VISCH, EN VAN HONIGRATEN. 43 EN HIJ NAM EN AT HET VOOR HUNNE OOGEN. 44 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: DIT ZIJN DE WOORDEN, DIE IK TOT U SPRAK, TOEN IK NOG BIJ U WAS, DAT HET ALLES MOEST VERVULD WORDEN, HETGEEN VAN MIJ GESCHREVEN STAAT IN DE WET VAN MOZES EN DE PROFETEN EN DE PSALMEN. 45 TOEN OPENDE HIJ HUN VERSTAND, OPDAT ZIJ DE SCHRIFTEN VERSTONDEN, 46 EN ZEIDE TOT HEN: ALZOO STAAT ER GESCHREVEN, EN ALZOO MOEST DE CHRISTUS LIJDEN EN UIT DE DOODEN OPSTAAN TEN DERDEN DAGE; 47 EN IN ZIJNEN NAAM GEPREDIKT WORDEN BEKEERING EN VERGEVING VAN ZONDEN ONDER AL DE VOLKEN, BEGINNENDE VAN JERUZALEM. 48 EN GIJ ZIJT GETUIGEN VAN DEZE DINGEN. 49 EN ZIET, IK ZEND DE BELOFTE MIJNS VADERS OP U; MAAR BLIJFT GIJ IN DE STAD, {R. V. B. „JERUZALEM." } TOTDAT GIJ ZULT AANGEDAAN ZIJN MET KRACHT UIT DEN HOOGE."

"50 ¶ EN HIJ LEIDDE HEN UIT TOT AAN BETHANIË, EN ZIJNE HANDEN OPHEFFENDE, ZEGENDE HIJ HEN. {ZIE MARK. 16:19; HAND. 1: 9.} 51 EN HET GESCHIEDDE, TERWIJL HIJ HEN ZEGENDE, DAT HIJ VAN HEN SCHEIDDE, EN WERD OPGENOMEN IN DEN HEMEL. 52 EN ZIJ AANBADEN HEM, EN KEERDEN WEDER NAAR JERUZALEM MET GROOTE BLIJDSCHAP. 53 EN ZIJ WAREN VOORTDUREND IN DEN TEMPEL, PRIJZENDE EN LOVENDE GOD. {R. V. B. „AMEN." }"

Johannes 1

"1:1 ¶ In den beginne was het Woord; en het Woord was bij God; en het Woord was God. 2 Dit was in den beginne bij God. 3 Alle dingen zijn door hetzelve geworden, én zonder hetzelve is niet één ding geworden, dat geworden is. 4 In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen."

"5 ¶ En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen. 6 Er was een mensch gezonden van God; zijn naam was Johannes. 7 Deze kwam tot een getuigenis, om van het licht te getuigen, opdat allen door hem gelooven zouden. 8 Hij was het licht niet, maar kwam, opdat hij van het licht getuigen zou. 9 Dit was het waarachtige licht, hetwelk, komende in de wereld, iederen mensch verlicht. 10 Hij was in de wereld, en de wereld is door hem geworden, en de wereld heeft hem niet gekend. 11 Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen; 12 maar zoo velen hem aangenomen hebben, hun gaf hij het recht kinderen Gods te worden, hun die in zijnen naam gelooven; 13 die niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn. 14 En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als eens eeniggeborenen van een vader) vol van genade en waarheid."

"15 ¶ (Johannes getuigt van hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van wien ik zeide: Die na mij komt, is vóór mij geworden, {„Is vóór mij geworden," d. i. „heeft den voorrang boven mij." } want hij was eer dan ik.) 16 Want {R. „En." } uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade. 17 Want de wet is door Mozes gegeven; de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. 18 Niemand heeft ooit God gezien; de eeniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft Hem verklaard."

"19 ¶ En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden priesters en Levieten uit Jeruzalem gezonden hadden, om hem te vragen: Wie zijt gij? 20 En hij beleed en loochende het niet; en beleed: Ik ben de Christus niet. 21 En zij vraagden hem: Wat dan? Zijt gij Elia? En hij zeide: Ik ben het niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde: Neen. 22 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven hun, die ons gezonden hebben; wat zegt gij van uzelven? 23 Hij zeide: Ik ben de stem eens roependen in de woestijn: „Maakt den weg des Heeren

RECHT!" {JES. 40:3.} GELIJK JESAJA, DE PROFEET, GESPROKEN HEEFT. 24 EN ZIJ WAREN GEZONDEN {R. „DE AFGEZONDENEN WAREN."} UIT DE FARIZEËN; 25 EN ZIJ VRAAGDEN HEM EN ZEIDEN TOT HEM: WAAROM DOOPT GIJ DAN, INDIEN GIJ DE CHRISTUS NIET ZIJT, NOCH ELIA, NOCH DE PROFEET? 26 JOHANNES ANTWOORDDE HUN, ZEGGENDE: IK DOOP MET WATER; {R. „MAAR HIJ STAAT MIDDEN ONDER U, DIEN GIJ NIET KENT; DIE IS HET, DIE NA MIJ KOMT, WELKE VÓÓR MIJ GEWORDEN IS, WIEN IK NIET WAARDIG BEN," ENZ.} MIDDEN ONDER U STAAT EEN, DIEN GIJ NIET KENT, 27 DIE NA MIJ KOMT, WIEN IK NIET WAARDIG BEN, DEN RIEM ZIJNER VOETZOOL TE ONTBINDEN. 28 DEZE DINGEN GESCHIEDDEN IN BETHANIË, {R. „BETHABARA."} OVER DE JORDAAN, WAAR JOHANNES WAS DOOPENDE."

"29 ¶ DES ANDEREN DAAGS ZAG HIJ {R. „JOHANNES."} JEZUS TOT ZICH KOMEN, EN ZEIDE: ZIE HET LAM GODS, DAT DE ZONDE DER WERELD WEGNEEMT! 30 DEZE IS HET, VAN WIEN IK ZEIDE: NA MIJ KOMT EEN MAN, DIE VÓÓR MIJ GEWORDEN IS, {ZIE DE NOOT OP VS. 15.} WANT HIJ WAS EER DAN IK. 31 EN IK KENDE HEM NIET; MAAR OPDAT HIJ AAN ISRAËL OPENBAAR ZOU WORDEN, DAAROM BEN IK GEKOMEN DOOPENDE MET WATER. 32 EN JOHANNES GETUIGDE, ZEGGENDE: IK HEB DEN GEEST ZIEN NEDERDALEN UIT DEN HEMEL, GELIJK EEN DUIF, EN HIJ BLEEF OP HEM. 33 EN IK KENDE HEM NIET; MAAR DIE MIJ GEZONDEN HEEFT OM TE DOOPEN MET WATER, DIE HAD MIJ GEZEGD: OP WIEN GIJ DEN GEEST ZULT ZIEN NEDERDALEN, EN OP HEM BLIJVEN, DIE IS HET, WELKE MET DEN HEILIGEN GEEST DOOPT. 34 EN IK HEB GEZIEN, EN HEB GETUIGD, DAT DEZE IS DE ZOON VAN GOD. 35 DES ANDEREN DAAGS WEDEROM STOND JOHANNES EN TWEE VAN ZIJNE DISCIPELEN. 36 EN ZIENDE OP JEZUS, DIE DAAR WANDELDE, ZEIDE HIJ:"

"37 ¶ ZIE HET LAM GODS! EN DE TWEE DISCIPELEN HOORDEN HEM DIT ZEGGEN, EN VOLGDEN JEZUS. 38 EN JEZUS ZICH OMKEERENDE, EN ZIENDE HEN VOLGEN, ZEIDE TOT HEN: WAT ZOEKT GIJ? (1-39) EN ZIJ ZEIDEN TOT HEM: RABBI! (HETWELK, OVERGEZET, WIL ZEGGEN: MEESTER) WAAR HEBT GIJ UW VERBLIJF? 39 (1-40) HIJ ZEIDE TOT HEN: KOMT EN ZIET! ZIJ DAN {R. L. W. „DAN."} KWAMEN EN ZAGEN, WAAR HIJ ZIJN VERBLIJF HAD, EN ZIJ BLEVEN DIEN DAG BIJ HEM. {R. V. B. „EN."} HET WAS OMTRENT DE TIENDE URE. 40 (1-41) ANDRÉAS, DE BROEDER VAN SIMON PETRUS, WAS EEN VAN DE TWEE, DIE HET VAN JOHANNES GEHOORD HADDEN, EN HEM GEVOLGD WAREN. 41 (1-42) DEZE VOND EERST ZIJNEN EIGEN BROEDER SIMON, EN ZEIDE TOT HEM: WIJ HEBBEN GEVONDEN DEN MESSIAS, HETWELK, OVERGEZET, IS: CHRISTUS. 42 (1-43) EN HIJ LEIDDE HEM TOT JEZUS. {R. V. B. „EN."} JEZUS, HEM AANZIENDE, ZEIDE: GIJ ZIJT SIMON,

DE ZOON VAN JONA, GIJ ZULT GENOEMD WORDEN KEFAS, (HETWELK OVERGEZET WORDT: STEEN. {OF.„ PETRUS." }"
"43 ¶ (1-44) DES ANDEREN DAAGS WILDE HIJ {R. „JEZUS." } HEENGAAN NAAR GALILÉA, EN JEZUS {R. L. W. „JEZUS." } VOND FILIPPUS, EN ZEIDE TOT HEM: VOLG MIJ, 44 (1-45) FILIPPUS NU WAS VAN BETHSAÏDA, UIT DE STAD VAN ANDRÉAS EN PETRUS. 45 (1-46) FILIPPUS VOND NATHANAËL, EN ZEIDE TOT HEM: WIJ HEBBEN DIEN GEVONDEN, VAN WIEN MOZES IN DE WET GESCHREVEN HEEFT EN DE PROFETEN, JEZUS, DEN ZOON VAN JOZEF, VAN NAZARETH. 46 (1-47) EN NATHANAËL ZEIDE TOT HEM: KAN UIT NAZARETH IETS GOEDS ZIJN? FILIPPUS ZEIDE TOT HEM: KOM EN ZIE. 47 (1-48) JEZUS ZAG NATHANAËL TOT ZICH KOMEN, EN ZEIDE VAN HEM: ZIE, WAARLIJK EEN ISRAËLIET, IN WIEN GEEN BEDROG IS. 48 (1-49) NATHANAËL ZEIDE TOT HEM: VANWAAR KENT GIJ MIJ? JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: EER U FILIPPUS RIEP, TOEN GIJ ONDER DEN VIJGEBOOM WAART, ZAG IK U. 49 (1-50) NATHANAËL ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: RABBI! GIJ ZIJT DE ZONE GODS, GIJ ZIJT DE KONING ISRAËLS. 50 (1-51) JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: OMDAT IK U GEZEGD HEB: IK ZAG U ONDER DEN VIJGEBOOM, ZOO GELOOFT GIJ; GIJ ZULT GROOTER DINGEN ZIEN DAN DEZE. 51 (1-52) EN HIJ ZEIDE TOT HEM: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG ULIEDEN: VAN NU AAN {V. L. W. „VAN NU AAN." } ZULT GIJ DEN HEMEL ZIEN GEOPEND, EN DE ENGELEN GODS OPKLIMMENDE EN NEDERDALENDE OP DEN ZOON DES MENSCHEN."
"2:1 ¶ EN OP DEN DERDEN DAG WAS ER EEN BRUILOFT TE KANA IN GALILÉA: EN DE MOEDER VAN JEZUS WAS ALDAAR. 2 EN JEZUS WAS OOK GENOODIGD EN ZIJNE DISCIPELEN TOT DE BRUILOFT. 3 EN TOEN ER WIJN ONTBRAK, ZEIDE DE MOEDER VAN JEZUS TOT HEM: ZIJ HEBBEN GEEN WIJN. 4 JEZUS ZEIDE TOT HAAR: VROUW! WAT HEB IK MET U TE DOEN? MIJNE URE IS NOG NIET GEKOMEN. 5 ZIJNE MOEDER ZEIDE TOT DE DIENSTKNECHTEN: AL WAT HIJ U ZEGGEN ZAL, DOET DAT. 6 EN ALDAAR WAREN ZES STEENEN WATERVATEN GESTELD, NAAR DE REINIGING DER JODEN, HOUDENDE ELK TWEE OF DRIE METRÉTEN. 7 JEZUS ZEIDE TOT HEN: VULT DE WATERVATEN MET WATER. EN ZIJ VULDEN ZE TOT BOVEN TOE. 8 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: SCHEPT NU, EN DRAAGT HET TOT DEN HOFMEESTER; EN ZIJ DROEGEN HET. 9 TOEN NU DE HOFMEESTER HET WATER, DAT WIJN GEWORDEN WAS, GEPROEFD HAD, (EN HIJ WIST NIET, VANWAAR DIE WAS, MAAR DE DIENSTKNECHTEN, DIE HET WATER GESCHEPT HADDEN, WISTEN HET,) ZOO RIEP DE HOFMEESTER DEN BRUIDEGOM, 10 EN ZEIDE TOT HEM: IEDEREEN ZET EERST DEN GOEDEN WIJN OP, EN ALS MEN VEEL GEDRONKEN HEEFT, ALSDAN DEN MINDEREN; GIJ HEBT DEN GOEDEN WIJN TOT NU TOE BEWAARD. 11 DIT BEGIN

DER TEEKENEN DEED JEZUS TE KANA IN GALILÉA, EN OPENBAARDE ZIJNE HEERLIJKHEID; EN ZIJNE DISCIPELEN GELOOFDEN IN HEM."
"12 ¶ DAARNA GING HIJ AF NAAR KAPERNAÜM, HIJ EN ZIJNE MOEDER EN ZIJNE BROEDERS EN ZIJNE DISCIPELEN, EN ZIJ BLEVEN ALDAAR NIET VELE DAGEN. 13 EN HET PASCHA DER JODEN WAS NABIJ, EN JEZUS GING OP NAAR JERUZALEM. 14 EN HIJ VOND IN DEN TEMPEL, DIE OSSEN EN SCHAPEN EN DUIVEN VERKOCHTEN, EN DE WISSELAARS DAAR ZITTENDE. 15 EN EEN GEESEL VAN TOUWTJES GEMAAKT HEBBENDE, DREEF HIJ HEN ALLEN UIT DEN TEMPEL, OOK DE SCHAPEN EN DE OSSEN; EN HET GELD DER WISSELAARS STORTTE HIJ UIT, EN KEERDE DE TAFELS OM; 16 EN ZEIDE TOT HEN, DIE DE DUIVEN VERKOCHTEN: NEEMT DEZE DINGEN VAN HIER WEG; MAAKT NIET HET HUIS MIJNS VADERS TOT EEN HUIS VAN KOOPHANDEL. 17 {R.V.B. „EN." } ZIJNE DISCIPELEN WERDEN INDACHTIG, DAT ER GESCHREVEN STAAT: „DE IJVER VAN UW HUIS VERTEERT MIJ." {R. „HEEFT MIJ VERTEERD." — PS. 69:9. } 18 DE JODEN DAN ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: WELK TEEKEN TOONT GIJ ONS, DAT GIJ DEZE DINGEN DOET? 19 JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEN: BREEKT DEZEN TEMPEL AF, EN IN DRIE DAGEN ZAL IK HEM OPRICHTEN. 20 DE JODEN ZEIDEN DAN: ZES EN VEERTIG JAREN IS AAN DEZEN TEMPEL GEBOUWD, EN ZULT GIJ DIEN IN DRIE DAGEN OPRICHTEN? 21 MAAR HIJ ZEIDE DIT VAN DEN TEMPEL ZIJNS LICHAAMS. 22 DAAROM, TOEN HIJ OPGESTAAN WAS UIT DE DOODEN, WERDEN ZIJNE DISCIPELEN INDACHTIG, DAT HIJ DIT {R.V.B. „TOT HEN." } GEZEGD HAD; EN ZIJ GELOOFDEN DE SCHRIFT EN HET WOORD, DAT JEZUS GESPROKEN HAD."
"23 ¶ EN TOEN HIJ TE JERUZALEM WAS OP HET PASCHA, OP HET FEEST, GELOOFDEN VELEN IN ZIJNEN NAAM, ZIENDE ZIJNE TEEKENEN, DIE HIJ DEED. 24 MAAR JEZUS ZELF VERTROUWDE ZICH HUN NIET TOE, OMDAT HIJ ALLEN KENDE; 25 EN OMDAT HIJ NIET NOODIG HAD, DAT IEMAND GETUIGEN ZOU VAN DEN MENSCH, WANT HIJZELF WIST, WAT IN DEN MENSCH WAS."
"3:1 ¶ EN ER WAS EEN MENSCH UIT DE FARIZEËN, ZIJN NAAM WAS NICODÉMUS, EEN OVERSTE DER JODEN; 2 DEZE KWAM DES NACHTS TOT HEM, {R. „JEZUS." } EN ZEIDE TOT HEM: RABBI! WIJ WETEN, DAT GIJ ZIJT EEN LEERAAR VAN GOD GEKOMEN; WANT NIEMAND KAN DEZE TEEKENEN DOEN, DIE GIJ DOET, ZOO GOD NIET MET HEM IS. 3 JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: TENZIJ IEMAND OPNIEUW {HET IS NIET ALLEEN „WEDEROM," OF „VOOR DE TWEEDE MAAL," MAAR GEHEEL OPNIEUW, ALS EEN NIEUWE BRON VAN LEVEN, EN EEN NIEUW UITGANGSPUNT. IN #LU 1:3 IS HETZELFDE WOORD VERTAALD DOOR „VAN VOREN AAN." } GEBOREN WORDT, HIJ KAN HET KONINKRIJK GODS NIET ZIEN. 4 NICODÉMUS ZEIDE TOT HEM: HOE KAN

een mensch geboren worden, oud zijnde? Kan hij andermaal in den schoot zijner moeder ingaan, en geboren worden? 5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan. 6 Hetgeen uit het vleesch geboren is, is vleesch; en hetgeen uit den Geest geboren is, is geest. 7 Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet opnieuw geboren worden. 8 De wind waait, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt, en waar hij heengaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is. 9 Nicodémus antwoordde en zeide tot hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden? 10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leeraar van Israël, en weet gij deze dingen niet? 11 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: wij spreken, wat wij weten, en getuigen, wat wij gezien hebben; en gijlieden neemt onze getuigenis niet aan. 12 Indien ik u de aardsche dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij gelooven, indien ik u de hemelsche zeg? 13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan die uit den hemel nedergekomen is, de Zoon des menschen, die in den hemel is. 14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden; 15 opdat een iegelijk, die in hem gelooft, niet verderve, maar {V. l. w. „niet verderve„ maar." } het eeuwige leven hebbe. 16 Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. 17 Want God heeft zijnen Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld oordeelen zou, maar opdat de wereld door hem zou behouden worden. 18 Die in hem gelooft, wordt niet geoordeeld; maar die niet gelooft, is reeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in den naam des eeniggeboren Zoons van God. 19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hunne werken waren boos. 20 Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijne werken niet bestraft worden. 21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn."

"22 ¶ Na dezen kwam Jezus en zijne discipelen in het land van Judéa, en vertoefde daar met hen, en doopte. 23 En Johannes doopte ook te Enon bij Salim, omdat aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar, en werden gedoopt. 24 Want Johannes was nog niet in de gevangenis

GEWORPEN. 25 ER ONTSTOND DAN WOORDENSTRIJD TUSSCHEN DE DISCIPELEN VAN JOHANNES EN EEN JOOD {R. „DE JODEN." } OVER REINIGING. 26 EN ZIJ KWAMEN TOT JOHANNES, EN ZEIDEN TOT HEM: RABBI! DIE MET U WAS OVER DE JORDAAN, WIEN GIJ GETUIGENIS GAAFT, ZIE, DIE DOOPT, EN ALLEN KOMEN TOT HEM. 27 JOHANNES ANTWOORDDE EN ZEIDE: EEN MENSCH KAN GEEN DING AANNEMEN, TENZIJ HET HEM UIT DEN HEMEL GEGEVEN ZIJ. 28 GIJZELVEN GEEFT MIJ GETUIGENIS, DAT IK GEZEGD HEB: IK BEN DE CHRISTUS NIET; MAAR DAT IK VÓÓR HEM UITGEZONDEN BEN. 29 DIE DE BRUID HEEFT, IS DE BRUIDEGOM; MAAR DE VRIEND DES BRUIDEGOMS, DIE STAAT EN HEM HOORT, VERBLIJDT ZICH MET BLIJDSCHAP OVER DE STEM DES BRUIDEGOMS. DEZE MIJNE BLIJDSCHAP IS DAN VERVULD GEWORDEN. 30 HIJ MOET WASSEN, MAAR IK MINDER WORDEN. 31 DIE VAN BOVEN KOMT, IS BOVEN ALLEN; DIE UIT DE AARDE IS, IS UIT DE AARDE, EN SPREEKT ALS UIT DE AARDE. DIE UIT DEN HEMEL KOMT, IS BOVEN ALLEN. 32 EN WAT HIJ GEZIEN EN GEHOORD HEEFT, DAT GETUIGT HIJ; EN ZIJNE GETUIGENIS NEEMT NIEMAND AAN. 33 WIE ZIJNE GETUIGENIS HEEFT AANGENOMEN, HEEFT BEZEGELD, DAT GOD WAARACHTIG IS. 34 WANT HIJ, DIEN GOD GEZONDEN HEEFT, SPREEKT DE WOORDEN GODS; WANT GOD {V. L. „HIJ." } GEEFT DEN GEEST NIET MET MATE. 35 DE VADER HEEFT DEN ZOON LIEF, EN HEEFT ALLE DINGEN IN ZIJNE HAND GEGEVEN. 36 DIE IN DEN ZOON GELOOFT, HEEFT HET EEUWIGE LEVEN; MAAR WIE DEN ZOON ONGEHOORZAAM IS, {OF „WIE NIET GELOOFT IN DEN ZOON." } ZAL HET LEVEN NIET ZIEN, MAAR DE TOORN GODS BLIJFT OP HEM."

"4:1 ¶ TOEN NU DE HEER VERNAM, DAT DE FARIZEËN GEHOORD HADDEN, DAT JEZUS MEER DISCIPELEN MAAKTE EN DOOPTE DAN JOHANNES; 2 (HOEWEL JEZUS ZELF NIET DOOPTE, MAAR ZIJNE DISCIPELEN) 3 ZOO VERLIET HIJ JUDÉA, EN GING WEDEROM {V. L. W. „WEDEROM." } NAAR GALILÉA."

"4 ¶ EN HIJ MOEST DOOR SAMARIË GAAN. 5 HIJ KWAM DAN NAAR EEN STAD VAN SAMARIË, GENAAMD SICHAR, NABIJ HET LAND, DAT JAKOB ZIJNEN ZOON JOZEF GAF. 6 EN ALDAAR WAS DE FONTEIN JAKOBS. JEZUS DAN, VERMOEID VAN DE REIS, ZETTE ZICH ZOO NEDER BIJ DE FONTEIN. HET WAS OMTRENT DE ZESDE URE. 7 ER KWAM EEN VROUW UIT SAMARIË OM WATER TE PUTTEN. JEZUS ZEIDE TOT HAAR: GEEF MIJ TE DRINKEN! 8 (WANT ZIJNE DISCIPELEN WAREN NAAR DE STAD GEGAAN, OM SPIJS TE KOOPEN.) 9 DE SAMARITAANSCHE VROUW DAN ZEIDE TOT HEM: HOE BEGEERT GIJ, DIE EEN JOOD ZIJT, VAN MIJ TE DRINKEN, DIE EEN SAMARITAANSCHE VROUW BEN? (WANT DE JODEN HEBBEN GEEN OMGANG MET DE SAMARITANEN.) 10 JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HAAR: INDIEN GIJ DE GAVE GODS KENDET, EN WIE HIJ IS, DIE TOT U ZEGT: GEEF MIJ

te drinken, gij zoudt van hem hebben begeerd en hij zou u levend water gegeven hebben. 11 De vrouw zeide tot hem: Heer! gij hebt niets om mede te putten, en de put is diep; vanwaar hebt gij dan het levend water? 12 Zijt gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft? en hijzelf dronk daaruit en zijne zonen en zijn vee. 13 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten; 14 maar al wie drinken zal van het water, dat ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven. 15 De vrouw zeide tot hem: Heer! geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet kome, om te putten. 16 Jezus zeide tot haar: Ga heen, roep uwen man, en kom hier. 17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt terecht gezegd: Ik heb geen man. 18 Want vijf mannen hebt gij gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dit hebt gij naar waarheid gezegd. 19 De vrouw zeide tot hem: Heer! ik zie, dat gij een profeet zijt. 20 Onze vaders hebben op dezen berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden. 21 Jezus zeide tot haar: Vrouw! geloof mij, de ure komt, dat gij noch op dezen berg, noch te Jeruzalem den Vader zult aanbidden. 22 Gij aanbidt, wat gij niet weet; wij aanbidden, wat wij weten; want het heil is uit de Joden. 23 Maar de ure komt, en is nu, dat de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest {Zie over het onderscheid tusschen Geest en geest de voorrede.} en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem alzoo aanbidden. 24 God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest {Zie over het onderscheid tusschen Geest en geest de voorrede.} en waarheid. 25 De vrouw zeide tot hem: Ik weet, dat de Messias komt, die genoemd wordt Christus; wanneer die zal gekomen zijn, zal hij ons alle dingen verkondigen. 26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, die met u spreek."

"27 ¶ En hierop kwamen zijne discipelen, en verwonderden zich, dat hij met een vrouw sprak. Nochtans zeide niemand: Wat vraagt gij? of wat spreekt gij met haar? 28 De vrouw verliet dan haar watervat, en ging heen in de stad, en zeide tot de menschen: 29 Komt, ziet een mensch, die mij alles gezegd heeft, wat ik gedaan heb! Is deze niet de Christus? 30 Zij {R. v. b. „dan." } gingen uit de stad, en kwamen tot hem. 31 En intusschen vraagden hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet!

32 Maar hij zeide tot hen: Ik heb een spijs om te eten, die gij niet weet. 33 De discipelen dan zeiden tot elkander: Heeft hem iemand te eten gebracht? 34 Jezus zeide tot hen: Mijne spijs is, dat ik doe den wil Desgenen, die mij gezonden heeft, en zijn werk volbrenge. 35 Zegt gij niet: Het zijn nog vier maanden, en dan komt de oogst? Ziet, ik zeg u: heft uwe oogen op en aanschouwt de velden, want zij zijn reeds wit om te oogsten. 36 {R. v. b. „En."} Die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich tezamen verblijde, die zaait zoowel als die maait. 37 Want hierin is het woord waarachtig: Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait. 38 Ik heb u gezonden, om te maaien wat gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan. 39 Velen nu der Samaritanen uit die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb. 40 Toen dan de Samaritanen tot hem gekomen waren, vraagden zij hem, bij hen te blijven; en hij bleef aldaar twee dagen. 41 En er geloofden er veel meer om zijns woords wil; 42 en zij zeiden tot de vrouw: Wij gelooven niet meer om uws zeggens wil; want wijzelven hebben hem gehoord, en weten, dat deze waarlijk is {R. v. b. „de Christus."} de Verlosser der wereld."

"43 ¶ En na de twee dagen vertrok hij van daar, en ging heen {V. l. w. „en ging heen."} naar Galiléa; 44 want Jezus zelf getuigde, dat een profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft. 45 Toen hij dan in Galiléa kwam, ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende al de dingen, die hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren naar het feest gegaan. 46 Hij {R. „Jezus."} kwam dan wederom te Kana in Galiléa, waar hij het water tot wijn gemaakt had. En er was een zeker hoveling te Kapernaüm, wiens zoon krank was. 47 Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judéa in Galiléa gekomen was, ging tot hem, en vraagde hem, dat hij mocht afkomen, en zijnen zoon gezond maken, want hij lag op sterven. 48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij gij teekenen en wonderen ziet, zult gij niet gelooven. 49 De hoveling zeide tot hem: Heer! kom af, eer mijn kind sterft. 50 Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen. 51 En reeds terwijl hij heenging, kwamen zijne slaven hem te gemoet, en boodschapten, {R. v. b. „zeggende."} dat zijn kind leefde. {R. „uw kind leeft."} 52 Hij onderzocht dan bij hen naar de ure, waarin het beter met hem

geworden was. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts. 53 De vader erkende dan, dat het in die ure was, waarin Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft. En hij geloofde, hij en zijn geheele huis. 54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan, toen hij uit Judéa in Galiléa gekomen was."

"5:1 ¶ Na dezen was er een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem. 2 En er is te Jeruzalem, aan de Schaapspoort, een badwater, dat in het Hebreeuwsch bijgenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf galerijen. 3 In deze lag een {R. v. b. „groote." } menigte van kranken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de beroering des waters. 4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in het badwater, en bracht het water in beroering; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, werd gezond, door welke ziekte hij ook bevangen was. {De woorden tusschen in vs. 3 en 4 ontbreken in vele handschriften.} 5 En aldaar was een zeker mensch, die acht en dertig jaren krank gelegen had. 6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij reeds langen tijd krank was, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden? 7 De kranke antwoordde hem: Heer! ik heb geen mensch, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water in beroering gebracht wordt; en terwijl ik kom, daalt een ander vóór mij neder. 8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel. 9 En terstond werd de mensch gezond, en nam zijn beddeken op, en wandelde. En het was sabbat op dien dag. 10 De Joden zeiden dan tot hem, die genezen was: Het is sabbat, het is u niet geoorloofd het beddeken op te nemen. 11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond gemaakt heeft, die heeft mij gezegd: Neem uw beddeken op, en wandel. 12 Zij vraagden hem dan: Wie is de mensch, die u gezegd heeft: Neem uw beddeken op, en wandel? 13 En die gezond gemaakt was, wist niet, wie hij was; want Jezus was ontweken, dewijl er een schare in die plaats was. 14 Daarna vond Jezus hem in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede! 15 De mensch ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, die hem gezond gemaakt had. 16 En daarom vervolgden de Joden Jezus, en zochten hem te dooden, {Deze woorden ontbreken in vele handschriften.} omdat hij deze dingen op den sabbat deed."

"17 ¶ En Jezus antwoordde hun: Mijn vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook. 18 Daarom dan zochten de Joden te meer hem te dooden,

OMDAT HIJ NIET ALLEEN DEN SABBAT BRAK, MAAR OOK ZEIDE, DAT GOD ZIJN EIGEN VADER WAS, ZICHZELVEN GODE EVENGELIJK MAKENDE. 19 JEZUS DAN ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEN: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: DE ZOON KAN NIETS VAN ZICHZELVEN DOEN, TENZIJ HIJ DEN VADER IETS ZIET DOEN; WANT AL WAT DIE DOET, DAT DOET OOK DE ZOON DESGELIJKS. 20 WANT DE VADER HEEFT DEN ZOON LIEF, EN TOONT HEM ALLES, WAT HIJZELF DOET; EN HIJ ZAL HEM GROOTER WERKEN TOONEN DAN DEZE, OPDAT GIJ U VERWONDERT. 21 WANT GELIJK DE VADER DE DOODEN OPWEKT EN LEVEND MAAKT, ZOO MAAKT OOK DE ZOON LEVEND, DIE HIJ WIL. 22 WANT OOK DE VADER OORDEELT NIEMAND, MAAR HEEFT AL HET OORDEEL AAN DEN ZOON GEGEVEN; 23 OPDAT ALLEN DEN ZOON EEREN, GELIJK ZIJ DEN VADER EEREN. DIE DEN ZOON NIET EERT, EERT DEN VADER NIET, DIE HEM GEZONDEN HEEFT. 24 VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: WIE MIJN WOORD HOORT, EN GELOOFT HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, DIE HEEFT HET EEUWIGE LEVEN, EN KOMT NIET IN HET OORDEEL, MAAR IS UIT DEN DOOD OVERGEGAAN IN HET LEVEN. 25 VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: DE URE KOMT, EN IS NU, DAT DE DOODEN ZULLEN HOOREN DE STEM DES ZOONS VAN GOD, EN DIE ZE GEHOORD HEBBEN, ZULLEN LEVEN. 26 WANT GELIJK DE VADER HET LEVEN HEEFT IN ZICHZELVEN, ZOO HEEFT HIJ OOK DEN ZOON GEGEVEN, HET LEVEN TE HEBBEN IN ZICHZELVEN; 27 EN HEEFT HEM MACHT {ZIE DE NOOT OP #MT 9:6.} GEGEVEN OM OOK GERICHT TE HOUDEN, OMDAT HIJ DES MENSCHEN ZOON IS. 28 VERWONDERT U DAAROVER NIET; WANT DE URE KOMT, WAARIN ALLEN, DIE IN DE GRAVEN ZIJN, ZIJNE STEM ZULLEN HOOREN, 29 EN ZULLEN UITGAAN, DIE HET GOEDE GEDAAN HEBBEN, TOT DE OPSTANDING DES LEVENS, EN DIE HET KWADE GEDAAN HEBBEN, TOT DE OPSTANDING DES OORDEELS. 30 IK KAN VAN MIJZELVEN NIETS DOEN. GELIJK IK HOOR, OORDEEL IK, EN MIJN OORDEEL IS RECHTVAARDIG; WANT IK ZOEK NIET MIJNEN WIL, MAAR DEN WIL DESGENEN, {R. „DES VADERS." } DIE MIJ GEZONDEN HEEFT."

"31 ¶ INDIEN IK VAN MIJZELVEN GETUIG, MIJNE GETUIGENIS IS NIET WAARACHTIG. 32 ER IS EEN ANDER, DIE VAN MIJ GETUIGT, EN IK WEET, DAT DE GETUIGENIS, WELKE HIJ VAN MIJ GETUIGT, WAARACHTIG IS. 33 GIJ HEBT TOT JOHANNES GEZONDEN, EN HIJ HEEFT DER WAARHEID GETUIGENIS GEGEVEN. 34 DOCH IK NEEM GEEN GETUIGENIS VAN EEN MENSCH AAN; MAAR DIT ZEG IK, OPDAT GIJ BEHOUDEN WORDT. 35 HIJ WAS DE BRANDENDE EN SCHIJNENDE LAMP; EN GIJ HEBT U VOOR EEN TIJD IN ZIJN LICHT WILLEN VERHEUGEN. 36 MAAR IK HEB EEN GETUIGENIS MEERDER DAN DIE VAN JOHANNES; WANT DE WERKEN, DIE DE VADER MIJ GEGEVEN HEEFT, OM DIE TE VOLBRENGEN, DIE WERKEN ZELVE, DIE IK DOE, GETUIGEN VAN MIJ, DAT DE VADER MIJ GEZONDEN

HEEFT. 37 EN DE VADER, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, DIE HEEFT VAN MIJ GETUIGD. GIJ HEBT NOCH ZIJNE STEM OOIT GEHOORD, NOCH ZIJNE GEDAANTE GEZIEN; 38 EN ZIJN WOORD HEBT GIJ NIET BLIJVENDE IN U; WANT GIJ GELOOFT DIEN NIET, DIEN HIJ GEZONDEN HEEFT. 39 GIJ ONDERZOEKT DE SCHRIFTEN, WANT GIJ MEENT IN DEZELVE HET EEUWIGE LEVEN TE HEBBEN; EN DIE ZIJN HET, DIE VAN MIJ GETUIGEN; 40 EN GIJ WILT TOT MIJ NIET KOMEN, OPDAT GIJ HET LEVEN MOOGT HEBBEN. 41 IK NEEM GEEN EER VAN MENSCHEN; 42 MAAR IK KEN U, DAT GIJ DE LIEFDE GODS IN UZELVEN NIET HEBT. 43 IK BEN GEKOMEN IN DEN NAAM MIJNS VADERS, EN GIJ NEEMT MIJ NIET AAN; ZOO EEN ANDER KOMT IN ZIJNEN EIGENEN NAAM, DIEN ZULT GIJ AANNEMEN. 44 HOE KUNT GIJ GELOOVEN, GIJ DIE EER VAN ELKANDER AANNEEMT, EN DE EER, DIE VAN GOD ALLEEN {OF „VAN DEN EENIGEN GOD." } IS, NIET ZOEKT? 45 MEENT NIET, DAT IK U BIJ DEN VADER ZAL AANKLAGEN; DIE U AANKLAAGT, IS MOZES, OP WIEN GIJ GEHOOPT HEBT. 46 WANT INDIEN GIJ MOZES GELOOFDET, GIJ ZOUDT MIJ GELOOVEN; WANT HIJ HEEFT VAN MIJ GESCHREVEN. 47 MAAR INDIEN GIJ ZIJNE SCHRIFTEN NIET GELOOFT, HOE ZULT GIJ MIJNE WOORDEN GELOOVEN?"

"6:1 ¶ {ZIE MATTH. 14; MARK. 6 LUK. 9. } NA DEZEN VERTROK JEZUS OVER DE ZEE VAN GALILÉA, OF VAN TIBÉRIAS. 2 EN HEM VOLGDE EEN GROOTE SCHARE, OMDAT ZIJ DE {R. „ZIJNE." } TEEKENEN ZAGEN, DIE HIJ DEED AAN DE KRANKEN. 3 EN JEZUS GING OP DEN BERG, EN ZAT ALDAAR NEDER MET ZIJNE DISCIPELEN. 4 EN HET PASCHA, HET FEEST DER JODEN, WAS NABIJ. 5 JEZUS DAN, DE OOGEN OPHEFFENDE, EN ZIENDE, DAT EEN GROOTE SCHARE TOT HEM KWAM, ZEIDE TOT FILIPPUS: VANWAAR ZULLEN WIJ BROODEN KOOPEN, OPDAT DEZEN ETEN MOGEN? 6 EN DIT ZEIDE HIJ, HEM BEPROEVENDE; WANT HIJ WIST ZELF, WAT HIJ DOEN ZOU. 7 FILIPPUS ANTWOORDDE HEM: VOOR TWEE HONDERD DENAREN BROOD IS VOOR HEN NIET GENOEG, OPDAT IEDER {R. V. B. „VAN HEN." } EEN WEINIG NEME. 8 EEN VAN ZIJNE DISCIPELEN, ANDRÉAS, DE BROEDER VAN SIMON PETRUS, ZEIDE TOT HEM: 9 HIER IS EEN JONGSKEN, DAT VIJF GERSTEBROODEN HEEFT EN TWEE VISCHJES; MAAR WAT ZIJN DEZE VOOR ZOO VELEN? 10 EN JEZUS ZEIDE: DOET DE MENSCHEN NEDERZITTEN. EN ER WAS VEEL GRAS IN DIE PLAATS. ZOO ZATEN DAN DE MANNEN NEDER, OMTRENT VIJF DUIZEND IN GETAL. 11 EN JEZUS {S. L. „JEZUS DAN." } NAM DE BROODEN, EN GEDANKT HEBBENDE, VERDEELDE HIJ ZE {R. V. B. „ONDER DE DISCIPELEN, EN DE DISCIPELEN." } ONDER HEN, DIE NEDERGEZETEN WAREN; DESGELIJKS OOK VAN DE VISCHJES, ZOOVEEL ZIJ WILDE. 12 EN TOEN ZIJ VERZADIGD WAREN, ZEIDE HIJ TOT ZIJNE DISCIPELEN: VERGADERT DE OVERGESCHOTEN BROKKEN, OPDAT ER NIETS VERLOREN GA! 13 ZIJ VERGADERDEN ZE DAN, EN VULDEN TWAALF KORVEN MET BROKKEN VAN DE VIJF

gerstebrooden, die overgeschoten waren dengenen, die gegeten hadden. 14 De menschen dan, gezien hebbende het teeken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld komen zou."
"15 ¶ Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en hem met geweld wegvoeren, opdat zij hem koning maakten, ontweek wederom op den berg, hijzelf alleen. 16 En toen het avond geworden was, gingen zijne discipelen af naar de zee; 17 en in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Kapernaüm. En het was reeds duister geworden, en Jezus was niet tot hen gekomen. 18 En de zee verhief zich, daar er een groote wind waaide. 19 En toen zij omtrent vijf en twintig of dertig stadiën geroeid hadden, zagen zij Jezus, wandelende op de zee, en komende nabij het schip; en zij werden bevreesd. 20 Maar hij zeide tot hen: Ik ben het, zijt niet bevreesd! 21 Zij wilden hem dan in het schip nemen, en terstond kwam het schip aan het land, waar zij heenvoeren."
"22 ¶ Des anderen daags de schare, die aan de overzijde der zee stond, ziende, {V. l. „zag." } dat daar geen ander scheepje was dan dat, {R. „dat ééne." } waarin zijne discipelen gegaan waren, en dat Jezus met zijne discipelen in het scheepje niet was gegaan, maar dat zijne discipelen alleen weggevaren waren; 23 (doch er kwamen andere scheepjes van Tibérias nabij de plaats, waar zij het brood gegeten hadden, nadat de Heer gedankt had;) 24 toen dan de schare zag, dat Jezus aldaar niet was, noch zijne discipelen, gingen zij {R. v. b. „ook." } in de schepen, en kwamen te Kapérnaüm, zoekende Jezus. 25 En toen zij hem gevonden hadden aan de overzijde van de zee, zeiden zij tot hem: Rabbi! Wanneer zijt gij hier gekomen? 26 Jezus antwoordde hun en zeide: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: gij zoekt mij, niet omdat gij teekenen gezien hebt, maar omdat gij van de brooden gegeten hebt en verzadigd zijt. 27 Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des menschen u geven zal; want dezen heeft de Vader verzegeld, namelijk God."
"28 ¶ Zij zeiden dan tot hem: Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? 29 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in hem, dien Hij gezonden heeft. 30 Zij zeiden dan tot hem: Welk teeken doet gij dan, opdat wij mogen zien, en u gelooven? wat werkt gij? 31 Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, gelijk geschreven staat: „Hij gaf hun brood uit den hemel te eten." {Ps. 78:24.} 32 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u; Mozes heeft u niet gegeven het brood

uit den hemel, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit den hemel. 33 Want het brood Gods is hij, die uit den hemel nederdaalt, en der wereld het leven geeft. 34 Zij zeiden dan tot hem: Heer! geef ons altijd dit brood. 35 En Jezus zeide tot hen: Ik ben het brood des levens; die tot mij komt, zal nimmermeer hongeren; en die in mij gelooft, zal nimmer meer dorsten. 36 Maar ik heb u gezegd, dat gij mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet. 37 Al wat mij de Vader geeft, zal tot mij komen; en die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen. 38 Want ik ben van {R. „Uit." } den hemel nedergedaald, niet opdat ik mijnen wil zou doen, maar den wil Desgenen, die mij gezonden heeft. 39 En dit is de wil Desgenen, {R. „des Vaders." } die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten laatsten dage. 40 Want {R. „En." } dit is de wil mijns Vaders, {R. „Desgenen, die mij gezonden heeft." } dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage. 41 De Joden dan murmureerden over hem, omdat hij zeide: Ik ben het brood, dat uit den hemel nedergedaald is. 42 En zij zeiden: Is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt deze dan: Ik ben uit den hemel nedergedaald? 43 Jezus dan {V. l. w. „dan." } antwoordde en zeide tot hen: Murmureert niet onder elkander. 44 Niemand kan tot mij komen, tenzij de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage. 45 Er staat geschreven in de profeten: „En zij zullen allen van God geleerd zijn." {Jes. 54:13. } Ieder, {R. v. b. „Dan." } die van den Vader gehoord en geleerd heeft, {„Van den Vader gehoord en geleerd" wil zeggen: rechtstreeks van den Vader ontvangen. } komt tot mij. 46 Niet dat iemand den Vader gezien heeft, dan die van God is; deze heeft den Vader gezien. 47 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die in mij {V. l. w. „in mij." } gelooft, heeft het eeuwige leven. 48 Ik ben het brood des levens. 49 Uwe vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zijn gestorven. 50 Dit is het brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat men daarvan ete, en niet sterve. 51 Ik ben het levende brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zoo iemand van dit brood eet, die zal leven tot in eeuwigheid. En ook het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, hetwelk ik geven zal voor het leven der wereld. 52 De Joden dan streden onder elkander, zeggende: Hoe kan ons deze zijn vleesch te eten geven? 53 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: tenzij gij het vleesch des

Zoons des menschen eet, en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelven. 54 Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven; en ik zal hem opwekken ten laatsten dage. 55 Want mijn vleesch is waarlijk {S. l. „ware spijs, ware drank." } spijs, en mijn bloed is waarlijk {S. l. „ware spijs, ware drank." } drank. 56 Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij, en ik in hem. 57 Gelijk de levende Vader mij gezonden heeft, en ik leef door {ΔΙΑ met den vierden naamval; dus niet enkel „door," maar „uithoofde van." De zin is: ik leef, uithoofde van hetgeen de Vader is en van zijn leven. } den Vader, zoo zal ook hij, die mij eet, leven door {ΔΙΑ met den vierden naamval; dus niet enkel „door," maar „uithoofde van." De zin is: ik leef, uithoofde van hetgeen de Vader is en van zijn leven. } mij. 58 Dit is het brood, dat uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk de vaderen gegeten hebben en zijn gestorven: {R. „uwe vaderen het manna gegeten hebben en gestorven zijn." } die dit brood eet, zal leven tot in eeuwigheid. 59 Deze dingen zeide hij in de synagoge, leerende te Kapérnaüm."

"60 ¶ Velen dan van zijne discipelen, dit hoorende, zeiden: Deze rede is hard, wie kan ze hooren? 61 Jezus nu, wetende bij zichzelven, dat zijne discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen: Ergert u dit? 62 Wat dan, zoo gij den Zoon des menschen ziet opvaren, waar hij te voren was? 63 De Geest is het, die levend maakt; het vleesch is van geen nut. De woorden, die ik tot u gesproken heb, {R. „Spreek." } zijn geest en zijn leven. 64 Doch er zijn sommigen van u, die niet gelooven. Want Jezus wist van den beginne, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hij was, die hem overleveren zou. 65 En hij zeide: Daarom heb ik u gezegd, dat niemand tot mij kan komen, tenzij het hem gegeven zij van den {R. „Mijnen." } Vader. 66 Van toen af gingen velen zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met hem. 67 Jezus dan zeide tot de twaalven: Wilt gij ook niet weggaan? 68 Simon Petrus {R. v. b. „dan." } antwoordde hem: Heer! tot wien zullen wij heengaan? gij hebt de woorden des eeuwigen levens. 69 En wij hebben geloofd en erkend, dat gij zijt de Heilige Gods. {R. „de Christus, de Zoon des levenden Gods." } 70 Jezus antwoordde hun: Heb ik niet u, de twaalven, uitverkoren? en één uit u is een duivel. 71 En hij sprak van Judas, Simon zoon, Iskariot; want deze zou hem overleveren, zijnde één van de twaalven.""

Johannes 7

7:1 ¶ En na dezen wandelde Jezus in Galiléa; want hij wilde in Judéa niet wandelen, omdat de Joden hem zochten te dooden. 2 En het feest der Joden, dat der loofhutten, was nabij. 3 Zijne broeders dan zeiden tot hem: Vertrek van hier, en ga naar Judéa, opdat ook uwe discipelen uwe werken mogen zien, die gij doet; 4 want niemand doet iets in het verborgen, en zoekt zelf openlijk bekend te zijn. Indien gij deze dingen doet, zoo openbaar uzelven aan de wereld. 5 Want ook zijne broeders geloofden niet in hem. 6 Jezus dan zeide tot hen: Mijn tijd is er nog niet; maar uw tijd is altijd bereid. 7 De wereld kan u niet haten, maar mij haat zij, omdat ik van haar getuig, dat hare werken boos zijn. 8 Gaat gij op naar dit feest; ik ga {R.v. b. „Nog." } niet op naar dit feest, want mijn tijd is nog niet vervuld. 9 {R. v. b. „En." } Deze dingen tot hen gezegd hebbende, bleef hij in Galiléa. 10 Maar toen zijne broeders opgegaan waren, ging ook hij zelf op naar het feest, niet openlijk, maar als in het verborgen. 11 De Joden dan zochten hem op het feest, en zeiden: Waar is hij? 12 En er was veel gemompel over hem onder de scharen. Sommigen zeiden: Hij is goed; anderen zeiden: Neen, maar hij misleidt de schare. 13 Nochtans sprak niemand vrijuit over hem, om de vrees der Joden."

"14 ¶ Doch toen het reeds in het midden van het feest was, ging Jezus op in den tempel, en leerde. 15 De Joden dan {R. „En de Joden." } verwonderden zich, zeggende: Hoe is deze zoo geleerd, daar hij niet onderwezen is? 16 Jezus dan {R. l. w. „dan." } antwoordde hun, en zeide: Mijne leer is de mijne niet, maar Desgenen, die mij gezonden heeft. 17 Zoo iemand wil diens wil doen, die zal van deze leer erkennen, of zij uit God is, dan of ik uit mijzelven spreek. 18 Die van zichzelven spreekt, zoekt zijne eigene eer; maar die de eer zoekt Desgenen, die hem gezonden heeft, die is waarachtig, en geen ongerechtigheid is in hem. 19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven? en niemand van u doet de wet. Waarom zoekt gij mij te dooden? 20 De schare antwoordde en zeide: {V. l. w. „en zeide." } Gij hebt een duivel, wie zoekt u te dooden? 21 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Eén werk heb ik gedaan, en gij verwondert u allen. 22 Daarom {Of „en gij verwondert u allen daarover. Mozes gaf … " } gaf Mozes u de besnijdenis, (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen) {Of „Mozes gaf u de besnijdenis, niet omdat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen." } en gij besnijdt een mensch op sabbat. 23 Indien een mensch

DE BESNIJDENIS ONTVANGT OP SABBAT, OPDAT DE WET VAN MOZES NIET VERBROKEN WORDE, ZIJT GIJ TOORNIG OP MIJ, OMDAT IK EEN GEHEELEN MENSCH GEZOND GEMAAKT HEB OP SABBAT? 24 OORDEELT NIET NAAR HET AANZIEN, MAAR OORDEELT EEN RECHTVAARDIG OORDEEL. 25 SOMMIGEN DAN UIT DIE VAN JERUZALEM ZEIDEN: IS DEZE NIET, DIEN ZIJ ZOEKEN TE DOODEN? 26 EN ZIE, HIJ SPREEKT VRIJUIT, EN ZIJ ZEGGEN HEM NIETS. ZOUDEN DE OVERSTEN WAARLIJK ERKEND HEBBEN, DAT DEZE {R. V. B. „WAARLIJK." } IS DE CHRISTUS? 27 MAAR DEZEN WETEN WIJ, VANWAAR HIJ IS; DOCH DE CHRISTUS, WANNEER HIJ KOMT, ZOO WEET NIEMAND, VANWAAR HIJ IS. 28 JEZUS DAN RIEP IN DEN TEMPEL, LEERENDE EN ZEGGENDE: EN GIJ KENT MIJ, EN GIJ WEET, VANWAAR IK BEN; EN IK BEN VAN MIJZELVEN NIET GEKOMEN, MAAR HIJ IS WAARACHTIG, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, DIEN GIJ NIET KENT. 29 {R. V. B. „MAAR." } IK KEN HEM, WANT IK BEN VAN HEM, EN HIJ HEEFT MIJ GEZONDEN. 30 ZIJ ZOCHTEN HEM DAN TE GRIJPEN; DOCH NIEMAND SLOEG DE HAND AAN HEM, WANT ZIJNE URE WAS NOG NIET GEKOMEN. 31 EN VELEN UIT DE SCHARE GELOOFDEN IN HEM, EN ZEIDEN: WANNEER DE CHRISTUS ZAL GEKOMEN ZIJN, ZAL HIJ OOK MEER TEEKENEN DOEN DAN {R. „DAN DIE, WELKE DEZE." } DEZE GEDAAN HEEFT? 32 DE FARIZEËN HOORDEN, DAT DE SCHARE DIT OVER HEM MOMPELDE, EN DE FARIZEËN EN DE OVERPRIESTERS ZONDEN DIENAREN, OM HEM TE GRIJPEN. 33 JEZUS DAN ZEIDE: {R. V. B. „TOT HEN." } NOG EEN KLEINEN TIJD BEN IK BIJ U, EN IK GA HEEN TOT HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 34 GIJ ZULT MIJ ZOEKEN, EN GIJ ZULT MIJ NIET VINDEN; EN WAAR IK BEN, KUNT GIJ NIET KOMEN. 35 DE JODEN DAN ZEIDEN TOT ELKANDER: WAAR ZAL DEZE HEENGAAN, DAT WIJ HEM NIET ZULLEN VINDEN? ZAL HIJ NAAR DE VERSTROOIDEN ONDER DE GRIEKEN GAAN, EN DE GRIEKEN LEEREN? 36 WAT IS DIT VOOR EEN WOORD, DAT HIJ GEZEGD HEEFT: GIJ ZULT MIJ ZOEKEN, EN ZULT MIJ NIET VINDEN; EN WAAR IK BEN, KUNT GIJ NIET KOMEN?"

"37 ¶ EN OP DEN LAATSTEN, DEN GROOTEN DAG VAN HET FEEST STOND JEZUS EN RIEP, ZEGGENDE: ZOO IEMAND DORST, DIE KOME TOT MIJ EN DRINKE! 38 DIE IN MIJ GELOOFT, GELIJK DE SCHRIFT ZEGT: „STROOMEN VAN LEVEND WATER ZULLEN UIT ZIJNEN BUIK VLOEIEN." {ZIE JES. 44:3. } 39 DIT NU ZEIDE HIJ AANGAANDE DEN GEEST, DIEN ONTVANGEN ZOUDEN, DIE IN HEM GELOOVEN; WANT DE {R. V. B. „HEILIGE." } GEEST WAS NOG NIET, OMDAT JEZUS NOG NIET VERHEERLIJKT WAS. 40 SOMMIGEN {R. „SOMMIGEN." } DAN UIT DE SCHARE, DIT WOORD HOORENDE, ZEIDEN: DEZE IS WAARLIJK DE PROFEET. 41 ANDEREN ZEIDEN: DEZE IS DE CHRISTUS. {R. V. B. „EN." } ANDEREN ZEIDEN: KOMT DE CHRISTUS DAN UIT GALILÉA? 42 HEEFT DE SCHRIFT NIET GEZEGD, DAT DE CHRISTUS KOMT UIT HET ZAAD VAN DAVID, EN VAN HET VLEK BETHLEHEM, WAAR

DAVID WAS? 43 ER WERD DAN VERDEELDHEID ONDER DE SCHARE OM ZIJNENTWIL. 44 EN SOMMIGEN VAN HEN WILDEN HEM GRIJPEN; MAAR NIEMAND SLOEG DE HANDEN AAN HEM."
"45 ¶ DE DIENAARS DAN KWAMEN TOT DE OVERPRIESTERS EN FARIZEËN; EN DIE ZEIDEN TOT HEN: WAAROM HEBT GIJ HEM NIET GEBRACHT? 46 DE DIENAARS ANTWOORDDEN: NOOIT HEEFT EEN MENSCH ZÓÓ GESPROKEN, GELIJK DEZE MENSCH. 47 DE FARIZEËN DAN ANTWOORDDEN HUN: ZIJT OOK GIJ MISLEID? 48 HEEFT IEMAND UIT DE OVERSTEN IN HEM GELOOFD, OF UIT DE FARIZEËN? 49 MAAR DEZE SCHARE, DIE DE WET NIET WEET, IS VERVLOEKT! 50 NICODÉMUS {R. V. B. „DIE DES NACHTS TOT HEM GEKOMEN WAS." } ZEIDE TOT HEN, ZIJNDE ÉÉN UIT HEN: 51 OORDEELT ONZE WET DEN MENSCH, TENZIJ ZIJ EERST VAN HEM GEHOORD HEEFT, EN VERSTAAT, WAT HIJ DOET? 52 ZIJ ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: ZIJT GIJ OOK UIT GALILÉA? ONDERZOEK EN ZIE, DAT UIT GALILÉA GEEN PROFEET OPSTAAT. {HET IS BEKEND, DAT HETGEEN VOLGT VAN 7:53 — 8:11 IN VELE OUDE HANDSCHRIFTEN NIET VOORKOMT. MEN VINDT HET EVENWEL IN DE SYRISCHE EN LATIJNSCHE VERTALINGEN VAN DE TWEEDE EEUW EN IN DE VULGATA; EN AUGUSTINUS ZEGT: „MENSCHEN VAN ZWAK GELOOF, OF LIEVER VIJANDEN VAN HET GELOOF, HEBBEN HET WEGGENOMEN UIT VREES VOOR BEVORDERING VAN ONZEDELIJKHEID." } 53 EN EEN IEGELIJK GING NAAR ZIJN HUIS;"
"8:1 ¶ MAAR JEZUS GING NAAR DEN OLIJFBERG. 2 EN DES MORGENS VROEG KWAM HIJ WEDEROM IN DEN TEMPEL, EN AL HET VOLK KWAM TOT HEM; EN NEDERGEZETEN ZIJNDE, LEERDE HIJ HEN. 3 EN DE SCHRIFTGELEERDEN EN DE FARIZEËN BRACHTEN TOT HEM EEN VROUW, OP OVERSPEL BETRAPT. 4 EN HAAR GESTELD HEBBENDE IN HET MIDDEN, ZEIDEN ZIJ TOT HEM: MEESTER! DEZE VROUW IS OP DE DAAD ZELVE BETRAPT, OVERSPEL BEGAANDE. 5 EN MOZES HEEFT ONS IN DE WET GEBODEN, DAT DEZULKEN GESTEENIGD MOETEN WORDEN; GIJ DAN, WAT ZEGT GIJ? 6 EN DIT ZEIDEN ZIJ, HEM VERZOEKENDE, OPDAT ZIJ IETS HADDEN, OM HEM TE BESCHULDIGEN. MAAR JEZUS, NEDERBUKKENDE, SCHREEF MET DEN VINGER OP DE AARDE. 7 EN TOEN ZIJ HEM BLEVEN VRAGEN, RICHTTE HIJ ZICH OP, EN ZEIDE TOT HEN: WIE VAN U ZONDER ZONDE IS, WERPE HET EERST DEN STEEN OP HAAR. 8 EN WEDEROM NEDERBUKKENDE, SCHREEF HIJ OP DE AARDE. 9 MAAR ZIJ, DIT GEHOORD HEBBENDE, {R. V. B. „EN VAN HUN GEWETEN OVERTUIGD ZIJNDE." } GINGEN UIT, DE EEN NA DEN ANDER, BEGINNENDE VAN DE OUDSTEN TOT, DE LAATSTEN; EN JEZUS WERD ALLEEN GELATEN EN DE VROUW DIE IN HET MIDDEN STOND. 10 EN JEZUS, ZICH OPRICHTENDE EN NIEMAND ZIENDE DAN DE VROUW, ZEIDE TOT HAAR: VROUW! WAAR ZIJN DEZE UWE

beschuldigers? heeft niemand u veroordeeld? 11 En zij zeide: Niemand, Heer! En Jezus zeide tot haar: Zoo veroordeel ik u ook niet; ga heen, zondig voortaan niet meer! {R. „en zondig niet meer." }"
"12 ¶ Jezus, dan, sprak wederom tot hen, zeggende: Ik ben het licht der wereld; die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben. 13 De farizeën dan zeiden tot hem: Gij getuigt van uzelven; uwe getuigenis is niet waarachtig. 14 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Ook als ik van mijzelven getuig, is mijne getuigenis waarachtig; want ik weet, vanwaar ik gekomen ben, en waar ik heen ga; maar gij weet niet, vanwaar ik kom, en {S. l. „Of." } waar ik heen ga. 15 Gij oordeelt naar het vleesch; ik oordeel niemand. 16 En indien ik ook oordeel, mijn oordeel is waarachtig; want ik ben niet alleen, maar ik en de Vader, die mij gezonden heeft. 17 En er staat ook in uwe wet geschreven, dat de getuigenis van twee menschen waarachtig is. {Zie Deut. 19:15. } 18 Ik ben het, die van mijzelven getuig, en de Vader, die mij gezonden heeft, getuigt van mij. 19 Zij dan zeiden tot hem: Waar is uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch mij, noch mijnen Vader. Indien gij mij gekend hadt, zoo zoudt gij ook mijnen Vader gekend hebben. 20 Deze woorden sprak hij {R. „Jezus." } bij de schatkist, leerende in den tempel; en niemand greep hem, want zijne ure was nog niet gekomen."
"21 ¶ Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga heen, en gij zult mij zoeken, en in uwe zonde zult gij sterven; waar ik heen ga, kunt gij niet komen. 22 De Joden dan zeiden: Zal hij ook zichzelven dooden, omdat hij zegt: Waar ik heenga, kunt gij niet komen? 23 En hij zeide tot hen: Gij zijt van beneden, ik ben van boven; gij zijt van deze wereld, ik ben niet van deze wereld. 24 Ik heb u dan gezegd, dat gij in uwe zonden zult sterven; want indien gij niet gelooft, dat ik het ben, zult gij in uwe zonden sterven. 25 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? En Jezus zeide tot hen: Geheel wat ik u ook zeg. {d. i. hetgeen hij sprak was de openbaring zijns persoons, daar hij de waarheid was. } 26 Ik heb vele dingen van u te zeggen en te oordeelen; maar die mij gezonden heeft, is waarachtig; en ik, wat ik van Hem gehoord heb, dat spreek ik tot de wereld. 27 Zij verstonden niet, dat hij hun van den Vader sprak. 28 Jezus dan zeide tot hen: {S. l. w. „tot hen." } Wanneer gij den Zoon des menschen zult verhoogd hebben, dan zult gij erkennen, dat ik het ben, en dat ik van mijzelven niets doe; maar deze dingen spreek ik, gelijk de {R. „Mijn." } Vader mij geleerd heeft. 29 En die mij gezonden

HEEFT, IS MET MIJ; HIJ {R. „DE VADER." } HEEFT MIJ NIET ALLEEN GELATEN, WANT IK DOE ALTIJD, WAT HEM WELBEHAGELIJK IS. 30 TOEN HIJ DEZE DINGEN SPRAK, GELOOFDEN VELEN IN HEM."
"31 ¶ JEZUS DAN ZEIDE TOT DE JODEN, DIE IN HEM GELOOFDEN: INDIEN GIJ IN MIJN WOORD BLIJFT, ZIJT GIJ WAARLIJK MIJNE DISCIPELEN; 32 EN GIJ ZULT DE WAARHEID VERSTAAN, EN DE WAARHEID ZAL U VRIJMAKEN. 33 ZIJ ANTWOORDDEN HEM: WIJ ZIJN ABRAHAMS ZAAD, EN HEBBEN NOOIT IEMAND GEDIEND; HOE ZEGT GIJ: GIJ ZULT VRIJ WORDEN? 34 JEZUS ANTWOORDDE HUN: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: EEN IEGELIJK, DIE DE ZONDE DOET, IS EEN SLAAF DER ZONDE. 35 EN DE SLAAF BLIJFT NIET EEUWIG IN HET HUIS, DE ZOON BLIJFT ER EEUWIG. 36 INDIEN DAN DE ZOON U ZAL VRIJMAKEN, ZULT GIJ WAARLIJK VRIJ ZIJN. 37 IK WEET, DAT GIJ ABRAHAMS ZAAD ZIJT; MAAR GIJ ZOEKT MIJ TE DOODEN, OMDAT MIJN WOORD GEEN PLAATS IN U VINDT."
"38 ¶ IK SPREEK, WAT IK BIJ MIJNEN {S. L. „DEN." } VADER GEZIEN HEB; GIJ DAN OOK, GIJ DOET, WAT GIJ VAN UWEN VADER GEHOORD HEBT. {R. „WAT GIJ BIJ UWEN VADER GEZIEN HEBT." } 39 ZIJ ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: ABRAHAM IS ONZE VADER. JEZUS ZEIDE TOT HEN: INDIEN GIJ ABRAHAMS KINDEREN WAART, ZOO ZOUDT GIJ DE WERKEN VAN ABRAHAM DOEN; 40 MAAR NU ZOEKT GIJ MIJ TE DOODEN, EEN MENSCH, DIE TOT U DE WAARHEID GESPROKEN HEEFT, WELKE IK VAN GOD GEHOORD HEB; DAT DEED ABRAHAM NIET. 41 GIJ DOET DE WERKEN UWS VADERS. ZIJ ZEIDEN DAN TOT HEM: WIJ ZIJN NIET GEBOREN UIT HOERERIJ; WIJ HEBBEN ÉÉNEN VADER: GOD. 42 JEZUS {R. V. B. „DAN." } ZEIDE TOT HEN: INDIEN GOD UW VADER WARE, ZOO ZOUDT GIJ MIJ LIEFHEBBEN; WANT IK BEN VAN GOD UITGEGAAN EN GEKOMEN. WANT IK BEN OOK VAN MIJZELVEN NIET GEKOMEN, MAAR HIJ HEEFT MIJ GEZONDEN. 43 WAAROM KENT GIJ MIJNE SPRAAK NIET? OMDAT GIJ MIJN WOORD NIET KUNT HOOREN. 44 GIJ ZIJT UIT DEN VADER DEN DUIVEL, EN WILT DE BEGEERTEN UWS VADERS DOEN; DIE WAS EEN MENSCHENMOORDER VAN DEN BEGINNE, EN STAAT NIET IN DE WAARHEID; WANT GEEN WAARHEID IS IN HEM. WANNEER HIJ DE LEUGEN SPREEKT, ZOO SPREEKT HIJ UIT ZIJN EIGEN; WANT HIJ IS EEN LEUGENAAR, EN DE VADER ER VAN. 45 MAAR MIJ, OMDAT IK DE WAARHEID ZEG, GELOOFT GIJ NIET."
"46 ¶ WIE VAN U OVERTUIGT MIJ VAN ZONDE? {R. V. B. „EN." } INDIEN IK DE WAARHEID ZEG, WAAROM GELOOFT GIJ MIJ NIET? 47 DIE UIT GOD IS, HOORT DE WOORDEN GODS; DAAROM HOORT GIJ NIET, OMDAT GIJ UIT GOD NIET ZIJT. 48 DE JODEN {R. V. B. „DAN." } ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: ZEGGEN WIJ NIET TERECHT, DAT GIJ EEN SAMARITAAN ZIJT, EN EEN DUIVEL HEBT? 49 JEZUS ANTWOORDDE: IK HEB GEEN DUIVEL, MAAR IK EER MIJNEN VADER, EN GIJ

ONTEERT MIJ. 50 DOCH IK ZOEK MIJNE EER NIET; ER IS EEN, DIE ZE ZOEKT EN OORDEELT."

"51 ¶ VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: ZOO IEMAND MIJN WOORD ZAL BEWAREN, DIE ZAL DEN DOOD NIET ZIEN TOT IN EEUWIGHEID. 52 DE JODEN DAN {S. L. W. „DAN." } ZEIDEN TOT HEM: NU WETEN WIJ, DAT GIJ EEN DUIVEL HEBT. ABRAHAM IS GESTORVEN, EN DE PROFETEN; EN GIJ ZEGT: ZOO IEMAND MIJN WOORD ZAL BEWAREN, DIE ZAL DEN DOOD NIET SMAKEN TOT IN EEUWIGHEID. 53 ZIJT GIJ MEERDER DAN ONZE VADER ABRAHAM, DIE GESTORVEN IS? EN DE PROFETEN ZIJN GESTORVEN; WIEN MAAKT GIJ UZELVEN? 54 JEZUS ANTWOORDDE: INDIEN IK MIJZELVEN EER, ZOO IS MIJNE EER NIETS; MIJN VADER IS HET, DIE MIJ EERT, VAN WIEN GIJ ZEGT: HIJ IS ONZE GOD. {R. „DAT HIJ UW GOD IS." } 55 EN GIJ KENT HEM NIET, MAAR IK KEN HEM; EN INDIEN IK ZEIDE, DAT IK HEM NIET KEN, ZOU IK U GELIJK ZIJN, EEN LEUGENAAR. MAAR IK KEN HEM, EN BEWAAR ZIJN WOORD. 56 ABRAHAM, UW VADER, VERHEUGDE ZICH, DAT HIJ MIJNEN DAG ZIEN ZOU; EN HIJ HEEFT DIEN GEZIEN, EN ZICH VERBLIJD. 57 DE JODEN DAN ZEIDEN TOT HEM: GIJ ZIJT NOG GEEN VIJFTIG JAAR, EN HEBT GIJ ABRAHAM GEZIEN? 58 JEZUS ZEIDE TOT HEN: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: EER ABRAHAM WERD, BEN IK. {EIGENLIJK: „EER ABRAHAM WERD — IK BEN." DE BEDOELING IS: VÓÓR ABRAHAM'S ONTSTAAN BESTOND IK ALS DE IK BEN, DE NAAM, DIEN GOD ZICHZELVEN GEEFT IN EXOD. 3:14, WAAR HETGEEN VERTAALD IS DOOR „IK ZAL ZIJN," MOET VERTAALD WORDEN DOOR „IK BEN." } 59 ZIJ NAMEN DAN STEENEN OP, OM ZE OP HEM TE WERPEN. MAAR JEZUS VERBERGDE ZICH, EN GING UIT DEN TEMPEL. {R. V. B. „GAANDE DOOR HET MIDDEN VAN HEN; EN GING ALZOO VOORBIJ." }"

"9:1 ¶ EN VOORBIJGAANDE, ZAG HIJ EEN MENSCH, BLIND VAN DE GEBOORTE AF. 2 EN ZIJNE DISCIPELEN VRAAGDEN HEM, ZEGGENDE: RABBI! WIE HEEFT GEZONDIGD, DEZE OF ZIJNE OUDERS, DAT HIJ BLIND GEBOREN WERD? 3 JEZUS ANTWOORDDE: NOCH DEZE HEEFT GEZONDIGD, NOCH ZIJNE OUDERS; MAAR DIT IS, OPDAT DE WERKEN GODS IN HEM ZOUDEN GEOPENBAARD WORDEN. 4 IK MOET {S. L. „WIJ MOETEN." } WERKEN DE WERKEN DESGENEN, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, ZOOLANG HET DAG IS; DE NACHT KOMT, WANNEER NIEMAND WERKEN KAN. 5 ZOOLANG IK IN DE WERELD BEN, BEN IK HET LICHT DER WERELD. 6 DIT GEZEGD HEBBENDE, SPOOG HIJ OP DE AARDE, EN MAAKTE SLIJK UIT HET SPEEKSEL, EN STREEK HET SLIJK OP ZIJNE OOGEN; {R. „DE OOGEN DES BLINDEN." } 7 EN ZEIDE TOT HEM: GA HEEN, WASCH U IN HET BADWATER SILÓAM! (HETWELK OVERGEZET WORDT: UITGEZONDEN.) HIJ DAN GING HEEN EN WIESCH ZICH, EN KWAM ZIENDE."

"8 ¶ De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij een bedelaar {R. „blind.} was, zeiden: Is deze niet, die zat en bedelde? 9 Sommigen zeiden: Hij is het; {R. v. b. „en."} anderen: {R. v. b. „Neen, maar.} Hij is hem gelijk. Hij zeide: Ik ben het. 10 Zij zeiden dan tot hem: Hoe zijn {S. v. b. „dan"} uwe oogen geopend? 11 Hij antwoordde en zeide: Een mensch, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij: Ga heen naar {R. „aan het badwater."} Silóam, en wasch u. En ik ging heen, en wiesch mij, en werd ziende. 12 Zij dan zeiden tot hem: Waar is hij? Hij zeide: Ik weet het niet."
"13 ¶ Zij brachten hem, die te voren blind was, tot de farizeën. 14 En het was sabbat, toen Jezus het slijk maakte, en zijne oogen opende. 15 De farizeën dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen; Hij legde slijk op mijne oogen, en ik wiesch mij, en ik zie. 16 Sommigen dan uit de farizeën zeiden: Deze mensch is niet van God, want hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe kan een zondig mensch zulke teekenen doen? En er was verdeeldheid onder hen. 17 Zij zeiden dan {R. l. w. „dan."} wederom tot den blinde: Gij, wat zegt gij van hem, daar hij uwe oogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een profeet. 18 De Joden dan geloofden niet van hem, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders van hem, die ziende geworden was. 19 En zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, wien gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu? 20 Zijne ouders antwoordden hun en zeiden: Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is; 21 maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft zijne jaren, vraagt hemzelven; hij zal voor zichzelven spreken. 22 Dit zeiden zijne ouders, omdat zij de Joden vreesden; want de Joden waren reeds overeengekomen, zoo iemand hem als den Christus beleed, dat die uit de synagoge zou gebannen worden. 23 Daarom zeiden zijne ouders: Hij heeft zijne jaren, vraagt hemzelven! 24 Zij riepen dan ten tweeden maal den mensch, die blind geweest was, en zeiden tot hem: Geef God de eer; wij weten, dat deze mensch een zondaar is. 25 Hij antwoordde dan: {R. v. b. „en zeide."} Of hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie. 26 En zij zeiden wederom tot hem: {S. l. „zij zeiden dan tot hem."} Wat heeft hij u gedaan? hoe heeft hij uwe oogen geopend? 27 Hij antwoordde hun: Ik heb het u reeds gezegd, en gij hebt het niet gehoord; waarom wilt gij het wederom hooren? wilt gij ook

zijne discipelen worden? 28 Zij gaven hem {R. v. b. „dan."} scheldwoorden, en zeiden: Gij zijt zijn discipel, maar wij zijn discipelen van Mozes. 29 Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar dezen weten wij niet, vanwaar hij is. 30 De mensch antwoordde en zeide tot hen: Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet, vanwaar hij is, en hij heeft mijne oogen geopend. 31 En wij weten, dat God geen zondaars hoort; maar zoo iemand godvruchtig is, en zijnen wil doet, dien hoort Hij. 32 Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft. 33 Indien deze van God niet ware, hij zou niets kunnen doen. 34 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit."
"35 ¶ Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem gevonden hebbende, zeide hij tot hem: Gelooft gij in den Zoon van God? {V. l. „Zoon des menschen."} 36 Hij antwoordde en zeide: Wie is hij, Heer! opdat ik in hem moge gelooven? 37 En Jezus zeide tot hem: En gij hebt hem gezien, en die met u spreekt, die is het. 38 En hij zeide: Ik geloof, Heer! En hij aanbad hem."
"39 ¶ En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat zij, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden. 40 En die bij hem waren uit de farizeën hoorden dit, en zij zeiden tot hem: Zijn wij dan ook blind? 41 Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien, zoo blijft {R. v. b. „Dan."} uwe zonde."
"10:1 ¶ Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en roover; 2 maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen. 3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren zijne stem; en hij roept zijne eigene schapen bij name, en leidt ze uit. 4 En wanneer hij al de zijnen {R. „zijne schapen."} uitgedreven heeft, gaat hij voor hen heen; en de schapen volgen hem, omdat zij zijne stem kennen. 5 Doch een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden, omdat zij de stem der vreemden niet kennen. 6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; doch zij begrepen niet, wat het was, dat hij tot hen sprak. 7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: ik ben de deur der schapen. 8 Allen, zoo velen er vóór mij gekomen zijn, zijn dieven en roovers; maar de schapen hebben hen niet gehoord.

9 Ik ben de deur; indien iemand door mij ingaat, die zal behouden
worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden. 10 De dief komt
niet, dan opdat hij stele, en slachte, en verderve; ik ben gekomen, opdat
zij het leven hebben, en het overvloedig hebben. 11 Ik ben de goede
Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen; 12 maar de
huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet
den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze,
en verstrooit de schapen. 13 En de huurling vliedt, omdat hij een
huurling is, en zich om de schapen niet bekommert. 14 Ik ben de goede
Herder; en ik ken de mijnen, en word door de mijnen gekend, 15 gelijk
de Vader mij kent, en ik den Vader ken; en ik stel mijn leven voor de
schapen. 16 En ik heb andere schapen, die van dezen stal niet zijn; ook
deze moet ik toebrengen; en zij zullen mijne stem hooren; en het zal
worden ééne kudde, één herder. 17 Daarom heeft de Vader mij lief,
omdat ik mijn leven afleg, opdat ik het wederom neme. 18 Niemand
neemt het van mij, maar ik leg het van mijzelven af; ik heb macht het af
te leggen, en heb macht het wederom te nemen. Dit gebod heb ik van
mijnen Vader ontvangen."
"19 ¶ Er werd {R. v. b. „dan." } wederom verdeeldheid onder de Joden, om
dezer woorden wil. 20 En velen van hen zeiden: Hij heeft een duivel,
en is uitzinnig; waarom hoort gij hem? 21 Anderen zeiden: Dit zijn
geen woorden eens bezetenen; kan ook een duivel der blinden oogen
openen?"
"22 ¶ En het was het feest der tempelwijding te Jeruzalem, en het was
winter. 23 En Jezus wandelde in den tempel, in de galerij van Salomo.
24 De Joden dan omringden hem, en zeiden tot hem: Hoe lang houdt gij
onze ziel op? Indien gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit. 25
Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft niet. De
werken, die ik doe in den naam mijns Vaders, die getuigen van mij. 26
Maar gij gelooft niet; want gij zijt niet van mijne schapen, gelijk ik
u gezegd heb. 27 Mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken ze, en zij
volgen mij. 28 En ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet
verloren gaan in eeuwigheid, en niemand zal ze uit mijne hand rukken.
29 Mijn Vader, die ze mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en
niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders. 30 Ik en de Vader zijn
één. 31 De Joden dan namen wederom steenen op, om hem te steenigen.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond
van mijnen Vader; om welk werk van die steenigt gij mij? 33 De Joden

ANTWOORDDEN HEM: {R. V. B. „ZEGGENDE." } WIJ STEENIGEN U NIET OM EEN TREFFELIJK WERK, MAAR OM LASTERING, EN OMDAT GIJ, DIE EEN MENSCH ZIJT, UZELVEN GOD MAAKT. 34 JEZUS ANTWOORDDE HUN: STAAT ER NIET GESCHREVEN IN UWE WET: „IK HEB GEZEGD: GIJ ZIJT GODEN?" {PS. 82:6.} 35 INDIEN HIJ HEN GODEN NOEMT, TOT WIE HET WOORD GODS GESCHIEDDE, EN DE SCHRIFT NIET KAN VERBROKEN WORDEN, 36 ZEGT GIJ VAN HEM, DIEN DE VADER GEHEILIGD EN IN DE WERELD GEZONDEN HEEFT: GIJ LASTERT! OMDAT IK GEZEGD HEB: IK BEN GODS ZOON? 37 INDIEN IK NIET DOE DE WERKEN MIJNS VADERS, GELOOFT MIJ NIET; 38 MAAR INDIEN IK ZE DOE, EN GIJ MIJ NIET GELOOFT, ZOO GELOOFT DE WERKEN; OPDAT GIJ MOOGT ERKENNEN EN GELOOVEN, {V. L. „WETEN." } DAT DE VADER IN MIJ IS, EN IK IN HEM. {V. L. „IN DEN VADER." }"
"39 ¶ ZIJ ZOCHTEN DAN WEDEROM HEM TE GRIJPEN, EN HIJ ONTGING UIT HUNNE HAND. 40 EN HIJ GING WEDEROM OVER DE JORDAAN, NAAR DE PLAATS, WAAR JOHANNES EERST DOOPTE; EN HIJ BLEEF ALDAAR. 41 EN VELEN KWAMEN TOT HEM EN ZEIDEN: JOHANNES DEED WEL GEEN TEEKEN; MAAR ALLES, WAT JOHANNES VAN DEZEN ZEIDE, WAS WAAR. 42 EN VELEN GELOOFDEN ALDAAR IN HEM."
"11:1 ¶ EN ER WAS EEN ZEKER MAN KRANK, LAZARUS VAN BETHANIË, UIT HET DORP VAN MARIA EN HARE ZUSTER MARTHA. 2 (MARIA NU WAS DEGENE, DIE DEN HEER ZALFDE MET BALSEM, EN ZIJNE VOETEN MET HARE HAREN AFDROOGDE, WIER BROEDER LAZARUS KRANK WAS.) 3 DE ZUSTERS DAN ZONDEN TOT HEM, ZEGGENDE: HEER! ZIE, DIEN GIJ LIEF HEBT, IS KRANK. 4 EN JEZUS, DIT HOORENDE, ZEIDE: DEZE KRANKHEID IS NIET TOT DEN DOOD, MAAR TER HEERLIJKHEID GODS; OPDAT DE ZOON GODS DOOR HAAR VERHEERLIJKT WORDE. 5 JEZUS NU HAD MARTHA, EN HARE ZUSTER EN LAZARUS LIEF. 6 TOEN HIJ DAN HOORDE, DAT HIJ KRANK WAS, TOEN BLEEF HIJ NOG TWEE DAGEN IN DE PLAATS, WAAR HIJ WAS. 7 DAARNA ZEIDE HIJ VERDER TOT ZIJNE {R. „DE." } DISCIPELEN: LAAT ONS WEDEROM NAAR JUDÉA GAAN! 8 DE DISCIPELEN ZEIDEN TOT HEM: RABBI! NOG ONLANGS ZOCHTEN DE JODEN U TE STEENIGEN, EN GAAT GIJ WEDEROM DERWAARTS? 9 JEZUS ANTWOORDDE: ZIJN ER NIET TWAALF UREN IN DEN DAG? INDIEN IEMAND IN DEN DAG WANDELT, STOOT HIJ ZICH NIET, OMDAT HIJ HET LICHT DEZER WERELD ZIET; 10 MAAR INDIEN IEMAND IN DEN NACHT WANDELT, STOOT HIJ ZICH, OMDAT HET LICHT IN HEM NIET IS. 11 DIT SPRAK HIJ, EN DAARNA ZEIDE HIJ TOT HEN: LAZARUS, ONZE VRIEND, SLAAPT; MAAR IK GA HEEN, OM HEM UIT DEN SLAAP OP TE WEKKEN. 12 {ZIE MATTH. 21; MARK. 11; LUK. 19:29.} DES ANDEREN DAAGS, EEN GROOTE SCHARE, DIE TOT HET FEEST GEKOMEN WAS, HOORENDE, DAT JEZUS NAAR JERUZALEM KWAM, 13 DOCH

Jezus had gesproken van zijnen dood; maar zij meenden, dat hij sprak van de rust des slaaps. 14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit: Lazarus is gestorven. 15 En ik ben blijde om uwentwil, dat ik daar niet was, opdat gij gelooven moogt; doch laat ons tot hem gaan. 16 Thomas dan, genaamd Didymus, {Of „tweeling."} zeide tot zijne mededischipelen: Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven!"
"17 ¶ Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij reeds vier dagen in het graf geweest was. 18 Bethanië nu was nabij Jeruzalem, omtrent vijftien stadiën van daar. 19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, om haar over haren broeder te troosten. 20 Martha dan, toen zij hoorde, dat Jezus kwam, ging hem te gemoet; doch Maria bleef in huis zitten. 21 Martha dan zeide tot Jezus: Heer! waart gij hier geweest, mijn broeder zou niet gestorven zijn; 22 maar {V. l. w. „maar."} ook nu weet ik, dat al wat gij van God begeeren zult, God het u geven zal. 23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal opstaan. 24 Martha zeide tot hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage. 25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven; 26 en een iegelijk, die leeft, en in mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. 27 Gelooft gij dat? Zij zeide tot hem: Ja, Heer! ik geloof, dat gij zijt de Christus, de Zoon Gods, die in de wereld komen zou. 28 En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en riep Maria, hare zuster, heimelijk, zeggende: De Meester is daar, en hij roept u. 29 Deze, toen zij dit hoorde, stond haastelijk op, en ging tot hem. 30 Jezus nu was nog niet in het dorp gekomen, maar was in de plaats, waar Martha hem te gemoet gekomen was. 31 De Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten, ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende: Zij gaat naar het graf, om daar te weenen. 32 Maria dan, toen zij kwam, waar Jezus was, en hem zag, viel aan zijne voeten, zeggende tot hem: Heer! waart gij hier geweest, mijn broeder zou niet gestorven zijn."
"33 ¶ Jezus dan, toen hij haar zag weenen, en de Joden weenen, die met haar gekomen waren, werd heftig bewogen in den geest, en ontroerde, 34 en zeide: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot hem: Heer! kom en zie! 35 Jezus weende. 36 De Joden dan zeiden: Zie, hoe lief hij hem had! 37 En sommigen uit hen zeiden: Kon hij, die de oogen des blinden opende, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware? 38 Jezus dan, wederom in zichzelven heftig bewogen zijnde, kwam tot het

graf; en het was een spelonk, en een steen lag daarop. 39 Jezus zeide: Neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestorvenen, zeide tot hem: Heer! hij riekt al, want hij is daar vier dagen, 40 Jezus zeide tot haar: Heb ik u niet gezegd, dat, zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult? 41 Zij namen dan den steen weg. {R. v. b. „waar de gestorvene lag." } En Jezus hief de oogen opwaarts, en zeide: Vader! ik dank U, dat Gij mij gehoord hebt. 42 Doch ik wist, dat Gij mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb ik dit gezegd, opdat zij zouden gelooven, dat Gij mij gezonden hebt. 43 En dit gezegd hebbende, riep hij met groote stem: Lazarus, kom uit! 44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezicht was omwonden met een zweetdoek. Jezus zeide tot hen: Ontbindt hem, en laat hem heengaan!"

"45 ¶ Velen dan uit de Joden, die tot Maria gekomen waren en gezien hadden, wat hij {R. „Jezus." } gedaan had, geloofden in hem; 46 maar sommigen van hen gingen tot de farizeën, en zeiden tot hen, wat Jezus gedaan had. 47 De overpriesters dan en de farizeën vergaderden den raad, en zeiden: Wat zullen wij doen? want deze mensch doet vele teekenen. 48 Indien wij hem aldus laten begaan, zoo zullen allen in hem gelooven; en de Romeinen zullen komen, en beide onze plaats en ons volk wegnemen. 49 En een uit hen, Kajafas, die dat jaar hoogepriester was, zeide tot hen: Gij weet niets; 50 en gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat één mensch sterve voor het volk, en niet het geheele volk omkome. 51 Dit nu zeide hij niet uit zichzelven; maar daar hij hoogepriester was in dat jaar, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk; 52 en niet voor het volk alleen, maar opdat hij ook de verstrooide kinderen Gods tot één zou vergaderen. 53 Van dien dag af dan beraadslaagden zij te zamen, om hem te dooden. 54 Jezus dan wandelde niet meer openlijk onder de Joden; maar ging van daar naar het land bij de woestijn, naar een stad, genaamd Efraïm, en vertoefde aldaar met zijne {S. l. „de." } discipelen. 55 En het pascha der Joden was nabij, en velen uit dat land gingen op naar Jeruzalem, vóór het pascha, om zich te reinigen. 56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder elkander, staande in den tempel: Wat dunkt u? dat hij niet komen zal tot het feest? 57 De overpriesters nu en de farizeën hadden een bevel {S. l. „bevelen." } gegeven, dat, zoo iemand wist, waar hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij hem mochten vatten."

Johannes 12

"12:1 ¶ {Zie Matth. 26:6; Mark. 14:3.} Jezus dan kwam zes dagen vóór het pascha te Bethanië, waar Lazarus was, de gestorvene, dien Jezus {R. „hij."} uit de dooden opgegewekt had. 2 Zij bereidden hem dan aldaar een maaltijd, en Martha diende; en Lazarus was een van hen, die met hem aanzaten. 3 Maria dan, genomen hebbende een pond balsem van onvervalschten, kostbaren nardus, zalfde de voeten van Jezus, en droogde zijne voeten met hare haren af; en het huis werd van den balsemgeur vervuld. 4 Een van zijne discipelen dan. Judas, Simons zoon, Iskariot, die hem overleveren zou, zeide: 5 Waarom is deze balsem niet verkocht voor driehonderd denaren {Omtrent 120 gulden.} en den armen gegeven? 6 En dit zeide hij, niet omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs had, en droeg {Of „wegnam."} wat er ingedaan werd. 7 Jezus dan zeide: Laat haar toe dit bewaard te hebben tegen den dag mijner begrafenis. {R. „Laat af van haar; zij heeft dit bewaard," enz.} 8 Want de armen hebt gij altijd bij u, maar mij hebt gij niet altijd. 9 Een groote schare dan der Joden wist, dat hij aldaar was; en zij kwamen, niet alleen om Jezus wil, maar opdat zij ook Lazarus zouden zien, dien hij uit de dooden opgewekt had. 10 En de overpriesters beraadslaagden, dat zij ook Lazarus dooden zouden, 11 omdat velen van de Joden heengingen om zijnentwil, en in Jezus geloofden."

"12 ¶ 13 namen de takken van palmboomen, en gingen uit hem te gemoet, en riepen: Hosanna! gezegend hij, die komt in den naam des Heeren, de Koning Israëls! 14 En Jezus vond een jongen ezel, en zette zich daarop, gelijk geschreven staat: 15 „Vrees niet, dochter Sion! zie, uw Koning komt, zittende op het veulen eener ezelin." {Zach. 9:9.} 16 Doch dit verstonden zijne discipelen in het eerst niet; maar toen Jezus verheerlijkt was, toen werden zij indachtig, dat dit van hem geschreven stond, en dat zij hem dit gedaan hadden. 17 De schare dan, die met hem was, getuigde, dat hij Lazarus uit het graf geroepen, en hem uit de dooden opgewekt had. 18 Daarom ging ook de schare hem te gemoet, omdat zij gehoord hadden, dat hij dit teeken gedaan had. 19 De farizeën dan zeiden tot elkander: Gij ziet, dat gij niets vordert; ziet, de geheele wereld loopt hem na."

"20 ¶ En er waren sommige Grieken uit hen, die opkwamen om op het feest te aanbidden; 21 dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsaïda in Galiléa was, en vraagden hem, zeggende: Heer! wij

wenschen Jezus te zien. 22 Filippus kwam en zeide het Andréas; en wederom kwam Andréas en Filippus, en zij zeiden het Jezus. {R. "en Andréas en Filippus zeiden het Jezus."} 23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des menschen zal verheerlijkt worden. 24 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, blijft het alléén, maar indien het sterft, draagt het veel vrucht. 25 Die zijn leven liefheeft, zal het verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren tot het eeuwige leven. 26 Zoo iemand mij dient, die volge mij; en waar ik ben, daar zal ook mijn dienstknecht zijn. {R. v. b. „En."} Zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren."

"27 ¶ Nu is mijne ziel ontroerd; en wat zal ik zeggen? Vader! verlos mij uit deze ure? Maar daarom ben ik in deze ure gekomen. 28 Vader! verheerlijk uwen naam! Er kwam dan een stem uit den hemel: En Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken. 29 De schare dan, die daar stond, en dit hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot hem gesproken. 30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil. 31 Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden. 32 En ik, wanneer ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal allen tot mij trekken. 33 En dit zeide hij, aanduidende, welk een dood hij sterven zou. 34 De schare antwoordde hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de Christus blijft in eeuwigheid; en hoe zegt gij, dat de Zoon des menschen moet verhoogd worden? Wie is die Zoon des menschen? 35 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd is het licht onder u, {R. „bij u."} wandelt, terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalle. En die in de duisternis wandelt, weet niet, waar hij heengaat. 36 Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij zonen des lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus; en weggaande, verbergde hij zich voor hen."

"37 ¶ En hoewel hij zoovele teekenen voor hen gedaan had, geloofden zij niet in hem; 38 opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd, dat hij gesproken heeft: "Heer! wie heeft onze prediking geloofd? en aan wien is de arm des Heeren geopenbaard?" {Jes. 53:1.} 39 Daarom konden zij niet gelooven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft: 40 „Hij heeft hunne oogen verblind, en hun hart verhard; opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik

HEN GENEZE." {JES. 6:9 EN 10.} 41 DIT ZEIDE JESAJA, TOEN HIJ ZIJNE HEERLIJKHEID ZAG, EN VAN HEM SPRAK."
"42 ¶ NOCHTANS GELOOFDEN OOK ZELFS VELEN UIT DE OVERSTEN IN HEM; MAAR OM DER FARIZEËN WIL BELEDEN ZIJ HEM NIET, OPDAT ZIJ NIET UIT DE SYNAGOGE ZOUDEN GEBANNEN WORDEN; 43 WANT ZIJ HADDEN DE EER DER MENSCHEN LIEF, MEER DAN DE EER VAN GOD."
"44 ¶ JEZUS NU RIEP EN ZEIDE: DIE IN MIJ GELOOFT, GELOOFT IN MIJ NIET, MAAR IN HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 45 EN DIE MIJ ZIET, ZIET HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 46 IK BEN EEN LICHT, IN DE WERELD GEKOMEN, OPDAT EEN IEGELIJK, DIE IN MIJ GELOOFT, IN DE DUISTERNIS NIET BLIJVE. 47 EN INDIEN IEMAND MIJNE WOORDEN HOORT EN NIET BEWAART, {R. „GELOOFT." } IK OORDEEL HEM NIET; WANT IK BEN NIET GEKOMEN, OPDAT IK DE WERELD OORDEELE, MAAR OPDAT IK DE WERELD BEHOUDE. 48 DIE MIJ VERWERPT, EN MIJNE WOORDEN NIET ONTVANGT, HEEFT DIE HEM OORDEELT; HET WOORD, DAT IK GESPROKEN HEB, DAT ZAL HEM OORDEELEN TEN LAATSTEN DAGE. 49 WANT IK HEB UIT MIJZELVEN NIET GESPROKEN; MAAR DE VADER, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, DIE HEEFT MIJ EEN GEBOD GEGEVEN, WAT IK ZEGGEN EN WAT IK SPREKEN ZAL. 50 EN IK WEET, DAT ZIJN GEBOD HET EEUWIGE LEVEN IS. HETGEEN IK DAN SPREEK, SPREEK IK ALZOO, GELIJK DE VADER MIJ GEZEGD HEEFT."
"13:1 ¶ VÓÓR HET FEEST VAN HET PASCHA NU JEZUS, WETENDE, DAT ZIJNE URE GEKOMEN WAS, DAT HIJ UIT DEZE WERELD ZOU OVERGAAN TOT DEN VADER, ALZOO HIJ DE ZIJNEN, DIE IN DE WERELD WAREN, LIEFGEHAD HAD, ZOO HEEFT HIJ HEN LIEFGEHAD TOT HET EINDE. 2 EN GEDURENDE DEN MAALTIJD, TOEN DE DUIVEL REEDS IN HET HART VAN JUDAS, SIMONS ZOON, ISKARIOT, GEGEVEN HAD, DAT HIJ HEM ZOU OVERLEVEREN, 3 JEZUS, WETENDE, DAT DE VADER HEM ALLE DINGEN IN DE HANDEN GEGEVEN HAD, EN DAT HIJ VAN GOD UITGEGAAN WAS, EN TOT GOD HEENGING, 4 STOND OP VAN DEN MAALTIJD, EN LEGDE DE KLEEDEREN AF, EN EEN LINNEN DOEK GENOMEN HEBBENDE, OMGORDDE ZICHZELVEN. 5 DAARNA GOOT HIJ WATER IN HET BEKKEN, EN BEGON DE VOETEN DER DISCIPELEN TE WASSCHEN, EN AF TE DROGEN MET DEN LINNEN DOEK, WAARMEDE HIJ OMGORD WAS. 6 HIJ KWAM DAN TOT SIMON PETRUS, EN DIE ZEIDE TOT HEM: HEER! WASCHT GIJ MIJ DE VOETEN? 7 JEZUS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: WAT IK DOE, WEET GIJ NU NIET, MAAR GIJ ZULT HET NA DEZEN VERSTAAN. 8 PETRUS ZEIDE TOT HEM: GIJ ZULT MIJNE VOETEN NIET WASSCHEN IN EEUWIGHEID! JEZUS ANTWOORDDE HEM: INDIEN IK U NIET WASCH, HEBT GIJ GEEN DEEL MET MIJ. 9 SIMON PETRUS ZEIDE TOT HEM: HEER! NIET ALLEEN MIJNE VOETEN, MAAR OOK DE HANDEN EN HET HOOFD. 10 JEZUS ZEIDE TOT

HEM: DIE GEHEEL GEWASSCHEN IS, HEEFT NIET VAN NOODE, DAN DE VOETEN TE WASSCHEN, MAAR IS GEHEEL REIN. EN GIJLIEDEN ZIJT REIN, DOCH NIET ALLEN. 11 WANT HIJ WIST, WIE HEM ZOU OVERLEVEREN; DAAROM ZEIDE HIJ: GIJ ZIJT NIET ALLEN REIN. 12 TOEN HIJ DAN HUNNE VOETEN GEWASSCHEN, EN ZIJNE KLEEDEREN GENOMEN HAD, ZAT HIJ WEDEROM AAN, EN ZEIDE TOT HEN: VERSTAAT GIJ, WAT IK U GEDAAN HEB? 13 GIJ NOEMT MIJ MEESTER EN HEER; EN GIJ ZEGT WEL, WANT IK BEN HET. 14 INDIEN DAN IK, DE HEER EN DE MEESTER, UWE VOETEN GEWASSCHEN HEB, ZOO ZIJT GIJ OOK SCHULDIG, ELKANDERS VOETEN TE WASSCHEN; 15 WANT IK HEB U EEN VOORBEELD GEGEVEN, OPDAT, GELIJK IK U GEDAAN HEB, GIJ OOK DOET. 16 VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: EEN SLAAF IS NIET MEERDER DAN ZIJN HEER, NOCH EEN GEZANT {ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ APOSTEL} MEERDER, DAN DIE HEM GEZONDEN HEEFT. 17 INDIEN GIJ DEZE DINGEN WEET, WELGELUKZALIG ZIJT GIJ, ZOO GIJ ZE DOET."

"18 ¶ IK SPREEK NIET VAN U ALLEN; IK WEET, WIE IK UITVERKOREN HEB; MAAR OPDAT DE SCHRIFT VERVULD WORDE: „DIE MET MIJ HET BROOD EET, HEEFT TEGEN MIJ ZIJNE VERZENEN OPGEHEVEN." {PS. 41:10} 19 VAN NU AAN ZEG IK HET U, EER HET GESCHIEDT, OPDAT, WANNEER HET GESCHIEDT, GIJ GELOOVEN MOOGT, DAT IK HET BEN. 20 VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U: ZOO IK IEMAND ZEND, WIE DIEN ONTVANGT, DIE ONTVANGT MIJ; EN WIE MIJ ONTVANGT, DIE ONTVANGT HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 21 JEZUS, DEZE DINGEN GEZEGD HEBBENDE, WERD ONTROERD IN DEN GEEST, EN BETUIGDE, EN ZEIDE: VOORWAAR, VOORWAAR, IK ZEG U, DAT EEN VAN U MIJ ZAL OVERLEVEREN. 22 DE DISCIPELEN DAN ZAGEN ELKANDER AAN, TWIJFELENDE, VAN WIEN HIJ SPRAK. 23 EN EEN VAN ZIJNE DISCIPELEN WAS AANZITTENDE IN DEN SCHOOT VAN JEZUS, WELKEN JEZUS LIEFHAD. 24 SIMON PETRUS DAN WENKTE DEZEN, DAT HIJ VRAGEN ZOU, WIE HIJ TOCH WARE, VAN WIEN HIJ SPRAK. {S. L. „SIMON PETRUS DAN WENKTE DEZEN, EN ZEIDE TOT HEM: ZEG, WIE HET IS, VAN WIEN HIJ SPREEKT?"} 25 EN DEZE, VALLENDE AAN DE BORST VAN JEZUS, ZEIDE TOT HEM: HEER! WIE IS HET? 26 JEZUS ANTWOORDDE: DEZE IS HET, WIEN IK DE BETE, ALS IK ZE INGEDOOPT HEB, GEVEN ZAL. EN TOEN HIJ DE BETE INGEDOOPT HAD, GAF HIJ ZE AAN JUDAS, SIMONS ZOON, ISKARIOT. 27 EN NA DE BETE, TOEN VOER DE SATAN IN HEM. JEZUS DAN ZEIDE TOT HEM: WAT GIJ DOET, DOE HET HAASTELIJK. 28 MAAR NIEMAND VAN HEN, DIE AANZATEN BEGREEP, WAARTOE HIJ HEM DIT ZEIDE. 29 WANT SOMMIGEN MEENDEN, DEWIJL JUDAS DE BEURS HAD, DAT JEZUS HEM ZEIDE: KOOP, WAT WIJ NOODIG HEBBEN VOOR HET FEEST; OF DAT HIJ IETS AAN DE ARMEN ZOU GEVEN. 30 HIJ DAN, DE BETE GENOMEN HEBBENDE, GING TERSTOND UIT. EN HET WAS NACHT."

Johannes 13 en 14

"31 ¶ Toen hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt. 32 Indien God in hem verheerlijkt is, zoo zal ook God hem verheerlijken in Zichzelven, en Hij zal hem terstond verheerlijken. 33 Kinderen! nog een kleinen tijd ben ik bij u. Gij zult mij zoeken, en gelijk ik den Joden gezegd heb: Waar ik heen ga, kunt gij niet komen; zoo zeg ik u nu ook. 34 Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander lief hebt; gelijk ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. 35 Hieraan zullen allen erkennen, dat gij mijne discipelen zijt, zoo gij liefde hebt onder elkander."

"36 ¶ Simon Petrus zeide tot hem: Heer! waar gaat gij heen? Jezus antwoordde hem: Waar ik heenga, kunt gij mij nu niet volgen; maar gij zult mij {R. „Mij."} later volgen. 37 Petrus zeide tot hem: Heer! waarom kan ik u nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor u stellen. 38 Jezus antwoordde: {R. v. b. „Hem."} Zult gij uw leven voor mij stellen? Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: de haan zal niet kraaien, totdat gij mij driemaal verloochend zult hebben."

"14:1 ¶ Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in mij. 2 In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; ware het anders, ik zou het u gezegd hebben; want {R. l. w. „Want."} ik ga heen om u plaats te bereiden. 3 En wanneer ik heengegaan ben, en u plaats bereid heb, kom ik weder, en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben."

"4 ¶ En waar ik heenga, weet gij, en den weg weet gij. {S. l. „En gij weet den weg, waarheen ik ga."} 5 Thomas zeide tot hem: Heer! wij weten niet, waar gij heengaat; en hoe kunnen wij den weg weten? 6 Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven. Niemand komt tot den Vader, dan door mij. 7 Indien gij mij gekend hadt, zoudt gij ook mijnen Vader gekend hebben; en van nu aan kent gij Hem, en hebt Hem gezien. 8 Filippus zeide tot hem: Heer! toon ons den Vader, en het is ons genoeg. 9 Jezus zeide tot hem: Ben ik zoo langen tijd bij ulieden, en hebt gij mij niet gekend, Filippus? Die mij gezien heeft, heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? 10 Gelooft gij niet, dat ik in den Vader ben, en de Vader in mij is? De woorden, die ik tot ulieden spreek, spreek ik van mijzelven niet, maar de Vader, die in mij blijft, die doet de werken. 11 Gelooft mij, dat ik in den Vader ben, en de Vader in mij is; en indien niet, gelooft mij om de werken zelve."

"12 ¶ Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die in mij gelooft, de werken, die ik doe, zal hij ook doen, en zal grootere doen dan deze: want ik ga heen tot den {R. „Mijnen.} Vader. 13 En al wat gij bidden zult in mijnen naam, dat zal ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde. 14 Zoo gij iets bidden zult in mijnen naam, ik zal het doen."
"15 ¶ Indien gij mij liefhebt, bewaart mijne geboden. 16 En ik zal den Vader vragen, {Er worden hier twee woorden voor bidden en vragen gebruikt, (aiteΩ en epΩtaΩ.) Wanneer Christus tot den Vader spreekt, wordt altijd het vertrouwelijke woord vragen (epΩtaΩ) gebruikt; wanneer de discipelen tot den Vader spreken, wordt altijd het smeekende woord bidden (aiteΩ) gebruikt; terwijl de discipelen tegenover Christus beide woorden bezigen} en Hij zal u een anderen Trooster {Wij hebben het woord „Trooster" behouden, bij gebrek aan een beter. Het grieksche woord παρακλητος (parakleet) komt alleen voor in de geschriften van Johannes. In zijn evangelie wordt het gebezigd van den Heiligen Geest; in zijnen eersten brief van Christus. Het beteekent iemand, die eens anders zaak op zich neemt, en hem te hulp komt. Dit deed Christus, toen Hij op aarde was, en dit doet Hij nu in den hemel; (1 Joh. 2:1.) en dit werk verricht de Heilige Geest nu op aarde in de plaats van Christus. „Zaakwaarnemer" zou de beste vertaling zijn, doch is te familiaar. In 1 Joh. 2:1 vertalen wij „Voorspraak."} geven, opdat hij bij u zij {R. „Blijve."} tot in eeuwigheid, 17 den Geest der waarheid, dien de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet, en kent hem niet; maar {S. l. w. „Maar."} gij kent hem, want hij blijft bij u, en zal in u zijn."
"18 ¶ Ik zal u geen weezen laten; ik kom tot u. 19 Nog een kleinen tijd, en de wereld ziet mij niet meer, doch gij ziet mij; omdat ik leef, zult ook gij leven. 20 In dien dag zult gij erkennen, dat ik in mijnen Vader ben, en gij in mij, en ik in u. 21 Die mijne geboden heeft, en ze bewaart, die is het, die mij liefheeft; en die mij liefheeft, zal door mijnen Vader geliefd worden; en ik zal hem liefhebben, en mijzelven aan hem openbaren. 22 Judas, niet de Iskariot, zeide tot hem: Heer! wat is het, dat gij uzelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld? 23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zoo iemand mij liefheeft, die zal mijn woord bewaren; en mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen tot hem komen, en woning bij hem maken. 24 Die mij niet liefheeft, bewaart mijne woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is het mijne iet, maar des Vaders, die mij gezonden heeft."

Johannes 14 en 15

"25 ¶ Deze dingen heb ik tot u gesproken, bij u blijvende. 26 Maar de Trooster, de Heilige Geest, dien de Vader zenden zal in mijnen naam, die zal u alles leeren, en zal u indachtig maken alles, wat ik u gezegd heb. 27 Vrede laat ik u, mijnen vrede geef ik u; niet gelijk de wereld geeft, geef ik u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd."
"28 ¶ Gij hebt gehoord, dat ik tot u gezegd heb: Ik ga heen, en kom tot u. Indien gij mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden, dat ik tot den Vader ga; {R. „omdat ik gezegd heb: ik ga heen tot den Vader." } want mijn Vader is meerder dan ik. 29 En nu heb ik het u gezegd, eer het geschiedt; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt. 30 Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste der {R. „Dezer." } wereld komt, en heeft in mij niets. 31 Maar opdat de wereld erkenne, dat ik den Vader liefheb; en gelijk mij de Vader geboden heeft, alzoo doe ik. Staat op, laat ons van hier gaan."
"15:1 ¶ Ik ben de ware wijnstok, en mijn Vader is de landman. 2 Alle rank in mij, die geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage. 3 Gijlieden zijt reeds rein om het woord, dat ik tot u gesproken heb. 4 Blijft in mij, en ik in u. Gelijk de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zoo zij niet in den wijnstok blijft; zoo ook gij niet, indien gij in mij niet blijft. 5 Ik ben de wijnstok, gij de ranken; wie in mij blijft, en ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder mij kunt gij niets doen. 6 Zoo iemand in mij niet blijft, die wordt buitengeworpen, gelijk de rank, en verdort; en men vergadert ze, en men werpt ze in het vuur, en zij verbranden. 7 Indien gij in mij blijft, en mijne woorden in u blijven, al wat gij wilt, zult gij bidden, en het zal u geschieden. 8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult mijne discipelen zijn."
"9 ¶ Gelijk de Vader mij liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad; blijft in mijne liefde. 10 Indien gij mijne geboden bewaart, zult gij in mijne liefde blijven, gelijk ik de geboden mijns Vaders bewaard heb, en in zijne liefde blijf. 11 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat mijne blijdschap in u zij, {R. „Blijve." } en uwe blijdschap vervuld worde. 12 Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk ik u liefgehad heb. 13 Niemand heeft grooter liefde dan deze, dat iemand zijn leven stelt voor zijne vrienden. 14 Gij zijt mijne vrienden, zoo gij doet al wat ik u gebied. 15 Ik heet u niet meer slaven; want de slaaf weet niet, wat

ZIJN HEER DOET; MAAR IK HEB U VRIENDEN GENOEMD; WANT AL WAT IK VAN MIJNEN VADER GEHOORD HEB, HEB IK U BEKEND GEMAAKT. 16 GIJ HEBT MIJ NIET UITVERKOREN, MAAR IK HEB U UITVERKOREN, EN IK HEB U GESTELD, DAT GIJ ZOUDT HEENGAAN EN VRUCHT DRAGEN, EN DAT UWE VRUCHT BLIJVE; OPDAT, AL WAT GIJ VAN DEN VADER BIDDEN ZULT IN MIJNEN NAAM, HIJ U DAT GEVE. 17 DIT GEBIED IK U, DAT GIJ ELKANDER LIEFHEBT."

"18 ¶ INDIEN DE WERELD U HAAT, WEET, {OF: „GIJ WEET." } DAT ZIJ MIJ EER DAN U GEHAAT HEEFT. 19 INDIEN GIJ VAN DE WERELD WAART, DE WERELD ZOU HET HARE LIEFHEBBEN; DOCH OMDAT GIJ VAN DE WERELD NIET ZIJT, MAAR IK U UIT DE WERELD HEB UITVERKOREN, DAAROM HAAT U DE WERELD. 20 GEDENKT HET WOORD, DAT IK TOT U ZEIDE: EEN SLAAF IS NIET MEERDER DAN ZIJN HEER. INDIEN ZIJ MIJ VERVOLGD HEBBEN, ZIJ ZULLEN OOK U VERVOLGEN; INDIEN ZIJ MIJN WOORD BEWAARD HEBBEN, ZIJ ZULLEN OOK HET UWE BEWAREN. 21 MAAR AL DEZE DINGEN ZULLEN ZIJ U DOEN OM MIJNS NAAMS WIL, OMDAT ZIJ HEM NIET KENNEN, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT. 22 INDIEN IK NIET GEKOMEN WARE, EN TOT HEN GESPROKEN HAD, ZIJ HADDEN GEEN ZONDE; MAAR NU HEBBEN ZIJ GEEN VOORWENDSEL VOOR HUNNE ZONDE. 23 WIE MIJ HAAT, HAAT OOK MIJNEN VADER. 24 INDIEN IK DE WERKEN ONDER HEN NIET HAD GEDAAN, DIE NIEMAND ANDERS GEDAAN HEEFT, ZIJ HADDEN GEEN ZONDE; MAAR NU HEBBEN ZIJ ZOOWEL GEZIEN ALS GEHAAT BEIDE MIJ EN MIJNEN VADER. 25 MAAR OPDAT HET WOORD VERVULD WORDE, DAT IN HUNNE WET GESCHREVEN STAAT: „ZIJ HEBBEN MIJ ZONDER OORZAAK GEHAAT." {PS. 69:5 }"

"26 ¶ DOCH WANNEER DE TROOSTER ZAL GEKOMEN ZIJN, DIEN IK U ZENDEN ZAL VAN DEN VADER, DE GEEST DER WAARHEID, DIE VAN DEN VADER UITGAAT, DIE ZAL VAN MIJ GETUIGEN. 27 EN GIJ ZULT OOK GETUIGEN, OMDAT GIJ VAN DEN BEGINNE BIJ MIJ ZIJT."

"16:1 ¶ DEZE DINGEN HEB IK TOT U GESPROKEN, OPDAT GIJ NIET GEËRGERD WORDT. 2 ZIJ ZULLEN U UIT DE SYNAGOGEN BANNEN; JA, DE URE KOMT, DAT EEN IEGELIJK, DIE U DOODT, MEENEN ZAL GODE EEN DIENST TE DOEN. 3 EN DEZE DINGEN ZULLEN ZIJ {R. V. B. „U." } DOEN, OMDAT ZIJ DEN VADER NIET GEKEND HEBBEN, NOCH MIJ. 4 MAAR DEZE DINGEN HEB IK TOT U GESPROKEN, OPDAT, WANNEER DE URE {V. L. „HUNNE URE." } ZAL GEKOMEN ZIJN, GIJ MOOGT GEDENKEN, DAT IK ZE U GEZEGD HEB; DOCH DEZE DINGEN HEB IK U VAN DEN BEGINNE NIET GEZEGD, OMDAT IK BIJ U WAS. 5 EN NU GA IK HEEN TOT HEM, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT, EN NIEMAND VAN U VRAAGT MIJ: WAAR GAAT GIJ HEEN? 6 MAAR OMDAT IK DEZE DINGEN TOT U GESPROKEN HEB, HEEFT DE DROEFHEID UW HART VERVULD."

"7 ¶ Doch ik zeg u de waarheid: het is u nut, dat ik wegga; want zoo ik niet wegga, zal de Trooster tot u niet komen; maar zoo ik heenga, zal ik hem tot u zenden. 8 En die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; 9 van zonde, omdat zij in mij niet gelooven; 10 en van gerechtigheid, omdat ik tot mijnen {S. l. „Den." } Vader heenga, en gij mij niet meer zien zult; 11 en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is. 12 Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen. 13 Maar wanneer die zal gekomen zijn, de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden; want hij zal van zichzelven niet spreken, maar al wat hij zal gehoord hebben, zal hij spreken, en de toekomende dingen zal hij u verkondigen. 14 Die zal mij verheerlijken; want hij zal het uit het mijne nemen, en het u verkondigen. 15 Al wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb ik gezegd, dat hij het uit het mijne neemt, {R. „zal nemen." } en u zal verkondigen."

"16 ¶ Een kleinen tijd, en gij zult mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult mij zien; want ik ga heen tot den Vader. {Deze woorden komen in vele handschriften niet voor. } 17 Sommigen dan uit zijne discipelen zeiden tot elkander: Wat is dit, dat hij tot ons zegt: Een kleinen tijd, en gij zult mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult mij zien; en: Want ik ga heen tot den Vader? 18 Zij zeiden dan: Wat is dit, dat hij zegt: Een kleinen tijd? wij weten niet, wat hij zegt. 19 Jezus dan wist, dat zij hem wilden vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat ik gezegd heb: Een kleinen tijd, en gij zult mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult mij zien? 20 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, dat gij zult weenen en weeklagen, maar de wereld zal zich verblijden; en gij zult bedroefd zijn, maar uwe droefheid zal tot blijdschap worden. 21 Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mensch ter wereld geboren is. 22 En gij dan hebt nu wel droefheid; maar ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen."

"23 ¶ En in dien dag zult gij mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, dat zal Hij u geven. 24 Tot nu toe hebt gij niets gebeden in mijnen naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld zij. 25 Deze dingen

HEB IK IN GELIJKENISSEN TOT U GESPROKEN. {R. V. B. „MAAR." } DE URE KOMT, DAT IK NIET MEER IN GELIJKENISSEN TOT U SPREKEN ZAL, MAAR U VRIJUIT VAN DEN VADER ZAL VERKONDIGEN. 26 IN DIEN DAG ZULT GIJ IN MIJNEN NAAM BIDDEN; EN IK ZEG NIET, DAT IK DEN VADER VOOR U VRAGEN {ZIE DE NOOT OP HOOFDST. 14:16. } ZAL; 27 WANT DE VADER ZELF HEEFT U LIEF, DEWIJL GIJ MIJ LIEFGEHAD HEBT, EN GELOOFD HEBT, DAT IK VAN GOD BEN UITGEGAAN."

"28 ¶ IK BEN VAN DEN VADER UITGEGAAN, EN BEN IN DE WERELD GEKOMEN; WEDEROM VERLAAT IK DE WERELD, EN GA HEEN TOT DEN VADER. 29 ZIJNE DISCIPELEN ZEIDEN TOT HEM: {S. L. W. „TOT HEM." } ZIE, NU SPREEKT GIJ VRIJUIT, EN ZEGT GEEN GELIJKENIS. 30 NU WETEN WIJ, DAT GIJ ALLE DINGEN WEET, EN NIET NOODIG HEBT, DAT IEMAND U VRAGE. HIEROM GELOOVEN WIJ, DAT GIJ VAN GOD UITGEGAAN ZIJT. 31 JEZUS ANTWOORDDE HUN: GELOOFT GIJ NU? 32 ZIE, DE URE KOMT, EN IS {R. V. B. „NU." } GEKOMEN, DAT GIJ ZULT VERSTROOID WORDEN, EEN IEGELIJK NAAR HET ZIJNE, EN GIJ MIJ ALLEEN ZULT LATEN; EN IK BEN NIET ALLEEN, WANT DE VADER IS MET MIJ. 33 DEZE DINGEN HEB IK TOT U GESPROKEN, OPDAT GIJ IN MIJ VREDE HEBT. IN DE WERELD HEBT {R. „ZULT HEBBEN." } GIJ VERDRUKKING; MAAR HEBT GOEDEN MOED, IK HEB DE WERELD OVERWONNEN."

"17:1 ¶ DIT SPRAK JEZUS, EN HIJ HIEF ZIJNE OOGEN OP NAAR DEN HEMEL, EN ZEIDE: VADER! DE URE IS GEKOMEN; VERHEERLIJK UWEN ZOON, OPDAT {R. V. B. „OOK." } UW ZOON U VERHEERLIJKE; 2 GELIJK GIJ HEM MACHT GEGEVEN HEBT OVER ALLE VLEESCH, OPDAT AL WAT GIJ HEM GEGEVEN HEBT, HIJ HUN HET EEUWIGE LEVEN GEVE. 3 EN DIT IS HET EEUWIGE LEVEN, DAT ZIJ U KENNEN, DEN EENIGEN WAARACHTIGEN GOD, EN JEZUS CHRISTUS, DIEN GIJ GEZONDEN HEBT. 4 IK HEB U VERHEERLIJKT OP DE AARDE; IK HEB VOLEINDIGD HET WERK, DAT GIJ MIJ GEGEVEN HEBT OM TE DOEN; 5 EN NU VERHEERLIJK MIJ, GIJ, VADER! BIJ UZELVEN, MET DE HEERLIJKHEID, DIE IK BIJ U HAD, EER DE WERELD WAS."

"6 ¶ IK HEB UWEN NAAM GEOPENBAARD DEN MENSCHEN, DIE GIJ MIJ UIT DE WERELD GEGEVEN HEBT. ZIJ WAREN UWE, EN GIJ HEBT ZE MIJ GEGEVEN; EN ZIJ HEBBEN UW WOORD BEWAARD. 7 NU HEBBEN ZIJ ERKEND, DAT ALLES, WAT GIJ MIJ GEGEVEN HEBT, VAN U IS. 8 WANT DE WOORDEN, DIE GIJ MIJ GEGEVEN HEBT, HEB IK HUN GEGEVEN, EN ZIJ HEBBEN ZE AANGENOMEN, EN HEBBEN WAARLIJK ERKEND, DAT IK VAN U UITGEGAAN BEN, EN HEBBEN GELOOFD, DAT GIJ MIJ GEZONDEN HEBT. 9 IK VRAAG {ZIE DE NOOT OP HOOFDST. 14:16. } VOOR HEN; IK VRAAG {ZIE DE NOOT OP HOOFDST. 14:16. } NIET VOOR DE WERELD, MAAR VOOR HEN, DIE GIJ MIJ GEGEVEN HEBT; WANT ZIJ ZIJN UWE, 10 (EN AL HET MIJNE IS UWE, EN HET UWE IS MIJNE,) EN IK BEN IN HEN VERHEERLIJKT."

"11 ¶ En ik ben niet meer in de wereld, en dezen zijn in de wereld, en ik kom tot U. Heilige Vader! bewaar hen in uwen naam, dien Gij mij gegeven hebt, {Of „in welken Gij ze mij gegeven hebt." R. „bewaar hen in uwen naam, die Gij mij gegeven hebt." } opdat zij één zijn, gelijk als wij. 12 Toen ik bij hen {R. v. b. „in de wereld." } was, bewaarde ik hen in uwen naam. Die Gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon des verderfs, opdat de Schrift vervuld worde. 13 Maar nu kom ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelven. 14 Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld heeft hen gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk ik van de wereld niet ben. 15 Ik vraag {Zie de voetnoot op #Joh 14:16 } niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor den booze. 16 Zij zijn niet van de wereld, gelijk ik van de wereld niet ben."
"17 ¶ Heilig hen door de {R. „Uwe." } waarheid; uw woord is de waarheid. 18 Gelijk Gij mij gezonden hebt in de wereld, zoo heb ook ik hen in de wereld gezonden. 19 En ik heilig mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn door de waarheid."
"20 ¶ En ik vraag {Zie de voetnoot op #Joh 14:16 } niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in mij gelooven, {R. „gelooven zullen." } 21 opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader! in mij, en ik in U, opdat ook zij in ons één zijn; opdat de wereld geloove, dat Gij mij gezonden hebt. 22 En ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij gegeven hebt; opdat zij één zijn, gelijk wij één zijn: 23 ik in hen, en Gij in mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld erkenne, dat Gij mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij mij liefgehad hebt."
"24 ¶ Vader! ik wil, dat, waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij mij gegeven hebt; want Gij hebt mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld. 25 Rechtvaardige Vader! {Of „Vóór de grondlegging der wereld, rechtvaardige Vader! en," enz. } en de wereld heeft U niet gekend; maar ik heb U gekend, en dezen hebben erkend, dat Gij mij gezonden hebt. 26 En ik heb hun uwen naam bekend gemaakt, en zal dien bekend maken; opdat de liefde, waarmede Gij mij liefgehad hebt, in hen zij, en ik in hen."

Johannes 18

"18:1 ¶ {Zie Matth. 26:36; Mark. 14:32; Luk. 22:40.} Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met zijne discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken hij ging, hij en zijne discipelen. 2 En Judas, die hem overleverde, wist ook de plaats, omdat Jezus aldaar dikwijls tezamen kwam met zijne discipelen. 3 Judas dan, genomen hebbende de bende en dienaren van de overpriesters en farizeën, kwam aldaar met lantaarnen en fakkelen en wapenen. 4 Jezus dan, wetende alles, wat over hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij? 5 Zij antwoordden hem: Jezus den Nazaréner. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die hem overleverde, stond ook bij hen. 6 Toen hij dan tot hen zeide: Ik ben het, gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde. 7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? en zij zeiden: Jezus den Nazaréner. 8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat ik het ben. Indien gij dan mij zoekt, laat dezen heengaan; 9 opdat het woord vervuld zou worden, dat hij gezegd had: Uit hen, die Gij mij gegeven hebt, heb ik niemand verloren. 10 Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok het, en sloeg den slaaf des hoogepriesters, en hieuw zijn rechteroor af. En de naam van den slaaf was Malchus. 11 Jezus dan zeide tot Petrus: Steek het {R. „Uw." } zwaard in de scheede! Den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken? 12 De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus, en bonden hem."

"13 ¶ En zij leidden hem weg, eerst tot Annas; want hij was de schoonvader van Kajafas, die in dat jaar hoogepriester was. 14 Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat één mensch voor het volk omkwame. {V. l. „stierve." } 15 En Simon Petrus volgde Jezus, en de andere discipel. Deze discipel nu was den hoogepriester bekend, en ging met Jezus in het voorhof des hoogepriesters; 16 maar Petrus stond buiten aan de deur. De andere discipel dan, die den hoogepriester bekend was, ging uit, en sprak met de deurwachtster, en bracht Petrus binnen. 17 De dienstmaagd dan, de deurwachtster, zeide tot Petrus: Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen mensch? Hij zeide: Ik ben niet. 18 En de slaven en de dienaars, hebbende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, stonden en warmden zich; en Petrus stond bij hen, en warmde zich. 19 De hoogepriester dan vraagde Jezus naar zijne discipelen en naar zijne leer. 20 Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de

WERELD; IK HEB ALTIJD GELEERD IN DE SYNAGOGE EN IN DEN TEMPEL, WAAR AL DE JODEN {R. „DE JODEN ALTIJD." } SAMENKOMEN; EN IN HET VERBORGEN HEB IK NIETS GESPROKEN. 21 WAAROM VRAAGT GIJ MIJ? VRAAG HEN, DIE GEHOORD HEBBEN, WAT IK TOT HEN GESPROKEN HEB; ZIE, DEZEN WETEN, WAT IK GEZEGD HEB. 22 TOEN HIJ NU DIT ZEIDE, GAF EEN VAN DE DIENAREN, DIE DAARBIJ STOND, JEZUS EEN KINNEBAKSLAG, ZEGGENDE: ANTWOORDT GIJ ALZOO DEN HOOGEPRIESTER? 23 JEZUS ANTWOORDDE HEM: INDIEN IK KWALIJK GESPROKEN HEB, GETUIG VAN HET KWADE, EN INDIEN WÉL, WAAROM SLAAT GIJ MIJ? 24 (ANNAS DAN HAD HEM GEBONDEN GEZONDEN TOT KAJAFAS, DEN HOOGEPRIESTER.) 25 EN SIMON PETRUS STOND, EN WARMDE ZICH. ZIJ ZEIDEN DAN TOT HEM: ZIJT OOK GIJ NIET UIT ZIJNE DISCIPELEN? HIJ LOOCHENDE HET, EN ZEIDE: IK BEN NIET. 26 EEN VAN DE SLAVEN DES HOOGEPRIESTERS, ZIJNDE EEN BLOEDVERWANT VAN HEM, WIEN PETRUS HET OOR AFGEHOUWEN HAD, ZEIDE: HEB IK U NIET GEZIEN IN DEN HOF MET HEM? 27 PETRUS DAN LOOCHENDE HET WEDEROM. EN TERSTOND KRAAIDE DE HAAN."

"28 ¶ ZIJ DAN LEIDDEN JEZUS VAN KAJAFAS IN HET PRETORIUM; EN HET WAS 'S MORGENS VROEG. EN ZIJ GINGEN NIET IN HET PRETORIUM, OPDAT ZIJ NIET VERONTREINIGD ZOUDEN WORDEN, MAAR {R. V. B. „OPDAT ZIJ." } HET PASCHA ETEN MOCHTEN. 29 PILATUS DAN GING TOT HEN UIT, EN ZEIDE: WELKE BESCHULDIGING BRENGT GIJ TEGEN DEZEN MENSCH IN? 30 ZIJ ANTWOORDDEN EN ZEIDEN TOT HEM: INDIEN DEZE GEEN KWAADDOENER WARE, ZOUDEN WIJ HEM U NIET OVERGELEVERD HEBBEN. 31 PILATUS DAN ZEIDE TOT HEN: NEEMT GIJ HEM, EN OORDEELT HEM NAAR UWE WET. DE JODEN DAN ZEIDEN TOT HEM: HET IS ONS NIET GEOORLOOFD IEMAND TE DOODEN. 32 OPDAT HET WOORD VAN JEZUS VERVULD ZOU WORDEN, HETWELK HIJ GEZEGD HAD, AANDUIDENDE, WELK EEN DOOD HIJ STERVEN ZOU. {ZIE MATTH. 28 MARK. 15 LUK. 23 } 33 PILATUS DAN GING WEDEROM IN HET PRETORIUM, EN RIEP JEZUS, EN ZEIDE TOT HEM: ZIJT GIJ DE KONING DER JODEN? 34 JEZUS ANTWOORDDE HEM: ZEGT GIJ DIT VAN UZELVEN, OF HEBBEN ANDEREN HET U VAN MIJ GEZEGD? 35 PILATUS ANTWOORDDE: BEN IK EEN JOOD? UW VOLK EN DE OVERPRIESTERS HEBBEN U AAN MIJ OVERGELEVERD; WAT HEBT GIJ GEDAAN? 36 JEZUS ANTWOORDDE: MIJN KONINKRIJK IS NIET VAN DEZE WERELD. INDIEN MIJN KONINKRIJK VAN DEZE WERELD WAS, ZOUDEN MIJNE DIENAREN GESTREDEN HEBBEN, OPDAT IK DEN JODEN NIET WARE OVERGELEVERD; MAAR NU IS MIJN KONINKRIJK NIET VAN HIER. 37 PILATUS DAN ZEIDE TOT HEM: ZIJT GIJ DAN EEN KONING? JEZUS ANTWOORDDE: GIJ ZEGT, DAT IK EEN KONING BEN. HIERTOE BEN IK GEBOREN, EN HIERTOE BEN IK IN DE WERELD GEKOMEN, OPDAT IK DER WAARHEID GETUIGENIS GEVEN ZOU. EEN IEGELIJK, DIE UIT DE WAARHEID IS, HOORT MIJNE STEM. 38

Johannes 18 en 19

Pilatus zeide tot hem: Wat is waarheid! En toen hij dit gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in hem. 39 Doch gij hebt een gewoonte, dat ik u op het pascha één loslate. Wilt gij dan, dat ik u den koning der Joden loslate? 40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Barabbas! En Barabbas was een roover."

"19:1 ¶ {Zie Matth. 28 Mark. 15 Luk. 23 } Toen nam Pilatus dan Jezus, en geeselde hem. 2 En de krijgsknechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op zijn hoofd, en wierpen hem een purperen kleed om, en kwamen tot hem, {R. l. w. „en kwamen tot hem." } 3 en zeiden: Wees gegroet, koning der Joden! En zij gaven hem kinnebakslagen. 4 En Pilatus {R. „Pilatus dan." } kwam wederom uit, en zeide tot hen: Zie, ik breng hem tot u uit, opdat gij weet, dat ik in hem geen schuld vind. 5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornen kroon en het purperen kleed. En hij zeide tot hen: Ziet den mensch! 6 Toen dan de overpriesters en de dienaars hem zagen, riepen zij, zeggende: Kruisig, kruisig hem! Pilatus zeide tot hen: Neemt gij hem en kruisigt hem; want ik vind in hem geen schuld. 7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet, en naar onze wet moet hij sterven, want hij heeft zichzelven Gods Zoon gemaakt. 8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij nog meer bevreesd, 9 en ging wederom in het pretorium, en zeide tot Jezus: Vanwaar zijt gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord. 10 Pilatus dan zeide tot hem: Spreekt gij tot mij niet? Weet gij niet, dat ik macht heb u los te laten, en macht heb u te kruisigen? {R. eerst „kruisigen" en dan „loslaten." } 11 Jezus antwoordde: {S. v. b. „Hem." } Gij zoudt geen macht hebben tegen mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom, die mij aan u heeft overgeleverd, heeft grooter zonde. 12 Van toen af zocht Pilatus hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende: Indien gij dezen loslaat, zijt gij des keizers vriend niet. Een iegelijk, die zichzelven koning maakt, weerspreekt den keizer. 13 Toen Pilatus dan deze woorden {R. „dit woord." } hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den rechterstoel, op de plaats, genaamd Lithostrótos, {D. i. het plaveisel. } en in het Hebreeuwsch Gabbatha. 14 (En het was de voorbereiding van het pascha; {R. „en." } het was omtrent de zesde ure.) En hij zeide tot de Joden: Ziet uw koning! 15 Maar zij riepen: Neem weg, neem weg,

kruisig hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uwen koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning, dan den keizer."
"16 ¶ Toen gaf hij hem dan hun over, om gekruisigd te worden. En zij namen Jezus, en leidden hem weg. 17 En hij, dragende zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Schedelplaats, die in het Hebreeuwsch genoemd wordt Golgotha; 18 waar zij hem kruisigden, en met hem twee anderen, aan elke zijde één, en Jezus in het midden."
"19 ¶ En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette dat op het kruis. En er was geschreven: Jezus de Nazaréner, de koning der Joden. 20 Dit opschrift dan lazen vele der Joden; want de plaats, waar Jezus gekruisigd werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuwsch, in het Grieksch, in het Latijn. 21 De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden; maar, dat hij gezegd heeft: Ik ben de koning der Joden. 22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven. 23 De krijgsknechten dan, toen zij Jezus gekruisigd hadden, namen zijne kleederen, en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht een deel en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af in zijn geheel geweven. 24 Zij dan zeiden tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens die zijn zal; opdat de Schrift vervuld zou worden, die zegt: „Zij hebben mijne kleederen onder elkander verdeeld, en over mijne kleeding hebben zij het lot geworpen." {Ps. 22:19.} Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan. 25 En bij het kruis van Jezus stonden zijne moeder, en de zuster zijner moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdaléna. 26 Jezus nu, ziende zijne moeder en den discipel, dien hij liefhad, daarbij staande, zeide tot zijne moeder: Vrouw! zie, uw zoon. 27 Daarna zeide hij tot den discipel: Zie, uwe moeder. En van die ure aan nam haar de discipel tot zich. 28 Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst! 29 Er stond dan een vat vol zuren wijn, en zij vulden een spons met zuren wijn, en omleiden haar met hijsop, {De uitdrukking in het Grieksch is hier geheel anders dan in de drie andere Evangeliën; daar wordt alleen meegedeeld, dat Jezus stierf; hier evenwel, dat zijn dood een vrijwillige overgave was van zijnen geest, naar zijne eigene woorden in hoofdst. 10:18.} en brachten haar aan zijnen mond. 30 Toen Jezus dan den zuren wijn genomen had, zeide hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf hij zijnen geest over. {De uitdrukking in het Grieksch is hier geheel

ANDERS DAN IN DE DRIE ANDERE EVANGELIËN; DAAR WORDT ALLEEN MEEGEDEELD, DAT JEZUS STIERF; HIER EVENWEL, DAT ZIJN DOOD EEN VRIJWILLIGE OVERGAVE WAS VAN ZIJNEN GEEST, NAAR ZIJNE EIGENE WOORDEN IN HOOFDST. 10:18. }"
"31 ¶ DE JODEN DAN, OPDAT DE LICHAMEN NIET AAN HET KRUIS ZOUDEN BLIJVEN OP DEN SABBAT, DAAR HET DE VOORBEREIDING WAS, (WANT DE DAG VAN DIEN SABBAT {R. „DIE SABBATDAG." } WAS GROOT,) VRAAGDEN PILATUS, DAT HUNNE BEENEN MOCHTEN GEBROKEN, EN ZIJ WEGGENOMEN WORDEN. 32 DE KRIJGSKNECHTEN DAN KWAMEN, EN BRAKEN WEL DE BEENEN DES EERSTEN EN DES ANDEREN, DIE MET HEM GEKRUISIGD WAS; 33 MAAR KOMENDE TOT JEZUS, TOEN ZIJ ZAGEN, DAT HIJ REEDS DOOD WAS, BRAKEN ZIJ ZIJNE BEENEN NIET. 34 MAAR EEN DER KRIJGSKNECHTEN DOORSTAK ZIJNE ZIJDE MET EEN SPEER, EN TERSTOND KWAM ER BLOED EN WATER UIT. 35 EN DIE HET GEZIEN HEEFT, GETUIGT HET, EN ZIJNE GETUIGENIS IS WAARACHTIG; EN HIJ WEET, DAT HIJ ZEGT, WAT WAAR IS, OPDAT OOK {R. L. W. „OOK." } GIJ GELOOVEN MOOGT. 36 WANT DEZE DINGEN ZIJN GESCHIED, OPDAT DE SCHRIFT VERVULD ZOU WORDEN: „GEEN BEEN VAN HEM ZAL GEBROKEN WORDEN." {EX. 12:46; PS. 34:21. } 37 EN WEDEROM ZEGT EEN ANDERE SCHRIFT: „ZIJ ZULLEN ZIEN OP HEM, DIEN ZIJ DOORSTOKEN HEBBEN." {ZACH. 12:10. }"
"38 ¶ EN DAARNA JOZEF VAN ARIMATHÉA, DIE EEN DISCIPEL VAN JEZUS WAS, MAAR BEDEKT OM DE VREEZE DER JODEN, VRAAGDE PILATUS, DAT HIJ HET LICHAAM VAN JEZUS MOCHT WEGNEMEN; EN PILATUS LIET HET TOE. HIJ KWAM DAN, EN NAM HET LICHAAM VAN JEZUS WEG. 39 EN NICODÉMUS KWAM OOK, DIE EERST DES NACHTS TOT JEZUS GEKOMEN WAS, BRENGENDE EEN MENGSEL VAN MIRRE EN ALOË, VAN OMTRENT HONDERD POND. 40 ZIJ NAMEN DAN HET LICHAAM VAN JEZUS, EN BONDEN HET IN LINNEN DOEKEN MET DE SPECERIJEN, GELIJK DE JODEN DE GEWOONTE HEBBEN VAN BEGRAVEN. 41 EN ER WAS IN DE PLAATS, WAAR HIJ GEKRUISIGD WAS, EEN HOF, EN IN DEN HOF EEN NIEUW GRAF, WAARIN NOG NOOIT IEMAND GELEGD WAS GEWEEST. 42 DAAR LEGDEN ZIJ DAN JEZUS, WEGENS DE VOORBEREIDING DER JODEN, OMDAT HET GRAF NABIJ WAS."
"20:1 ¶ {ZIE MATTH. 28; MARK. 16 LUK. 24. } EN OP DEN EERSTEN DAG DER WEEK KWAM MARIA MAGDALÉNA VROEG, TOEN HET NOG DUISTER WAS, NAAR HET GRAF; EN ZAG DEN STEEN VAN HET GRAF WEGGENOMEN. 2 ZIJ LIEP DAN, EN KWAM TOT SIMON PETRUS EN TOT DEN ANDEREN DISCIPEL, DIEN JEZUS LIEFHAD, EN ZEIDE TOT HEN: ZIJ HEBBEN DEN HEER WEGGENOMEN UIT HET GRAF, EN WIJ WETEN NIET, WAAR ZIJ HEM GELEGD HEBBEN. 3 PETRUS DAN GING UIT, EN DE ANDERE DISCIPEL, EN ZIJ GINGEN NAAR HET GRAF. 4 EN DEZE TWEE

LIEPEN TE ZAMEN, EN DE ANDERE DISCIPEL LIEP VOORUIT, SNELLER DAN PETRUS, EN KWAM EERST TOT HET GRAF. 5 EN NEDERBUKKENDE, ZAG HIJ DE DOEKEN LIGGEN, NOCHTANS GING HIJ ER NIET IN. 6 SIMON PETRUS DAN, HEM VOLGENDE, KWAM EN GING IN HET GRAF, EN ZAG DE DOEKEN LIGGEN, 7 EN DEN ZWEETDOEK, DIE OP ZIJN HOOFD GEWEEST WAS, NIET BIJ DE DOEKEN LIGGENDE, MAAR IN EEN PLAATS AFZONDERLIJK SAMENGEROLD. 8 TOEN GING DAN OOK DE ANDERE DISCIPEL ER IN, DIE EERST TOT HET GRAF GEKOMEN WAS; EN HIJ ZAG, EN GELOOFDE. 9 WANT ZIJ WISTEN NOG DE SCHRIFT NIET, DAT HIJ UIT DE DOODEN MOEST OPSTAAN. 10 DE DISCIPELEN DAN GINGEN WEDEROM NAAR HUIS."

"11 ¶ MARIA NU STOND BUITEN BIJ HET GRAF, WEENENDE. TERWIJL ZIJ DAN WEENDE, BUKTE ZIJ IN HET GRAF, 12 EN ZAG TWEE ENGELEN IN WITTE KLEEDEREN ZITTEN, EEN AAN HET HOOFD EN EEN AAN DE VOETEN, WAAR HET LICHAAM VAN JEZUS GELEGEN HAD; 13 EN DIE ZEIDEN TOT HAAR: VROUW! WAAROM WEENT GIJ? ZIJ ZEIDE TOT HEN: OMDAT ZIJ MIJNEN HEER WEGGENOMEN HEBBEN, EN IK WEET NIET, WAAR ZIJ HEM GELEGD HEBBEN! 14 TOEN ZIJ DIT GEZEGD HAD, KEERDE ZIJ ZICH OM, EN ZAG JEZUS STAAN, EN ZIJ WIST NIET, DAT HET JEZUS WAS. 15 JEZUS ZEIDE TOT HAAR: VROUW! WAAROM WEENT GIJ? WIEN ZOEKT GIJ? ZIJ, MEENENDE DAT HET DE HOVENIER WAS, ZEIDE TOT HEM: HEER, INDIEN GIJ HEM WEGGEDRAGEN HEBT, ZEG MIJ, WAAR GIJ HEM GELEGD HEBT, EN IK ZAL HEM WEGNEMEN. 16 JEZUS ZEIDE TOT HAAR: MARIA! ZIJ, ZICH OMKEERENDE, ZEIDE TOT HEM IN HET HEBREEUWSCH: {R. L. W. „IN HET HEBREEUWSCH.} RABBOUNI! HETWELK ZEGGEN WIL: MEESTER. 17 JEZUS ZEIDE TOT HAAR: RAAK MIJ NIET AAN, WANT IK BEN NOG NIET OPGEVAREN TOT MIJNEN {S. L. „DEN." } VADER; MAAR GA HEEN TOT MIJNE BROEDERS, EN ZEG HUN: IK VAAR OP TOT MIJNEN VADER EN UWEN VADER, EN TOT MIJNEN GOD EN UWEN GOD. 18 MARIA MAGDALÉNA GING DEN DISCIPELEN BOODSCHAPPEN, DAT ZIJ DEN HEER GEZIEN, EN DAT HIJ HAAR DIT GEZEGD HAD."

"19 ¶ TOEN HET DAN AVOND WAS, OP DIEN EERSTEN DAG DER WEEK, EN DE DEUREN, WAAR DE DISCIPELEN {R. V. B. „VERGADERD." } WAREN, UIT VREES VOOR DE JODEN, WAREN GESLOTEN, KWAM JEZUS EN STOND IN HET MIDDEN, EN ZEIDE TOT HEN: VREDE ZIJ U! 20 EN DIT GEZEGD HEBBENDE, TOONDE HIJ HUN ZIJNE HANDEN EN ZIJNE ZIJDE. DE DISCIPELEN DAN VERBLIJDDEN ZICH, TOEN ZIJ DEN HEER ZAGEN. 21 JEZUS DAN ZEIDE WEDEROM TOT HEN: VREDE ZIJ U! GELIJK DE VADER MIJ GEZONDEN HEEFT, ZEND IK OOK U. 22 EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, BLIES HIJ IN HEN, EN ZEIDE TOT HEN: ONTVANGT DEN HEILIGEN GEEST! 23 ZOO GIJ IEMANDS ZONDEN VERGEEFT, DIEN ZIJN ZIJ VERGEVEN; ZOO GIJ IEMANDS ZONDEN HOUDT, DIEN ZIJN ZIJ GEHOUDEN. 24 THOMAS NU, EEN VAN

DE TWAALVEN, GENAAMD DIDYMUS, {OF: TWEELING.} WAS NIET BIJ HEN, TOEN JEZUS KWAM. 25 DE ANDERE DISCIPELEN DAN ZEIDEN TOT HEM: WIJ HEBBEN DEN HEER GEZIEN! DOCH HIJ ZEIDE TOT HEN: INDIEN IK IN ZIJNE HANDEN NIET ZIE HET TEEKEN DER NAGELEN, EN MIJNEN VINGER STEKE IN HET TEEKEN DER NAGELEN, EN STEKE MIJNE HAND IN ZIJNE ZIJDE, IK ZAL GEENSZINS GELOOVEN."
"26 ¶ EN NA ACHT DAGEN WAREN ZIJNE DISCIPELEN WEDEROM BINNEN, EN THOMAS BIJ HEN. JEZUS KWAM, TOEN DE DEUREN GESLOTEN WAREN, EN STOND IN HET MIDDEN, EN ZEIDE: VREDE ZIJ U! 27 DAARNA ZEIDE HIJ TOT THOMAS: BRENG UWEN VINGER HIER, EN ZIE MIJNE HANDEN, EN BRENG UWE HAND, EN STEEK ZE IN MIJNE ZIJDE; EN WEES NIET ONGELOOVIG, MAAR GELOOVIG. 28 {R. V. B. „EN."} THOMAS ANTWOORDDE EN ZEIDE TOT HEM: MIJN HEER EN MIJN GOD! 29 JEZUS ZEIDE TOT HEM: OMDAT GIJ MIJ GEZIEN HEBT, {R. V. B. „THOMAS."} HEBT GIJ GELOOFD; WELGELUKZALIG DIE NIET GEZIEN HEBBEN, EN NOCHTANS GELOOFD HEBBEN! 30 JEZUS DAN HEEFT NOG WEL VELE ANDERE TEEKENEN IN DE TEGENWOORDIGHEID ZIJNER DISCIPELEN GEDAAN, DIE NIET ZIJN GESCHREVEN IN DIT BOEK; 31 MAAR DEZE ZIJN GESCHREVEN, OPDAT GIJ GELOOFT DAT JEZUS IS DE CHRISTUS, DE ZOON GODS; EN OPDAT GIJ, GELOOVENDE, HET LEVEN HEBT IN ZIJNEN NAAM."
"21:1 ¶ NA DEZEN OPENBAARDE JEZUS ZICHZELVEN WEDEROM AAN DE DISCIPELEN AAN DE ZEE VAN TIBÉRIAS; EN HIJ OPENBAARDE ZICH ALDUS. 2 ER WAREN SAMEN SIMON PETRUS, EN THOMAS, GENAAMD DIDYMUS, {OF „TWEELING."} EN NATHANAËL, DIE VAN KANA IN GALILÉA WAS, EN DE ZONEN VAN ZEBEDEÜS, EN TWEE ANDERE VAN ZIJNE DISCIPELEN. 3 SIMON PETRUS ZEIDE TOT HEN: IK GA VISSCHEN. ZIJ ZEIDEN TOT HEM: WIJ GAAN OOK MET U. ZIJ GINGEN UIT, EN TRADEN {R. V. B. „TERSTOND."} IN HET SCHIP; EN IN DIEN NACHT VINGEN ZIJ NIETS. 4 EN TOEN HET REEDS MORGEN WERD, {R. „GEWORDEN WAS."} STOND JEZUS OP DEN OEVER; DOCH DE DISCIPELEN WISTEN NIET, DAT HET JEZUS WAS. 5 JEZUS DAN ZEIDE TOT HEN: KINDERKENS! HEBT GIJ NIET IETS TE ETEN? ZIJ ANTWOORDDEN HEM: NEEN. 6 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: WERPT HET NET AAN DE RECHTERZIJDE VAN HET SCHIP, EN GIJ ZULT VINDEN. ZIJ WIERPEN HET DAN, EN KONDEN HET NIET MEER TREKKEN VANWEGE DE MENIGTE DER VISSCHEN. 7 DE DISCIPEL DAN, DIEN JEZUS LIEFHAD, ZEIDE TOT PETRUS: HET IS DE HEER! SIMON PETRUS DAN, HOORENDE, DAT HET DE HEER WAS, OMGORDDE HET OPPERKLEED, (WANT HIJ WAS NAAKT,) EN WIERP ZICH IN DE ZEE. 8 EN DE ANDERE DISCIPELEN KWAMEN MET HET SCHEEPJE, (WANT ZIJ WAREN NIET VERRE VAN HET LAND, MAAR OMTRENT TWEE HONDERD EL,)

slepende het net met de visschen. 9 Toen zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en visch daarop liggen, en brood. 10 Jezus zeide tot hen: Brengt van de visschen, die gij nu gevangen hebt! 11 Simon Petrus ging op, en trok het net op het land, vol groote visschen, honderd drie en vijftig; en hoewel er zoo vele waren, scheurde het net niet. 12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, eet! En niemand van de discipelen durfde hem vragen: Wie zijt gij? wetende, dat het de Heer was. 13 Jezus {R. v. b. „dan." } kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en den visch desgelijks. 14 Dit was reeds de derde maal, dat Jezus aan de {R. „zijne." } discipelen geopenbaard werd, nadat hij uit de dooden opgewekt was."

"15 ¶ Toen zij dan gegeten hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Jona! hebt gij mij meer lief dan dezen? Hij zeide tot hem: Ja, Heer! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Weid mijne lammeren! 16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, zoon van Jona! hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem: Ja, Heer! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed mijne schapen! 17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, zoon van Jona! hebt gij mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij mij lief? en zeide tot hem: Heer! gij weet alle dingen, gij weet, dat ik u liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid mijne schapen! 18 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: toen gij jonger waart, gorddet gij uzelven, en wandeldet, waarheen gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zult gij uwe handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waarheen gij niet wilt. 19 En dit zeide hij, aanduidende met welk een dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide hij tot hem: Volg mij."

"20 ¶ {R. v. b. „En." } Petrus, zich omkeerende, zag den discipel volgen, dien Jezus liefhad, die ook bij den maaltijd op zijne borst gevallen was, en gezegd had: Heer! wie is het, die u overlevert? 21 Petrus, {R. v. b. „dan." } dezen ziende, zeide tot Jezus: Heer! 22 maar wat deze? Jezus zeide tot hem: Indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kom, wat gaat het u aan? Volg gij mij. 23 Dit woord dan ging uit onder de broeders, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien ik wil, dat hij blijve, totdat ik kom, wat gaat het u aan? 24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijne getuigenis waarachtig is. 25 En er zijn nog vele andere dingen, die

JEZUS GEDAAN HEEFT, WELKE, ZOO ZIJ ÉÉN VOOR ÉÉN GESCHREVEN WERDEN, IK MEEN, DAT OOK DE WERELD ZELVE DE GESCHREVENE BOEKEN NIET ZOU BEVATTEN. {R. V. B. „AMEN." }"

HANDELINGEN 1

"1:1 ¶ Het eerste verhaal heb ik opgesteld, o Theófilus aangaande alles, wat Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren, 2 tot op den dag, dat hij werd opgenomen, nadat hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven; 3 aan wie hij ook, nadat hij geleden had, zich levend vertoond heeft met vele gewisse kenteekenen, zijnde door hen gezien gedurende veertig dagen, en sprekende over de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. 4 En met hen vergaderd zijnde, beval hij hun, zich niet van Jeruzalem te verwijderen, maar de belofte des Vaders te verwachten, die gij, zeide hij, van mij gehoord hebt. 5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet vele dagen na dezen."

"6 ¶ Zij dan, die samengekomen waren, vraagden hem, zeggende: Heer! zult gij in dezen tijd aan Israël het koninkrijk wederoprichten? 7 En hij zeide tot hen: Het komt u niet toe tijden of gelegenheden te weten, die de Vader in zijne eigene macht gesteld heeft. 8 Maar gij zult kracht ontvangen, als de Heilige Geest over u komt; en gij zult mijne {R. „voor mij."} getuigen zijn, zoowel te Jeruzalem, als in geheel Judéa en Samarië, en tot aan het einde der aarde. {Zie Mark. 16:19; Luk. 24:51.} 9 En toen hij dit gezegd had, werd hij opgenomen, terwijl zij het zagen, en een wolk nam hem weg voor hunne oogen. 10 En toen zij naar den hemel staarden, terwijl hij heenging, zie, twee mannen stonden bij hen in witte kleederen, 11 die ook zeiden: Mannen van Galiléa, waarom staat gij op te zien naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal aldus komen, gelijkerwijs gij hem naar den hemel hebt zien henengaan."

"12 ¶ Toen keerden zij naar Jeruzalem terug van den berg, genaamd de Olijfberg, die nabij Jeruzalem is, een sabbatsreis van daar. 13 En toen zij ingekomen waren, gingen zij naar de opperzaal, waar zij bleven: Petrus, en Johannes, en Jakobus, {R. „Jakobus en Johannes."} en Andréas, Filippus en Thomas, Bartholomeüs en Mattheüs, Jakobus, de zoon van Alfeus, en Simon, Zelótes, {Of „de ijveraar"; zie Matth. 10:4.} en Judas, de broeder van Jakobus. 14 Deze allen volhardden eendrachtig in het gebed, {R. v. b. „en het smeeken."} met eenige vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met zijne broeders."

"15 ¶ En in die dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, {V. l. „broeders."} en sprak: (er was nu een schare bijeen van omtrent

honderd en twintig personen.) 16 Mannen broeders! deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond van David voorzegd heeft aangaande Judas, die de leidsman is geweest van hen, die Jezus vingen; 17 want hij was onder {R. „met." } ons geteld, en had het lot dezer bediening verkregen. 18 (Deze dan heeft met het loon der ongerechtigheid een akker verworven, en voorover gevallen zijnde, is hij doormidden gebarsten, en al zijne ingewanden zijn uitgestort. 19 En het is bekend geworden aan allen, die te Jeruzalem wonen, zoodat die akker in hunne eigene {S. l. w. „eigene." } spraak genoemd wordt Akeldama, dat is: Akker des bloeds.) 20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen: „Zijne woonstede worde woest, en er zij niemand, die daarin wone"; en: „Een ander neme zijn opzienersambt."{ Ps. 69:26; 109:8. } 21 Het is dan noodig, dat van de mannen, die met ons vergaderd hebben al den tijd, dat de Heer Jezus onder ons inging en uitging, 22 beginnende van den doop van Johannes, tot op den dag, dat hij van ons werd opgenomen, één van deze met ons getuige worde van zijne opstanding. 23 En zij stelden er twee: Jozef, genaamd Barsabas, die bijgenaamd werd Justus, en Matthias. 24 En zij baden en zeiden: Gij, Heer! Kenner der harten van allen, wijs van deze twee één aan, dien Gij uitverkoren hebt, 25 om te ontvangen het lot dezer bediening en dezes apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, om te gaan naar zijne eigene plaats. 26 En zij wierpen het lot {R. „hunne loten." } over hen; en het lot viel op Matthias, en hij werd tot de elf apostelen gerekend."

"2:1 ¶ En toen de dag van het pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen aan ééne plaats {R. „eendrachtig." } bijeen. 2 En er geschiedde plotseling uit den hemel een geluid, als van een geweldigen, gedrevenen wind, en vervulde het geheele huis, waar zij zaten. 3 En er vertoonden zich aan hen verdeelde tongen als van vuur, en zij zetten zich {R. „en het zat." } op een iegelijk hunner. 4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zooals de Geest hun gaf uit te spreken."

"5 ¶ En er woonden Joden te Jeruzalem, godvruchtige mannen uit elk volk van hen, die onder den hemel zijn. 6 En toen het gerucht {Hoewel sommigen dit gerucht (ΦΩΝΗ) in verband brengen met het geluid in vs. 2, en anderen er de stem van hen, die in talen spraken, onder verstaan, nemen wij ΦΩΝΗ in den zin van ΦΗΝΗ, gerucht, tijding. Zie Gen. 45:16 en

JER. 27:46.} HIERVAN ZICH VERBREID HAD, KWAM DE MENIGTE SAMEN, EN WERD ONTROERD; WANT EEN IEGELIJK HOORDE HEN SPREKEN IN ZIJNE EIGENE SPRAAK. 7 EN ZIJ ONTZETTEN ZICH ALLEN, EN VERWONDERDEN ZICH, ZEGGENDE: {R. V. B. „TOT ELKANDER."} ZIE, ZIJN NIET ALLE DEZEN, DIE DAAR SPREKEN, GALILEËRS? 8 EN HOE HOOREN WIJ HEN, EEN IEGELIJK IN ONZE EIGENE SPRAAK, WAARIN WIJ GEBOREN ZIJN? 9 PARTHERS, EN MEDERS, EN ELAMIETEN, EN DIE MESOPOTAMIË BEWONEN, EN JUDÉA, EN KAPPADOCIË, PONTUS EN AZIË, 10 EN FRYGIË, EN PAMFYLIË, EGYPTE, EN DE STREKEN VAN LIBYË, DAT BIJ CYRÉNE LIGT, EN DE HIER VERTOEVENDE ROMEINEN, ZOOWEL JODEN ALS PROSELIETEN, 11 KRETENZERS EN ARABIEREN, WIJ HOOREN HEN IN ONZE TALEN DE GROOTE WERKEN GODS SPREKEN! 12 EN ZIJ ONTZETTEN ZICH ALLEN, EN WAREN IN VERLEGENHEID, ZEGGENDE DE EEN TOT DEN ANDER: WAT MAG DIT TOCH ZIJN? 13 EN ANDEREN, SPOTTENDE, ZEIDEN: ZIJ ZIJN VOL ZOETEN WIJN!"

"14 ¶ MAAR PETRUS, STAANDE MET DE ELVEN, VERHIEF ZIJNE STEM, EN SPRAK TOT HEN: MANNEN VAN JUDÉA, EN GIJ ALLEN, DIE TE JERUZALEM WOONT! DIT ZIJ U BEKEND, EN LAAT MIJNE WOORDEN TOT UWE OOREN INGAAN! 15 WANT DEZEN ZIJN NIET DRONKEN, GELIJK GIJ VERMOEDT; WANT HET IS DE DERDE URE VAN DEN DAG. 16 MAAR DIT IS HET, WAT GESPROKEN IS DOOR DEN PROFEET JOËL: 17 EN HET ZAL ZIJN IN DE LAATSTE DAGEN, ZEGT GOD, IK ZAL UITSTORTEN VAN MIJNEN GEEST OP ALLE VLEESCH; EN UWE ZONEN EN UWE DOCHTEREN ZULLEN PROFETEEREN, EN UWE JONGELINGEN ZULLEN GEZICHTEN ZIEN, EN UWE OUDEN ZULLEN MET DROOMEN DROOMEN. {R. „DROOMEN DROOMEN."} 18 EN OOK OP MIJNE SLAVEN EN OP MIJNE SLAVINNEN ZAL IK IN DIE DAGEN VAN MIJNEN GEEST UITSTORTEN, EN ZIJ ZULLEN PROFETEEREN. 19 EN IK ZAL WONDEREN GEVEN IN DEN HEMEL BOVEN, EN TEEKENEN OP DE AARDE BENEDEN, BLOED EN VUUR EN ROOKDAMP. 20 DE ZON ZAL VERANDERD WORDEN IN DUISTERNIS, EN DE MAAN IN BLOED, EER DE GROOTE EN DOORLUCHTIGE DAG DES HEEREN KOMT. 21 EN HET ZAL ZIJN, DAT EEN IEGELIJK, DIE DEN NAAM DES HEEREN ZAL AANROEPEN, BEHOUDEN ZAL WORDEN." {JOEL 2:28 — 32.} 22 MANNEN ISRAËLS! HOORT DEZE WOORDEN: JEZUS DEN NAZARÉNER, EEN MAN, DOOR GOD AAN U BEVESTIGD DOOR KRACHTEN EN WONDEREN EN TEEKENEN, DIE GOD DOOR HEM IN UW MIDDEN GEDAAN HEEFT, GELIJK {R. V. B. „OOK."} GIJZELVEN WEET; 23 DEZEN DOOR DEN BEPAALDEN RAAD EN DE VOORKENNIS GODS OVERGEGEVEN ZIJNDE, HEBT GIJ {R. V. B. „GENOMEN, EN."} DOOR DE HAND {R. „HANDEN."} DER ONGERECHTIGEN AAN HET KRUIS GEHECHT EN TER DOOD GEBRACHT; 24 WELKEN GOD OPGEWEKT HEEFT, DE SMARTEN DES DOODS ONTBONDEN HEBBENDE, NAARDIEN HET NIET MOGELIJK WAS, DAT HIJ DOOR DEZEN WERD VASTGEHOUDEN. 25 WANT DAVID ZEGT AANGAANDE HEM: „IK ZAG

den {S. l. „mijnen."} Heer altijd vóór mij, want Hij is aan mijne rechterhand, opdat ik niet wankele. 26 Daarom is mijn hart verblijd, en mijne tong verheugt zich; ja, ook mijn vleesch zal rusten in hope; 27 want gij zult mijne ziel niet in den hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} laten, noch zult gij uwen Heilige overgeven, om verderving te zien. 28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging bij uw aangezicht." {Ps. 16:8 — 11.} 29 Mannen broeders! het zij mij geoorloofd met vrijmoedigheid tot u te spreken over den aartsvader David, dat hij èn gestorven èn begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag. 30 Daar hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met een eed gezworen had, uit de vrucht zijner lenden, {R. v. b. „zooveel het vleesch aangaat, den Christus te verwekken."} een op zijnen troon te zetten, 31 zoo heeft hij, dit voorziende, gesproken over de opstanding van Christus, dat hij {R. „zijne ziel."} niet is gelaten in den hades, {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} noch zijn vleesch verderving heeft gezien. 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn. 33 Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij {R. v. b. „nu."} ziet en hoort. 34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt zelf: „De Heer heeft gesproken tot mijnen Heer: Zit aan mijne rechterhand, 35 totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten."{ Ps. 110:1.} 36 Het gansche huis Israëls dan wete zeker, dat God hem zoowel tot Heer als tot Christus gemaakt heeft: dezen Jezus, dien gij gekruisigd hebt."

"37 ¶ En toen zij dit hoorden, werden zij in het hart getroffen, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders? 38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus, tot vergeving van {S. v. b. „uwe"} zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. 39 Want u komt de belofte toe, en uwen kinderen, en allen, die verre zijn, zoo velen de Heer, onze God, er toe roepen zal. 40 En met veel meer andere woorden betuigde en vermaande hij hen, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht! 41 Die dan zijn woord {R. v. b. „gaarne."} aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag toegevoegd omtrent drie duizend zielen."

HANDELINGEN 2 EN 3

"42 ¶ En zij waren volhardende in de leer der apostelen en in de gemeenschap, {R. v. b. „en." } in de breking des broods en in de gebeden. 43 En vreeze kwam over alle ziel; en vele wonderen en teekenen geschiedden door de apostelen. 44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen; 45 en zij verkochten hunne goederen en have, en deelden ze uit aan allen, naar dat elk van noode had. 46 En dagelijks eendrachtig in den tempel volhardende, en in de huizen brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten, 47 en prezen God, en hadden gunst bij het gansche volk. En de Heer voegde dagelijks bij de gemeente, die behouden moesten worden. {Hier wordt bedoeld het overblijfsel van Israël, dat God op zich genomen had te behouden, hetwelk Hij nu deed door het te voegen bij de christelijke gemeente. }"

"3:1 ¶ Petrus nu en Johannes gingen te zamen {V. l. „De Heer voegde dagelijks te zamen, die behouden moesten worden. Petrus nu en Johannes gingen op naar den tempel." } op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende; 2 en een zeker man, die kreupel was van den schoot zijner moeder af, werd gedragen, dien zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de Schoone, om een aalmoes te vragen van hen, die in den tempel gingen. 3 Deze, Petrus en Johannes ziende, toen zij in den tempel zouden ingaan, vraagde een aalmoes te mogen ontvangen. 4 En Petrus, hem aanstarende met Johannes, zeide: Zie op ons! 5 En hij hield de oogen op hen, verwachtende iets van hen te ontvangen. 6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet; maar wat ik heb, dat geef ik u: in den naam van Jezus Christus den Nazaréner, sta op en wandel! 7 En hem grijpende bij de rechterhand, richtte hij hem op; en terstond werden zijne voeten en enkelen vast. 8 En opspringende, stond hij en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende en prijzende God. 9 En al het volk zag hem wandelen en God prijzen. 10 En zij herkenden hem, dat hij het was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schoone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbazing en ontzetting over hetgeen hem geschied was. 11 Toen hij nu {R. „Toen nu de kreupele, die gezond gemaakt was." } Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk, geheel verbaasd, tot hen samen in de galerij, genaamd die van Salomo."

"12 ¶ En Petrus, dit ziende, antwoordde tot het volk: Mannen Israëls! waarom verwondert gij u hierover, of waarom staart gij óns aan,

ALSOF WIJ DOOR EIGENE KRACHT OF GODZALIGHEID DEZEN HADDEN DOEN WANDELEN? 13 DE GOD VAN ABRAHAM EN IZAÄK EN JAKOB, DE GOD ONZER VADEREN, HEEFT ZIJNEN KNECHT JEZUS VERHEERLIJKT, DIEN GIJ OVERGELEVERD HEBT, EN HEBT HEM VOOR HET AANGEZICHT VAN PILATUS VERLOOCHEND, TOEN HIJ OORDEELDE, DAT HIJ ZOU LOSGELATEN WORDEN. 14 MAAR GIJ HEBT DEN HEILIGE EN RECHTVAARDIGE VERLOOCHEND, EN GEËISCHT, DAT U EEN MAN, DIE EEN MOORDENAAR WAS, ZOU GESCHONKEN WORDEN; 15 EN DEN VORST DES LEVENS HEBT GIJ GEDOOD, DIEN GOD OPGEWEKT HEEFT UIT DE DOODEN, WAARVAN WIJ GETUIGEN ZIJN. 16 EN DOOR HET GELOOF IN ZIJNEN NAAM HEEFT ZIJN NAAM DEZEN, DIEN GIJ ZIET EN KENT, GESTERKT; EN HET GELOOF, DAT DOOR HEM IS, HEEFT HEM DEZE VOLMAAKTE GEZONDHEID GEGEVEN IN U ALLER TEGENWOORDIGHEID. 17 EN NU, BROEDERS! IK WEET, DAT GIJ HET DOOR ONWETENDHEID GEDAAN HEBT, GELIJK OOK UWE OVERSTEN; 18 MAAR GOD HEEFT ALDUS VERVULD, HETGEEN HIJ DOOR DEN MOND VAN AL DE {R. „ZIJNE." } PROFETEN TE VOREN VERKONDIGD HAD, DAT ZIJN {R. „DE." } CHRISTUS LIJDEN ZOU. 19 HEBT DAN BEROUW, EN BEKEERT U, TEN EINDE UWE ZONDEN MOGEN UITGEWISCHT WORDEN, OPDAT DE TIJDEN DER VERKWIKKING MOGEN KOMEN VAN HET AANGEZICHT DES HEEREN, 20 EN HIJ ZENDEN MOGE JEZUS CHRISTUS, DIE U TE VOREN VERORDEND IS, {R. „GEPREDIKT IS." } 21 DIEN DE HEMEL MOET OPNEMEN TOT OP DE TIJDEN DER HERSTELLING ALLER DINGEN, WAARVAN GOD GESPROKEN HEEFT DOOR DEN MOND {R. V. B „AL." } ZIJNER HEILIGE PROFETEN VAN OUDSHER. 22 MOZES NU HEEFT GEZEGD: {R. „WANT MOZES HEEFT TOT DE VADEREN GEZEGD." } „DE HEER, UW GOD, ZAL U EEN PROFEET VERWEKKEN UIT UWE BROEDEREN, GELIJK MIJ; HEM ZULT GIJ HOOREN IN ALLES, WAT HIJ TOT U SPREKEN ZAL. 23 EN HET ZAL GESCHIEDEN, DAT ALLE ZIEL, DIE DIEN PROFEET NIET ZAL HOOREN, UITGEROEID ZAL WORDEN UIT HET VOLK." {DEUT 18:15 — 19.} 24 EN OOK AL DE PROFETEN, VAN SAMUËL AF, EN DIE DAARNA GEVOLGD ZIJN, ZOO VELEN ER HEBBEN GESPROKEN, HEBBEN OOK DEZE DAGEN VERKONDIGD. {R. „TE VOREN VERKONDIGD." } 25 GIJ ZIJT ZONEN DER PROFETEN EN DES VERBONDS, DAT GOD MET ONZE VADEREN GEMAAKT HEEFT, ZEGGENDE TOT ABRAHAM: „EN IN UW ZAAD ZULLEN ALLE GESLACHTEN DER AARDE GEZEGEND WORDEN. {GEN 22:18.} 26 GOD, ZIJNEN KNECHT {R. V. B. „JEZUS." } OPGEWEKT HEBBENDE, HEEFT HEM EERST TOT U GEZONDEN, OM U TE ZEGENEN, DAARDOOR DAT HIJ EEN IEGELIJK VAN U AFKEERE VAN UWE BOOSHEDEN."

"4:1 ¶ TERWIJL ZIJ NU TOT HET VOLK SPRAKEN, KWAMEN TOT HEN DE PRIESTERS EN DE HOOFDMAN DES TEMPELS EN DE SADDUCEËN, 2 ZEER ONTEVREDEN ZIJNDE, OMDAT ZIJ HET VOLK LEERDEN, EN IN JEZUS DE

opstanding uit de dooden verkondigden; 3 en zij sloegen de handen aan hen, en zetten hen in bewaring tot den anderen dag; want het was reeds avond. 4 En velen van hen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend."
"5 ¶ En het geschiedde des anderen daags, dat hunne oversten en oudsten en schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden, 6 en Annas, de hoogepriester, en Kajafas en Johannes en Alexander, en zoo velen er van het hoogepriesterlijk geslacht waren. 7 En toen zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door welke kracht, of door welken naam hebt gij dit gedaan? 8 Toen zeide Petrus, vervuld met den Heiligen Geest, tot hen: Oversten des volks en oudsten van Israël! {S. l. w. „van Israël."} 9 Indien wij heden verhoord worden over de weldaad aan een krank mensch, waardoor deze gezond geworden is, 10 zoo zij aan u allen bekend, en aan het gansche volk Israëls, dat door den naam van Jezus Christus den Nazaréner, dien gij gekruisigd hebt, dien God uit de dooden heeft opgewekt, door hem deze hier gezond voor u staat. 11 Deze is de steen, die door u, de bouwlieden, veracht is, die tot een hoofd des hoeks is geworden. 12 En de behoudenis is in geen anderen; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten behouden worden. 13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en bevindende, dat zij ongeleerde en onwetende menschen waren, verwonderden zich; en zij herkenden hen, dat zij met Jezus geweest waren. 14 En {R. „Maar."} ziende den mensch bij hen staan, die genezen was, hadden zij er niets tegen te zeggen."
"15 ¶ En hun geboden hebbende uit te gaan buiten den raad, overleiden zij met elkander, 16 zeggende: Wat zullen wij dezen menschen doen? Want dat er een kennelijk teeken door hen is geschied, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen. 17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen ernstig dreigen, dat zij niet meer tot eenig mensch in dezen naam spreken. 18 En hen geroepen hebbende, bevalen zij hun {R. „hun."} in het geheel niet te spreken of te leeren in den naam van Jezus. 19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt, of het recht is voor God, naar u meer te hooren dan naar God? 20 Want óns is het onmogelijk niet te spreken van hetgeen wij gezien en gehoord hebben. 21 Maar zij dreigden hen nog meer, en niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, lieten zij hen gaan om des volks wil;

want allen verheerlijkten God over hetgeen er geschied was. 22 Want de mensch, aan wien dit teeken der genezing geschied was, was meer dan veertig jaar oud."
"23 ¶ En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de oudsten tot hen gezegd hadden. 24 En zij, dit hoorende, hieven eendrachtig hunne stem op tot God, en zeiden: Heer! {Zie de noot op Luk. 2: 29.} Gij zijt de God, {S. l. w. o Θεος dan moeten wij lezen: „Gij zijt het, die." } die gemaakt hebt den hemel en de aarde en de zee en alle dingen, die daarin zijn. 25 Die door den mond van David, {Daar de lezingen zoozeer verschillen, hebben wij den R. gevolgd. Misschien moeten wij lezen: „die door den Heiligen Geest, door den mond van uwen knecht David, onzen vader, gezegd hebt." } uwen knecht, gezegd hebt: „Waarom woedden de natiën, en bedachten de volken ijdele dingen? 26 De koningen der aarde zijn opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heer en tegen zijnen Gezalfde." {Ps. 2:1, 2.} 27 Want in waarheid zijn in deze stad {R. l. w. „in deze stad." } vergaderd tegen uwen heiligen knecht Jezus, dien Gij gezalfd hebt, zoowel Herodes als Pontius Pilatus, met de natiën en de volken Israëls, 28 om te doen al wat uwe hand en uw raad te voren bepaald hadden, dat geschieden zou. 29 En nu, Heer! zie op hunne dreigingen, en geef uwen slaven met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken; 30 daardoor, dat Gij uwe hand uitstrekt tot genezing, en dat teekenen en wonderen geschieden door den naam van uwen heiligen knecht Jezus. 31 En toen zij gebeden hadden, werd de plaats, waarin zij vergaderd waren, bewogen; en zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het woord Gods met vrijmoedigheid."
"32 ¶ En de menigte van hen, die geloofden, was één hart en ééne ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had zijn eigen was, maar alle dingen waren hun gemeen. 33 En de apostelen gaven met groote kracht getuigenis van de opstanding van den Heer Jezus; en er was groote genade over hen allen! 34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zoo velen er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten ze, en brachten den prijs van het verkochte, 35 en legden dien aan de voeten der apostelen; en aan een iegelijk werd uitgedeeld, naardat elk van noode had. 36 En Jozef {R. „Joses." } door de apostelen bijgenaamd Barnabas, (dat is, overgezet: Zoon der vertroosting) een Leviet, een Cypriër van geboorte, 37 een akker

BEZITTENDE, VERKOCHT DIEN, EN BRACHT HET GELD, EN LEGDE HET AAN DE VOETEN DER APOSTELEN."

"5:1 ¶ EN EEN ZEKER MAN, MET NAME ANANIAS, MET SAFFIRA, ZIJNE VROUW, VERKOCHT EEN BEZITTING, 2 EN ONTTROK VAN DEN PRIJS, OOK MET MEDEWETEN ZIJNER {R. „ZIJNER." } VROUW; EN BRACHT EEN ZEKER DEEL, EN LEIDE HET AAN DE VOETEN DER APOSTELEN. 3 EN PETRUS ZEIDE: ANANIAS! WAAROM HEEFT DE SATAN UW HART VERVULD, DAT GIJ TEGEN DEN HEILIGEN GEEST LIEGEN ZOUDT, EN ONTTREKKEN VAN DEN PRIJS DES LANDS? 4 ALS HET GEBLEVEN WARE, BLEEF HET NIET UW? EN VERKOCHT ZIJNDE, WAS HET NIET IN UWE MACHT? WAAROM IS HET, DAT GIJ DEZE DAAD IN UW HART HEBT VOORGENOMEN? GIJ HEBT NIET TEGEN MENSCHEN, MAAR TEGEN GOD GELOGEN. 5 EN ANANIAS, DEZE WOORDEN HOORENDE, VIEL NEDER EN STIERF. EN ER KWAM GROOTE VREES OVER ALLEN, DIE HET HOORDEN. 6 EN DE JONGELINGEN, OPSTAANDE, WIKKELDEN HEM IN, EN DROEGEN HEM UIT, EN BEGROEVEN HEM. 7 EN HET GESCHIEDDE OMTRENT DRIE UREN DAARNA, DAT OOK ZIJNE VROUW BINNENKWAM, NIET WETENDE, WAT ER GESCHIED WAS. 8 EN PETRUS ANTWOORDDE HAAR: ZEG MIJ, HEBT GIJLIEDEN HET LAND VOOR ZÓÓVEEL VERKOCHT? EN ZIJ ZEIDE: JA, VOOR ZÓÓVEEL. 9 EN PETRUS ZEIDE TOT HAAR: WAAROM IS HET, DAT GIJ ONDERLING OVEREENGEKOMEN ZIJT OM DEN GEEST DES HEEREN TE VERZOEKEN? ZIE, DE VOETEN VAN HEN, DIE UWEN MAN BEGRAVEN HEBBEN, ZIJN VOOR DE DEUR, EN ZULLEN U UITDRAGEN. 10 EN ZIJ VIEL TERSTOND NEDER VOOR ZIJNE VOETEN, EN STIERF. EN DE JONGELINGEN, INGEKOMEN ZIJNDE, VONDEN HAAR DOOD, EN ZIJ DROEGEN HAAR UIT, EN BEGROEVEN HAAR BIJ HAREN MAN. 11 EN ER KWAM GROOTE VREES OVER DE GEHEELE GEMEENTE, EN OVER ALLEN, DIE DIT HOORDEN."

"12 ¶ EN DOOR DE HANDEN DER APOSTELEN GESCHIEDDEN VELE TEEKENEN EN WONDEREN ONDER HET VOLK; (EN ZIJ WAREN ALLEN EENDRACHTIG IN DE GALERIJ VAN SALOMO; 13 EN VAN DE ANDEREN DURFDE NIEMAND ZICH BIJ HEN VOEGEN; MAAR HET VOLK VERHIEF HEN HOOG; 14 EN ER WERDEN MEER EN MEER GELOOVIGEN DEN HEER TOEGEVOEGD, MENIGTEN ZOOWEL VAN MANNEN ALS VAN VROUWEN;) 15 ZOODAT ZIJ DE KRANKEN UITDROEGEN OP DE STRATEN, EN LEIDEN OP BEDDEN EN BEDDEKENS, OPDAT, ALS PETRUS KWAM, OOK MAAR DE SCHADUW IEMAND VAN HEN OVERSCHADUWEN MOCHT. 16 EN OOK DE MENIGTE UIT DE OMLIGGENDE STEDEN KWAM GEZAMENLIJK TE {S. L. W. „TE," LEZENDE: „UIT DE STEDEN RONDOM JERUZALEM." } JERUZALEM, BRENGENDE KRANKEN, EN DIE DOOR ONREINE GEESTEN GEKWELD WAREN, WELKE ALLEN GENEZEN WERDEN."

"17 ¶ EN DE HOOGEPRIESTER STOND OP EN ALLEN, DIE MET HEM WAREN, ZIJNDE DE SEKTE DER SADDUCEËN, EN ZIJ WERDEN VERVULD MET NIJDIGHEID; 18 EN ZIJ

sloegen de {R. „hunne." } handen aan de apostelen, en zetten hen in de algemeene gevangenis. 19 Maar een engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis, en hen uitleidende, zeide hij: 20 Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens. 21 En toen zij dit gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel, en leerden. Maar de hoogepriester en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der zonen Israëls, en zonden naar den kerker, om hen te halen. 22 Doch toen de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet; en zij keerden weder, en boodschapten, 23 zeggende: Wij vonden {R. v. b. „wel." } den kerker met alle zekerheid toegesloten, en de wachters staande aan de deuren; {R. „buiten voor de deuren." } maar toen wij opengedaan hadden, vonden wij niemand daarbinnen. 24 Toen nu de hoogepriester {Lett. „de priester." } en de hoofdman des tempels en de overpriesters deze woorden hoorden, waren zij in verlegenheid omtrent hen, wat dit toch worden zou. 25 En er kwam iemand, en boodschapte hun: {R. v. b. „zeggende." } Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leeren het volk."

"26 ¶ Toen ging de hoofdman heen met de dienaren, en bracht hen, niet met geweld, want zij vreesden het volk, opdat zij niet gesteenigd wierden. 27 En toen zij hen gebracht hadden, stelden zij hen voor den raad; en de hoogepriester vraagde hun, zeggende: 28 Wij hebben u ernstig bevolen {R. „Hebben wij u niet bevolen?" } in dezen naam niet te leeren, en ziet, gij hebt met uwe leer Jeruzalem vervuld, en wilt het bloed van dezen mensch over ons brengen. 29 Doch Petrus en de apostelen, antwoordende, zeiden: Men moet God meer gehoorzaam zijn dan menschen. 30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, dien gij omgebracht hebt, hem hangende aan een hout. 31 Dezen heeft God door zijne rechterhand verhoogd tot een Overste Leidsman en Verlosser, om aan Israël te geven bekeering en vergeving van zonden. 32 En wij zijn zijne getuigen van deze dingen, en ook de Heilige Geest, welken God gegeven heeft aan hen, die Hem gehoorzaam zijn. 33 Toen zij nu dit hoorden, barstte hun het hart, en zij beraadslaagden om hen te dooden. 34 Maar een zeker farizeër stond op in den raad, met name Gamaliël, een leeraar der wet, in eere bij het gansche volk, en hij beval de apostelen {S. l. „de mannen." } een weinig te doen buitenstaan. 35 En hij zeide tot hen: Mannen van Israël, neemt u in acht met deze

MENSCHEN, WAT GIJ DOEN ZULT. 36 WANT VÓÓR DEZE DAGEN STOND THEUDAS OP, ZEGGENDE, DAT HIJ IETS WAS, WIEN EEN GETAL VAN OMTRENT VIER HONDERD MANNEN AANHING, WELKE IS OMGEBRACHT, EN ALLEN, DIE HEM GEHOOR GAVEN, ZIJN VERSTROOID EN TOT NIET GEWORDEN. 37 NA HEM STOND JUDAS DE GALILEËR OP, IN DE DAGEN DER INSCHRIJVING, EN MAAKTE VEEL {R. „VEEL." } VOLK AFVALLIG ACHTER ZICH; OOK DEZE KWAM OM, EN ALLEN, DIE HEM GEHOOR GAVEN, ZIJN VERSTROOID GEWORDEN. 38 EN NU ZEG IK U: HOUDT AF VAN DEZE MENSCHEN, EN LAAT HEN GAAN; WANT INDIEN DEZE RAAD OF DIT WERK UIT MENSCHEN IS, ZOO ZAL HET VERBROKEN WORDEN. 39 MAAR INDIEN HET UIT GOD IS, ZOO KUNT GIJ HEN {R. „HET." } NIET VERBREKEN, OPDAT GIJ NIET MISSCHIEN BEVONDEN WORDT OOK TEGEN GOD TE STRIJDEN. 40 EN ZIJ GAVEN HEM GEHOOR; EN DE APOSTELEN TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, GEESELDEN ZIJ HEN, EN BEVALEN HUN, NIET TE SPREKEN IN DEN NAAM VAN JEZUS; EN ZIJ LIETEN HEN LOS. 41 ZIJ DAN GINGEN HEEN VAN HET AANGEZICHT DES RAADS, VERBLIJD ZIJNDE, DAT ZIJ VERWAARDIGD WAREN, VOOR DEN {R. „ZIJNEN." } NAAM SMAADHEID TE LIJDEN. 42 EN ZIJ HIELDEN NIET OP, ELKEN DAG, IN DEN TEMPEL EN IN DE HUIZEN, TE LEEREN EN TE VERKONDIGEN, DAT JEZUS DE CHRISTUS IS. {R. „EN JEZUS CHRISTUS TE VERKONDIGEN." }"

"6:1 ¶ IN DIE DAGEN NU, TOEN DE DISCIPELEN VERMENIGVULDIGDEN, ONTSTOND ER EEN MURMUREERING VAN DE GRIEKSCHEN TEGEN DE HEBREËN, OMDAT HUNNE WEDUWEN IN DE DAGELIJKSCHE BEDIENING WERDEN VOORBIJGEZIEN. 2 EN DE TWAALVEN RIEPEN DE MENIGTE DER DISCIPELEN TOT ZICH, EN ZEIDEN: HET IS NIET BEHOORLIJK, DAT WIJ HET WOORD GODS NALATEN, EN DE TAFELEN DIENEN. 3 ZIET DAN OM, BROEDERS! NAAR ZEVEN MANNEN UIT U, VAN GOEDE GETUIGENIS, VOL DES HEILIGEN GEESTES EN DER WIJSHEID, DIE WIJ OVER DEZE ZAAK ZULLEN STELLEN. {R. „MOGEN STELLEN." } 4 MAAR WIJ ZULLEN VOLHARDEN IN HET GEBED EN IN DE BEDIENING DES WOORDS. 5 EN DIT WOORD BEHAAGDE AAN DE GANSCHE MENIGTE; EN ZIJ KOZEN STÉFANUS, EEN MAN VOL DES GELOOFS EN DES HEILIGEN GEESTES, EN FILIPPUS, EN PRÓCHORUS, EN NICANOR, EN TIMON, EN PARMENAS, EN NICOLAÜS, EEN PROSELIET VAN ANTIOCHIË, 6 DIE ZIJ VOOR DE APOSTELEN STELDEN; EN GEBEDEN HEBBENDE, LEIDEN ZIJ HUN DE HANDEN OP. 7 EN HET WOORD GODS WIES, EN HET GETAL DER DISCIPELEN VERMENIGVULDIGDE TE JERUZALEM ZEER; EN EEN GROOTE SCHARE DER PRIESTEREN WERD AAN HET GELOOF GEHOORZAAM."

"8 ¶ EN STÉFANUS, VOL GENADE {R. „GELOOF." } EN KRACHT, DEED WONDEREN EN GROOTE TEEKENEN ONDER HET VOLK. 9 EN ER STONDEN OP SOMMIGEN VAN DE

SYNAGOGE, GENAAMD DIE DER LIBERTIJNEN, {OF „VRIJGELATENEN." } EN DER CYRENEËRS, EN ALEXANDRIËRS, EN VAN DIE VAN CILICIË EN AZIË, EN ZIJ TWISTTEN MET STÉFANUS. 10 EN ZIJ KONDEN NIET WEDERSTAAN DE WIJSHEID EN DEN GEEST, WAARMEDE {OF „DOOR WELKEN"; HET IS DE HEILIGE GEEST, MAAR IN STÉFANUS. TAALKUNDIG SLAAT „WELKEN" OP GEEST, MAAR WAT DEN ZIN BETREFT OP WIJSHEID EN GEEST BEIDE.} HIJ SPRAK. 11 TOEN STOOKTEN ZIJ MANNEN OP, DIE ZEIDEN: WIJ HEBBEN HEM LASTERLIJKE WOORDEN HOOREN SPREKEN TEGEN MOZES EN GOD. 12 EN ZIJ BRACHTEN HET VOLK EN DE OUDSTEN EN DE SCHRIFTGELEERDEN IN BEWEGING; EN HEM AANVALLENDE, GREPEN ZIJ HEM, EN LEIDDEN HEM VOOR DEN RAAD; 13 EN ZIJ STELDEN VALSCHE GETUIGEN, DIE ZEIDEN: DEZE MENSCH HOUDT NIET OP {R. V. B. „LASTERLIJKE." } WOORDEN TE SPREKEN TEGEN DE {R. „DEZE." } HEILIGE PLAATS EN DE WET. 14 WANT WIJ HEBBEN HEM HOOREN ZEGGEN, DAT DEZE JEZUS DE NAZARÉNER DEZE PLAATS ZAL VERBREKEN, EN DE ZEDEN VERANDEREN ZAL, WELKE MOZES ONS OVERGELEVERD HEEFT. 15 EN ALLEN, DIE IN DEN RAAD ZATEN, HEM AANSTARENDE, ZAGEN ZIJN AANGEZICHT ALS HET AANGEZICHT EENS ENGELS."

"7:1 ¶ EN DE HOOGEPRIESTER ZEIDE: ZIJN DAN {V. L. W. „DAN." } DEZE DINGEN ALZOO? 2 EN HIJ ZEIDE: MANNEN BROEDERS EN VADERS, HOORT! DE GOD DER HEERLIJKHEID VERSCHEEN ONZEN VADER ABRAHAM, ZIJNDE IN MESOPOTAMIË, EER HIJ WOONDE IN HARAN, 3 EN ZEIDE TOT HEM: „GA UIT UW LAND EN UIT UWE MAAGSCHAP, EN KOM IN HET {R. „EEN." } LAND, DAT IK U WIJZEN ZAL." {GEN. 12:1.} 4 TOEN GING HIJ UIT HET LAND DER CHALDEËN, EN WOONDE IN HARAN. EN VAN DAAR, NADAT ZIJN VADER GESTORVEN WAS, BRACHT HIJ HEM OVER IN DIT LAND, WAARIN GIJ NU WOONT. 5 EN HIJ GAF HEM GEEN ERFDEEL DAARIN, OOK NIET EEN VOETSTAP; EN HIJ BELOOFDE HET HEM TOT EEN BEZITTING TE GEVEN, EN ZIJN ZAAD NA HEM, TOEN HIJ GEEN KIND HAD. 6 EN GOD SPRAK ALDUS: „ZIJN ZAAD ZAL BIJWONER ZIJN IN EEN VREEMD LAND, EN ZIJ ZULLEN HET TOT SLAVEN MAKEN EN MISHANDELEN, VIER HONDERD JAREN. 7 EN HET VOLK, DAT ZIJ DIENEN ZULLEN, ZAL IK OORDEELEN," SPRAK GOD; „EN DAARNA ZULLEN ZIJ UITGAAN, EN MIJ DIENEN IN DEZE PLAATS." {GEN. 15:13, 14.} 8 EN HIJ GAF HEM HET VERBOND DER BESNIJDENIS; EN ZOO GEWON HIJ IZAAK, EN BESNEED HEM OP DEN ACHTSTEN DAG, EN IZAAK JAKOB, EN JAKOB DE TWAALF AARTSVADERS. 9 EN DE AARTSVADERS, NIJDIG OP JOZEF, VERKOCHTEN HEM NAAR EGYPTE; EN GOD WAS MET HEM, 10 EN VERLOSTE HEM UIT AL ZIJNE VERDRUKKINGEN, EN GAF HEM GENADE EN WIJSHEID VOOR FARAO, DEN KONING VAN EGYPTE; EN HIJ STELDE HEM TOT EEN OVERSTE OVER EGYPTE EN GEHEEL ZIJN HUIS. 11 EN ER KWAM EEN HONGERSNOOD OVER HET GEHEELE LAND VAN

Egypte en Kanaän, en groote benauwdheid; en onze vaders vonden geen spijs. 12 Maar toen Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit. 13 En de tweede maal werd Jozef door zijne broeders herkend; en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar. 14 En Jozef zond heen, en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijne {R. „zijne." } maagschap, bestaande uit vijf en zeventig zielen. 15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hij en onze vaders. 16 En zij werden overgebracht naar Sichem, en gelegd in het graf, dat Abraham gekocht had voor een som gelds van de zonen van Hemor, den vader van Sichem."

"17 ¶ Toen nu de tijd der belofte, die God aan Abraham beloofd {R. „gezworen." } had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte; 18 totdat een ander koning over Egypte {R. l. w. „over Egypte. } opstond, die Jozef niet gekend had. 19 Deze handelde listig met ons geslacht, en mishandelde de {R. „onze." } vaderen, zoodat zij hunne jonge kinderen moesten wegdoen, opdat zij niet in leven bleven. 20 In welken tijd Mozes werd geboren, en hij was uitnemend schoon; {Lett. „schoon voor God." } welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders. 21 En toen hij weggedaan was, nam de dochter van Farao hem op, en voedde hem voor zichzelve op tot een zoon. 22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren, en was machtig in zijne {R. l. w. „zijne." } woorden en werken. 23 Toen hem nu een tijd van veertig jaren vervuld was, kwam het in zijn hart, zijne broeders, de zonen Israëls, te bezoeken. 24 En ziende iemand onrecht lijden, beschermde hij hem, en wreekte hem, die overlast leed, en versloeg den Egyptenaar. 25 En hij meende, dat zijne broeders zouden verstaan, dat God hun door zijne hand verlossing geven zou; maar zij verstonden het niet. 26 En den volgenden dag vertoonde hij zich aan hen, terwijl zij vochten; en hij drong hen tot vrede, zeggende: Gij zijt mannen broeders, waarom doet gij elkander onrecht aan? 27 En die den naaste onrecht aandeed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld? 28 Wilt gij mij ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebracht hebt? 29 En Mozes vluchtte op dat woord, en werd een bijwoner in het land Midian, waar hij twee zonen gewon."

"30 ¶ En toen veertig jaren vervuld waren, verscheen hem een engel {R. v. b. „des Heeren." } in de woestijn van den berg Sinaï, in een vuurvlam van een doornbosch. 31 Mozes nu, dit ziende, verwonderde zich over

het gezicht; en toen hij derwaarts ging, om het te bezien, geschiedde een stem des Heeren: {R. v. b. „tot hem."} 32 „Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams en {R. v. b „de God."} Izaaks en Jakobs." {Exod. 3:6.} En Mozes werd zeer bevende, en durfde het niet bezien. 33 En de Heer zeide tot hem: „Ontbind de zolen uwer voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land. 34 Ik heb zeer wel gezien de mishandeling van mijn volk, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord, en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden." {Exod. 3:5,7,8,10.} 35 Dezen Mozes, dien zij verloochend hadden, zeggende: „Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld?" {Exod. 2:14.} dezen heeft God tot een overste en verlosser gezonden door de hand des Engels, die hem verschenen was in het doornbosch. 36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en teekenen in het land van Egypte, en in de Roode zee, en in de woestijn, veertig jaren. 37 Deze is die Mozes, die tot de zonen Israëls gezegd heeft:„ De Heere God {R. „de Heer, uw God." Bij velen ontbr. „de Heer."} zal u een profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij; dien zult gij hooren." {In vele handschriften ontbr.: „dien zult gij hooren." Deut. 8:15, 18.} 38 Deze is het, die in de vergadering in de woestijn met den Engel was, die tot hem sprak op den berg Sinaï, en met onze vaderen; die levende woorden ontving, om ze ons te geven. 39 Wien onze vaderen niet wilden gehoorzaam zijn, maar zij verwierpen hem, en wendden zich met hunne harten naar Egypte, 40 zeggende tot Aaron: „Maak ons goden, die voor ons heengaan; want dezen Mozes, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is." {Exod. 32:1.} 41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen."

"42 ¶ En God wendde zich af, en gaf hen over, om het heer des hemels te dienen, gelijk geschreven staat in het boek der profeten: „Hebt gij Mij offerdieren en slachtofferen opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, o huis Israëls? 43 Ja, gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uwen god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren naar gene zijde van Babylon." {Amos 5:25-27.} 44 Onze vaderen hadden den tabernakel der getuigenis in de woestijn, {R. „de tabernakel der getuigenis was onder onze vaders in de woestijn."} gelijk Hij bevolen had, die tot Mozes zeide, dat hij dien maken zou naar de afbeelding,

DIE HIJ GEZIEN HAD. 45 EN ONZE VADEREN, DIEN ONTVANGEN HEBBENDE, BRACHTEN HEM IN MET JOZUA, TOEN ZIJ DE LANDEN IN BEZIT NAMEN VAN DE VOLKEN, DIE GOD VOOR HET AANGEZICHT ONZER VADEREN UITDREEF, TOT OP DE DAGEN VAN DAVID, 46 DIE GENADE VOND VOOR GOD, EN BEGEERDE EEN WOONSTEDE TE VINDEN VOOR DEN GOD JAKOBS. 47 DOCH SALOMO BOUWDE HEM EEN HUIS. 48 MAAR DE ALLERHOOGSTE WOONT NIET IN TEMPELEN, MET HANDEN GEMAAKT, GELIJK DE PROFEET ZEGT: 49 „DE HEMEL IS MIJ EEN TROON, EN DE AARDE EEN VOETBANK MIJNER VOETEN. WELK EEN HUIS ZULT GIJ MIJ BOUWEN? ZEGT DE HEER, OF WELKE IS DE PLAATS MIJNER RUST? 50 HEEFT NIET MIJNE HAND AL DEZE DINGEN GEMAAKT?" {JES. 66:1, 2. }"

"51 ¶ GIJ HARDNEKKIGEN EN ONBESNEDENEN VAN HART {S. L. „HARTEN." } EN OOREN! GIJ WEDERSTAAT ALTIJD DEN HEILIGEN GEEST; GELIJK UWE VADEREN, ALZOO OOK GIJ. 52 WIEN VAN DE PROFETEN HEBBEN UWE VADEREN NIET VERVOLGD? EN ZIJ HEBBEN HEN GEDOOD, DIE TE VOREN VERKONDIGD HEBBEN DE KOMST DES RECHTVAARDIGEN, VAN WIEN GIJ NU VERRADERS EN MOORDENAARS GEWORDEN ZIJT. 53 GIJ, DIE DE WET DOOR DE VERORDENING VAN ENGELEN ONTVANGEN EN NIET GEHOUDEN HEBT!"

"54 ¶ TOEN ZIJ NU DIT HOORDEN, BARSTTEN HUNNE HARTEN, EN ZIJ KNERSTEN DE TANDEN TEGEN HEM. 55 MAAR HIJ, VOL ZIJNDE DES HEILIGEN GEESTES, EN NAAR DEN HEMEL STARENDE, DE HEERLIJKHEID GODS, EN JEZUS, STAANDE TER RECHTERHAND GODS. 56 EN HIJ ZEIDE: ZIET, IK ZIE DE HEMELEN GEOPEND, EN DEN ZOON DES MENSCHEN, STAANDE TER RECHTERHAND GODS. 57 MAAR ZIJ, ROEPENDE MET GROOTE STEM, STOPTEN HUNNE OOREN, EN VIELEN EENDRACHTIG OP HEM AAN, 58 EN WIERPEN HEM TER STAD UIT, EN STEENIGDEN HEM. EN DE GETUIGEN LEIDEN HUNNE KLEEDEREN AF AAN DE VOETEN EENS JONGELINGS, GENAAMD SAULUS. 59 EN ZIJ STEENIGDEN STÉFANUS, DIE AANRIEP EN ZEIDE: HEER JEZUS! ONTVANG MIJNEN GEEST. 60 EN VALLENDE OP DE KNIEËN, RIEP HIJ MET GROOTE STEM: HEER! REKEN HUN DEZE ZONDE NIET TOE. EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, ONTSLIEP HIJ."

"8:1 ¶ EN SAULUS HAD MEDE EEN WELGEVALLEN IN ZIJNEN DOOD. EN ER ONTSTOND TE DIEN DAGE EEN GROOTE VERVOLGING TEGEN DE GEMEENTE, DIE TE JERUZALEM WAS; EN ZIJ WERDEN ALLEN VERSTROOID DOOR DE LANDEN VAN JUDÉA EN SAMARIË, BEHALVE DE APOSTELEN. 2 EN GODVRUCHTIGE MANNEN DROEGEN STÉFANUS TEN GRAVE, EN BEDREVEN GROOTEN ROUW OVER HEM. 3 EN SAULUS VERWOESTTE DE GEMEENTE, GAANDE IN DE HUIZEN; EN MANNEN EN VROUWEN MEDESLEPENDE, LEVERDE HIJ HEN OVER IN DE GEVANGENIS."

"4 ¶ Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden het woord. 5 En Filippus kwam af in een stad van Samarië, en predikte hun Christus. 6 En de scharen hielden zich eendrachtig aan hetgeen door Filippus gezegd werd, daar zij hoorden en zagen de teekenen, die hij deed. 7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen zij uit, roepende met groote stem; en vele verlamden en kreupelen werden genezen. 8 En er werd groote blijdschap in die stad. 9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende tooverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samarië, zeggende van zichzelven, dat hij wat groots was; 10 welken allen aanhingen, van den kleine tot den groote, zeggende: Deze is de kracht Gods, genaamd {R. l. w. „genaamd." } de groote! 11 En zij hingen hem aan, omdat hij een langen tijd met tooverijen hunne zinnen verrukt had. 12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het evangelie {R. v. b. „van de dingen." } van het koninkrijk Gods en van den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, zoowel mannen als vrouwen. 13 En ook Simon zelf geloofde, en gedoopt zijnde, bleef hij gedurig bij Filippus, en ziende de teekenen en groote krachten, {R. „de groote krachten en teekenen." } die er geschiedden, ontzette hij zich."

"14 ¶ Toen nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samarië het woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes. 15 Dezen, afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten; 16 want hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleen gedoopt tot den naam van den Heer Jezus. 17 Toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest. 18 Toen nu Simon zag, dat door de oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, bood hij hun geld aan, 19 zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat, al wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange. 20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt! 21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord; want uw hart is niet recht voor God. 22 Bekeer u dan van deze uwe boosheid, en bid den Heer, {R. „God." } of u ook de overlegging uws harten vergeven moge worden; 23 want ik zie, dat gij zijt in bittere gal en banden der ongerechtigheid. 24 Doch Simon, antwoordende, zeide: Bidt gij voor mij tot den Heer, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt. 25 Zij dan nu, het woord des Heeren betuigd

EN GESPROKEN HEBBENDE, KEERDEN WEDER NAAR JERUZALEM, EN VERKONDIGDEN HET EVANGELIE IN VELE DORPEN DER SAMARITANEN."
"26 ¶ EN EEN ENGEL DES HEEREN SPRAK TOT FILIPPUS, ZEGGENDE: STA OP EN GA HEEN TEGEN HET ZUIDEN, OP DEN WEG, DIE VAN JERUZALEM AFDAALT NAAR GAZA: DEZE IS WOEST. 27 EN HIJ STOND OP EN GING HEEN. EN ZIE, EEN ETHIOPIËR, EEN KAMERLING, {IN HET GRIEKSCH EYNOYXOΣ, D. I. EEN GESNEDENE.} EEN MACHTIG HEER VAN CANDACÉ, KONINGIN DER ETHIOPIËRS, DIE OVER AL HAREN SCHAT WAS, WELKE WAS GEKOMEN OM AAN TE BIDDEN TE JERUZALEM; 28 EN HIJ KEERDE WEDER, EN ZAT OP ZIJNEN WAGEN, EN LAS DEN PROFEET JESAJA. 29 EN DE GEEST ZEIDE TOT FILIPPUS: GA TOE, EN VOEG U BIJ DEZEN WAGEN. 30 EN FILIPPUS LIEP TOE, EN HOORDE HEM DEN PROFEET JESAJA LEZEN, EN ZEIDE: VERSTAAT GIJ WEL, WAT GIJ LEEST? 31 EN HIJ ZEIDE: HOE ZOU IK TOCH KUNNEN, ZOO MIJ NIET IEMAND ONDERRICHT? EN HIJ VERZOCHT FILIPPUS, DAT HIJ ZOU OPKOMEN, EN BIJ HEM ZITTEN. 32 EN DE PLAATS DER SCHRIFTUUR, DIE HIJ LAS, WAS DEZE: „HIJ IS GELIJK EEN SCHAAP TER SLACHTING GELEID; EN GELIJK EEN LAM STEMMELOOS IS VOOR DIEN, DIE HET SCHEERT, ALZOO DOET HIJ ZIJNEN MOND NIET OPEN. 33 IN ZIJNE VERNEDERING IS ZIJN OORDEEL WEGGENOMEN; EN WIE ZAL ZIJN GESLACHT VERHALEN? WANT ZIJN LEVEN WORDT VAN DE AARDE WEGGENOMEN." {JES. 53:7, 8.} 34 EN DE KAMERLING ANTWOORDDE FILIPPUS EN ZEIDE: IK BID U, VAN WIEN ZEGT DE PROFEET DIT? VAN ZICHZELVEN OF VAN IEMAND ANDERS? 35 EN FILIPPUS DEED ZIJNEN MOND OPEN, EN BEGINNENDE VAN DIE SCHRIFT, VERKONDIGDE HEM JEZUS. 36 EN TOEN ZIJ OP DEN WEG VOORTGINGEN, KWAMEN ZIJ AAN EEN ZEKER WATER; EN DE KAMERLING ZEIDE: ZIEDAAR WATER; WAT VERHINDERT MIJ GEDOOPT TE WORDEN? 37 {R. V. B. „EN FILIPPUS ZEIDE: INDIEN GIJ VAN GANSCHER HARTE GELOOFT, IS HET GEOORLOOFD. EN HIJ, ANTWOORDENDE, ZEIDE: IK GELOOF, DAT JEZUS CHRISTUS DE ZOON VAN GOD IS."} 38 EN HIJ GEBOOD DEN WAGEN STIL TE HOUDEN. EN ZIJ DAALDEN BEIDEN AF IN HET WATER, ZOOWEL FILIPPUS ALS DE KAMERLING, EN HIJ DOOPTE HEM. 39 EN TOEN ZIJ UIT HET WATER WAREN OPGEKOMEN, NAM DE GEEST DES HEEREN FILIPPUS WEG, EN DE KAMERLING ZAG HEM NIET MEER; WANT HIJ REISDE ZIJNEN WEG MET BLIJDSCHAP. 40 EN FILIPPUS WERD GEVONDEN TE AZOTE, EN HET LAND DOORGAANDE, VERKONDIGDE HIJ HET EVANGELIE IN ALLE STEDEN, TOTDAT HIJ TE CESARÉA KWAM."
"9:1 ¶ EN SAULUS, BLAZENDE NOG DREIGING EN MOORD TEGEN DE DISCIPELEN DES HEEREN, GING TOT DEN HOOGEPRIESTER, 2 EN BEGEERDE BRIEVEN VAN HEM NAAR DAMASKUS, AAN DE SYNAGOGEN, OPDAT, ZOO HIJ EENIGEN, DIE VAN DIEN

WEG WAREN, VOND, HIJ, ZOOWEL MANNEN ALS VROUWEN, GEBONDEN NAAR JERUZALEM ZOU BRENGEN. 3 EN TERWIJL HIJ REISDE, GESCHIEDDE HET, DAT HIJ DAMASKUS NADERDE; EN PLOTSELING OMSTRAALDE HEM EEN LICHT UIT {R. „VAN." } DEN HEMEL; 4 EN TER AARDE VALLENDE, HOORDE {AKOIΩ (HOOREN) MET DEN 4DEN NAAMVAL, ZOOALS HIER EN IN HOOFDST. 22:9 EN 26:14 STAAT, WIL ZEGGEN, DAT HIJ, DIE DE STEM HOORT, OOK DE WOORDEN VERSTAAT; AKOIΩ (HOOREN) MET DEN 2DEN NAAMVAL, ZOOALS IN HOOFDST. 9:7 STAAT, DAARENTEGEN, DAT HIJ, DIE HOORT, ALLEEN DE STEM ALS GELUID HOORT, ZONDER DE WOORDEN TE VERSTAAN.} HIJ EEN STEM, DIE TOT HEM ZEIDE: {R. „DE HEER ZEIDE." } SAUL, SAUL! WAAROM VERVOLGT GIJ MIJ? 5 EN HIJ ZEIDE: WIE ZIJT GIJ, HEER? EN HIJ ZEIDE: {R. „DE HEER ZEIDE." } IK BEN JEZUS, DIEN GIJ VERVOLGT. {R. V. B. „HET IS U HARD, DE VERZENEN TEGEN DE PRIKKELS TE SLAAN.} 6 {R. V. B. „EN HIJ, BEVENDE EN VERBAASD ZIJNDE, ZEIDE: HEER, WAT WILT GIJ, DAT IK DOEN ZAL? EN DE HEER ZEIDE TOT HEM." } MAAR STA OP, EN GA IN DE STAD, EN U ZAL GEZEGD WORDEN, WAT GIJ DOEN MOET. 7 EN DE MANNEN, DIE MET HEM REISDEN, STONDEN VERSTOMD, HOORENDE WEL DE STEM, {OF „HET GELUID." } MAAR NIEMAND ZIENDE. 8 EN SAULUS STOND OP VAN DE AARDE; EN TOEN ZIJNE OOGEN ZICH OPENDEN, ZAG HIJ NIEMAND. {V. L. „NIETS." } EN ZIJ, HEM BIJ DE HAND LEIDENDE, BRACHTEN HEM TE DAMASKUS. 9 EN HIJ WAS DRIE DAGEN, DAT HIJ NIET ZAG, EN NIET AT, EN NIET DRONK."

"10 ¶ EN ER WAS EEN ZEKER DISCIPEL TE DAMASKUS, MET NAME ANANIAS; EN DE HEER ZEIDE TOT HEM IN EEN GEZICHT: ANANIAS! EN HIJ ZEIDE: ZIE, HIER BEN IK, HEER! 11 EN DE HEER ZEIDE TOT HEM: STA OP, EN GA IN DE STRAAT, GENAAMD DE RECHTE, EN VRAAG IN HET HUIS VAN JUDAS NAAR IEMAND, MET NAME SAULUS, VAN TARSUS; WANT ZIE, HIJ BIDT. 12 EN HIJ HEEFT IN EEN GEZICHT {V. L. W. „IN EEN GEZICHT." } GEZIEN, DAT EEN MAN, MET NAME ANANIAS, INKWAM, EN HEM DE HAND {V. L. „HANDEN." } OPLEIDE, OPDAT HIJ WEDER ZIENDE MOCHT WORDEN. 13 EN ANANIAS ANTWOORDDE: HEER! IK HEB VAN VELEN GEHOORD AANGAANDE DEZEN MAN, HOEVEEL KWAADS HIJ UWEN HEILIGEN IN JERUZALEM GEDAAN HEEFT; 14 EN HIJ HEEFT HIER MACHT VAN DE OVERPRIESTERS, OM ALLEN TE BINDEN, DIE UWEN NAAM AAN ROEPEN. 15 MAAR DE HEER ZEIDE TOT HEM: GA HEEN, WANT DEZE IS MIJ EEN UITVERKOREN VAT, OM MIJNEN NAAM TE DRAGEN BEIDE {R. L. W. „BEIDE." } VOOR VOLKEN, EN KONINGEN, EN ZONEN ISRAËLS. 16 WANT IK ZAL HEM TOONEN, HOEVEEL HIJ LIJDEN MOET VOOR MIJNEN NAAM. 17 EN ANANIAS GING HEEN EN KWAM IN HET HUIS; EN DE HANDEN OP HEM LEGGENDE, ZEIDE HIJ: SAUL, BROEDER! DE HEER HEEFT MIJ GEZONDEN, JEZUS, DIE U VERSCHENEN IS OP DEN WEG, DIEN GIJ KWAAMT, OPDAT GIJ WEDER ZIENDE EN MET DEN HEILIGEN GEEST VERVULD

zoudt worden. 18 En terstond vielen af van zijne oogen gelijk als schellen, en hij werd {R. v. b. „terstond." } wederom ziende; en hij stond op, en werd gedoopt. 19 En toen hij spijs genomen had, werd hij versterkt; en hij {R. „Sanlus." } was eenige dagen bij de discipelen te Damaskus. 20 En hij predikte terstond Jezus {R. „Christus." } in de synagogen, dat hij de Zoon van God is. 21 En allen, die het hoorden, ontzetten zich, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verdelgde, wie dezen naam aanroepen, en die daarom hier gekomen is, om hen gebonden te brengen tot de overpriesters? 22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en bracht de Joden, die te Damaskus woonden, in verwarring, daar hij bewees, dat deze de Christus is."
"23 ¶ En toen vele dagen verloopen waren, beraadslaagden de Joden te zamen om hem te dooden. 24 Maar hun aanslag werd Saulus bekend. En zij bewaakten ook {R. l. w. „ook." } de poorten, zoowel des daags als des nachts, opdat zij hem dooden mochten. 25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten hem neder door den muur, hem aflatende in een mand. 26 En te Jeruzalem gekomen zijnde, poogde hij {R. „Saulus." } zich bij de discipelen te voegen; en zij vreesden allen voor hem, niet geloovende, dat hij een discipel was. 27 Maar Barnabas, hem tot zich nemende, leidde hem tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den Heer gezien had, en dat hij tot hem gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoedig gesproken had in den naam van Jezus. 28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te {R. „in." } Jeruzalem, en vrijmoedig sprekende in den naam des Heeren. {R. v.b. "Jezus." } 29 En hij sprak en handelde met de Griekschen; en dezen trachtten hem te dooden. 30 Doch de broeders, dit vernemende, brachten hem af naar Cesaréa, en zonden hem weg naar Tarsus. 31 De gemeenten dan, door geheel Judéa en Galiléa en Samarië, hadden vrede en werden gesticht, en wandelden in de vreeze des Heeren, en werden vermenigvuldigd door de vertroosting des Heiligen Geestes."
"32 ¶ En het geschiedde, toen Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden. 33 En hij vond aldaar een zeker mensch, met name Enéas, die acht jaren te bed gelegen had, welke verlamd was. 34 En Petrus zeide tot hem: Enéas! Jezus, de Christus, maakt u gezond; sta op en spreid uzelven het bed. 35 En hij stond terstond op. En allen, die te Lydda en Saron woonden, zagen hem, welke zich bekeerden tot den Heer." "36 ¶ En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha, hetwelk, overgezet zijnde, is

gezegd Dorkas. {Dorkas wil zeggen „gazel." } Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed. 37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en nadat zij haar gewasschen hadden, leiden zij haar in de opperzaal. 38 Daar nu Lydda nabij Joppe was, zonden de discipelen, hoorende dat Petrus daar was, twee mannen tot hem, hem biddende: Vertoef niet tot ons te komen. {R. „dat hij niet zou vertoeven tot hen te komen." } 39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, toen hij aangekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, weenende en toonende de rokken en kleederen, die Dorkas gemaakt had, toen zij bij haar was. 40 Maar Petrus, hen allen uitgedreven hebbende, en nederknielende, bad. En zich keerende tot het lichaam, zeide hij: Tabitha, sta op! En zij deed hare oogen open, en Petrus ziende, zat zij overeind. 41 En hij gaf haar de hand, en richtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor hen. 42 En dit werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heer. 43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef bij een zekeren Simon, een leerlooier."

"10:1 ¶ En {R. v. b. „er was." } een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaansche, 2 vroom en vreezende God met geheel zijn huis, doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende, 3 zag duidelijk in een gezicht, omtrent de negende ure des daags, een engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius! 4 En hij, hem aanstarende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het, Heer? En hij zeide tot hem: Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn ter gedachtenis opgestegen voor God. 5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus. 6 Deze is gehuisvest bij een zekeren Simon, een leerlooier, wiens huis bij de zee is. {R. v. b. „deze zal u zeggen, wat gij doen moet." } 7 En toen de engel, die tot hem {R. „Cornelius." } sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijne huisknechten en een vromen krijgsknecht van hen, die gedurig bij hem waren; 8 en nadat hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe."

"9 ¶ En des anderen daags, terwijl dezen reisden, en de stad naderden, klom Petrus op het dak om te bidden, omtrent de zesde ure. 10 En hij werd hongerig, en verlangde te eten. En terwijl zij het bereidden, kwam {R. „viel." } over hem een vervoering van zinnen. 11 En hij zag den

HEMEL GEOPEND, EN EEN ZEKER VAT {R. V. B. „TOT HEM." } NEDERDALEN, GELIJK EEN GROOT LAKEN, AAN DE VIER HOEKEN GEBONDEN, EN OP DE AARDE NEDERGELATEN; 12 WAARIN WAREN AL DE VIERVOETIGE EN KRUIPENDE DIEREN DER AARDE {R. „AL DE VIERVOETIGE DIEREN DER AARDE EN DE WILDE EN DE KRUIPENDE." } EN DE VOGELEN DES HEMELS. 13 EN ER GESCHIEDDE EEN STEM TOT HEM: STA OP, PETRUS! SLACHT EN EET. 14 MAAR PETRUS ZEIDE: GEENSZINS, HEER! WANT NOOIT HEB IK IETS GEMEENS OF ONREINS GEGETEN. 15 EN EEN STEM GESCHIEDDE WEDEROM TEN TWEEDEN MALE TOT HEM: HETGEEN GOD GEREINIGD HEEFT, ZULT GIJ NIET GEMEEN MAKEN. 16 EN DIT GESCHIEDDE TOT DRIEMAAL, EN TERSTOND {R. „WEDEROM." } WERD HET VAT OPGENOMEN IN DEN HEMEL. 17 EN ALZOO PETRUS IN ZICHZELVEN TWIJFELDE, WAT TOCH HET GEZICHT MOCHT ZIJN, DAT HIJ GEZIEN HAD, ZIE, DE MANNEN, DIE DOOR CORNELIUS AFGEZONDEN WAREN, NAAR HET HUIS VAN SIMON GEVRAAGD HEBBENDE, STONDEN AAN DE POORT. 18 EN IEMAND GEROEPEN HEBBENDE, VRAAGDEN ZIJ, OF SIMON, BIJGENAAMD PETRUS, DAAR GEHUISVEST WAS?"
"19 ¶ EN TERWIJL PETRUS OVER HET GEZICHT NADACHT, ZEIDE DE GEEST TOT HEM: ZIE, DRIE MANNEN ZOEKEN U; 20 MAAR STA OP, EN KOM AF EN GA MET HEN, NIET TWIJFELENDE, OMDAT IK HEN GEZONDEN HEB. 21 EN PETRUS GING AF TOT DE MANNEN, {R. V. B. „DIE DOOR CORNELIUS TOT HEM GEZONDEN WAREN." } EN ZEIDE: ZIET, IK BEN HET, DIEN GIJ ZOEKT; WAT IS DE OORZAAK, WAAROM GIJ HIER ZIJT? 22 EN ZIJ ZEIDEN: CORNELIUS, EEN HOOFDMAN OVER HONDERD, EEN RECHTVAARDIG MAN, EN VREEZENDE GOD, EN DIE GOEDE GETUIGENIS HEEFT VAN HET GANSCHE VOLK DER JODEN, HEEFT EEN GODDELIJKE AANWIJZING ONTVANGEN DOOR EEN HEILIGEN ENGEL, DAT HIJ U ZOU ONTBIEDEN TE ZIJNEN HUIZE, EN VAN U WOORDEN ZOU HOOREN. 23 TOEN HIJ HEN DAN INGEROEPEN HAD, HUISVESTTE HIJ ZE. DES ANDEREN DAAGS NU STOND HIJ OP, EN GING MET HEN HEEN, {R. „DOCH DES ANDEREN DAAGS GING PETRUS MET HEN HEEN." } EN SOMMIGE DER BROEDERS, DIE VAN JOPPE WAREN, GINGEN MET HEM. 24 EN DES ANDEREN DAAGS KWAMEN ZIJ TE CESARÉA. EN CORNELIUS VERWACHTTE HEN, SAMENGEROEPEN HEBBENDE ZIJNE BLOEDVERWANTEN EN VERTROUWDE VRIENDEN. 25 EN TOEN HET GESCHIEDDE, DAT PETRUS INKWAM, GING CORNELIUS HEM TE GEMOET, EN VALLENDE AAN ZIJNE VOETEN, HULDIGDE HIJ HEM, 26 MAAR PETRUS RICHTTE HEM OP, ZEGGENDE: STA OP, IK BEN OOK ZELF EEN MENSCH. 27 EN MET HEM SPREKENDE, GING HIJ IN, EN VOND ER VELEN SAMENGEKOMEN. 28 EN HIJ ZEIDE TOT HEN: GIJ WEET, HOE HET EEN JOODSCHEN MAN ONGEOORLOOFD IS, ZICH TE VOEGEN OF TE GAAN TOT EEN VREEMDE; MAAR GOD HEEFT MIJ GETOOND, GEEN MENSCH GEMEEN OF ONREIN TE HEETEN. 29 DAAROM BEN IK OOK ZONDER TEGENSPREKEN GEKOMEN, ONTBODEN

zijnde. Zoo vraag ik dan, om welke reden gij mij ontboden hebt? 30 En Cornelius zeide: Voor vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende {R. v. b. „ure." } bad ik in mijn huis. 31 En zie, een man stond voor mij in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uwe aalmoezen zijn voor God gedacht geworden. 32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die bijgenaamd wordt Petrus; deze is gehuisvest in het huis van Simon, een leerlooier, aan de zee, welke, gekomen zijnde, tot u spreken zal. 33 Zoo heb ik dan onverwijld tot u gezonden, en gij hebt wèl gedaan, dat gij gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu tegenwoordig voor God, om te hooren al wat u door God {V. l. „door den Heer." } bevolen is."

"34 ¶ En Petrus, den mond opendoende, zeide: Ik bemerk in waarheid, dat God geen aannemer des persoons is; 35 maar dat in ieder volk, wie Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam is. 36 Het woord, dat Hij den zonen Israëls gezonden heeft, verkondigende vrede door Jezus Christus, (deze is aller Heer) 37 weet gij: de zaak, die geschied is door geheel Judéa, beginnende van Galiléa, na den doop, dien Johannes gepredikt heeft, 38 aangaande Jezus van Nazareth, hoe God hem gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; die het land doorgegaan is, goed doende, en genezende allen, die door den duivel overweldigd waren; want God was met hem. 39 En wij zijn getuigen van alles, wat hij gedaan heeft, zoowel in het joodsche land als te Jeruzalem; dien zij ook {R. l. w. „ook." } gedood hebben, hem hangende aan een hout. 40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat hij openbaar zou worden, 41 niet aan het gansche volk, maar aan de getuigen, die door God te voren verkoren waren, aan ons, die met hem gegeten en gedronken hebben, nadat hij uit de dooden opgestaan was. 42 En hij heeft ons bevolen aan het volk te prediken en te betuigen, dat hij is degene, die door God verordend is tot een rechter van levenden en dooden. 43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in hem gelooft, vergeving van zonden ontvangen zal door zijnen naam."

"44 ¶ Terwijl Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden. 45 En de geloovigen uit de besnijdenis, zoo velen er met Petrus waren gekomen, ontzetten zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de volken uitgestort werd. 46 Want zij hoorden hen spreken met vreemde talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus: 47 Kan ook iemand het water weren, dat dezen

HANDELINGEN 10 EN 11

NIET GEDOOPT ZOUDEN WORDEN, DIE DEN HEILIGEN GEEST ONTVANGEN HEBBEN, EVENALS OOK WIJ? 48 EN HIJ BEVAL, DAT ZIJ ZOUDEN GEDOOPT WORDEN IN DEN NAAM DES HEEREN. {S. L. „JEZUS CHRISTUS," OF VOEGEN DIT BIJ „DES HEEREN." } TOEN BADEN ZIJ HEM, EENIGE DAGEN TE BLIJVEN."

"11:1 ¶ DE APOSTELEN NU, EN DE BROEDERS, DIE IN JUDÉA WAREN, HOORDEN, DAT OOK DE VOLKEN HET WOORD GODS AANGENOMEN HADDEN. 2 EN TOEN PETRUS OPGEGAAN WAS NAAR JERUZALEM, TWISTTEN TEGEN HEM, DIE UIT DE BESNIJDENIS WAREN, 3 ZEGGENDE: GIJ ZIJT INGEGAAN TOT MANNEN, DIE DE VOORHUID HEBBEN, EN HEBT MET HEN GEGETEN. 4 MAAR PETRUS BEGON, EN LEGDE HET HUN ORDELIJK UIT, ZEGGENDE: 5 IK WAS IN DE STAD JOPPE, BIDDENDE; EN IK ZAG IN EEN VERVOERING VAN ZINNEN EEN GEZICHT, EEN ZEKER VAT, GELIJK EEN GROOT LAKEN, NEDERDALENDE, BIJ DE VIER HOEKEN NEDERGELATEN UIT DEN HEMEL, EN HET KWAM TOT BIJ MIJ; 6 EN ER OP STARENDE, BEMERKTE IK, EN ZAG DE VIERVOETIGE DIEREN DER AARDE EN DE WILDE EN DE KRUIPENDE DIEREN EN DE VOGELEN DES HEMELS. 7 EN IK HOORDE OOK {R. L. W. „OOK." } EEN STEM, DIE TOT MIJ ZEIDE: STA OP, PETRUS! SLACHT EN EET. 8 MAAR IK ZEIDE: GEENSZINS, HEER! WANT IETS GEMEENS OF ONREINS IS NOOIT IN MIJNEN MOND INGEGAAN. 9 EN EEN STEM ANTWOORDDE {R. V. B. „MIJ." } TEN TWEEDEN MAAL UIT DEN HEMEL: HETGEEN GOD GEREINIGD HEEFT, ZULT GIJ NIET GEMEEN MAKEN. 10 EN DIT GESCHIEDDE TOT DRIEMAAL; EN ALLES WERD WEDEROM OPGETROKKEN IN DEN HEMEL. 11 EN ZIE, OP HETZELFDE OOGENBLIK STONDEN ER VOOR HET HUIS, WAAR IK WAS, DRIE MANNEN, DIE VAN CESARÉA TOT MIJ GEZONDEN WAREN. 12 EN DE GEEST ZEIDE TOT MIJ, DAT IK MET HEN GAAN ZOU, NIET TWIJFELENDE. EN MET MIJ GINGEN OOK DEZE ZES BROEDERS, EN WIJ ZIJN IN DES MANS HUIS INGEGAAN; 13 EN HIJ VERHAALDE ONS, HOE HIJ IN ZIJN HUIS DEN ENGEL GEZIEN HAD, DIE STOND, EN TOT HEM ZEIDE: ZEND {R. V. B. „MANNEN." } NAAR JOPPE, EN ONTBIED SIMON, DIE BIJGENAAMD WORDT PETRUS, 14 DIE WOORDEN TOT U ZAL SPREKEN, WAARDOOR GIJ ZULT BEHOUDEN WORDEN, GIJ EN UW GEHEELE HUIS. 15 EN TOEN IK BEGON TE SPREKEN, VIEL DE HEILIGE GEEST OP HEN, GELIJK OOK OP ONS IN HET BEGIN. 16 EN IK WERD INDACHTIG HET WOORD DES HEEREN, HOE HIJ ZEIDE: JOHANNES DOOPTE WEL MET WATER, MAAR GIJ ZULT GEDOOPT WORDEN MET DEN HEILIGEN GEEST. 17 INDIEN DAN GOD AAN HEN GELIJKE GAVE GEGEVEN HEEFT, ALS OOK AAN ONS, DIE IN DEN HEER JEZUS CHRISTUS GELOOFD HEBBEN, WIE WAS IK, {R. V. B. „DAN." } DAT IK GOD KON WEREN? 18 TOEN ZIJ NU DIT HOORDEN, WAREN ZIJ TEVREDEN, EN VERHEERLIJKTEN GOD, ZEGGENDE: ZOO HEEFT DAN GOD OOK AAN DE VOLKEN DE BEKEERING GEGEVEN TEN LEVEN." "19 ¶

HANDELINGEN 11 EN 12

ZIJ NU, DIE VERSTROOID WAREN DOOR DE VERDRUKKING, DIE WEGENS STÉFANUS GESCHIED WAS, GINGEN HET LAND DOOR TOT FENICIË TOE EN CYPRUS EN ANTIOCHIË, TOT NIEMAND HET WOORD SPREKENDE, DAN ALLEEN TOT DE JODEN. 20 DOCH ER WAREN ONDER HEN EENIGE CYPRISCHE EN CYRENEÏSCHE MANNEN, DIE, TE ANTIOCHIË GEKOMEN, OOK {R. L. W. „OOK." } TOT DE GRIEKEN {R. „GRIEKSCHEN." } SPRAKEN, VERKONDIGENDE DEN HEER JEZUS. 21 EN DE HAND DES HEEREN WAS MET HEN; EN EEN GROOT GETAL GELOOFDE, EN BEKEERDE ZICH TOT DEN HEER. 22 EN HET GERUCHT VAN HEN KWAM TOT DE OOREN DER GEMEENTE, DIE TE JERUZALEM WAS; EN ZIJ ZONDEN BARNABAS UIT, OM HET LAND TOT ANTIOCHIË TOE DOOR TE GAAN; 23 WELKE, DAAR GEKOMEN ZIJNDE, EN DE GENADE GODS {V. L. „DE GENADE, DIE VAN GOD WAS." } ZIENDE, ZICH VERBLIJDDE, EN ALLEN VERMAANDE, MET EEN VOORNEMEN DES HARTEN BIJ DEN HEER TE BLIJVEN. 24 WANT HIJ WAS EEN GOED MAN, EN VOL DES HEILIGEN GEESTES EN DES GELOOFS; EN ER WERD EEN GROOTE SCHARE DEN HEER TOEGEVOEGD. 25 EN HIJ {R. „BARNABAS." } GING UIT NAAR TARSUS, OM SAULUS TE ZOEKEN; EN TOEN HIJ HEM {R. „HEM." } GEVONDEN HAD, BRACHT HIJ HEM TE ANTIOCHIË. 26 EN HET GESCHIEDDE, DAT ZIJ EEN GEHEEL JAAR IN DE GEMEENTE SAMENVERGADERDEN EN EEN GROOTE SCHARE LEERDEN; EN DAT DE DISCIPELEN TE ANTIOCHIË HET ÉÉRST CHRISTENEN GENOEMD WERDEN."

"27 ¶ IN DIE DAGEN NU KWAMEN ER PROFETEN VAN JERUZALEM TE ANTIOCHIË. 28 EN ÉÉN UIT HEN, MET NAME AGABUS, STOND OP, EN GAF TE KENNEN DOOR DEN GEEST, DAT ER EEN GROOTE HONGERSNOOD ZOU WEZEN OVER HET GEHEELE AARDRIJK, WELKE OOK GEKOMEN IS ONDER {R. V. B. „KEIZER." } CLAUDIUS. 29 EN ZIJ BESLOTEN, NAARDAT EEN IEGELIJK VAN DE DISCIPELEN VERMOCHT, ELK VAN HEN IETS TE ZENDEN TEN DIENSTE DER BROEDERS, DIE IN JUDÉA WOONDEN; 30 HETWELK ZIJ OOK DEDEN, EN ZONDEN HET TOT DE OUDERLINGEN, DOOR DE HAND VAN BARNABAS EN SAULUS."

"12:1 ¶ EN OMTRENT DIEN TIJD SLOEG HERODES, DE KONING, DE HANDEN AAN SOMMIGEN VAN DE GEMEENTE, OM HEN TE MISHANDELEN; 2 EN HIJ DOODDE JAKOBUS, DEN BROEDER VAN JOHANNES, MET HET ZWAARD. 3 EN TOEN HIJ ZAG, DAT HET DEN JODEN WELBEHAGELIJK WAS, VOER HIJ VOORT, OM OOK PETRUS GEVANGEN TE NEMEN, (EN HET WAREN DE DAGEN DER ONGEZUURDE BROODEN) 4 WELKEN HIJ OOK, HEM GEGREPEN HEBBENDE, IN DE GEVANGENIS ZETTE, EN HEM TER BEWAKING OVERLEVERDE AAN VIER WACHTEN, ELK VAN VIER KRIJGSKNECHTEN, WILLENDE HEM NA HET PAASCHFEEST VOOR HET VOLK BRENGEN."

"5 ¶ Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar door de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan. 6 Toen Herodes hem nu zou voorbrengen, sliep Petrus dien nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en wachters voor de deur bewaarden de gevangenis. 7 En zie, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in den kerker, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen. 8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om, en volg mij. 9 En uitgaande, volgde hij hem, en wist niet, dat hetgeen door den engel geschiedde, werkelijkheid was, maar hij meende, dat hij een gezicht zag. 10 En toen zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt, welke hun vanzelf openging. En uitgegaan zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel van hem. 11 En Petrus, tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarlijk, dat de Heer zijnen engel uitgezonden, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en uit al de verwachting van het volk der Joden. 12 En toen hij alles overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die bijgenaamd werd Markus, waar velen samenvergaderd en biddende waren. 13 En toen hij {R. „Petrus."} aan de deur van de voorpoort klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhodé. 14 En de stem van Petrus herkennende, deed zij van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen, en boodschapte, dat Petrus voor de voorpoort stond. 15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij verzekerde, dat het zoo was. En zij zeiden: Het is zijn engel! 16 Maar Petrus bleef kloppende; en toen zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetten zich. 17 En hen met de hand gewenkt hebbende, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe de Heer hem uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broeders. En uitgegaan zijnde, reisde hij naar een andere plaats. 18 En toen het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch met Petrus mocht geschied zijn. 19 En toen Herodes hem gezocht had, en niet vond, en de wachters rechtelijk verhoord had, beval hij hen weg te leiden. En hij vertrok van Judéa naar Cesaréa, en vertoefde aldaar." "20 ¶ En hij {R. „Herodes."} was verbitterd tegen de Tyriërs en Sidoniërs; maar zij kwamen eendrachtig tot hem, en Blastus, die des konings kamerheer

WAS, OVERREED HEBBENDE, BEGEERDEN ZIJ VREDE, OMDAT HUN LAND GESPIJZIGD WERD DOOR DES KONINGS LAND. 21 EN OP EEN BEPAALDEN DAG, HIELD HERODES, EEN KONINKLIJK KLEED AANGEDAAN HEBBENDE, EN OP DEN RECHTERSTOEL GEZETEN ZIJNDE, IN HET OPENBAAR EEN REDE TOT HEN. 22 EN HET VOLK RIEP HEM TOE: EEN STEM GODS EN NIET EENS MENSCHEN! 23 EN VAN STONDE AAN SLOEG HEM EEN ENGEL DES HEEREN, DAAROM DAT HIJ GODE DE EER NIET GAF; EN DOOR WORMEN GEGETEN, STIERF HIJ. 24 HET WOORD GODS NU WIES EN VERMENIGVULDIGDE. 25 EN BARNABAS EN SAULUS KEERDEN WEDER VAN JERUZALEM, NADAT ZIJ DE DIENST VOLBRACHT HADDEN, MEDEGENOMEN HEBBENDE OOK JOHANNES, DIE BIJGENAAMD WERD MARKUS."

"13:1 ¶ EN ER WAREN TE ANTIOCHIË, IN DE GEMEENTE, DIE DAAR WAS, {R. V. B. „EENIGE." } PROFETEN EN LEERAARS: BARNABAS, EN SIMEON, GENAAMD NIGER, EN LUCIUS VAN CYRÉNE, EN MANAHEN, DIE MET HERODES DEN VIERVORST OPGEVOED WAS, EN SAULUS. 2 EN TERWIJL ZIJ DEN HEER DIENDEN EN VASTTEN, ZEIDE DE HEILIGE GEEST: ZONDERT MIJ NU AF {R. V. B. „BEIDE." } BARNABAS EN SAULUS TOT HET WERK, WAARTOE IK HEN GEROEPEN HEB. 3 TOEN VASTTEN EN BADEN ZIJ, EN HUN DE HANDEN OPGELEGD HEBBENDE, LIETEN ZIJ HEN GAAN."

"4 ¶ ZIJ {R. „DEZEN." } DAN, UITGEZONDEN ZIJNDE DOOR DEN HEILIGEN GEEST, KWAMEN AF NAAR SELEUCIË, EN VOEREN VAN DAAR AF NAAR CYPRUS. 5 EN TE SALAMIS ZIJNDE, VERKONDIGDEN ZIJ HET WOORD GODS IN DE SYNAGOGEN DER JODEN; EN ZIJ HADDEN OOK JOHANNES TOT DIENAAR. 6 EN TOEN ZIJ HET GEHEELE {R. L. W. „GEHEELE." } EILAND DOORGEGAAN WAREN TOT PAFOS TOE, VONDEN ZIJ EEN ZEKEREN MAN, {R. L. W. „MAN." } EEN TOOVENAAR, EEN VALSCHEN PROFEET, EEN JOOD, WIENS NAAM WAS BAR-JEZUS, 7 WELKE WAS BIJ DEN STADHOUDER SERGIUS PAULUS, EEN VERSTANDIG MAN. DEZE, BARNABAS EN SAULUS TOT ZICH GEROEPEN HEBBENDE, VERLANGDE HET WOORD GODS TE HOOREN. 8 MAAR ELYMAS, DE TOOVENAAR, (WANT ZÓÓ WORDT ZIJN NAAM OVERGEZET) WEDERSTOND HEN, ZOEKENDE DEN STADHOUDER VAN HET GELOOF AF TE KEEREN. 9 DOCH SAULUS, DIE OOK PAULUS HEET, VERVULD MET DEN HEILIGEN GEEST, STAARDE HEM AAN, EN ZEIDE: 10 O GIJ, VOL VAN ALLE BEDROG EN ALLE ARGLISTIGHEID, ZOON DES DUIVELS, VIJAND VAN ALLE GERECHTIGHEID! ZULT GIJ NIET OPHOUDEN DE RECHTE WEGEN DES HEEREN TE VERKEEREN? 11 EN NU ZIE, DE HAND DES HEEREN IS OP U, EN GIJ ZULT BLIND ZIJN, EN DE ZON NIET ZIEN VOOR EEN TIJD. EN VAN STONDE AAN VIEL OP HEM DONKERHEID EN DUISTERNIS; EN RONDTASTENDE ZOCHT HIJ, DIE HEM BIJ DE HAND MOCHTEN LEIDEN. 12 EN TOEN DE STADHOUDER ZAG, WAT ER GESCHIED

was, geloofde hij, verslagen staande over de leer des Heeren. 13 Paulus nu, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, in Pamfylië; maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem."
"14 ¶ En zij, van Perge doorgaande, kwamen te Antiochië in Pisidië; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder. 15 En na het lezen van de wet en de profeten, zonden de oversten der synagoge tot hen, zeggende: Mannen broeders! indien er een woord van vermaning tot het volk in u is, zoo spreekt! 16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Mannen Israëls, en gij, die God vreest, hoort! 17 De God van dit volk Israël verkoor onze vaderen, en verhoogde het volk in hunne vreemdelingschap in Egypteland, en leidde hen met een hoogen arm daaruit. 18 En Hij verzorgde hen {R. „verdroeg hunne zeden." } omtrent den tijd van veertig jaren in de woestijn; 19 en zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, deed Hij hen hun land erven. {R. „door het lot uitdeelen." } 20 En daarna, omtrent vier honderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuël, den profeet. 21 En van toen af begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren. 22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning, wien Hij ook getuigenis gaf, zeggende: „Ik heb gevonden David, den zoon van Isaï, een man naar mijn hart, die al mijnen wil zal doen." {Ps. 89:21; 1 Sam. 13:14. } 23 Dan diens zaad heeft God, naar de belofte, tot Israël gebracht {R. „verwekt." } den Verlosser Jezus, 24 nadat Johannes vóór zijn optreden aan het gansche volk Israël den doop der bekeering te voren gepredikt had. 25 Doch toen Johannes zijnen loop voleindigde, zeide hij: Wien meent gij, dat ik ben? Ik ben het niet; maar zie, hij komt na mij, wien ik niet waardig ben de zolen zijner voeten te ontbinden. 26 Mannen broeders! zonen van Abrahams geslacht, en die onder u God vreezen! tot u is het woord dezes heils gezonden. 27 Want die te Jeruzalem wonen, en hunne oversten, dezen niet kennende, hebben ook, door hem te veroordeelen, de stemmen der profeten, die op elken sabbat gelezen worden, vervuld; 28 en geen oorzaak des doods vindende, eischten zij van Pilatus, dat hij zou gedood worden. 29 En toen zij alles volbracht hadden, wat van hem geschreven stond, namen zij hem af van het hout, en leiden hem in een graf. 30 Maar God heeft hem uit de dooden opgewekt. 31 Welke verschenen is vele dagen lang aan hen, die met hem opgekomen waren

van Galiléa naar Jeruzalem, die nu {R. l. w. „nu." } zijne getuigen zijn bij het volk. 32 En wij verkondigen u de belofte, aan de vaderen geschied, dat God haar vervuld heeft aan ons, hunne kinderen, door Jezus te verwekken, 33 gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: „Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u verwekt." {Ps. 2:7. } 34 En dat Hij hem uit de dooden heeft opgewekt, om niet meer tot verderving terug te keeren, heeft Hij aldus gezegd: „Ik zal u de gewisse weldadigheden Davids geven." {Jes. 55:3. } 35 Waarom hij ook in een anderen psalm zegt: „Gij zult uwen Heilige niet overgeven, om verderving te zien. {Ps. 16:10. } 36 Want David, nadat hij in zijn eigen geslacht den raad Gods gediend had, {Of „nadat hij zijn eigen geslacht door den raad Gods gediend had." } is ontslapen, en is bij zijne vaderen bijgezet, en heeft verderving gezien; 37 maar Hij, dien God opgewekt heeft, zag geen verderving. 38 Zoo zij u dan bekend, mannen broeders! dat door dezen u vergeving van zonden verkondigd wordt; 39 en dat van alles, waarvan gij niet kondt gerechtvaardigd worden in de wet van Mozes, in dezen een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd is. 40 Ziet dan toe, dat over u niet kome hetgeen gezegd is in de profeten: 41 „Ziet, gij verachters! en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uwe dagen, een werk, dat gij niet zult gelooven, als iemand het u verhaalt."{ Hab. 1:5. }"

"42 ¶ En toen zij uitgegaan waren, baden zij, {R. „En toen de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden die uit de volken, dat … " } dat op den volgenden sabbat deze woorden tot hen mochten gesproken worden. 43 En toen de synagoge uiteengegaan was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige proselieten Paulus en Barnabas, welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods. 44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de geheele stad samen om het woord Gods {V. l. „des Heeren." } te hooren. 45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en weerspraken hetgeen door Paulus gezegd werd, weersprekende en lasterende. 46 Maar Paulus en Barnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was noodig, dat het eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden; doch naardien gij het van u stoot, en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij wenden ons tot de volken. 47 Want alzoo heeft ons de Heer geboden: „Ik heb u gesteld tot een licht der volken, opdat gij zoudt zijn tot heil, tot aan het einde der aarde." {Jes. 49:6. } 48 Die uit de volken nu, dit hoorende, verblijdden zich, en

VERHEERLIJKTEN HET WOORD DES HEEREN; EN ER GELOOFDEN ZOO VELEN, ALS ER TEN EEUWIGEN LEVEN VERORDEND WAREN. 49 EN HET WOORD DES HEEREN WERD DOOR HET GEHEELE LAND VERBREID. 50 MAAR DE JODEN STOOKTEN DE AANZIENLIJKE, {R. „DE GODSDIENSTIGE EN AANZIENLIJKE." } GODSDIENSTIGE VROUWEN EN DE VOORNAAMSTEN DER STAD OP, EN VERWEKTEN EEN VERVOLGING TEGEN PAULUS EN BARNABAS, EN WIERPEN HEN BUITEN HUNNE LANDPALEN. 51 DOCH ZIJ SCHUDDEN HET STOF HUNNER VOETEN AF TEGEN HEN, EN KWAMEN TE ICONIË. 52 EN DE DISCIPELEN WAREN VERVULD MET BLIJDSCHAP EN MET DEN HEILIGEN GEEST."

"14:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE TE ICONIË, DAT ZIJ TEZAMEN GINGEN IN DE SYNAGOGE DER JODEN, EN ZÓÓ SPRAKEN, DAT EEN GROOTE MENIGTE, ZOOWEL VAN JODEN ALS VAN GRIEKEN, GELOOFDE. 2 MAAR DE JODEN, DIE NIET GELOOFDEN, ZETTEN DE GEMOEDEREN VAN DIE UIT DE VOLKEN OP, EN VERBITTERDEN ZE TEGEN DE BROEDERS. 3 ZIJ VERTOEFDEN DAN EEN LANGEN TIJD, VRIJMOEDIG SPREKENDE IN DEN HEER, DIE GETUIGENIS GAF AAN HET WOORD ZIJNER GENADE, DOOR TE GEVEN DAT TEEKENEN EN WONDEREN DOOR HUNNE HANDEN GESCHIEDDEN. 4 EN DE MENIGTE DER STAD WERD VERDEELD, EN SOMMIGEN WAREN MET DE JODEN EN SOMMIGEN MET DE APOSTELEN. 5 EN TOEN ER EEN AANSLAG GESCHIEDDE, ZOO VAN DIE UIT DE VOLKEN ALS VAN DE JODEN, MET HUNNE OVERSTEN, OM HEN TE MISHANDELEN EN TE STEENIGEN, 6 VLUCHTTEN ZIJ, TOEN ZIJ HET GEWAAR WERDEN, NAAR DE STEDEN VAN LYCAÓNIË, LYSTRE EN DERBE, EN HET OMLIGGENDE LAND; 7 EN VERKONDIGDEN ALDAAR HET EVANGELIE."

"8 ¶ EN EEN ZEKER MAN TE LYSTRE, ZAT ONMACHTIG AAN DE VOETEN, KREUPEL VAN DEN SCHOOT ZIJNER MOEDER AF, DIE NOOIT HAD GEWANDELD. 9 DEZE HOORDE PAULUS SPREKEN; WELKE, HEM AANSTARENDE, EN ZIENDE, DAT HIJ GELOOF HAD OM GEZOND TE WORDEN, 10 MET GROOTE STEM ZEIDE: STA RECHT OP UWE VOETEN! EN HIJ SPRONG OP EN WANDELDE. 11 EN DE SCHAREN, ZIENDE WAT PAULUS GEDAAN HAD, VERHIEVEN HUNNE STEM, EN ZEIDEN IN HET LYCAÓNISCH: DE GODEN ZIJN AAN MENSCHEN GELIJK GEWORDEN, EN TOT ONS NEDERGEKOMEN. 12 EN ZIJ NOEMDEN BARNABAS JUPITER, EN PAULUS MERCURIUS, OMDAT HIJ HET WOORD VOERDE. 13 EN DE PRIESTER VAN JUPITER, DIE VÓÓR DE {R. „HUNNE." } STAD WAS, BRACHT STIEREN EN KRANSEN AAN DE VOORPOORTEN, EN WILDE OFFEREN MET DE SCHAREN. 14 MAAR DE APOSTELEN, BARNABAS EN PAULUS, DIT HOORENDE, SCHEURDEN HUNNE KLEEDEREN, EN SPRONGEN NAAR BUITEN {R. „SPRONGEN IN." } TOT DE SCHARE, ROEPENDE, 15 EN ZEGGENDE: MANNEN! WAAROM DOET GIJ DEZE DINGEN? WIJ ZIJN OOK

MENSCHEN VAN GELIJKE BEWEGINGEN ALS GIJ, EN WIJ VERKONDIGEN U, DAT GIJ U VAN DEZE IJDELE DINGEN ZOUDT BEKEEREN TOT DEN LEVENDEN GOD, DIE GEMAAKT HEEFT DEN HEMEL EN DE AARDE EN DE ZEE, EN AL WAT DAARIN IS; 16 DIE IN DE VORIGE GESLACHTEN AL DE VOLKEN HEEFT LATEN WANDELEN IN HUNNE EIGENE WEGEN; 17 HOEWEL HIJ ZICH NOCHTANS NIET ONBETUIGD GELATEN HEEFT IN GOED DOEN, U {R. „ONS." } VAN DEN HEMEL REGEN EN VRUCHTBARE TIJDEN GEVENDE, UWE {R. „ONZE." } HARTEN VERVULLENDE MET SPIJS EN VROOLIJKHEID. 18 EN DIT ZEGGENDE, WEERHIELDEN ZIJ NAUWELIJKS DE SCHAREN, DAT ZIJ HUN NIET OFFERDEN."

"19 ¶ DOCH ER KWAMEN JODEN VAN ANTIOCHIË EN ICONIË, EN DE SCHAREN OVERREED EN PAULUS GESTEENIGD HEBBENDE, SLEEPTEN ZIJ HEM BUITEN DE STAD, MEENENDE, DAT HIJ DOOD WAS. 20 MAAR TOEN DE DISCIPELEN HEM OMRINGDEN, STOND HIJ OP, EN GING DE STAD BINNEN. EN DES ANDEREN DAAGS GING HIJ MET BARNABAS UIT NAAR DERBE. 21 EN NADAT ZIJ AAN DIE STAD HET EVANGELIE VERKONDIGD EN VELE DISCIPELEN GEMAAKT HADDEN, KEERDEN ZIJ WEDER NAAR LYSTRE EN {S. V. B. „NAAR." } ICONIË EN {S. V. B. „NAAR." } ANTIOCHIË, 22 VERSTERKENDE DE ZIELEN DER DISCIPELEN, HEN VERMANENDE IN HET GELOOF TE BLIJVEN, EN DAT WIJ DOOR VELE VERDRUKKINGEN MOETEN INGAAN IN HET KONINKRIJK GODS. 23 EN NADAT ZIJ HUN IN ELKE GEMEENTE OUDERLINGEN VERKOREN HADDEN, GEBEDEN HEBBENDE MET VASTEN, BEVALEN ZIJ HEN DEN HEER, IN WIEN ZIJ GELOOFD HADDEN. 24 EN PISIDIË DOORGEREISD HEBBENDE, KWAMEN ZIJ IN PAMFYLIË. 25 EN TE PERGE HET WOORD {S. V. B. „DES HEEREN." } GESPROKEN HEBBENDE, KWAMEN ZIJ AF NAAR ATTALIË. 26 EN VANDAAR SCHEEPTEN ZIJ AF NAAR ANTIOCHIË, VANWAAR ZIJ DER GENADE GODS BEVOLEN WAREN GEWEEST VOOR HET WERK, DAT ZIJ VOLBRACHT HADDEN. 27 EN DAAR GEKOMEN ZIJNDE, EN DE GEMEENTE VERGADERD HEBBENDE, VERHAALDEN ZIJ, WAT GROOTE DINGEN GOD MET HEN GEDAAN HAD, EN DAT HIJ DEN VOLKEN DE DEUR DES GELOOFS GEOPEND HAD. 28 EN ZIJ VERTOEFDEN {R. V. B. „ALDAAR." } GEEN KLEINEN TIJD BIJ DE DISCIPELEN."

"15:1 ¶ EN SOMMIGEN, DIE AFGEKOMEN WAREN VAN JUDÉA, LEERDEN AAN DE BROEDERS: INDIEN GIJ NIET BESNEDEN WORDT {R. „ZIJT." } NAAR DE WIJZE VAN MOZES, ZOO KUNT GIJ NIET BEHOUDEN WORDEN. 2 TOEN ER NU EEN STRIJD EN NIET WEINIG REDETWIST GESCHIEDDE VAN PAULUS EN BARNABAS TEGEN HEN, HEBBEN ZIJ VERORDEND, DAT PAULUS EN BARNABAS EN EENIGE ANDEREN UIT HEN ZOUDEN OPGAAN TOT DE APOSTELEN EN OUDERLINGEN NAAR JERUZALEM OVER DEZE TWISTVRAAG. 3 ZIJ DAN, DOOR DE GEMEENTE UITGELEID ZIJNDE, REISDEN DOOR FENICIË EN SAMARIË, VERHALENDE DE BEKEERING DER VOLKEN,

EN DEDEN AL DEN BROEDEREN GROOTE BLIJDSCHAP AAN. 4 EN TE JERUZALEM GEKOMEN, WERDEN ZIJ ONTVANGEN DOOR DE GEMEENTE EN DE APOSTELEN EN DE OUDERLINGEN; EN ZIJ VERKONDIGDEN AL WAT GOD MET HEN GEDAAN HAD. 5 MAAR EENIGEN VAN DIE VAN DE SEKTE DER FARIZEËN, DIE GELOOFDEN, STONDEN OP, EN ZEIDEN, DAT MEN HEN MOEST BESNIJDEN, EN GEBIEDEN DE WET VAN MOZES TE ONDERHOUDEN."

"6 ¶ EN DE APOSTELEN EN DE OUDERLINGEN VERGADERDEN TE ZAMEN, OM OP DEZE ZAAK TE LETTEN. 7 EN TOEN ER VEEL REDETWIST GESCHIEDDE, STOND PETRUS OP, EN ZEIDE TOT HEN: MANNEN BROEDERS! GIJ WEET, DAT GOD VAN OVER LANGEN TIJD ONDER U {R. „ONS." } MIJ VERKOREN HEEFT, DAT DE VOLKEN DOOR MIJNEN MOND HET WOORD DES EVANGELIES ZOUDEN HOOREN EN GELOOVEN. 8 EN GOD, DE HARTENKENNER, HEEFT HUN GETUIGENIS GEGEVEN, HUN GEVENDE DEN HEILIGEN GEEST, GELIJK OOK ONS; 9 EN HIJ HEEFT GEEN ONDERSCHEID GEMAAKT TUSSCHEN ONS EN HEN, GEREINIGD HEBBENDE HUNNE HARTEN DOOR HET GELOOF. 10 NU DAN, WAAROM VERZOEKT GIJ GOD, DOOR EEN JUK OP DEN HALS DER DISCIPELEN TE LEGGEN, DAT NOCH ONZE VADEREN, NOCH WIJ HEBBEN KUNNEN DRAGEN? 11 MAAR WIJ GELOOVEN DOOR DE GENADE VAN DEN HEER JEZUS {R. „JEZUS CHRISTUS." } BEHOUDEN TE WORDEN OP GELIJKE WIJZE ALS OOK ZIJ. 12 EN DE GANSCHE MENIGTE ZWEEG, EN ZIJ HOORDEN BARNABAS EN PAULUS VERHALEN, WELKE TEEKENEN EN WONDEREN GOD DOOR HEN ONDER DE VOLKEN GEDAAN HAD. 13 EN NADAT DEZEN ZWEGEN, ANTWOORDDE JAKOBUS, ZEGGENDE: MANNEN BROEDERS! HOORT MIJ. 14 SIMEON HEEFT VERHAALD, HOE GOD HET EERST DE VOLKEN HEEFT BEZOCHT, OM UIT HEN EEN VOLK AAN TE NEMEN VOOR ZIJNEN NAAM. 15 EN HIERMEDE STEMMEN OVEREEN DE WOORDEN DER PROFETEN, GELIJK GESCHREVEN STAAT: 16 „NA DEZEN ZAL IK WEDERKEEREN, EN WEDEROPBOUWEN DEN TABERNAKEL VAN DAVID, DIE VERVALLEN IS; EN HETGEEN DAARVAN VERWOEST IS, ZAL IK WEDEROPBOUWEN, EN IK ZAL DIEN WEDEROPRICHTEN; 17 OPDAT HET OVERBLIJFSEL DER MENSCHEN DEN HEER ZOEKE, EN AL DE VOLKEN, OVER WELKE MIJN NAAM AANGEROEPEN IS, SPREEKT DE HEER, DIE DEZE DINGEN DOET," {AMOS 9:11,12. } 18 WELKE VAN EEUWIGHEID BEKEND ZIJN. {R. „DIE DIT ALLES DOET. GODE ZIJN AL ZIJNE WERKEN VAN EEUWIGHEID BEKEND." } 19 DAAROM OORDEEL IK, DAT MEN HEN, DIE UIT DE VOLKEN ZICH TOT GOD BEKEEREN, NIET IN MOEITE BRENGE, 20 MAAR HUN ZAL SCHRIJVEN, DAT ZIJ ZICH ONTHOUDEN VAN DE BESMETTINGEN DER AFGODEN, EN VAN DE HOERERIJ, EN VAN HET VERSTIKTE, EN VAN HET BLOED. 21 WANT MOZES HEEFT ER VAN OUDE TIJDEN HER IN ELKE STAD, DIE HEM PREDIKEN, DAAR HIJ OP ELKEN SABBAT IN DE SYNAGOGEN GELEZEN WORDT."

"22 ¶ Toen dacht het den apostelen en den ouderlingen met de geheele gemeente goed, mannen uit zich te kiezen, en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochië: Judas, genaamd {R. „bijgenaamd." } Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders; 23 en zij schreven door hunne hand aldus: {V. l. w. „aldus." } „De apostelen en de ouderlingen en de broeders {V. l. „de apostelen en de oudste broeders." } aan de broeders uit de volken, die in Antiochië en Syrië en Cilicië zijn, heil! 24 Daar wij gehoord hebben, dat eenigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd, en uwe zielen wankelende gemaakt hebben, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden, {De woorden tusschen ontbreken in vele handschriften.} wien wij dat niet bevolen hadden; 25 zoo heeft het ons, eenstemmig zijnde, goed gedacht, mannen te kiezen, en tot u te zenden, met onze geliefde Barnabas en Paulus, 26 menschen, die hunne zielen overgegeven hebben voor den naam van onzen Heer Jezus Christus. 27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen. 28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, u geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: 29 dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij. U daarvoor wachtende, zult gij wel doen. Vaartwel! 30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochië, en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over. 31 En dien gelezen hebbende, verblijdden zij zich over de vertroosting. 32 Judas en Silas nu, die ook zelf profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen. 33 En nadat zij daar eenigen tijd vertoefd hadden, lieten hen de broeders met vrede gaan tot degenen, die hen gezonden hadden. {R. „tot de apostelen"; } 34 {en v. b. (34) „maar het dacht Silas goed daar te blijven." } 35 En Paulus en Barnabas vertoefden te Antiochië, leerende en verkondigende met nog vele anderen het woord des Heeren."

"36 ¶ En na eenige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeeren, en de {R. „onze." } broeders bezoeken in elke stad, waarin wij het woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben. 37 En Barnabas dacht er over ook {R. l. w. „ook." } Johannes, genaamd Markus, mede te nemen; 38 maar Paulus achtte het billijk, dien niet mede te nemen, die van Pamfylië af van hen geweken was, en niet met hen gegaan was tot het werk. 39 Er ontstond dan een verbittering, zoodat

ZIJ VAN ELKANDER SCHEIDDEN, EN BARNABAS MARKUS MEDENAM, EN NAAR CYPRUS AFVOER; 40 MAAR PAULUS KOOS SILAS, EN REISDE HEEN, DER GENADE GODS {R. „DES HEEREN." } DOOR DE BROEDEREN BEVOLEN ZIJNDE. 41 EN HIJ GING SYRIË EN CILICIË DOOR, VERSTERKENDE DE GEMEENTEN."

"16:1 ¶ EN HIJ KWAM TE DERBE EN LYSTRE. EN ZIE, DAAR WAS EEN ZEKER DISCIPEL, MET NAME TIMÓTHEÜS, ZOON VAN EEN {R. V. B. „ZEKERE." } GELOOVIGE JOODSCHE VROUW, MAAR VAN EEN GRIEKSCHEN VADER; 2 DIE GOEDE GETUIGENIS HAD VAN DE BROEDERS TE LYSTRE EN ICONIË. 3 PAULUS WILDE, DAT DEZE MET HEM ZOU REIZEN; EN HIJ NAM EN BESNEED HEM OM DER JODEN WIL, DIE IN DIE PLAATSEN WAREN; WANT ZIJ KENDEN ALLEN ZIJNEN VADER, DAT HIJ EEN GRIEK WAS. 4 EN TOEN ZIJ DE STEDEN DOORREISDEN, GAVEN ZIJ HUN TER ONDERHOUDING DE VERORDENINGEN OVER, DIE DOOR DE APOSTELEN EN OUDERLINGEN TE JERUZALEM WAREN VASTGESTELD. 5 DE GEMEENTEN DAN WERDEN BEVESTIGD IN HET GELOOF, EN NAMEN DAGELIJKS TOE IN GETAL."

"6 ¶ EN TOEN ZIJ FRYGIË EN HET LAND VAN GALATIË DOORGEREISD HADDEN, EN DOOR DEN HEILIGEN GEEST VERHINDERD WAREN HET WOORD IN AZIË TE SPREKEN, 7 EN BIJ MYSIË GEKOMEN WAREN, POOGDEN ZIJ NAAR BITHYNIË TE GAAN; EN DE GEEST VAN JEZUS {R. L. W. „VAN JEZUS." } LIET HET HUN NIET TOE. 8 EN MYSIË VOORBIJ GEREISD ZIJNDE, KWAMEN ZIJ AF NAAR TROAS. 9 EN DOOR PAULUS WERD IN DEN NACHT EEN GEZICHT GEZIEN: ER WAS EEN MACEDONISCH MAN. STAANDE EN {R. L. W. „EN." } HEM BIDDENDE, EN ZEGGENDE: KOM OVER NAAR MACEDONIË, EN HELP ONS! 10 EN TOEN HIJ HET GEZICHT GEZIEN HAD, ZOCHTEN WIJ TERSTOND NAAR MACEDONIË TE REIZEN, DAARUIT BESLUITENDE, DAT DE HEER ONS GEROEPEN HAD, OM HUN HET EVANGELIE TE VERKONDIGEN. 11 VAN TROAS DAN AFGEVAREN ZIJNDE, LIEPEN WIJ RECHT UIT NAAR SAMOTHRÁCE, EN DEN VOLGENDEN DAG NAAR NEAPOLIS; 12 EN VANDAAR NAAR FILIPPI, DAT DE EERSTE STAD IS VAN DIT DEEL VAN MACEDONIË, EEN KOLONIE. EN WIJ VERTOEFDEN IN DIE STAD EENIGE DAGEN. 13 EN OP DEN DAG DES SABBATS GINGEN WIJ BUITEN DE POORT {R. „STAD." } AAN DE RIVIER, WAAR MEN GEWOON WAS HET GEBED TE DOEN; EN NEDERGEZETEN ZIJNDE, SPRAKEN WIJ TOT DE VROUWEN, DIE SAMENGEKOMEN WAREN. 14 EN EEN ZEKERE VROUW, MET NAME LYDIA, EEN PURPERVERKOOPSTER VAN DE STAD THYATIRE, DIE GOD DIENDE, HOORDE TOE; WIER HART DE HEER OPENDE, DAT ZIJ ACHT NAM OP HETGEEN DOOR PAULUS GESPROKEN WERD. 15 EN TOEN ZIJ GEDOOPT WAS EN HAAR HUIS, BAD ZIJ, ZEGGENDE: INDIEN GIJ HEBT GEOORDEELD, DAT IK DEN HEER GETROUW BEN, ZOO KOMT IN MIJN HUIS, EN BLIJFT ER. EN ZIJ DWONG ONS."

"16 ¶ Het geschiedde nu, toen wij tot het gebed gingen, dat een zekere slavin, hebbende een waarzeggenden geest, {Lett. „een Pythons-geest." } ons ontmoette, die haren meesters groot gewin aanbracht met waarzeggen. 17 Deze volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze menschen zijn slaven van God, den Allerhoogste, die u {R. „ons." } den weg des heils verkondigen. 18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, zeer bedroefd zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat! En hij ging uit ter zelfder ure. 19 Toen nu hare meesters zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en sleepten hen naar de markt voor de overheden; 20 en hen tot de hoofdlieden gebracht hebbende, zeiden zij: Deze menschen, die Joden zijn, brengen onze stad in beroering, 21 en verkondigen gebruiken, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, daar wij Romeinen zijn. 22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op, en de hoofdlieden, hun de kleederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geeselen. 23 En nadat zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en bevalen den stokbewaarder, hen zeker te bewaren. 24 Deze, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in de binnenste gevangenis, en verzekerde hunne voeten in den stok."
"25 ¶ En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen God lofzangen; en de gevangenen hoorden naar hen. 26 En plotseling geschiedde er een groote aardbeving, zoodat de fondamenten des kerkers schudden; en terstond werden al de deuren geopend, en aller banden werden los. 27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en wilde zichzelven ombrengen, meenende, dat de gevangenen ontvloden waren. 28 Maar Paulus riep met groote stem, zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want wij zijn allen hier. 29 En toen hij licht geëischt had, sprong hij naar binnen, en zeer bevende, viel hij voor Paulus en Silas neder. 30 En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Heeren! wat moet ik doen om behouden te worden? 31 En zij zeiden: Geloof in den Heer Jezus, {R. v. b. „Christus." } en gij zult behouden worden, gij en uw huis. 32 En zij spraken het woord des Heeren tot hem benevens {R; „en tot." } allen, die in zijn huis waren. 33 En hij nam hen tot zich in die ure van den nacht, en wiesch hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, hij en al de zijnen. 34 En hij bracht hen in zijn huis, en

ZETTE HUN DE TAFEL VOOR, EN VERHEUGDE ZICH, DAT HIJ MET ZIJN GANSCHE HUIS IN GOD GELOOVIG GEWORDEN WAS."

"35 ¶ EN TOEN HET DAG GEWORDEN WAS, ZONDEN DE HOOFDLIEDEN DE STADSDIENAARS, ZEGGENDE: LAAT DIE MENSCHEN LOS. 36 EN DE STOKBEWAARDER BOODSCHAPTE DEZE WOORDEN AAN PAULUS: DE HOOFDLIEDEN HEBBEN GEZONDEN, DAT GIJ ZOUDT LOSGELATEN WORDEN; GAAT DAN NU UIT, EN REIST HEEN IN VREDE. 37 MAAR PAULUS ZEIDE TOT HEN: ZIJ HEBBEN ONS, DIE ROMEINEN ZIJN, ONVEROORDEELD IN HET OPENBAAR GEGEESELD, EN IN DE GEVANGENIS GEWORPEN, EN WERPEN ZIJ ONS NU HEIMELIJK DAARUIT? NIET ALDUS; MAAR DAT ZIJZELVEN KOMEN EN ONS UITLEIDEN. 38 EN DE STADSDIENAARS BOODSCHAPTEN DEZE WOORDEN WEDEROM DEN HOOFDLIEDEN; EN ZIJ WERDEN BEVREESD, HOORENDE, DAT ZIJ ROMEINEN WAREN. 39 EN ZIJ KWAMEN EN BADEN HEN; EN HEN UITGELEID HEBBENDE, VERZOCHTEN ZIJ HEN UIT DE STAD TE GAAN. 40 EN UITGEGAAN ZIJNDE UIT DE GEVANGENIS, GINGEN ZIJ IN TOT LYDIA; EN DE BROEDERS GEZIEN HEBBENDE, VERMAANDEN ZIJ HEN, EN GINGEN HEEN."

"17:1 ¶ EN DOOR AMFIPOLIS EN APOLLÓNIA GEREISD ZIJNDE, KWAMEN ZIJ TE THESSALONICA, WAAR DE SYNAGOGE DER JODEN WAS. 2 EN NAAR ZIJNE GEWOONTE GING PAULUS TOT HEN IN, EN ONDERHIELD ZICH DRIE SABBATTEN LANG MET HEN UIT DE SCHRIFTEN, 3 UITLEGGENDE EN AANTOONENDE, DAT DE CHRISTUS MOEST LIJDEN EN OPSTAAN UIT DE DOODEN, EN DAT DEZE JEZUS, DIEN IK, ZEIDE HIJ, U VERKONDIG, DE CHRISTUS IS. 4 EN SOMMIGEN UIT HEN GELOOFDEN, EN VOEGDEN ZICH BIJ PAULUS EN SILAS, EN VAN DE GODSDIENSTIGE GRIEKEN EEN GROOTE MENIGTE, EN VAN DE VOORNAAMSTE VROUWEN NIET WEINIGE. 5 MAAR DE JODEN {R. V. B. „DIE NIET GELOOFDEN." } WERDEN NIJDIG, {S. L. W. „WERDEN NIJDIG." } EN EENIGE BOOZE MANNEN VAN HET GEPEUPEL TOT ZICH NEMENDE, EN EEN VOLKSOPLOOP MAKENDE, BRACHTEN ZIJ DE STAD IN OPSCHUDDING; EN OP HET HUIS VAN JASON AANVALLENDE, ZOCHTEN ZIJ HEN TOT HET VOLK TE BRENGEN; 6 EN TOEN ZIJ HEN NIET VONDEN, SLEEPTEN ZIJ JASON EN EENIGE BROEDERS VOOR DE OVERSTEN DER STAD, ROEPENDE: DEZEN, DIE DE WERELD IN OPSTAND BRENGEN, ZIJN OOK HIER GEKOMEN, 7 DIE JASON OPGENOMEN HEEFT; EN DEZE ALLEN DOEN TEGEN DE BEVELEN DES KEIZERS, ZEGGENDE, DAT ER EEN ANDERE KONING IS, JEZUS. 8 EN ZIJ BRACHTEN DE SCHARE EN DE OVERSTEN DER STAD, DIE DIT HOORDEN, IN BEROERING. 9 MAAR TOEN ZIJ VAN JASON EN DE ANDEREN VOLDOENING ONTVANGEN HADDEN, LIETEN ZIJ HEN GAAN."

"10 ¶ En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa, welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden. 11 En dezen waren edeler dan die te Thessalonfca, daar zij het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzoo waren. 12 Velen dan uit hen geloofden, en van de grieksche aanzienlijke vrouwen en mannen niet weinige. 13 Maar toen de Joden van Thessalonica vernamen, dat het woord Gods ook te Beréa door Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar, en bewogen de scharen. 14 Doch de broeders zonden toen terstond Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar Silas en Timótheüs bleven aldaar. 15 En die Paulus geleidden, brachten hem tot Athene toe; en nadat zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timótheüs, om ten spoedigste tot hem te komen, vertrokken zij."
"16 ¶ En terwijl Paulus hen te Athene verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende dat de stad zeer afgodisch was. 17 Hij onderhield zich dan in de synagoge met de Joden, en met de godsdienstigen, en op de markt alle dagen met hen, die hij aantrof. 18 En ook {R. l. w. „ook."} sommige van de epicureïsche en stoïsche wijsgeeren streden met hem; en sommigen zeiden: Wat wil deze klapper toch zeggen? en anderen: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; {Lett. „demonen."} omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde. 19 En zij namen hem, en brachten hem op den Areópagus, zeggende: Mogen wij weten, welke deze nieuwe leer is, waarvan gij spreekt? 20 Want gij brengt eenige vreemde dingen voor onze ooren; wij willen dan weten, wat dit toch zijn mag. 21 (Alle Athéners nu en de vreemdelingen, die daar verkeeren, besteedden hunnen tijd tot niets anders, dan om wat nieuws te zeggen of te hooren.)"
"22 ¶ En Paulus, staande in het midden van den Areópagus, zeide: Mannen van Athene! ik zie, dat gij in allen deele aan de dienst der goden {Lett. „demonen."} overgegeven zijt. 23 Want de stad doorgaande, en beschouwende de voorwerpen uwer vereering, vond ik ook een altaar, waarop een opschrift stond: Aan den onbekenden God. Dezen dan, dien gij niet kennende vereert, verkondig ik u. 24 De God, die de wereld gemaakt heeft en alles, wat daarin is, deze, zijnde een Heer des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt, 25 en wordt ook door menschenhanden niet gediend, als iets behoevende, daar Hijzelf aan allen leven en adem en alle dingen geeft.

HANDELINGEN 17 EN 18

26 En Hij heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt, om op de geheele aarde te wonen, de bepaalde tijden en de grenzen hunner woning {R. v. b. „te voren." } bestemd hebbende, 27 opdat zij God {R. „den Heer." } zouden zoeken, of zij Hem ook tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet verre is van een iegelijk onzer. 28 Want in Hem leven wij, en bewegen wij ons, en zijn wij; gelijk ook eenigen uwer dichters gezegd hebben: „Want wij zijn ook zijn geslacht." 29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet meenen, dat de Godheid gelijk is aan goud, of zilver, of steen, aan beeldwerk van kunst en vinding des menschen. 30 God dan, de tijden der onwetendheid voorbijgezien hebbende, verkondigt nu aan de menschen, dat zij zich allen alom zouden bekeeren, {R. „allen menschen alom zich te bekeeren." } 31 naardien Hij een dag gesteld heeft, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordeelen door een man, dien Hij daartoe verordend heeft, zekerheid daarvan gevende aan allen, dewijl Hij hem uit de dooden heeft opgewekt."

"32 ¶ Toen zij nu van de opstanding der dooden hoorden, spotten sommigen; en anderen zeiden: Wij zullen u nogmaals daarover hooren. 33 {R. v. b. „En." } Al zoo ging Paulus uit het midden van hen weg. 34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden; waaronder ook Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Dámaris, en anderen met hen."

"18:1 ¶ {R. v. b. „En." } Na dezen vertrok hij {R. „Paulus." } van Athene, en kwam te Korinthe. 2 En hij vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla zijne vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden,) en hij ging tot hen; 3 en omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen en arbeidde; want zij waren tentenmakers van handwerk. 4 En hij onderhield zich op elken sabbat in de synagoge, en overtuigde Joden en Grieken. 5 En toen zoowel Silas als Timótheüs van Macedonië waren afgekomen, werd Paulus door het Woord {R. „den geest." } gedrongen, {Of „hield Paulus zich zeer met het Woord bezig." } betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus. 6 Doch toen zij wederstonden en lasterden, schudde hij zijne kleederen af, en zeide tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben rein; van nu aan zal ik tot de volken gaan. {Of „Ik, van nu aan rein, zal tot de volken gaan." }" "7 ¶ En vandaar weggaande, kwam hij in het

HUIS VAN IEMAND, MET NAME JUSTUS, DIE GOD DIENDE, WIENS HUIS GRENSDE AAN DE SYNAGOGE. 8 EN CRISPUS, DE OVERSTE DER SYNAGOGE, GELOOFDE IN DEN HEER MET GEHEEL ZIJN HUIS; EN VELEN VAN DE KORINTHIËRS HOORDEN EN GELOOFDEN EN WERDEN GEDOOPT. 9 EN DE HEER ZEIDE TOT PAULUS DOOR EEN GEZICHT IN DEN NACHT: VREES NIET, MAAR SPREEK EN ZWIJG NIET! 10 WANT IK BEN MET U, EN NIEMAND ZAL U AANTASTEN OM U KWAAD TE DOEN; WANT IK HEB VEEL VOLKS IN DEZE STAD. 11 EN HIJ BLEEF EEN JAAR EN ZES MAANDEN, LEERENDE ONDER HEN HET WOORD GODS."

"12 ¶ MAAR TOEN GALLIO STADHOUDER VAN ACHAJE WAS, STONDEN DE JODEN EENDRACHTIG TEGEN PAULUS OP, EN BRACHTEN HEM VOOR DEN RECHTERSTOEL, 13 ZEGGENDE: DEZE OVERREEDT DE MENSCHEN OM GOD TE DIENEN TEGEN DE WET. 14 EN TOEN PAULUS DEN MOND WILDE OPENEN, ZEIDE GALLIO TOT DE JODEN: WARE ER {R. V. B. „DAN." } EENIGE MISDAAD, OF EEN BOOS STUK, O JODEN! IK ZOU U MET REDEN VERDRAGEN; 15 MAAR ZIJN ER TWISTVRAGEN {R. „IS ER EEN TWISTVRAAG." } OVER EEN WOORD EN NAMEN EN DE WET, DIE ONDER U IS, ZOO MOOGT GIJ ZELVEN TOEZIEN; WANT IK WIL OVER DEZE DINGEN GEEN RECHTER ZIJN. 16 EN HIJ DREEF HEN WEG VAN DEN RECHTERSTOEL. 17 EN ALLEN {R. „AL DE GRIEKEN." } GREPEN SÓSTHENES, DEN OVERSTE DER SYNAGOGE, EN SLOEGEN HEM VOOR DEN RECHTERSTOEL; EN GALLIO TROK ZICH GEEN VAN DEZE DINGEN AAN."

"18 ¶ EN NADAT PAULUS NOG VELE DAGEN GEBLEVEN WAS, NAM HIJ AFSCHEID VAN DE BROEDERS, EN VOER AF NAAR SYRIË, EN MET HEM PRISCILLA EN AQUILA, ZIJN HOOFD TE KENCHREËN GESCHOREN HEBBENDE, WANT HIJ HAD EEN GELOFTE. 19 EN HIJ KWAM TE EFEZE, EN LIET HEN ALDAAR; MAAR HIJZELF GING IN DE SYNAGOGE, EN ONDERHIELD ZICH MET DE JODEN. 20 EN TOEN ZIJ BADEN, DAT HIJ LANGER BIJ HEN {V. L. W. „BIJ HEN." } BLIJVEN ZOU, BEWILLIGDE HIJ HET NIET; 21 MAAR NAM AFSCHEID VAN HEN, ZEGGENDE: IK MOET VOLSTREKT HET TOEKOMENDE FEEST TE JERUZALEM HOUDEN; {DE WOORDEN TUSSCHEN ONTBREKEN IN VELE HANDSCHRIFTEN. } IK ZAL TOT U WEDERKEEREN, ZOO GOD WIL. EN HIJ VOER AF VAN EFEZE. 22 EN TE CESARÉA AANGEKOMEN, GING HIJ OP, EN GROETTE DE GEMEENTE, EN GING AF NAAR ANTIOCHIË. 23 EN NADAT HIJ ALDAAR EENIGEN TIJD HAD DOORGEBRACHT, GING HIJ WEG, EN DOORREISDE ACHTEREENVOLGENS HET LAND VAN GALATIË EN FRYGIË, VERSTERKENDE AL DE DISCIPELEN."

"24 ¶ EN ZEKERE JOOD, MET NAME APOLLOS, VAN GEBOORTE EEN ALEXANDRIËR EEN WELSPREKEND MAN MACHTIG IN DE SCHRIFTEN, KWAM TE EFEZE. 25 DEZE WAS IN DEN WEG DES HEEREN ONDERWEZEN; EN VURIG VAN GEEST ZIJNDE, SPRAK EN LEERDE HIJ NAUWKEURIG DE DINGEN AANGAANDE JEZUS, {R. „DES

HEEREN." } WETENDE ALLEEN DEN DOOP VAN JOHANNES. 26 EN DEZE BEGON VRIJMOEDIG TE SPREKEN IN DE SYNAGOGE. EN TOEN AQUILA EN PRISCILLA HEM GEHOORD HADDEN, NAMEN ZIJ HEM TOT ZICH, EN LEIDEN HEM DEN WEG GODS NAUWKEURIGER UIT. 27 EN TOEN HIJ NAAR ACHAJE WILDE REIZEN, SCHREVEN DE BROEDERS AAN DE DISCIPELEN, EN VERMAANDEN HEN OM HEM TE ONTVANGEN; WELKE, DAAR GEKOMEN ZIJNDE, DOOR DE GENADE DEN GELOOVIGEN VAN VEEL DIENST WAS; 28 WANT KRACHTIG WEDERLEGDE HIJ DE JODEN IN HET OPENBAAR BEWIJZENDE DOOR DE SCHRIFTEN, DAT JEZUS DE CHRISTUS WAS."

"19:1 ¶ EN HET GESCHIEDDE, TERWIJL APOLLOS TE KORINTHE WAS, DAT PAULUS, DE BOVENSTE DEELEN DES LANDS DOORREISD HEBBENDE, TE EFEZE KWAM; EN ER EENIGE DISCIPELEN VINDENDE, 2 ZEIDE HIJ TOT HEN: HEBT GIJ DEN HEILIGEN GEEST ONTVANGEN, NADAT GIJ GELOOFD HEBT? EN ZIJ ZEIDEN {R. „ZEIDEN." } TOT HEM: WIJ HEBBEN ZELFS NIET GEHOORD, OF DE HEILIGE GEEST ER IS. 3 EN HIJ ZEIDE: {R. V. B. „TOT HEN." } WAARTOE ZIJT GIJ DAN GEDOOPT? EN ZIJ ZEIDEN: TOT DEN DOOP VAN JOHANNES. 4 EN PAULUS ZEIDE: JOHANNES DOOPTE MET DEN DOOP DER BEKEERING, ZEGGENDE TOT HET VOLK, DAT ZIJ GELOOVEN ZOUDEN IN DENGENE, DIE NA HEM KWAM, DAT IS, IN {R. V. B. „CHRISTUS." } JEZUS. 5 EN DIT HOORENDE, WERDEN ZIJ GEDOOPT TOT DEN NAAM VAN DEN HEER JEZUS. 6 EN TOEN PAULUS HUN DE HANDEN HAD OPGELEGD, KWAM DE HEILIGE GEEST OP HEN; EN ZIJ SPRAKEN MET VREEMDE TALEN, EN PROFETEERDEN. 7 HET WAREN NU IN ALLES OMTRENT TWAALF MANNEN."

"8 ¶ EN HIJ GING IN DE SYNAGOGE, EN SPRAK VRIJMOEDIG, ZICH DRIE MAANDEN LANG MET HEN ONDERHOUDENDE, EN HUN AANRADENDE DE DINGEN VAN HET KONINKRIJK GODS. 9 MAAR TOEN SOMMIGEN ZICH VERHARDDEN, EN NIET GELOOFDEN, KWAAD SPREKENDE VAN DEN WEG DES HEEREN VOOR DE MENIGTE, WEEK HIJ VAN HEN, EN ZONDERDE DE DISCIPELEN AF, EN SPRAK DAGELIJKS IN DE SCHOOL VAN {R. V. B. „ZEKEREN." } TYRANNUS. 10 EN DIT GESCHIEDDE TWEE JAREN LANG, ZOODAT ALLEN, DIE IN AZIË WOONDEN, HET WOORD DES HEEREN {R. V. B. „JEZUS." } HOORDEN, ZOOWEL JODEN ALS GRIEKEN. 11 EN GOD DEED ONGEWONE KRACHTEN DOOR DE HANDEN VAN PAULUS; 12 ZOODAT ZELFS ZWEETDOEKEN EN GORDELS VAN ZIJN LIJF OP DE KRANKEN GEDRAGEN WERDEN, EN DE ZIEKTEN VAN HEN WEKEN, EN DE BOOZE GEESTEN {R. V. B. „VAN HEN." } UITVOEREN."

"13 ¶ EN SOMMIGEN VAN DE RONDTREKKENDE JOODSCHE BEZWEERDERS ONDERNAMEN HET DEN NAAM VAN DEN HEER JEZUS TE NOEMEN OVER HEN, DIE BOOZE GEESTEN HADDEN, ZEGGENDE: IK BEZWEER {R. „WIJ BEZWEREN." } U BIJ

Jezus, dien Paulus predikt! 14 En het waren zekere zeven zonen van Sceva, een joodschen overpriester, die dit deden. 15 Maar de booze geest, antwoordende, zeide tot hen: {R. l. w. „tot hen." } Jezus ken ik, en van Paulus weet ik; maar gij, wie zijt gij? 16 En de mensch, in wien de booze geest was, sprong op hen, en beiden {R. „hen." } meester geworden zijnde, kreeg de overhand op hen, zoodat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden. 17 En dit werd allen bekend, zoowel Joden als Grieken, die te Efeze woonden; en er viel vrees op hen allen, en de naam van den Heer Jezus werd groot gemaakt. 18 En velen van hen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hunne daden. 19 Ook velen van hen, die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze voor allen; en zij berekenden de waarde daarvan, en bevonden die vijftig duizend zilverstukken. 20 Aldus wies het woord des Heeren met macht, en nam de overhand."
"21 ¶ Toen nu deze dingen volbracht waren, nam Paulus in den geest voor Macedonië en Achaje door te gaan en naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar geweest ben, moet ik ook Rome zien. 22 En twee van degenen, die hem dienden, Timótheüs en Erastus, naar Macedonië gezonden hebbende, bleef hijzelf een tijd lang in Azië. 23 Omtrent dien tijd nu ontstond er geen kleine beroering over den weg des Heeren. 24 Want iemand, met name Demétrius, een zilversmid, die zilveren tempels van Diana maakte, bracht den kunstenaars geen klein gewin aan. 25 Toen hij dezen samenvergaderd had, met de werklieden van zulke dingen, zeide hij: Mannen! gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben; 26 en gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar bijna van geheel Azië overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden. 27 En er is niet alleen gevaar voor ons, dat dit deel in verachting kome, maar ook dat de tempel der groote godin Diana voor niets gerekend worde, en dat ook hare majesteit zal te ondergaan, welke geheel Azië en het geheele aardrijk vereert. 28 Toen zij nu dit hoorden, werden zij vol toorn, en riepen, zeggende: Groot is de Diana der Efeziërs! 29 En de geheele stad werd vol verwarring, en zij stormden gezamenlijk naar den schouwburg, met zich slepende Gajus en Aristarchus, Macedoniërs, reisgenooten van Paulus. 30 Toen nu Paulus onder het volk wilde gaan, lieten de discipelen het hem niet toe. 31 En ook sommige der oversten van Azië, die zijne vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zich niet naar den

SCHOUWBURG MOCHT BEGEVEN. 32 ZIJ RIEPEN DAN, DE ÉÉN DIT, DE ANDER WAT ANDERS; WANT DE VERGADERING WAS VERWARD, EN DE MEESTEN WISTEN NIET, OM WELKE OORZAAK ZIJ SAMENGEKOMEN WAREN. 33 EN ZIJ TROKKEN ALEXANDER UIT DE SCHARE NAAR VOREN, DAAR DE JODEN HEM VOORTSTIETEN. EN ALEXANDER, GEWENKT HEBBENDE MET DE HAND, WILDE ZICH BIJ HET VOLK VERANTWOORDEN. 34 MAAR TOEN ZIJ VERSTONDEN, DAT HIJ EEN JOOD WAS, WERD ER ÉÉNE STEM VAN ALLEN, ROEPENDE OMTRENT TWEE UREN LANG: GROOT IS DE DIANA DER EFEZIËRS! 35 NADAT NU DE STADSSCHRIJVER DE SCHARE GESTILD HAD, ZEIDE HIJ: MANNEN VAN EFEZE! WELK MENSCH IS ER TOCH, DIE NIET WEET, DAT DE STAD DER EFEZIËRS DE TEMPELBEWAARSTER IS VAN DE GROOTE {R. V. B. „GODIN." } DIANA EN VAN HET BEELD, DAT UIT DEN HEMEL GEVALLEN IS? 36 DEWIJL DAN DEZE DINGEN ONWEDERSPREKELIJK ZIJN, ZOO IS HET BEHOORLIJK, DAT GIJ STIL ZIJT, EN NIETS ONBEDACHTS DOET. 37 WANT GIJ HEBT DEZE MANNEN HIER GEBRACHT, DIE NOCH TEMPELROOVERS ZIJN, NOCH UWE {S. L. „ONZE." } GODIN LASTEREN. 38 INDIEN DAN DEMÉTRIUS, EN DE KUNSTENAARS MET HEM, TEGEN IEMAND EENIGE ZAAK HEBBEN, ER WORDEN RECHTDAGEN GEHOUDEN, EN ER ZIJN STADHOUDERS; LAAT HEN ELKANDER AANKLAGEN. 39 EN INDIEN GIJ EEN VERZOEK HEBT OMTRENT ANDERE DINGEN, DAT ZAL IN EEN WETTIGE VERGADERING BESLECHT WORDEN. 40 WANT WIJ STAAN OOK IN GEVAAR, VAN OPROER AANGEKLAAGD TE WORDEN OM DEN DAG VAN HEDEN, DAAR ER GEEN REDEN IS, WAARDOOR WIJ REKENSCHAP ZULLEN KUNNEN GEVEN VAN DEZEN OPLOOP. 41 EN DIT GEZEGD HEBBENDE, LIET HIJ DE VERGADERING GAAN."

"20:1 ¶ NADAT NU DE OPSCHUDDING GESTILD WAS, RIEP PAULUS DE DISCIPELEN TOT ZICH, {S. V. B. „EN VERMAANDE HEN." } EN GROETTE HEN, EN GING HEEN OM NAAR MACEDONIË TE REIZEN. 2 EN NADAT HIJ DIE STREKEN DOORGEREISD, EN HEN MET VELE WOORDEN VERMAAND HAD, KWAM HIJ IN GRIEKENLAND. 3 EN NADAT HIJ ER DRIE MAANDEN DOORGEBRACHT HAD, EN DOOR DE JODEN EEN AANSLAG TEGEN HEM GESMEED WERD, TOEN HIJ NAAR SYRIË ZOU AFVAREN; WERD HIJ VAN ZIN DOOR MACEDONIË TERUG TE KEEREN. 4 EN HEM VERGEZELDEN TOT IN AZIË SÓPATER, DE ZOON VAN PYRRHUS, {R. L. W. „DE ZOON VAN PYRRHUS." } VAN BERÉA, EN VAN DE THESSALONÍKERS ARISTARCHUS EN SECUNDUS; EN GAJUS VAN DERBE, EN TIMÓTHEÜS; EN VAN DE AZIATEN TYCHICUS EN TRÓFIMUS. 5 DEZEN GINGEN VOORUIT, EN WACHTTEN ONS TE TROAS; 6 MAAR WIJ VOEREN AF VAN FILIPPI NA DE DAGEN DER ONGEZUURDE BROODEN, EN KWAMEN IN VIJF DAGEN BIJ HEN TE TROAS, WAAR WIJ ZEVEN DAGEN VERTOEFDEN."

"7 ¶ En op den eersten dag der week, toen wij {R. „de discipelen." } vergaderd waren om brood te breken, sprak Paulus tot hen, willende des anderen daags verreizen; en hij rekte zijne rede tot middernacht. 8 En er waren vele lichten in de opperzaal, waar wij {R. „zij." } vergaderd waren. 9 En een zeker jongeling, met name Eútychus, zat in het venster, door een diepen slaap overvallen, daar Paulus lang sprak; en door den slaap overweldigd, viel hij van de derde verdieping naar beneden, en werd dood opgenomen. 10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en hem omvattende, zeide hij: Maakt geen misbaar, want zijne ziel is in hem. 11 En toen hij naar boven gegaan was, en het {R. l. w. „het." } brood gebroken, en gegeten, en lang, tot aan den dageraad, met hen gesproken had, vertrok hij alzoo. 12 En zij brachten den knaap levend, en waren uitermate vertroost."

"13 ¶ Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want zóó had hij het bevolen, daar hijzelf te voet wilde gaan. 14 En toen hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mityléne. 15 En vandaar afgevaren zijnde, kwamen wij den volgenden dag tegenover Chios, en des anderen daags legden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllium, en den dag daarna kwamen wij te Miléte. 16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azië zou verslijten; want hij spoedde zich, om, zoo het hem mogelijk ware, op den Pinksterdag te Jeruzalem te zijn."

"17 ¶ Hij nu zond van Miléte naar Efeze, en ontbood de ouderlingen der gemeente. 18 En toen zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gij weet, hoe ik bij u den ganschen tijd geweest ben, van den eersten dag af, dat ik in Azië kwam, 19 dienende den Heer, met alle ootmoedigheid en {R. v. b. „vele." } tranen en verzoekingen, die mij overkwamen door de aanslagen der Joden; 20 hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en in de huizen; 21 betuigende, zoowel aan Joden als Grieken, de bekeering tot God en het geloof in onzen Heer Jezus Christus. 22 En nu ziet, ik, gebonden in den geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal; 23 behalve dat de Heilige Geest mij {R. l. w. „mij." } van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen wachten. 24 Maar ik stel mijn leven niet op prijs als dierbaar voor mijzelven, {R. „Maar ik acht op niets, noch houd mijn leven dierbaar voor

MIJZELVEN"} OPDAT IK MIJNEN LOOP MET BLIJDSCHAP {V. L. W. „MET BLIJDSCHAP."} MAG VOLBRENGEN, EN DE BEDIENING, DIE IK VAN DEN HEER JEZUS ONTVANGEN HEB, OM HET EVANGELIE DER GENADE GODS TE BETUIGEN. 25 EN NU ZIET, IK WEET, DAT GIJ ALLEN, BIJ WIE IK RONDGEGAAN BEN, PREDIKENDE HET KONINKRIJK GODS, {V. L. W. „GODS."} MIJN AANGEZICHT NIET MEER ZIEN ZULT. 26 DAAROM BETUIG IK U OP DEZEN HUIDIGEN DAG, DAT IK REIN BEN VAN HET BLOED VAN ALLEN; 27 WANT IK HEB NIETS ACHTERGEHOUDEN, DAT IK U NIET DEN GANSCHEN RAAD GODS ZOU VERKONDIGD HEBBEN. 28 ZOO HEBT DAN ACHT OP UZELVEN, EN OP DE GEHEELE KUDDE, IN WELKE U DE HEILIGE GEEST TOT OPZIENERS GESTELD HEEFT, OM DE GEMEENTE GODS TE WEIDEN, DIE HIJ ZICH VERWORVEN HEEFT DOOR HET BLOED ZIJNS EIGENEN ZOONS. 29 WANT DIT WEET IK, DAT NA MIJN VERTREK WREEDE WOLVEN TOT U INKOMEN ZULLEN, DIE DE KUDDE NIET SPAREN; 30 EN UIT UZELVEN ZULLEN MANNEN OPSTAAN, SPREKENDE VERKEERDE DINGEN, OM DE DISCIPELEN ACHTER ZICH AF TE TREKKEN. 31 DAAROM WAAKT, EN GEDENKT, DAT IK DRIE JAREN, NACHT EN DAG, NIET OPGEHOUDEN HEB EEN IEGELIJK MET TRANEN TE VERMANEN. 32 EN NU {R. V. B. „BROEDERS!"} BEVEEL IK U GODE EN DEN WOORDE ZIJNER GENADE, DIE MACHTIG IS U OP TE BOUWEN, EN U EEN ERFDEEL TE GEVEN ONDER AL DE GEHEILIGDEN. 33 IK HEB NIEMANDS ZILVER OF GOUD OF KLEEDING BEGEERD. 34 {R. V. B. „EN."} GIJZELVEN WEET, DAT DEZE HANDEN TOT MIJNE NOODDRUFT, EN VOOR HEN, DIE MET MIJ WAREN, GEDIEND HEBBEN. 35 IK HEB U IN ALLES GETOOND, DAT MEN, ALZOO ARBEIDENDE, DE ZWAKKEN MOET OPNEMEN, EN GEDENKEN AAN DE WOORDEN VAN DEN HEER JEZUS, DAT HIJ GEZEGD HEEFT: HET IS ZALIGER TE GEVEN, DAN TE ONTVANGEN."

"36 ¶ EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, HEEFT HIJ, NEDERKNIELENDE, MET HEN ALLEN GEBEDEN. 37 EN ER WAS GROOT GEWEEN VAN HEN ALLEN; EN VALLENDE OM DEN HALS VAN PAULUS, KUSTEN ZIJ HEM, 38 ZEER BEDROEFD ZIJNDE, ALLERMEEST OVER HET WOORD, DAT HIJ GEZEGD HAD, DAT ZIJ ZIJN AANGEZICHT NIET MEER ZIEN ZOUDEN. EN ZIJ GELEIDDEN HEM NAAR HET SCHIP."

"21:1 ¶ EN TOEN HET GESCHIEDDE, DAT WIJ ONS VAN HEN LOSGERUKT HADDEN EN AFGEVAREN WAREN, LIEPEN WIJ RECHT UIT EN KWAMEN NAAR COS, EN DEN DAG DAARNA NAAR RHODUS, EN VANDAAR NAAR PATARA. 2 EN EEN SCHIP GEVONDEN HEBBENDE, DAT NAAR FENICIË OVERVOER, GINGEN WIJ ER IN, EN VOEREN AF. 3 EN NADAT WIJ CYPRUS IN HET GEZICHT GEKREGEN, EN HET LINKS HADDEN LATEN LIGGEN, VOEREN WIJ NAAR SYRIË, EN KWAMEN AAN TE TYRUS; WANT HET SCHIP ZOU ALDAAR DE LADING LOSSEN. 4 EN DE DISCIPELEN GEVONDEN HEBBENDE, BLEVEN WIJ DAAR ZEVEN DAGEN. DEZEN ZEIDEN TOT

Paulus door den Geest, dat hij niet moest opgaan naar Jeruzalem. 5 Toen het nu geschiedde, dat wij die dagen ten einde gebracht hadden, gingen wij heen, en reisden verder; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever neder knielende, hebben wij gebeden. 6 En nadat wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip, maar zij keerden naar huis terug. 7 Wij nu, de vaart volbracht hebbende, kwamen van Tyrus te Ptolemaïs, en de broeders gegroet hebbende, bleven één dag bij hen."
"8 ¶ En des anderen daags vertrokken wij, {R. „Paulus en die met hem waren." } en kwamen te Cesaréa; en wij gingen in het huis van Filippus, den evangelist, die één was van de zeven, en bleven bij hem. 9 Deze nu had vier dochters, maagden, die profeteerden. 10 En terwijl wij vele dagen bleven, kwam er een zeker profeet af van Judéa, met name Agabus; 11 en hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zich aan handen en voeten gebonden hebbende, zeide hij: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is, zullen de Joden aldus binden te Jeruzalem, en overleveren in de handen der volken. 12 Toen wij nu dit hoorden, baden zoowel wij, als die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem. 13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent en mijn hart week maakt? want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den naam van den Heer Jezus. 14 En daar hij zich niet liet overreden, waren wij tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede."
"15 ¶ En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem. 16 En er gingen ook van de discipelen van Cesaréa met ons, leidende met zich een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden discipel, bij wien wij zouden gehuisvest worden. 17 En toen wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders met blijdschap. 18 En den volgenden dag ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen kwamen daar. 19 En toen hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de volken door zijne dienst gedaan had. 20 En zij, dit gehoord hebbende, verheerlijkten God, {R. „den Heer." } en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder! hoe vele duizenden van Joden er zijn, die gelooven; en zij zijn allen ijveraars voor de wet. 21 En hun is aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die onder de volken zijn, van Mozes leert afvallen, zeggende, dat zij de kinderen niet moeten besnijden, noch naar de gebruiken wandelen. 22 Wat is er dan te doen? Het is alleszins noodig, dat de menigte samenkome; want

zij zullen hooren, dat gij gekomen zijt. 23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een gelofte gedaan hebben. 24 Neem dezen tot u, en reinig u met hen, en draag de kosten voor hen, opdat zij zich het hoofd laten scheren; en allen zullen {R. „mogen." } weten, dat er niets aan is van hetgeen, waarvan hun aangaande u bericht is; maar dat gij ook zelf wandelt in de onderhouding der wet. 25 Doch wat de volken aangaat, die gelooven, zoo hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks moesten onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij. 26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daarna gereinigd zijnde, ging hij met hen {Of „met hen gereinigd zijnde, ging hij." } in den tempel, en kondigde de vervulling van de dagen der reiniging aan, totdat voor een iegelijk van hen de offerande geofferd was."

"27 ¶ Toen nu de zeven dagen ten einde liepen, zagen hem de Joden van Azië in den tempel, en brachten de gansche schare in beroering, en sloegen de handen aan hem, 28 roepende: Mannen van Israël, helpt dit is de mensch, die allen alom leert tegen het volk en de wet en deze plaats; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebracht, en deze heilige plaats ontheiligd. 29 Want zij hadden te voren Trófimus, den Efeziër, met hem in de stad gezien, wien zij meenden, dat Paulus in den tempel gebracht had. 30 En de geheele stad kwam in beweging, en er ontstond een oploop des volks, en zij grepen Paulus, en sleepten hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten. 31 En terwijl zij hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in beroering was; 32 deze nam terstond krijgsknechten en hoofdlieden over honderd tot zich, en liep op hen toe. Zij nu, den overste en de krijgsknechten ziende, hielden op met Paulus te slaan. 33 Toen naderde de overste, en greep hem, en beval hem met twee ketenen te binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had. 34 Onder de schare nu riep de een dit, de ander wat anders; en daar hij het zekere niet kon te weten komen vanwege de opschudding, beval hij hem in de legerplaats te brengen. 35 En toen hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij door de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare. 36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem! 37 En toen Paulus in de legerplaats zou gebracht worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd u iets te zeggen? En hij zeide: Kent gij

GRIEKSCH? 38 ZIJT GIJ DAN NIET DE EGYPTENAAR, DIE VÓÓR DEZE DAGEN OPROER VERWEKTE, EN DE VIER DUIZEND ROOVERS NAAR DE WOESTIJN UITLEIDDE? 39 MAAR PAULUS ZEIDE: IK BEN EEN JOODSCH MAN VAN TARSUS, EEN BURGER VAN GEEN ONVERMAARDE STAD IN CILICIË; EN IK BID U, VERGUN MIJ TOT HET VOLK TE SPREKEN. 40 EN TOEN HIJ HET VERGUND HAD, WENKTE PAULUS, OP DE TRAPPEN STAANDE, MET DE HAND TOT HET VOLK; EN TOEN ER GROOTE STILTE GEWORDEN WAS, SPRAK HIJ HEN AAN IN DE HEBREEUWSCHE SPRAAK,"
"22:1 ¶ ZEGGENDE: MANNEN BROEDERS EN VADERS! HOORT NU MIJNE VERANTWOORDING JEGENS U! 2 TOEN ZIJ NU HOORDEN, DAT HIJ HEN AANSPRAK IN DE HEBREEUWSCHE SPRAAK, HIELDEN ZIJ ZICH TE MEER STIL."
"3 ¶ EN HIJ ZEIDE: IK BEN EEN JOODSCH MAN, TE TARSUS IN CILICIË GEBOREN, MAAR OPGEVOED IN DEZE STAD, AAN DE VOETEN VAN GAMALIËL ONDERWEZEN NAAR DE GESTRENGHEID VAN DE WET DER VADEREN, ZIJNDE EEN IJVERAAR VOOR GOD, GELIJK GIJ ALLEN HEDEN ZIJT; 4 DIE DEZEN WEG VERVOLGD HEB TOT DEN DOOD TOE, BINDENDE EN IN DE GEVANGENISSEN OVERLEVERENDE ZOOWEL MANNEN ALS VROUWEN. 5 GELIJK MIJ OOK DE HOOGEPRIESTER TOT GETUIGE IS, EN DE GEHEELE RAAD DER OUDSTEN, VAN WIE IK OOK BRIEVEN GENOMEN HEBBENDE AAN DE BROEDERS, BEN NAAR DAMASKUS GEREISD, OM OOK HEN, DIE DAAR WAREN, GEBONDEN TE BRENGEN NAAR JERUZALEM, OPDAT ZIJ ZOUDEN GESTRAFT WORDEN. 6 MAAR HET GEBEURDE MIJ, TERWIJL IK REISDE, EN DAMASKUS NADERDE, DAT OMTRENT DEN MIDDAG PLOTSELING UIT DEN HEMEL EEN GROOT LICHT MIJ OMSTRAALDE. 7 EN IK VIEL OP DEN GROND, EN IK HOORDE EEN STEM, TOT MIJ ZEGGENDE: SAUL, SAUL! WAAROM VERVOLGT GIJ MIJ? 8 EN IK ANTWOORDDE: WIE ZIJT GIJ, HEER? EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: IK BEN JEZUS DE NAZARÉNER, DIEN GIJ VERVOLGT. 9 EN DIE MET MIJ WAREN, ZAGEN WEL HET LICHT, EN WERDEN ZEER BEVREESD; MAAR DE STEM DESGENEN, DIE TOT MIJ SPRAK, HOORDEN {ZIE DE NOOT OP HOOFDST. 9:4.} ZIJ NIET. 10 EN IK ZEIDE: HEER! WAT ZAL IK DOEN? EN DE HEER ZEIDE TOT MIJ: STA OP, EN GA HEEN NAAR DAMASKUS; EN DAAR ZAL U GEZEGD WORDEN AL HETGEEN U VERORDEND IS TE DOEN. 11 EN TOEN IK VANWEGE DE HEERLIJKHEID VAN DAT LICHT NIET ZAG, WERD IK BIJ DE HAND GELEID DOOR HEN, DIE MET MIJ WAREN, EN KWAM TE DAMASKUS. 12 EN EEN ZEKERE ANANIAS, EEN VROOM MAN NAAR DE WET, GOEDE GETUIGENIS HEBBENDE VAN AL DE JODEN, DIE DAAR WOONDEN, 13 KWAM TOT MIJ, EN BIJ MIJ STAANDE, ZEIDE HIJ TOT MIJ: SAUL, BROEDER! WORD ZIENDE. EN TERZELFDER URE WERD IK ZIENDE OP HEM. 14 EN HIJ ZEIDE: DE GOD ONZER VADEREN HEEFT U TE VOREN VERORDEND, OM ZIJNEN WIL TE KENNEN, EN DEN

Rechtvaardige te zien, en een stem uit zijnen mond te hooren 15 want gij zult voor hem bij alle menschen een getuige zijn van hetgeen gij gezien en gehoord hebt. 16 En nu, waarom toeft gij? sta op, en laat u doopen, en uwe zonden afwasschen, aanroepende zijnen naam. {R. „den naam des Heeren." } 17 En het gebeurde mij, toen ik te Jeruzalem was teruggekeerd, en in den tempel bad, dat ik in een vervoering van zinnen was; 18 en hem zag, en dat hij tot mij zeide: Spoed u, en ga haastig uit Jeruzalem; want zij zullen uwe getuigenis van mij niet aannemen. 19 En ik zeide: Heer! zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geeselde, die in u gelooven; 20 en dat, toen het bloed van Stéfanus, uwen getuige, vergoten werd, ik ook zelf er bijstond, en er welgevallen aan had, {R. v. b. „in zijnen dood." } en de kleederen bewaarde van hen, die hem doodden. 21 En hij zeide tot mij: Ga heen; want ik zal u ver weg tot de volken zenden."

"22 ¶ Zij hoorden hem nu aan tot dit woord toe; en zij verhieven hunne stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk een! want het is niet behoorlijk, dat hij leve. 23 En toen zij schreeuwden en de kleederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen, 24 beval de overste hem in de legerplaats te brengen, en zeide, dat men hem door geeseling onderzoeken zou, opdat hij mocht vernemen, om welke reden zij aldus tegen hem riepen. 25 En toen zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is het u geoorloofd een romeinschen mensch, en dat onveroordeeld, te geeselen? 26 Toen nu de hoofdman over honderd dit hoorde, ging hij heen, en boodschapte het den overste, zeggende: Wat gaat gij doen? {R. „Zie, wat gij te doen hebt." } want deze mensch is een Romein. 27 En de overste kwam daarbij, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja. 28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een groote som verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben aldus geboren. 29 Terstond dan lieten van hem af, die hem zouden onderzoeken. En de overste werd ook bevreesd, toen hij vernam, dat hij een Romein was, en omdat hij hem had gebonden. 30 En des anderen daags, willende de zekerheid weten, waarover hij door de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los, {R. v. b. „van de banden." } en beval, dat de overpriesters en de {R. „hun." } geheele raad zouden samenkomen; {R. „komen." } en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij hem voor hen."

HANDELINGEN 23

"23:1 ¶ En Paulus, de oogen op den raad houdende, zeide: Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag. 2 Maar de hoogepriester Ananias beval hun, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan. 3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! En gij, zit gij daar om mij te oordeelen naar de wet, en beveelt gij tegen de wet, dat men mij slaan zal? 4 En die daarbij stonden zeiden: Scheldt gij den hoogepriester Gods? 5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat het de hoogepriester was; want er staat geschreven: „Den overste uws volks zult gij niet vloeken." {Ex. 22:28. }"

"6 ¶ En Paulus, wetende, dat het eene deel was van de sadduceën, en het andere van de farizeën, riep in den raad: Mannen broeders! ik ben een farizeër, eens farizeërs zoon; ik word over de hoop en de opstanding der dooden geoordeeld. 7 En toen hij dit gezegd had, ontstond er tweedracht tusschen de farizeën en de sadduceën, en de menigte werd verdeeld. 8 Want de sadduceën zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest; maar de farizeën belijden het een zoowel als het ander. 9 En er geschiedde een groot geschreeuw; en de schriftgeleerden van de partij der farizeën stonden op en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mensch; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel … . {R. v. b. „laat ons niet tegen God strijden." } 10 En toen er groote tweedracht ontstaan was, de overste, vreezende, dat Paulus door hen verscheurd zou worden, gebood,dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken en in de legerplaats brengen. 11 En den volgenden nacht stond de Heer bij hem, en zeide: Heb goeden moed! {R. v. b. Paulus." } want gelijk gij te Jeruzalem van mij getuigd hebt, zoo moet gij ook te Rome getuigen."

"12 ¶ En toen het dag geworden was, spanden {R. v. b. „sommigen van." } de Joden samen, en vervloekten zichzelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus hadden gedood. 13 En het waren er meer dan veertig, die deze samenzwering gemaakt hadden. 14 Deze gingen tot de overpriesters en de oudsten, en zeiden: Wij hebben onszelven met vervloeking vervloekt, niets te nuttigen, totdat wij Paulus gedood hebben. 15 Laat gij dan nu met den raad den overste weten, dat hij hem {R. v. b. „morgen." } tot u afbrenge, alsof gij zijne zaken nauwkeuriger wildet onderzoeken; en wij zijn bereid hem om te

brengen, voordat hij bij u komt. 16 En toen de zoon van Paulus' zuster van deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus. 17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdlieden over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling tot den overste; want hij heeft hem iets te boodschappen. 18 Deze dan nam hem, en bracht hem tot den overste, en zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en verzocht dezen jongeling tot u te brengen, die u iets te zeggen heeft. 19 De overste nu nam hem bij de hand, en terzijde gaande, vraagde hij: Wat is het, dat gij mij hebt te boodschappen? 20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, u te verzoeken, dat gij Paulus morgen in den raad afbrengt, alsof zij over hem iets nauwkeuriger wilden onderzoeken. 21 Doch laat u niet door hen overreden; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, die zichzelven vervloekt hebben noch te eten, noch te drinken, totdat zij hem hebben omgebracht; en nu zijn zij gereed, wachtende op uwe toezegging. 22 De overste dan liet den jongeling gaan, hem gebiedende: Zeg niemand, dat gij mij dit te kennen gegeven hebt. 23 En zekere twee van de hoofdlieden over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt twee honderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters en twee honderd lansknechten, tegen de derde ure van den nacht; 24 en laat ze de beesten gereed houden, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix. 25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud: 26 Claudius Lysias aan den zeer geëerden stadhouder Felix, groetenis! 27 Daar deze man door de Joden gegrepen was, en door hen omgebracht zou geworden zijn, ben ik daarbij gekomen met het krijgsvolk, en heb hem verlost, vernomen hebbende, dat hij een Romein is. 28 En willende de zaak weten, waarvan zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hunnen raad; 29 wien ik bevond beschuldigd te worden overvragen hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die dood of banden waardig is. 30 Toen mij nu te kennen gegeven was, dat door de Joden een aanslag tegen dezen man zou uitgevoerd worden, heb ik hem terstond tot u gezonden, gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, wat zij tegen hem hadden. Vaarwel! 31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en brachten hem des nachts naar Antipatris; 32 en des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij naar de legerplaats terug. 33 En dezen, te Cesaréa

GEKOMEN, GAVEN DEN BRIEF AAN DEN STADHOUDER OVER, EN STELDEN HEM OOK PAULUS VOOR. 34 EN NADAT HIJ {R. „DE STADHOUDER." } DEN BRIEF GELEZEN HAD, VRAAGDE HIJ UIT WELKE PROVINCIE HIJ WAS; EN VERNEMENDE, DAT HIJ VAN CILICIË WAS, 35 ZEIDE HIJ: IK ZAL U HOOREN, WANNEER OOK UWE BESCHULDIGERS HIER GEKOMEN ZIJN. EN HIJ BEVAL, DAT HIJ IN HET PRETORIUM VAN HERODES ZOU BEWAARD WORDEN."

"24:1 ¶ EN VIJF DAGEN DAARNA KWAM DE HOOGEPRIESTER ANANIAS AF MET DE OUDSTEN EN EEN ZEKEREN REDENAAR, TERTULLUS, EN ZIJ BRACHTEN BIJ DEN STADHOUDER EEN AANKLACHT IN TEGEN PAULUS. 2 EN TOEN HIJ GEROEPEN WAS, BEGON TERTULLUS HEM TE BESCHULDIGEN, ZEGGENDE: 3 DAT WIJ GROOTEN VREDE DOOR U GENIETEN, EN LOFFELIJKE MAATREGELEN VOOR DIT VOLK DOOR UWE VOORZORG GESCHIEDEN, ZEER GEËERDE FELIX, ERKENNEN WIJ ALTIJD EN ALOM MET ALLE DANKBAARHEID. 4 DOCH OPDAT IK U NIET LANG OPHOUDE, BID IK U, DAT GIJ ONS NAAR UWE BESCHEIDENHEID KORTELIJK AANHOORT. 5 WANT WIJ HEBBEN DEZEN MAN BEVONDEN EEN PEST TE ZIJN, EN IEMAND, DIE OPROER VERWEKT ONDER AL DE JODEN OVER HET GEHEELE AARDRIJK, EN EEN AANVOERDER VAN DE SEKTE DER NAZARÉNEN, 6 DIE OOK GEPOOGD HEEFT DEN TEMPEL TE ONTHEILIGEN, WIEN WIJ OOK GEGREPEN HEBBEN, EN NAAR ONZE WET HEBBEN WILLEN OORDEELEN. 7 MAAR LYSIAS, DE OVERSTE, DAARBIJ KOMENDE, HEEFT HEM MET GROOT GEWELD UIT ONZE HANDEN WEGGEVOERD, 8 GEBIEDENDE ZIJNEN BESCHULDIGERS TOT U TE KOMEN; {S. L. W. „EN NAAR ONZE WET … TOT U TE KOMEN." } VAN WIEN GIJZELF, HEM ONDERZOCHT HEBBENDE, ZULT KUNNEN VERNEMEN AL HETGEEN, WAARVAN WIJ HEM BESCHULDIGEN. 9 EN OOK DE JODEN STEMDEN HET TOE, ZEGGENDE, DAT DEZE DINGEN ALZOO WAREN."

"10 ¶ MAAR PAULUS, NADAT DE STADHOUDER HEM GEWENKT HAD, DAT HIJ ZOU SPREKEN, ANTWOORDDE: DEWIJL IK WEET, DAT GIJ VELE JAREN OVER DIT VOLK RECHTER ZIJT, ZOO VERANTWOORD IK MIJ OVER HETGEEN MIJ BETREFT MET DES TE BETEREN MOED; {V. L. „MET MOED." } 11 DAAR GIJ KUNT WETEN, DAT HET NIET MEER DAN TWAALF DAGEN ZIJN, SEDERT IK BEN OPGEKOMEN OM TE AANBIDDEN TE JERUZALEM; 12 EN ZIJ HEBBEN MIJ NOCH IN DEN TEMPEL GEVONDEN TOT IEMAND SPREKENDE, OF EEN OPLOOP VAN VOLK MAKENDE, NOCH IN DE SYNAGOGEN, NOCH IN DE STAD; 13 OOK KUNNEN ZIJ NIET BEWIJZEN, WAAR ZIJ MIJ THANS VAN BESCHULDIGEN. 14 MAAR DIT BEKEN IK U, DAT IK NAAR DEN WEG, DIEN ZIJ SEKTE NOEMEN, DEN GOD DER VADEREN ALZOO DIENE, GELOOVENDE ALLES, WAT IN DE WET EN IN DE PROFETEN GESCHREVEN STAAT, 15 HEBBENDE HOOP OP GOD, WELKE HOOP DEZEN OOK ZELF VERWACHTEN, DAT ER EEN OPSTANDING {R. V. B. „DER DOODEN." } WEZEN ZAL, ZOOWEL VAN

RECHTVAARDIGEN ALS VAN ONRECHTVAARDIGEN. 16 DAAROM OEFEN IK MIJ OOK, OM ALTIJD EEN ONERGERLIJK GEWETEN TE HEBBEN VOOR GOD EN DE MENSCHEN. 17 NA VELE JAREN NU KWAM IK, OM AALMOEZEN AAN MIJN VOLK EN OFFERANDEN TE BRENGEN. 18 DAAROVER VONDEN ZIJ MIJ GEREINIGD IN DEN TEMPEL, NIET MET VOLK NOCH MET OPSCHUDDING. MAAR {R. L. W. „MAAR." } ER WAREN EENIGE JODEN UIT AZIË, 19 DIE HIER VOOR U TEGENWOORDIG MOESTEN ZIJN EN MIJ BESCHULDIGEN, INDIEN ZIJ IETS TEGEN MIJ HADDEN. 20 OF LAAT DEZEN ZELF ZEGGEN, WELKE MISDAAD ZIJ IN MIJ GEVONDEN HEBBEN, {R. „OF ZIJ EENIGE MISDAAD IN MIJ GEVONDEN HEBBEN." } TOEN IK VOOR DEN RAAD STOND, 21 DAN DIT ÉÉNE WOORD, DAT IK RIEP, STAANDE ONDER HEN: OVER DE OPSTANDING DER DOODEN WORD IK HEDEN DOOR U GEOORDEELD!"
"22 ¶ FELIX NU, MET DEN WEG DES HEEREN ZEER GOED BEKEND, {R. „TOEN NU FELIX DIT GEHOORD HAD." } BESCHEIDDE HEN TOT LATER, ZEGGENDE: WANNEER LYSIAS, DE OVERSTE, AFGEKOMEN IS, ZAL IK VAN UWE ZAKEN VOLLE KENNIS NEMEN, 23 BEVELENDE DEN HOOFDMAN OVER HONDERD, HEM {R. „PAULUS." } TE BEWAREN EN VERLICHTING TE GEVEN, EN NIEMAND VAN DE ZIJNEN TE BELETTEN HEM TE DIENEN. {R. V. B. „OF TOT HEM TE KOMEN." } 24 EN NA SOMMIGE DAGEN FELIX, DAAR GEKOMEN ZIJNDE MET DRUSILLA, ZIJNE VROUW, DIE EEN JODIN WAS, ONTBOOD PAULUS, EN HOORDE HEM OVER HET GELOOF IN CHRISTUS. 25 EN TOEN HIJ SPRAK OVER RECHTVAARDIGHEID EN MATIGHEID EN HET TOEKOMEND OORDEEL, WERD FELIX ZEER BEVREESD, EN ANTWOORDDE: VOOR DITMAAL GA HEEN! EN ALS IK GELEGENEN TIJD HEB, ZAL IK U LATEN ROEPEN. 26 HOPENDE TEVENS, {R. V. B. „OOK." } DAT HEM DOOR PAULUS GELD ZOU GEGEVEN WORDEN; {R. V. B. „OPDAT HIJ HEM LOSLIET." } WAAROM HIJ HEM OOK MEERMALEN ONTBOOD, EN MET HEM SPRAK. 27 MAAR TOEN TWEE JAREN VERVULD WAREN, KREEG FELIX TOT OPVOLGER PORCIUS FESTUS; EN FELIX, WILLENDE DEN JODEN GUNST BEWIJZEN, LIET PAULUS GEVANGEN."
"25:1 ¶ FESTUS DAN, IN DE PROVINCIE GEKOMEN, GING NA DRIE DAGEN VAN CESARÉA OP NAAR JERUZALEM. 2 EN DE OVERPRIESTERS {R. „DE HOOGEPRIESTER." } EN DE VOORNAAMSTEN DER JODEN BRACHTEN EEN AANKLACHT BIJ HEM IN TEGEN PAULUS, EN BADEN HEM, 3 BEGEERENDE ALS GUNST TEGEN HEM, DAT HIJ HEM MOCHT DOEN KOMEN NAAR JERUZALEM; LEGGENDE EEN LAGE, OM HEM OP DEN WEG OM TE BRENGEN. 4 DOCH FESTUS ANTWOORDDE, DAT PAULUS TE CESARÉA BEWAARD ZOU WORDEN, EN DAT HIJZELF SPOEDIG AFREIZEN ZOU. 5 LAAT DAN, ZEIDE HIJ, DE INVLOEDRIJKEN ONDER U MEDE AFREIZEN, EN INDIEN ER EENIGE MISDAAD {R. L. W. „MISDAAD." } IN DEZEN MAN IS, DAT ZIJ HEM BESCHULDIGEN. 6 EN NADAT HIJ ONDER HEN

NIET MEER DAN ACHT OF {R. L. W. „ACHT OF." } TIEN DAGEN VERTOEFD HAD, KWAM HIJ AF NAAR CESARÉA; EN DES ANDEREN DAAGS OP DEN RECHTERSTOEL GEZETEN ZIJNDE, BEVAL HIJ PAULUS VOOR TE BRENGEN. 7 EN TOEN HIJ GEKOMEN WAS, STELDEN ZICH DE JODEN, DIE VAN JERUZALEM AFGEKOMEN WAREN, OM HEM HEEN, VELE EN ZWARE BESCHULDIGINGEN {R. V. B. „TEGEN PAULUS." } INBRENGENDE, DIE ZIJ NIET KONDEN BEWIJZEN; 8 DEWIJL PAULUS {R. „HIJ." } ZICH VERANTWOORDDE: IK HEB NOCH TEGEN DE WET DER JODEN, NOCH TEGEN DEN TEMPEL, NOCH TEGEN DEN KEIZER IETS GEZONDIGD. 9 MAAR FESTUS, WILLENDE DEN JODEN GUNST BEWIJZEN, ANTWOORDDE PAULUS, EN ZEIDE: WILT GIJ NAAR JERUZALEM OPGAAN, EN DAAR VOOR MIJ OVER DEZE DINGEN GEOORDEELD WORDEN? 10 EN PAULUS ZEIDE: IK STA VOOR DEN RECHTERSTOEL DES KEIZERS, WAAR IK GEOORDEELD MOET WORDEN; DEN JODEN HEB IK GEEN ONRECHT GEDAAN, GELIJK GIJ OOK ZEER GOED WEET. 11 INDIEN IK DAN ONRECHT EN IETS DES DOODS WAARDIG GEDAAN HEB, IK WEIGER NIET TE STERVEN; MAAR INDIEN ER NIETS AAN IS VAN HETGEEN, WAARVAN DEZEN MIJ BESCHULDIGEN, ZOO KAN NIEMAND MIJ HUN UIT GUNST OVERGEVEN. IK BEROEP MIJ OP DEN KEIZER. 12 TOON ANTWOORDDE FESTUS, NADAT HIJ MET DEN RAAD GESPROKEN HAD: HEBT GIJ U OP DEN KEIZER BEROEPEN, GIJ ZULT TOT DEN KEIZER GAAN."

"13 ¶ EN NADAT EENIGE DAGEN VOORBIJGEGAAN WAREN, KWAMEN AGRIPPA, DE KONING, EN BERNÍCE TE CESARÉA, OM FESTUS TE BEGROETEN. 14 EN TOEN ZIJ DAAR VELE DAGEN VERTOEFD HADDEN, STELDE FESTUS DE ZAKEN VAN PAULUS AAN DEN KONING VOOR, ZEGGENDE: EEN ZEKER MAN IS DOOR FELIX GEVANGEN ACHTERGELATEN; 15 OVER WIEN, TOEN IK TE JERUZALEM WAS, DE OVERPRIESTERS EN DE OUDSTEN DER JODEN EEN AANKLACHT INBRACHTEN, BEGEERENDE VONNIS TEGEN HEM; 16 AAN WIE IK ANTWOORDDE, DAT DE ROMEINEN DE GEWOONTE NIET HEBBEN, EENIG MENSCH UIT GUNST {R. V. B. „TER DOOD." } OVER TE GEVEN, EER DE BESCHULDIGDE DE BESCHULDIGERS VOOR ZICH HEEFT, EN GELEGENHEID KRIJGT OM ZICH OVER DE BESCHULDIGING TE VERANTWOORDEN. 17 TOEN ZIJ DAN HIER WAREN SAMENGEKOMEN, ZETTE IK MIJ, GEEN UITSTEL NEMENDE, DES DAAGS DAARNA OP DEN RECHTERSTOEL, EN BEVAL DEN MAN VOOR TE BRENGEN; 18 OVER WIEN DE BESCHULDIGERS, HIER STAANDE, GEEN BESCHULDIGING HEBBEN VOORTGEBRACHT VAN HETGEEN IK VERMOEDDE; 19 MAAR ZIJ HADDEN TEGEN HEM EENIGE VRAGEN OVER HUNNE {R. „DE." } GODSDIENST EN OVER ZEKEREN JEZUS, DIE GESTORVEN WAS, VAN WIEN PAULUS ZEIDE, DAT HIJ LEEFT. 20 EN DAAR IK OVER DE ONDERZOEKING VAN DEZE ZAAK IN TWIJFEL WAS, ZEIDE IK, OF HIJ NAAR JERUZALEM WILDE GAAN, EN DAAR OVER DEZE DINGEN GEOORDEELD WORDEN. 21 EN TOEN PAULUS ZICH

BERIEP, DAT MEN HEM TOT DE KENNISNEMING DES KEIZERS BEWAREN ZOU, HEB IK BEVOLEN HEM TE BEWAREN, TOTDAT IK HEM NAAR DEN KEIZER ZOU OPZENDEN. 22 EN AGRIPPA ZEIDE {R. „ZEIDE." } TOT FESTUS: IK WILDE OOK ZELF DIEN MENSCH WEL HOOREN. MORGEN, ZEIDE HIJ, ZULT GIJ HEM HOOREN. 23 DES ANDEREN DAAGS DAN KWAMEN AGRIPPA EN BERNICE MET GROOTE PRACHT; EN TOEN ZIJ DE GEHOORZAAL INGEGAAN WAREN MET DE OVERSTEN OVER DUIZEND EN DE VOORNAAMSTE MANNEN DER STAD, WERD PAULUS, OP BEVEL VAN FESTUS, VOORGEBRACHT. 24 EN FESTUS ZEIDE: KONING AGRIPPA, EN GIJ MANNEN, ALLEN, DIE MET ONS HIER TEGENWOORDIG ZIJT! GIJ ZIET DEZEN, OVER WIEN DE GANSCHE MENIGTE DER JODEN MIJ HEEFT AANGESPROKEN, ZOOWEL TE JERUZALEM ALS HIER, ROEPENDE, DAT HIJ NIET MEER BEHOORT TE LEVEN. 25 MAAR IK, BEVONDEN HEBBENDE, DAT HIJ NIETS DES DOODS WAARDIG GEDAAN HAD, EN DAAR HIJ OOK ZELF ZICH OP DEN KEIZER BEROEPEN HEEFT, HEB BESLOTEN HEM TE ZENDEN. 26 OVER WIEN IK NIETS ZEKERS AAN DEN HEER HEB TE SCHRIJVEN; DAAROM HEB IK HEM VOOR U GEBRACHT, EN VOORAL VOOR U, KONING AGRIPPA! OPDAT IK, NA GEDANE ONDERZOEKING, IETS TE SCHRIJVEN HEBBE. 27 WANT HET DUNKT MIJ ONGERIJMD, EEN GEVANGENE TE ZENDEN, EN NIET OOK DE BESCHULDIGINGEN, DIE TEGEN HEM ZIJN, TE KENNEN TE GEVEN."

"26:1 ¶ EN AGRIPPA ZEIDE TOT PAULUS: HET IS U GEOORLOOFD VOOR UZELVEN TE SPREKEN. TOEN STREKTE PAULUS DE HAND UIT, EN VERANTWOORDDE ZICH: 2 IK ACHT MIJ GELUKKIG, O KONING AGRIPPA! DAT IK MIJ HEDEN VOOR U HEB TE VERANTWOORDEN AANGAANDE ALLES, WAAROVER IK DOOR DE JODEN BESCHULDIGD WORD; 3 VOORAL OMDAT GIJ BEKEND ZIJT MET ALLE GEBRUIKEN EN TWISTVRAGEN, DIE ONDER DE JODEN ZIJN. DAAROM BID IK U, MIJ GEDULDIG AAN TE HOOREN. 4 MIJNEN LEVENSWANDEL DAN VAN JONGS AF, DIE VAN DEN BEGINNE ONDER MIJN VOLK TE JERUZALEM GEWEEST IS, WETEN AL DE JODEN, 5 DIE MIJ LANG TE VOREN GEKEND HEBBEN, (INDIEN ZIJ HET WILLEN GETUIGEN) DAT IK NAAR DE STRENGSTE SEKTE ONZER GODSDIENST ALS FARIZEËR GELEEFD HEB. 6 EN NU STA IK, EN WORD GEOORDEELD OVER DE HOOP DER BELOFTE, DOOR GOD AAN ONZE {R. „DE." } VADEREN GEDAAN, 7 TOT WELKE ONZE TWAALF STAMMEN, GEDURIGLIJK NACHT EN DAG GOD DIENENDE, HOPEN TE KOMEN; OVER WELKE HOOP IK, O KONING! {R. V. B. „AGRIPPA." } DOOR DE JODEN WORD BESCHULDIGD. 8 WAAROM WORDT HET BIJ U ONGELOOFELIJK GEOORDEELD, DAT GOD DOODEN OPWEKT? 9 IK MEENDE WAARLIJK BIJ MIJZELVEN, DAT IK TEGEN DEN NAAM VAN JEZUS VAN NAZARETH VEEL VIJANDIGS MOEST DOEN; 10 HETWELK IK OOK GEDAAN HEB TE JERUZALEM, EN IK HEB VELE VAN DE HEILIGEN IN GEVANGENISSEN GESLOTEN, MACHT VAN DE OVERPRIESTERS ONTVANGEN

HEBBENDE; EN ALS ZIJ OMGEBRACHT WERDEN, STEMDE IK HET TOE. 11 EN IN AL DE SYNAGOGEN HEB IK HEN DIKMAALS GESTRAFT EN GEDWONGEN TE LASTEREN; EN UITERMATE TEGEN HEN WOEDENDE, HEB IK HEN VERVOLGD, ZELFS TOT IN DE BUITENLANDSCHE STEDEN."

"12 ¶ EN TOEN IK, DAARMEDE BEZIG, NAAR DAMASKUS REISDE MET MACHT EN LAST VAN DE OVERPRIESTERS, 13 ZAG IK, O KONING! OP HET MIDDEN VAN DEN DAG, OP DEN WEG, EEN LICHT BOVEN DEN GLANS DER ZON, VAN DEN HEMEL MIJ EN DIE MET MIJ REISDEN OMSCHIJNENDE. 14 EN TOEN WIJ ALLEN TER AARDE GEVALLEN WAREN, HOORDE IK EEN STEM, TOT MIJ SPREKENDE, EN ZEGGENDE IN DE HEBREEUWSCHE SPRAAK: SAUL, SAUL! WAAROM VERVOLGT GIJ MIJ? HET IS U HARD, DE VERZENEN TEGEN DE PRIKKELS TE SLAAN. 15 EN IK ZEIDE: WIE ZIJT GIJ, HEER? EN DE HEER {R. „HIJ." } ZEIDE: IK BEN JEZUS, DIEN GIJ VERVOLGT. 16 MAAR RICHT U OP, EN STA OP UWE VOETEN! WANT HIERTOE BEN IK U VERSCHENEN, OM U TE VERORDENEN TOT EEN DIENAAR EN GETUIGE DER DINGEN, ZOOWEL DIE GIJ GEZIEN HEBT, ALS IN WELKE IK U ZAL VERSCHIJNEN; 17 U NEMENDE UIT HET VOLK EN UIT DE VOLKEN, TOT WELKE IK U ZEND, 18 OM HUNNE OOGEN TE OPENEN, OPDAT ZIJ ZICH BEKEEREN VAN DE DUISTERNIS TOT HET LICHT, EN VAN DE MACHT DES SATANS TOT GOD; OPDAT ZIJ VERGEVING VAN ZONDEN ONTVANGEN EN EEN ERFDEEL ONDER DE GEHEILIGDEN, DOOR HET GELOOF IN MIJ. 19 DAAROM, O KONING AGRIPPA! BEN IK DAT HEMELSCH GEZICHT NIET ONGEHOORZAAM GEWEEST; 20 MAAR HEB EERST HUN, DIE TE DAMASKUS WAREN, EN TE JERUZALEM, EN IN HET GEHEELE LAND VAN JUDÉA. EN DEN VOLKEN VERKONDIGD, DAT ZIJ BEROUW HEBBEN EN ZICH TOT GOD BEKEEREN MOESTEN, WERKEN DOENDE DER BEKEERING WAARDIG. 21 HIEROM HEBBEN MIJ DE JODEN IN DEN TEMPEL GEGREPEN, EN GEPOOGD OM TE BRENGEN. 22 DAN, HULP VAN GOD VERKREGEN HEBBENDE, STA IK TOT OP DEZEN DAG, GETUIGENDE TOT KLEIN EN GROOT, NIETS ZEGGENDE BUITEN HETGEEN DE PROFETEN EN MOZES GESPROKEN HEBBEN, DAT GESCHIEDEN ZOU: 23 DAT DE CHRISTUS LIJDEN MOEST, EN DAT HIJ, DE EERSTE, DOOR DE OPSTANDING DER DOODEN, EEN LICHT ZOU VERKONDIGEN ZOOWEL AAN HET VOLK ALS {S. L. W. „ZOOWEL … . ALS." } AAN DE VOLKEN."

"24 ¶ TOEN HIJ NU DEZE DINGEN TOT VERANTWOORDING SPRAK, ZEIDE FESTUS MET GROOTE STEM: GIJ RAAST, PAULUS! DE GROOTE GELEERDHEID BRENGT U TOT RAZERNIJ. 25 MAAR PAULUS {R. „HIJ." } ZEIDE: IK RAAS NIET, ZEER GEËERDE FESTUS! MAAR IK SPREEK WOORDEN VAN WAARHEID EN GEZOND VERSTAND; 26 WANT DE KONING WEET VAN DEZE DINGEN, TOT WIEN IK OOK MET VRIJMOEDIGHEID SPREEK; WANT IK GELOOF NIET, DAT HEM IETS VAN DEZE DINGEN VERBORGEN IS, WANT DIT IS IN GEEN HOEK GESCHIED. 27 GELOOFT GIJ,

O KONING AGRIPPA! DE PROFETEN? IK WEET, DAT GIJ ZE GELOOFT. 28 EN AGRIPPA ZEIDE {R. „ZEIDE." } TOT PAULUS: "WELHAAST BEWEEGT GIJ MIJ EEN CHRISTEN TE WORDEN. 29 EN PAULUS ZEIDE: {R. „ZEIDE." } IK WENSCHTE WEL VAN GOD, DAT OVER KORT OF LANG, NIET ALLEEN GIJ, MAAR OOK ALLEN, DIE MIJ HEDEN HOOREN, ZOODANIGEN WIERDEN ALS IK BEN, UITGENOMEN DEZE BANDEN. 30 EN {R. V. B. „TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD." } DE KONING STOND OP, EN DE STADHOUDER, EN BERNICE, EN DIE MET HEN GEZETEN WAREN; 31 EN TERZIJDE GAANDE, SPRAKEN ZIJ TOT ELKANDER, ZEGGENDE: DEZE MENSCH DOET NIETS DES DOODS OF DER BANDEN WAARDIG. 32 EN AGRIPPA ZEIDE TOT FESTUS: DEZE MENSCH KON LOSGELATEN WORDEN, INDIEN HIJ ZICH NIET OP DEN KEIZER HAD BEROEPEN."

"27:1 ¶ TOEN NU BESLOTEN WAS, DAT WIJ NAAR ITALIË ZOUDEN AFVAREN, LEVERDEN ZIJ PAULUS EN EENIGE ANDERE GEVANGENEN OVER AAN EEN HOOFDMAN OVER HONDERD, MET NAME JULIUS, VAN DE KEIZERLIJKE BENDE. 2 EN IN EEN ADRAMYTTEENSCH SCHIP GEGAAN ZIJNDE, DAT NAAR DE PLAATSEN LANGS AZIË ZOU VAREN, VOEREN WIJ AF; EN ARISTARCHUS, EEN MACEDONIËR VAN THESSALONIKA, WAS MET ONS. 3 EN DES ANDEREN DAAGS LIEPEN WIJ BINNEN TE SIDON. EN JULIUS, PAULUS VRIENDELIJK BEHANDELENDE, VERGUNDE HEM TOT DE VRIENDEN TE GAAN, OM DOOR HEN VERZORGD TE WORDEN. 4 EN VANDAAR AFGEVAREN ZIJNDE, VOEREN WIJ ONDER CYPRUS HEEN, OMDAT DE WINDEN ONS TEGEN WAREN. 5 EN DE ZEE, DIE LANGS CILICIË EN PAMFYLIË IS, OVERGEVAREN ZIJNDE, KWAMEN WIJ AAN TE MYRA IN LYCIË. 6 EN DE HOOFDMAN, ALDAAR EEN ALEXANDRIJNSCH SCHIP VINDENDE, DAT NAAR ITALIË VOER, DEED ONS DAARIN OVERGAAN. 7 EN TOEN WIJ VELE DAGEN LANGZAAM VOORTVOEREN, EN MET MOEITE TEGENOVER CNIDUS GEKOMEN WAREN, VOEREN WIJ, DAAR DE WIND HET ONS NIET TOELIET, ONDER CRETA HEEN, TEGENOVER SALMÓNE. 8 EN HET MET MOEITE VOORBIJZEILENDE, KWAMEN WIJ IN EEN ZEKERE PLAATS, GENAAMD SCHOONEHAVENS, NABIJ WELKE DE STAD LASÉA WAS. 9 TOEN NU VEEL TIJD VERLOOPEN, EN DE VAART REEDS GEVAARLIJK WAS, OMDAT OOK DE VASTEN REEDS VOORBIJ WAS, RAADDE PAULUS, 10 EN ZEIDE TOT HEN: MANNEN! IK ZIE, DAT DE VAART ZAL GESCHIEDEN MET HINDER EN GROOTE SCHADE, NIET ALLEEN VAN DE LADING EN VAN HET SCHIP, MAAR OOK VAN ONS LEVEN. 11 DOCH DE HOOFDMAN GELOOFDE MEER DEN STUURMAN EN DEN SCHIPPER, DAN HETGEEN DOOR PAULUS GEZEGD WERD."

"12 ¶ EN DAAR DE HAVEN TOT OVERWINTEREN ONGELEGEN WAS, VONDEN DE MEESTEN HET GERADEN VAN DAAR TE VAREN, OF ZIJ MISSCHIEN KONDEN AANKOMEN EN OVERWINTEREN TE PENIX, EEN HAVEN VAN CRETA, DIE NAAR HET

NOORDOOSTEN EN NAAR HET ZUIDOOSTEN ZIET. 13 EN DAAR DE ZUIDENWIND ZACHT WAAIDE, MEENDEN ZIJ HUN VOORNEMEN BEREIKT TE HEBBEN, EN DE ANKERS LICHTENDE, ZEILDEN ZIJ DICHT BIJ CRETA LANGS. 14 MAAR NIET LANG DAARNA SLOEG TEGEN HETZELVE EEN STORMWIND, GENAAMD EURÓCLYDON. 15 EN TOEN HET SCHIP MEDEGESLEEPT WERD, EN NIET TEGEN DEN WIND KON OPZEILEN, GAVEN WIJ HET OP, EN DREVEN HEEN. 16 EN LOOPENDE ONDER EEN ZEKER EILANDJE, GENAAMD CLAUDA, KONDEN WIJ MET MOEITE DE BOOT MACHTIG WORDEN; 17 EN NADAT ZIJ HAAR OPGEHAALD HADDEN, GEBRUIKTEN ZIJ ALLE HULPMIDDELEN, HET SCHIP ONDERGORDENDE; EN VREEZENDE, DAT ZIJ OP DE SYRTIS VERVALLEN ZOUDEN, STREKEN ZIJ HET ZEIL, EN DREVEN ALDUS HEEN. 18 DAAR WIJ NU DOOR DEN STORM GEWELDIG GESLINGERD WERDEN, WIERPEN ZIJ DEN VOLGENDEN DAG VAN DE LADING OVER BOORD, 19 EN DEN DERDEN DAG WIERPEN WIJ MET ONZE EIGENE HANDEN HET SCHEEPSGEREEDSCHAP UIT. 20 EN ALS NOCH ZON NOCH GESTERNTEN SCHENEN IN VELE DAGEN, EN GEEN KLEINE STORM ONS TEISTERDE, WERD ONS VOORTS ALLE HOOP VAN BEHOUDEN TE WORDEN ONTNOMEN."

"21 ¶ EN NADAT MEN LANGEN TIJD ZONDER TE ETEN GEWEEST WAS, TOEN STOND PAULUS OP IN HET MIDDEN VAN HEN, EN ZEIDE: O MANNEN! MEN BEHOORDE MIJ WEL GEHOOR GEGEVEN TE HEBBEN, EN VAN CRETA NIET AFGEVAREN TE ZIJN, EN DEZEN HINDER EN DEZE SCHADE VERHOED TE HEBBEN; 22 DOCH NU RAAD IK U GOEDSMOEDS TE ZIJN; WANT ER ZAL GEEN VERLIES VAN LEVEN ONDER U GESCHIEDEN, MAAR ALLEEN VAN HET SCHIP. 23 WANT IN DEZEN NACHT STOND BIJ MIJ EEN ENGEL VAN DEN GOD, WIENS IK BEN, DIEN IK OOK DIENE, 24 ZEGGENDE: VREES NIET, PAULUS! GIJ MOET VOOR DEN KEIZER GESTELD WORDEN; EN ZIE, GOD HEEFT U GESCHONKEN ALLEN, DIE MET U VAREN. 25 DAAROM ZIJT GOEDSMOEDS, MANNEN! WANT IK GELOOF GOD, DAT HET ALZOO ZIJN ZAL, GELIJKERWIJS HET MIJ GEZEGD IS. 26 DOCH WIJ MOETEN OP EEN ZEKER EILAND VERVALLEN. 27 TOEN NU DE VEERTIENDE NACHT GEKOMEN WAS, DAT WIJ IN DE ADRIATISCHE ZEE OMDREVEN, OMTRENT HET MIDDEN DES NACHTS, VERMOEDDEN DE SCHEEPSLIEDEN, DAT HUN EENIG LAND NADERDE. 28 EN HET DIEPLOOD UITGEWORPEN HEBBENDE, VONDEN ZIJ TWINTIG VADEMEN; EN EEN WEINIG VOORTGEVAREN ZIJNDE, WIERPEN ZIJ WEDEROM HET DIEPLOOD UIT, EN VONDEN VIJFTIEN VADEMEN. 29 EN VREEZENDE, DAT WIJ {R. „ZIJ." } ERGENS OP KLIPPEN ZOUDEN VERVALLEN, WIERPEN ZIJ VIER ANKERS VAN HET ACHTERSCHIP UIT, EN WENSCHTEN, DAT HET DAG WIERD. 30 MAAR TOEN HET SCHEEPSVOLK UIT HET SCHIP ZOCHT TE ONTVLUCHTEN, EN DE BOOT IN DE ZEE NEDERLIET, ONDER VOORWENDSEL ALSOF ZIJ UIT HET VOORSCHIP ANKERS ZOUDEN UITBRENGEN, 31 ZEIDE PAULUS TOT DEN HOOFDMAN EN TOT DE

KRIJGSKNECHTEN: INDIEN DEZEN IN HET SCHIP NIET BLIJVEN, KUNT GIJ NIET BEHOUDEN WORDEN. 32 TOEN KAPTEN DE KRIJGSKNECHTEN DE TOUWEN DER BOOT, EN LIETEN HAAR NAAR BENEDEN VALLEN. 33 EN TOTDAT HET DAG ZOU WORDEN, VERMAANDE PAULUS ALLEN SPIJZE TE NEMEN, ZEGGENDE: HET IS HEDEN DE VEERTIENDE DAG, DAT GIJ AL WACHTENDE ZONDER TE ETEN BLIJFT, EN NIETS HEBT GENOMEN. 34 DAAROM VERMAAN IK U SPIJZE TE NEMEN, WANT DIT DIENT TOT UW BEHOUD; WANT VAN NIEMAND UWER ZAL EEN HAAR VAN HET HOOFD VERLOREN GAAN. {R. „VALLEN." } 35 EN TOEN HIJ DIT GEZEGD EN BROOD GENOMEN HAD, DANKTE HIJ GOD IN ALLER TEGENWOORDIGHEID; EN HET GEBROKEN HEBBENDE, BEGON HIJ TE ETEN. 36 EN ZIJ WERDEN ALLEN GOEDSMOEDS, EN NAMEN OOK ZELVEN SPIJS. 37 WIJ WAREN NU IN HET SCHIP IN ALLES TWEE HONDERD ZES EN ZEVENTIG ZIELEN. 38 EN TOEN ZIJ MET SPIJZE VERZADIGD WAREN, LICHTTEN ZIJ HET SCHIP, WERPENDE HET KOREN UIT IN DE ZEE. 39 EN TOEN HET DAG WERD, HERKENDEN ZIJ HET LAND NIET; MAAR ZIJ BEMERKTEN ZEKEREN INHAM, DIE EEN OEVER HAD, WAARTEGEN ZIJ VOORNAMEN, INDIEN ZIJ KONDEN, HET SCHIP AAN TE ZETTEN. 40 EN DE ANKERS KAPPENDE, LIETEN ZIJ ZE IN DE ZEE, EN MAAKTEN TEVENS DE ROERBANDEN LOS; EN HET RAZEIL NAAR DEN WIND OPHALENDE, HIELDEN ZIJ OP DEN OEVER AAN. 41 EN VERVALLENDE OP EEN PLAATS, DIE DE ZEE AAN BEIDE ZIJDEN HAD, STIETEN ZIJ ER OP MET HET SCHIP; EN HET VOORSCHIP, VASTZITTENDE, BLEEF ONBEWEGELIJK, MAAR HET ACHTERSCHIP BRAK DOOR HET GEWELD DER GOLVEN. 42 DE RAADSLAG NU DEN KRIJGSLIEDEN WAS, DAT ZIJ DE GEVANGENEN ZOUDEN DOODEN, OPDAT NIEMAND ZOU WEGZWEMMEN EN ONTVLIEDEN. 43 MAAR DE HOOFDMAN, WILLENDE PAULUS REDDEN, VERHINDERDE HEN IN HUN VOORNEMEN, EN BEVAL, DAT ZIJ, DIE ZWEMMEN KONDEN, ZICH HET EERST ZOUDEN AFWERPEN, EN AAN LAND GAAN, 44 EN DE OVERIGEN, SOMMIGEN OP PLANKEN, EN SOMMIGEN OP STUKKEN VAN HET SCHIP. EN ALDUS GESCHIEDDE HET, DAT ALLEN BEHOUDEN AAN LAND KWAMEN."

"28:1 ¶ EN NADAT ZIJ GERED WAREN, TOEN VERNAMEN WIJ, {R. „ZIJ." } DAT HET EILAND MALTA HEETTE. 2 EN DE BARBAREN BEWEZEN ONS GEEN GEWONE VRIENDELIJKHEID; WANT EEN VUUR ONTSTOKEN HEBBENDE, NAMEN ZIJ ONS ALLEN IN OM DEN REGEN, DIE BEGON TE VALLEN, EN OM DE KOUDE. 3 EN TOEN PAULUS EEN HOOP RIJZEN BIJEENGERAAPT EN OP HET VUUR GELEGD HAD, KWAM ER EEN ADDER UIT DOOR DE HITTE, EN VATTE ZIJNE HAND. 4 EN TOEN DE BARBAREN HET DIER AAN ZIJNE HAND ZAGEN HANGEN, ZEIDEN ZIJ TOT ELKANDER: DEZE MENSCH IS ZEKER EEN MOORDENAAR, DIEN DE WRAAKGODIN NIET LAAT LEVEN, NADAT HIJ UIT DE ZEE GERED IS. 5 MAAR HIJ SCHUDDE HET

dier af in het vuur, en leed niets kwaads. 6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of eensklaps dood nedervallen. Maar toen zij lang gewacht hadden, en zagen, dat hem geen ongemak overkwam, veranderden zij van meening, en zeiden dat hij een god was. 7 In den omtrek dier plaats nu had de voornaamste van het eiland, met name Publius, een landgoed, welke ons ontving en drie dagen vriendelijk herbergde. 8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, aan koorts en rooden loop lijdende, te bed lag; tot wien Paulus inging, en toen hij gebeden had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond. 9 En toen dit {R. „Toen dit dan." } geschied was, kwamen tot hem ook de anderen op het eiland, die krankheden hadden, en werden genezen; 10 die ons ook eerden met vele eerbewijzingen, en toen wij vertrekken zouden, voorzagen zij ons van het noodige."

"11 ¶ En na drie maanden voeren wij af in een alexandrijnsch schip, dat op het eiland overwinterd had, hebbende tot teeken Castor en Pollux. 12 En te Syracüse aangekomen zijnde, bleven wij daar drie dagen, 13 vanwaar wij omvoeren, en kwamen te Rhégium; en toen na één dag de wind zuid werd, kwam en wij den tweeden dag te Putéoli, 14 waar wij broeders vonden, en gebeden werden zeven dagen bij hen te blijven; en zoo gingen wij naar Rome. 15 En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons te gemoet tot Appiusmarkt, en Drie-Tabernen; en Paulus, hen ziende, dankte God en vatte moed. 16 Toen wij nu te Rome gekomen waren, leverde de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers, maar {De woorden, tusschen komen in vele handschriften niet voor.} aan Paulus werd vergund op zichzelven te wonen met den krijgsknecht, die hem bewaakte."

"17 ¶ En het geschiedde na drie dagen, dat hij {R. „Paulus." } samenriep hen, die de voornaamsten der Joden waren; en toen zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders! ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gebruiken, ben uit Jeruzalem als gevangene overgeleverd in de handen der Romeinen; 18 en toen die mij verhoord hadden, wilden zij mij loslaten, omdat er geen schuld des doods in mij was. 19 Maar toen de Joden tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den keizer te beroepen; niet, alsof ik iets had om mijn volk te beschuldigen. 20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om u te zien en toe te spreken; want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen. 21 En zij zeiden tot hem: Wij hebben

NOCH BRIEVEN AANGAANDE U VAN JUDÉA ONTVANGEN, NOCH IEMAND VAN DE BROEDERS, HIER GEKOMEN, HEEFT VAN U IETS KWAADS GEBOODSCHAPT OF GESPROKEN. 22 DOCH WIJ WENSCHEN VAN U TE HOOREN, WAT UW GEVOELEN IS; WANT WAT DEZE SEKTE AANGAAT, ONS IS BEKEND, DAT ZIJ OVERAL WORDT TEGENGESPROKEN."

"23 ¶ EN NADAT ZIJ HEM EEN DAG BEPAALD HADDEN, KWAMEN ER VELEN TOT HEM IN ZIJN VERBLIJF, AAN WIE HIJ HET KONINKRIJK GODS UITLEGDE EN BETUIGDE; EN HIJ POOGDE HEN TE OVERTUIGEN {R. V. B. „VAN DE DINGEN." } AANGAANDE JEZUS, ZOOWEL UIT DE WET VAN MOZES ALS UIT DE PROFETEN, VAN DES MORGENS VROEG TOT DEN AVOND TOE. 24 EN SOMMIGEN WERDEN OVERTUIGD VAN HETGEEN GEZEGD WERD, MAAR SOMMIGEN GELOOFDEN NIET. 25 EN ONDER ELKANDER ONEENS ZIJNDE, SCHEIDDEN ZIJ, NADAT PAULUS DIT ÉÉNE WOORD GEZEGD HAD: WEL HEEFT DE HEILIGE GEEST GESPROKEN DOOR JESAJA, DEN PROFEET, TOT ONZE VADEREN, 26 ZEGGENDE: „GA TOT DIT VOLK, EN ZEG: MET HET GEHOOR ZULT GIJ HOOREN, EN GEENSZINS VERSTAAN; EN ZIENDE ZULT GIJ ZIEN, EN GEENSZINS BEMERKEN. 27 WANT HET HART DEZES VOLKS IS VET GEWORDEN, EN MET DE OOREN HEBBEN ZIJ BEZWAARLIJK GEHOORD, EN HUNNE OOGEN HEBBEN ZIJ TOEGEDAAN; OPDAT ZIJ NIET TE EENIGER TIJD MET DE OOGEN ZOUDEN ZIEN, EN MET DE OOREN HOOREN, EN MET HET HART VERSTAAN, EN ZICH BEKEEREN, EN IK HEN GENEZE." {JES. 6:9, 10.} 28 HET ZIJ U DAN BEKEND, DAT DIT {R. „HET." } HEIL GODS TOT DE VOLKEN GEZONDEN IS; DIE ZULLEN HET OOK HOOREN. 29 EN TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD, GINGEN DE JODEN WEG, VEEL REDETWIST HEBBENDE ONDER ELKANDER. {VELEN LATEN DIT VERS WEG. }"

"30 ¶ EN HIJ {R. „PAULUS." } BLEEF TWEE GEHEELE JAREN IN ZIJNE EIGENE GEHUURDE WONING; EN ONTVING ALLEN, DIE TOT HEM KWAMEN, 31 PREDIKENDE HET KONINKRIJK GODS, EN LEERENDE AANGAANDE DEN HEER JEZUS CHRISTUS MET ALLE VRIJMOEDIGHEID, ONGEHINDERD."

ROMEINEN 1

"1:1 ¶ Paulus, slaaf van Jezus Christus, geroepen apostel, afgezonderd tot het evangelie van God, 2 het welk Hij te voren beloofd had door zijne profeten in heilige schriften, {Niet „in de heilige schriften"; het is geheel in het algemeen, daar de Apostel aan Christenen uit de heidenen schrijft.} 3 aangaande zijnen Zoon, die geworden is uit het zaad van David naar het vleesch, 4 Die verklaard is als Gods Zoon in kracht, naar den Geest {Zie over het onderscheid tusschen Geest en geest de voorrede.} der heiligheid, door de opstanding der dooden, Jezus Christus, onzen Heer, 5 door wien wij genade en het apostelschap ontvangen hebben, voor zijnen naam, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de volken, 6 onder welke ook gij zijt, geroepenen van Jezus Christus; 7 aan al de geliefden Gods, die te Rome zijn, geroepene heiligen: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus!"

"8 ¶ Allereerst dank ik mijnen God door Jezus Christus voor u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de geheele wereld. 9 Want God is mijn getuige, wien ik dien in mijnen geest, in het evangelie zijns Zoons, hoe ik zonder ophouden uwer gedenk, 10 altijd in mijne gebeden biddende, of ik eindelijk eens, door den wil van God, het geluk mocht smaken, van tot u te komen. 11 Want ik ben verlangend u te zien, opdat ik u eenige geestelijke genadegave mededeele, om u te versterken; 12 dat is, om mede vertroost te worden onder u door het onderling geloof, zoo het uwe als het mijne. 13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders! dat ik dikwijls voorgenomen heb tot u te komen, (en tot nu toe verhinderd ben) opdat ik ook onder u eenige vrucht mocht hebben, evenals ook onder de andere volken. 14 Beiden Grieken en barbaren, beiden wijzen en onverstandigen, ben ik een schuldenaar. 15 Zoo ben ik dan, wat mij betreft, bereidwillig om ook aan u, die te Rome zijt, het evangelie te verkondigen."

"16 ¶ Want ik schaam mij des evangelies {R. v. b. „van Christus."} niet; want het is Gods kracht tot behoudenis voor een iegelijk, die gelooft, eerst voor den Jood en ook voor den Griek. 17 Want gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit {Of „op grond van."} geloof tot geloof, gelijk geschreven staat: „Maar de rechtvaardige zal uit {Of „op grond van."} geloof leven." {Hab 2:4.} 18 Want toorn van God wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der menschen, die de waarheid bezitten in ongerechtigheid;"

ROMEINEN 1 EN 2

"19 ¶ OMDAT HETGEEN VAN GOD TE KENNEN IS ONDER HEN OPENBAAR IS; WANT GOD HEEFT HET HUN GEOPENBAARD, 20 WANT VAN DE SCHEPPING DER WERELD AF WORDEN ZIJNE ONZIENLIJKE DINGEN, BEIDE ZIJNE EEUWIGE KRACHT EN GODDELIJKHEID, {ER STAAT HIER ΘΕΙΟΤΗΣ GODDELIJKHEID, EN NIET, GELIJK IN KOL. 2:9, ΘΕΟΤΗΣ, GODHEID.} UIT ZIJNE WERKEN GEKEND EN DOORZIEN, OPDAT ZIJ NIET TE VERONTSCHULDIGEN ZOUDEN ZIJN. 21 OMDAT ZIJ, GOD KENNENDE, HEM ALS GOD NIET HEBBEN VERHEERLIJKT OF GEDANKT, MAAR ZIJN IJDEL GEWORDEN IN HUNNE OVERLEGGINGEN, EN HUN ONVERSTANDIG HART IS VERDUISTERD GEWORDEN; 22 ZICH UITGEVENDE VOOR WIJZEN, ZIJN ZIJ DWAAS GEWORDEN, 23 EN HEBBEN DE HEERLIJKHEID DES ONVERDERFELIJKEN GODS VERANDERD IN DE GELIJKENIS EENS BEELDS VAN EEN VERDERFELIJK MENSCH EN VAN VOGELEN EN VAN VIERVOETIGE EN KRUIPENDE DIEREN. 24 DAAROM HEEFT GOD HEN OOK, IN DE BEGEERLIJKHEDEN HUNNER HARTEN, OVERGEGEVEN AAN ONREINHEID, OM HUNNE LICHAMEN ONDER ELKANDER TE ONTEEREN; 25 DIE DE WAARHEID GODS VERANDERD HEBBEN IN DE LEUGEN, EN HET SCHEPSEL GEËERD EN GEDIEND HEBBEN BOVEN DEN SCHEPPER, DIE GEZEGEND IS TOT IN EEUWIGHEID! AMEN. 26 DAAROM HEEFT GOD HEN OVERGEGEVEN AAN ONTEERENDE LUSTEN; WANT HUNNE VROUWEN HEBBEN HET NATUURLIJK GEBRUIK VERANDERD IN EEN TEGENNATUURLIJK; 27 EN DESGELIJKS OOK DE MANNEN, HET NATUURLIJK GEBRUIK DER VROUW NALATENDE, ZIJN IN HUNNEN LUST ONTBRAND TEGEN ELKANDER, MANNEN MET MANNEN SCHANDELIJKHEID BEDRIJVENDE, EN DE DAARBIJ BEHOORENDE VERGELDING HUNNER DWALING IN ZICHZELVEN ONTVANGENDE. 28 EN GELIJK HET HUN NIET GOED DACHT, GOD IN ERKENTENIS TE HOUDEN, ZOO HEEFT GOD HEN OVERGEGEVEN AAN EEN VERKEERDEN ZIN, OM TE DOEN DINGEN, DIE NIET BETAMEN; 29 VERVULD VAN ALLE ONGERECHTIGHEID, {R. V. B. „HOERERIJ."} BOOSHEID, GIERIGHEID, SLECHTHEID; VOL NIJD, MOORD, TWIST, LIST, KWAADAARDIGHEID; 30 OORBLAZERS, KWAADSPREKERS, HATELIJK VOOR GOD, SMADERS, HOOGMOEDIGEN, GROOTSPREKERS, UITVINDERS VAN BOOZE DINGEN, DEN OUDEREN ONGEHOORZAAM, 31 VERSTANDELOOZEN, TROUWELOOZEN, ZONDER NATUURLIJKE LIEFDE, {R. V. B. „ONVERZOENLIJKEN."} ONBARMHARTIGEN, 32 DIE, HOEWEL ZIJ HET RECHTVAARDIG OORDEEL GODS KENNEN, DAT ZIJ, DIE ZULKE DINGEN DOEN, DES DOODSWAARDIG ZIJN, ZE NIET ALLEEN DOEN, MAAR OOK EEN WELGEVALLEN HEBBEN AAN HEN, DIE ZE DOEN."

"2:1 ¶ DAAROM ZIJT GIJ NIET TE VERONTSCHULDIGEN, O MENSCH! WIE GIJ ZIJT, DIE OORDEELT; WANT WAARIN GIJ EEN ANDER OORDEELT, VEROORDEELT GIJ UZELVEN; WANT GIJ, DIE OORDEELT, DOET DEZELFDE DINGEN. 2 EN WIJ WETEN, DAT HET OORDEEL GODS NAAR WAARHEID IS OVER HEN, DIE ZULKE

DINGEN DOEN. 3 EN DENKT GIJ DIT, O MENSCH DIE HEN OORDEELT, WELKE ZULKE DINGEN DOEN, EN HETZELFDE DOET, DAT GIJ HET OORDEEL GODS ZULT ONTVLIEDEN? 4 OF VERACHT GIJ DEN RIJKDOM ZIJNER GOEDERTIERENHEID EN VERDRAAGZAAMHEID EN LANKMOEDIGHEID, NIET WETENDE, DAT DE GOEDERTIERENHEID GODS U TOT BEKEERING LEIDT? 5 DOCH NAAR UWE HARDHEID EN UW ONBEKEERLIJK HART HOOPT GIJ VOOR UZELVEN TOORN OP IN DEN DAG DES TOORNS EN DER OPENBARING VAN HET RECHTVAARDIG OORDEEL GODS, 6 DIE EEN IEGELIJK VERGELDEN ZAL NAAR ZIJNE WERKEN: 7 HUN, DIE, MET VOLHARDING IN GOEDE WERKEN, HEERLIJKHEID EN EER EN ONVERDERFELIJKHEID {NIET ONSTERFELIJKHEID; DE OPSTANDING OF DE VERANDERING DES LICHAAMS IS HETGEEN GEZOCHT WORDT, EN MAAKT DAAROM EEN DEEL UIT VAN DE CHRISTELIJKE WAARHEID.} ZOEKEN HET EEUWIG LEVEN; 8 DOCH HUN, DIE TWISTGIERIG EN DER WAARHEID ONGEHOORZAAM, DOCH DER ONGERECHTIGHEID GEHOORZAAM ZIJN TOORN EN GRAMSCHAP. {R. „GRAMSCHAP EN TOORN."} 9 VERDRUKKING EN BENAUWDHEID OVER ELKE ZIEL EENS MENSCHEN, DIE HET KWADE WERKT, EERST VAN DEN JOOD, EN OOK VAN DEN GRIEK; 10 MAAR HEERLIJKHEID EN EER EN VREDE VOOR EEN IEGELIJK, DIE HET GOEDE WERKT, EERST VOOR DEN JOOD, EN OOK VOOR DEN GRIEK; 11 WANT ER IS GEEN AANNEMING DES PERSOONS BIJ GOD. 12 WANT ZOO VELEN ZONDER WET GEZONDIGD HEBBEN, ZULLEN OOK ZONDER WET VERLOREN GAAN; EN ZOOVELEN ONDER DE WET GEZONDIGD HEBBEN, ZULLEN DOOR DE WET GEOORDEELD WORDEN, 13 (WANT NIET DE HOORDERS DER WET ZIJN RECHTVAARDIG VOOR GOD, MAAR DE DADERS DER WET ZULLEN GERECHTVAARDIGD WORDEN; 14 WANT WANNEER DE VOLKEN, DIE GEEN WET HEBBEN, VAN NATURE DE DINGEN DER WET DOEN, ZOO ZIJN DEZEN, DIE GEEN WET HEBBEN, ZICHZELVEN EEN WET, 15 ALS DIE TOONEN HET WERK DER WET, GESCHREVEN IN HUNNE HARTEN, HUN GEWETEN MEDEGETUIGENDE, EN HUNNE GEDACHTEN ONDER ELKANDER BESCHULDIGENDE, OF OOK ONTSCHULDIGENDE;) 16 IN DEN DAG, WANNEER GOD HET VERBORGENE DER MENSCHEN ZAL OORDEELEN DOOR JEZUS CHRISTUS, NAAR MIJN EVANGELIE."

"17 ¶ INDIEN GIJ NU EEN JOOD GENOEMD WORDT, {R. „ZIE, GIJ WORDT EEN JOOD GENOEMD."} EN OP DE WET STEUNT, EN IN GOD ROEMT, 18 EN ZIJNEN WIL KENT, EN HETGEEN BETER IS WEET TE ONDERSCHEIDEN, OMDAT GIJ UIT DE WET ONDERWEZEN ZIJT, 19 EN GIJ U INBEELDT, EEN LEIDSMAN TE ZIJN VAN BLINDEN, EEN LICHT VAN HEN, DIE IN DUISTERNIS ZIJN, 20 EEN TUCHTMEESTER VAN ONWIJZEN, EEN LEERMEESTER VAN ONMONDIGEN, HEBBENDE DE GEDAANTE DER KENNIS EN DER WAARHEID IN DE WET, 21 GIJ DAN, DIE EEN ANDER LEERT, LEERT GIJ UZELVEN NIET? DIE PREDIKT, DAT MEN NIET STELEN ZAL, STEELT GIJ? 22 DIE ZEGT, DAT MEN GEEN OVERSPEL ZAL DOEN, DOET GIJ OVERSPEL? DIE DE

AFGODEN VERFOEIT, PLEEGT GIJ TEMPELROOF? 23 DIE IN DE WET ROEMT, ONTEERT GIJ GOD DOOR DE OVERTREDING DER WET? 24 WANT OM UWENTWIL WORDT DE NAAM VAN GOD ONDER DE VOLKEN GELASTERD, GELIJK GESCHREVEN STAAT. {ZIE EZECH. 36:20, 22 EN 23.} 25 WANT BESNIJDENIS IS WEL NUTTIG, ZOO GIJ DE WET DOET, MAAR INDIEN GIJ EEN OVERTREDER DER WET ZIJT, ZOO IS UWE BESNIJDENIS VOORHUID GEWORDEN. 26 INDIEN DAN DE VOORHUID DE RECHTEN DER WET BEWAART, ZAL NIET ZIJNE VOORHUID VOOR BESNIJDENIS WORDEN GEREKEND, 27 EN ZAL DE VOORHUID VAN NATUUR, ALS ZIJ DE WET VOLBRENGT, U NIET OORDEELEN, DIE, MET LETTER EN BESNIJDENIS, EEN OVERTREDER DER WET ZIJT? 28 WANT NIET HIJ IS EEN JOOD, DIE HET IN 'T OPENBAAR IS, EN NIET DEZE IS DE BESNIJDENIS, DIE HET IN 'T OPENBAAR IN HET VLEESCH IS; 29 MAAR HIJ IS EEN JOOD, DIE HET IN 'T VERBORGEN IS, EN DÀT IS BESNIJDENIS: DIE DES HARTEN, IN DEN GEEST, NIET IN DE LETTER; WIENS LOF NIET IS UIT MENSCHEN, MAAR UIT GOD."

"3:1 ¶ WAT IS DAN HET VOORRECHT VAN DEN JOOD? OF WAT IS HET NUT DER BESNIJDENIS? 2 VEEL, IN ALLEN DEELE; EN WEL VOOREERST, DAT HUN DE WOORDEN GODS ZIJN TOEVERTROUWD. 3 WAT DAN? INDIEN SOMMIGEN ONGELOOVIG ZIJN GEWEEST, ZAL HUN ONGELOOF GODS GETROUWHEID TE NIET DOEN? DAT ZIJ VERRE! 4 MAAR GOD ZIJ WAARACHTIG, EN IEDER MENSCH LEUGENACHTIG, GELIJK GESCHREVEN STAAT: „OPDAT GIJ GERECHTVAARDIGD WORDT IN UWE WOORDEN, EN OVERWINT, WANNEER GIJ GEOORDEELD WORDT." {PS. 51:6.} 5 INDIEN NU ONZE ONGERECHTIGHEID GODS GERECHTIGHEID BEVESTIGT, WAT ZULLEN WIJ ZEGGEN? IS GOD ONRECHTVAARDIG, ALS HIJ TOORN OVER ONS BRENGT? IK SPREEK NAAR DEN MENSCH. 6 DAT ZIJ VERRE! HOE ZAL GOD ANDERS DE WERELD OORDEELEN? 7 WANT INDIEN DE WAARHEID GODS DOOR MIJNE LEUGEN OVERVLOEDIGER IS GEWORDEN TOT ZIJNE HEERLIJKHEID, WAAROM WORD IK OOK NOG ALS ZONDAAR GEOORDEELD? 8 EN NIET, GELIJK WIJ GELASTERD WORDEN, EN GELIJK SOMMIGEN BEWEREN, DAT WIJ ZEGGEN: LAAT ONS HET KWADE DOEN, OPDAT HET GOEDE KOME? WIER OORDEEL RECHTVAARDIG IS. 9 WAT DAN? ZIJN WIJ UITNEMENDER? GANSCHELIJK NIET; WANT WIJ HEBBEN TE VOREN BESCHULDIGD, ZOOWEL JODEN ALS GRIEKEN, DAT ZIJ ALLEN ONDER DE ZONDE ZIJN. 10 GELIJK GESCHREVEN STAAT: „ER IS GEEN RECHTVAARDIGE, OOK NIET ÉÉN; 11 ER IS NIEMAND, DIE VERSTANDIG IS; ER IS NIEMAND, DIE GOD ZOEKT. 12 ALLEN ZIJN ZIJ AFGEWEKEN, TE ZAMEN ZIJN ZIJ ONNUT GEWORDEN; ER IS NIEMAND, DIE GOED DOET, ER IS NIET TOT ÉÉN TOE." {PS. 14:1 — 3.} 13 „HUNNE KEEL IS EEN GEOPEND GRAF; MET HUNNE TONGEN PLEGEN ZIJ BEDROG"; {PS. 5:9.} „SLANGENVENIJN IS ONDER HUNNE LIPPEN"; {PS.

140:3.} 14 „HUN MOND IS VOL VERVLOEKING EN BITTERHEID"; {PS. 10:7.} 15 „HUNNE VOETEN ZIJN SNEL OM BLOED TE VERGIETEN; 16 VERNIELING EN ELLENDE IS IN HUNNE WEGEN; 17 EN DEN WEG DES VREDES HEBBEN ZIJ NIET GEKEND"; {JES. 59:7, 8.} 18 „ER IS GEEN VREEZE GODS VOOR HUNNE OOGEN." {PS. 36:1.}"

"19 ¶ WIJ WETEN NU, DAT AL WAT DE WET ZEGT, ZIJ DAT ZEGT TOT HEN, DIE ONDER DE WET ZIJN, OPDAT ALLE MOND GESTOPT WORDE, EN DE GEHEELE WERELD VERDOEMELIJK ZIJ VOOR GOD. 20 DAAROM ZAL UIT {OF „OP GROND VAN." } DE WERKEN DER WET GEEN VLEESCH VOOR HEM GERECHTVAARDIGD WORDEN; WANT DOOR DE WET IS DE KENNIS DER ZONDE. 21 MAAR NU IS, ZONDER WET, DE GERECHTIGHEID VAN GOD GEOPENBAARD GEWORDEN, HEBBENDE GETUIGENIS VAN DE WET EN DE PROFETEN, 22 NAMELIJK, DE GERECHTIGHEID VAN GOD, DOOR HET GELOOF IN JEZUS CHRISTUS, TOT ALLEN EN OVER ALLEN, DIE GELOOVEN; WANT ER IS GEEN ONDERSCHEID; 23 WANT ALLEN HEBBEN GEZONDIGD, EN DERVEN DE HEERLIJKHEID GODS, 24 EN WORDEN OM NIET GERECHTVAARDIGD, DOOR ZIJNE GENADE, DOOR DE VERLOSSING, DIE IN CHRISTUS JEZUS IS, 25 DIEN GOD HEEFT GESTELD TOT EEN GENADE TROON, DOOR HET GELOOF IN ZIJN BLOED, TOT BETOONING ZIJNER GERECHTIGHEID WEGENS HET VOORBIJ LATEN GAAN VAN DE ZONDEN, DIE TE VOREN GESCHIED ZIJN ONDER DE VERDRAAGZAAMHEID GODS; 26 TOT BETOONING ZIJNER GERECHTIGHEID IN DEN TEGENWOORDIGEN TIJD, OPDAT HIJ RECHTVAARDIG ZIJ, EN HEM RECHTVAARDIGE, DIE UIT HET GELOOF IN JEZUS IS. 27 WAAR IS DAN DE ROEM? HIJ IS UITGESLOTEN. DOOR WELKE WET? DER WERKEN? NEEN, MAAR DOOR DE WET DES GELOOFS. 28 WANT WIJ BESLUITEN, {R. „WIJ BESLUITEN DAN." } DAT DE MENSCH GERECHTVAARDIGD WORDT DOOR GELOOF, ZONDER DE WERKEN DER WET. 29 IS GOD DE GOD DER JODEN ALLEEN? NIET OOK DER VOLKEN? JA, OOK DER VOLKEN; 30 NAARDIEN ER EEN EENIG GOD IS, DIE DE BESNIJDENIS RECHTVAARDIGEN ZAL UIT {OF „OP GROND VAN." } GELOOF, EN DE VOORHUID DOOR HET GELOOF. 31 DOEN WIJ DAN DE WET TE NIET DOOR HET GELOOF? DAT ZIJ VERRE! MAAR WIJ BEVESTIGEN DE WET."

"4:1 ¶ WAT ZULLEN WIJ DAN ZEGGEN, DAT ABRAHAM, ONZE VADER, {V. L. „VOORVADER." } VERKREGEN HEEFT NAAR HET VLEESCH? 2 WANT INDIEN ABRAHAM UIT {OF „OP GROND VAN." } WERKEN GERECHTVAARDIGD IS, ZOO HEEFT HIJ ROEM, MAAR NIET VOOR GOD. 3 WANT WAT ZEGT DE SCHRIFT? „EN ABRAHAM GELOOFDE GOD, EN HET WERD HEM TOT GERECHTIGHEID GEREKEND." {GEN. 15:6.} 4 HEM NU, DIE WERKT, WORDT HET LOON NIET TOEGEREKEND NAAR GENADE, MAAR NAAR SCHULD. 5 DOCH HEM, DIE NIET WERKT, MAAR GELOOFT IN HEM, DIE DEN GODDELOOZE RECHTVAARDIGT, WORDT ZIJN GELOOF GEREKEND

TOT GERECHTIGHEID. 6 GELIJK OOK DAVID DE GELUKZALIGHEID UITSPREEKT VAN DEN MENSCH, WIEN GOD GERECHTIGHEID TOEREKENT ZONDER WERKEN: 7 „WELGELUKZALIG ZIJ, WIER ONGERECHTIGHEDEN {LETT. „WETTELOOSHEDEN." } VERGEVEN, EN WIER ZONDEN BEDEKT ZIJN! 8 "WELGELUKZALIG DE MAN, WIEN DE HEER DE ZONDE {V. L. „WIENS ZONDE DE HEER." } NIET TOEREKENT!" {PS. 32:1, 2. }"

"9 ¶ DEZE GELUKZALIGHEID NU, BETREFT ZIJ DE BESNIJDENIS, OF OOK DE VOORHUID? "WANT WIJ ZEGGEN, DAT AAN ABRAHAM HET GELOOF TOT GERECHTIGHEID GEREKEND IS. 10 HOE WERD HET HEM DAN TOEGEREKEND? TOEN HIJ IN DE BESNIJDENIS WAS OF IN DE VOORHUID? NIET IN DE BESNIJDENIS, MAAR IN DE VOORHUID. 11 EN HIJ ONTVING HET TEEKEN DER BESNIJDENIS ALS ZEGEL DER GERECHTIGHEID DES GELOOFS, HETWELK HIJ HAD IN DE VOORHUID, OPDAT HIJ DE VADER ZOU ZIJN VAN ALLEN, DIE, IN DE VOORHUID ZIJNDE, GELOOVEN, OPDAT OOK {V. L. W. „OOK." } HUN DE GERECHTIGHEID ZOU WORDEN TOEGEREKEND; 12 EN DE VADER DER BESNIJDENIS, NIET ALLEEN VOOR HEN, DIE UIT DE BESNIJDENIS ZIJN, MAAR OOK VOOR HEN, DIE WANDELEN IN DE VOETSTAPPEN VAN HET GELOOF, DAT ONZE VADER ABRAHAM, IN DE VOORHUID ZIJNDE, HAD. 13 WANT NIET DOOR DE WET GEWERD AAN ABRAHAM OF AAN ZIJN ZAAD DE BELOFTE, DAT HIJ ERFGENAAM DER WERELD ZOU ZIJN, MAAR DOOR DE GERECHTIGHEID DES GELOOFS. 14 WANT INDIEN ZIJ, DIE UIT DE WET ZIJN, ERFGENAMEN ZIJN, DAN IS HET GELOOF IJDEL GEMAAKT, EN DE BELOFTE TE NIET GEDAAN. 15 WANT DE WET WERKT TOORN, MAAR {R. „WANT." } WAAR GEEN WET IS, DAAR IS OOK GEEN OVERTREDING. 16 DAAROM IS HET UIT GELOOF, {OF „OP GROND VAN GELOOF." } OPDAT HET NAAR GENADE ZIJ, TEN EINDE DE BELOFTE VAST ZIJ VOOR HET GANSCHE ZAAD, NIET ALLEEN DAT UIT DE WET IS, MAAR OOK DAT UIT HET GELOOF VAN ABRAHAM IS, DIE EEN VADER IS VAN ONS ALLEN,"

"17 ¶ (GELIJK GESCHREVEN STAAT: „IK HEB U TOT EEN VADER VAN VELE VOLKEN GESTELD".) {GEN. 17:5. } VOOR DIEN GOD, IN WIEN HIJ GELOOFDE, DIE DE DOODEN LEVEND MAAKT, EN ROEPT DE DINGEN, DIE NIET ZIJN, ALSOF ZIJ WAREN; 18 DIE TEGEN HOOP MET HOOP GELOOFD HEEFT, DAT HIJ EEN VADER VAN VELE VOLKEN ZOU WORDEN, VOLGENS HETGEEN GEZEGD WAS: „ZÓÓ ZAL UW ZAAD ZIJN." {GEN. 15:5. } 19 EN NIET ZWAK IN HET GELOOF, LETTE HIJ NIET {V. L. W. „NIET." } OP ZIJN EIGEN REEDS VERSTORVEN LICHAAM, ZIJNDE OMTRENT HONDERD JAAR OUD, NOCH OP HET VERSTORVEN ZIJN VAN SARA'S MOEDERSCHOOT; 20 EN HIJ TWIJFELDE NIET AAN DE BELOFTE GODS DOOR ONGELOOF, MAAR WERD GESTERKT IN {OF „DOOR." DE ZIN IS: ABRAHAM HAD DOOR HET GELOOF KRACHT OM NIET TE TWIJFELEN. } HET GELOOF, GEVENDE GOD DE EER, 21 EN TEN VOLLE VERZEKERD, DAT HETGEEN HIJ BELOOFD HEEFT, HIJ

ROMEINEN 4 EN 51

OOK MACHTIG IS TE DOEN. 22 DAAROM IS HET HEM OOK TOT GERECHTIGHEID GEREKEND."

"23 ¶ HET IS ECHTER NIET ALLEEN OM ZIJNENTWIL GESCHREVEN, DAT HET HEM TOEGEREKEND WERD, 24 MAAR OOK OM ONZENTWIL, WIEN HET ZAL TOEGEREKEND WORDEN, ONS, DIE GELOOVEN IN HEM, DIE JEZUS, ONZEN HEER, UIT DE DOODEN HEEFT OPGEWEKT, 25 WELKE OVERGELEVERD IS OM ONZE ZONDEN EN OPGEWEKT OM ONZE RECHTVAARDIGING."

"5:1 ¶ WIJ DAN, GERECHTVAARDIGD ZIJNDE UIT {OF „OP GROND VAN." } GELOOF, HEBBEN VREDE MET {OF „TEN OPZICHTE VAN." } GOD DOOR ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, 2 DOOR WIEN WIJ OOK DEN TOEGANG VERKREGEN HEBBEN, DOOR HET GELOOF, TOT DEZE GENADE, WAARIN WIJ STAAN, EN ROEMEN IN DE HOOP DER HEERLIJKHEID GODS. 3 EN NIET ALLEEN DIT, MAAR WIJ ROEMEN OOK IN DE VERDRUKKINGEN, WETENDE, DAT DE VERDRUKKING VOLHARDING WERKT, 4 EN DE VOLHARDING BEVINDING, {OF „BEPROEFDHEID." } EN DE BEVINDING HOOP; 5 EN DE HOOP BESCHAAMT NIET, OMDAT DE LIEFDE GODS IN ONZE HARTEN UITGESTORT IS DOOR DEN HEILIGEN GEEST, DIE ONS GEGEVEN IS."

"6 ¶ WANT CHRISTUS, TOEN WIJ NOG KRACHTELOOS WAREN, IS TER RECHTER TIJD VOOR GODDELOOZEN GESTORVEN. 7 WANT NAUWELIJKS ZAL IEMAND VOOR EEN RECHTVAARDIGE STERVEN; WANT VOOR DEN GOEDE ZAL MISSCHIEN IEMAND OP ZICH NEMEN TE STERVEN. 8 MAAR GOD BEVESTIGT ZIJNE LIEFDE JEGENS ONS HIERIN, DAT CHRISTUS VOOR ONS GESTORVEN IS, TOEN WIJ NOG ZONDAARS WAREN. 9 VEELMEER DAN, ZIJNDE NU GERECHTVAARDIGD DOOR {OF „BEPROEFDHEID." } ZIJN BLOED, ZULLEN WIJ DOOR HEM BEHOUDEN WORDEN VAN DEN TOORN. 10 WANT INDIEN WIJ, VIJANDEN ZIJNDE, MET GOD VERZOEND ZIJN GEWORDEN DOOR DEN DOOD ZIJNS ZOONS, VEELMEER ZULLEN WIJ, VERZOEND ZIJNDE, BEHOUDEN WORDEN DOOR {OF „BEPROEFDHEID." } ZIJN LEVEN. 11 EN NIET ALLEEN DIT, MAAR WIJ ROEMEN OOK IN GOD DOOR ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, DOOR WIEN WIJ NU DE VERZOENING ONTVANGEN HEBBEN. 12 {DE BRIEF VERDEELT ZICH HIER, WAT DE LEER BETREFT, IN TWEE DEELEN: TOT VS. 11 IS GEHANDELD OVER DE „ZONDEN"; VAN HIER AF IS ER SPRAAK VAN DE „ZONDE." } DAAROM, GELIJK DOOR ÉÉNEN MENSCH DE ZONDE IN DE WERELD IS GEKOMEN, EN DOOR DE ZONDE DE DOOD, EN ALDUS DE DOOD TOT ALLE MENSCHEN IS DOORGEGAAN, OMDAT ALLEN GEZONDIGD HEBBEN … ; 13 (WANT TOT AAN DE WET WAS DE ZONDE IN DE WERELD, MAAR DE ZONDE WORDT NIET TOEGEREKEND, ALS ER GEEN WET IS; 14 DOCH DE DOOD HEEFT GEHEERSCHT VAN ADAM TOT MOZES, OOK OVER HEN, DIE NIET GEZONDIGD HADDEN IN DE GELIJKHEID DER OVERTREDING VAN ADAM, WELKE EEN VOORBEELD IS VAN HEM,

DIE KOMEN ZOU. 15 DOCH IS NIET, GELIJK DE MISDAAD, ALZOO OOK DE GENADEGIFT? WANT INDIEN DOOR DE MISDAAD VAN ÉÉNEN DE VELEN GESTORVEN ZIJN, VEELMEER IS DE GENADE GODS EN DE GAVE IN GENADE, DIE DAAR IS DOOR ÉÉNEN MENSCH, JEZUS CHRISTUS, OVERVLOEDIG GEWEEST OVER DE VELEN. 16 EN IS NIET GELIJK DOOR ÉÉNEN, DIE GEZONDIGD HEEFT, ALZOO OOK DE GIFT? WANT HET OORDEEL WAS UIT ÉÉNE DAAD TOT VERDOEMENIS, MAAR DE GENADEGIFT IS UIT VELE MISDADEN TOT RECHTVAARDIGING. 17 WANT INDIEN DOOR DE MISDAAD VAN ÉÉNEN DE DOOD GEHEERSCHT HEEFT DOOR DIEN ÉÉNEN, VEELMEER ZULLEN ZIJ, DIE DEN OVERVLOED DER GENADE EN DER GAVE DER GERECHTIGHEID ONTVANGEN, IN HET LEVEN HEERSCHEN DOOR DEN ÉÉNEN, JEZUS CHRISTUS.) 18 ZOO DAN, GELIJK DOOR ÉÉNE MISDAAD DE GEVOLGEN DAARVAN ZICH UITSTREKKEN TOT ALLE MENSCHEN TER VERDOEMENIS, ZOO OOK DOOR ÉÉNE GERECHTIGHEID STREKKEN DE GEVOLGEN DAARVAN ZICH UIT TOT ALLE MENSCHEN TER RECHTVAARDIGING DES LEVENS. 19 WANT GELIJK DOOR DE ONGEHOORZAAMHEID VAN DEN ÉÉNEN MENSCH DE VELEN TOT ZONDAARS GESTELD ZIJN, ZOO ZULLEN OOK DOOR DE GEHOORZAAMHEID VAN DEN ÉÉNEN DE VELEN TOT RECHTVAARDIGEN GESTELD WORDEN. 20 MAAR DE WET IS DAARBIJ GEKOMEN, OPDAT DE MISDAAD TE MEERDER ZOU WORDEN; EN WAAR DE ZONDE TE MEERDER WERD, DAAR IS DE GENADE MEER DAN OVERVLOEDIG GEWORDEN; 21 OPDAT, GELIJK DE ZONDE GEHEERSCHT HEEFT DOOR {OF „IN" D. I. „IN DE KRACHT VAN." } DEN DOOD, ZOO OOK DE GENADE ZOU HEERSCHEN DOOR GERECHTIGHEID TOT HET EEUWIGE LEVEN, DOOR JEZUS CHRISTUS, ONZEN HEER."

"6:1 ¶ WAT ZULLEN WIJ DAN ZEGGEN? ZOUDEN WIJ {R. „ZULLEN WIJ." } IN DE ZONDE BLIJVEN, OPDAT DE GENADE TE MEERDER WORDE? 2 DAT ZIJ VERRE! WIJ, DIE DER ZONDE GESTORVEN ZIJN, HOE ZULLEN WIJ NOG DAARIN LEVEN? 3 OF WEET GIJ NIET, DAT, ZOOVELEN WIJ TOT CHRISTUS JEZUS GEDOOPT ZIJN, WIJ TOT ZIJNEN DOOD GEDOOPT ZIJN? 4 WIJ ZIJN DAN MET HEM BEGRAVEN DOOR DEN DOOP TOT DEN DOOD, OPDAT, GELIJK CHRISTUS UIT DE DOODEN OPGEWEKT IS DOOR DE HEERLIJKHEID DES VADERS, ALZOO OOK WIJ ZOUDEN WANDELEN IN NIEUWHEID DES LEVENS. 5 WANT INDIEN WIJ MET HEM ÉÉNE PLANT GEWORDEN ZIJN IN DE GELIJKHEID ZIJNS DOODS, ZOO ZULLEN WIJ HET OOK ZIJN IN DE GELIJKHEID ZIJNER OPSTANDING; 6 DIT WETENDE, DAT ONZE OUDE MENSCH MET HEM GEKRUISIGD IS, OPDAT HET LICHAAM DER ZONDE TE NIET GEDAAN ZIJ, OPDAT WIJ NIET MEER DE ZONDE DIENEN. 7 WANT DIE GESTORVEN IS, IS GERECHTVAARDIGD VAN DE ZONDE. 8 INDIEN WIJ NU MET CHRISTUS GESTORVEN ZIJN, ZOO GELOOVEN WIJ, DAT WIJ OOK MET HEM ZULLEN LEVEN, 9 WETENDE, DAT CHRISTUS, UIT DE DOODEN OPGEWEKT ZIJNDE, NIET MEER STERFT; DE DOOD

HEERSCHT NIET MEER OVER HEM. 10 WANT DAT HIJ GESTORVEN IS, IS HIJ EENS VOOR ALTIJD DER ZONDE GESTORVEN, EN DAT HIJ LEEFT, LEEFT HIJ GODE. 11 ALZOO OOK GIJ, HOUDT U VOOR DE ZONDE DOOD, MAAR VOOR GOD LEVEND IN CHRISTUS JEZUS. {R. V. B. „ONZEN HEER."} 12 DAT DAN DE ZONDE NIET HEERSCHE IN UW STERFELIJK LICHAAM, OM ZIJNE {R. „IN ZIJNE."} BEGEERLIJKHEDEN TE GEHOORZAMEN! 13 EN STELT UWE LEDEN NIET VOOR DE ZONDE TOT WERKTUIGEN DER ONGERECHTIGHEID, MAAR STELT UZELVEN VOOR GOD ALS UIT DE DOODEN LEVEND GEWORDEN, EN UWE LEDEN VOOR GOD TOT WERKTUIGEN DER GERECHTIGHEID. 14 WANT DE ZONDE ZAL OVER U NIET HEERSCHEN; WANT GIJ ZIJT NIET ONDER DE WET, MAAR ONDER DE GENADE. 15 WAT DAN? ZOUDEN {R. „ZULLEN."} WIJ ZONDIGEN, OMDAT WIJ NIET ONDER DE WET, MAAR ONDER DE GENADE ZIJN? DAT ZIJ VERRE! 16 WEET GIJ NIET, DAT, WIEN GIJ U TOT SLAVEN STELT TER GEHOORZAAMHEID, GIJ SLAVEN ZIJT VAN HEM, WIEN GIJ GEHOORZAAMT, ÒF VAN DE ZONDE TOT DEN DOOD, ÒF VAN DE GEHOORZAAMHEID TOT GERECHTIGHEID. 17 DOCH GODE ZIJ DANK, DAT GIJ SLAVEN DER ZONDE WAART, MAAR VAN HARTE GEHOORZAAM ZIJT GEWORDEN AAN DEN INHOUD DER LEER, WAARIN GIJ ONDERWEZEN ZIJT. 18 EN VAN DE ZONDE VRIJGEMAAKT, ZIJT GIJ SLAVEN DER GERECHTIGHEID GEWORDEN. 19 IK SPREEK MENSCHELIJKERWIJZE, OM DE ZWAKHEID UWS VLEESCHES. WANT GELIJK GIJ UWE LEDEN GESTELD HEBT IN SLAVERNIJ DER ONREINHEID EN DER WETTELOOSHEID TOT WETTELOOSHEID, ZOO STELT NU UWE LEDEN IN SLAVERNIJ DER GERECHTIGHEID TOT HEILIGHEID. 20 WANT TOEN GIJ SLAVEN DER ZONDE WAART, WAART GIJ VRIJ TEN OPZICHTE VAN DE GERECHTIGHEID. 21 WELKE VRUCHT HADT GIJ DAN TOEN VAN DE DINGEN, WAAROVER GIJ U NU SCHAAMT? WANT HET EINDE DAARVAN IS DE DOOD. 22 MAAR NU, VAN DE ZONDE VRIJGEMAAKT EN SLAVEN VAN GOD GEWORDEN, HEBT GIJ UWE VRUCHT TOT HEILIGHEID, EN HET EINDE HET EEUWIGE LEVEN. 23 WANT DE BEZOLDING DER ZONDE IS DE DOOD; MAAR DE GENADEGIFT GODS IS HET EEUWIGE LEVEN IN CHRISTUS JEZUS, ONZEN HEER."

"7:1 ¶ WEET GIJ NIET, BROEDERS! (WANT IK SPREEK TOT HEN, DIE WETEN WAT WET IS) DAT DE WET HEERSCHT OVER DEN MENSCH, ZOOLANG HIJ LEEFT? 2 WANT DE GEHUWDE VROUW IS DOOR DE WET AAN DEN LEVENDEN MAN VERBONDEN; MAAR IS DE MAN GESTORVEN, DAN IS ZIJ VAN DE WET DES MANS ONTBONDEN. 3 DERHALVE ZAL ZIJ, BIJ HET LEVEN VAN DEN MAN, EEN OVERSPEELSTER GENOEMD WORDEN, ALS ZIJ EENS ANDEREN MANS WORDT; MAAR INDIEN DE MAN GESTORVEN IS, IS ZIJ VRIJ VAN DE WET, ZOODAT ZIJ GEEN OVERSPEELSTER IS, ALS ZIJ EENS ANDEREN MANS WORDT. 4 ALZOO ZIJT OOK

GIJ, MIJNE BROEDERS! DER WET GEDOOD DOOR HET LICHAAM VAN CHRISTUS, OPDAT GIJ EENS ANDEREN ZOUDT WORDEN, VAN HEM, DIE UIT DE DOODEN IS OPGEWEKT, OPDAT WIJ GODE VRUCHT DRAGEN. 5 WANT TOEN WIJ IN HET VLEESCH WAREN, WERKTEN DE LUSTEN DER ZONDEN, DIE DOOR DE WET ZIJN, IN ONZE LEDEN, OM DEN DOOD VRUCHT TE DRAGEN. 6 MAAR NU ZIJN WIJ VAN DE WET ONTBONDEN, GESTORVEN ZIJNDE AAN HETGEEN, WAARIN WIJ VASTGEHOUDEN WERDEN, ZOODAT WIJ DIENEN IN NIEUWHEID DES GEESTES EN NIET IN OUDHEID DER LETTER."

"7 ¶ WAT ZULLEN WIJ DAN ZEGGEN? IS DE WET ZONDE? DAT ZIJ VERRE! MAAR IK HAD DE ZONDE NIET GEKEND DAN DOOR DE WET; WANT OOK DE BEGEERLIJKHEID HAD IK NIET ALS ZONDE GEKEND, INDIEN DE WET NIET GEZEGD HAD: „GIJ ZULT NIET BEGEEREN." {EXOD. 20:17.} 8 MAAR DE ZONDE, AANLEIDING GENOMEN HEBBENDE DOOR HET GEBOD, HEEFT IN MIJ ELKE BEGEERLIJKHEID GEWERKT; WANT ZONDER WET WAS DE ZONDE DOOD. 9 IK NU LEEFDE EERTIJDS ZONDER WET; MAAR TOEN HET GEBOD KWAM, LEEFDE DE ZONDE OP, DOCH IK STIERF. 10 EN HET GEBOD, DAT TEN LEVEN WAS, DATZELVE IS MIJ TEN DOOD BEVONDEN. 11 WANT DE ZONDE, AANLEIDING GENOMEN HEBBENDE DOOR HET GEBOD, HEEFT MIJ MISLEID, EN DOOR HETZELVE GEDOOD. 12 ZOO IS DAN DE WET HEILIG, EN HET GEBOD IS HEILIG, EN RECHTVAARDIG, EN GOED. 13 IS DAN HET GOEDE MIJ DE DOOD GEWORDEN? DAT ZIJ VERRE! MAAR DE ZONDE, OPDAT ZIJ ALS ZONDE OPENBAAR ZOU WORDEN, DEWIJL ZIJ DOOR HET GOEDE MIJ DEN DOOD WERKTE; OPDAT DE ZONDE UITERMATE ZONDIG ZOU WORDEN DOOR HET GEBOD."

"14 ¶ WANT WIJ WETEN, DAT DE WET GEESTELIJK IS; MAAR IK BEN VLEESCHELIJK, ONDER DE ZONDE VERKOCHT. 15 WANT HETGEEN IK DOE, ERKEN IK NIET; WANT NIET HETGEEN IK WIL, DAT DOE IK, MAAR HETGEEN IK HAAT, DAT DOE IK. 16 INDIEN IK NU DATGENE DOE, WAT IK NIET WIL, ZOO STEM IK DER WET TOE, DAT ZIJ GOED IS. 17 ZOO BEN IK HET DAN NU NIET MEER, DIE HET DOE, MAAR DE ZONDE, DIE IN MIJ WOONT. 18 WANT IK WEET, DAT IN MIJ, DAT IS IN MIJN VLEESCH, GEEN GOED WOONT; WANT HET WILLEN IS BIJ MIJ, MAAR HET DOEN VAN HET GOEDE VIND IK NIET. 19 WANT HET GOEDE, DAT IK WIL, DOE IK NIET; MAAR HET KWADE, DAT IK NIET WIL, DAT DOE IK. 20 INDIEN IK NU DATGENE DOE, WAT IK NIET WIL, ZOO DOE IK HET NIET MEER, MAAR DE ZONDE, DIE IN MIJ WOONT. 21 ZOO VIND IK DAN, ALS IK HET GOEDE WIL DOEN, DEZE WET VOOR MIJ, DAT HET KWADE BIJ MIJ VOORHANDEN IS. 22 WANT IK HEB EEN VERMAAK IN DE WET GODS NAAR DEN INWENDIGEN MENSCH; 23 MAAR IK ZIE EEN ANDERE WET IN MIJNE LEDEN, DIE STRIJD VOERT TEGEN DE WET MIJNS GEMOEDS, EN MIJ TOT GEVANGENE MAAKT VAN DE WET DER ZONDE, DIE IN MIJNE

LEDEN IS. 24 IK ELLENDIG MENSCH, WIE ZAL MIJ VERLOSSEN UIT HET LICHAAM DEZES DOODS? 25 IK DANK GOD DOOR JEZUS CHRISTUS, ONZEN HEER! ZOO DAN, IKZELF DIEN WEL MET HET GEMOED DE WET GODS, MAAR MET HET VLEESCH DE WET DER ZONDE."

"8:1 ¶ ZOO IS ER DAN NU GEEN VERDOEMENIS VOOR HEN, DIE IN CHRISTUS JEZUS ZIJN; {R. V. B. „DIE NIET NAAR HET VLEESCH WANDELEN, MAAR NAAR DEN GEEST."} 2 WANT DE WET VAN DEN GEEST {ZIE IN VS. 1 — 12, VOOR HET ONDERSCHEID TUSSCHEN GEEST EN GEEST DE VOORREDE.} DES LEVENS IN CHRISTUS JEZUS HEEFT MIJ VRIJGEMAAKT VAN DE WET DER ZONDE EN DES DOODS. 3 WANT HETGEEN DER WET ONMOGELIJK WAS, DEWIJL ZIJ DOOR HET VLEESCH KRACHTELOOS WAS, DEED GOD, DAAR HIJ, ZIJNEN EIGENEN ZOON IN GELIJKHEID DES ZONDIGEN VLEESCHES EN VOOR DE ZONDE ZENDENDE, DE ZONDE IN HET VLEESCH HEEFT VEROORDEELD; 4 OPDAT DE RECHTVAARDIGE EISCH DER WET VERVULD ZOU WORDEN IN ONS, DIE NIET NAAR HET VLEESCH WANDELEN, MAAR NAAR DEN GEEST. 5 WANT DIE NAAR HET VLEESCH ZIJN, BEDENKEN WAT DES VLEESCHES IS; MAAR DIE NAAR DEN GEEST ZIJN, WAT DES GEESTES IS. 6 WANT HET BEDENKEN DES VLEESCHES IS DE DOOD; MAAR HET BEDENKEN DES GEESTES LEVEN EN VREDE; 7 OMDAT HET BEDENKEN DES VLEESCHES VIJANDSCHAP IS TEGEN GOD; WANT HET ONDERWERPT ZICH AAN DE WET GODS NIET, WANT HET KAN OOK NIET. 8 EN DIE IN HET VLEESCH ZIJN, KUNNEN GODE NIET BEHAGEN. 9 DOCH GIJ ZIJT NIET IN HET VLEESCH, MAAR IN DEN GEEST, INDIEN NAMELIJK DE GEEST GODS IN U WOONT. MAAR INDIEN IEMAND DEN GEEST VAN CHRISTUS NIET HEEFT, DIE BEHOORT HEM {NAMELIJK: CHRISTUS.} NIET TOE."

"10 ¶ INDIEN NU CHRISTUS IN U IS, ZOO IS WEL HET LICHAAM DOOD OM DER ZONDE WIL, MAAR DE GEEST IS LEVEN OM DER GERECHTIGHEID WIL. 11 EN INDIEN DE GEEST VAN HEM, DIE JEZUS UIT DE DOODEN OPGEWEKT HEEFT, IN U WOONT, ZOO ZAL HIJ, DIE CHRISTUS UIT DE DOODEN OPGEWEKT HEEFT, OOK UWE STERFELIJKE LICHAMEN LEVEND MAKEN UITHOOFDE VAN {R. „DOOR."} ZIJNEN GEEST, DIE IN U WOONT. 12 ZOO DAN, BROEDERS! WIJ ZIJN SCHULDENAARS, NIET AAN HET VLEESCH, OM NAAR HET VLEESCH TE LEVEN; 13 WANT INDIEN GIJ NAAR HET VLEESCH LEEFT, ZOO ZULT GIJ STERVEN; MAAR INDIEN GIJ DOOR DEN GEEST DE WERKINGEN DES LICHAAMS DOODT, ZOO ZULT GIJ LEVEN. 14 WANT ZOOVELEN DOOR DEN GEEST GODS GELEID WORDEN, DIE ZIJN ZONEN GODS. 15 WANT GIJ HEBT NIET ONTVANGEN EEN GEEST VAN SLAVERNIJ, WEDEROM TOT VREEZE; MAAR GIJ HEBT ONTVANGEN EEN GEEST VAN ZOONSCHAP, DOOR WELKEN WIJ ROEPEN: ABBA, VADER! 16 DE GEEST ZELF

getuigt met onzen geest, {Zie de voorrede.} dat wij kinderen Gods zijn."
"17 ¶ En indien kinderen, dan ook erfgenamen: erfgenamen van God en medeërfgenamen van Christus, indien wij namelijk met hem lijden, opdat wij ook met hem verheerlijkt worden. 18 Want ik acht, dat het lijden dezes tijds niet te waardeeren is tegen de heerlijkheid, die aan ons geopenbaard zal worden. 19 Want de schepping verbeidt reikhalzend de openbaring van de zonen Gods. 20 Want de schepping is der ijdelheid onderworpen, (niet vrijwillig, maar om diens wil, die haar onderworpen heeft,) 21 op hoop, dat ook de schepping zelve zal vrijgemaakt worden van de slavernij der verderfelijkheid tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. 22 Want wij weten, dat de gansche schepping te zamen zucht, en te zamen in barensnood is tot nu toe. 23 En niet alleen zij, maar ook wijzelven, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelven zuchten in onszelven, verwachtende het zoonschap: de verlossing onzes lichaams. 24 Want wij zijn behouden geworden in hope. Een hoop nu, die men ziet, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? 25 Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zoo verwachten wij het met volharding."
"26 ¶ En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheid {R. „zwakheden." } te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, zooals het behoort, maar de Geest zelf bidt {Of „treedt tusschenbeide," zie Hebr. 7:25; R. v. b. „voor ons." } met onuitsprekelijke verzuchtingen. 27 En hij, die de harten doorzoekt, weet welke de meening des Geestes is; want hij bidt, {Of „treedt tusschenbeide," zie Hebr. 7:25; R. v. b. „voor ons." } in overeenstemming met God, voor de heiligen. 28 En wij weten, dat hun, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede; hun, die naar zijn voornemen geroepen zijn."
"29 ¶ Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordend om aan het beeld van zijnen Zoon gelijkvormig te zijn, opdat hij de eerstgeborene zij onder vele broederen. 30 En die Hij te voren verordend heeft, die heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft hij ook verheerlijkt."
"31 ¶ Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Indien God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? 32 Hij, die ook zijn eigen Zoon niet gespaard, maar hem voor ons allen overgegeven heeft, hoe zal Hij ons

OOK MET HEM NIET ALLE DINGEN SCHENKEN? 33 WIE ZAL BESCHULDIGING INBRENGEN TEGEN DE UITVERKORENEN GODS? GOD IS HET, DIE RECHTVAARDIGT; WIE IS HET, DIE VERDOEMT? 34 CHRISTUS IS HET, DIE GESTORVEN IS, JA NOG MEER, DIE OOK OPGEWEKT IS, DIE OOK AAN GODS RECHTERHAND IS, DIE OOK VOOR ONS BIDT; {OF „TREEDT TUSSCHENBEIDE," ZIE HEBR. 7:25; R. V. B. „VOOR ONS."} 35 WIE ZAL ONS SCHEIDEN VAN DE LIEFDE VAN CHRISTUS? VERDRUKKING, OF BENAUWDHEID, OF VERVOLGING, OF HONGER, OF NAAKTHEID, OF GEVAAR, OF ZWAARD? 36 GELIJK GESCHREVEN STAAT: „OM UWENTWIL WORDEN WIJ DEN GANSCHEN DAG GEDOOD; WIJ ZIJN GEACHT ALS SCHAPEN TER SLACHTING." {PS. 44:32.} 37 MAAR IN DIT ALLES ZIJN WIJ MEER DAN OVERWINNAARS DOOR HEM, DIE ONS HEEFT LIEFGEHAD. 38 WANT IK BEN VERZEKERD, DAT NOCH DOOD, NOCH LEVEN, NOCH ENGELEN, NOCH OVERHEDEN, NOCH TEGENWOORDIGE, NOCH TOEKOMENDE DINGEN, 39 NOCH MACHTEN, {R. HEEFT „MACHTEN" NA „OVERHEDEN."} NOCH HOOGTE, NOCH DIEPTE, NOCH EENIG ANDER SCHEPSEL ONS ZAL KUNNEN SCHEIDEN VAN DE LIEFDE GODS, WELKE IS IN CHRISTUS JEZUS, ONZEN HEER."

"9:1 ¶ IK ZEG DE WAARHEID IN CHRISTUS, IK LIEG NIET, MIJN GEWETEN MET MIJ GETUIGENDE IN DEN HEILIGEN GEEST, 2 DAT IK GROOTE DROEFHEID HEB, EN EEN ONOPHOUDELIJKE SMART IN MIJN HART, 3 (WANT IKZELF HEB GEWENSCHT DOOR EEN BANVLOEK VAN CHRISTUS GESCHEIDEN TE ZIJN,) VOOR MIJNE BROEDEREN, {DE ZIN HANGT AF VAN DE INTERPUNCTIE; WANT MEN KAN LEZEN: „EEN ONOPHOUDELIJKE SMART IN MIJN HART VOOR MIJNE BROEDEREN," OF „DOOR EEN BANVLOEK VAN CHRISTUS GESCHEIDEN TE ZIJN VOOR MIJNE BROEDEREN." MISSCHIEN HEEFT „VOOR MIJNE BROEDEREN" BETREKKING OP ZIJNE SMART, EN TEGELIJKERTIJD OP ZIJNE IN EEN TUSSCHENZIN UITGEDRUKTE LIEFDE VOOR ISRAËL. GELIJK MOZES HAD HIJ ZICH IN EEN PLECHTIG OOGENBLIK, ALS BUITEN ZICHZELVEN ZIJNDE, VOOR ISRAËL WILLEN OPOFFEREN. (EXOD. 32:32.)} MIJNE MAAGSCHAP NAAR HET VLEESCH; 4 DIE ISRAËLIETEN ZIJN, VAN WIE HET ZOONSCHAP IS, EN DE HEERLIJKHEID, EN DE VERBONDEN, EN DE WETGEVING, EN DE DIENST, EN DE BELOFTEN; 5 VAN WIE DE VADEREN ZIJN, EN UIT WIE, WAT HET VLEESCH AANGAAT, DE CHRISTUS IS, DIE GOD IS OVER ALLES, GEZEGEND TOT IN EEUWIGHEID. AMEN."

"6 ¶ DOCH NIET ALSOF HET WOORD GODS ZIJN DOEL GEMIST HAD, {LETT. „GEVALLEN WARE."} WANT NIET ALLEN ZIJN ISRAËL, DIE UIT ISRAËL ZIJN; 7 NOCH OMDAT ZIJ ABRAHAMS ZAAD ZIJN, ZIJN ZIJ ALLEN KINDEREN; MAAR „IN IZAAK ZAL U EEN ZAAD GENOEMD WORDEN"; {GEN. 21:12.} 8 DAT IS, NIET DE KINDEREN DES VLEESCHES, DIE ZIJN KINDEREN GODS, MAAR DE KINDEREN DER

belofte worden als zaad gerekend. 9 Want dit woord is een belofte: „Omtrent dezen tijd zal ik komen, en Sara zal een zoon hebben." {Gen. 18:10.} 10 En niet alleen dit, maar ook Rebekka, toen zij bij één zwanger was, bij Izaak, onzen vader, 11 zelfs toen de kinderen nog niet geboren waren, en niets goeds of kwaads gedaan hadden, (opdat het voornemen Gods naar verkiezing blijven zou, niet uit {Of „op grond van." } werken, maar uit den roepende,) 12 werd tot haar gezegd: „De meerdere zal den mindere dienen"; {Gen. 25:23.} 13 gelijk geschreven staat: „Jakob heb ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat." {Mal. 1:2, 3.}"

"14 ¶ Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre! 15 Want tot Mozes zegt Hij: „Ik zal mij ontfermen over wien Ik mij ontferm, en barmhartig zijn, jegens wien Ik barmhartig ben." {Exod. 33:19.} 16 Zoo is het dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods. 17 Want de Schrift zegt tot Faraö: „Juist hiertoe heb Ik u verwekt, opdat Ik aan u mijne macht betoone, en opdat mijn naam verkondigd worde op de gansche aarde." {Exod. 9:16.} 18 Zoo dan, Hij ontfermt zich over wien Hij wil, en Hij verhardt wien Hij wil. 19 Gij zult dan tot mij zeggen: "Waarom klaagt Hij dan nog? want wie heeft zijnen wil wederstaan? 20 Ja, o mensch!doch gij, wie zijt gij, die tegen God het woord opneemt? Zal het maaksel tot zijnen maker zeggen: Waarom hebt gij mij zóó gemaakt? 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het één vat tot eer, en het andere tot oneer? 22 En indien God, willende zijnen toorn betoonen en zijne macht bekend maken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid; 23 en opdat Hij zou bekend maken den rijkdom zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren tot heerlijkheid bereid heeft? 24 Ons, die Hij ook geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de volken;"

"25 ¶ gelijk Hij ook in Hoséa zegt: „Ik zal Niet-mijn-volk mijn volk noemen, en de Niet-geliefde mijne geliefde." {Hos. 2:23.} 26 „En het zal zijn ter plaatse, waar tot hen gezegd werd: „Gij zijt mijn volk niet, daar zullen zij zonen des levenden Gods genoemd worden." {Hos. 1:10.} 27 En Jesaja roept aangaande Israël: „Al ware het getal der zonen Israëls als het zand der zee, het overblijfsel zal behouden worden. 28 Want Hij voleindigt een zaak, en verhaast haar in

GERECHTIGHEID, WANT DE HEER ZAL OP DE AARDE EEN HAASTIGE ZAAK DOEN." {JES. 10: 22, 23.} 29 EN GELIJK JESAJA TE VOREN GEZEGD HEEFT: „INDIEN DE HEER ZEBAÖTH {„HEER ZEBAÖTH," ANDERS GEZEGD, „JEHOVAH DER HEIRSCHAREN."} ONS GEEN ZAAD GELATEN HAD, ZOO WAREN WIJ ALS SODOM GEWORDEN, EN GOMORRA GELIJK GEMAAKT." {JES. 1:9.}"

"30 ¶ WAT ZULLEN WIJ DAN ZEGGEN? DAT DE VOLKEN, DIE NIET NAAR GERECHTIGHEID JAAGDEN, GERECHTIGHEID HEBBEN VERKREGEN, MAAR GERECHTIGHEID, DIE UIT {OF „OP GROND VAN."} HET GELOOF IS; 31 MAAR DAT ISRAËL, NAAR EEN WET DER GERECHTIGHEID JAGENDE, TOT DEZE WET {R. "DE WET DER GERECHTIGHEID."} NIET GEKOMEN IS. 32 WAAROM? OMDAT ZIJ ER NAAR JAAGDEN NIET UIT {OF „OP GROND VAN."} GELOOF, MAAR ALS UIT {OF „OP GROND VAN."} WERKEN. {R. V. B. „DER WET."} WANT ZIJ HEBBEN ZICH GESTOOTEN AAN DEN STEEN DES AANSTOOTS, 33 GELIJK GESCHREVEN STAAT: „ZIE, IK LEG IN SION EEN STEEN DES AANSTOOTS EN EEN ROTS DER ERGERNIS; EN EEN IEGELIJK, DIE IN HEM GELOOFT, ZAL NIET BESCHAAMD WORDEN." {JES. 28:16.}"

"10:1 ¶ BROEDERS! DE WENSCH {OF „HET WELBEHAGEN."} MIJNS HARTEN EN MIJN GEBED VOOR HEN {R. „VOOR ISRAËL."} TOT GOD IS TER BEHOUDENIS. 2 WANT IK GEEF HUN GETUIGENIS, DAT ZIJ IJVER VOOR GOD HEBBEN, MAAR NIET MET VERSTAND. 3 WANT DAAR ZIJ DE GERECHTIGHEID GODS NIET KENNEN, EN HUNNE EIGENE GERECHTIGHEID ZOEKEN OP TE RICHTEN, HEBBEN ZIJ ZICH AAN DE GERECHTIGHEID GODS NIET ONDERWORPEN. 4 WANT CHRISTUS IS HET EINDE DER WET TOT GERECHTIGHEID VOOR EEN IEGELIJK, DIE GELOOFT. 5 WANT MOZES BESCHRIJFT DE GERECHTIGHEID, DIE UIT DE WET IS: „DE MENSCH, DIE DEZE DINGEN GEDAAN HEEFT, ZAL DOOR DEZELVE LEVEN." {LEV. 18:5.} 6 MAAR DE GERECHTIGHEID, DIE UIT GELOOF IS, SPREEKT ALDUS: ZEG NIET IN UW HART: „WIE ZAL IN DEN HEMEL OPKLIMMEN?" {DEUT. 30:12.} DIT IS CHRISTUS AFBRENGEN; 7 OF: „WIE ZAL IN DEN AFGROND NEDERDALEN?" {DEUT. 30:13, 14.} DIT IS CHRISTUS UIT DE DOODEN OPBRENGEN. 8 MAAR WAT ZEGT ZIJ? „HET WOORD IS NABIJ U, IN UWEN MOND EN IN UW HART." {DEUT. 30:13, 14.} DIT IS HET WOORD DES GELOOFS, HETWELK WIJ PREDIKEN: 9 DAT, INDIEN GIJ MET UWEN MOND JEZUS ALS HEER {OF „DEN HEER JEZUS."} ZULT BELIJDEN, EN MET UW HART ZULT GELOOVEN, DAT GOD HEM UIT DE DOODEN HEEFT OPGEWEKT, GIJ ZULT BEHOUDEN WORDEN. 10 WANT MET HET HART GELOOFT MEN TOT GERECHTIGHEID EN MET DEN MOND BELIJDT MEN TOT BEHOUDENIS. 11 WANT DE SCHRIFT ZEGT: „EEN IEGELIJK, DIE IN HEM GELOOFT, ZAL NIET BESCHAAMD WORDEN." {JES. 28:16.}"

ROMEINEN 10 EN 11

"12 ¶ Want er is geen onderscheid tusschen Jood en Griek; want dezelfde Heer van allen is rijk over allen, die hem aanroepen; 13 „want een iegelijk, die den naam des Heeren zal aanroepen, zal behouden worden." {Joel 2:32.} 14 Hoe zullen zij nu hem aanroepen, in wien zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij gelooven in hem, van wien zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij hooren zonder iemand, die predikt? 15 En hoe zullen zij prediken, zoo zij niet gezonden zijn? Gelijk geschreven staat: „Hoe liefelijk zijn de voeten van hen, die vrede verkondigen, van hen, die het goede verkondigen." {Jes. 52:7.} 16 Maar niet allen hebben het evangelie gehoorzaamd; want Jesaja zegt: „Heer! wie heeft geloofd, hetgeen hij van ons gehoord heeft?" {Jes. 53:1.} 17 Zoo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het woord Gods. 18 Maar ik zeg: Hebben zij niet gehoord? Ja, zeker. „Hun geluid is uitgegaan over de gansche aarde, en hunne woorden tot de einden des aardrijks." {Ps. 19:5.} 19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Ten eerste, Mozes zegt: „Ik zal u tot jaloerschheid verwekken door hetgeen geen volk is; door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken." {Deut. 32:21.} 20 En Jesaja verstout zich, en zegt: „Ik ben gevonden van hen, die mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden aan hen, die naar mij niet vraagden." {Jes. 65:1.} 21 Maar tot Israël zegt Hij: „Den geheelen dag heb Ik mijne handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk." {Jes. 65:2.}"

"11:1 ¶ Ik zeg dan: Heeft God zijn volk verstooten? Dat zij verre! Want ook ik ben een Israëliet, uit het zaad van Abraham, van den stam van Benjamin. 2 God heeft zijn volk niet verstooten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt in de geschiedenis van Elia? hoe hij bij God over Israël klaagt: 3 {R. v. b. „zeggende."} „Heer! zij hebben uwe profeten gedood, {R.v. b. „en."} uwe altaren omgeworpen, en ik ben alleen overgebleven, en zij zoeken mijn leven." {1 Kon. 19: 10,14.} 4 Maar wat zegt tot hem het goddelijk antwoord? „Ik heb mijzelven zeven duizend mannen doen overblijven, die de knie voor Baal niet gebogen hebben." {1 Kon 19:18.} 5 Zoo is er dan ook in dezen tijd een overblijfsel, naar de verkiezing der genade. 6 Doch is het door genade, zoo is het niet meer uit werken, anders is de genade geen genade meer. {R. v. b. „en indien het uit werken is, zoo is het geen genade meer, anders is het werk geen werk meer."} 7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de

UITVERKORENEN HEBBEN HET VERKREGEN, EN DE OVERIGEN ZIJN VERHARD GEWORDEN, {OF „VERBLIND GEWORDEN." } 8 GELIJK GESCHREVEN STAAT: „GOD HEEFT HUN GEGEVEN EEN GEEST DES DIEPEN SLAAPS, OOGEN OM NIET TE ZIEN, EN OOREN OM NIET TE HOOREN," {JES. 29:10. } TOT OP DEN HUIDIGEN DAG. 9 EN DAVID ZEGT: „HUNNE TAFEL WORDE HUN TOT EEN STRIK, EN TOT EEN VAL, EN TOT EEN AANSTOOT, EN TOT EEN VERGELDING. 10 DAT HUNNE OOGEN VERDUISTERD WORDEN, OM NIET TE ZIEN, EN KROM HUNNEN RUG TE ALLEN TIJD." {PS. 69:22, 23. } 11 IK ZEG DAN: HEBBEN ZIJ GESTRUIKELD, OPDAT ZIJ VALLEN ZOUDEN? DAT ZIJ VERRE! MAAR DOOR HUNNEN VAL IS HET HEIL TOT DE VOLKEN GEKOMEN, OM HEN TOT JALOERSCHHEID TE VERWEKKEN. 12 EN INDIEN HUN VAL DE RIJKDOM IS DER WERELD, EN HUNNE VERMINDERING DE RIJKDOM DER VOLKEN, HOEVEEL TE MEER HUNNE VOLHEID? 13 WANT TOT U, VOLKEN! ZEG IK: VOOR ZOO VERRE IK DER VOLKEN APOSTEL BEN, VERHEERLIJK IK MIJNE BEDIENING, 14 OF IK OP EENIGERLEI WIJZE MIJN VLEESCH TOT JALOERSCHHEID VERWEKKEN, EN EENIGEN UIT HEN BEHOUDEN MOCHT. 15 WANT INDIEN HUNNE VERWERPING DE VERZOENING IS DER WERELD, WAT ZAL DE AANNEMING ZIJN, ANDERS DAN HET LEVEN UIT DE DOODEN? 16 INDIEN NU DE EERSTELINGEN HEILIG ZIJN, DAN OOK HET DEEG; EN INDIEN DE WORTEL HEILIG IS, DAN OOK DE TAKKEN. 17 EN INDIEN SOMMIGE DER TAKKEN AFGEBROKEN ZIJN, EN GIJ, DIE EEN WILDE OLIJFBOOM WAART, ONDER HEN INGEËNT ZIJT, EN AAN DEN WORTEL EN DE VETTIGHEID VAN DEN OLIJFBOOM MEDE DEEL VERKREGEN HEBT, 18 ZOO ROEM NIET TEGEN DE TAKKEN; EN INDIEN GIJ ROEMT, GIJ DRAAGT DEN WORTEL NIET, MAAR DE WORTEL U. 19 GIJ ZULT DAN ZEGGEN: DE TAKKEN ZIJN AFGEBROKEN, OPDAT IK ZOU WORDEN INGEËNT. 20 HET IS WEL! ZIJ ZIJN AFGEBROKEN DOOR ONGELOOF, EN GIJ STAAT DOOR HET GELOOF. WEES NIET HOOGMOEDIG, MAAR VREES; 21 WANT HEEFT GOD DE NATUURLIJKE TAKKEN NIET GESPAARD, HIJ MOCHT OOK U NIET SPAREN! 22 ZIE DAN DE GOEDERTIERENHEID EN DE GESTRENGHEID GODS: GESTRENGHEID OVER HEN, DIE GEVALLEN ZIJN, MAAR GOEDERTIERENHEID GODS {R. L. W. „GODS." } OVER U, INDIEN GIJ IN DE GOEDERTIERENHEID BLIJFT; ANDERS ZULT OOK GIJ WORDEN AFGEHOUWEN; 23 EN OOK ZIJ, INDIEN ZIJ IN HET ONGELOOF NIET BLIJVEN, ZULLEN INGEËNT WORDEN; WANT GOD IS MACHTIG HEN WEDER IN TE ENTEN. 24 WANT INDIEN GIJ UIT DEN OLIJFBOOM, DIE VAN NATUUR WILD WAS, UITGEHOUWEN, EN TEGEN DE NATUUR OP DEN GOEDEN OLIJFBOOM INGEËNT ZIJT, HOEVEEL TE MEER ZULLEN DEZEN, DIE NAAR DE NATUUR ZIJN, OP HUNNEN EIGEN OLIJFBOOM INGEËNT WORDEN? 25 WANT IK WIL NIET, BROEDERS! DAT U DEZE VERBORGENHEID ONBEKEND ZIJ, OPDAT GIJ NIET WIJS ZIJT BIJ UZELVEN, DAT ER VOOR EEN DEEL OVER ISRAËL VERHARDING {OF „BLINDHEID." } GEKOMEN IS, TOTDAT DE VOLHEID DER VOLKEN ZAL

INGEGAAN ZIJN; 26 EN ALZOO ZAL GEHEEL ISRAËL BEHOUDEN WORDEN, GELIJK GESCHREVEN STAAT: „UIT SION ZAL DE VERLOSSER KOMEN; {R. V. B. „EN." } HIJ ZAL DE GODDELOOSHEDEN AFWENDEN VAN JAKOB. 27 EN DIT IS VOOR HEN EEN VERBOND VAN MIJ, WANNEER IK HUNNE ZONDEN ZAL WEGNEMEN." {JES. 59:20, 21. } 28 WAT HET EVANGELIE BETREFT, ZIJN ZIJ WEL VIJANDEN OM UWENTWIL; MAAR WAT DE VERKIEZING BETREFT, BEMINDEN OM DER VADEREN WIL; 29 WANT DE GENADEGIFTEN EN DE ROEPING GODS ZIJN ONBEROUWELIJK. 30 WANT GELIJK OOK GIJ EERTIJDS NIET IN GOD GELOOFD HEBT, MAAR NU BARMHARTIGHEID VERKREGEN HEBT DOOR HET ONGELOOF VAN DEZEN, 31 ZOO ZIJN OOK DEZEN NU ONGELOOVIG GEWEEST AAN UWE BARMHARTIGHEID, OPDAT OOK ZIJ BARMHARTIGHEID ZOUDEN VERKRIJGEN. 32 WANT GOD HEEFT ALLEN ONDER HET ONGELOOF BESLOTEN, OPDAT HIJ AAN ALLEN BARMHARTIGHEID ZOU BEWIJZEN."

"33 ¶ O DIEPTE DES RIJKDOMS, BEIDE DER WIJSHEID EN DER KENNISSE GODS! HOE ONDOORGRONDELIJK ZIJN ZIJNE OORDEELEN, EN ONNASPEURLIJK ZIJNE WEGEN! 34 WANT WIE HEEFT DEN ZIN DES HEEREN GEKEND? OF WIE IS ZIJN RAADSMAN GEWEEST? 35 OF WIE HEEFT HEM EERST GEGEVEN, EN HET ZAL HEM VERGOLDEN WORDEN? {ZIE JES. 40: 13, 14. } 36 WANT UIT HEM, EN DOOR HEM, EN TOT HEM ZIJN ALLE DINGEN. HEM ZIJ DE HEERLIJKHEID TOT IN EEUWIGHEID! AMEN."

"12:1 ¶ IK VERMAAN U DAN, BROEDERS! DOOR DE ONTFERMINGEN GODS, DAT GIJ UWE LICHAMEN STELT TOT EEN LEVENDE OFFERANDE, HEILIG, GODE WELBEHAGELIJK, WELKE IS UWE REDELIJKE DIENST. 2 EN WORDT DEZER WERELD NIET GELIJKVORMIG, MAAR WORDT VERANDERD DOOR DE VERNIEUWING UWS GEMOEDS, OPDAT GIJ BEPROEFT, WELKE DE GOEDE EN WELBEHAGELIJKE EN VOLMAAKTE WIL VAN GOD ZIJ. 3 WANT DOOR DE GENADE, DIE MIJ GEGEVEN IS, ZEG IK AAN EEN IEGELIJK, DIE ONDER U IS, DAT HIJ VAN ZICHZELVEN NIET HOOGER MOET DENKEN DAN HET BEHOORT, MAAR DAT HIJ VAN ZICHZELVEN BESCHEIDEN MOET DENKEN, GELIJK GOD AAN EEN IEGELIJK DE MAAT DES GELOOFS HEEFT TOEBEDEELD. 4 WANT GELIJK WIJ IN ÉÉN LICHAAM VELE LEDEN HEBBEN, EN AL DE LEDEN NIET DEZELFDE WERKING HEBBEN, 5 ZOO ZIJN WIJ, DE VELEN, ÉÉN LICHAAM IN CHRISTUS, EN ELK AFZONDERLIJK ELKANDERS LEDEN. 6 DAAR WIJ NU VERSCHILLENDE GAVEN HEBBEN NAAR DE GENADE, DIE ONS GEGEVEN IS, ZOO LAAT ONS DIE GAVEN BESTEDEN, HETZIJ PROFETIE, NAAR DE MATE DES GELOOFS; 7 HETZIJ BEDIENING, IN HET BEDIENEN; HETZIJ DIE LEERT, IN HET LEEREN; 8 HETZIJ DIE VERMAANT, IN HET VERMANEN; DIE MEDEDEELT, IN EENVOUDIGHEID; {OF „MILDHEID." } DIE VOORSTANDER IS, MET IJVER; DIE

BARMHARTIGHEID DOET, MET BLIJMOEDIGHEID. 9 DE LIEFDE ZIJ ONGEVEINSD. HEBT EEN AFKEER VAN HET BOOZE; HANGT HET GOEDE AAN. 10 WAT DE BROEDERLIEFDE BETREFT, WEEST HARTELIJK JEGENS ELKANDER; GAAT ELKANDER VOOR MET BETOONING VAN EER. 11 WEEST NIET TRAAG IN IJVER; WEEST VURIG VAN GEEST; DIENT DEN HEER. 12 VERBLIJDT U IN DE HOOP; WEEST GEDULDIG IN DE VERDRUKKING; VOLHARDT IN HET GEBED. 13 DEELT MEDE VOOR DE BEHOEFTEN DER HEILIGEN; TRACHT NAAR GASTVRIJHEID. 14 ZEGENT DIE U VERVOLGEN; ZEGENT, EN VLOEKT NIET. 15 VERBLIJDT U MET DE BLIJDEN, EN WEENT MET DE WEENENDEN. 16 WEEST EENSGEZIND ONDER ELKANDER; TRACHT NIET NAAR HOOGE DINGEN, MAAR VOEGT U TOT DE NEDERIGEN. {PERSONEN OF ZAKEN.} WEEST NIET WIJS IN UW EIGEN OOGEN. 17 VERGELDT NIEMAND KWAAD MET KWAAD; BEZORGT HETGEEN EERLIJK IS VOOR ALLE MENSCHEN. 18 INDIEN HET MOGELIJK IS, ZOOVEEL VAN U AFHANGT, HOUDT VREDE MET ALLE MENSCHEN. 19 WREEKT UZELVEN NIET, GELIEFDEN! MAAR GEEFT DEN TOORN PLAATS; WANT ER STAAT GESCHREVEN: „AAN MIJ DE WRAAK! IK ZAL VERGELDEN, ZEGT DE HEER." {DEUT. 32:35.} 20 „INDIEN DAN UWEN VIJAND HONGERT, GEEF HEM TE ETEN; INDIEN HEM DORST, GEEF HEM TE DRINKEN; WANT DIT DOENDE, ZULT GIJ KOLEN VUURS OP ZIJN HOOFD HOOPEN." {SPR. 25:21, 22.} 21 WORD DOOR HET KWADE NIET OVERWONNEN, MAAR OVERWIN HET KWADE DOOR HET GOEDE."

"13:1 ¶ ALLE ZIEL ZIJ DEN MACHTEN, OVER HAAR GESTELD, ONDERDANIG; WANT ER IS GEEN MACHT DAN VAN GOD, EN DIE {R. „DE MACHTEN, DIE." } ER ZIJN, ZIJN DOOR GOD VERORDEND. 2 DERHALVE, WIE ZICH TEGEN DE MACHT VERZET, WEDERSTAAT DE VERORDENING VAN GOD; EN DIE HAAR WEDERSTAAN, ZULLEN OVER ZICHZELVEN EEN OORDEEL BRENGEN. 3 WANT DE OVERHEDEN ZIJN NIET TOT EEN VREES VOOR EEN GOED, MAAR VOOR EEN KWAAD WERK. {R. „VOOR GOEDE WERKEN, MAAR VOOR KWADE WERKEN." } WILT GIJ NU DE MACHT NIET VREEZEN, DOE HET GOEDE, EN GIJ ZULT LOF VAN HAAR HEBBEN; 4 WANT ZIJ IS GODS DIENARES, U TEN GOEDE. MAAR INDIEN GIJ KWAAD DOET, ZOO VREES! WANT ZIJ DRAAGT HET ZWAARD NIET TEVERGEEFS; WANT ZIJ IS GODS DIENARES, EEN WREEKSTER TOT STRAF {LETT. „TOORN." } VOOR HEM, DIE KWAAD DOET. 5 DAAROM IS HET NOODIG ONDERDANIG TE ZIJN, NIET ALLEEN OM DER STRAF, {LETT. „TOORN." } MAAR OOK OM DES GEWETENS WIL. 6 WANT DAAROM BETAALT GIJ OOK SCHATTING, WANT ZIJ ZIJN DIENAREN GODS, JUIST DAARIN VOORTDUREND WERKZAAM."

"7 ¶ GEEFT {R. V. B. „DAN." } AAN ALLEN, WAT HUN TOEKOMT: SCHATTING, WIEN SCHATTING; TOL, WIEN TOL; VREEZE, WIEN VREEZE; EERE, WIEN EERE TOEKOMT. 8 WEEST NIEMAND IETS SCHULDIG DAN ELKANDER LIEF TE HEBBEN; WANT DIE

DEN ANDER LIEFHEEFT, HEEFT DE WET VERVULD. {OF „VERVULT DE WET." DOOR HET GEDRAG, 'T WELK EEN UITVLOEISEL VAN DE LIEFDE IS, IS DE WET REEDS VERVULD, EER ZIJ HARE EISCHEN DOET GELDEN.} 9 WANT DIT: „GIJ ZULT GEEN OVERSPEL DOEN, GIJ ZULT NIET DOODEN, GIJ ZULT NIET STELEN, {R. V. B. „EN GIJ ZULT NIET VALSCH GETUIGEN." } GIJ ZULT NIET BEGEEREN," EN ZOO ER EENIG ANDER GEBOD IS, HET WORDT IN DIT WOORD SAMENGEVAT: „GIJ ZULT UWEN NAASTE LIEF HEBBEN ALS UZELVEN. {LEV. 19:18.} 10 DE LIEFDE DOET DEN NAASTE GEEN KWAAD. ZOO IS DAN DE LIEFDE DE VERVULLING DER WET."
"11 ¶ EN DIT TE MEER, DEWIJL WIJ DEN TIJD KENNEN, DAT DE URE REEDS DAAR IS, DAT WIJ UIT DEN SLAAP ZOUDEN OPWAKEN; WANT DE BEHOUDENIS IS ONS NU NADER, DAN TOEN WIJ GELOOFD HEBBEN. 12 DE NACHT IS VER GEVORDERD, EN DE DAG IS NABIJ. LAAT ONS DAN AFLEGGEN DE WERKEN DER DUISTERNIS, EN AANDOEN DE WAPENEN DES LICHTS. 13 LAAT ONS, ALS OP DEN DAG, WELVOEGELIJK WANDELEN, NIET IN BRASSERIJEN EN DRONKENSCHAPPEN, NIET IN SLAAPKAMEREN EN ONTUCHTIGHEDEN, NIET IN TWIST EN NIJD; 14 MAAR DOET AAN DEN HEER JEZUS CHRISTUS, EN VERZORGT HET VLEESCH NIET TOT BEGEERLIJKHEDEN."
"14:1 ¶ DIE NU ZWAK IS IN HET GELOOF, NEEMT HEM AAN; NIET OM TWIJFELACHTIGE VRAGEN TE BESLISSEN. 2 DE EEN GELOOFT ALLES TE MOGEN ETEN, MAAR DIE ZWAK IS, EET MOESKRUIDEN. 3 DIE EET, MINACHTE HEM NIET, DIE NIET EET; EN DIE NIET EET, OORDEELE HEM NIET, DIE EET; WANT GOD HEEFT HEM AANGENOMEN. 4 WIE ZIJT GIJ, DIE EENS ANDEREN HUISKNECHT OORDEELT? HIJ STAAT OF VALT ZIJN EIGEN HEER. EN HIJ ZAL STAANDE GEHOUDEN WORDEN, WANT DE HEER {R. „GOD." } IS MACHTIG HEM STAANDE TE HOUDEN. 5 DE EEN ACHT DEN EENEN DAG BOVEN DEN ANDEREN DAG, MAAR DE ANDER ACHT AL DE DAGEN GELIJK. EEN IEGELIJK ZIJ IN ZIJN EIGEN GEMOED TEN VOLLE VERZEKERD. 6 DIE DEN DAG IN ACHT NEEMT, NEEMT HEM IN ACHT OM DES HEEREN WIL; EN DIE DEN DAG NIET IN ACHT NEEMT, NEEMT HEM NIET IN ACHT OM DES HEEREN WIL. {DE WOORDEN TUSSCHEN … KOMEN IN VELE HANDSCHRIFTEN NIET VOOR.} EN {R. L. W. „EN." } DIE EET, EET OM DES HEEREN WIL, WANT HIJ DANKT GOD; EN DIE NIET EET, EET NIET OM DES HEEREN WIL, EN HIJ DANKT GOD. 7 WANT NIEMAND ONZER LEEFT ZICHZELVEN, EN NIEMAND STERFT ZICHZELVEN; 8 WANT HETZIJ WIJ LEVEN, WIJ LEVEN DEN HEERE; HETZIJ WIJ STERVEN, WIJ STERVEN DEN HEERE. HETZIJ WIJ DAN LEVEN, HETZIJ WIJ STERVEN, WIJ ZIJN DES HEEREN. 9 WANT DAARTOE IS CHRISTUS GESTORVEN EN WEDER LEVEND GEWORDEN, {R. „WANT DAARTOE IS CHRISTUS BEIDE GESTORVEN EN OPGESTAAN EN WEDER LEVEND GEWORDEN." } OPDAT HIJ

ZOU HEERSCHEN ZOOWEL OVER DOODEN ALS LEVENDEN. 10 MAAR GIJ, WAAROM OORDEELT GIJ UWEN BROEDER? OF OOK GIJ, WAAROM MINACHT GIJ UWEN BROEDER? WANT WIJ ZULLEN ALLEN VOOR DEN RECHTERSTOEL GODS {R. „VAN CHRISTUS." } GESTELD WORDEN; 11 WANT ER STAAT GESCHREVEN: „IK LEEF, ZEGT DE HEER, VOOR MIJ ZAL ALLE KNIE ZICH BUIGEN, EN ALLE TONG ZAL GOD BELIJDEN." {JES. 45:23.} 12 ZOO ZAL DAN EEN IEGELIJK ONZER VOOR ZICHZELVEN GODE REKENSCHAP GEVEN. 13 LAAT ONS DAN NIET MEER ELKANDER OORDEELEN; MAAR OORDEELT VEELEER DIT, DAT GIJ DEN BROEDER GEEN AANSTOOT OF ERGERNIS GEEFT. 14 IK WEET, EN BEN OVERTUIGD IN DEN HEER JEZUS, DAT NIETS OP ZICHZELVEN ONREIN IS; ALLEEN VOOR HEM, DIE MEENT, DAT IETS ONREIN IS, DIEN IS HET ONREIN. 15 WANT {R. „MAAR." } INDIEN UW BROEDER OM DER SPIJZE WIL BEDROEFD WORDT, ZOO WANDELT GIJ NIET MEER NAAR LIEFDE. VERDERF DOOR UWE SPIJZE DIEN NIET, VOOR WIEN CHRISTUS GESTORVEN IS. 16 DAT DAN HETGEEN VOOR U GOED IS NIET GELASTERD WORDE! 17 WANT HET KONINKRIJK GODS IS NIET SPIJS EN DRANK, MAAR RECHTVAARDIGHEID EN VREDE EN BLIJDSCHAP IN DEN HEILIGEN GEEST. 18 WANT WIE CHRISTUS DAARIN DIENT, IS GODE WELBEHAGELIJK, EN BIJ DE MENSCHEN BEPROEFD BEVONDEN, 19 ZOO LAAT ONS DAN NAJAGEN HETGEEN TOT DEN VREDE EN HETGEEN TOT DE STICHTING ONDER ELKANDER DIENT. 20 BREEK OM DER SPIJZE WIL HET WERK VAN GOD NIET AF! ALLE DINGEN ZIJN WEL REIN; MAAR HET IS KWAAD VOOR DEN MENSCH, DIE MET AANSTOOT EET. 21 HET IS GOED GEEN VLEESCH TE ETEN, NOCH WIJN TE DRINKEN, NOCH IETS WAARAAN UW BROEDER ZICH STOOT, OF GEËRGERD WORDT, OF ZWAK IS. 22 HEBT GIJ GELOOF? HEB HET BIJ UZELVEN VOOR GOD. WELGELUKZALIG HIJ, DIE ZICHZELVEN NIET OORDEELT IN HETGEEN HIJ VOOR GOED HOUDT. 23 MAAR DIE TWIJFELT, ALS HIJ EET, IS VEROORDEELD, OMDAT HET NIET UIT {OF „OP GROND VAN." } GELOOF IS; EN AL WAT NIET UIT {OF „OP GROND VAN." } GELOOF IS, IS ZONDE."

"15:1 ¶ MAAR WIJ, DIE STERK ZIJN, BEHOOREN DE ZWAKHEDEN DER ONSTERKEN TE DRAGEN, EN NIET ONSZELVEN TE BEHAGEN. 2 EEN IEGELIJK ONZER {R. V. B. „DAN." } BEHAGE DEN NAASTE TEN GOEDE, TOT STICHTING. 3 WANT OOK CHRISTUS HEEFT ZICHZELVEN NIET BEHAAGD, MAAR GELIJK GESCHREVEN STAAT: „DE SMAADHEDEN VAN DIE U SMADEN, ZIJN OP MIJ GEVALLEN." {PS. 69:9.} 4 WANT AL WAT TE VOREN GESCHREVEN IS, IS TOT ONZE LEERING {R. V. B. „TE VOREN." } GESCHREVEN, OPDAT WIJ DOOR DE VOLHARDING EN DOOR {R. L. W. „DOOR." } DE VERTROOSTING DER SCHRIFTEN HOOP ZOUDEN HEBBEN."

"5 ¶ DE GOD NU DER VOLHARDING EN DER VERTROOSTING GEVE U EENSGEZIND TE ZIJN ONDER ELKANDER NAAR CHRISTUS JEZUS; 6 OPDAT GIJ EENDRACHTIG,

met éénen mond, den God en Vader van onzen Heer Jezus Christus verheerlijkt."
"7 ¶ Daarom, neemt elkander aan, gelijk ook Christus u aangenomen heeft ter heerlijkheid Gods. 8 Want {R. „En." } ik zeg, dat Jezus {V. l. w. „Jezus." } Christus een dienstknecht der besnijdenis geworden is ter wille van de waarheid Gods, ten einde de beloften der vaderen te bevestigen, 9 en dat de volken God zouden verheerlijken wegens de barmhartigheid, gelijk geschreven staat: „Daarom zal ik U belijden onder de volken, en uwen naam lofzingen." {Ps. 18:50. } 10 En wederom zegt hij: „Weest vroolijk, gij volken met zijn volk!" {Deut. 32:43. } 11 En wederom: „Looft den Heer, al gij volken! en dat al de natiën Hem prijzen!" {R. „en prijst Hem, al gij natiën!" Ps. 117:1. } 12 En wederom zegt Jesaja: „Er zal zijnde wortel van Isaï, en die opstaat om over de volken te heerschen; op hem zullen de volken hopen." {Jes. 11:10. }"
"13 ¶ De God nu der hoop vervulle u niet alle blijdschap en vrede in het gelooven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop door de kracht des Heiligen Geestes."
"14 ¶ Doch, mijne broeders! ook ikzelf ben van u overtuigd, dat gij ook zelven vol goedheid zijt, vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen. 15 Maar ik heb u eensdeels wat stout geschreven, broeders! als u herinnerende, uithoofde van de genade, die mij door God gegeven is, 16 dat ik een dienaar van Christus Jezus {R. „Jezus Christus. } zou zijn voor de volken, om als priester te dienen in het evangelie van God, opdat het offer der volken aangenaam zij, geheiligd door den Heiligen Geest."
"17 ¶ Zoo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, welke God aangaan. 18 Want ik zal mij niet verstouten iets te zeggen, wat Christus niet door mij gewrocht heeft tot gehoorzaamheid der volken, door woord en werk, 19 in de kracht van teekenen en wonderen, in de kracht van den Geest Gods; {S. l. w. „Gods"; and. l. „van den Heiligen Geest." } zoodat ik, van Jeruzalem af en rondom, tot Illyrië toe, de verkondiging van het evangelie van Christus volbracht heb; 20 en ik heb mij alzoo bevlijtigd om het evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen; 21 maar, gelijk geschreven staat: „Wien niet van hem was verkondigd, die zullen zien, en die niet gehoord hebben, die zullen verstaan." {Jes. 3:15. }"

ROMEINEN 15 EN 16

"22 ¶ Daarom ben ik ook menigmaal verhinderd geweest om tot u te komen. 23 Maar nu in deze gewesten geen plaats meer hebbende, en sedert vele jaren groot verlangen hebbende om tot u te komen, 24 zoo zal ik tot u komen, {R. heeft deze woorden in den tekst.} wanneer ik naar Spanje reis. Want ik hoop op de doorreis u te zien, en door u derwaarts geleid te worden, als ik mij eerst aan u eenigermate verzadigd heb. 25 Doch nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen. 26 Want Macedonië en Achaje hebben goedgevonden eenige handreiking te doen voor de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn; 27 want zij hebben het goedgevonden, en zij zijn hunne schuldenaars; want indien de volken hunne geestelijke goederen zijn deelachtig geworden, zoo zijn zij ook schuldig hen met de stoffelijke te dienen. 28 Nadat ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht bezegeld zal hebben, zal ik door uwe stad naar Spanje gaan. 29 En ik weet, dat, als ik tot u kom, ik met een vollen zegen van Christus {R. „des evangelies van Christus."} komen zal."

"30 ¶ Doch ik bid u, broeders! door onzen Heer Jezus Christus en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij; 31 opdat ik moge verlost worden van de ongehoorzamen in Judéa, en opdat mijne dienst, die ik aan Jeruzalem doe, den heiligen aangenaam zij, 32 opdat ik door den wil van God met blijdschap tot u kome, en mij met u verkwikke. 33 De God nu des vredes zij met u allen! Amen."

"16:1 ¶ En ik beveel u Fébe aan, onze zuster, die een dienares is van de gemeente, die in Kenchreën is, 2 opdat gij haar ontvangt in den Heer, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in welke zaak zij u mocht noodig hebben; want ook zij heeft bijstand verleend aan velen, ook aan mij zelven. 3 Groet Prisca {R. „Priscilla."} en Aquila, mijne medearbeiders in Christus Jezus, 4 (die voor mijn leven hunnen hals gewaagd hebben, die niet ik alleen dank, maar ook al de gemeenten der volken,) en de gemeente is hun huis. 5 Groet Epénetus, mijnen geliefde, die de eersteling is van Azië {R. „Achaje."} voor Christus. 6 Groet Maria, die veel voor u {R. „ons."} gearbeid heeft. 7 Groet Andrónicus en Junias, mijne nabestaanden en mijne medegevangenen, die vermaard zijn onder de apostelen, die ook vóór mij in Christus geweest zijn, 8 Groet Amplias, mijnen geliefde in den Heer. 9 Groet Urbanus, onzen medearbeider in Christus, en Stachys, mijnen geliefde. 10 Groet

Apélles, den beproefde in Christus. Groet die van het huis van Aristobülus. 11 Groet Heródion, mijnen nabestaande. Groet hen, die van het huis van Narcissus in den Heer zijn. 12 Groet Tryféna en Tryfósa, die in den Heer arbeiden. Groet Persis, de geliefde, die veel gearbeid heeft in den Heer. 13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heer, en zijne moeder en de mijne. 14 Groet Asyneritus, Elégon, Hermas, Patrobas, Hermes en de broeders bij hen. 15 Groet Filólogus en Julias, Neréus en zijne zuster, en Olympas, en al de heiligen bij hen. 16 Groet elkander met een heiligen kus. Al {R. l. w. „Al." } de gemeenten van Christus groeten u."
"17 ¶ En ik vermaan u, broeders! hebt acht op hen, die tweedracht en ergernis verwekken tegen de leer, die gij geleerd hebt, en onttrekt u aan hen. 18 Want dezulken dienen niet onzen Heer {R. v. b. „Jezus." } Christus, maar hunnen eigenen buik, en door vleitaal en lofspraak verleiden zij de harten der argeloozen. 19 Want uwe gehoorzaamheid is tot kennis van allen gekomen. Ik verblijd mij dan over u; doch ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, maar onnoozel in het kwade. 20 De God nu des vredes zal den satan weldra onder uwe voeten verpletteren. De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met u! {R. v. b. „Amen." }"
"21 ¶ U groeten Timótheus, mijn medearbeider, en Lucius en Jason en Socípater, mijne nabestaanden. 22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heer. 23 U groet Gajus, de gastheer van mij en van de geheele gemeente, U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus. 24 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met u allen, Amen. {V. l. vs. 24 weg. }"
"25 ¶ Hem nu, die machtig is u te bevestigen, naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, volgens de openbaring van de verborgenheid, die in de tijden der eeuwen verzwegen is geweest, 26 maar die nu is geopenbaard, en door profetische schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de volken bekend is gemaakt, 27 den alleen wijzen God door Jezus Christus, wien de heerlijkheid zij tot in eeuwigheid! Amen."

1 KORINTHE 1

"1:1 ¶ Paulus, geroepen apostel van Jezus Christus door den wil van God, en Sosthenes, de broeder, 2 aan de gemeente Gods, die te Korinthe is, aan de geheiligden in Christus Jezus, geroepene heiligen, met allen, in elke plaats, die den naam aanroepen van onzen Heer Jezus Christus, zoowel hunnen als onzen Heer: 3 genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en van den Heer Jezus Christus. 4 Ik dank mijnen God te allen tijd over u, wegens de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus, 5 dat gij in alles rijk geworden zijt in hem, in alle woord der leer en alle kennis, 6 gelijk de getuigenis van Christus onder u bevestigd is, 7 zoodat het u aan geen genadegave ontbreekt, terwijl gij de openbaring onzes Heeren Jezus Christus verbeidt, 8 die u ook bevestigen zal ten einde toe, zoodat gij onstraffelijk zijt in den dag van onzen Heer Jezus Christus. 9 God is getrouw, door wien gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer."

"10 ¶ Doch ik vermaan u, broeders! door den naam van onzen Heer Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en dat onder u geen scheuringen zijn; maar dat gij in denzelfden zin en in hetzelfde gevoelen samengevoegd zijt. 11 Want mij is aangaande u bekend gemaakt, mijne broeders! door die van Chloë, dat er twisten onder u zijn. 12 Want hiervan spreek ik, dat een iegelijk uwer zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos, en ik van Kefas, en ik van Christus. 13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruisigd? Of zijt gij tot den naam van Paulus gedoopt?"

"14 ¶ Ik dank God, dat ik niemand uwer gedoopt heb, dan Crispus en Gajus; 15 opdat niet iemand zegge, dat ik tot mijnen naam gedoopt heb. 16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanas gedoopt; voorts weet ik niet, dat ik iemand anders gedoopt heb."

"17 ¶ Want Christus heeft mij niet gezonden om te doopen, maar om het evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet verijdeld worde. 18 Want het woord des kruises is hun, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het de kracht Gods. 19 Want er staat geschreven: „Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet doen." {Jes. 29:14.} 20 Waar is de wijze? waar de schriftgeleerde? waar de redetwister dezer eeuw? Heeft God niet de wijsheid der {R. „dezer."} wereld tot dwaasheid gemaakt? 21 Want naardien, in de wijsheid Gods, de wereld door de wijsheid God niet

HEEFT GEKEND, ZOO HEEFT HET GODE BEHAAGD, DOOR DE DWAASHEID DER PREDIKING TE BEHOUDEN HEN, DIE GELOOVEN. 22 NAARDIEN DE JODEN TEEKENEN {R. „EEN TEEKEN." } BEGEEREN, EN DE GRIEKEN WIJSHEID ZOEKEN; 23 DOCH WIJ PREDIKEN CHRISTUS, DEN GEKRUISIGDE, DEN JODEN EEN ERGERNIS EN DEN VOLKEN {R. „GRIEKEN." } EEN DWAASHEID; 24 MAAR DEN GEROEPENEN ZELVEN, ZOOWEL JODEN ALS GRIEKEN, CHRISTUS, DE KRACHT GODS EN DE WIJSHEID GODS. 25 WANT HET DWAZE GODS IS WIJZER DAN DE MENSCHEN; EN HET ZWAKKE GODS IS STERKER DAN DE MENSCHEN. 26 WANT ZIET UWE ROEPING, BROEDERS! DAT ER NIET VELE WIJZEN ZIJN NAAR HET VLEESCH, NIET VELE MACHTIGEN, NIET VELE EDELEN; 27 MAAR HET DWAZE DER WERELD HEEFT GOD UITVERKOREN, OPDAT HIJ DE WIJZEN BESCHAMEN ZOU; EN HET ZWAKKE DER WERELD HEEFT GOD UITVERKOREN, OPDAT HIJ HET STERKE BESCHAMEN ZOU; 28 EN HET ONEDELE DER WERELD EN HET VERACHTE HEEFT GOD UITVERKOREN, EN HETGEEN NIETS IS, OPDAT HIJ HETGEEN IETS IS TE NIET ZOU DOEN; 29 OPDAT GEEN VLEESCH ZOU ROEMEN VOOR GOD. {R. „HEM." } 30 MAAR UIT HEM ZIJT GIJ IN CHRISTUS JEZUS, DIE ONS GEWORDEN IS WIJSHEID VAN GOD, EN GERECHTIGHEID, EN HEILIGHEID, EN VERLOSSING; 31 OPDAT, GELIJK GESCHREVEN STAAT: „DIE ROEMT, ROEME IN DEN HEER." {JES. 45:25; JER. 9:24. }"

"2:1 ¶ EN IK, BROEDERS! TOEN IK TOT U KWAM, KWAM NIET MET UITNEMENDHEID VAN WOORDEN OF WIJSHEID, U DE GETUIGENIS VAN GOD VERKONDIGENDE. 2 WANT IK HAD VOORGENOMEN NIETS ONDER U TE WETEN DAN JEZUS CHRISTUS, EN DIEN GEKRUISIGD. 3 EN IK WAS BIJ U IN ZWAKHEID, EN IN VREEZE, EN IN VEEL BEVEN; 4 EN MIJN WOORD EN MIJNE PREDIKING WAS NIET IN OVERREDENDE WOORDEN VAN {R. V. „MENSCHELIJKE." } WIJSHEID, MAAR IN BETOONING VAN DEN GEEST EN VAN KRACHT; 5 OPDAT UW GELOOF NIET ZOU ZIJN IN WIJSHEID VAN MENSCHEN, MAAR IN DE KRACHT GODS."

"6 ¶ MAAR WIJ SPREKEN WIJSHEID ONDER DE VOLMAAKTEN; DOCH EEN WIJSHEID NIET VAN DEZE WERELD, {OF „EEUW." } NOCH VAN DE OVERSTEN DEZER WERELD, {OF „EEUW." } DIE TE NIET WORDEN; 7 MAAR WIJ SPREKEN GODS WIJSHEID IN VERBORGENHEID, DE BEDEKTE WIJSHEID, DIE GOD VÓÓR ALLE EEUWEN VERORDEND HEEFT TOT ONZE HEERLIJKHEID, 8 DIE GEEN VAN DE OVERSTEN DEZER WERELD {OF „EEUW." } GEKEND HEEFT; (WANT HADDEN ZIJ HAAR GEKEND, ZIJ ZOUDEN DEN HEER DER HEERLIJKHEID NIET GEKRUISIGD HEBBEN;) 9 MAAR GELIJK GESCHREVEN STAAT: „WAT GEEN OOG HEEFT GEZIEN, EN GEEN OOR HEEFT GEHOORD, EN IN GEEN MENSCHENHART IS OPGEKOMEN, HETGEEN GOD BEREID HEEFT VOOR HEN, DIE HEM LIEFHEBBEN." {JES. 64:4. } 10

1 KORINTHE 2 EN 3

DOCH GOD HEEFT HET ONS GEOPENBAARD DOOR ZIJNEN {S. I „DEN." } GEEST; WANT DE GEEST ONDERZOEKT ALLE DINGEN, OOK DE DIEPTEN GODS. 11 WANT WIE VAN DE MENSCHEN WEET, HETGEEN DES MENSCHEN IS, DAN DE GEEST DES MENSCHEN, DIE IN HEM IS? ZOO WEET OOK NIEMAND HETGEEN GODS IS, DAN DE GEEST GODS. 12 WANT WIJ HEBBEN NIET ONTVANGEN DEN GEEST DER WERELD, MAAR DEN GEEST, {ZIE DE VOORREDE.} DIE UIT GOD IS, OPDAT WIJ ZOUDEN WETEN DE DINGEN, DIE ONS DOOR GOD GESCHONKEN ZIJN; 13 DIE WIJ OOK SPREKEN, NIET MET WOORDEN, DIE MENSCHELIJKE WIJSHEID LEERT, MAAR MET WOORDEN, DIE DE {R. V. B. „HEILIGE." } GEEST LEERT, GEESTELIJKE DINGEN DOOR GEESTELIJKE WOORDEN MEDEDEELENDE. 14 MAAR DE NATUURLIJKE MENSCH NEEMT NIET AAN HETGEEN VAN DEN GEEST GODS IS, WANT HET IS HEM DWAASHEID, EN HIJ KAN HET NIET VERSTAAN, OMDAT HET GEESTELIJK ONDERSCHEIDEN {OF „BEOORDEELD." } WORDT; 15 MAAR DIE GEESTELIJK IS, ONDERSCHEIDT {OF „BEOORDEELD." } ALLE DINGEN: DOCH HIJZELF WORDT DOOR NIEMAND ONDERSCHEIDEN. {OF „BEOORDEELD." } 16 WANT „WIE HEEFT DEN ZIN {D. I. DE GEDACHTE.} DES HEEREN GEKEND, DIE HEM ZOU ONDERRICHTEN?" {JES. 40:13, 14.} MAAR WIJ HEBBEN DEN ZIN {D. I. DE GEDACHTE.} VAN CHRISTUS."

"3:1 ¶ EN IK, BROEDERS! KON TOT U NIET SPREKEN ALS TOT GEESTELIJKEN, MAAR ALS TOT VLEESCHELIJKEN, ALS TOT KLEINE KINDEREN IN CHRISTUS. 2 WANT IK VOEDDE U MET MELK, {R. V. B. „EN." } NIET MET VASTE SPIJS; WANT GIJ VERMOCHT NOG NIET, JA, GIJ VERMOOGT OOK NU NOG NIET; 3 WANT GIJ ZIJT NOG VLEESCHELIJK. WANT DAAR ER NIJD EN TWIST {R. V. B. „EN TWEEDRACHT." } ONDER U IS, ZIJT GIJ NIET VLEESCHELIJK, EN WANDELT GIJ NIET NAAR DEN MENSCH? 4 WANT WANNEER DE EEN ZEGT: IK BEN VAN PAULUS; EN DE ANDER: IK VAN APOLLOS, ZIJT GIJ NIET MENSCHELIJK? {R. „VLEESCHELIJK." }"

"5 ¶ WIE IS DAN APOLLOS, EN WIE IS PAULUS? {R. „WIE IS DAN PAULUS, EN WIE IS APOLLOS?" } DIENSTKNECHTEN, DOOR WIE GIJ GELOOFD HEBT, EN DAT GELIJK DE HEER AAN EEN IEGELIJK GEGEVEN HEEFT. 6 IK HEB GEPLANT, APOLLOS HEEFT NAT GEMAAKT, MAAR GOD HEEFT DEN WASDOM GEGEVEN. 7 ZOO IS DAN NOCH HIJ, DIE PLANT, IETS, NOCH HIJ, DIE NAT MAAKT, MAAR GOD, DIE DEN WASDOM GEEFT. 8 EN DIE PLANT, EN DIE NAT MAAKT ZIJN ÉÉN; DOCH EEN IEGELIJK ZAL ZIJN EIGEN LOON ONTVANGEN NAAR ZIJN EIGEN ARBEID. 9 WANT WIJ ZIJN GODS MEDEARBEIDERS; GODS AKKERWERK, GODS GEBOUW ZIJT GIJ. 10 NAAR DE GENADE GODS, DIE MIJ GEGEVEN IS, HEB IK ALS EEN WIJS BOUWMEESTER HET FONDAMENT GELEGD, EN EEN ANDER BOUWT ER OP. DOCH EEN IEGELIJK ZIE TOE, HOE HIJ ER OP BOUWT."

1 KORINTHE 3 EN 4

"11 ¶ Want niemand kan een ander fondament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. 12 Indien nu iemand op dit fondament bouwt: goud, zilver, kostelijke steenen, hout, hooi, stoppelen, 13 eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, omdat hij {d. i. de dag.} in vuur geopenbaard wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. 14 Indien iemands werk, dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, {R. „blijft." } hij zal loon ontvangen; 15 indien iemands werk zal verbranden, hij zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, doch zóó als door het vuur. {d. i. als een, die door het vuur gegaan is.}"

"16 ¶ Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en dat de Geest Gods in u woont? 17 Indien iemand den tempel Gods verderft, dien zal God verderven; want de tempel Gods is heilig, en zoodanigen {d. i. heiligen.} zijt gij."

"18 ¶ Niemand bedriege zichzelven! Indien iemand onder u meent wijs te zijn in deze eeuw, hij worde dwaas, opdat hij wijs worde. 19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God; want er staat geschreven: „Die de wijzen vangt in hunne arglistigheid"; {Job 5:13.} 20 en wederom: „De Heer kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn." {Ps. 94:11.}"

"21 ¶ Zoo roeme dan niemand in menschen; want alles is het uwe: 22 hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Kefas, hetzij wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, het is alles het uwe, 23 en gij zijt van Christus, en Christus is van God."

"4:1 ¶ Alzoo beschouwe men ons als dienaars van Christus en rentmeesters van de verborgenheden Gods. 2 Voorts wordt hier {R. l. w. „hier." } in de rentmeesters vereischt, dat ieder trouw bevonden worde. 3 Doch het is voor mij het geringste, dat ik door u beoordeeld worde, of door een menschelijk oordeel; {Lett. „dag," d. i. oordeelsdag.} ja, ik beoordeel ook mijzelven niet. 4 Want ik ben mijzelven van niets bewust, doch daardoor ben ik niet gerechtvaardigd; maar hij, die mij beoordeelt, is de Heer. 5 Zoo oordeelt dan niets vóór den tijd, totdat de Heer komt, die ook hetgeen in de duisternis verborgen is aan het licht brengen, en de raadslagen der harten openbaren zal; en dan zal een iegelijk zijnen lof hebben van God. 6 Deze dingen nu, broeders! heb ik op mijzelven en Apollos

TOEGEPAST OM UWENTWIL, OPDAT GIJ AAN ONS ZOUDT LEEREN NIET TE DENKEN BOVEN HETGEEN GESCHREVEN STAAT; OPDAT NIEMAND ZICH OPBLAZE VOOR DEN EEN TEGEN DEN ANDER."

"7 ¶ WANT WIE ONDERSCHEIDT U? EN WAT HEBT GIJ, DAT GIJ NIET ONTVANGEN HEBT? EN ZOO GIJ HET OOK ONTVANGEN HEBT, WAAROM ROEMT GIJ, ALSOF GIJ HET NIET ONTVANGEN HADT? 8 REEDS ZIJT GIJ VERZADIGD, REEDS ZIJT GIJ RIJK GEWORDEN, ZONDER ONS HEBT GIJ GEHEERSCHT; EN IK WILDE WEL, DAT GIJ HEERSCHTET, OPDAT OOK WIJ MET U HEERSCHEN MOCHTEN! 9 WANT IK ACHT, DAT GOD ONS, DE APOSTELEN, ALS DE LAATSTEN HEEFT GESTELD, ALS TER DOOD VERWEZENEN; WANT WIJ ZIJN EEN SCHOUWSPEL GEWORDEN VOOR DE WERELD, ZOOWEL VOOR ENGELEN ALS VOOR MENSCHEN. 10 WIJ ZIJN DWAZEN OM CHRISTUS WIL, MAAR GIJ ZIJT WIJS IN CHRISTUS; WIJ ZWAK, MAAR GIJ STERK; GIJ HEERLIJK, MAAR WIJ VERACHT. 11 TOT OP DEZE URE LIJDEN WIJ ZOOWEL HONGER ALS DORST, EN ZIJN NAAKT, EN WORDEN MET VUISTEN GESLAGEN, EN HEBBEN GEEN VASTE WOONPLAATS, 12 EN ARBEIDEN, WERKENDE MET ONZE EIGENE HANDEN. WIJ WORDEN GESCHOLDEN, EN WIJ ZEGENEN; VERVOLGD, EN WIJ VERDRAGEN; 13 GELASTERD, EN WIJ BIDDEN; WIJ ZIJN ALS HET UITVAAGSEL DER WERELD GEWORDEN, ALLER AFSCHRAPSEL TOT NU TOE."

"14 ¶ IK SCHRIJF DEZE DINGEN NIET OM U TE BESCHAMEN, MAAR IK VERMAAN U ALS MIJNE GELIEFDE KINDEREN. 15 WANT AL HADT GIJ TIENDUIZEND LEERMEESTERS IN CHRISTUS, ZOO HEBT GIJ TOCH NIET VELE VADERS; WANT IN CHRISTUS JEZUS HEB IK U DOOR HET EVANGELIE VERWEKT. 16 IK VERMAAN U DAN: WEEST MIJNE NAVOLGERS."

"17 ¶ DAAROM HEB IK U TIMÓTHEÜS GEZONDEN, DIE MIJN GELIEFD EN GETROUW KIND IN DEN HEER IS, DIE U ZAL INDACHTIG MAKEN MIJNE WEGEN, WELKE IN CHRISTUS ZIJN, GELIJK IK ALOM IN ELKE GEMEENTE LEER. 18 DOCH SOMMIGEN ZIJN OPGEBLAZEN, ALSOF IK NIET TOT U KOMEN ZOU. 19 MAAR IK ZAL SPOEDIG TOT U KOMEN, ZOO DE HEER WIL, EN IK ZAL VERSTAAN, NIET DE WOORDEN DER OPGEBLAZENEN, MAAR DE KRACHT; 20 WANT HET KONINKRIJK GODS BESTAAT NIET IN WOORDEN, MAAR IN KRACHT. 21 WAT WILT GIJ? ZAL IK MET DE ROEDE TOT U KOMEN OF IN LIEFDE EN IN DEN GEEST DER ZACHTMOEDIGHEID?"

"5:1 ¶ MEN HOORT ALGEMEEN VAN HOERERIJ ONDER U, EN ZULK EEN HOERERIJ, DIE ZELFS ONDER DE VOLKEN NIET IS, {R. „GENOEMD WORDT." } ZOODAT IEMAND ZIJNS VADERS VROUW HEEFT. 2 EN GIJ ZIJT OPGEBLAZEN, EN HEBT NIET VEELEER LEED GEDRAGEN, OPDAT HIJ, DIE DEZE DAAD BEGAAN HEEFT, UIT UW

MIDDEN WERD WEGGEDAAN? 3 WANT IK, {R. V. B. „ALS." } NAAR HET LICHAAM AFWEZIG, MAAR NAAR DEN GEEST TEGENWOORDIG, HEB REEDS, ALS WARE IK TEGENWOORDIG, GEOORDEELD, HEM, DIE DIT ALDUS BEDREVEN HEEFT, 4 IN DEN NAAM VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS {S. L. W. „CHRISTUS." } ALS GIJ EN MIJN GEEST VERGADERD ZIJT MET DE KRACHT VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, {S. L. W. „CHRISTUS." } 5 DENZULKEN AAN DEN SATAN OVER TE GEVEN, TOT VERDERF DES VLEESCHES, OPDAT DE GEEST BEHOUDEN WORDE IN DEN DAG DES HEEREN JEZUS. 6 UW ROEMEN IS NIET GOED. WEET GIJ NIET, DAT EEN WEINIG ZUURDEEG HET GEHEELE DEEG ZUUR MAAKT?"

"7 ¶ ZUIVERT {R. V. B. „DAN." } HET OUDE ZUURDEEG UIT, OPDAT GIJ EEN NIEUW DEEG MOOGT ZIJN, GELIJK GIJ ONGEZUURD ZIJT; WANT OOK ONS PASCHA, CHRISTUS, IS {R. V. B. „VOOR ONS." } GESLACHT. 8 ZOO LAAT ONS DAN FEESTVIEREN, NIET MET OUD ZUURDEEG, NOCH MET ZUURDEEG VAN SLECHTHEID EN BOOSHEID, MAAR MET ONGEZUURD BROOD VAN OPRECHTHEID EN WAARHEID."

"9 ¶ IK HEB U IN DEN BRIEF GESCHREVEN, DAT GIJ GEEN OMGANG ZOUDT HEBBEN MET HOEREERDERS; {R. V. B. „MAAR." } 10 NIET IN 'T ALGEMEEN MET DE HOEREERDERS DEZER WERELD, OF DE GIERIGAARDS EN {R. „OF." } ROOFGIERIGEN, OF AFGODENDIENAARS; ANDERS TOCH ZOUDT GIJ DE WERELD MOETEN UITGAAN. 11 MAAR NU HEB IK U GESCHREVEN, DAT, WANNEER IEMAND, EEN BROEDER GENAAMD ZIJNDE, EEN HOEREERDER IS, OF EEN GIERIGAARD, OF EEN AFGODENDIENAAR, OF EEN LASTERAAR, OF EEN DRONKAARD, OF EEN ROOFGIERIGE, GIJ MET HEM GEEN OMGANG ZULT HEBBEN; DAT GIJ MET ZOO IEMAND ZELFS NIET ZULT ETEN. 12 WANT WAT HEB IK OOK {V. L. W. „OOK." } DIE BUITEN ZIJN TE OORDEELEN? OORDEELT GIJ NIET HEN, DIE BINNEN ZIJN? 13 MAAR DIE BUITEN ZIJN, OORDEELT GOD. {R. V. B. „EN." } DOET DEN BOOZE UIT UW MIDDEN WEG."

"6:1 ¶ DURFT IEMAND UWER, ALS HIJ EEN ZAAK HEEFT TEGEN EEN ANDER, TE RECHT GAAN VOOR DE ONRECHTVAARDIGEN, EN NIET VOOR DE HEILIGEN? 2 WEET GIJ NIET, DAT DE HEILIGEN DE WERELD ZULLEN OORDEELEN? EN INDIEN DOOR U DE WERELD WORDT GEOORDEELD, ZIJT GIJ DE GERINGSTE RECHTZAKEN ONWAARDIG? 3 WEET GIJ NIET, DAT WIJ ENGELEN ZULLEN OORDEELEN? EN DAN NIET DE DINGEN VAN DIT LEVEN? 4 ZOO GIJ DAN RECHTZAKEN HEBT OVER DINGEN VAN DIT LEVEN, STELT DIE DAAROVER, DIE IN DE GEMEENTE 'T MINST GEACHT ZIJN. 5 IK ZEG HET U TOT BESCHAMING. ZOO IS ER DAN ONDER U NIET ÉÉN WIJZE, OOK NIET ÉÉN, DIE UITSPRAAK ZAL KUNNEN DOEN TUSSCHEN ZIJNE BROEDERS? 6 MAAR EEN BROEDER GAAT MET EEN BROEDER TE RECHT, EN DAT VOOR ONGELOOVIGEN? 7 REEDS IN 'T ALGEMEEN IS HET EEN GEBREK BIJ {R.

„ONDER." } U, DAT GIJ RECHTZAKEN MET ELKANDER HEBT. WAAROM LIJDT GIJ NIET LIEVER ONRECHT? WAAROM LIJDT GIJ NIET LIEVER NADEEL? 8 MAAR GIJZELVEN DOET ONRECHT EN DOET NADEEL, EN DAT {R. „DEZE DINGEN." } AAN BROEDERS."

"9 ¶ WEET GIJ NIET, DAT ONRECHTVAARDIGEN GODS KONINKRIJK NIET ZULLEN BEËRVEN? 10 DWAALT NIET! NOCH HOEREERDERS, NOCH AFGODENDIENAARS, NOCH OVERSPELERS, NOCH WELLUSTELINGEN, NOCH DIE ZICH MET MANNEN AFGEVEN, NOCH DIEVEN, NOCH GIERIGAARDS, NOCH DRONKAARDS, GEEN LASTERAARS, GEEN ROOFGIERIGEN ZULLEN GODS KONINKRIJK BEËRVEN. 11 EN DIT WAREN SOMMIGEN UWER; MAAR GIJ ZIJT AFGEWASSCHEN, MAAR GIJ ZIJT GEHEILIGD, MAAR GIJ ZIJT GERECHTVAARDIGD IN DEN NAAM DES HEEREN JEZUS, EN DOOR DEN GEEST ONZES GODS."

"12 ¶ ALLE DINGEN ZIJN MIJ GEOORLOOFD, MAAR ALLE DINGEN ZIJN NIET NUTTIG; ALLE DINGEN ZIJN MIJ GEOORLOOFD, MAAR IK ZAL MIJ DOOR GEEN DING LATEN OVERHEERSCHEN. 13 DE SPIJZEN ZIJN VOOR DEN BUIK, EN DE BUIK IS VOOR DE SPIJZEN, MAAR GOD ZAL ÉN DEZE ÉN GENEN TE NIET DOEN. DOCH HET LICHAAM IS NIET VOOR DE HOERERIJ, MAAR VOOR DEN HEER, EN DE HEER VOOR HET LICHAAM. 14 GOD NU HEEFT DEN HEER OPGEWEKT, EN ZAL ONS OPWEKKEN DOOR ZIJNE KRACHT. 15 WEET GIJ NIET, DAT UWE LICHAMEN LEDEN VAN CHRISTUS ZIJN? ZAL IK DAN DE LEDEN VAN CHRISTUS NEMEN, EN ZE TOT LEDEN EENER HOER MAKEN? DAT ZIJ VERRE! 16 WEET GIJ NIET, DAT WIE EEN HOER AANHANGT, ÉÉN LICHAAM MET HAAR IS? „WANT DIE TWEE," ZEGT HIJ, „ZULLEN TOT ÉÉN VLEESCH ZIJN." {GEN. 2:24.} 17 MAAR DIE DEN HEER AANHANGT, IS ÉÉN GEEST MET HEM, 18 VLIEDT DE HOERERIJ! ALLE ZONDE, DIE EEN MENSCH DOET, IS BUITEN HET LICHAAM, MAAR DIE HOEREERT, ZONDIGT TEGEN ZIJN EIGEN LICHAAM. 19 WEET GIJ NIET, DAT UW LICHAAM DE TEMPEL IS VAN DEN HEILIGEN GEEST, DIE IN U IS, DIEN GIJ VAN GOD HEBT, EN DAT GIJ NIET UWS ZELFS ZIJT? 20 WANT GIJ ZIJT VOOR EEN PRIJS GEKOCHT; VERHEERLIJKT DAN GOD IN UW LICHAAM! {R. V. B. „EN IN UWEN GEEST, WELKE GODES ZIJN." }"

"7:1 ¶ WAT NU DE DINGEN AANGAAT, WAAROVER GIJ MIJ GESCHREVEN HEBT: HET IS EEN MENSCH GOED GEEN VROUW AAN TE RAKEN. 2 DOCH OM DER HOERERIJEN WIL, HEBBE EEN IEDER ZIJNE EIGENE VROUW, EN IEDERE VROUW HEBBE HAREN EIGENEN MAN. 3 DE MAN VOLDOE WAT VERSCHULDIGD {R. „BETALE DE SCHULDIGE GOEDWILLIGHEID." } IS AAN DE VROUW, EN DESGELIJKS OOK DE VROUW AAN DEN MAN. 4 DE VROUW HEEFT OVER HAAR EIGEN LICHAAM GEEN MACHT, MAAR DE MAN; EN DESGELIJKS HEEFT OOK DE MAN OVER ZIJN EIGEN

LICHAAM GEEN MACHT, MAAR DE VROUW. 5 ONTTREKT U AAN ELKANDER NIET, TENZIJ DAN MET ONDERLING GOEDVINDEN VOOR EEN TIJD, OPDAT GIJ U TOT {R. V. B. „VASTEN EN." } HET GEBED VERLEDIGT; EN KOMT WEDER TE ZAMEN, OPDAT DE SATAN U NIET VERZOEKE, DEWIJL GIJ U NIET ONTHOUDEN KUNT. 6 DOCH DIT ZEG IK ALS TOELATING, NIET ALS BEVEL; 7 IK WENSCHTE ECHTER, DAT ALLE MENSCHEN WAREN EVENALS IK; MAAR EEN IEGELIJK HEEFT ZIJNE EIGENE GAVE VAN GOD, DE EEN DUS, DE ANDER ZOO. 8 AAN DE ONGETROUWDEN EN DE WEDUWEN NU ZEG IK: HET IS HUN GOED, ZOO ZIJ BLIJVEN EVENALS IK. 9 MAAR INDIEN ZIJ ZICH NIET ONTHOUDEN KUNNEN, DAT ZIJ TROUWEN; WANT HET IS BETER TE TROUWEN DAN TE BRANDEN."

"10 ¶ MAAR AAN DE GETROUWDEN BEVEEL IK — NIET IK, MAAR DE HEER — DAT DE VROUW VAN DEN MAN NIET SCHEIDE, 11 (EN INDIEN ZIJ OOK GESCHEIDEN IS, DAT ZIJ ONGETROUWD BLIJVE, OF ZICH MET DEN MAN VERZOENE,) EN DAT DE MAN DE VROUW NIET VERSTOOTE. 12 DOCH AAN DE OVERIGEN ZEG IK, NIET DE HEER: INDIEN EENIG BROEDER EEN ONGELOOVIGE VROUW HEEFT, EN DEZE VINDT GOED OM BIJ HEM TE WONEN, DAT HIJ HAAR NIET VERSTOOTE. 13 EN EEN VROUW, DIE EEN ONGELOOVIGEN MAN HEEFT, EN HIJ VINDT GOED OM BIJ HAAR TE WONEN, DAT ZIJ HAREN MAN {R. „HEM." } NIET VERSTOOTE. 14 WANT DE ONGELOOVIGE MAN IS GEHEILIGD DOOR {OF „IN." } DE VROUW, EN DE ONGELOOVIGE VROUW IS GEHEILIGD DOOR {OF „IN." } DEN BROEDER; {R. „MAN." } ANDERS TOCH WAREN UWE KINDEREN ONREIN, MAAR NU ZIJN ZIJ HEILIG. 15 DOCH INDIEN DE ONGELOOVIGE SCHEIDT, DAT HIJ SCHEIDE. DE BROEDER OF DE ZUSTER IS IN ZULKE GEVALLEN NIET GEBONDEN; MAAR GOD HEEFT ONS GEROEPEN IN VREDE TE WANDELEN, 16 WANT WAT WEET GIJ, VROUW! OF GIJ DEN MAN NIET BEHOUDEN ZULT? OF WAT WEET GIJ, MAN! OF GIJ DE VROUW NIET BEHOUDEN ZULT?"

"17 ¶ MAAR GELIJK DE HEER {R. „GOD." } AAN EEN IEGELIJK HEEFT TOEBEDEELD, GELIJK GOD {R. „DE HEER." } EEN IEGELIJK GEROEPEN HEEFT, ALZÓO WANDELE HIJ. EN ALDUS VERORDEN IK IN AL DE GEMEENTEN. 18 IS IEMAND ALS BESNEDENE GEROEPEN, DIE TREKKE GEEN VOORHUID AAN; IS IEMAND IN DE VOORHUID GEROEPEN, DIE LATE ZICH NIET BESNIJDEN. 19 DE BESNIJDENIS IS NIETS, EN DE VOORHUID IS NIETS, MAAR DE ONDERHOUDING VAN GODS GEBODEN. 20 EEN IEGELIJK BLIJVE IN DE ROEPING, WAARIN HIJ GEROEPEN IS. 21 ZIJT GIJ ALS SLAAF GEROEPEN, BEKOMMER U DAAROVER NIET; MAAR WANNEER GIJ OOK KUNT VRIJ WORDEN, GEBRUIK DAT LIEVER. 22 WANT DE SLAAF, DIE IN DEN HEER GEROEPEN IS, IS EEN VRIJGELATENE DES HEEREN; DESGELIJKS OOK IS DE VRIJE, DIE GEROEPEN IS, EEN SLAAF VAN CHRISTUS. 23 GIJ ZIJT VOOR EEN PRIJS GEKOCHT, WORDT GEEN SLAVEN VAN MENSCHEN. 24

EEN IEGELIJK, WAARIN HIJ GEROEPEN IS, BROEDERS! DAARIN BLIJVE HIJ BIJ GOD."
"25 ¶ AANGAANDE DE MAAGDEN NU HEB IK GEEN BEVEL DES HEEREN; MAAR IK GEEF MIJN GEVOELEN, ALS DIE BARMHARTIGHEID VAN DEN HEER GEKREGEN HEB OM GETROUW TE ZIJN. 26 IK MEEN DAN, DAT DIT GOED IS OM DEN TEGENWOORDIGEN NOOD, DAT HET DEN MENSCH GOED IS ALZOO TE ZIJN. 27 ZIJT GIJ AAN EEN VROUW VERBONDEN, ZOEK GEEN LOSMAKING; ZIJT GIJ LOS VAN EEN VROUW, ZOEK GEEN VROUW. 28 DOCH AL TROUWT GIJ OOK, GIJ ZONDIGT NIET; EN AL TROUWT EEN MAAGD, ZIJ ZONDIGT NIET. MAAR DEZULKEN ZULLEN VERDRUKKING HEBBEN IN HET VLEESCH; EN IK SPAAR U. 29 DIT NU ZEG IK, BROEDERS! {R. V. B. „DAT." } DE TIJD IS KORT. VOORTS DAT OOK ZIJ, DIE VROUWEN HEBBEN, ZIJN ALS NIET HEBBENDE; 30 EN DIE WEENEN, ALS NIET WEENENDE; EN DIE BLIJDE ZIJN, ALS NIET BLIJDE ZIJNDE; EN DIE KOOPEN, ALS NIET BEZITTENDE; 31 EN DIE DE {R. „DEZE." } WERELD GEBRUIKEN, ALS NIET MISBRUIKENDE; WANT DE GEDAANTE DEZER WERELD GAAT VOORBIJ. 32 EN IK WIL, DAT GIJ ZONDER BEZORGDHEID ZIJT. DE ONGETROUWDE IS BEZORGD OVER DE DINGEN DES HEEREN, HOE HIJ DEN HEER ZAL BEHAGEN; 33 MAAR DE GETROUWDE IS BEZORGD OVER DE DINGEN DER WERELD, HOE HIJ DE VROUW ZAL BEHAGEN. 34 ER IS ONDERSCHEID TUSSCHEN EEN VROUW EN EEN MAAGD. DE ONGETROUWDE IS BEZORGD OVER DE DINGEN DES HEEREN, OPDAT ZIJ HEILIG ZIJ, NAAR LICHAAM EN GEEST BEIDE; MAAR DE GETROUWDE IS BEZORGD OVER DE DINGEN DER WERELD, HOE ZIJ DEN MAN ZAL BEHAGEN. 35 EN DIT ZEG IK TOT UW EIGEN NUT; NIET OPDAT IK EEN STRIK OVER U WERPE, MAAR OM DER WELVOEGELIJKHEID WIL, EN OM U TE DOEN BLIJVEN BIJ DEN HEER, ZONDER AFGETROKKEN TE WORDEN."
"36 ¶ MAAR WANNEER IEMAND MEENT, DAT HIJ ONWELVOEGELIJK HANDEL MET ZIJNEN MAAGDOM, ZOO DIE OVER DEN JEUGDIGEN LEEFTIJD GAAT, EN HET ZOO MOET WEZEN, DIE DOE WAT HIJ WIL, HIJ ZONDIGT NIET; DAT ZIJ TROUWEN. 37 MAAR DIE IN ZIJN HART VASTSTAAT, EN NIET GENOODZAAKT WORDT, MAAR OVER ZIJNEN EIGENEN WIL MACHT HEEFT, EN DIT IN ZIJN HART BESLOTEN HEEFT, ZIJNEN MAAGDOM TE BEWAREN, DIE DOET WÈL. 38 ALZOO, DIE TROUWT, DOET WEL; EN {R. „MAAR." } DIE NIET TROUWT, DOET BETER."
"39 ¶ EEN VROUW IS {R. V. B. „DOOR DE WET." } VERBONDEN, ZOO LANGEN TIJD HAAR MAN LEEFT; MAAR INDIEN DE {R. „HAAR." } MAN ONTSLAPEN IS, IS ZIJ VRIJ OM TE TROUWEN MET WIEN ZIJ WIL, ALLEENLIJK IN DEN HEER. 40 DOCH ZIJ IS GELUKKIGER, INDIEN ZIJ ZÓÓ BLIJFT, NAAR MIJN GEVOELEN; EN IK MEEN OOK DEN GEEST GODS TE HEBBEN."

1 KORINTHE 8 EN 9

"8:1 ¶ Wat nu de afgodenoffers aangaat, wij weten (want wij hebben allen kennis; de kennis blaast op, maar de liefde sticht. 2 {R. v. b. „En." } Indien iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen; 3 maar zoo iemand God liefheeft, die is door Hem gekend.)"

"4 ¶ wat dan het eten van de afgodenoffers aangaat, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander {V. l. w. „ander." } God is dan één. 5 Want indien er ook werkelijk zijn, die goden genoemd worden, hetzij in den hemel, hetzij op {R. v. b. „de." } aarde, (gelijk er vele goden en vele heeren zijn,) 6 zoo is er toch voor ons maar één God, de Vader, uit wien alle dingen zijn, en wij voor Hem; en één Heer, Jezus Christus, door wien alle dingen zijn, en wij door hem."

"7 ¶ Maar de kennis is niet in allen; doch sommigen, met een geweten des afgods, eten tot nu toe als van afgodenoffer; en hun geweten, daar het zwak is, wordt bevlekt. 8 Spijs nu maakt ons Gode niet aangenaam; {R. v. b. „want." } indien wij niet eten, wij zijn er niet minder om; indien wij eten, wij zijn er niet beter om. {R. heeft den laatsten zin het eerst.} 9 Maar ziet toe, dat dit uw recht niet misschien een aanstoot worde voor de zwakken. 10 Want zoo iemand u, die kennis hebt, in een afgodstempel ziet aanzitten, zal niet zijn geweten, daar hij zwak is, gestijfd {Lett. „gesticht." } worden om de afgodenoffers te eten? 11 En de zwakke, de broeder, {R. „de zwakke broeder." } om wiens wil Christus gestorven is, gaat door uwe kennis verloren. 12 Doch door aldus tegen de broeders te zondigen, en hun zwak geweten te kwetsen, zondigt gij tegen Christus. 13 Daarom, indien spijs mijnen broeder ergert, zoo zal ik in eeuwigheid geen vleesch eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere."

"9:1 ¶ Ben ik niet vrij? Ben ik niet een apostel? {R. heeft de laatste vraag het eerst.} Heb ik niet Jezus, {R. v. b. „Christus." } onzen Heer, gezien? Zijt gij niet mijn werk in den Heer? 2 Indien ik anderen geen apostel ben, zoo ben ik het toch u; want het zegel mijns apostelschap zijt gij in den Heer."

"3 ¶ Mijne verantwoording aan hen, die mij beoordeelen, is deze: 4 Hebben wij niet het recht om te eten en te drinken? 5 Hebben wij niet het recht om een zuster als vrouw met ons om te voeren, evenals de andere apostelen en de broeders des Heeren en Kefas. 6 Of hebben

alleen ik en Barnabas geen recht om niet te werken? 7 Wie doet ooit krijgsdienst op eigen bezolding? Wie plant een wijngaard, en eet niet van zijne vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk der kudde. 8 Spreek ik dit naar den mensch, of zegt ook de wet dit niet? 9 Want in de wet van Mozes staat geschreven: „Gij zult een dorschenden os niet muilbanden." {Deut. 25:4.} Zorgt God voor de ossen? 10 Of zegt Hij dit alleszins om onzentwil? Want om onzentwil is geschreven, dat de ploeger op hoop moet ploegen, en de dorscher moet dorschen op hoop van er in te deelen. {R. „en de dorscher op hoop moet in zijne hoop deelen." } 11 Indien wij u het geestelijke gezaaid hebben, is het iets groots, indien wij het stoffelijke van u maaien? 12 Indien anderen dit recht op u bezitten, wij niet nog meer? Doch wij hebben dit recht niet gebruikt, maar verdragen alles, opdat wij aan het evangelie van Christus niet eenige verhindering geven. 13 Weet gij niet, dat zij, die het heilige bedienen, van den tempel {Of „het heiligdom." } eten? dat zij, die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen? 14 Zoo heeft ook de Heer verordend voor hen, die het evangelie verkondigen, dat zij van het evangelie leven."

"15 ¶ Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. Doch ik heb dit niet geschreven, opdat het aan mij aldus geschiede; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand mijnen roem zou verijdelen. 16 Want zoo ik het evangelie verkondig, het is mij geen roem, want de nood is mij opgelegd; want {R. „maar." } wee mij, zoo ik het evangelie niet verkondig! 17 Want indien ik het vrijwillig doe, zoo heb ik loon; maar indien onvrijwillig, mij is een rentmeesterschap toevertrouwd. 18 Wat is dan mijn loon? Dat ik, het evangelie verkondigende, het evangelie {R. v. b. „van Christus." } kosteloos stel, zoodat ik van mijn recht in het evangelie geen gebruik maak."

"19 ¶ Want terwijl ik vrij ben van allen, heb ik mij allen tot slaaf gemaakt, opdat ik er zooveel mogelijk zou winnen. 20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden mocht winnen; hun, die onder de wet zijn, als onder de wet, (hoewel ikzelf niet onder de wet ben,) {R. l. w. „hoewel ikzelf niet onder de wet ben." } opdat ik hen, die onder de wet zijn, winnen mocht; 21 hun, die zonder wet zijn, als zonder wet, (hoewel ik niet zonder wet voor God ben, maar aan Christus wettelijk onderworpen,) opdat ik hen, die zonder wet zijn, winnen mocht. 22 Ik ben den zwakken {R. v. b. „als." } een zwakke geworden, opdat ik de zwakken mocht winnen; allen ben ik alles

GEWORDEN, OPDAT IK OP ALLE MANIER EENIGEN MOCHT BEHOUDEN. 23 EN IK DOE ALLE DINGEN {R. „DIT."} OM DES EVANGELIES WIL, OPDAT IK MEDEDEELGENOOT MET HETZELVE ZIJ."

"24 ¶ WEET GIJ NIET, DAT DIE IN DE RENBAAN LOOPEN, ALLEN WEL LOOPEN, DOCH ÉÉN DEN PRIJS ONTVANGT? LOOPT ALZOO, DAT GIJ DIEN VERKRIJGT. 25 EN EEN IEGELIJK, DIE KAMPT, ONTHOUDT ZICH IN ALLES; DEZE DAN, OPDAT ZIJ EEN VERGANKELIJKE KROON ONTVANGEN, MAAR WIJ EEN ONVERGANKELIJKE. 26 IK LOOP DERHALVE ALZOO, NIET ALS IN HET ONZEKERE; IK KAMP ALZOO, NIET ALS DE LUCHT SLAANDE; 27 MAAR IK BEDWING {LETT. „IK BEUK." } MIJN LICHAAM, EN BRENG HET TOT SLAVERNIJ, OPDAT IK NIET, NADAT IK ANDEREN GEPREDIKT HEB, ZELF VERWERPELIJK WORDE."

"10:1 ¶ WANT {R. „EN." } IK WIL NIET, DAT GIJ ONKUNDIG ZIJT, BROEDERS! DAT ONZE VADERS ALLEN ONDER DE WOLK WAREN, EN ALLEN DOOR DE ZEE DOORGEGAAN ZIJN, 2 EN ALLEN TOT MOZES GEDOOPT ZIJN IN DE WOLK EN IN DE ZEE, 3 EN ALLEN DEZELFDE GEESTELIJKE SPIJS ATEN, 4 EN ALLEN DENZELFDEN GEESTELIJKEN DRANK DRONKEN. (WANT ZIJ DRONKEN UIT DE GEESTELIJKE STEENROTS, DIE VOLGDE; DE STEENROTS NU WAS CHRISTUS.) 5 MAAR IN DE MEESTEN HUNNER HAD GOD GEEN WELGEVALLEN, WANT ZIJ ZIJN IN DE WOESTIJN TERNEERGEVELD."

"6 ¶ EN DEZE DINGEN GESCHIEDDEN ONS TOT VOORBEELDEN, OPDAT WIJ GEEN LUST ZOUDEN HEBBEN IN HET KWADE, EVENALS OOK ZIJ ER LUST IN HADDEN. 7 WORDT OOK GEEN AFGODENDIENAARS, ZOOALS SOMMIGEN HUNNER, GELIJK GESCHREVEN STAAT: „HET VOLK ZETTE ZICH NEDER OM TE ETEN EN TE DRINKEN, EN ZIJ STONDEN OP OM TE SPELEN." {EXOD. 32:6.} 8 LAAT ONS OOK NIET HOEREEREN, ZOOALS SOMMIGEN HUNNER HOEREERDEN, EN ER VIELEN OP ÉÉN DAG DRIE EN TWINTIG DUIZEND. 9 LAAT ONS OOK CHRISTUS {V. L. „DEN HEER." } NIET VERZOEKEN, ZOOALS OOK SOMMIGEN HUNNER HEM VERZOCHTEN, EN DOOR DE SLANGEN OMKWAMEN. 10 MURMUREERT OOK NIET, ZOOALS {R. V. B., OOK." } SOMMIGEN HUNNER MURMUREERDEN, EN DOOR DEN VERDERVER OMKWAMEN. 11 AL DEZE DINGEN NU ZIJN HUN OVERKOMEN TOT VOORBEELDEN, EN ZIJN BESCHREVEN TOT WAARSCHUWING VAN ONS, OP WIE DE EINDEN DER EEUWEN GEKOMEN ZIJN. 12 DAAROM, WIE MEENT TE STAAN, ZIE TOE DAT HIJ NIET VALLE. 13 U HEEFT GEEN VERZOEKING BEVANGEN DAN MENSCHELIJKE; MAAR GOD IS GETROUW, DIE NIET ZAL TOELATEN, DAT GIJ BOVEN VERMOGEN VERZOCHT WORDT; MAAR MET DE VERZOEKING ZAL HIJ OOK DE UITKOMST GEVEN, ZOODAT GIJ ZE KUNT VERDRAGEN. 14 DAAROM, MIJNE GELIEFDEN! VLIEDT DE AFGODENDIENST."

1 KORINTHE 10 EN 11

"15 ¶ Ik spreek als tot verstandigen; beoordeelt gij hetgeen ik zeg. 16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij zegenen, is die niet de gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet de gemeenschap des lichaams van Christus? 17 Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam; want wij allen zijn ééns broods deelachtig. 18 Ziet op Israël naar het vleesch! Hebben niet zij, die de offers eten, gemeenschap met het altaar? 19 Wat zeg ik dan? dat een afgodenoffer iets is? of dat een afgod iets is? {R. heeft de laatste vraag het eerst.} 20 Neen, maar dat hetgeen de volken offeren, zij aan de duivelen {Demonen.} offeren, en niet aan God; en ik wil niet, dat gij met de duivelen {Demonen.} gemeenschap hebt. 21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken en den drinkbeker der duivelen; {Demonen.} gij kunt niet deelhebben aan de tafel des Heeren en aan de tafel der duivelen. {Demonen.} 22 Zullen wij den Heer tot jaloerschheid verwekken? Zijn wij sterker dan Hij?"

"23 ¶ Alles is {R. v. b. „mij."} geoorloofd, maar niet alles is nuttig; alles is {R. v. b. „mij."} geoorloofd, maar niet alles sticht. 24 Niemand zoeke het zijne, maar {R. v. b. „een iegelijk."} hetgeen des anderen is. 25 Eet al wat in het vleeschhuis verkocht wordt, zonder te onderzoeken om des gewetens wil. 26 Want „de aarde is des Heeren en hare volheid." {Ps. 24:1.} 27 Wanneer nu iemand van de ongeloovigen u uitnoodigt, en gij er wilt heengaan, eet al wat u voorgezet wordt, zonder te onderzoeken om des gewetens wil. 28 Maar indien iemand tot u zegt: Dit is godenoffer, {R. „afgodenoffer."} eet het niet om diens wil, die u dat te kennen geeft, en om des gewetens wil. {R. v. b. „want de aarde is des Heeren en hare volheid."} 29 Doch ik zeg: om het geweten, niet van uzelven, maar des anderen; want waarom wordt mijne vrijheid door een ander geoordeeld? 30 {R. v. b. „En."} Indien ik met dankzegging deel heb, waarom word ik gelasterd over hetgeen waarvoor ik dankzeg? 31 Hetzij dan dat gij eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het alles ter eere Gods. 32 Geeft geen aanstoot noch aan Joden, noch aan Grieken, noch aan de gemeente Gods, 33 evenals ook ik in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar dat van velen, opdat zij behouden worden."

"11:1 ¶ Weest mijne navolgers, gelijk ook ik van Christus. 2 En ik prijs u, {R. v. b. „broeders."} dat gij mijner in alles gedenkt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik ze u overgeleverd heb. 3 Doch ik wil, dat

gij weet, dat Christus het hoofd is van iederen man, en de man het hoofd van de vrouw, en God het hoofd van Christus. 4 Ieder man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, onteert zijn hoofd; 5 en iedere vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar hoofd; want het is een en hetzelfde, alsof zij geschoren ware. 6 Want indien een vrouw niet gedekt is, zij late zich ook het haar afsnijden; maar indien het voor een vrouw schande is, zich het haar te laten afsnijden of zich te laten scheren, zoo dekke zij zich. 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, daar hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans. 8 Want de man is niet uit de vrouw, maar de vrouw uit den man; 9 want ook de man is niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man. 10 Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben om der engelen wil. 11 Evenwel is noch de vrouw zonder den man, noch de man zonder de vrouw, {R. heeft deze woorden in omgekeerde orde.} in den Heer. 12 Want gelijk de vrouw uit den man is, zoo is ook de man door de vrouw; maar alle dingen zijn uit God. 13 Oordeelt bij uzelven: is het betamelijk, dat een vrouw ongedekt tot God bidt? 14 Leert ook de natuur zelve u niet, dat, zoo een man lang haar draagt, het hem een oneer is? 15 Maar dat, zoo een vrouw lang haar draagt, het haar een eer is; omdat haar het lange haar tot een sluier gegeven is. 16 Doch indien iemand lust heeft tot twisten, wij hebben zulk een gewoonte niet, noch de gemeenten Gods."

"17 ¶ Dit {d. i. hetgeen volgt.} nu voorschrijvende, prijs ik u niet, {Zie vs. 2.} dat {Of „omdat."} gij niet tot beter, maar tot erger samenkomt. 18 Want vooreerst, indien gij als gemeente {R. „in de gemeente."} samenkomt, hoor ik, dat er scheuringen onder u zijn, en ten deele geloof ik het. 19 Want er moeten ook sekten onder u zijn, opdat de beproefden onder u openbaar worden. 20 Wanneer gij nu aan een plaats samenkomt, zoo is dat niet des Heeren avondmaal eten. 21 Want bij het eten neemt ieder vooruit zijn eigen avondmaal, en de een is hongerig, en de ander is dronken. 22 Hebt gij dan geen huizen om te eten en te drinken? Of veracht gij de gemeente Gods, en beschaamt gij hen, die niets hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik u niet."

"23 ¶ Want ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik u ook overgegeven heb, dat de Heer Jezus in den nacht, waarin hij overgeleverd werd, het brood nam; 24 en nadat hij gedankt had, brak

HIJ HET, EN ZEIDE: {R. V. B. „NEEMT, EET." } DIT IS MIJN LICHAAM, DAT VOOR U {R. V. B. „GEBROKEN." } IS; DOET DIT TOT MIJNE GEDACHTENIS. 25 DESGELIJKS NAM HIJ OOK DEN DRINKBEKER, NA HET AVONDMAAL, EN ZEIDE: DEZE DRINKBEKER IS HET NIEUWE VERBOND IN MIJN BLOED; DOET DIT, ZOO DIKWIJLS GIJ DIEN DRINKT, TOT MIJNE GEDACHTENIS. {ZIE #MT 26:26 MR 14:22 LU 22:19 } 26 WANT ZOO DIKWIJLS GIJ DIT BROOD EET, EN DEN {R. „DEZEN." } DRINKBEKER DRINKT, VERKONDIGT GIJ DEN DOOD DES HEEREN, TOTDAT HIJ KOMT. 27 DERHALVE WIE OP EEN ONWAARDIGE WIJZE HET {R. „DIT." } BROOD EET OF DEN DRINKBEKER DES HEEREN DRINKT, DIE ZAL SCHULDIG ZIJN AAN HET LICHAAM EN HET BLOED DES HEEREN. 28 MAAR DE MENSCH BEPROEVE ZICHZELVEN, EN ETE ALZOO VAN HET BROOD, EN DRINKE VAN DEN DRINKBEKER. 29 WANT DIE {R. V. B. „OP ONWAARDIGE WIJZE." } EET EN DRINKT, DIE EET EN DRINKT ZICHZELVEN EEN OORDEEL, ALS HIJ NIET ONDERSCHEIDT HET LICHAAM DES HEEREN. {R. „DES HEEREN." } 30 DAAROM ZIJN ONDER U VELE ZWAKKEN EN KRANKEN, EN NIET WEINIGEN ZIJN ONTSLAPEN. 31 DOCH {R. „WANT." } INDIEN WIJ ONSZELVEN OORDEELDEN, {OF „BEOORDEELDEN"; IN VS. 29 IS DITZELFDE WOORD DOOR „ONDERSCHEIDEN" VERTAALD. } ZOUDEN WIJ NIET GEOORDEELD WORDEN; 32 MAAR ALS WIJ GEOORDEELD WORDEN, ZOO WORDEN WIJ DOOR DEN HEER GETUCHTIGD, OPDAT WIJ NIET MET DE WERELD ZOUDEN VEROORDEELD WORDEN. 33 DERHALVE, MIJNE BROEDERS! ALS GIJ SAMENKOMT OM TE ETEN, WACHT OP ELKANDER. 34 {R. V. B. „DOCH." } INDIEN IEMAND HONGER HEEFT, DIE ETE TE HUIS, OPDAT GIJ NIET TOT EEN OORDEEL SAMENKOMT. DE OVERIGE DINGEN NU ZAL IK ORDENEN, ALS IK KOM."

"12:1 ¶ AANGAANDE DE GEESTELIJKE OPENBARINGEN NU, BROEDERS! WIL IK NIET, DAT GIJ ONWETEND ZIJT. 2 GIJ WEET, DAT, TOEN GIJ VAN DE VOLKEN WAART, GIJ TOT DE STOMME AFGODEN WERDT HEENGETROKKEN, {R. „GIJ WEET, DAT GIJ VAN DE VOLKEN WAART, TOT … ." } GELIJK GIJ GELEID WERDT. 3 DAAROM MAAK IK U BEKEND, DAT NIEMAND, DIE DOOR DEN GEEST VAN GOD SPREEKT, ZEGT: VERVLOEKT ZIJ JEZUS! EN NIEMAND KAN ZEGGEN: HEER JEZUS! DAN DOOR DEN HEILIGEN GEEST. 4 EN ER IS VERSCHEIDENHEID VAN GENADEGAVEN, MAAR HET IS DEZELFDE GEEST; 5 EN ER IS VERSCHEIDENHEID VAN BEDIENINGEN, EN HET IS DEZELFDE HEER; 6 EN ER IS VERSCHEIDENHEID VAN WERKINGEN, EN HET IS DEZELFDE GOD, DIE ALLES IN ALLEN WERKT. 7 DOCH AAN EEN IEGELIJK WORDT DE OPENBARING DES GEESTES GEGEVEN TOT HETGEEN NUTTIG IS. 8 WANT AAN DEN EEN WORDT DOOR DEN GEEST GEGEVEN HET WOORD VAN WIJSHEID; EN AAN EEN ANDER HET WOORD VAN KENNIS VOLGENS DENZELFDEN GEEST; 9 EN AAN EEN ANDER GELOOF, DOOR DENZELFDEN GEEST;

EN AAN EEN ANDER GAVEN VAN GENEZING, DOOR DENZELFDEN GEEST; 10 EN AAN EEN ANDER WERKINGEN VAN KRACHTEN; EN AAN EEN ANDER PROFETIE; EN AAN EEN ANDER ONDERSCHEIDING VAN GEESTEN; EN AAN EEN ANDER MENIGERLEI TALEN; EN AAN EEN ANDER UITLEGGING VAN TALEN. 11 DOCH AL DEZE DINGEN WERKT ÉÉN EN DEZELFDE GEEST, AAN EEN IEGELIJK IN HET BIJZONDER TOEBEDEELENDE, GELIJK HIJ WIL."

"12 ¶ WANT GELIJK HET LICHAAM ÉÉN IS, EN VELE LEDEN HEEFT, EN AL DE LEDEN DES {R. V. B. „ÉÉNEN." } LICHAAMS, HOEWEL VELE, ÉÉN LICHAAM ZIJN, ZOO OOK CHRISTUS. 13 WANT OOK WIJ ALLEN ZIJN DOOR ÉÉNEN GEEST TOT ÉÉN LICHAAM GEDOOPT, HETZIJ JODEN, HETZIJ GRIEKEN, HETZIJ SLAVEN, HETZIJ VRIJEN; EN WIJ ALLEN ZIJN TOT ÉÉNEN GEEST GEDRENKT. 14 WANT OOK HET LICHAAM IS NIET ÉÉN LID, MAAR VELE LEDEN. 15 INDIEN DE VOET ZEIDE: OMDAT IK GEEN HAND BEN, ZOO BEN IK NIET VAN HET LICHAAM, IS HIJ DAAROM NIET VAN HET LICHAAM? 16 EN INDIEN HET OOR ZEIDE: OMDAT IK GEEN OOG BEN, ZOO BEN IK NIET VAN HET LICHAAM, IS HET DAAROM NIET VAN HET LICHAAM? 17 WARE GEHEEL HET LICHAAM OOG, WAAR ZOU HET GEHOOR ZIJN? "WARE HET GEHEEL GEHOOR, WAAR ZOU DE REUK ZIJN? 18 MAAR NU HEEFT GOD DE LEDEN GESTELD, ELK VAN DEZELVE AAN HET LICHAAM, GELIJK HIJ GEWILD HEEFT. 19 WAREN ZIJ ALLEN ÉÉN LID, WAAR ZOU HET LICHAAM ZIJN? 20 DOCH NU ZIJN DE LEDEN VELEN, MAAR HET LICHAAM IS ÉÉN. 21 {R. V. B. „EN." } HET OOG KAN NIET ZEGGEN TOT DE HAND: IK HEB U NIET NOODIG; OF WEDEROM HET HOOFD TOT DE VOETEN: IK HEB U NIET NOODIG. 22 JA, VEELEER ZIJN DE LEDEN DES LICHAAMS, DIE DE ZWAKKERE SCHIJNEN TE ZIJN, NOODZAKELIJK; 23 EN DIE ONS DE MINDER GEËERDE DES LICHAAMS TOESCHIJNEN, DEZE OMGEVEN WIJ MET OVERVLOEDIGER EER; EN ONZE ONEERBARE LEDEN HEBBEN OVEVLOEDIGER VERSIERING; 24 DOCH ONZE EERBARE HEBBEN DIE NIET NOODIG. MAAR GOD HEEFT HET LICHAAM ZÓÓ SAMENGESTELD, DAT HIJ AAN HET MINDERE OVERVLOEDIGER EER GEGEVEN HEEFT, 25 OPDAT ER GEEN SCHEURING IN HET LICHAAM ZIJ, MAAR DE LEDEN VOOR ELKANDER GELIJKE ZORG DRAGEN. 26 EN INDIEN ÉÉN LID LIJDT, AL DE LEDEN LIJDEN MEDE; INDIEN ÉÉN LID VERHEERLIJKT WORDT, AL DE LEDEN VERBLIJDEN ZICH MEDE."

"27 ¶ EN GIJ ZIJT HET LICHAAM VAN CHRISTUS, EN LEDEN IN HET BIJZONDER. 28 EN GOD HEEFT SOMMIGEN IN DE GEMEENTE GESTELD: VOOREERST APOSTELEN, TEN TWEEDE PROFETEN, TEN DERDE LEERAARS, VERVOLGENS KRACHTEN, VERVOLGENS GAVEN VAN GENEZING, BEHULPSELS, REGEERINGEN, MENIGERLEI TALEN. 29 ZIJN ALLEN APOSTELEN? ZIJN ALLEN PROFETEN? ZIJN ALLEN LEERAARS? HEBBEN ALLEN KRACHTEN? 30 HEBBEN ALLEN GAVEN VAN GENEZING? SPREKEN ALLEN IN TALEN? ZIJN ALLEN UITLEGGERS? 31 DOCH

IJVERT NAAR DE GROOTSTE {R. „BESTE." } GAVEN; EN IK WIJS U EEN NOG UITNEMENDER WEG."

"13:1 ¶ INDIEN IK IN DE TALEN DER MENSCHEN EN DER ENGELEN SPREEK, MAAR IK HEB GEEN LIEFDE, ZOO BEN IK EEN KLINKEND METAAL OF LUIDENDE SCHEL GEWORDEN. 2 EN INDIEN IK PROFETIE HEB, EN IK WEET AL DE VERBORGENHEDEN EN AL DE KENNIS; EN INDIEN IK AL HET GELOOF HEB, ZOODAT IK BERGEN VERZET, MAAR IK HEB GEEN LIEFDE, ZOO BEN IK NIETS. 3 EN INDIEN IK AL MIJNE GOEDEREN ZOU UITDEELEN, {R. „UITDEEL." } EN INDIEN IK MIJN LICHAAM OVERGAF, OP DAT IK VERBRAND ZOU WORDEN, {S. L. „OPDAT IK MIJ ZOU VERHEFFEN." } MAAR IK HEB GEEN LIEFDE, ZOO BAAT HET MIJ NIETS."

"4 ¶ DE LIEFDE IS LANKMOEDIG, ZIJ IS GOEDERTIEREN; DE LIEFDE IS NIET AFGUNSTIG; DE LIEFDE PRAALT NIET, IS NIET OPGEBLAZEN, 5 HANDELT NIET ONWELVOEGELIJK, ZOEKT HET HARE NIET, WORDT NIET VERBITTERD, REKENT HET KWADE NIET TOE, 6 VERBLIJDT ZICH NIET OVER DE ONGERECHTIGHEID, MAAR VERBLIJDT ZICH MET DE WAARHEID; 7 ZIJ VERDRAAGT {AND. „BEDEKT"; ZIE EVENWEL 9:12. } ALLE DINGEN, GELOOFT ALLE DINGEN, HOOPT ALLE DINGEN, DULDT ALLE DINGEN."

"8 ¶ DE LIEFDE VERGAAT NIMMERMEER; MAAR HETZIJ PROFETIEËN, ZIJ ZULLEN TE NIET GEDAAN WORDEN; HETZIJ TALEN, ZIJ ZULLEN OPHOUDEN; HETZIJ KENNIS, ZIJ ZAL TE NIET GEDAAN WORDEN. 9 WANT WIJ KENNEN TEN DEELE, EN WIJ PROFETEEREN TEN DEELE; 10 DOCH WANNEER HET VOLMAAKTE ZAL GEKOMEN ZIJN, {R. V. B. „DAN." } ZAL HETGEEN TEN DEELE IS TE NIET GEDAAN WORDEN. 11 TOEN IK EEN KIND WAS, SPRAK IK ALS EEN KIND, DACHT IK ALS EEN KIND, OORDEELDE IK ALS EEN KIND; {R. V. B. „MAAR." } TOEN IK EEN MAN GEWORDEN BEN, HEB IK TE NIET GEDAAN HETGEEN DES KINDS WAS. 12 WANT WIJ ZIEN NU DOOR EEN DONKER GLAS {HET GR. WOORD, DAT OOK EEN SPIEGEL BETEEKENT, WORDT GEBRUIKT VOOR EEN VENSTER, HETWELK TOEN TER TIJD VAN HALF DOORSCHIJNEND GLAS VOORZIEN WAS. } NEVELACHTIG, MAAR DAN VAN AANGEZICHT TOT AANGEZICHT; NU KEN IK TEN DEELE, MAAR DAN ZAL IK KENNEN, GELIJK OOK IK GEKEND BEN. 13 "

"14:1 ¶ TRACHT NAAR DE LIEFDE, EN IJVERT OM DE GEESTELIJKE GAVEN, MAAR VOORAL DAT GIJ MOOGT PROFETEEREN. 2 WANT DIE IN EEN TAAL SPREEKT, SPREEKT NIET VOOR MENSCHEN, MAAR VOOR GOD; WANT NIEMAND VERSTAAT HET, MAAR IN DEN GEEST SPREEKT HIJ VERBORGENHEDEN. 3 MAAR DIE PROFETEERT, SPREEKT VOOR MENSCHEN TOT STICHTING EN VERMANING EN VERTROOSTING. 4 DIE IN EEN TAAL SPREEKT, STICHT ZICHZELVEN; MAAR DIE PROFETEERT, STICHT DE GEMEENTE. 5 EN IK WENSTE WEL, DAT GIJ ALLEN IN

talen spraakt, maar nog meer, dat gij profeteerdet. En {TR. „Want." } die profeteert, is meer dan die in talen spreekt, tenzij dan, dat hij het uitlegge, opdat de gemeente stichting ontvange."
"6 ¶ En nu, broeders! indien ik tot u kom, en in talen spreek, welk nut zal ik u doen, zo ik niet tot u spreek of in openbaring, of in kennis, of in profetie, of in leer? 7 Zelfs de onbezielde dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij harp, zo zij aan de tonen geen onderscheid geven, hoe zal men hetgeen op de fluit of op de harp gespeeld wordt, verstaan? 8 Want ook, indien de bazuin een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich tot den krijg toerusten? 9 Alzo ook gij, indien gij door de taal geen duidelijke rede geeft, hoe zal men weten, wat gesproken wordt? want gij zult in de lucht spreken. 10 Er zijn, wie weet, hoevele soorten van stemmen in de wereld, en geen daarvan is zonder toon. 11 Indien ik nu de kracht der stem niet ken, zo zal ik voor hem, die spreekt, een barbaar zijn; en hij, die spreekt, zal voor mij een barbaar zijn. 12 Alzo ook gij, dewijl gij ijveraars zijt naar geesten, {Als heidenen liepen de Korinthiërs gevaar om de werking der demonen met die des H. Geestes te verwarren. In plaats van de eenheid des H. Geestes te bewaren, trachtten zij naar de werking van een demon of geest om te schitteren. Vandaar dat de Apostel genoodzaakt was het onderscheid tussen de demonen en den H. Geest te doen uitkomen. Zie hoofdst. 12:3.} zoekt, dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der gemeente. 13 Daarom die in een taal spreekt, bidde, opdat hij het uitlegge. 14 Want indien ik in een taal bid, zoo bidt mijn geest, maar mijn verstand is zonder vrucht."
"15 ¶ Wat is het dan? Ik zal met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen. 16 Anders, zoo gij dankt met den geest, hoe zal hij, die de plaats eens onwetenden inneemt, amen zeggen op uwe dankzegging, daar hij niet weet, wat gij zegt? 17 Want gij dankzegt wel goed, maar de ander wordt niet gesticht. 18 Ik dank {R. v. b. „mijnen." } God, dat ik meer dan gij allen, in een taal {R. „talen." } spreek; 19 maar in de gemeente wil ik liever vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen onderwijze, dan tienduizend woorden in een taal. 20 Broeders! weest geen kinderen naar het verstand, maar weest kinderen in de boosheid, en wordt naar het verstand volwassenen."

"21 ¶ In de wet staat geschreven: „Ik zal in andere talen en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzoo zullen zij mij niet hooren, zegt de Heer." {Jes. 28:11, 12.} 22 Zoo zijn dan de talen tot een teeken, niet voor de geloovigen, maar voor de ongeloovigen; en de profetie niet voor de ongeloovigen, maar voor de geloovigen. 23 Indien dan de geheele gemeente aan een plaats samenkomt, en allen in talen spreken, en er komen onwetenden of ongeloovigen binnen, zullen zij niet zeggen, dat gij raast? 24 Maar indien allen profeteeren, en er komt een ongeloovige of een onwetende binnen, hij wordt door allen overtuigd, door allen beoordeeld; 25 {R. v. b. „en alzoo."} het verborgene zijns harten wordt openbaar; en alzoo, vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is."

"26 ¶ Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u heeft een psalm, heeft een leer, heeft een taal, heeft een openbaring, heeft een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting. 27 En zoo iemand in een taal spreekt, het geschiede door twee of ten meeste drie, en bij beurte, en één legge het uit. 28 Doch indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de gemeente, en dat hij tot zichzelven spreke en tot God. 29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordeelen. 30 En indien aan een ander, die daar zit, iets geopenbaard wordt, dat de eerste zwijge. 31 Want gij kunt allen, één voor één, profeteeren, opdat allen leeren, en allen getroost worden. 32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderdanig. 33 Want God is niet een God van verwarring, maar van vrede, gelijk in alle gemeenten der heiligen."

"34 ¶ Dat uwe vrouwen zwijgen in de gemeenten; want het is haar niet vergund te spreken, maar onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt. 35 En indien zij iets willen leeren, laat haar te huis haren eigenen mannen vragen; want het is schandelijk voor een vrouw {R. „de vrouwen."} te spreken in de gemeente."

"36 ¶ Is het woord Gods van u uitgegaan? of is het tot u alleen gekomen? 37 Indien iemand meent een profeet te zijn of geestelijk, hij erkenne, dat hetgeen ik u schrijf, des Heeren gebod is. {R. „geboden zijn."} 38 Maar is iemand onwetend, hij zij onwetend. 39 Zoo dan, broeders! ijvert om te profeteeren, en verhindert het spreken in talen niet. 40 Maar {R. l. w. „Maar."} laat alle dingen welvoegelijk en met orde geschieden."

1 KORINTHE 15

"15:1 ¶ Voorts, broeders! ik maak u bekend het evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, waarin gij ook staat, 2 waardoor gij ook behouden zijt, (indien gij vasthoudt aan het woord, dat ik U verkondigd heb) tenzij dat gij tevergeefs geloofd hebt. 3 Want ik heb u in de eerste plaats overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus voor onze zonden gestorven is, naar de Schriften; 4 en dat hij is begraven, en dat hij ten derden dage is opgewekt, naar de Schriften; 5 en dat hij aan Kefas is verschenen, daarna aan de twaalven. 6 Daarna is hij verschenen aan meer dan vijf honderd broederen op eenmaal, van welke de meesten tot nu toe overig, maar sommigen ook ontslapen zijn. 7 Daarna is hij verschenen aan Jakobus, daarna aan al de apostelen. 8 En het laatst van allen is hij ook aan mij, als aan een ontijdig geborene, verschenen. 9 Want ik ben de minste der apostelen, die niet waardig ben een apostel genoemd te worden, omdat ik de gemeente Gods vervolgd heb. 10 Doch door Gods genade ben ik, wat ik ben; en zijne genade jegens mij is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij was. 11 Hetzij dan ik, hetzij genen, alzoo prediken wij, en alzoo hebt gij geloofd."

"12 ¶ Indien nu Christus gepredikt wordt, dat hij uit de dooden is opgewekt, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der dooden is? 13 En indien er geen opstanding der dooden is, zoo is ook Christus niet opgewekt; 14 en indien Christus niet is opgewekt, zoo is dan ook {R. l. w. „ook." } onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof; 15 en zoo worden wij ook valsche getuigen Gods bevonden; want wij hebben aangaande God betuigd, dat Hij Christus heeft opgewekt, dien Hij niet heeft opgewekt, zoo namelijk de dooden niet opgewekt worden. 16 Want indien de dooden niet opgewekt worden, zoo is ook Christus niet opgewekt. 17 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is uw geloof tevergeefs, zoo zijt gij nog in uwe zonden; 18 zoo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn. 19 Indien wij alleen in dit leven op Christus onze hoop stellen, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen."

"20 ¶ (Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, {R. v. b. „en is geworden." } de eersteling van hen, die ontslapen zijn. 21 Want naardien de dood door een mensch is, zoo is ook de opstanding der dooden door een mensch. 22 Want gelijk in Adam allen sterven, zoo

zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. 23 Maar een iegelijk in zijne eigene orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, bij zijne komst. 24 Daarna is het einde, wanneer hij het koninkrijk aan God den Vader {Lett. „den God en Vader." } overgeeft, wanneer hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij en alle macht en kracht. 25 Want hij moet heerschen, totdat hij al de vijanden onder zijne voeten gelegd heeft. 26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood. 27 „Want hij heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen." {Ps. 8:6.} Wanneer hij nu zegt, dat alle dingen onderworpen zijn, zoo is het duidelijk, dat Hij uitgezonderd wordt, die hem alle dingen onderworpen heeft. 28 Doch wanneer hem alle dingen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden aan dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.) 29 Anders, wat zullen zij doen, die voor {ὑπὲρ beteekent ook „in plaats van," zoodat men ook vertalen kan: „in plaats van de dooden." } de dooden gedoopt worden, indien de dooden in het geheel niet opgewekt worden? waarom worden zij ook voor {ὑπὲρ beteekent ook „in plaats van," zoodat men ook vertalen kan: „in plaats van de dooden." } hen {R. „voor de dooden." } gedoopt? 30 Waarom zijn wij ook alle uur in gevaar? 31 Ik sterf dagelijks, bij uwen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heer! 32 Indien ik, naar den mensch gesproken, tegen de wilde dieren gevochten heb te Efeze, wat baat het mij, zoo de dooden niet opgewekt worden? „Laat ons eten en drinken, {Of „Wat baat het mij? Zoo de dooden niet opgewekt worden, laat ons eten en drinken … " } want morgen sterven wij." {Jes. 22:13.} 33 Laat u niet misleiden. Verkeerde omgang bederft goede zeden. 34 Waakt op rechtvaardiglijk, {Of „wordt nuchter, gelijk het behoort." } en zondigt niet. Want sommigen hebben geen kennisse Gods; {d. i. zij kennen het ware karakter van God niet. } ik zeg het u tot beschaming."

"35 ¶ Maar iemand zal zeggen: Hoe worden de dooden opgewekt, en met hoedanig een lichaam komen zij? 36 Gij dwaas! wat gij zaait, wordt niet levend, zoo het niet sterft; 37 en wat gij zaait, gij zaait niet het lichaam, dat worden zal, maar een blooten korrel, hetzij van tarwe, of van eenig der andere granen. 38 Maar God geeft er een lichaam aan, gelijk Hij gewild heeft, en aan elk zaad zijn eigen lichaam. 39 Alle vleesch is niet hetzelfde vleesch, maar anders is dat {R. „het vleesch." } van menschen, anders het vleesch {V. l. w. „het vleesch." } van beesten, anders dat van vogelen, anders dat van

VISSCHEN. {R. „VISSCHEN" VÓÓR „VOGELEN." } 40 EN ER ZIJN HEMELSCHE LICHAMEN, EN ER ZIJN AARDSCHE LICHAMEN; MAAR EEN ANDERE IS DE HEERLIJKHEID DER HEMELSCHE, EEN ANDERE DIE DER AARDSCHE. 41 ANDERS IS DE HEERLIJKHEID DER ZON, EN ANDERS DE HEERLIJKHEID DER MAAN, EN ANDERS DE HEERLIJKHEID DER STERREN; WANT DE EENE STER VERSCHILT VAN DE ANDERE IN HEERLIJKHEID. 42 ALDUS IS OOK DE OPSTANDING DER DOODEN. ER WORDT GEZAAID IN VERDERFELIJKHEID, ER WORDT OPGEWEKT IN ONVERDERFELIJKHEID; 43 ER WORDT GEZAAID IN ONEER, ER WORDT OPGEWEKT IN HEERLIJKHEID; ER WORDT GEZAAID IN ZWAKHEID, ER WORDT OPGEWEKT IN KRACHT; 44 ER WORDT GEZAAID EEN NATUURLIJK {LETT. „ZIELIG," EEN LICHAAM, DAT DOOR DE ZIEL EEN DIERLIJK LEVEN HEEFT.} LICHAAM, ER WORDT OPGEWEKT EEN GEESTELIJK LICHAAM. INDIEN ER EEN NATUURLIJK {LETT. „ZIELIG," EEN LICHAAM, DAT DOOR DE ZIEL EEN DIERLIJK LEVEN HEEFT.} LICHAAM IS, ZOO IS ER {R. „ER IS … " } OOK EEN GEESTELIJK LICHAAM. 45 ZOO STAAT OOK GESCHREVEN: „DE EERSTE MENSCH ADAM WERD EEN LEVENDE ZIEL"; {GEN. 2:7.} DE LAATSTE ADAM EEN LEVENDMAKENDE GEEST. 46 DOCH NIET HET GEESTELIJKE IS EERST, MAAR HET NATUURLIJKE DAARNA HET GEESTELIJKE. 47 DE EERSTE MENSCH IS UIT DE AARDE, STOFFELIJK; DE TWEEDE MENSCH IS {R. V. B. „DE HEER." } UIT DEN HEMEL. 48 ZOOALS DE STOFFELIJKE IS, ZOO ZIJN OOK DE STOFFELIJKEN; EN ZOOALS DE HEMELSCHE IS, ZOO ZIJN OOK DE HEMELSCHEN. 49 EN GELIJK WIJ HET BEELD DES STOFFELIJKEN GEDRAGEN HEBBEN, ZOO ZULLEN WIJ OOK HET BEELD DES HEMELSCHEN DRAGEN. 50 DOCH DIT ZEG IK, BROEDERS! DAT VLEESCH EN BLOED HET KONINKRIJK GODS NIET BEËRVEN KUNNEN, EN DE VERDERFELIJKHEID BEËRFT DE ONVERDERFELIJKHEID NIET."

"51 ¶ ZIET, IK ZEG U EEN VERBORGENHEID: WIJ ZULLEN NIET ALLEN ONTSLAPEN, MAAR WIJ ZULLEN ALLEN VERANDERD WORDEN, 52 IN EEN PUNT DES TIJDS, IN EEN OOGENBLIK, BIJ DE LAATSTE BAZUIN; WANT DE BAZUIN ZAL KLINKEN EN DE DOODEN ZULLEN ONVERDERFELIJK WORDEN OPGEWEKT, EN WIJ ZULLEN VERANDERD WORDEN. 53 WANT DIT VERDERFELIJKE MOET ONVERDERFELIJKHEID AANDOEN, EN DIT STERFELIJKE ONSTERFELIJKHEID AANDOEN. 54 EN WANNEER DIT VERDERFELIJKE ONVERDERFELIJKHEID ZAL AANGEDAAN HEBBEN, EN DIT STERFELIJKE ONSTERFELIJKHEID ZAL AANGEDAAN HEBBEN, DAN ZAL HET WOORD GESCHIEDEN, DAT GESCHREVEN STAAT: „DE DOOD IS VERSLONDEN TOT OVERWINNING." {JES. 25:8.} 55 „WAAR IS, O DOOD! UW PRIKKEL? WAAR, O HADES! {PLAATS, WAAR DE ZIELEN DER MENSCHEN NA DEN DOOD HEENGAAN.} UWE OVERWINNING?" {HOS. 13:14.} 56 DE PRIKKEL NU DES DOODS IS DE ZONDE, EN DE KRACHT DER ZONDE IS DE WET. 57 MAAR GODE ZIJ DANK, DIE ONS DE OVERWINNING GEEFT DOOR ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS."

1 KORINTHE 15 EN 16

"58 ¶ ZOO DAN, MIJNE GELIEFDE BROEDERS! WEEST STANDVASTIG, ONBEWEGELIJK, ALTIJD OVERVLOEDIG IN HET WERK DES HEEREN, DAAR GIJ WEET, DAT UW ARBEID NIET IJDEL IS IN DEN HEER."

"16:1 ¶ WAT NU DE INZAMELING VOOR DE HEILIGEN AANGAAT, GELIJK IK VERORDEND HEB AAN DE GEMEENTEN VAN GALATIË, DOET OOK GIJ ALZOO. 2 OP ELKEN EERSTEN DAG DER WEEK LEGGE EEN IEGELIJK UWER IETS BIJ ZICHZELVEN WEG, VERZAMELENDE NAAR DAT HIJ WELVAART HEEFT; OPDAT DE INZAMELINGEN NIET DAN GESCHIEDEN, WANNEER IK GEKOMEN ZAL ZIJN. 3 EN WANNEER IK GEKOMEN ZAL ZIJN, ZAL IK HEN, DIE GIJ BEPROEFD ACHT, MET BRIEVEN ZENDEN, OM UWE GAVE NAAR JERUZALEM OVER TE BRENGEN; 4 EN INDIEN HET VOEGZAAM IS, DAT IK OOK REIS, ZOO ZULLEN ZIJ MET MIJ REIZEN."

"5 ¶ EN IK ZAL TOT U KOMEN, WANNEER IK MACEDONIË BEN DOORGEGAAN, WANT MACEDONIË GA IK DOOR, 6 MAAR WELLICHT ZAL IK BIJ U VERTOEVEN, OF ZELFS OVERWINTEREN, OPDAT GIJ MIJ GELEIDT, WAAR IK OOK HEENREIZE; 7 WANT IK WIL U NU NIET ZIEN IN HET VOORBIJGAAN, WANT {R. „MAAR." } IK HOOP EENIGEN TIJD BIJ U TE BLIJVEN, ZOO DE HEER HET VERGUNT. 8 MAAR IK ZAL TE EFEZE BLIJVEN TOT PINKSTEREN; 9 WANT EEN GROOTE EN KRACHTIGE DEUR IS MIJ GEOPEND, EN ER ZIJN VELE TEGENSTANDERS."

"10 ¶ ZOO NU TIMÓTHEÜS KOMT, ZIET, DAT HIJ BUITEN VREEZE BIJ U ZIJ, WANT HIJ WERKT HET WERK DES HEEREN, EVENALS IK. 11 DAT DAN NIEMAND HEM VERACHTE; MAAR GELEIDT HEM IN VREDE, OPDAT HIJ TOT MIJ KOME, WANT IK VERWACHT HEM MET DE BROEDERS. 12 EN WAT DEN BROEDER APOLLOS AANGAAT, IK HEB HEM ZEER GEBEDEN, DAT HIJ MET DE BROEDERS TOT U MOCHT GAAN; DOCH HET WAS VOLSTREKT ZIJN WIL NIET NU TE GAAN, MAAR HIJ ZAL KOMEN, WANNEER HIJ GELEGENHEID ZAL HEBBEN."

"13 ¶ WAAKT, STAAT VAST IN HET GELOOF, HOUDT U MANNELIJK, WEEST STERK! 14 DAT ALLE DINGEN BIJ U IN LIEFDE GESCHIEDEN! 15 EN IK BID U, BROEDERS! (GIJ KENT HET HUIS VAN STÉFANAS, DAT HET IS DE EERSTELING VAN ACHAJE, EN DAT ZIJ ZICH DEN HEILIGEN TEN DIENSTE HEBBEN GESTELD,) 16 WEEST OOK GIJ AAN DEZULKEN ONDERDANIG, EN AAN EEN IEDER, DIE MEDEWERKT EN ARBEIDT. 17 EN IK VERBLIJD MIJ OVER DE KOMST VAN STÉFANAS EN PORTUNATUS EN ACHAÏCUS, WANT DEZEN HEBBEN VERVULD, WAT VAN UWEN KANT ONTBRAK. 18 WANT ZIJ HEBBEN MIJNEN GEEST VERKWIKT EN DEN UWEN. ERKENT DAN DEZULKEN!"

"19 ¶ U GROETEN DE GEMEENTEN VAN AZIË. U GROETEN ZEER IN DEN HEER AQUILA EN PRISCILLA, {V. L. „PRISCA." } MET DE GEMEENTE TE HUNNEN HUIZE. 20 U GROETEN AL DE BROEDERS. GROET ELKANDER MET EEN HEILIGEN KUS. 21

De groete van mij Paulus, met mijne eigene hand. 22 Indien iemand den Heer Jezus Christus niet liefheeft, die zij vervloekt, Maran-atha! {„Maran-atha" wil zeggen: de Heer komt! en gelijk uit het verband blijkt, de Heer komt ten gericht, om dan het „anathema," het „vervloekt," uit te spreken over allen, die Hem niet liefgehad hebben.} 23 De genade des Heeren Jezus Christus zij met u! 24 Mijne liefde is met u allen in Christus Jezus. Amen."

2 KORINTHE 1

"1:1 ¶ Paulus, apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timótheüs, de broeder, aan de gemeente Gods, die te Korinthe is, met al de heiligen, die in geheel Achaje zijn: 2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus!"

"3 ¶ Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting; 4 die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij vertroosten kunnen hen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, waarmede wijzelven door God vertroost worden. 5 Want gelijk het lijden van Christus aan ons overvloedig is, zoo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig. 6 Doch hetzij wij verdrukt worden, het is tot uwe vertroosting en heil, gewerkt in het volharden onder hetzelfde lijden, dat ook wij lijden; (en onze hoop aangaande u is vast) {R. heeft de woorden in parenthese achter „heil" aan het eind van dit vers.} hetzij wij vertroost worden, het is tot uwe vertroosting en heil;"

"7 ¶ daar wij weten, dat, gelijk gij deelgenooten zijt van het lijden, zoo ook van de vertroosting. 8 Want wij willen niet, broeders! dat gij onkundig zijt, wat onze verdrukking aangaat, die ons in Azië overkomen is, dat wij uitermate bezwaard zijn geworden boven machte, zoodat wij zelfs aan het leven wanhoopten. 9 Maar wijzelven hadden in onszelven het vonnis des doods, opdat wij geen vertrouwen zouden hebben op onszelven, maar op God, die de dooden opwekt; 10 die ons uit zoo grooten dood verlost heeft en verlost; op wien wij hopen, dat Hij ons ook verder verlossen zal; 11 daar ook gij voor ons mede-arbeidt door het gebed, opdat voor de gave, die ons door vele personen geschonken is, door velen dankzegging voor ons gedaan worde."

"12 ¶ Want dit is onze roem: de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid {V. l. „heiligheid."} en oprechtheid Gods, {d. i. voor God.} niet in vleeschelijke wijsheid, maar in de genade Gods, verkeerd hebben in de wereld, en vooral bij u. 13 Want wij schrijven u geen andere dingen, dan die gij kent {Of „leest."} of ook erkent; en ik hoop, dat gij ze {R. v. b. „ook."} ten einde toe erkennen zult, 14 gelijk gij ook ten deele ons erkend hebt, dat wij uw roem zijn, evenals gij ook de onze zijt in den dag des Heeren Jezus."

"15 ¶ En in dit vertrouwen wilde ik eerst tot u komen, opdat gij een tweede genade zoudt hebben, 16 en door uwe stad naar Macedonië

REIZEN, EN WEDEROM VAN MACEDONIË TOT U KOMEN, EN DOOR U GELEID WORDEN NAAR JUDÉA. 17 HEB IK DAN DOOR DIT VOOR TE NEMEN LICHTVAARDIGHEID GEBRUIKT? OF WAT IK VOORNEEM, NEEM IK DAT NAAR HET VLEESCH VOOR, OPDAT BIJ MIJ ZOU ZIJN: JA, JA, EN NEEN, NEEN? 18 DOCH GOD IS GETROUW, DAT ONS WOORD TOT U NIET IS {R. „IS GEWEEST." } JA EN NEEN. 19 WANT DE ZOON VAN GOD, JEZUS CHRISTUS, DIE ONDER U DOOR ONS IS GEPREDIKT, DOOR MIJ EN SILVANUS EN TIMÓTHEÜS, WAS NIET JA EN NEEN, MAAR IS JA IN HEM. 20 WANT ZOO VELE BELOFTEN GODS ER ZIJN, IN HEM IS HET JA, EN IN HEM HET AMEN, GODE TOT HEERLIJKHEID DOOR ONS. 21 MAAR DIE ONS MET U BEVESTIGT IN CHRISTUS, EN DIE ONS GEZALFD HEEFT, IS GOD, 22 DIE ONS OOK VERZEGELD, EN HET ONDERPAND DES GEESTES IN ONZE HARTEN GEGEVEN HEEFT. 23 DOCH IK ROEP GOD AAN TOT GETUIGE OVER MIJNE ZIEL, DAT IK, OM U TE SPAREN, NOG NIET TE KORINTHE BEN GEKOMEN! 24 NIET DAT WIJ HEERSCHEN OVER UW GELOOF, MAAR WIJ ZIJN MEDEWERKERS UWER BLIJDSCHAP; WANT GIJ STAAT DOOR HET GELOOF."

"2:1 ¶ MAAR IK HEB DIT BIJ MIJZELVEN VOORGENOMEN, NIET WEDER MET DROEFHEID TOT U TE KOMEN. 2 WANT INDIEN IK U BEDROEF, WIE IS HET DAN, DIE MIJ VROOLIJK MAAKT, DAN HIJ, DIE DOOR MIJ BEDROEFD WERD? 3 EN JUIST DIT HEB IK U GESCHREVEN, OPDAT IK NIET, ALS IK KOM, DROEFHEID ZOU HEBBEN VAN HEN, OVER WIE IK MIJ MOEST VERBLIJDEN; VERTROUWENDE VAN U ALLEN, DAT MIJNE BLIJDSCHAP DIE VAN U ALLEN IS. 4 WANT UIT VELE VERDRUKKING EN BENAUWDHEID DES HARTEN HEB IK U GESCHREVEN MET VELE TRANEN, NIET OPDAT GIJ BEDROEFD ZOUDT WORDEN, MAAR OPDAT GIJ DE LIEFDE ZOUDT KENNEN, DIE IK OVERVLOEDIG TOT U HEB."

"5 ¶ DOCH INDIEN IEMAND REDEN TOT DROEFHEID GEGEVEN HEEFT, DIE HEEFT NIET MIJ BEDROEFD, MAAR TEN DEELE (OPDAT IK U NIET BEZWARE) U ALLEN. 6 VOOR DEN ZOODANIGE IS DEZE STRAF GENOEG, DIE DOOR DE VELEN GESCHIED IS, 7 ZOODAT GIJ INTEGENDEEL VEELEER VERGEVEN EN VERTROOSTEN MOET, OPDAT DE ZOODANIGE DOOR AL TE OVERVLOEDIGE DROEFHEID NIET VERSLONDEN WORDE. 8 DAAROM BID IK U, DAT GIJ HEM VAN UWE LIEFDE VERZEKERT. 9 WANT DAARTOE HEB IK OOK GESCHREVEN, OPDAT IK UWE BEPROEFDHEID MOCHT WETEN, OF GIJ IN ALLES GEHOORZAAM ZIJT. 10 WIEN GIJ NU IETS VERGEEFT, IK OOK; WANT OOK IK, WAT IK VERGEVEN HEB, INDIEN IK IETS VERGEVEN HEB, {R. „WANT INDIEN IK IETS VERGEVEN HEB, AAN WIEN IK HET VERGEVEN HEB." } HET IS OM UWENTWIL IN DEN PERSOON VAN CHRISTUS, OPDAT DE SATAN OP ONS GEEN VOORDEEL BEHALE; 11 WANT ZIJNE GEDACHTEN ZIJN ONS NIET ONBEKEND."

2 KORINTHE 2 EN 3

"12 ¶ Toen ik nu te Troas kwam voor het evangelie van Christus, en mij een deur geopend was in den Heer, had ik geen rust in mijnen geest, daar ik Titus, mijnen broeder, niet vond; 13 maar ik nam afscheid van hen, en vertrok naar Macedonië. 14 En Gode zij dank, die ons altijd in triomf omvoert in Christus, en den reuk zijner kennis door ons openbaar maakt aan alle plaatsen. 15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus in hen, die behouden worden, en in hen, die verloren gaan; 16 voor dezen een reuk uit den dood {R. „des doods." } ten doode; maar voor genen een reuk uit het leven {R. „des levens." } ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam? 17 Want wij vervalschen het woord Gods niet, gelijk velen; maar als uit oprechtheid, maar als uit God, spreken wij in de tegenwoordigheid Gods, in Christus."

"3:1 ¶ Beginnen wij wederom onszelven aan te bevelen? Of hebben wij, gelijk sommigen, aanbevelingsbrieven aan u of aanbevelingsbrieven van u noodig? 2 Gij zijt onze brief, geschreven in onze harten, gekend en gelezen door alle menschen; 3 als die openbaar zijt, dat gij een brief van Christus zijt, door onze dienst bereid, geschreven niet met inkt, maar met den Geest des levenden Gods, niet op steenen tafelen, maar op vleeschen tafelen des harten. 4 Zulk een vertrouwen nu hebben wij door Christus tot God. 5 Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God,"

"6 ¶ die ons ook bekwaam gemaakt heeft als dienstknechten des nieuwen verbonds, niet der letter, maar des geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. 7 (Indien nu de bediening des doods, in letters, op steenen gegraveerd, met heerlijkheid begon, zoodat de zonen Israëls hunne oogen niet vestigen konden op het aangezicht van Mozes, {Zie Exod. 34:29 — 35. } wegens de heerlijkheid van zijn aangezicht, die te niet gedaan werd; 8 Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid bestaan? 9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid was, veelmeer is de bediening der gerechtigheid overvloedig in heerlijkheid. 10 Want ook het verheerlijkte is {R. v. b. „zelfs." } wegens de overtreffende heerlijkheid in dit opzicht niet verheerlijkt. 11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, met heerlijkheid begon, hoe veelmeer zal hetgeen blijft, in heerlijkheid bestaan."

2 KORINTHE 3 EN 4

"12 ¶ Daar wij nu zoodanige hoop hebben, zoo gebruiken wij groote vrijmoedigheid; 13 en doen niet gelijk Mozes, die een deksel op zijn aangezicht legde, opdat de zonen Israëls hunne oogen niet zouden vestigen op het einde van hetgeen te niet gedaan wordt. 14 Maar hunne zinnen zijn verhard geworden; want tot den huidigen dag blijft hetzelfde deksel bij het lezen des ouden verbonds, zonder ontdekt te worden, hetwelk in Christus te niet gedaan wordt. 15 Maar tot den huidigen dag, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt er een deksel op hun hart; 16 doch wanneer het tot den Heer zal terugkeeren, wordt het deksel weggenomen.) 17 De Heer nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid. 18 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door den Heer, den Geest. {Of „door den Heer, die de Geest is"; of „door den Heer in den Geest." }"

"4:1 ¶ Daarom, dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid aan ons bewezen, zoo vertragen wij niet; 2 maar wij hebben de verborgene dingen der schande verworpen, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalschende; maar door openbaring der waarheid onszelven aanbevelende aan alle gewetens der menschen in de tegenwoordigheid Gods. 3 Indien dan ook ons evangelie bedekt is, zoo is het bedekt in hen, die verloren gaan; 4 in wie de god dezer eeuw de zinnen der ongeloovigen verblind heeft, opdat de lichtglans van het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is, hen niet bestrale. 5 Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, als Heer, en onszelven als uwe slaven om Jezus' wil. 6 Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, Hij is het, die geschenen heeft in onze harten tot den lichtglans van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. 7 Doch wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons,"

"8 ¶ zijnde in alles verdrukt, maar niet benauwd; geen uitweg ziende, maar toch niet zonder uitweg; 9 vervolgd, maar niet verlaten; ter nedergeworpen, maar niet omkomende; 10 altijd de dooding van {R. v. b. „den Heer." } Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar worde. 11 Want wij, die leven, worden

2 KORINTHE 4 EN 5

ALTIJD TEN DOODE OVERGEGEVEN OM JEZUS' WIL, OPDAT OOK HET LEVEN VAN JEZUS OPENBAAR WORDE IN ONS STERFELIJK VLEESCH. 12 ZOO WERKT DAN DE DOOD {R.V.B. „WEL."} IN ONS, MAAR HET LEVEN IN U. 13 DAAR WIJ NU DENZELFDEN GEEST DES GELOOFS HEBBEN, NAAR HETGEEN GESCHREVEN STAAT: „IK HEB GELOOFD, DAAROM HEB IK GESPROKEN," {PS. 116:10.} ZOO GELOOVEN OOK WIJ, DAAROM OOK SPREKEN WIJ; 14 WETENDE, DAT HIJ, DIE DEN HEER JEZUS HEEFT OPGEWEKT, OOK ONS DOOR JEZUS OPWEKKEN EN MET U VÓÓR ZICH STELLEN ZAL. 15 WANT ALLE DINGEN ZIJN OM UWENTWIL, OPDAT DE GENADE, OVERVLOEDIG GEWORDEN DOOR VELEN, DE DANKZEGGING OVERVLOEDIG DOE ZIJN TER HEERLIJKHEID GODS. 16 DAAROM VERTRAGEN WIJ NIET; MAAR AL WORDT OOK ONZE UITWENDIGE MENSCH VERDORVEN, NOCHTANS WORDT DE INWENDIGE VAN DAG TOT DAG VERNIEUWD. 17 WANT ONZE KORTSTONDIGE, LICHTE VERDRUKKING WERKT ONS EEN ALLES OVERTREFFEND, EEUWIG GEWICHT VAN HEERLIJKHEID; 18 DEWIJL WIJ NIET AANMERKEN DE DINGEN, DIE MEN ZIET, MAAR DE DINGEN, DIE MEN NIET ZIET; WANT DE DINGEN, DIE MEN ZIET, ZIJN TIJDELIJK, MAAR DE DINGEN, DIE MEN NIET ZIET, ZIJN EEUWIG."

"5:1 ¶ WANT WIJ WETEN, DAT, ZOO ONS AARDSCHE HUIS DEZES TABERNAKELS AFGEBROKEN WORDT, WIJ EEN GEBOUW VAN GOD HEBBEN, EEN HUIS NIET MET HANDEN GEMAAKT, EEN EEUWIG, IN DE HEMELEN. 2 WANT OOK IN DEZEN ZUCHTEN WIJ, VURIG VERLANGENDE MET ONZE WOONSTEDE, DIE UIT DEN HEMEL IS, OVERKLEED TE WORDEN; 3 ZOO WIJ NAMELIJK, BEKLEED ZIJNDE, NIET NAAKT GEVONDEN WORDEN. 4 WANT OOK WIJ, DIE IN DEZEN TABERNAKEL ZIJN, ZUCHTEN, BEZWAARD ZIJNDE; NAARDIEN WIJ NIET WILLEN ONTKLEED, MAAR OVERKLEED WORDEN, OPDAT HET STERFELIJKE DOOR HET LEVEN VERSLONDEN WORDE. 5 DIE ONS NU HIERTOE BEREID HEEFT, IS GOD, DIE ONS OOK HET ONDERPAND DES GEESTES GEGEVEN HEEFT. 6 DAAROM HEBBEN WIJ ALTIJD GOEDEN MOED, EN WETEN, DAT WIJ, INWONENDE IN HET LICHAAM, UITWONEN VAN DEN HEER; 7 (WANT WIJ WANDELEN DOOR GELOOF, NIET DOOR AANSCHOUWEN) 8 MAAR WIJ HEBBEN GOEDEN MOED, EN WILLEN LIEVER UIT HET LICHAAM UITWONEN, EN BIJ DEN HEER INWONEN. 9 DAAROM BEIJVEREN WIJ ONS OOK OM, HETZIJ INWONENDE, HETZIJ UITWONENDE, HEM WELBEHAGELIJKTE ZIJN. 10 WANT WIJ ALLEN MOETEN GEOPENBAARD WORDEN VOOR DEN RECHTERSTOEL VAN CHRISTUS, OPDAT EEN IEGELIJK ONTVANGE WAT IN HET LICHAAM GESCHIED IS, NAAR HETGEEN HIJ GEDAAN HEEFT, HETZIJ GOED, HETZIJ KWAAD. 11 WIJ DAN, WETENDE DEN SCHRIK DES HEEREN, OVERREDEN DE MENSCHEN; MAAR WIJ ZIJN GODE OPENBAAR GEWORDEN; EN IK HOOP, DAT WIJ OOK IN UWE GEWETENS OPENBAAR ZIJN GEWORDEN."

2 KORINTHE 5 EN 6

"12 ¶ {R. V. B. „"WANT." } WIJ BEVELEN U ONSZELVEN NIET WEDEROM AAN, MAAR WIJ GEVEN U AANLEIDING TOT ROEM OVER ONS, OPDAT GIJ DIEN HEBT TEGENOVER HEN, DIE NAAR HET AANZIEN ROEMEN, EN NIET NAAR HET HART. 13 WANT HETZIJ WIJ UITZINNIG ZIJN, WIJ ZIJN HET GODE; HETZIJ WIJ GEMATIGD VAN ZINNEN ZIJN, WIJ ZIJN HET U. 14 WANT DE LIEFDE VAN CHRISTUS DRINGT ONS; DAAR WIJ ALDUS OORDEELEN, DAT, INDIEN ÉÉN VOOR ALLEN GESTORVEN IS, ALLEN DAN GESTORVEN ZIJN. 15 EN HIJ IS VOOR ALLEN GESTORVEN, OPDAT ZIJ, DIE LEVEN, NIET MEER ZICHZELVEN LEVEN, MAAR DIEN, DIE VOOR HEN GESTORVEN EN OPGEWEKT IS."

"16 ¶ ZOO DAN, WIJ KENNEN VAN NU AAN NIEMAND NAAR HET VLEESCH; EN INDIEN WIJ OOK CHRISTUS NAAR HET VLEESCH GEKEND HEBBEN, ZOO KENNEN WIJ HEM TOCH NU NIET MEER ALZOO. 17 DERHALVE, INDIEN IEMAND IN CHRISTUS IS — EEN NIEUWE SCHEPPING; HET OUDE IS VOORBIJGEGAAN, ZIE, HET IS ALLES NIEUW GEWORDEN. 18 EN ALLE DINGEN ZIJN UIT GOD, DIE ONS MET ZICHZELVEN VERZOEND HEEFT DOOR {R. V. B. „JEZUS." } CHRISTUS, EN ONS DE BEDIENING DER VERZOENING GEGEVEN HEEFT; 19 NAMELIJK, DAT GOD IN CHRISTUS WAS, DE WERELD MET ZICHZELVEN VERZOENENDE, HUNNE ZONDEN HUN NIET TOEREKENENDE, EN IN ONS HET WOORD DER VERZOENING LEGGENDE. 20 ZOO ZIJN WIJ DAN GEZANTEN VOOR CHRISTUS, ALSOF GOD DOOR ONS BADE: WIJ BIDDEN VOOR CHRISTUS: LAAT U MET GOD VERZOENEN. 21 {R. V. B. „WANT." } DIE GEEN ZONDE GEKEND HEEFT, DIEN HEEFT HIJ ZONDE VOOR ONS GEMAAKT, OPDAT WIJ ZOUDEN WORDEN GERECHTIGHEID GODS IN HEM."

"6:1 ¶ DOCH WIJ, ALS MEDE-ARBEIDENDE, {ZIE 1 KOR. 3:9. } VERMANEN U OOK, DAT GIJ DE GENADE GODS NIET TEVERGEEFS ONTVANGEN HEBT; 2 (WANT HIJ ZEGT: „IN DEN AANGENAMEN TIJD HEB IK U VERHOORD, EN TEN DAGE DES HEILS HEB IK U GEHOLPEN." {JES. 49:8. } ZIE, NU IS HET DE WELAANGENAME TIJD, ZIE, NU IS HET DE DAG DES HEILS!) 3 DAAR WIJ IN GEEN DING AANSTOOT GEVEN, OPDAT DE BEDIENING NIET GELASTERD WORDE, 4 MAAR IN ALLES ONS AANBEVELEN ALS DIENSTKNECHTEN VAN GOD, IN VEEL VOLHARDING, IN VERDRUKKINGEN, IN NOODEN, IN BENAUWDHEDEN, 5 IN SLAGEN, IN GEVANGENISSEN, IN BEROERINGEN, IN ARBEID, IN WAKEN, IN VASTEN; 6 IN REINHEID, IN KENNIS, IN LANKMOEDIGHEID, IN GOEDERTIERENHEID, IN DEN HEILIGEN GEEST, IN ONGEVEINSDE LIEFDE, 7 IN HET WOORD DER WAARHEID, IN DE KRACHT VAN GOD, DOOR DE WAPENEN DER GERECHTIGHEID TER RECHTER- EN LINKERZIJDE; 8 DOOR EER EN ONEER, DOOR KWAAD GERUCHT EN GOED GERUCHT; ALS VERLEIDERS EN WAARACHTIGEN; 9 ALS ONBEKENDEN EN BEKENDEN; ALS STERVENDE, EN ZIET! WIJ LEVEN; ALS GETUCHTIGD EN NIET GEDOOD; 10 ALS

BEDROEFD, MAAR ALTIJD BLIJDE; ALS ARM, MAAR VELEN RIJK MAKENDE; ALS NIETS HEBBENDE, EN ALLES BEZITTENDE."

"11 ¶ ONZE MOND IS OPENGEDAAN VOOR U, O KORINTHIËRS! ONS HART IS UITGEBREID. {NIET ALSOF HET HART DES APOSTELS NAUW GEWEEST WAS, MAAR HET GEDRAG DER KORINTHIËRS HAD HEM GENOODZAAKT ZICH IN TE HOUDEN; DOCH NU KON HIJ ZIJN HART WEER VOOR HEN OPENZETTEN.} 12 GIJ ZIJT NIET NAUW IN ONS, MAAR GIJ ZIJT NAUW IN UWE INGEWANDEN. 13 OM NU GELIJKE VERGELDING TE DOEN, (IK SPREEK ALS TOT MIJNE KINDEREN) ZOO WORDT GIJ OOK UITGEBREID. 14 TREKT NIET EEN ONGELIJK JUK AAN MET DE ONGELOOVIGEN! "WANT WELK DEELGENOOTSCHAP HEEFT DE GERECHTIGHEID MET DE ONGERECHTIGHEID? {LETT. „WETTELOOSHEID."} OF {R. „EN."} WELKE GEMEENSCHAP HEEFT HET LICHT MET DE DUISTERNIS? 15 EN WELKE OVEREENSTEMMING HEEFT CHRISTUS MET BELIAL? OF WELK DEEL EEN GELOOVIGE MET EEN ONGELOOVIGE? 16 EN WELKE OVEREENKOMST HEEFT GODS TEMPEL MET DE AFGODEN? WANT GIJ ZIJT DE TEMPEL DES LEVENDEN GODS? GELIJK GOD GEZEGD HEEFT: „IK ZAL ONDER HEN WONEN EN WANDELEN, EN IK ZAL HUN GOD ZIJN, EN ZIJ ZULLEN MIJN VOLK ZIJN." {LEV. 26: 11, 12.} 17 „DAAROM GAAT UIT HET MIDDEN VAN HEN, EN SCHEIDT U AF, ZEGT DE HEER; EN RAAKT NIET AAN HETGEEN ONREIN IS, EN IK ZAL U AANNEMEN"; {ZIE JES. 3:11.} 18 EN IK ZAL U TOT VADER ZIJN, EN GIJ ZULT MIJ TOT ZONEN EN DOCHTEREN ZIJN, ZEGT DE HEER, {„HEER," ZONDER ARTIKEL, IS HIER, GELIJK ELDERS, JEHOVAH. — ELOHIM (GOD), DIE ZICH BIJ HET ISRAËLIETISCHE VOLK „JEHOVAH" (HEER) EN BIJ ABRAHAM, IZAÄK EN JAKOB „SHADDAÏ" (DE ALMACHTIGE) NOEMT, IS ONZE „VADER."} DE ALMACHTIGE."

"7:1 ¶ DAAR WIJ DAN DEZE BELOFTEN HEBBEN, GELIEFDEN! LAAT ONS ONSZELVEN REINIGEN VAN ALLE BEVLEKKING DES VLEESCHES EN DES GEESTES, EN DE HEILIGHEID VOLEINDIGEN IN DE VREEZE GODS. 2 NEEMT ONS AAN! WIJ HEBBEN NIEMAND ONRECHT AANGEDAAN; WIJ HEBBEN NIEMAND VERDORVEN; WIJ HEBBEN VAN NIEMAND ONS VOORDEEL GEZOCHT. 3 IK ZEG DIT NIET TOT VEROORDEELING; WANT IK HEB TE VOREN GEZEGD, DAT GIJ IN ONZE HARTEN ZIJT, OM TE ZAMEN TE STERVEN EN TE ZAMEN TE LEVEN. 4 IK HEB VEEL VRIJMOEDIGHEID JEGENS U; IK HEB VEEL ROEM OVER U; IK BEN VERVULD MET VERTROOSTING; IK BEN ZEER OVERVLOEIENDE VAN BLIJDSCHAP IN AL ONZE VERDRUKKING."

"5 ¶ WANT OOK, TOEN WIJ IN MACEDONIË KWAMEN, HAD ONS VLEESCH GEEN RUST, MAAR WIJ WAREN IN ALLES VERDRUKT: VAN BUITEN STRIJD, VAN BINNEN VREES. 6 MAAR GOD, DIE DE NEDERIGEN VERTROOST, HEEFT ONS VERTROOST

2 KORINTHE 7 EN 8

DOOR DE KOMST VAN TITUS. 7 EN NIET ALLEEN DOOR ZIJNE KOMST, MAAR OOK DOOR DE VERTROOSTING, WAARMEDE HIJ OVER U VERTROOST IS GEWEEST, TOEN HIJ ONS VERHAALDE UW VERLANGEN, UW JAMMEREN, UWEN IJVER VOOR MIJ, ZOODAT IK MIJ TE MEER VERBLIJDDE. 8 WANT AL HEB IK U OOK DOOR DEN BRIEF BEDROEFD, HET BEROUWT MIJ NIET, AL HEEFT HET MIJ BEROUWD; WANT IK ZIE, DAT DEZE BRIEF, AL IS HET SLECHTS VOOR EEN KLEINEN TIJD, U BEDROEFD HEEFT. 9 NU VERBLIJD IK MIJ, NIET DAT GIJ BEDROEFD ZIJT GEWORDEN, MAAR DAT GIJ BEDROEFD ZIJT GEWORDEN TOT BEKEERING; WANT GIJ ZIJT BEDROEFD GEWORDEN NAAR GOD, OPDAT GIJ IN NIETS SCHADE VAN ONS ZOUDT LIJDEN. 10 WANT DE DROEFHEID NAAR GOD WERKT EEN ONBEROUWELIJKE BEKEERING TOT BEHOUDENIS; MAAR DE DROEFHEID DER WERELD WERKT DEN DOOD. 11 WANT ZIET, JUIST DIT, DAT GIJ BEDROEFD ZIJT GEWORDEN NAAR GOD, HOE GROOTE NAARSTIGHEID HEEFT HET BIJ U GEWERKT! JA VERANTWOORDING, JA VERONTWAARDIGING, JA VREES, JA VERLANGEN, JA IJVER, JA WRAAK! IN ALLES HEBT GIJ UZELVEN BEWEZEN REIN TE ZIJN IN DEZE ZAAK."

"12 ¶ ZOO DAN, AL HEB IK U GESCHREVEN, HET WAS NIET OM DEN WILLE VAN HEM, DIE ONRECHT GEDAAN HAD, NOCH OM DEN WILLE VAN HEM, DIEN ONRECHT GEDAAN WAS; MAAR OPDAT ONZE IJVER VOOR U OPENBAAR ZOU WORDEN BIJ U IN DE TEGENWOORDIGHEID GODS. 13 DAAROM ZIJN WIJ VERTROOST GEWORDEN; EN BIJ ONZE VERTROOSTING HEBBEN WIJ ONS NOG VEELMEER VERBLIJD {R. „VERTROOST GEWORDEN OVER UWE VERTROOSTING, EN HEBBEN WIJ ONS NOG VEELMEER VERBLIJD." } OVER DE BLIJDSCHAP VAN TITUS, OMDAT ZIJN GEEST DOOR U ALLEN VERKWIKT IS GEWORDEN. 14 WANT INDIEN IK IETS BIJ HEM OVER U GEROEMD HEB, IK BEN NIET BESCHAAMD GEWORDEN; MAAR GELIJK WIJ ALLES MET WAARHEID TOT U GESPROKEN HEBBEN, ZOO IS OOK ONZE ROEM BIJ TITUS WAARHEID GEWORDEN; 15 EN ZIJNE GENEGENHEID {LETT. „INGEWANDEN." } IS TE OVERVLOEDIGER VOOR U, DAAR HIJ U ALLER GEHOORZAAMHEID GEDACHTIG IS, HOE GIJ HEM MET VREEZE EN BEVEN HEBT ONTVANGEN. 16 IK VERBLIJD MIJ, {R. V. B. „DAN." } DAT IK IN ALLES VERTROUWEN TÓT U HEB."

"8:1 ¶ MAAR WIJ MAKEN U BEKEND, BROEDERS! DE GENADE VAN GOD, DIE IN DE GEMEENTEN VAN MACEDONIË GEGEVEN IS, 2 DAT, ONDER VEEL BEPROEVING DER VERDRUKKING, DE OVERVLOED HUNNER BLIJDSCHAP EN HUNNE DIEPE ARMOEDE OVERVLOEDIG IS GEWEEST IN DEN RIJKDOM HUNNER LIEFDADIGHEID. 3 WANT NAAR VERMOGEN, IK BETUIG HET, EN BOVEN VERMOGEN WAREN ZIJ UIT EIGEN BEWEGING BEREIDVAARDIG, 4 MET VEEL AANDRANG ONS BIDDENDE AAN DE GENADE, {R. V. B. „TE ONTVANGEN." } EN DE GEMEENSCHAP VAN DE DIENST JEGENS DE HEILIGEN UITVOERING TE GEVEN. {D. I.: ZIJ BADEN DEN APOSTEL,

DAT HIJ HUNNE GAVEN MOCHT OVERBRENGEN.} 5 EN NIET, GELIJK WIJ HOOPTEN, MAAR ZIJ GAVEN ZICHZELVEN EERST AAN DEN HEER EN DAARNA AAN ONS DOOR DEN WIL VAN GOD; 6 ZOODAT WIJ TITUS BADEN, DAT, GELIJK HIJ TE VOREN BEGONNEN HAD, HIJ OOK ALZOO DEZE GENADE OOK BIJ U VOLEINDIGEN MOCHT."

"7 ¶ DOCH GELIJK GIJ IN ALLES OVERVLOEDIG ZIJT: IN GELOOF, EN WOORD, EN KENNIS, EN ALLE NAARSTIGHEID, EN IN UWE LIEFDE TOT ONS, DAT GIJ OOK IN DEZE GENADE OVERVLOEDIG MOOGT ZIJN. 8 IK ZEG DIT NIET BIJ WIJZE VAN BEVEL, MAAR VANWEGE DE NAARSTIGHEID VAN ANDEREN, EN OPDAT IK DE ECHTHEID UWER LIEFDE BEPROEVE. 9 WANT GIJ KENT DE GENADE ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS, DAT HIJ, RIJK ZIJNDE, OM UWENTWIL ARM IS GEWORDEN, OPDAT GIJ DOOR ZIJNE ARMOEDE RIJK ZOUDT WORDEN. 10 EN IK ZEG U IN DEZEN MIJN GEVOELEN; WANT DIT IS U NUT, ALS DIE NIET ALLEEN HET DOEN, MAAR OOK HET WILLEN SEDERT EEN JAAR TE VOREN BEGONNEN HEBT. 11 MAAR VOLEINDIGT NU OOK HET DOEN, OPDAT, GELIJK DE BEREIDVAARDIGHEID TOT HET WILLEN ER WAS, ZOO OOK HET VOLEINDIGEN ZIJ NAAR HETGEEN GIJ HEBT. 12 WANT INDIEN DE BEREIDVAARDIGHEID ER IS, ZOO IS IEMAND AANGENAAM NAAR HETGEEN HIJ {R. „IEMAND." } HEEFT, NIET NAAR HETGEEN HIJ NIET HEEFT. 13 WANT NIET, OPDAT ANDEREN VERLICHTING ZOUDEN HEBBEN EN GIJ VERDRUKKING; 14 MAAR NAAR GELIJKHEID DIENE {LETT. „WORDE." } IN DEN TEGENWOORDIGEN TIJD UW OVERVLOED VOOR HUN GEBREK, OPDAT OOK HUN OVERVLOED DIENE VOOR UW GEBREK, TEN EINDE ER GELIJKHEID ZIJ, 15 ZOOALS GESCHREVEN STAAT: „DIE VEEL VERZAMELD HAD, HAD NIET TE VEEL; EN DIE WEINIG VERZAMELD HAD, HAD NIET TE WEINIG. {EXOD. 16:18. }"

"16 ¶ DOCH GODE ZIJ DANK, DIE DENZELFDEN IJVER VOOR U IN HET HART VAN TITUS GEGEVEN HEEFT; 17 WANT HIJ HEEFT DE VERMANING AANGENOMEN, MAAR ZEER IJVERIG ZIJNDE, IS HIJ UIT EIGEN BEWEGING TOT U GEREISD. 18 EN WIJ HEBBEN OOK MET HEM GEZONDEN DEN BROEDER, DIE LOF HEEFT IN HET EVANGELIE IN AL DE GEMEENTEN; 19 EN DIT NIET ALLEEN, MAAR HIJ IS OOK DOOR DE GEMEENTEN VERKOREN TOT ONZEN REISGENOOT MET DEZE GENADE, DIE DOOR ONS BEDIEND WORDT TOT DE HEERLIJKHEID DES HEEREN ZELVEN, EN ALS BEWIJS VAN ONZE {R. „UWE." } BEREIDVAARDIGHEID, 20 DIT VERHOEDENDE, DAT NIEMAND ONS LASTERE IN DEZEN OVERVLOED, DIE DOOR ONS BEDIEND WORDT; 21 WANT WIJ BEZORGEN HETGEEN EERLIJK IS, NIET ALLEEN VOOR DEN HEER, MAAR OOK VOOR DE MENSCHEN. 22 EN WIJ HEBBEN MET HEN GEZONDEN ONZEN BROEDER, DIEN WIJ IN VELE DINGEN MENIGMAAL BEPROEFD HEBBEN, DAT HIJ IJVERIG IS, EN DIE NU VEEL IJVERIGER IS DOOR HET GROOTE VERTROUWEN, DAT HIJ TOT U HEEFT. 23 WAT TITUS BETREFT, HIJ IS MIJN METGEZEL EN

MEDEARBEIDER BIJ U; WAT ONZE BROEDERS BETREFT, ZIJ ZIJN GEZANTEN DER GEMEENTEN, EEN EER VAN CHRISTUS. 24 TOONT HUN DAN, {R. V. B. „OOK." } VOOR HET AANGEZICHT DER GEMEENTEN, HET BEWIJS UWER LIEFDE EN VAN ONZEN ROEM OVER U."

"9:1 ¶ WANT WAT DE DIENST VOOR DE HEILIGEN BETREFT, IS HET OVERBODIG, DAT IK U SCHRIJVE. 2 WANT IK WEET UWE BEREIDVAARDIGHEID, VAN WELKE IK ROEM OVER U BIJ DE MACEDONIËRS, DAT ACHAJE SINDS VERLEDEN JAAR BEREID IS; EN DE IJVER, DIE VAN U UITGEGAAN IS, HEEFT DE MEESTEN OPGEWEKT. 3 MAAR IK HEB DE BROEDERS GEZONDEN, OPDAT ONZE ROEM OVER U IN DIT OPZICHT NIET VERIJDELD WORDE; OPDAT, GELIJK IK GEZEGD HEB, GIJ BEREID ZIJT; 4 TEN EINDE NIET MISSCHIEN, ALS ER MACEDONIËRS MET MIJ KOMEN, EN U NIET BEREID VINDEN, WIJ — OPDAT WIJ NIET ZEGGEN GIJ — BESCHAAMD WORDEN IN DIT VERTROUWEN. {R. V. B. „DES ROEMS." } 5 IK ACHTTE HET DAN NOODIG, DE BROEDERS TE BIDDEN, DAT ZIJ VOORAF TOT U MOCHTEN GAAN, EN UWEN TE VOREN AANGEKONDIGDEN ZEGEN VOORBEREIDEN, OPDAT DIE BEREID ZIJ ALS ZEGEN EN NIET ALS KARIGHEID."

"6 ¶ EN DIT ZEG IK: DIE SPAARZAAM ZAAIT, ZAL OOK SPAARZAAM MAAIEN; EN DIE IN ZEGEN ZAAIT, ZAL OOK IN ZEGEN MAAIEN. 7 EEN IEGELIJK GEVE, GELIJK HIJ IN ZIJN HART HEEFT VOORGENOMEN; NIET MET DROEFHEID OF UIT DWANG; WANT GOD HEEFT EEN BLIJMOEDIGEN GEVER LIEF. 8 EN GOD IS MACHTIG OM ALLE GENADE JEGENS U OVERVLOEDIG TE DOEN ZIJN, OPDAT GIJ IN ALLES TE ALLEN TIJD GENOEG HEBBENDE, OVERVLOEDIG ZIJT TOT ALLE GOED WERK; 9 GELIJK GESCHREVEN STAAT: „HIJ HEEFT UITGESTROOID', HIJ HEEFT DEN ARMEN GEGEVEN; ZIJNE GERECHTIGHEID BLIJFT TOT IN EEUWIGHEID. {PS. 112:6. } 10 DOCH DIE DEN ZAAIER ZAAD VERLEENT, EN BROOD TOT SPIJZE, ZAL U HET ZAAD VERLEENEN EN VERMENIGVULDIGEN, EN DE VRUCHTEN UWER GERECHTIGHEID DOEN WASSEN; {R. „VERLEENT,".VERMENIGVULDIGT" EN „DOET WASSEN." } 11 ZOODAT GIJ IN ALLES RIJK WORDT TOT ALLE LIEFDADIGHEID, DIE DOOR ONS DANKZEGGING WERKT AAN GOD. 12 WANT DE BEDIENING VAN DEZE DIENST VERVULT NIET ALLEEN HET GEBREK DER HEILIGEN, MAAR IS OOK OVERVLOEDIG DOOR VELE DANKZEGGINGEN AAN GOD; 13 DAAR ZIJ DOOR DE BEPROEFDHEID VAN DEZE BEDIENING GOD VERHEERLIJKEN OVER DE ONDERWERPING UWER BELIJDENIS AAN HET EVANGELIE VAN CHRISTUS, EN OVER DE MILDHEID DER MEDEDEELING AAN HEN EN AAN ALLEN, 14 EN DOOR HUN GEBED VOOR U, DIE NAAR U VERLANGEN, OM DE UITNEMENDE GENADE GODS OVER U. 15 {R. V. B. „DOCH." } GODE ZIJ DANK VOOR ZIJNE ONUITSPREKELIJKE GAVE!"

2 KORINTHE 10

"10:1 ¶ Ik nu, Paulus zelf, bid u door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u; 2 ik bid u dan, dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stout behoeve te zijn met dat vertrouwen, waarmede ik stout denk te zijn tegen sommigen, die het daarvoor houden, dat wij naar het vleesch wandelen. 3 Want hoewel wij in het vleesch wandelen, voeren wij den krijg niet naar het vleesch; 4 want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleeschelijk, maar krachtig voor God, tot nederwerping van sterkten; 5 daar wij de overleggingen nederwerpen en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen nemen tot de gehoorzaamheid van Christus, 6 en gereed staan alle ongehoorzaamheid te wreken, wanneer uwe gehoorzaamheid zal vervuld zijn."

"7 ¶ Ziet gij aan wat voor oogen is? Indien iemand het vertrouwen heeft in zichzelven, dat hij van Christus is, die denke dit wederom bij zichzelven, dat, gelijk hij van Christus is, zoo ook wij. {R. v. b. „van Christus zijn." } 8 Want indien ik ook iets overvloediger roemde over ons gezag, dat de Heer ons gegeven heeft tot opbouwing, en niet tot uwe nederwerping, zoo zal ik niet beschaamd worden; 9 opdat ik niet zou schijnen, als wilde ik u door brieven verschrikken. 10 Want de brieven, zegt men, zijn wel gewichtig en krachtig, maar de tegenwoordigheid des lichaams is zwak, en de rede verachtelijk. 11 Zoo iemand bedenke dit, dat, zooals wij afwezig in woorden door brieven zijn, wij zóó ook, tegenwoordig zijnde, metterdaad zullen zijn."

"12 ¶ Want wij durven ons niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zichzelven aanprijzen; maar dezen, terwijl zij zich met zichzelven meten, en zich met zichzelven vergelijken, zijn onverstandig. 13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar naar de maat van den werkkring, dien God ons als maat toebedeeld heeft, om ook u te bereiken. 14 Want wij strekken onszelven niet te wijd uit, als hadden wij u niet bereikt; (want wij zijn ook tot u gekomen in het evangelie van Christus;) 15 niet roemende buiten de maat in eens anders arbeid, maar hoop hebbende, dat, als uw geloof wast, wij onder u uitermate vergroot zullen worden naar onzen werkkring, 16 om nog verder dan bij u het evangelie te verkondigen; niet om te roemen over hetgeen in eens anders werkkring bereid is. 17 „Doch die roemt, roeme in den

HEER." {JER. 9:23.} 18 WANT NIET DIE ZICHZELVEN PRIJST, MAAR DIEN DE HEER PRIJST, DIE IS BEPROEFD."

"11:1 ¶ OCH, OF GIJ EEN WEINIG ONWIJSHEID VAN MIJ VERDROEGT! JA, OOK VERDRAAGT MIJ! 2 WANT IK BEN NAIJVERIG OP U MET EEN NAIJVER GODS; WANT IK HEB U AAN ÉÉNEN MAN VERLOOFD, OM U ALS EEN REINE MAAGD AAN CHRISTUS VOOR TE STELLEN. 3 DOCH IK VREES, DAT, GELIJK DE SLANG EVA VERLEIDDE DOOR HARE ARGLISTIGHEID, ZOO OOK UWE ZINNEN BEDORVEN EN AFGEWEKEN ZIJN VAN DE EENVOUDIGHEID JEGENS CHRISTUS. 4 WANT INDIEN HIJ, DIE KOMT, EEN ANDEREN JEZUS PREDIKT, DIEN WIJ NIET GEPREDIKT HEBBEN, OF INDIEN GIJ EEN ANDEREN GEEST ONTVANGT, DIEN GIJ NIET ONTVANGEN HEBT, OF EEN ANDER EVANGELIE, DAT GIJ NIET HEBT AANGENOMEN, ZOO ZOUDT GIJ HET WEL VERDRAGEN."

"5 ¶ WANT IK ACHT, DAT IK IN NIETS HEB TEN ACHTER GESTAAN BIJ DE UITNEMENDSTE APOSTELEN. 6 MAAR AL BEN IK OOK ONGEOEFEND IN WOORDEN, NOCHTANS BEN IK HET NIET IN KENNIS; MAAR ALLESZINS ZIJN WIJ IN ALLE DINGEN ONDER U OPENBAAR GEWORDEN. 7 HEB IK ZONDE GEDAAN, DOOR MIJZELVEN TE VERNEDEREN, OPDAT GIJ ZOUDT VERHOOGD WORDEN, OMDAT IK U HET EVANGELIE GODS OM NIET VERKONDIGD HEB? 8 ANDERE GEMEENTEN HEB IK BEROOFD, BEZOLDING ONTVANGENDE, OM U TE DIENEN. EN TOEN IK BIJ U TEGENWOORDIG WAS EN GEBREK HAD, BEN IK NIEMAND TOT LAST GEWEEST; 9 (WANT MIJN GEBREK VERVULDEN DE BROEDERS, DIE VAN MACEDONIË KWAMEN;) EN IK HEB MIJZELVEN IN ALLES GEHOUDEN ZONDER U TE BEZWAREN, EN ZAL MIJ ZOO HOUDEN. 10 DE WAARHEID VAN CHRISTUS IS IN MIJ, DAT MIJ DEZE ROEM IN DE GEWESTEN VAN ACHAJE NIET ZAL ONTNOMEN WORDEN. 11 WAAROM? OMDAT IK U NIET LIEFHEB? GOD WEET HET! 12 MAAR WAT IK DOE, ZAL IK NOG DOEN, OPDAT IK HUN, DIE AANLEIDING ZOEKEN, DE AANLEIDING AFSNIJDE; OPDAT ZIJ IN HETGEEN, WAARIN ZIJ ROEMEN, BEVONDEN WORDEN EVENALS WIJ. 13 WANT DEZULKEN ZIJN VALSCHE APOSTELEN, BEDRIEGELIJKE ARBEIDERS, DIE DE GEDAANTE AANNEMEN VAN APOSTELEN VAN CHRISTUS. 14 EN GEEN WONDER; WANT DE SATAN ZELF VERANDERT ZICH IN EEN ENGEL DES LICHTS. 15 HET IS DUS NIETS GROOTS, INDIEN OOK ZIJNE DIENSTKNECHTEN ZICH VERANDEREN IN DIENSTKNECHTEN DER GERECHTIGHEID; WIER EINDE ZAL ZIJN NAAR HUNNE WERKEN."

"16 ¶ WEDEROM ZEG IK: NIEMAND MEENE, DAT IK ONWIJS BEN; OF ANDERS, NEEMT MIJ AAN ALS EEN ONWIJZE, OPDAT OOK IK EEN WEINIG ROEMEN MOGE. 17 WAT IK ZEG, ZEG IK NIET NAAR DEN HEER, MAAR ALS IN ONWIJSHEID, IN DIT VAST VERTROUWEN DES ROEMINGS. 18 DEWIJL VELEN NAAR HET VLEESCH

ROEMEN, ZAL OOK IK ROEMEN. 19 WANT GIJ VERDRAAGT GAARNE DE ONWIJZEN, DAAR GIJ WIJS ZIJT. 20 WANT GIJ VERDRAAGT HET, ZOO IEMAND U ONDER HET JUK BRENGT, ZOO IEMAND U OPEET, ZOO IEMAND VAN U NEEMT, ZOO ZICH IEMAND VERHEFT, ZOO IEMAND U IN HET AANGEZICHT SLAAT. 21 IK SPREEK ALS NAAR ONEER, ALSOF WIJ ZWAK WAREN GEWEEST. MAAR WAARIN IEMAND STOUT IS, (IK SPREEK IN ONWIJSHEID) BEN IK OOK STOUT."
"22 ¶ ZIJN ZIJ HEBREËN? IK OOK. ZIJN ZIJ ISRAËLIETEN? IK OOK. ZIJN ZIJ ABRAHAMS ZAAD? IK OOK. 23 ZIJN ZIJ DIENSTKNECHTEN VAN CHRISTUS? — (IK SPREEK ALS EEN ONZINNIGE) IK BOVENMATE. IN ARBEID OVERVLOEDIGER, IN SLAGEN UITNEMENDER, IN GEVANGENISSEN OVERVLOEDIGER, IN DOODS GEVAREN MENIGMAAL. 24 VAN DE JODEN HEB IK VIJFMAAL VEERTIG SLAGEN MIN ÉÉN ONTVANGEN. 25 DRIEMAAL BEN IK MET ROEDEN GESLAGEN; EENMAAL BEN IK GESTEENIGD; DRIEMAAL HEB IK SCHIPBREUK GELEDEN; EEN NACHT EN DAG HEB IK IN DE DIEPTE DOORGEBRACHT. 26 IN HET REIZEN MENIGMAAL IN GEVAREN VAN RIVIEREN, IN GEVAREN VAN ROOVERS, IN GEVAREN VAN MIJN GESLACHT, IN GEVAREN VAN DE VOLKEN, IN GEVAREN IN DE STAD, IN GEVAREN IN DE WOESTIJN, IN GEVAREN OP ZEE, IN GEVAREN ONDER VALSCHE BROEDERS; 27 IN ARBEID EN MOEITE, IN WAKEN MENIGMAAL, IN HONGER EN DORST, IN VASTEN MENIGMAAL, IN KOUDE EN NAAKTHEID; 28 BEHALVE DE DINGEN, DIE VAN BUITEN ZIJN, OVERVALT MIJ DAGELIJKS DE BEZORGDHEID OVER AL DE GEMEENTEN. 29 WIE IS ZWAK, DAT IK NIET ZWAK BEN? WIE WORDT GEËRGERD, DAT IK NIET BRANDE? 30 INDIEN MEN MOET ROEMEN, ZOO ZAL IK ROEMEN IN MIJNE ZWAKHEID. 31 DE GOD EN VADER DES HEEREN JEZUS, {R. „VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS."} HIJ, DIE GEPREZEN IS TOT IN EEUWIGHEID, WEET, DAT IK NIET LIEG! 32 TE DAMASKUS BEWAAKTE DE STADHOUDER VAN DEN KONING ARÉTAS DE STAD DER DAMASKENERS, WILLENDE MIJ VANGEN; 33 EN IK WERD DOOR EEN VENSTER AAN DEN MUUR IN EEN MAND NEDERGELATEN, EN ONTVLOOD ZIJNEN HANDEN."
"12:1 ¶ TE ROEMEN IS MIJ WAARLIJK NIET NUTTIG; WANT IK ZAL KOMEN TOT GEZICHTEN EN OPENBARINGEN DES HEEREN. 2 IK KEN EEN MENSCH IN CHRISTUS, VÓÓR VEERTIEN JAREN, (OF HET WAS IN HET LICHAAM, WEET IK NIET, OF BUITEN HET LICHAAM, WEET IK NIET, GOD WEET HET,) DE ZOODANIGE WERD OPGEVOERD TOT IN DEN DERDEN HEMEL. 3 EN IK KEN ZOODANIG EEN MENSCH, (OF HET WAS IN HET LICHAAM, OF BUITEN HET LICHAAM, WEET IK NIET, GOD WEET HET,) 4 DAT HIJ OPGEVOERD WERD IN HET PARADIJS, EN ONUITSPREKELIJKE WOORDEN HOORDE, DIE HET EEN MENSCH NIET GEOORLOOFD IS TE SPREKEN. 5 VAN DEN ZOODANIGE ZAL IK ROEMEN; DOCH VAN MIJZELVEN

ZAL IK NIET ROEMEN DAN IN MIJNE ZWAKHEDEN. 6 WANT INDIEN IK WILDE ROEMEN, IK ZOU NIET ONWIJS ZIJN, WANT IK ZOU DE WAARHEID ZEGGEN; MAAR IK ONTHOUD ER MIJ VAN, OPDAT NIEMAND VAN MIJ DENKE BOVEN HETGEEN HIJ VAN MIJ ZIET, OF HETGEEN HIJ VAN MIJ HOORT. 7 EN OPDAT IK MIJ DOOR DE UITNEMENDHEID DER OPENBARINGEN NIET VERHEFFE, IS MIJ EEN DOORN VOOR HET VLEESCH GEGEVEN, EEN ENGEL DES SATANS, OM MIJ MET VUISTEN TE SLAAN, OPDAT IK MIJ NIET VERHEFFE. 8 HIEROVER HEB IK DEN HEER DRIEMAAL GEBEDEN, OPDAT HIJ VAN MIJ ZOU WIJKEN; 9 EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: MIJNE GENADE IS U GENOEG; WANT MIJNE {R. „MIJNE." } KRACHT WORDT IN ZWAKHEID VOLBRACHT. HET LIEFST ZAL IK DUS VEELEER ROEMEN IN MIJNE ZWAKHEDEN, OPDAT DE KRACHT VAN CHRISTUS IN MIJ WONE. 10 DAAROM HEB IK EEN WELGEVALLEN IN ZWAKHEDEN, IN SMAADHEDEN, IN NOODEN, IN VERVOLGINGEN, IN BENAUWDHEDEN VOOR CHRISTUS; WANT WANNEER IK ZWAK BEN, DAN BEN IK STERK."

"11 ¶ IK BEN {R. V. B. „ROEMENDE." } ONWIJS GEWORDEN; GIJ HEBT MIJ GENOODZAAKT; WANT IK BEHOORDE DOOR U GEPREZEN TE WORDEN; WANT IK HEB IN GEEN DING BIJ DE UITNEMENDSTE APOSTELEN ACHTER GESTAAN, HOEWEL IK NIETS BEN. 12 DE KENTEEKENEN EENS APOSTELS ZIJN ONDER U IN ALLE VOLHARDING GEWERKT, DOOR TEEKENEN EN WONDEREN EN KRACHTEN. 13 WANT WAT IS ER, WAARIN GIJ MINDER ZIJT GEWEEST DAN DE ANDERE GEMEENTEN, BEHALVE DAT IKZELF U NIET BEN LASTIG GEVALLEN? VERGEEFT MIJ DIT ONRECHT! 14 ZIET, IK STA GEREED DEZE {R. „DE." } DERDE MAAL TOT U TE KOMEN, EN ZAL U {R. „U." } NIET LASTIG VALLEN; WANT IK ZOEK NIET HET UWE, MAAR U. WANT DE KINDEREN MOETEN GEEN SCHATTEN VERGADEREN VOOR DE OUDERS, MAAR DE OUDERS VOOR DE KINDEREN. 15 EN IK ZAL ZEER GAARNE ALLES TEN KOSTE LEGGEN, EN VOOR UWE ZIELEN TEN KOSTE GELEGD WORDEN, AL WERD IK OOK TE MINDER BEMIND, HOEMEER IK U BEMIN. 16 DOCH HET ZIJ ZOO, IK HEB U NIET BEZWAARD; MAAR BEHENDIG ZIJNDE, HEB IK U DOOR LIST GEVANGEN. 17 HEB IK MIJN VOORDEEL VAN U GEZOCHT DOOR IEMAND VAN HEN, DIE IK TOT U GEZONDEN HEB? 18 IK HEB TITUS GEBEDEN, EN DEN BROEDER MET HEM GEZONDEN; HEEFT OOK TITUS ZIJN VOORDEEL VAN U GEZOCHT? HEBBEN WIJ NIET IN DENZELFDEN GEEST GEWANDELD? NIET IN DEZELFDE VOETSTAPPEN? 19 LANG HEBT GIJ GEMEEND, {R. „MEENT GIJ WEDEROM." } DAT WIJ ONS BIJ U VERDEDIGEN. WIJ SPREKEN IN DE TEGENWOORDIGHEID GODS IN CHRISTUS, EN DIT ALLES, GELIEFDEN! TOT UWE OPBOUWING. 20 WANT IK VREES, DAT, ALS IK KOM, IK U NIET ZOODANIG VIND, ALS IK WENSCH, EN IK VAN U GEVONDEN WORDE, ZOODANIG ALS GIJ NIET WENSCHT; DAT ER MISSCHIEN TWISTEN, NIJD, GRAMSCHAP, TWEEDRACHT, KWAADSPREKENDHEID, OORBLAZERIJ,

2 KORINTHE 11 EN 13

OPGEBLAZENHEID, VERWARRING ZIJ; 21 DAT, ALS IK WEDERKOM, MIJN GOD MIJ UWENTHALVE VERNEDERE, EN IK TREUREN MOET OVER VELEN, DIE TE VOREN GEZONDIGD, EN GEEN BEROUW GEHAD HEBBEN OVER DE ONREINHEID EN HOERERIJ EN ONTUCHTIGHEID, DIE ZIJ BEDREVEN HEBBEN."

"13:1 ¶ DIT IS DE DERDE MAAL, DAT IK TOT U KOM; IN DEN MOND VAN TWEE OF DRIE GETUIGEN ZAL ELKE ZAAK BESTAAN. 2 IK HEB TE VOREN GEZEGD, EN ZEG HET TE VOREN, ALS DE TWEEDE MAAL TEGENWOORDIG, EN {R. V. B. „IK SCHRIJF." } NU AFWEZIG, TOT HEN, DIE TE VOREN GEZONDIGD HEBBEN, EN TOT AL DE ANDEREN, DAT, ALS IK WEDERKOM, IK HEN NIET ZAL SPAREN. 3 DAAR GIJ EEN BEWIJS ZOEKT, DAT CHRISTUS IN MIJ SPREEKT, (DIE JEGENS U NIET ZWAK IS, MAAR STERK IS ONDER U; 4 WANT AL IS HIJ OOK IN ZWAKHEID GEKRUISIGD, ZOO LEEFT HIJ NOCHTANS DOOR GODS KRACHT; WANT OOK WIJ ZIJN ZWAK IN HEM, MAAR ZULLEN MET HEM LEVEN DOOR GODS KRACHT JEGENS U.) 5 ZOO ONDERZOEKT UZELVEN, OF GIJ IN HET GELOOF ZIJT, BEPROEFT UZELVEN. OF KENT GIJ UZELVEN NIET, DAT JEZUS CHRISTUS IN U IS? TENZIJ GIJ MISSCHIEN VERWERPELIJK ZIJT. 6 DOCH IK HOOP, DAT GIJ ERKENNEN ZULT, DAT WIJ NIET VERWERPELIJK ZIJN."

"7 ¶ WIJ BIDDEN {R. „IK BID." } ECHTER VAN GOD, DAT GIJ NIETS KWAADS DOET, NIET OPDAT HET VAN ONS BLIJKE, DAT WIJ BEPROEFD ZIJN, MAAR OPDAT GIJ HET GOEDE DOET, EN WIJ ALS VERWERPELIJK ZIJN. 8 WANT WIJ VERMOGEN NIETS TEGEN DE WAARHEID, MAAR VOOR DE WAARHEID. 9 WANT WIJ VERBLIJDEN ONS, WANNEER WIJ ZWAK ZIJN, EN GIJ STERK ZIJT. EN WIJ WENSCHEN OOK DIT: UWE VOLMAKING. 10 DAAROM SCHRIJF IK U DEZE DINGEN AFWEZEND, OPDAT IK, TEGENWOORDIG ZIJNDE, GEEN STRENGHEID BEHOEFTE GEBRUIKEN, VOLGENS HET GEZAG, DAT DE HEER MIJ GEGEVEN HEEFT TOT OPBOUWING, EN NIET TOT NEDERWERPING."

"11 ¶ VOORTS, BROEDERS! VERBLIJDT U, ZIJT VOLMAAKT, WEEST GETROOST, WEEST EENSGEZIND, HOUDT VREDE; EN DE GOD DER LIEFDE EN DES VREDES ZAL MET U ZIJN. 12 GROET ELKANDER MET EEN HEILIGEN KUS. U GROETEN AL DE HEILIGEN. 13 DE GENADE DES HEEREN JEZUS CHRISTUS, EN DE LIEFDE GODS, EN DE GEMEENSCHAP DES HEILIGEN GEESTES ZIJ MET U ALLEN! {R. V. B. „AMEN." }

GALATEN 1

"1:1 ¶ PAULUS, APOSTEL, NIET VAN MENSCHEN NOCH DOOR EEN MENSCH, MAAR DOOR JEZUS CHRISTUS EN GOD, DEN VADER, DIE HEM UIT DE DOODEN HEEFT OPGEWEKT, 2 EN AL DE BROEDERS, DIE MET MIJ ZIJN, AAN DE GEMEENTEN VAN GALATIË: 3 GENADE ZIJ U EN VREDE VAN GOD, DEN VADER, EN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, 4 DIE ZICHZELVEN GEGEVEN HEEFT VOOR ONZE ZONDEN, OPDAT HIJ ONS TREKKEN ZOU UIT DE TEGENWOORDIGE BOOZE WERELD, {OF „EEUW." } NAAR DEN WIL VAN ONZEN GOD EN VADER, 5 WIEN DE HEERLIJKHEID ZIJ TOT IN ALLE EEUWIGHEID! AMEN."

"6 ¶ IK VERWONDER MIJ, DAT GIJ ZOO SPOEDIG VAN HEM, DIE U DOOR DE GENADE VAN CHRISTUS GEROEPEN HEEFT, OVERGAAT TOT EEN ANDER EVANGELIE, 7 HETWELK GEEN ANDER IS; MAAR ER ZIJN EENIGEN, DIE U BEROEREN, EN HET EVANGELIE VAN CHRISTUS WILLEN OMKEEREN. 8 MAAR AL WARE HET OOK, DAT WIJ, OF EEN ENGEL UIT DEN HEMEL U EEN EVANGELIE VERKONDIGDE, BEHALVE HETGEEN WIJ U VERKONDIGD HEBBEN, DIE ZIJ VERVLOEKT! 9 GELIJK WIJ TE VOREN GEZEGD HEBBEN, ZOO ZEG IK OOK NU WEDEROM: INDIEN IEMAND U EEN EVANGELIE VERKONDIGT, BEHALVE HETGEEN GIJ ONTVANGEN HEBT, DIE ZIJ VERVLOEKT!"

"10 ¶ WANT TRACHT IK NU MENSCHEN TEVREDEN TE STELLEN OF GOD? OF ZOEK IK MENSCHEN TE BEHAGEN? {R. V. B. „WANT." } INDIEN IK NOG MENSCHEN BEHAAGDE, ZOO WARE IK GEEN SLAAF VAN CHRISTUS. 11 MAAR IK MAAK U BEKEND, BROEDERS! DAT HET EVANGELIE, HETWELK DOOR MIJ VERKONDIGD IS, NIET IS NAAR DEN MENSCH. 12 WANT IK HEB HET OOK NIET VAN EEN MENSCH ONTVANGEN, NOCH GELEERD, MAAR DOOR OPENBARING VAN JEZUS CHRISTUS. 13 WANT GIJ HEBT VAN MIJNEN VOORMALIGEN WANDEL IN HET JODENDOM GEHOORD, DAT IK DE GEMEENTE GODS UITERMATE VERVOLGDE EN HAAR VERWOESTTE, 14 EN DAT IK IN HET JODENDOM TOENAM BOVEN VELEN VAN MIJNEN LEEFTIJD IN MIJN VOLK, ZIJNDE EEN NOG GROOTER IJVERAAR VOOR DE OVERLEVERINGEN MIJNER VADEREN. 15 MAAR TOEN HET GOD, DIE MIJ VAN MIJN MOEDERS SCHOOT AAN AFGEZONDERD, EN DOOR ZIJNE GENADE GEROEPEN HEEFT, BEHAAGDE, 16 ZIJNEN ZOON IN MIJ TE OPENBAREN, OPDAT IK HEM ONDER DE VOLKEN ZOU VERKONDIGEN, GING IK TERSTOND NIET TE RADE MET VLEESCH EN BLOED, 17 EN GING OOK NIET OP NAAR JERUZALEM TOT HEN, DIE VÓÓR MIJ APOSTELEN WAREN; MAAR IK GING NAAR ARABIË, EN KEERDE WEDER TERUG NAAR DAMASKUS. 18 DAARNA GING IK NA DRIE JAAR OP NAAR JERUZALEM, OM MET KEFAS {R. „PETRUS." } KENNIS TE MAKEN, EN IK BLEEF VIJFTIEN DAGEN BIJ HEM; 19 EN IK ZAG NIEMAND ANDERS VAN DE APOSTELEN DAN JAKOBUS, DEN BROEDER DES HEEREN. 20 HETGEEN IK U NU SCHRIJF, ZIET, VOOR GOD! IK LIEG NIET. 21

GALATEN 1 EN 2

Daarna kwam ik in de gewesten van Syrië en Cilicië. 22 En ik was van aangezicht onbekend aan de gemeenten in Judéa, die in Christus zijn; 23 en zij hadden alleen gehoord: Hij, die eertijds ons vervolgde, verkondigt nu het geloof, dat hij eertijds verwoestte. 24 En zij verheerlijkten God in mij."

"2:1 ¶ Daarna ging ik, na veertien jaar, wederom op naar Jeruzalem met Barnabas, en nam ook Titus mede. 2 En ik ging op volgens een openbaring, en stelde hun het evangelie voor, dat ik onder de volken predik, en in het bijzonder hun, die in aanzien waren, opdat ik niet misschien tevergeefs mocht loopen of geloopen hebben; 3 (maar ook Titus, die met mij was, werd, hoewel een Griek, niet genoodzaakt zich te laten besnijden;) 4 en dat om den wil der ingeslopen valsche broeders, die zich ingedrongen hadden om onze vrijheid te bespieden, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons onder het juk mochten brengen; 5 voor wie wij ook geen uur geweken hebben door onderwerping, opdat de waarheid des evangelies bij u blijven zou. 6 Maar van hen, die in aanzien waren — wie of wat zij waren, verscheelt mij niets, God neemt den persoon des menschen niet aan — want die in aanzien waren, hebben mij niets medegedeeld; 7 maar integendeel, toen zij zagen, dat aan mij het evangelie der voorhuid toevertrouwd was, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis, 8 (want die in Petrus werkte tot het apostelschap der besnijdenis, die werkte ook in mij onder de volken;) 9 en toen zij de genade, die mij gegeven is, erkenden, gaven Jakobus en Kefas en Johannes, die geacht werden zuilen te zijn, mij en Barnabas de rechterhand der gemeenschap, opdat wij tot de volken, en zij tot de besnijdenis zouden gaan; 10 alleen dat wij aan de armen zouden gedenken, wat ik mij ook beijverd heb te doen."

"11 ¶ Doch toen Kefas {R. „Petrus." } te Antiochië kwam, wederstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te veroordeelen was. 12 Want voordat er eenigen van Jakobus kwamen, at hij met die uit de volken; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij zich, en scheidde zich af, vreezende voor die uit de besnijdenis; 13 en met hem huichelden ook de andere Joden, zoodat zelfs Barnabas door hunne huichelarij werd meegevoerd. 14 Maar toen ik zag, dat zij niet recht wandelden naar de waarheid des evangelies, zeide ik tot Kefas {R. „Petrus." } in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, leeft naar de wijze

DER VOLKEN, EN NIET NAAR DIE DER JODEN, HOE {R. „WAAROM." } NOODZAAKT GIJ DE VOLKEN NAAR JOODSCHE WIJZE TE LEVEN? 15 WIJ, VAN NATUUR JODEN, EN GEEN ZONDAARS UIT DE VOLKEN, 16 NOCHTANS {R. L. W. „NOCHTANS." } WETENDE, DAT DE MENSCH NIET GERECHTVAARDIGD WORDT UIT DE WERKEN DER WET, MAAR ALLEEN DOOR HET GELOOF IN JEZUS CHRISTUS, OOK WIJ HEBBEN IN CHRISTUS JEZUS GELOOFD, OPDAT WIJ GERECHTVAARDIGD ZOUDEN WORDEN UIT {OF „OP GROND VAN." } HET GELOOF IN CHRISTUS, EN NIET UIT {OF „OP GROND VAN." } DE WERKEN DER WET, OMDAT UIT {OF „OP GROND VAN." } DE WERKEN DER WET GEEN VLEESCH ZAL GERECHTVAARDIGD WORDEN. 17 MAAR INDIEN WIJ, ZOEKENDE GERECHTVAARDIGD TE WORDEN IN CHRISTUS, OOK ZELF ZONDAARS BEVONDEN WORDEN, IS DAN CHRISTUS EEN DIENSTKNECHT DER ZONDE? 18 DAT ZIJ VERRE! WANT INDIEN IK, HETGEEN IK AFGEBROKEN HEB, WEDER OPBOUW, ZOO STEL IK MIJZELVEN ALS EEN OVERTREDER. 19 WANT IK BEN DOOR DE WET AAN DE WET GESTORVEN, OPDAT IK GODE LEVE. 20 IK BEN MET CHRISTUS GEKRUISIGD, EN IK LEEF; NIET MEER IK, MAAR CHRISTUS LEEFT IN MIJ; EN HETGEEN IK NU LEEF IN HET VLEESCH, DAT LEEF IK DOOR HET GELOOF IN DEN ZOON GODS, DIE MIJ HEEFT LIEFGEHAD, EN ZICHZELVEN VOOR MIJ HEEFT OVERGEGEVEN. 21 IK DOE DE GENADE GODS NIET TE NIET; WANT INDIEN DE GERECHTIGHEID DOOR DE WET IS, DAN IS CHRISTUS TEVERGEEFS GESTORVEN."

"3:1 ¶ O ONVERSTANDIGE GALATIËRS! WIE HEEFT U BETOOVERD? {R. V. B. „DAT GIJ DER WAARHEID NIET ZOUDT GEHOORZAAM ZIJN." } U, WIEN JEZUS CHRISTUS, ALS ONDER U {V. L. W. „ONDER U." } GEKRUISIGD, VOOR OOGEN GESCHILDERD WERD? 2 DIT ALLEEN WIL IK VAN U LEEREN: HEBT GIJ DEN GEEST ONTVANGEN UIT {OF „OPGROND VAN." } DE WERKEN DER WET, OF UIT {OF „OPGROND VAN." } DE PREDIKING DES GELOOFS? 3 ZIJT GIJ ZOO ONVERSTANDIG? GIJ ZIJT MET DEN GEEST BEGONNEN, WILT GIJ NU MET HET VLEESCH EINDIGEN? 4 HEBT GIJ ZOOVEEL TEVERGEEFS GELEDEN? INDIEN OOK MAAR TEVERGEEFS? 5 HIJ DAN, DIE U DEN GEEST VERLEENT, EN KRACHTEN ONDER U WERKT, DOET HIJ DAT UIT {OF „OPGROND VAN." } DE WERKEN DER WET, OF UIT {OF „OPGROND VAN." } DE PREDIKING DES GELOOFS?"

"6 ¶ GELIJK ABRAHAM GOD GELOOFDE, EN HET WERD HEM TOT GERECHTIGHEID GEREKEND. {ZIE GEN. 15: 6. } 7 ERKENT DAN, DAT ZIJ, DIE UIT {OF „OPGROND VAN." } HET GELOOF ZIJN, ABRAHAMS ZONEN ZIJN. 8 DE SCHRIFT NU, VOORZIENDE, DAT GOD DE VOLKEN UIT {OF „OPGROND VAN." } HET GELOOF ZOU RECHTVAARDIGEN, VERKONDIGDE TE VOREN AAN ABRAHAM DE BLIJDE BOODSCHAP: „IN U ZULLEN AL DE VOLKEN GEZEGEND WORDEN." {GEN. 12:3. } 9 ZOO WORDEN DAN ZIJ, DIE UIT {OF „OPGROND VAN." } HET GELOOF ZIJN, MET

den geloovigen Abraham gezegend. 10 Want zoovelen uit {Of „opgrond van." } de werken der wet zijn, zijn onder den vloek; want er staat geschreven: „Vervloekt is ieder, die niet blijft in alles, wat geschreven staat in het boek der wet om dat te doen. {Deut. 27:26. } 11 En dat niemand door {Of „uit kracht van." } de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want „de rechtvaardige zal uit {Of „opgrond van." } geloof leven." {Hab. 2:4. } 12 Doch de wet is niet uit {Of „opgrond van." } het geloof, maar „hij, {R. „de mensch." } die deze dingen zal gedaan hebben, zal door {Of „uit kracht van." } dezelve leven. {Lev. 18:5. } 13 Christus heeft ons vrijgekocht van den vloek der wet, een vloek voor ons geworden zijnde; (want er staat geschreven: „Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt!" {Deut. 21:23. } 14 opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de volken zou komen, opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof. 15 Broeders! ik spreek naar den mensch. Zelfs eens menschen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, noch voegt er iets aan toe. 16 Aan Abraham nu werden de beloften gedaan en aan zijn zaad. Hij zegt niet: „En aan de zaden," als van velen, maar als van één: „En aan uw zaad," {Gen. 22:18. } hetwelk is Christus. 17 En dit zeg ik: Een verbond, te voren door God {R. v. b. „in Christus." } bekrachtigd, maakt de wet, die vierhonderd en dertig jaar daarna gekomen is, niet krachteloos, om de belofte te niet te doen. 18 Want indien de erfenis uit {Of „op grond van." } de wet is, zoo is zij niet meer uit {Of „op grond van." } de belofte; maar God heeft haar aan Abraham door belofte geschonken."

"19 ¶ Waartoe dan de wet? Om der overtredingen wil werd zij er bijgevoegd, {d. i. met het doel om de zonde door de overtredingen der wet te doen uitkomen. } totdat het zaad zou komen, waaraan de belofte gedaan was; en zij werd verordend door engelen in de hand eens middelaars. 20 Een middelaar nu is niet van één, maar God is één. 21 Is dan de wet tegen de beloften Gods? Dat zij verre! Want indien er een wet gegeven ware, die levend kon maken, zoo zou de gerechtigheid waarlijk uit {Of „op grond van." } de wet zijn. 22 Maar de Schrift heeft alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit {Of „op grond van." } het geloof in Jezus Christus zou gegeven worden aan hen, die gelooven. 23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring, besloten tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. 24 Zoo is dan de wet onze voogd {Gr. pedagoog: iemand, aan wien men een

KIND TOEVERTROUWT.} GEWEEST TOT OP CHRISTUS, OPDAT WIJ UIT {OF „OP GROND VAN." } HET GELOOF ZOUDEN GERECHTVAARDIGD WORDEN. 25 MAAR HET GELOOF GEKOMEN ZIJNDE, ZIJN WIJ NIET MEER ONDER EEN VOOGD; 26 WANT GIJ ALLEN ZIJT ZONEN GODS DOOR HET GELOOF IN CHRISTUS JEZUS; 27 WANT ZOOVELEN GIJ TOT CHRISTUS GEDOOPT ZIJT, HEBT GIJ CHRISTUS AANGEDAAN. 28 DAAR IS JOOD NOCH GRIEK; DAAR IS SLAAF NOCH VRIJE; DAAR IS MAN NOCH VROUW; WANT GIJ ALLEN ZIJT ÉÉN IN CHRISTUS JEZUS. 29 EN INDIEN GIJ VAN CHRISTUS ZIJT, DAN ZIJT GIJ ABRAHAM'S ZAAD, {R. V. B. „EN." } VOLGENS BELOFTE ERFGENAMEN."

"4:1 ¶ DOCH IK ZEG: ZOOLANG DE ERFGENAAM EEN ONMONDIGE IS, VERSCHILT HIJ NIETS VAN EEN SLAAF, HOEWEL HIJ HEER IS VAN ALLES; 2 MAAR HIJ IS ONDER BEWAARDERS EN VERZORGERS TOT OP DEN TIJD, DOOR DEN VADER TE VOREN BEPAALD. 3 ZOO OOK WIJ, TOEN WIJ ONMONDIGEN WAREN, WAREN WIJ IN SLAVERNIJ ONDER DE EERSTE BEGINSELEN DER WERELD; 4 MAAR TOEN DE VOLHEID DES TIJDS GEKOMEN WAS, ZOND GOD ZIJNEN ZOON, GEWORDEN UIT EEN VROUW, GEWORDEN ONDER DE WET, 5 OPDAT HIJ HEN, DIE ONDER DE WET WAREN, ZOU VRIJKOOPEN, OPDAT WIJ HET ZOONSCHAP ONTVANGEN ZOUDEN. 6 EN OMDAT GIJ ZONEN ZIJT, HEEFT GOD DEN GEEST ZIJNS ZOONS IN ONZE {R. „UWE." } HARTEN UITGEZONDEN, DIE ROEPT: ABBA, VADER! 7 ZOO ZIJT GIJ DAN NIET MEER SLAAF, MAAR ZOON; EN INDIEN ZOON, DAN OOK ERFGENAAM DOOR GOD. {R. „ERFGENAAM VAN GOD DOOR CHRISTUS." }"

"8 ¶ MAAR DESTIJDS, TOEN GIJ GOD NIET KENDET, DIENDET GIJ HEN, DIE VAN NATUUR GEEN GODEN ZIJN; 9 EN THANS, NU GIJ GOD KENT, JA NOG MEER, NU GIJ DOOR GOD GEKEND ZIJT, HOE WENDT GIJ U WEDER TOT DE ZWAKKE EN ARME EERSTE BEGINSELEN, DIE GIJ WEDER VAN VOREN AF WILT DIENEN? 10 GIJ ONDERHOUDT DAGEN, EN MAANDEN, EN TIJDEN, EN JAREN. 11 IK VREES VOOR U, DAT IK MISSCHIEN TEVERGEEFS AAN U GEARBEID HEB."

"12 ¶ WEEST ALS IK, WANT OOK IK BEN ALS GIJ, BROEDERS, IK BID U! GIJ HEBT MIJ GEEN ONRECHT AANGEDAAN; 13 EN GIJ WEET, DAT IK U DE EERSTE MAAL IN ZWAKHEID DES VLEESCHES HET EVANGELIE VERKONDIGD HEB; 14 EN MIJNE VERZOEKING, DIE IN MIJN VLEESCH WAS, HEBT GIJ NIET VERACHT NOCH VERFOEID; {LETT. UITGESPUWD.} MAAR GIJ NAAMT MIJ AAN ALS EEN ENGEL GODS, ALS CHRISTUS JEZUS. 15 WAARIN ACHTTET GIJ U DAN GELUKKIG? WANT IK GEEF U GETUIGENIS, DAT GIJ, ZOO MOGELIJK, UWE OOGEN UITGEGRAVEN EN MIJ ZOUDT GEGEVEN HEBBEN. 16 BEN IK DAN UW VIJAND GEWORDEN, DOOR U DE WAARHEID TE ZEGGEN?"

GALATEN 4 EN 5

"17 ¶ ZIJ IJVEREN NIET RECHT OVER U, MAAR WILLEN U {R. „ONS." } UITSLUITEN, {D. I. UITSLUITEN VAN ELKE GEMEENSCHAP MET MIJ. } OPDAT GIJ OVER HEN ZOUDT IJVEREN. 18 DOCH HET IS GOED, DAT MEN IN HET GOEDE TE ALLEN TIJDE IJVERT, EN NIET ALLEEN, ALS IK BIJ U TEGENWOORDIG BEN."

"19 ¶ MIJNE KINDEREN! VAN WIE IK WEDEROM IN BARENSNOOD BEN, TOTDAT CHRISTUS IN U EEN GESTALTE KRIJGE; 20 EN IK WENSCHTE, DAT IK NU BIJ U TEGENWOORDIG WARE, EN MIJNE STEM MOCHT VERANDEREN, WANT IK BEN IN VERLEGENHEID OVER U."

"21 ¶ ZEGT MIJ, GIJ DIE ONDER WET WILT ZIJN, HOORT GIJ DE WET NIET? 22 WANT ER STAAT GESCHREVEN, DAT ABRAHAM TWEE ZONEN HAD, ÉÉN VAN DE DIENSTMAAGD, EN ÉÉN VAN DE VRIJE. 23 MAAR DIE VAN DE DIENSTMAAGD WAS NAAR HET VLEESCH GEBOREN, EN DIE VAN DE VRIJE DOOR DE BELOFTE. 24 DEZE DINGEN HEBBEN EEN ZINNEBEELDIGE BETEEKENIS. WANT DEZE ZIJN {R. V. B. „DE." } TWEE VERBONDEN: HET ÉÉNE VAN DEN BERG SINAÏ, TOT SLAVERNIJ BARENDE, HETWELK IS HAGAR. 25 WANT HAGAR IS DE BERG SINAÏ IN ARABIË, EN KOMT OVEREEN MET HET TEGENWOORDIGE JERUZALEM, WANT {R. „EN." } DIT IS IN SLAVERNIJ MET HARE KINDEREN; 26 MAAR HET JERUZALEM, DAT BOVEN IS, IS VRIJ, HETWELK IS ONZE {R. „ONS ALLER." } MOEDER. 27 WANT ER STAAT GESCHREVEN: „WEES VROOLIJK, GIJ ONVRUCHTBARE, DIE NIET BAART! BREEK UIT, EN ROEP, GIJ DIE GEEN BARENSNOOD HEBT! WANT DE KINDEREN DER EENZAME ZIJN TALRIJKER DAN VAN HAAR, DIE DEN MAN HEEFT." {JES. 54:1. } 28 MAAR WIJ, BROEDERS! ZIJN KINDEREN DER BELOFTE, ZOOALS IZAAK. 29 DOCH GELIJK TOEN DIE NAAR HET VLEESCH GEBOREN WAS, HEM VERVOLGDE, DIE NAAR DEN GEEST GEBOREN WAS, ZOO OOK NU. 30 MAAR WAT ZEGT DE SCHRIFT? „DRIJF DE DIENSTMAAGD EN HAREN ZOON UIT; WANT DE ZOON DER DIENSTMAAGD ZAL NIET ERVEN MET DEN ZOON DER VRIJE." {GEN. 21:10. } 31 ZOO DAN, BROEDERS! WIJ ZIJN NIET KINDEREN EENER DIENSTMAAGD, MAAR DER VRIJE."

"5:1 ¶ STAAT DAN VAST IN DE VRIJHEID, WAARMEDE CHRISTUS ONS VRIJGEMAAKT HEEFT, EN LAAT U NIET WEDER ONDER EEN JUK DER SLAVERNIJ BRENGEN. 2 ZIET, IK PAULUS ZEG U, DAT, ZOO GIJ U LAAT BESNIJDEN, CHRISTUS U NIETS BATEN ZAL. 3 EN WEDEROM BETUIG IK AAN IEDER MENSCH, DIE ZICH LAAT BESNIJDEN, DAT HIJ SCHULDIG IS DE GEHEELE WET TE DOEN. 4 GIJ ZIJT VAN ELKEN ZEGEN, DIE IN CHRISTUS IS, BEROOFD, GIJ, DIE DOOR DE WET GERECHTVAARDIGD WILT WORDEN; GIJ ZIJT VAN DE GENADE VERVALLEN; 5 WANT WIJ VERWACHTEN DOOR DEN GEEST UIT {OF „OP GROND VAN." } GELOOF DE HOOP DER GERECHTIGHEID. 6 WANT IN CHRISTUS JEZUS HEEFT NOCH BESNIJDENIS EENIGE KRACHT, NOCH VOORHUID, MAAR GELOOF, DOOR LIEFDE

werkende. 7 Gij liept wél; wie heeft u tegengehouden, om de waarheid niet te gehoorzamen? 8 Die overreding {d. i. de overreding der valsche leeraars.} is niet uit Hem, die u roept. 9 Een weinig zuurdeeg doorzuurt het geheele deeg. 10 Ik vertrouw van u in den Heer, dat gij niet anders zult denken; maar die u in beroering brengt, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij. 11 Doch ik, broeders! indien ik nog besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Dan ware de ergernis des kruises te niet gedaan! 12 Och, of zij zich ook versneden, {Of „zich verminkten." } zij die u in opstand brengen!"

"13 ¶ Want gij, broeders! zijt tot vrijheid geroepen, alleen gebruikt de vrijheid niet tot een aanleiding voor het vleesch, maar dient elkander door de liefde. 14 Want de geheele wet wordt in één woord vervuld, in dit: „Gij zult uwen naaste liefhebben gelijk uzelven." {Num. 19:18. } 15 Maar indien gij elkander bijt en opeet, ziet toe, dat gij niet door elkander verteerd wordt. 16 En ik zeg: wandelt door den Geest, en gij zult de begeerte des vleesches geenzins volbrengen. 17 Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander over, opdat gij niet doet, hetgeen gij wilt. 18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet. 19 De werken nu des vleesches zijn openbaar, welke zijn: {R. v. b. „overspel." } hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, 20 afgodendienst, tooverij, vijandschap, twist, jaloerschheid, gramschap, gekijf, tweedracht, sekten, 21 nijd, moord, dronkenschap, brasserij, en dergelijke; waarvan ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat, die zulke dingen doen, het koninkrijk Gods niet zullen beërven. 22 Maar de vrucht des Geestes is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, matigheid. 23 Tegen zulke dingen is geen wet. 24 Maar die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruisigd met de hartstochten en begeerten. 25 Indien wij door den Geest leven, laat ons ook door den Geest wandelen. 26 Laat ons niet trachten naar ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende."

"6:1 ¶ Broeders! indien ook een mensch door eenige misdaad overvallen wordt, gij, die geestelijk zijt, brengt den zoodanige terecht in den geest der zachtmoedigheid, ziende op uzelven, opdat ook gij niet verzocht wordt. 2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzoo de wet van Christus. 3 Want zoo iemand meent iets te zijn, terwijl hij niets

IS, DIE MISLEIDT ZICHZELVEN. 4 MAAR EEN IEGELIJK BEPROEVE ZIJN EIGEN WERK; EN DAN ZAL HIJ ALLEEN AAN ZICHZELVEN ROEM HEBBEN, EN NIET AAN EEN ANDER; 5 WANT EEN IEGELIJK ZAL ZIJN EIGEN PAK DRAGEN. 6 DIE IN HET WOORD ONDERWEZEN WORDT, DEELE HEM, DIE ONDERWIJST, VAN ALLE GOEDEREN MEDE. 7 DWAALT NIET, GOD LAAT ZICH NIET BESPOTTEN! WANT AL WAT EEN MENSCH ZAAIT, DAT ZAL HIJ OOK MAAIEN. 8 WANT DIE VOOR ZIJN EIGEN VLEESCH ZAAIT, ZAL UIT HET VLEESCH VERDERF MAAIEN; MAAR DIE VOOR DEN GEEST ZAAIT, ZAL UIT DEN GEEST HET EEUWIGE LEVEN MAAIEN. 9 DOCH LAAT ONS NIET MOEDE WORDEN IN GOEDDOEN; WANT TE ZIJNER TIJD ZULLEN WIJ MAAIEN, ALS WIJ NIET VERSLAPPEN. 10 ZOO DAN, DEWIJL WIJ GELEGENHEID HEBBEN, LAAT ONS GOEDDOEN AAN ALLEN, MAAR MEEST AAN DE HUISGENOOTEN DES GELOOFS."

"11 ¶ ZIET, WELK EEN LANGEN BRIEF {MEN KAN OOK VERTALEN: „MET WELKE GROOTE LETTERS"; DOCH WIJ VERKIEZEN BOVENSTAANDE VERTALING. DAAR DE APOSTEL ZIJNE BRIEVEN GEWOONLIJK DICTEERDE, WAS HET HIER EEN LANGE BRIEF, DIEN HIJ MET EIGENE HAND AAN HEN SCHREEF.} IK U GESCHREVEN HEB MET MIJNE EIGENE HAND! 12 ZOOVELEN EEN SCHOON GELAAT WILLEN TOONEN NAAR HET VLEESCH, DIE NOODZAKEN U BESNEDEN TE WORDEN, ALLEEN OPDAT ZIJ OM HET KRUIS VAN CHRISTUS NIET VERVOLGD WORDEN. 13 WANT OOK ZIJ, DIE BESNEDEN WORDEN, HOUDEN DE WET NIET; MAAR ZIJ WILLEN, DAT GIJ BESNEDEN WORDT, OPDAT ZIJ IN UW VLEESCH ROEMEN. 14 DOCH VAN MIJ ZIJ HET VERRE TE ROEMEN, ANDERS DAN IN HET KRUIS VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, DOOR WIEN {OF „DOOR HETWELK."} DE WERELD MIJ GEKRUISIGD IS, EN IK DER WERELD. 15 WANT IN CHRISTUS JEZUS IS {R. „HEEFT KRACHT."} NOCH BESNIJDENIS IETS, NOCH VOORHUID, MAAR EEN NIEUW SCHEPSEL. 16 EN ZOOVELEN NAAR DEZEN REGEL ZULLEN WANDELEN, VREDE ZIJ OVER HEN EN BARMHARTIGHEID, EN OVER HET ISRAËL GODS! 17 VOORTAAN DOE NIEMAND MIJ MOEITE AAN; WANT IK DRAAG DE LITTEEKENEN VAN DEN HEER JEZUS IN MIJN LICHAAM. 18 DE GENADE VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS ZIJ MET UWEN GEEST, BROEDERS! AMEN."

Efeze 1

"1:1 ¶ Paulus, apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen en getrouwen in Christus Jezus, die te Efeze zijn: 2 genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus!"

"3 ¶ Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelsche gewesten in Christus, 4 gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem vóór de grondlegging der wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde; 5 die ons te voren verordineerd heeft tot het zoonschap door Jezus Christus voor zichzelven, naar het welbehagen van zijnen wil, 6 Tot lof der heerlijkheid zijner genade, in welke Hij ons aangenaam gemaakt heeft in den Geliefde, 7 in wien wij de verlossing hebben door zijn bloed, de vergeving der misdaden, naar den rijkdom zijner genade, 8 waarmede Hij overvloedig is geweest jegens ons in alle wijsheid en inzicht; 9 ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van zijnen wil, naar zijn welbehagen, hetwelk Hij bij zichzelven had voorgenomen, 10 aangaande de bedeeling van de volheid der tijden, om namelijk alles onder één hoofd te zamen te brengen in Christus, wat in den hemel en wat op de aarde is, 11 in hem, in wien wij ook erfgenamen geworden zijn, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen desgenen, die alles werkt naar den raad van zijnen wil; 12 opdat wij zouden zijn tot lof zijner heerlijkheid, wij, die vooraf in Christus gehoopt hebben, 13 in wien ook gij erfgenamen geworden zijt, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie uwer behoudenis, gehoord hebt, in wien gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte, 14 die het onderpand is onzer erfenis, tot de verlossing der verkregen bezitting, tot lof zijner heerlijkheid."

"15 ¶ Daarom ook ik, gehoord hebbende van het geloof in den Heer Jezus, dat onder u is, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen, 16 houd niet op voor u te danken, uwer gedenkende in mijne gebeden, 17 opdat de God van onzen Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den geest der wijsheid en der openbaring in zijne kennis, 18 verlichte oogen uws harten, {R. „uws verstands." } opdat gij weet, welke zij de hoop zijner roeping, en welke zij de rijkdom van de heerlijkheid zijner erfenis in de heiligen, 19 en welke zij de uitnemende grootheid zijner kracht aan ons die gelooven, naar de

WERKING VAN DE KRACHT ZIJNER STERKTE, 20 DIE HIJ GEWROCHT HEEFT IN CHRISTUS, DOOR HEM UIT DE DOODEN OP TE WEKKEN; — EN HIJ ZETTE HEM AAN ZIJNE RECHTERHAND IN DE HEMELSCHE GEWESTEN, 21 BOVEN ALLE OVERHEID, EN GEZAG, EN MACHT, EN HEERSCHAPPIJ, EN ALLEN NAAM, DIE GENOEMD WORDT, NIET ALLEEN IN DEZE EEUW, MAAR OOK IN DE TOEKOMENDE, 22 EN HEEFT ALLE DINGEN ZIJNEN VOETEN ONDERWORPEN, EN HEEFT HEM ALS HOOFD BOVEN ALLE DINGEN GEGEVEN AAN DE GEMEENTE, 23 DIE ZIJN LICHAAM IS, DE VOLHEID DESGENEN, DIE ALLES IN ALLEN VERVULT;"

"2:1 ¶ EN U, TOEN GIJ DOOD WAART IN UWE {R. L. W. „UWE." } MISDADEN EN ZONDEN, 2 (WAARIN GIJ EENS WANDELDET NAAR DE EEUW DEZER WERELD, NAAR DEN OVERSTE, VAN DE MACHT DER LUCHT, VAN DEN GEEST, DIE NU WERKT IN DE ZONEN DER ONGEHOORZAAMHEID, 3 ONDER WELKE OOK WIJ ALLEN EERTIJDS WANDELDEN IN DE BEGEERLIJKHEDEN ONZES VLEESCHES, DOENDE DEN WIL DES VLEESCHES EN DER GEDACHTEN; EN WIJ WAREN VAN NATURE KINDEREN DES TOORNS, EVENALS DE ANDEREN."

"4 ¶ MAAR GOD, DIE RIJK IS IN BARMHARTIGHEID, NAAR ZIJNE GROOTE LIEFDE, WAARMEDE HIJ ONS HEEFT LIEFGEHAD,) 5 TOEN OOK WIJ DOOD WAREN IN DE MISDADEN, HEEFT ONS LEVEND GEMAAKT MET CHRISTUS, (UIT GENADE ZIJT GIJ BEHOUDEN,) 6 EN HEEFT ONS MEDE OPGEWEKT EN MEDE GEZET IN DE HEMELSCHE GEWESTEN IN CHRISTUS JEZUS, 7 OPDAT HIJ ZOU BETOONEN IN DE TOEKOMENDE EEUWEN DEN UITNEMENDEN RIJKDOM ZIJNER GENADE IN GOEDERTIERENHEID OVER ONS IN CHRISTUS JEZUS. 8 WANT UIT GENADE ZIJT GIJ BEHOUDEN DOOR HET GELOOF, EN DAT NIET UIT U, HET IS GODS GAVE; 9 NIET UIT WERKEN, OPDAT NIEMAND ROEME. 10 WANT WIJ ZIJN ZIJN MAAKSEL, GESCHAPEN IN CHRISTUS JEZUS TOT GOEDE WERKEN, DIE GOD TE VOREN BEREID HEEFT, OPDAT WIJ DAARIN ZOUDEN WANDELEN."

"11 ¶ DAAROM BEDENKT, DAT GIJ, DIE EERTIJDS UIT DE VOLKEN IN HET VLEESCH WAART, EN DIE VOORHUID GENOEMD WORDT DOOR DE DUSGENAAMDE BESNIJDENIS IN HET VLEESCH, DIE MET HANDEN GESCHIEDT, 12 DAT GIJ IN DIEN TIJD ZONDER CHRISTUS WAART, VERVREEMD VAN HET BURGERSCHAP ISRAELS, EN VREEMDELINGEN VAN DE VERBONDEN DER BELOFTE, GEEN HOOP HEBBENDE, EN ZONDER GOD IN DE WERELD. 13 MAAR NU, IN CHRISTUS JEZUS, ZIJT GIJ, DIE EERTIJDS VERRE WAART, NABIJ GEWORDEN DOOR HET BLOED VAN CHRISTUS."

"14 ¶ WANT HIJ IS ONZE VREDE, DIE BEIDEN ÉÉN GEMAAKT EN DEN MIDDELMUUR DER OMTUINING VERBROKEN HEEFT, 15 TOEN HIJ IN ZIJN VLEESCH DE VIJANDSCHAP, DE WET DER GEBODEN, BESTAANDE IN INZETTINGEN, TE NIET

GEDAAN HAD, OPDAT HIJ DIE TWEE IN ZICHZELVEN TOT ÉÉNEN NIEUWEN MENSCH ZOU SCHEPPEN, VREDE MAKENDE, 16 EN BEIDEN IN ÉÉN LICHAAM MET GOD VERZOENEN ZOU DOOR HET KRUIS, DE VIJANDSCHAP DOOR HETZELVE GEDOOD HEBBENDE. 17 EN HIJ IS GEKOMEN, EN HEEFT VREDE VERKONDIGD AAN U, DIE VERRE WAART, EN VREDE {R. L. W. „VREDE." } AAN HEN, DIE NABIJ WAREN. 18 WANT DOOR HEM HEBBEN WIJ BEIDEN DEN TOEGANG DOOR ÉÉNEN GEEST TOT DEN VADER. 19 DERHALVE ZIJT GIJ NIET MEER VREEMDELINGEN EN BIJWONERS, MAAR GIJ ZIJT {R. L. W. „GIJ ZIJT." } MEDEBURGERS DER HEILIGEN EN HUISGENOOTEN GODS, 20 GEBOUWD OP HET FONDAMENT DER APOSTELEN EN PROFETEN, TERWIJL JEZUS CHRISTUS ZELF HOEKSTEEN IS, 21 IN WIEN HET GANSCHE GEBOUW, WEL TE ZAMEN GEVOEGD, OPWAST TOT EEN HEILIGEN TEMPEL IN DEN HEER; 22 IN WIEN OOK GIJ MEDE OPGEBOUWD WORDT TOT EEN WOONSTEDE GODS IN DEN GEEST."

"3:1 ¶ DAAROM IK, PAULUS, DE GEVANGENE VAN CHRISTUS JEZUS VOOR U, VOLKEN 2 (INDIEN GIJ ALTHANS GEHOORD HEBT VAN HET RENTMEESTERSCHAP DER GENADE GODS, HETWELK MIJ GEGEVEN IS VOOR U, 3 DAT MIJ DOOR OPENBARING DE VERBORGENHEID IS BEKEND GEMAAKT, {R. „DAT HIJ MIJ … HEEFT BEKEND GEMAAKT." } (GELIJK IK TE VOREN KORTELIJK GESCHREVEN HEB, 4 WAARAAN GIJ, ZULKS LEZENDE, MIJN INZICHT KUNT ERKENNEN IN DE VERBORGENHEID VAN CHRISTUS,) 5 DIE IN ANDERE GESLACHTEN DEN ZONEN DER MENSCHEN NIET BEKEND GEMAAKT IS, GELIJK ZIJ NU IS GEOPENBAARD AAN ZIJNE HEILIGE APOSTELEN EN PROFETEN IN {D. I. IN DE KRACHT VAN. } DEN GEEST: 6 DAT DIE UIT DE VOLKEN MEDEËRFGENAMEN ZIJN EN MEDE-INGELIJFDEN EN MEDEDEELGENOOTEN ZIJNER BELOFTE IN CHRISTUS JEZUS {R. L. W. „JEZUS." } DOOR HET EVANGELIE, 7 WELKS DIENSTKNECHT IK GEWORDEN BEN NAAR DE GAVE DER GENADE GODS, DIE MIJ GEGEVEN IS NAAR DE WERKING ZIJNER KRACHT. 8 MIJ, DEN GERINGSTEN VAN ALLE {R. „AL DE." } HEILIGEN, IS DEZE GENADE GEGEVEN, DEN ONNASPEURLIJKEN RIJKDOM VAN CHRISTUS ONDER DE VOLKEN TE VERKONDIGEN, 9 EN VOOR ALLEN IN HET LICHT TE STELLEN, WELKE DE BEDEELING {R. „GEMEENSCHAP." } IS DER VERBORGENHEID, DIE VAN ALLE EEUWEN {OF „VAN EEUWIGHEID AF." } VERBORGEN WAS IN GOD, DIE ALLE DINGEN GESCHAPEN HEEFT; {R. V. B. „DOOR JEZUS CHRISTUS." } 10 OPDAT NU AAN DE OVERHEDEN EN DE MACHTEN IN DE HEMELSCHE GEWESTEN DOOR DE GEMEENTE BEKEND GEMAAKT WORDE DE VEELVOUDIGE WIJSHEID GODS, 11 NAAR HET EEUWIG VOORNEMEN, DAT HIJ OPGEVAT HEEFT IN CHRISTUS JEZUS, ONZEN HEER, 12 IN WIEN WIJ DE VRIJMOEDIGHEID HEBBEN, EN DEN TOEGANG MET VERTROUWEN DOOR HET GELOOF IN HEM. 13 DAAROM BID IK U, NIET

kleinmoedig te worden door mijne verdrukkingen voor u, die uwe eer zijn."
"14 ¶ Om deze oorzaak buig ik mijne knieën voor den Vader van onzen Heer Jezus Christus, {V. l. w. „van onzen Heer Jezus Christus." } 15 uit wien elke familie in de hemelen en op de aarde genoemd wordt, 16 opdat Hij u geve naar den rijkdom zijner heerlijkheid door zijnen Geest met kracht gesterkt te worden naar den inwendigen mensch; 17 zoodat Christus door het geloof in uwe harten woont, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt; 18 opdat gij ten volle zoudt kunnen begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte zij, 19 en zoudt kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot de gansche volheid Gods. 20 Hem nu, die machtig is boven alles te doen, zeer overvloedig boven hetgeen wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt, 21 Hem zij de heerlijkheid in de gemeente, in Christus Jezus, tot in alle geslachten, van alle eeuwigheid! Amen.)"
"4:1 ¶ Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in den Heer, dat gij wandelt waardig der roeping, waarmede gij geroepen zijt,"
"2 ¶ met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, elkander in liefde verdragende, 3 u beijverende de eenheid des Geestes te bewaren in den band des vredes. 4 Eén lichaam en één Geest, gelijk gij ook geroepen zijt in ééne hoop uwer roeping; 5 één Heer, één geloof, één doop; 6 één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en in ons {R. „u." } allen. 7 Doch aan een iegelijk onzer is de genade gegeven naar de maat der gave van Christus. 8 Daarom zegt hij: „Opgevaren in den hooge, heeft hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den menschen gaven gegeven." {Ps. 68:19. } 9 Dit nu: Hij is opgevaren, wat is het, dan dat hij ook {R. v. b. „eerst." } nedergedaald is in de benedenste deelen der aarde? 10 Die nedergedaald is, is dezelfde, die ook opgevaren is boven al de hemelen, opdat hij alle dingen vervullen zou. 11 En hij heeft sommigen gegeven tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leeraars, 12 tot de volmaking der heiligen: voor het werk der bediening, voor de opbouwing van het lichaam van Christus; 13 totdat wij allen zullen gekomen zijn tot de eenheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volwassen man, tot de maat van den vollen wasdom der

VOLHEID VAN CHRISTUS; 14 OPDAT WIJ NIET MEER ONMONDIGEN ZOUDEN ZIJN, HEEN EN WEER BEWOGEN EN RONDGEVOERD DOOR ALLEN WIND DER LEER, DOOR DE BEDRIEGERIJ DER MENSCHEN, DOOR ARGLISTIGHEID IN KUNSTGREPEN DER VERLEIDING; 15 MAAR DE WAARHEID BETRACHTENDE IN LIEFDE, IN ALLES ZOUDEN OPWASSEN TOT HEM, DIE HET HOOFD IS, CHRISTUS, 16 UIT WIEN HET GANSCHE LICHAAM, TE ZAMEN GEVOEGD EN VERBONDEN DOOR ALLE ONDERSTEUNENDE GELEDINGEN, NAAR DE WERKING VAN ELK DEEL IN ZIJNE MAAT, DEN WASDOM DES LICHAAMS BEWERKT TOT ZIJNS ZELFS OPBOUWING IN DE LIEFDE."

"17 ¶ IK ZEG DAN DIT, EN BETUIG HET IN DEN HEER, DAT GIJ NIET MEER WANDELT EVENALS DE ANDERE VOLKEN WANDELEN IN DE IJDELHEID HUNS GEMOEDS, 18 VERDUISTERD IN HET VERSTAND VERVREEMD VAN HET LEVEN GODS, WEGENS DE ONWETENDHEID, DIE IN HEN IS, WEGENS DE VERHARDING {OF „BLINDHEID." } HUNS HARTEN, 19 DIE, ONGEVOELIG GEWORDEN, ZICHZELVEN HEBBEN OVERGEGEVEN AAN DE ONTUCHTIGHEID, OM ALLE ONREINHEID GRETIG TE BEDRIJVEN. 20 MAAR GIJ HEBT CHRISTUS ALZOO NIET GELEERD, 21 INDIEN GIJ HEM ALTHANS GEHOORD HEBT EN IN HEM ONDERWEZEN ZIJT, GELIJK DE WAARHEID IN JEZUS IS: 22 DAT GIJ, WAT DEN VORIGEN WANDEL BETREFT, HEBT AFGELEGD DEN OUDEN MENSCH, DIE VERERVEN WORDT NAAR DE BEGEERLIJKHEDEN DER VERLEIDING, 23 EN VERNIEUWD ZIJT IN DEN GEEST UWS GEMOEDS, 24 EN DEN NIEUWEN MENSCH HEBT AANGEDAAN, DIE NAAR GOD GESCHAPEN IS IN WARE GERECHTIGHEID EN HEILIGHEID. {LETT. „IN DE GERECHTIGHEID EN HEILIGHEID DER WAARHEID." } 25 DAAROM LEGT AF DE LEUGEN, EN SPREEKT DE WAARHEID, EEN IEGELIJK MET ZIJNEN NAASTE; WANT WIJ ZIJN ELKANDERS LEDEN. 26 WORDT TOORNIG, EN ZONDIGT NIET; DE ZON GA OVER UWE TOORNIGHEID NIET ONDER; 27 EN GEEFT DEN DUIVEL GEEN PLAATS. 28 DIE GESTOLEN HEEFT, STELE NIET MEER, MAAR ARBEIDE VEELEER, EN WERKE MET ZIJNE EIGENE {R. L. W. „EIGENE." } HANDEN HET GOEDE, OPDAT HIJ HEBBE MEDE TE DEELEN AAN HEM, DIE GEBREK HEEFT. 29 GEEN VUIL WOORD GA UIT UWEN MOND, MAAR VEELEER EEN DAT GOED IS {LETT. „MAAR ZOO ER EEN GOED IS." } TOT NOODIGE STICHTING, OPDAT HET GENADE GEVE AAN HEN, DIE HOOREN. 30 EN BEDROEFT DEN HEILIGEN GEEST GODS NIET, DOOR WELKEN GIJ VERZEGELD ZIJT TOT DEN DAG DER VERLOSSING. 31 ALLE BITTERHEID EN GRAMSCHAP EN TOORN EN GESCHREEUW EN LASTERING WORDE VAN U WEGGEDAAN MET ALLE KWAADHEID. 32 MAAR WEEST JEGENS ELKANDER GOEDERTIEREN, MEEDOOGEND, VERGEVENDE ELKANDER, GELIJK OOK GOD IN CHRISTUS U VERGEVEN HEEFT."

Efeze 5

"5:1 ¶ Weest dan navolgers van God als geliefde kinderen; 2 en wandelt in liefde, gelijk ook Christus ons liefgehad heeft, en zichzelven voor ons overgegeven heeft als een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekenden reuk."
"3 ¶ Maar hoererij en alle onreinheid of gierigheid worde onder u zelfs niet genoemd, gelijk het heiligen betaamt, 4 noch oneerbaarheid, noch zotteklap of gekkernij, die niet betamen, maar veeleer dankzegging. 5 Want dit hebt gij geleerd en weet gij, {R. „Want dit weet gij." } dat geen hoereerder, of onreine, of hebzuchtige, die een afgodendienaar is, erfdeel heeft in het koninkrijk van Christus en van God. 6 Niemand misleide u met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods over de zonen der ongehoorzaamheid. 7 Weest dan hunne medegenooten niet; 8 want eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heer; wandelt als kinderen des lichts, 9 (want de vrucht des lichts {R. „des Geestes." } is in alle goedheid, en gerechtigheid en waarheid,) 10 beproevende wat den Heere welbehagelijk is. 11 En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer. 12 Want wat in 't verborgen door hen gedaan wordt, is schandelijk zelfs om te zeggen. 13 Maar alle dingen, {Zie vs. 12.} door het licht bestraft {Of „tentoongesteld." } zijnde, worden openbaar; want hetgeen alles openbaar maakt, is het licht. 14 Daarom zegt hij: „Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de dooden, en Christus zal over u lichten." {Zie Jes. 60:1.} 15 Ziet dan toe, hoe gij voorzichtig wandelt, niet als onwijzen, maar als wijzen, 16 den gelegenen tijd uitkoopende, omdat de dagen boos zijn. 17 Daarom weest niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren is. 18 En wordt niet dronken van wijn, waarin losbandigheid is, maar weest vervuld met den Geest, 19 sprekende tot elkander in psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heer in uw hart, 20 dankende ten allen tijde voor alle dingen den God en Vader in den naam van onzen Heer Jezus Christus,"
"21 ¶ elkander onderdanig zijnde in de vreeze van Christus. {R. „Gods." } 22 Gij, vrouwen! weest aan uwe eigene mannen onderdanig als aan den Heer; 23 want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het hoofd der gemeente is: {R. v. b. „en." } hij is de behouder des lichaams. 24 Maar gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is,

zoo ook de vrouwen aan hare eigene {V. l. w. „eigene." } mannen in alles. 25 Gij mannen! hebt uwe eigene {V. l. w. „eigene." } vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente heeft liefgehad, en zichzelven voor haar heeft overgegeven, 26 opdat hij haar heiligde, haar reinigende door de wassching des waters door het woord; 27 opdat hij de gemeente voor zich zou stellen, verheerlijkt, geen vlek {R. „opdat hij haar verheerlijkt voor zich zou stellen, de gemeente, die geen vlek." } of rimpel of iets dergelijks hebbende, maar dat zij heilig en onberispelijk zou zijn. 28 Alzoo zijn de mannen schuldig hunne eigene vrouwen lief te hebben, gelijk hunne eigene lichamen. Wie zijne eigene vrouw liefheeft, heeft zichzelven lief. 29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vleesch gehaat, maar hij voedt en koestert het, evenals ook Christus {R. „de Heer." } de gemeente. 30 Want wij zijn leden zijns lichaams, van zijn vleesch en van zijne beenen. 31 Daarom zal een mensch zijn {V. l. w. „zijn." } vader en moeder verlaten, en zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn." {Gen. 2:24. } 32 Deze verborgenheid is groot, maar ik zeg dit op Christus en op de gemeente. 33 Zoo dan ook gij, een iegelijk uwer hebbe zijne eigene vrouw zoo lief als zichzelven; en wat de vrouw aangaat, dat zij den man vreeze."
"6:1 ¶ Gij kinderen! weest uwen ouderen gehoorzaam in den Heer; want dit is recht. 2 Eer uwen vader en uwe moeder, (hetwelk het eerste gebod is met een belofte: 3 „opdat het u wel ga, en gij lang leeft op de aarde." {Exod. 20:12. } 4 En gij vaders! verwekt uwe kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de tucht en vermaning des Heeren. 5 Gij slaven! weest uwen heeren naar het vleesch gehoorzaam met vreeze en beven, in eenvoudigheid uws harten, als aan Christus; 6 niet met oogendienst, als menschenbehagers, maar als slaven van Christus, den wil Gods van harte doende, 7 Met goedwilligheid dienende als {R. l. w. „als." } den Heer en niet den menschen, 8 wetende, dat wat een iegelijk goeds doet, hij dat van den Heer zal ontvangen, hetzij slaaf, hetzij vrije. 9 En gij heeren! doet jegens hen hetzelfde, en laat de dreiging na, wetende dat zoowel hun als uw Heer {R. „wetende dat ook uw eigen Heer." } in de hemelen is, en er bij Hem geen aanneming des persoons is."
"10 ¶ Voorts, mijne broeders! sterkt u in den Heer en in de kracht zijner sterkte. 11 Doet aan de wapenrusting Gods, opdat gij kunt staande blijven tegen de listen des duivels. 12 Want wij hebben den

STRIJD NIET TEGEN VLEESCH EN BLOED, MAAR TEGEN DE OVERHEDEN, TEGEN DE MACHTEN, TEGEN DE WERELDBEHEERSCHERS DEZER DUISTERNIS, {R. „DER DUISTERNIS DEZER EEUW." } TEGEN DE GEESTELIJKE MACHTEN DER BOOSHEID IN DE HEMELSCHE GEWESTEN. 13 DAAROM NEEMT DE WAPENRUSTING GODS OP, OPDAT GIJ KUNT WEDERSTAAN IN DEN BOOZEN DAG, EN, ALLES VOLBRACHT HEBBENDE, STAANDE BLIJVEN. 14 STAAT DAN VAST, UWE LENDE OMGORD HEBBENDE MET DE WAARHEID, EN AANGEDAAN HEBBENDE HET BORSTWAPEN DER GERECHTIGHEID, 15 EN DE VOETEN GESCHOEID HEBBENDE MET DE TOEBEREIDING VAN HET EVANGELIE DES VREDES; 16 BOVEN DIT ALLES {S. L. „IN ALLE DINGEN." } AANGENOMEN HEBBENDE HET SCHILD DES GELOOFS, WAARMEDE GIJ AL DE VURIGE PIJLEN {MEN GEBRUIKTE TE DIER TIJD SOMS PIJLEN MET BRANDENDE PUNTEN. } DES BOOZEN ZULT KUNNEN UITBLUSSCHEN. 17 EN NEEMT DEN HELM DES HEILS EN HET ZWAARD DES GEESTES, HETWELK IS GODS WOORD; 18 BIDDENDE TE ALLEN TIJDE MET ALLE GEBED EN SMEEKING IN DEN GEEST, EN DAARTOE WAKENDE MET ALLE VOLHARDING EN SMEEKING VOOR AL DE HEILIGEN,"
"19 ¶ EN VOOR MIJ, OPDAT MIJ HET WOORD GEGEVEN WORDE BIJ HET OPENEN VAN MIJNEN MOND, OM MET VRIJMOEDIGHEID DE VERBORGENHEID VAN HET EVANGELIE BEKEND TE MAKEN, 20 WAARVOOR IK EEN GEZANT BEN IN EEN KETEN, OPDAT IK DAARIN VRIJMOEDIG SPREKE, GELIJK IK MOET SPREKEN. 21 OPDAT GIJ NU OOK AANGAANDE MIJ MOOGT WETEN, HOE HET MIJ GAAT, ZAL TYCHICUS, DE GELIEFDE BROEDER EN GETROUWE DIENSTKNECHT IN DEN HEER, U ALLES BEKEND MAKEN, 22 DIEN IK JUIST DAARTOE TOT U GEZONDEN HEB, OPDAT GIJ ONZE OMSTANDIGHEDEN ZOUDT WETEN, EN HIJ UWE HARTEN ZOU VERTROOSTEN. 23 VREDE ZIJ DEN BROEDEREN, EN LIEFDE MET GELOOF VAN GOD, DEN VADER, EN DEN HEER JEZUS CHRISTUS! 24 DE GENADE ZIJ MET ALLEN, DIE ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS IN ONVERDERFELIJKHEID LIEFHEBBEN! {R. V. B. „AMEN," }"

Filippenzen 1

"1:1 ¶ Paulus en Timótheüs, slaven van Jezus Christus, aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen: 2 genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus!"

"3 ¶ Ik dank mijnen God, telkens als ik mij uwer herinner, 4 altijd in elk mijner gebeden voor u allen met blijdschap het gebed doende, 5 over uwe gemeenschap aan het evangelie van den eersten dag af tot nu toe; 6 dit vertrouwende, dat Hij, die een goed werk in u begonnen heeft, het voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;"

"7 ¶ gelijk het recht is voor mij, dat ik dit van u allen denk, omdat gij mij in uw hart hebt, en dat gij allen, zoowel in mijne banden als in de verdediging en bevestiging van het evangelie, mijne genade mede deelachtig zijt. 8 Want God is mijn getuige, hoezeer ik naar u allen verlang met het hart {Lett. „de ingewanden." } van Christus Jezus. {R. „Jezus Christus." }"

"9 ¶ En dit bid ik, dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in kennis en alle inzicht, 10 opdat gij beproeft, wat het beste is, zoodat gij zuiver en zonder aanstoot zijt tegen den dag van Christus, 11 vervuld met de vrucht {R. „vruchten." } der gerechtigheid, die door Jezus Christus is tot heerlijkheid en lof van God."

"12 ¶ En ik wil, dat gij weet, broeders! dat mijne omstandigheden meer tot bevordering van het evangelie gediend hebben; 13 zoodat mijne banden in Christus openbaar geworden zijn in het geheele pretorium en aan al de anderen; {Of „in alle andere plaatsen." } 14 en dat het meerendeel der broederen, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende in den Heer, {Of „vertrouwen gekregen hebbende door den Heer in mijne banden." } des te meer het woord {S. v. b. „Gods." } onbevreesd durven verkondigen. 15 Wel prediken ook sommigen Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid. 16 Dezen wel uit liefde, wetende, dat ik tot verdediging des evangelies gesteld ben; 17 maar genen verkondigen Christus uit naijver, niet zuiver, meenende aan mijne banden verdrukking toe te voegen. {R. heeft vs. 17 vóór vs. 16.} Wat dan? 18 Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een voorwendsel, hetzij in waarheid, verkondigd; en hierin verblijd ik mij, ja, zal ik mij ook verblijden. 19 Want ik weet, dat dit mij tot heil zal gedijen door uw gebed en de hulp des Geestes van Jezus Christus; 20 volgens mijne

ERNSTIGE VERWACHTING EN HOOP, DAT IK IN GEEN DING ZAL BESCHAAMD WORDEN, MAAR DAT IN ALLE VRIJMOEDIGHEID, GELIJK TE ALLEN TIJDE ZOO OOK NU, CHRISTUS IN MIJN LICHAAM ZAL WORDEN GROOT GEMAAKT, HETZIJ DOOR HET LEVEN, HETZIJ DOOR DEN DOOD."

"21 ¶ WANT TE LEVEN IS VOOR MIJ CHRISTUS, EN TE STERVEN GEWIN; 22 MAAR INDIEN IK MOET LEVEN IN HET VLEESCH, DAT IS MIJ DER MOEITE WAARD, {OF „HET ZAL VOOR MIJ EEN WERK ZIJN, DAT ZIJN VRUCHT ZAL DRAGEN." } EN WAT IK KIEZEN ZAL, WEET IK NIET; 23 MAAR {R. „WANT." } IK WORD VAN DEZE TWEE GEDRONGEN, HEBBENDE BEGEERTE OM ONTBONDEN TE WORDEN EN MET CHRISTUS TE ZIJN; WANT DIT IS ZEER VERRE HET BESTE; 24 MAAR IN HET VLEESCH TE BLIJVEN IS NOODIGER OM UWENTWIL. 25 EN DIT VERTROUWEN HEBBENDE, WEET IK, DAT IK BLIJVEN ZAL, EN NIET U ALLEN ZAL BLIJVEN TOT UWE BEVORDERING EN BLIJDSCHAP DES GELOOFS; 26 OPDAT DOOR MIJ UW ROEM IN CHRISTUS JEZUS OVERVLOEDIG ZIJ DOOR MIJNE WEDERKOMST TOT U."

"27 ¶ ALLEEN WANDELT WAARDIG DES EVANGELIES VAN CHRISTUS, OPDAT, HETZIJ IK KOM EN U ZIE, HETZIJ IK AFWEZIG BEN, IK VAN U MOGE HOOREN, DAT GIJ VAST STAAT IN ÉÉNEN GEEST, MET ÉÉN GEMOED MEDESTRIJDENDE MET HET GELOOF DES EVANGELIES; 28 EN DAT GIJ U IN NIETS LAAT VERSCHRIKKEN DOOR DE TEGENSTANDERS, HETWELK HUN EEN BEWIJS VAN VERDERF IS, MAAR VAN UW HEIL, {R. „MAAR U VAN HEIL." } EN DAT VAN GOD; 29 OMDAT HET U UIT GENADE GEGEVEN IS, TEN AANZIEN VAN CHRISTUS, NIET ALLEEN IN HEM TE GELOOVEN, MAAR OOK VOOR HEM TE LIJDEN, 30 DAAR GIJ DENZELFDEN STRIJD HEBT, DIEN GIJ IN MIJ HEBT GEZIEN, EN NU VAN MIJ HOORT."

"2:1 ¶ INDIEN ER DAN EENIGE VERTROOSTING IN CHRISTUS, INDIEN ER EENIGE TROOST DER LIEFDE, INDIEN ER EENIGE GEMEENSCHAP DES GEESTES, INDIEN ER EENIGE TOEGENEGENHEID {LETT. „INGEWANDEN." } EN ONTFERMING IS, 2 ZOO VERVULT MIJNE BLIJDSCHAP, DAT GIJ MOOGT EENSGEZIND ZIJN, DEZELFDE LIEFDE HEBBENDE, ÉÉN VAN ZIEL EN ÉÉN VAN ZIN ZIJNDE. 3 DOET NIETS UIT PARTIJZUCHT OF IJDELEN ROEM, MAAR DOOR OOTMOEDIGHEID ACHTE DE EEN DEN ANDER UITNEMENDER DAN ZICHZELVEN; 4 EEN IEGELIJK NIET OP HET ZIJNE ZIENDE, MAAR EEN IEGELIJK OOK OP HETGEEN DER ANDEREN IS. 5 WANT DIE GEZINDHEID ZIJ IN U, {OF „ONDER U." } WELKE OOK IN CHRISTUS JEZUS WAS, 6 DIE, IN DE GESTALTENIS GODS ZIJNDE, HET GEEN ROOF GEACHT HEEFT GODE GELIJK TE ZIJN, 7 MAAR HEEFT ZICHZELVEN VERNIETIGD, {OF „ONTLEDIGD." } DE GESTALTENIS EENS SLAAFS AANNEMENDE, DEN MENSCHEN GELIJK GEWORDEN ZIJNDE; 8 EN IN GEDAANTE GEVONDEN ALS EEN MENSCH, HEEFT HIJ ZICHZELVEN VERNEDERD, GEHOORZAAM GEWORDEN ZIJNDE TOT DEN DOOD, JA, TOT DEN DOOD

des kruises. 9 Daarom heeft God hem ook uitermate verhoogd, en hem een naam {Of „den naam." } gegeven, die boven allen naam is, 10 opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie van die in den hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, 11 en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid Gods des Vaders."
"12 ¶ Zoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijde gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijne afwezigheid, werkt uwe eigene behoudenis uit met vreezen en beven; 13 want het is God, die in u werkt, zoowel het willen als het volbrengen, naar zijn welbehagen."
"14 ¶ Doet alle dingen zonder morren en tegenspreken, 15 opdat gij moogt onberispelijk en rein zijn, onstraffelijke kinderen Gods in het midden van een verdraaid en verdorven geslacht, onder welken gij schijnt als lichten in de wereld, 16 vertoonende het woord des levens, mij tot roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs geloopen, noch tevergeefs gearbeid heb. 17 Maar al werd ik ook geplengd over het offer en de bediening uws geloofs, zoo verblijd ik mij, en verblijd mij met u allen. 18 En desgelijks ook gij, verblijdt u, en verblijdt u met mij! 19 En ik hoop in den Heer Jezus Timótheus spoedig tot u te zenden, opdat ook ik welgemoed zij, als ik uwe omstandigheden zal weten. 20 Want ik heb niemand, zoo gelijkgezind met mij, die voor het uwe zoo trouw zal zorgen; 21 want allen zoeken het hunne, niet hetgeen van Jezus Christus {R. „Christus Jezus." } is. 22 En gij weet zijne beproefdheid, dat hij, gelijk een kind zijnen vader, met mij in het evangelie gediend heeft. 23 Dezen dan hoop ik terstond te zenden, zoodra ik gezien heb, hoe het met mij gaat. 24 Doch ik vertrouw in den Heer, dat ik ook zelf spoedig komen zal. 25 Maar ik heb het noodig geacht Epafróditus, mijnen broeder en medearbeider en medestrijder, en uwen afgezondene en bedienaar mijner nooddruft, tot u te zenden; 26 daar hij zeer verlangende was naar u allen, en beangst, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was; 27 en hij is ook krank geweest tot nabij den dood, maar God heeft zich zijner ontfermd, en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben. 28 Zoo heb ik hem dan des te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, u weder zoudt verblijden, en ik te minder bedroefd zou zijn. 29 Ontvangt hem dan in den Heer met alle blijdschap, en houdt dezulken in eere; 30 want om het werk {R. v. b. „van Christus." } is hij den dood nabij gekomen, zijn leven

WAGENDE, {R. „NIET ACHTENDE." } OPDAT HIJ ZOU AANVULLEN HETGEEN AAN UWE DIENST JEGENS MIJ ONTBRAK."
"3:1 ¶ VOORTS, MIJNE BROEDERS! VERBLIJDT U IN DEN HEER. DEZELFDE DINGEN U TE SCHRIJVEN, IS MIJ NIET VERDRIETIG, EN HET IS U ZEKER. 2 ZIET OP DE HONDEN, ZIET OP DE KWADE ARBEIDERS, ZIET OP DE VERSNIJDING. 3 WANT WIJ ZIJN DE BESNIJDING, WIJ DIE DOOR DEN GEEST VAN GOD {R. „GOD IN DEN GEEST." } EEREDIENST PLEGEN, EN IN CHRISTUS JEZUS ROEMEN, EN NIET IN HET VLEESCH BETROUWEN;"
"4 ¶ HOEWEL IK OOK HEB OM TE BETROUWEN IN HET VLEESCH. INDIEN IEMAND ANDERS MEENT TE KUNNEN BETROUWEN IN HET VLEESCH, IK NOG MEER: 5 BESNEDEN TEN ACHTSTEN DAGE, UIT HET GESLACHT VAN ISRAËL, VAN DEN STAM VAN BENJAMIN, EEN HEBREËR UIT HEBREËRS, WAT DE WET BETREFT EEN FARIZEËR; 6 WAT DEN IJVER BETREFT, EEN VERVOLGER DER GEMEENTE; WAT BETREFT DE GERECHTIGHEID, DIE IN DE WET IS, ZIJNDE ONBERISPELIJK. 7 MAAR HETGEEN MIJ GEWIN WAS, DAT HEB IK OM CHRISTUS WIL SCHADE GEACHT. 8 JA GEWISSELIJK, IK ACHT OOK ALLE DINGEN SCHADE TE ZIJN OM DE UITNEMENDHEID DER KENNIS VAN CHRISTUS JEZUS, MIJNEN HEER, OM WIENS WIL IK DE SCHADE VAN ALLE DINGEN GELEDEN HEB, EN ACHT DIE DREK TE ZIJN, OPDAT IK CHRISTUS GEWINNE,"
"9 ¶ EN IN HEM BEVONDEN WORDE, NIET HEBBENDE MIJNE GERECHTIGHEID, DIE UIT DE WET IS, MAAR DIE DOOR HET GELOOF IN CHRISTUS IS, DE GERECHTIGHEID, DIE UIT GOD IS, DOOR HET GELOOF, 10 OPDAT IK HEM KENNE EN DE KRACHT ZIJNER OPSTANDING EN DE GEMEENSCHAP ZIJNS LIJDENS, ZIJNEN DOOD GELIJKVORMIG WORDENDE, 11 OF IK OP EENIGERLEI WIJZE MOGE KOMEN TOT DE OPSTANDING UIT DE DOODEN. {R. „DER DOODEN." } 12 NIET DAT IK REEDS DEN PRIJS GEKREGEN HEB, OF REEDS VOLMAAKT BEN; MAAR IK JAAG ER NAAR, OF IK DIEN OOK GRIJPEN MOCHT, AANGEZIEN IK DOOR CHRISTUS JEZUS {V. L. W. „JEZUS." } OOK GEGREPEN BEN. 13 BROEDERS! IK ACHT VAN MIJZELVEN NIET, DAT IK DIEN GEGREPEN HEB; 14 MAAR ÉÉN DING DOE IK: VERGETENDE HETGEEN ACHTER IS, EN MIJ UITSTREKKENDE NAAR HETGEEN VÓÓR IS, JAAG IK, HET WIT AANSCHOUWENDE, NAAR DEN PRIJS DER HEMELSCHE {LETT. „VAN BOVEN." } ROEPING GODS IN CHRISTUS JEZUS."
"15 ¶ ZOOVELEN DAN ALS WIJ VOLMAAKT ZIJN, LAAT ONS ALDUS GEZIND ZIJN; EN INDIEN GIJ ANDERS GEZIND ZIJT, OOK DAT ZAL GOD U OPENBAREN. 16 DOCH WAARTOE WIJ GEKOMEN ZIJN, LAAT ONS DAARNAAR WANDELEN. {R. „LAAT ONS NAAR DENZELFDEN REGEL WANDELEN, EN DEZELFDE GEZINDHEID HEBBEN." }"

Filippenzen 3 en 4

"17 ¶ Weest gezamenlijk mijne navolgers, broeders! en ziet op hen, die aldus wandelen, gelijk gij ons tot voorbeeld hebt. 18 Want velen, van wie ik u dikwijls zeide, en nu ook weenende zeg, wandelen als vijanden van het kruis van Christus, 19 wier einde het verderf, wier God de buik, en wier eer in hunne schande is, die aardsche dingen bedenken. 20 Want onze wandel {And. „ons burgerschap." } is in de hemelen, waaruit wij ook als Heiland den Heer Jezus Christus verwachten, 21 die het lichaam onzer vernedering veranderen zal tot gelijkvormigheid aan het lichaam zijner heerlijkheid, naar de werking der macht, die hij heeft om alle dingen aan zichzelven te onderwerpen."

"4:1 ¶ Zoo dan, mijne geliefde en zeer gewenschte broeders, mijne blijdschap en kroon! staat aldus vast in den Heer, geliefden! 2 Ik vermaan Euodia, en ik vermaan Syntyché om eensgezindte zijn in den Heer. 3 Ja, {R. „En." } ik bid ook u, trouwe metgezel! wees haar {d. i. Enodia en Syntyché; of men kan vertalen is een algemeenen zin: „deze vrouwen," } behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het evangelie, ook met Clemens en mijne overige medearbeiders, wier namen in het boek des levens zijn. 4 Verblijdt u in den Heer te allen tijde! wederom zeg ik: verblijdt u! 5 Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heer is nabij. 6 Weest in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles, door gebed en smeeking, met dankzegging, bekend worden bij God; 7 en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus. 8 Voorts, broeders! al wat waarachtig, al wat eerbaar, al wat rechtvaardig, al wat rein, al wat liefelijk is, al wat wél luidt, zoo er eenige deugd, en zoo er eenige lof is, bedenkt dat! 9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn."

"10 ¶ En ik heb mij grootelijks verblijd in den Heer, dat gij eindelijk weer opgewekt zijt om aan mij te gedenken, ofschoon gij wel aan mij gedacht hebt, maar gij hadt de gelegenheid niet. 11 Niet dat ik dit zeg wegens gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. 12 Ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, zoowel verzadigd te zijn als honger te lijden, zoowel overvloed te hebben als gebrek te lijden. 13 Ik vermag alle dingen door hem, {R. „Christus." } die mij kracht geeft. 14 Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij aan mijne verdrukking

deelgenomen hebt. 15 En ook gij, Filippiërs! weet, dat in het begin des evangelies, toen ik van Macedonië vertrokken was, geen gemeente mij iets medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen; 16 want ook te Thessalonika hebt gij mij een- en andermaal tot mijne nooddruft gezonden. 17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening. 18 Doch ik heb alles, en ik heb overvloed; ik ben vervuld, daar ik van Epafróditus ontvangen heb, hetgeen van u gezonden was, een welriekenden reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk. 19 Doch mijn God zal al uwe nooddruft vervullen naar zijnen rijkdom in heerlijkheid in Christus Jezus."
"20 ¶ Onzen God en Vader nu zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen. 21 Groet alle heiligen in Christus Jezus. U groeten de broeders, die met mij zijn. 22 Al de heiligen groeten u, en vooral die van het huis des keizers zijn. 23 De genade des {R. „van onzen." } Heeren Jezus Christus zij met uwen geest! {R. „met u allen." } Amen."

Kolossenzen 1

"1:1 ¶ Paulus, apostel van Christus Jezus, {R. „Jezus Christus." } door den wil van God, en Timótheüs, de broeder, 2 aan de heilige en getrouwe broeders in Christus, die te Kolosse zijn: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus. {„en den Heer Jezus Christus" komt in vele handschriften niet voor. }"

"3 ¶ Wij danken den God en {S. l. w. „en"; in dat geval moet men lezen: „God, den Vader." } Vader van onzen Heer Jezus Christus, altijd voor u biddende, {Of „wij danken altijd, biddende voor u." } 4 daar wij gehoord hebben van uw geloof in Christus Jezus, en van de liefde, die gij hebt jegens al de heiligen, {R. „en van uwe liefde jegens." } 5 wegens de hoop, die u in de hemelen is weggelegd, van welke gij te voren gehoord hebt door het woord der waarheid des evangelies, 6 dat tot u gekomen is, gelijk ook in de geheele wereld, en het draagt vrucht en wast, {R. l. w. „en wast." } evenals ook onder u, van den dag af dat gij het gehoord en de genade Gods in waarheid erkend hebt; 7 gelijk gij {R. v. b. „ook." } het geleerd hebt van Epafras, onzen geliefden mededienstknecht, {Lett. „medeslaaf." } die een getrouw dienstknecht van Christus is voor u, 8 die ons ook uwe liefde in den Geest bekend gemaakt heeft."

"9 ¶ Daarom houden ook wij, van den dag af, dat wij er van {Nam. van uw geloof en liefde, zie vs. 4. } gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te begeeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van zijnen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand, 10 om te wandelen {R. „opdat gij moogt wandelen." } den Heere waardig tot alle welbehagen, in alle goed werk vrucht dragende, en opwassende door {R. „in." } de kennis van God, 11 met alle kracht bekrachtigd, naar de sterkte zijner heerlijkheid, tot alle volharding en lankmoedigheid, met blijdschap,"

"12 ¶ dankende den Vader, die ons bekwaam {Of „waardig." } gemaakt heeft om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht; 13 die ons verlost heeft uit de macht der duisternis, en overgezet in het koninkrijk van den Zoon zijner liefde, 14 in wien wij de verlossing hebben, {R. v. b. „door zijn bloed." } de vergeving der zonden; 15 die het beeld is des onzienlijken Gods, de eerstgeborene der gansche schepping; 16 want door {in, in de kracht zijns persoons. Hij was degene, door wiens inwendige kracht de schepping ontstond. Zij bestaat als zijne schepping. } hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn,

HETZIJ TRONEN, HETZIJ HEERSCHAPPIJEN, HETZIJ OVERHEDEN, HETZIJ MACHTEN: ALLE DINGEN ZIJN DOOR {D. I. DOOR MIDDEL VAN.} HEM EN TOT HEM GESCHAPEN; 17 EN HIJ IS VÓÓR ALLE DINGEN, EN ALLE DINGEN BESTAAN TE ZAMEN DOOR HEM; 18 EN HIJ IS HET HOOFD DES LICHAAMS, DER GEMEENTE, HIJ DIE HET BEGIN IS, DE EERSTGEBORENE UIT DE DOODEN, OPDAT HIJ IN ALLE DINGEN DE EERSTE PLAATS ZOU INNEMEN; 19 WANT HET WAS HET WELBEHAGEN DER GANSCHE VOLHEID IN HEM TE WONEN, 20 EN DOOR {D. I. DOOR MIDDEL VAN.} HEM ALLE DINGEN TOT ZICHZELVE {„ZICHZELVE D. I. DE VOLHEID, DE VOLHEID DER GODHEID. ZIE HOOFDST. 2:9.} U TE VERZOENEN, VREDE GEMAAKT HEBBENDE DOOR HET BLOED ZIJNS KRUISES, DOOR {D. I. DOOR MIDDEL VAN.} HEM, HETZIJ DE DINGEN, DIE OP DE AARDE, HETZIJ DE DINGEN, DIE IN DE HEMELEN ZIJN. 21 EN U, DIE EERTIJDS VERVREEMD WAART, EN VIJANDEN IN GEZINDHEID DOOR DE BOOZE WERKEN, HEEFT HIJ ECHTER NU VERZOEND, 22 IN HET LICHAAM ZIJNS VLEESCHES DOOR DEN DOOD, OM U HEILIGEN ONBERISPELIJK EN ONSTRAFFELIJK VOOR ZICH TE STELLEN; 23 INDIEN GIJ ALTHANS BLIJFT IN HET GELOOF, GEGROND EN VAST, EN U NIET LAAT AFWENDEN VAN DE HOOP DES EVANGELIES, DAT GIJ GEHOORD HEBT, HETWELK GEPREDIKT IS IN DE GANSCHE SCHEPPING, DIE ONDER DEN HEMEL IS, WAARVAN IK, PAULUS, EEN DIENSTKNECHT GEWORDEN BEN. 24 THANS {HIJ WAS VROEGER DIENSTKNECHT GEWORDEN, ZIE VS. 23; THANS WAS HIJ IN DE GEVANGENIS, DOCH VERBLIJDDE ZICH IN HET LIJDEN.} VERBLIJD IK MIJ IN HET {R. „MIJN." } LIJDEN VOOR U, EN VUL IN MIJN VLEESCH AAN, WAT NOG ONTBREEKT AAN DE VERDRUKKINGEN VAN CHRISTUS, VOOR ZIJN LICHAAM, DAT IS DE GEMEENTE, 25 WELKER DIENSTKNECHT IK GEWORDEN BEN NAAR HET RENTMEESTERSCHAP VAN GOD, DAT MIJ GEGEVEN IS VOOR U, OM HET WOORD GODS TE VOLEINDENDE: {D. I. VOLLEDIG TE MAKEN.} 26 VERBORGENHEID, DIE VAN EEUWEN EN GESLACHTEN HER VERBORGEN IS GEWEEST, MAAR NU GEOPENBAARD IS AAN ZIJNE HEILIGEN, 27 AAN WIE GOD HEEFT WILLEN BEKEND MAKEN, WELKE DE RIJKDOM ZIJ VAN DE HEERLIJKHEID DEZER VERBORGENHEID ONDER DE VOLKEN, WELKE IS CHRISTUS IN U, DE HOOP DER HEERLIJKHEID; 28 DIEN WIJ VERKONDIGEN, IEDER MENSCH VERMANENDE EN IEDER MENSCH LEERENDE IN ALLE WIJSHEID, OPDAT WIJ IEDER MENSCH VOLMAAKT STELLEN IN CHRISTUS; {R. V. B. „JEZUS." } 29 WAARTOE IK OOK ARBEID, STRIJDENDE NAAR ZIJNE WERKING, DIE IN MIJ WERKT MET KRACHT."

"2:1 ¶ WANT IK WIL, DAT GIJ WEET, HOE GROOT EEN STRIJD IK HEB VOOR U EN DIE TE LAODICÉA, EN ZOOVELEN MIJN AANGEZICHT IN HET VLEESCH NIET GEZIEN HEBBEN; 2 OPDAT HUNNE HARTEN VERTROOST MOGEN WORDEN, SAMENGEVOEGD IN LIEFDE, EN TOT ALLEN RIJKDOM VAN DE VOLLE

VERZEKERDHEID DES VERSTANDS, TOT KENNIS VAN DE BORGENHEID GODS, {R, V. B. „EN DES VADERS, EN VAN CHRISTUS." } 3 IN WIEN AL DE SCHATTEN DER WIJSHEID EN DER KENNIS VERBORGEN ZIJN."
"4 ¶ DIT NU ZEG IK, OPDAT NIEMAND U MET SCHOONKLINKENDE WOORDEN MISLEIDE. 5 WANT AL BEN IK OOK MET HET VLEESCH AFWEZIG, NOCHTANS BEN IK IN DEN GEEST BIJ U, MIJ VERBLIJDENDE, EN ZIENDE UWE ORDE EN DE VASTHEID VAN UW GELOOF IN CHRISTUS. 6 GELIJK GIJ DAN CHRISTUS JEZUS, DEN HEER, ONTVANGEN HEBT, WANDELT IN HEM, 7 GEWORTELD EN OPGEBOUWD IN HEM, EN BEVESTIGD IN HET GELOOF, GELIJK U GELEERD IS, OVERVLOEDIG DAARIN ZIJNDE MET DANKZEGGING. 8 ZIET TOE, DAT NIEMAND U TOT ZIJNEN BUIT MAKE DOOR DE FILOSOFIE EN IJDELE VERLEIDING NAAR DE OVERLEVERING DER MENSCHEN, NAAR DE EERSTE BEGINSELEN DER WERELD, EN NIET NAAR CHRISTUS. 9 WANT IN HEM WOONT DE GANSCHE VOLHEID DER GODHEID {HIER ΘΕΟΤΗΣ, GODHEID IN DEN ABSOLUTEN ZIN, EN NIET SLECHTS GODDELIJK KARAKTER, ZOOALS ΘΕΙΟΤΗΣ; ZIE ROM. 1:20. } LICHAMELIJK; 10 EN GIJ ZIJT IN HEM VOLEIND, DIE HET HOOFD IS VAN ALLE OVERHEID EN GEZAG, 11 IN WIEN GIJ OOK BESNEDEN ZIJT MET EEN BESNIJDENIS, NIET MET HANDEN VERRICHT, IN DE UITTREKKING VAN HET LICHAAM DES VLEESCHES, {R. „LICHAAM DER ZONDE DES VLEESCHES." } DOOR DE BESNIJDENIS VAN CHRISTUS; 12 ZIJNDE MET HEM BEGRAVEN IN DEN DOOP, IN WELKEN {OF „IN WIEN." } GIJ OOK MEDEOPGEWEKT ZIJT DOOR HET GELOOF IN DE WERKING GODS, DIE HEM UIT DE DOODEN HEEFT OPGEWEKT."
"13 ¶ EN U, TOEN GIJ DOOD WAART IN DE MISDADEN EN IN DE VOORHUID UWS VLEESCHES, HEEFT HIJ MEDE LEVEND GEMAAKT MET HEM, ALLE MISDADEN ONS {R. „U." } VERGEVEN HEBBENDE; 14 UITGEWISCHT HEBBENDE HET HANDSCHRIFT, DAT TEGEN ONS GETUIGDE IN INZETTINGEN, HETWELK TEGEN ONS WAS, EN HEEFT HET UIT HET MIDDEN WEGGENOMEN, DOOR HET AAN HET KRUIS TE NAGELEN. 15 DE OVERHEDEN EN DE GEZAGHEBBERS ONTBLOOT HEBBENDE, HEEFT HIJ HEN IN HET OPENBAAR TEN TOON GESTELD, EN DOOR HETZELVE OVER HEN GETRIOMFEERD."
"16 ¶ DAT DAN NIEMAND U OORDEELE IN SPIJS OF IN DRANK, OF IN HET STUK VAN FEEST OF NIEUWE MAAN OF SABBATTEN, 17 WELKE EEN SCHADUW ZIJN VAN DE TOEKOMENDE DINGEN, MAAR HET LICHAAM IS VAN CHRISTUS. 18 DAT NIEMAND U VAN DEN PRIJS BEROOVE, ZIJNEN EIGEN WIL DOENDE IN NEDERIGHEID EN VEREERING DER ENGELEN, INDRINGENDE IN HETGEEN HIJ NIET GEZIEN HEEFT, TEVERGEEFS OPGEBLAZEN DOOR HET VERSTAND ZIJNS VLEESCHES, 19 EN NIET VASTHOUDENDE AAN HET HOOFD, UIT WIEN HET GANSCHE LICHAAM, DOOR DE GELEDINGEN EN VERBINDINGEN ONDERSTEUND EN SAMENGEVOEGD,

OPWAST MET DEN WASDOM GODS. 20 INDIEN GIJ {R. V. B. „DAN."} MET CHRISTUS DE EERSTE BEGINSELEN DER WERELD ZIJT AFGESTORVEN, WAAROM ONDERWERPT GIJ U, ALSOF GIJ IN DE WERELD LEÉFDET, 21 AAN INZETTINGEN: RAAK NIET, EN SMAAK NIET, EN ROER NIET AAN, 22 (DINGEN, DIE ALLEN DOOR HET GEBRUIK TOT VERDERF OVERGAAN) NAAR DE GEBODEN EN LEERINGEN DER MENSCHEN, 23 (DIE WEL EEN SCHIJN VAN WIJSHEID HEBBEN IN EIGENWILLIGE EEREDIENST EN NEDERIGHEID EN GESTRENGHEID TEGEN HET LICHAAM, DAARAAN GEENERLEI EER BEWIJZENDE) TOT VERZADIGING DES VLEESCHES?"

"3:1 ¶ INDIEN GIJ DAN MET CHRISTUS OPGEWEKT ZIJT, ZOO ZOEKT DE DINGEN, DIE BOVEN ZIJN, WAAR CHRISTUS IS, ZITTENDE AAN DE RECHTERHAND GODS, 2 BEDENKT DE DINGEN, DIE BOVEN ZIJN, NIET DIE OP DE AARDE ZIJN; 3 WANT GIJ ZIJT GESTORVEN, EN UW LEVEN IS MET CHRISTUS VERBORGEN IN GOD. 4 WANNEER CHRISTUS ZAL GEOPENBAARD ZIJN, DIE UW {R. „ONS."} LEVEN IS, DAN ZULT OOK GIJ MET HEM GEOPENBAARD WORDEN IN HEERLIJKHEID."

"5 ¶ DOODT DAN UWE LEDEN, DIE OP DE AARDE ZIJN: HOERERIJ, ONREINHEID, WELLUST, KWADE BEGEERLIJKHEID, EN DE GIERIGHEID, DIE AFGODENDIENST IS, 6 OM WELKE DINGEN DE TOORN GODS KOMT OVER DE ZONEN DER ONGEHOORZAAMHEID, 7 ONDER WIE {OF „IN WELKE DINGEN."} OOK GIJ EERTIJDS WANDELDET, TOEN GIJ DAARIN LEEFDET."

"8 ¶ MAAR NU, LEGT OOK GIJ DIT ALLES AF: TOORN, GRAMSCHAP, KWAADHEID, LASTERING, VUILE TAAL UIT UWEN MOND. 9 LIEGT NIET TEGEN ELKANDER, DAAR GIJ DEN OUDEN MENSCH MET ZIJNE WERKEN HEBT UITGEDAAN, 10 EN DEN NIEUWEN HEBT AANGEDAAN, DIE VERNIEUWD WORDT TOT KENNIS, NAAR HET BEELD DESGENEN, DIE HEM GESCHAPEN HEEFT, 11 WAARIN NIET IS GRIEK EN JOOD, BESNIJDENIS EN VOORHUID, BARBAAR, SCYTH, SLAAF, VRIJE, MAAR CHRISTUS IS ALLES EN IN ALLEN."

"12 ¶ DOET DAN AAN ALS UITVERKORENEN GODS, HEILIGEN EN BEMINDEN, INNIGE {LETT. „INGEWANDEN DER."} ONTFERMING, GOEDERTIERENHEID, NEDERIGHEID, ZACHTMOEDIGHEID, LANKMOEDIGHEID; 13 ELKANDER VERDRAGENDE, EN ELKANDER VERGEVENDE, ZOO DE EEN TEGEN DEN ANDER EEN KLACHT HEEFT; GELIJK OOK CHRISTUS U VERGEVEN HEEFT, ZOO OOK GIJ! 14 EN BOVEN DIT ALLES DE LIEFDE, DIE DE BAND DER VOLMAAKTHEID IS. 15 EN DE VREDE VAN CHRISTUS, {R. „GODS."} TOT WELKEN GIJ OOK GEROEPEN ZIJT IN ÉÉN LICHAAM, HEERSCHE IN UWE HARTEN; EN WEEST DANKBAAR. 16 HET WOORD VAN CHRISTUS WONE RIJKELIJK IN U, IN ALLE WIJSHEID ELKANDER LEERENDE EN VERMANENDE MET PSALMEN, {R. V. B. „EN."} LOFZANGEN, {R. V. B. „EN."} GEESTELIJKE LIEDEREN; IN GENADE {D. I. IN HET GEVOEL DER GENADE.} GODE

ZINGENDE IN UWE HARTEN. {R. „DEN HEER ZINGENDE IN UW HART.} 17 EN AL WAT GIJ DOET IN WOORD OF IN WERK, DOET HET ALLES IN DEN NAAM DES HEEREN JEZUS, GOD, {R. V. B. „EN." } DEN VADER, DANKENDE DOOR HEM."

"18 ¶ GIJ VROUWEN! WEEST UWEN {R. V. B. „EIGENEN." } MANNEN ONDERDANIG, GELIJK HET BETAAMT IN DEN HEER. 19 GIJ MANNEN! HEBT UWE VROUWEN LIEF, EN WEEST NIET BITTER TEGEN HAAR. 20 GIJ KINDEREN! WEEST UWEN OUDEREN IN ALLES GEHOORZAAM, WANT DIT IS WELBEHAGELIJK IN DEN HEER. {R. „DEN HEER WELBEHAGELIJK." } 21 GIJ VADERS! TERGT UWE KINDEREN NIET, OPDAT ZIJ NIET MOEDELOOS WORDEN. 22 GIJ SLAVEN! WEEST UWEN HEEREN NAAR HET VLEESCH IN ALLES GEHOORZAAM, NIET MET OOGENDIENSTEN ALS MENSCHENBEHAGERS, MAAR IN EENVOUDIGHEID DES HARTEN, DEN HEER {R. „GOD." } VREEZENDE. 23 AL {R. „EN AL." } WAT GIJ DOET, DOET HET VAN HARTE, ALS VOOR DEN HEER EN NIET VOOR DE MENSCHEN, 24 WETENDE, DAT GIJ VAN DEN HEER DE VERGELDING DER ERFENIS ONTVANGEN ZULT; {R. V. B. „WANT." } GIJ DIENT DEN HEERE CHRISTUS. {OF „DIENT DEN HEER CHRISTUS." } 25 WANT {R. „MAAR." } DIE ONRECHT DOET, ZAL HET ONRECHT, DAT HIJ GEDAAN HEEFT, DRAGEN; EN ER IS GEEN AANNEMING DES PERSOONS."

"4:1 ¶ GIJ HEEREN! GEEFT AAN UWE SLAVEN, WAT RECHT EN BILLIJK IS, WETENDE DAT OOK GIJ EEN HEER IN DE HEMELEN HEBT."

"2 ¶ VOLHARDT IN HET GEBED, EN WAAKT DAARIN MET DANKZEGGING, 3 BIDDENDE TEVENS OOK VOOR ONS, DAT GOD ONS EEN DEUR DES WOORDS OPENE, OM DE VERBORGENHEID VAN CHRISTUS TE SPREKEN, OM WELKE IK OOK GEBONDEN BEN; 4 OPDAT IK HAAR OPENBARE, GELIJK IK MOET SPREKEN."

"5 ¶ WANDELT IN WIJSHEID TEGENOVER HEN, DIE BUITEN ZIJN, DEN GELEGENEN TIJD UITKOOPENDE. 6 UW WOORD ZIJ ALTIJD IN GENADE, {D. I. IN HET GEVOEL DER GENADE.} MET ZOUT BESPRENGD, OPDAT GIJ MOOGT WETEN, HOE GIJ EEN IEGELIJK MOET ANTWOORDEN."

"7 ¶ AL WAT MIJ AANGAAT ZAL TYCHICUS, DE GELIEFDE BROEDER EN GETROUWE DIENSTKNECHT EN MEDESLAAF IN DEN HEER, U BEKENDMAKEN; 8 DIEN IK JUIST DAARTOE TOT U GEZONDEN HEB, OPDAT HIJ UWE OMSTANDIGHEDEN KENNE, EN UWE HARTEN VERTROOSTE; 9 MET ONÉSIMUS, DEN GETROUWEN EN GELIEFDEN BROEDER, DIE VAN DE UWEN IS. ZIJ ZULLEN U MET ALLES VAN HIER BEKEND MAKEN. 10 U GROET ARISTARCHUS, MIJN MEDEGEVANGENE, EN MARKUS, DE NEEF VAN BARNABAS, AANGAANDE WIEN GIJ BEVELEN ONTVANGEN HEBT, (ALS HIJ TOT U KOMT, ONTVANGT HEM,) 11 EN JEZUS, GENAAMD JUSTUS, WELKE UIT DE BESNIJDENIS ZIJN. DEZEN ALLEEN ZIJN MEDEARBEIDERS VOOR HET KONINKRIJK GODS, DIE MIJ TOT VERTROOSTING GEWEEST ZIJN. 12 U GROET

Epafras, die van de uwen is, een slaaf van Christus Jezus, {R. l. w. „Jezus." } die altijd strijdt voor u in de gebeden, dat gij moogt vaststaan, volmaakt en voleind {Zie de noot op hoofdst. 1: 25. } in al den wil van God. 13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij veel arbeid {R. „grooten ijver." } der ziel voor u heeft, en voor hen, die in Laodicéa, en voor hen, die in Hiërapolis zijn. 14 U groet Lukas, de geliefde geneesheer, en Demas. 15 Groet de broeders, die in Laodicéa zijn, en Nymfas, en de gemeente, die in zijn huis is. 16 En wanneer de brief bij u gelezen is, maakt, dat hij ook gelezen worde in de gemeente der Laodiceërs, en dat ook gij dien uit Laodicéa leest. 17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij in den Heer ontvangen hebt, dat gij haar vervult. 18 De groetenis met de hand van mij, Paulus. Gedenkt mijner banden! De genade zij met u! {R. v. b. „Amen." }"

1 Thessalonicenzen 1 en 2

"1:1 ¶ Paulus en Silvanus en Timótheüs aan de gemeente der Thessalonikers in God, den Vader, en den Heer Jezus Christus: genade zij u en vrede! {R. v. b. „van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus." }"

"2 ¶ Wij danken God te allen tijde voor u allen, uwer gedachtig in onze gebeden, 3 zonder ophouden gedenkende uw werk des geloofs en den arbeid der liefde en de volharding der hoop op onzen Heer Jezus Christus, voor onzen God en Vader, 4 wetende, door God beminde broeders! uwe verkiezing. 5 Want ons evangelie was bij u niet in woorden alleen, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoe wij onder u geweest zijn om uwentwil."

"6 ¶ En gij zijt navolgers geworden van ons en van den Heer, het woord aangenomen hebbende in vele verdrukking met blijdschap des Heiligen Geestes, 7 zoodat gij voorbeelden zijt geworden voor al de geloovigen in Macedonië en in Achaje. 8 Want van u uit is het woord des Heeren ruchtbaar geworden, niet alleen in Macedonië en in Achaje, maar {R. v. b. „ook." } in elke plaats is uw geloof in God verbreid, zoodat wij niet noodig hebben er iets van te zeggen; 9 want zijzelven verkondigen van ons, welken ingang wij bij u hadden, {R. „hebben." } en hoe gij u van de afgoden tot God bekeerd hebt, om den levenden en waarachtigen God te dienen, 10 en zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten, dien Hij uit de dooden heeft opgewekt, Jezus, die ons redt van den toekomenden toorn."

"2:1 ¶ Want gij weet zelven, broeders! onzen ingang bij u, dat die niet ijdel is geweest; 2 maar {R. v. b. „ook." } hoewel wij te voren geleden hadden en ons smaadheid aangedaan was te Filippi, gelijk gij weet, zoo hebben wij vrijmoedigheid gehad in onzen God, om u onder veel strijd het evangelie Gods te verkondigen. 3 Want onze vermaning was niet uit bedrog, noch uit onreinheid, noch met list; 4 maar gelijk wij door God beproefd zijn bevonden, dat het evangelie ons zou worden toevertrouwd, alzoo spreken wij, niet als menschen behagende, maar Gode, die onze harten beproeft. 5 Want wij gingen nooit om met woorden van vleierij, gelijk gij weet, noch met een voorwendsel van gierigheid; 6 God is getuige! En wij zochten geen eer van menschen, noch van u, noch van anderen, hoewel wij u tot last konden zijn als apostelen van Christus;"

1 Thessalonicenzen 2 en 3

"7 ¶ maar wij waren vriendelijk in uw midden. Gelijk een voedster hare eigene kinderen koestert, 8 zoo wilden wij, u zeer genegen zijnde, u niet alleen gaarne het evangelie Gods mededeelen, maar ook ons eigen leven, omdat gij ons lief geworden waart. 9 Want, broeders! gij herinnert u onzen arbeid en onze moeite. {R. v. b. „Want." } Nacht en dag werkende, ten einde niemand uwer tot last te zijn, hebben wij u het evangelie Gods gepredikt. 10 Gij zijt getuigen en God, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk wij ons jegens u, die gelooft, hebben gedragen; 11 gelijk gij weet, hoe wij een iegelijk uwer, zooals een vader zijne eigene kinderen, vermaanden en vertroostten, 12 en betuigden, dat gij zoudt wandelen Gode waardig, die u roept tot zijn koninkrijk en zijne heerlijkheid."

"13 ¶ En {R. l. w. „En." } daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, toen gij het woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij het hebt aangenomen, niet als een woord van menschen, maar, gelijk het waarlijk is, als Gods woord, dat ook werkt in u, die gelooft. 14 Want gij, broeders! zijt navolgers geworden van de gemeenten Gods, die in Judéa zijn, in Christus Jezus, daar ook gij van uwe eigene medeburgers hetzelfde geleden hebt, evenals ook zij van de Joden, 15 die zoowel den Heer Jezus als de {R. „hunne eigene." } profeten gedood, en ons door vervolging verdreven hebben, en Gode niet behagen, en tegen alle menschen zijn, 16 ons verhinderende tot de volken te spreken, opdat zij mochten behouden worden, om hunne zonden te allen tijde vol te maken; doch de toorn is over hen gekomen ten einde toe. {d. i. ten volle. }"

"17 ¶ Maar wij, broeders, voor een korten tijd van u beroofd naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te meer beijverd, om uw aangezicht te zien met groot verlangen. 18 Daarom hebben wij — ik Paulus — een- en andermaal tot u willen komen, en de satan heeft ons verhinderd. 19 Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij het ook niet voor onzen Heer Jezus {R. v. b. „Christus." } bij zijne komst? 20 Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap."

"3:1 ¶ Daarom het niet langer kunnende uithouden, wilden wij gaarne te Athene alleen gelaten worden, 2 en zonden wij Timótheüs, onzen broeder en Gods medearbeider {R. „onzen broeder en Gods dienaar en onzen medearbeider." De tekst is hier zeer twijfelachtig. } in het

evangelie van Christus, om u te versterken en {R. v. b. „u." } te vermanen aangaande uw geloof; 3 opdat niemand wankele in deze verdrukkingen. (Want gij weet zelven, dat wij daartoe gesteld zijn; 4 want ook toen wij bij u waren, zeiden wij u vooruit, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is en gij weet.) 5 Daarom ook ik, het niet langer kunnende uithouden, zond hem, om uw geloof te kennen, of niet misschien de verzoeker u verzocht had, en onze arbeid ijdel ware geworden."
"6 ¶ Maar nu Timótheüs van u tot ons gekomen is, en ons de blijde boodschap gebracht heeft van uw geloof en uwe liefde, en dat gij ons altijd in goede gedachtenis houdt, verlangende ons te zien, gelijk ook wij u, 7 zoo zijn wij daarom over u vertroost geworden, broeders! in al onzen nood en onze verdrukking, {R. „in al onze verdrukking en nood." } door uw geloof; 8 want nu leven wij, zoo gij vaststaat in den Heer. 9 Want welke dankzegging kunnen wij Gode voor u vergelden wegens al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God, 10 nacht en dag zeer overvloedig biddende, om uw aangezicht te mogen zien en te volmaken, wat aan uw geloof ontbreekt?"
"11 ¶ Doch onze God en Vader zelf, en onze Heer Jezus {R. v. b. „Christus." } richte {De lezer merke op, dat „richte" in het enkelvoud staat. God, de Vader, en Christus, de Heer, vormen, om zoo te zeggen, een geheel in de gedachte van den Apostel, hoewel zij als personen duidelijk onderscheiden zijn. } onzen weg tot u! 12 En de Heer doe u toenemen en overvloedig zijn in liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk ook wij jegens u; 13 opdat hij uwe harten versterke om onberispelijk te zijn in heiligheid voor onzen God en Vader bij de komst van onzen Heer Jezus {R. v. b. „Christus." } met al zijne heiligen."
"4:1 ¶ Voorts dan, broeders! wij bidden en vermanen u in den Heer Jezus, dat, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, zooals gij ook wandelt, {R. l. w. „zooals gij ook wandelt." } gij daarin nog meer overvloedig wordt. 2 Want gij weet, welke bevelen wij u gegeven hebben door den Heer Jezus. 3 Want dit is de wil van God, uwe heiliging: dat gij u onthoudt van de hoererij; 4 dat een iegelijk uwer zijn eigen vat wete te bezitten in heiliging en eer, 5 (niet in lusten {Lett. „lust." } der begeerlijkheid, gelijk ook de volken, die God niet kennen,) 6 en zijns broeders rechten niet

vertrede, noch hem bedriege in die {Lett. „de." De zin is, dat men de rechten zijns broeders niet vertrede, noch hem bedriege, door met zijne vrouw overspel te bedrijven.} zaak; want de Heer is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben. 7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinheid, maar tot heiliging. 8 Zoo dan wie hierin zijnen broeder veracht, veracht niet een mensch, maar God, die u {R. „ons." } ook zijnen Heiligen Geest gegeven heeft."

"9 ¶ Wat nu de broederlijke liefde betreft, hebt gij niet noodig, dat ik u schrijve; want gijzelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben. 10 Want dit doet gij ook aan al de broeders, die in geheel Macedonië zijn; maar wij vermanen u, broeders! daarin meer overvloedig te worden, 11 en u te beijveren, om stil te zijn, en uwe eigene dingen te doen, en met uwe eigene handen te werken, gelijk wij u bevolen hebben; 12 opdat gij welvoegelijk wandelt tegenover hen, die buiten zijn, en van niemand iets noodig hebt."

"13 ¶ Doch wij willen u niet onkundig laten, broeders! aangaande hen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, evenals de anderen, die geen hoop hebben. 14 Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven en opgestaan is, zoo zal ook God hen, die door {Door Jezus is het sterven voor hen, die gelooven, een ontslapen geworden, waaruit zij weder opgewekt zullen worden.} Jezus ontslapen zijn, met hem brengen. 15 Want dit zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij, de levenden, die overblijven tot de komst des Heeren, niet zullen voorkomen hen, die ontslapen zijn; 16 want de Heer zelf zal met een geroep, {Eig. een geroep, dat met een bevel gepaard gaat, als men, b. v., tot den krijg wordt opgeroepen.} met de stem eens aartsengels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en de dooden in Christus zullen eerst opstaan, 17 daarna zullen wij, de levenden, die overblijven, te zamen met hen in wolken opgenomen worden den Heer te gemoet in de lucht; en aldus zullen wij altijd met den Heer zijn. 18 Zoo vertroost dan elkander met deze woorden."

"5:1 ¶ Maar wat de tijden en de gelegenheden betreft, broeders! zoo hebt gij niet noodig, dat u geschreven worde. 2 Want gij weet zelven zeer wel, dat de dag des Heeren komt als een dief in den nacht. {R. v. b. „Want." } 3 Wanneer zij zullen zeggen: Vrede en zekerheid, dan zal een plotseling verderf over hen komen, gelijk de barensnood over een zwangere, en zij zullen geenszins ontvlieden. 4 Maar gij, broeders!

ZIJT NIET IN DE DUISTERNIS, ZOODAT U DIE DAG ALS EEN DIEF OVERVALLEN ZOU; 5 WANT {R. L. W. „WANT." } GIJ ZIJT ALLEN ZONEN DES LICHTS EN ZONEN DES DAAGS; WIJ ZIJN NIET VAN DEN NACHT OF VAN DE DUISTERNIS."
"6 ¶ DERHALVE LAAT ONS NIET SLAPEN, GELIJK OOK DE ANDEREN, MAAR LAAT ONS WAKEN EN NUCHTER ZIJN. 7 WANT DIE SLAPEN, SLAPEN DES NACHTS; EN DIE DRONKEN ZIJN, ZIJN DES NACHTS DRONKEN. 8 MAAR WIJ, DIE DES DAAGS ZIJN, LAAT ONS NUCHTER ZIJN, AANGEDAAN HEBBENDE HET BORSTWAPEN DES GELOOFS EN DER LIEFDE, EN ALS HELM DE HOOP DES HEILS; 9 WANT GOD HEEFT ONS NIET GESTELD TOT TOORN, MAAR TOT VERKRIJGING DER BEHOUDENIS DOOR ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, 10 DIE VOOR ONS GESTORVEN IS, OPDAT, HETZIJ WIJ WAKEN, HETZIJ WIJ SLAPEN, WIJ GEZAMENLIJK MET HEM MOGEN LEVEN."
"11 ¶ DAAROM VERMAANT ELKANDER, EN STICHT DE EEN DEN ANDER, GELIJK GIJ OOK DOET. 12 EN WIJ BIDDEN U, BROEDERS! ERKENT HEN, DIE ONDER U ARBEIDEN, EN UWE VOORSTANDERS ZIJN IN DEN HEER, 13 EN U VERMANEN; EN ACHT HEN ZEER HOOG IN LIEFDE, OM HUNS WERKS WIL. HEBT VREDE ONDER ELKANDER. 14 EN WIJ BIDDEN U, BROEDERS! VERMAANT DE ONGEREGELDEN, VERTROOST DE KLEINMOEDIGEN, ONDERSTEUNT DE ZWAKKEN, WEEST LANKMOEDIG JEGENS ALLEN. 15 ZIET TOE, DAT NIEMAND KWAAD MET KWAAD IEMAND VERGELDE, MAAR JAAGT TE ALLEN TIJDE HET GOEDE NA, ZOO JEGENS ELKANDER ALS JEGENS ALLEN."
"16 ¶ VERBLIJDT U TE ALLEN TIJDE. 17 BIDT ZONDER OPHOUDEN. 18 DANKT IN ALLES, WANT DIT IS DE WIL VAN GOD IN CHRISTUS JEZUS OVER U. 19 BLUSCHT DEN GEEST NIET UIT. 20 VERACHT DE PROFETIEËN NIET; 21 MAAR {R. L. W. „MAAR." } BEPROEFT ALLE DINGEN, BEHOUDT HET GOEDE. 22 ONTHOUDT U VAN ALLE SOORT VAN KWAAD."
"23 ¶ DE GOD NU DES VREDES ZELF HEILIGE U GANSCH EN AL; EN GEHEEL UW GEEST, EN ZIEL, EN LICHAAM WORDE ONBERISPELIJK BEWAARD BIJ DE KOMST ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS! 24 HIJ, DIE U ROEPT, IS GETROUW, DIE HET OOK DOEN ZAL. 25 BROEDERS! BIDT VOOR ONS. 26 GROET AL DE BROEDERS MET EEN HEILIGEN KUS. 27 IK BEZWEER U BIJ DEN HEER, DAT DE BRIEF AAN AL DE HEILIGE BROEDERS WORDE VOORGELEZEN. 28 DE GENADE ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS ZIJ MET U! {R. V. B. „AMEN." }"

2 Thessalonicenzen 1 en 2

"1:1 ¶ Paulus en Silvanus en Timótheüs aan de gemeente der Thessalonikers in God, onzen Vader, en den heer Jezus Christus: 2 genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus! 3 Wij moeten God te allen tijde danken over u, broeders! gelijk billijk is, omdat uw geloof zeer wast, en de liefde van een iegelijk van u allen jegens elkander meerder wordt; 4 zoodat wij zelven in de gemeenten Gods in u roemen wegens uwe volharding en uw geloof in al uwe vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt:"

"5 ¶ een bewijs van het rechtvaardig oordeel Gods, opdat gij waardig geacht wordt het koninkrijk Gods, waarvoor gij ook lijdt; 6 indien het, namelijk, recht is bij God hun, die u verdrukken, verdrukking te vergelden, 7 en u, die verdrukt wordt, rust met ons, bij de openbaring des Heeren Jezus van den hemel met de engelen zijner kracht in vlammend vuur, 8 wraak nemende over hen, die God niet kennen, en over hen, die het evangelie onzes Heeren Jezus Christus niet gehoorzamen; 9 die tot straf zullen lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid zijner sterkte; 10 wanneer hij komen zal om verheerlijkt te worden in zijne heiligen en bewonderd te worden in allen, die geloofd hebben {R. „die gelooven." } (want onze getuigenis aan u is geloofd geworden) in dien dag."

"11 ¶ Waarom wij ook altijd voor u bidden, dat onze God u waardig achte der roeping, en vervulle al het welbehagen zijner goedheid en het werk des geloofs met kracht; 12 opdat de naam onzes Heeren Jezus Christus {V. l. w. „Christus." } verheerlijkt worde in u, en gij in hem, naar de genade van onzen God en den Heer Jezus Christus."

"2:1 ¶ En wij bidden u, broeders! door de komst onzes Heeren Jezus Christus en onze vergadering tot hem, 2 dat gij niet haastelijk geschokt wordt in uw gemoed, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door brief, als van ons, alsof de dag des Heeren {R. „van Christus." } tegenwoordig ware."

"3 ¶ Dat niemand u op eenigerlei wijze misleide want die dag komt niet, tenzij eerst de afval gekomen zij, en geopenbaard zij de mensch der zonde, de zoon des verderfs, 4 die zich verzet en verheft tegen al wat God genoemd wordt, of een voorwerp van vereering is, zoodat hij zich in den tempel Gods nederzet, {R. v. b. „als God." } zichzelven vertoonende, dat hij God is. 5 Herinnert gij u niet, dat ik u dit zeide, toen ik nog bij u was? 6 En nu, gij weet wat hem tegenhoudt, opdat

hij geopenbaard worde te zijner tijd. 7 Want de verborgenheid der wetteloosheid werkt reeds; alleen die hem nu tegenhoudt, zal dit doen, totdat hij uit het midden zal weggenomen zijn. 8 En dan zal de wetteloze geopenbaard worden, dien de Heer Jezus {R. l. w. „Jezus." } zal verteren met den adem zijns monds, en tenietdoen door de verschijning zijner komst; 9 hem wiens komst is naar de werking des satans in alle kracht en teekenen en wonderen der leugen, 10 en in allerlei verleiding der ongerechtigheid voor {R. „in." } hen, die verloren gaan; daarom dat zij de liefde tot de {lett. „der." } waarheid niet aangenomen hebben om behouden te worden. 11 En daarom zendt {R. „zal zenden." } God hun een werking der dwaling, ten einde zij de leugen gelooven; 12 opdat allen geoordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid."
"13 ¶ Maar wij moeten God te allen tijde danken voor u, door den Heer beminde broeders! dat God u van den beginne verkoren heeft tot behoudenis, in heiliging des Geestes en geloof der waarheid, 14 waartoe Hij u door ons evangelie geroepen heeft, ter verkrijging der heerlijkheid onzes Heeren Jezus Christus. 15 Zoo dan, broeders! staat vast, en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door woord, hetzij door onzen brief."
"16 ¶ En onze Heer Jezus Christus zelf, en onze God en Vader, die ons liefgehad, en eeuwige vertroosting en goede hoop door genade gegeven heeft, 17 vertrooste uwe harten, en versterke u in alle goed werk en woord. {R. „woord en werk." }"
"3:1 ¶ Voorts, broeders! bidt voor ons, dat het woord des Heeren zijnen loop hebbe en verheerlijkt worde, 2 evenals ook bij u, en dat wij mogen bevrijd worden van de ongeschikte en booze menschen; want het geloof is niet aller. 3 Maar de Heer is getrouw, die u zal versterken en bewaren van den booze. 4 En wij vertrouwen van u in den Heer, dat gij ook doet en zult doen wat wij {R. v. b. „u." } bevelen. 5 En de Heer richte uwe harten tot de liefde van God, en tot de volharding van Christus."
"6 ¶ En wij bevelen u, broeders! in den naam onzes {S. l. „des." } Heeren Jezus Christus, dat gij u onttrekt aan iederen broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft. 7 Want gij zelven weet, hoe gij ons behoort na te volgen, daar wij ons

ONDER U NIET ONGEREGELD GEDRAGEN HEBBEN; 8 EN WIJ HEBBEN BIJ NIEMAND BROOD OM NIET GEGETEN, MAAR IN ARBEID EN MOEITE, NACHT EN DAG WERKENDE, OPDAT WIJ NIEMAND UWER TOT LAST ZOUDEN ZIJN, 9 NIET DAT WIJ ER GEEN RECHT TOE HADDEN, MAAR OM U ONSZELVEN TEN VOORBEELD TE STELLEN, OPDAT GIJ ONS ZOUDT NAVOLGEN. 10 WANT OOK, TOEN WIJ BIJ U WAREN, BEVALEN WIJ U DIT, DAT, INDIEN IEMAND NIET WIL WERKEN, HIJ OOK NIET ETE. 11 WANT WIJ HOOREN, DAT SOMMIGEN ONDER U ONGEREGELD WANDELEN, NIET WERKENDE, MAAR ZICH MET ALLERLEI DINGEN BEMOEIENDE. 12 DENZULKEN NU BEVELEN EN VERMANEN WIJ IN DEN {„DOOR ONZEN." } HEER JEZUS CHRISTUS, DAT ZIJ, STIL WERKENDE, HUN EIGEN BROOD ETEN. 13 MAAR GIJ, BROEDERS! VERTRAAGT NIET IN GOEDDOEN. 14 EN INDIEN IEMAND ONS WOORD DOOR DEZEN BRIEF NIET GEHOORZAAMT, TEEKENT DIEN, EN HEBT GEEN OMGANG MET HEM, OPDAT HIJ BESCHAAMD WORDE; 15 EN HOUDT HEM NIET ALS EEN VIJAND, MAAR VERMAANT HEM ALS EEN BROEDER."
"16 ¶ DE HEER NU DES VREDES ZELF GEVE U VREDE TE ALLEN TIJDE, OP ALLERLEI WIJZE! DE HEER ZIJ MET U ALLEN! 17 DE GROETENIS MET DE HAND VAN MIJ, PAULUS, HETWELK EEN TEEKEN IS IN ELKEN BRIEF, ALZOO SCHRIJF IK. 18 DE GENADE ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS ZIJ MET U ALLEN! {R. V. B. „AMEN." }"

1 TIMOTHEÜS 1

"1:1 ¶ Paulus, apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Heiland, en van {R. v. b. „den Heer." } Christus Jezus, onze hoop, 2 aan Timótheüs, mijn echt kind in het geloof: genade, barmhartigheid, vrede van God, onzen {S. l.„ den." } Vader, en Christus Jezus, onzen Heer. 3 Gelijk ik u verzocht te Efeze te blijven, toen ik naar Macedonië reisde, opdat gij sommigen zoudt bevelen geen andere leer te leeren, 4 en zich niet af te geven met fabelen en eindelooze geslachtrekeningen, die veeleer twistvragen voortbrengen, dan Gods bedeeling, die in het geloof is, bevorderen … {R. „dan stichting Gods, die in het geloof is." }"

"5 ¶ Het einde nu des gebods is liefde uit een rein hart en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof, 6 waarvan sommigen zijn afgeweken, en zich gewend hebben tot ijdel geklap, 7 willende leeraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen. 8 Doch wij weten, dat de wet goed is, zoo iemand haar wettig gebruikt, 9 en hij dit weet, dat de wet niet bestemd is voor een rechtvaardige, maar voor wetteloozen en halsstarrigen, voor goddeloozen en zondaars, voor onheiligen en ongoddelijken, voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, 10 voor hoereerders, voor hen, die bij mannen liggen, voor menschendieven, leugenaars, meineedigen, en zoo er iets anders tegen de gezonde leer is, 11 naar het evangelie van de heerlijkheid des zaligen Gods, hetwelk mij is toevertrouwd."

"12 ¶ En ik dank Christus Jezus, onzen Heer, die mij bekrachtigd heeft, dat hij mij getrouw geacht en in de bediening gesteld heeft, mij, 13 die te voren een lasteraar en vervolger en verdrukker was; doch mij is barmhartigheid geschied, omdat ik het onwetende heb gedaan in ongeloof; 14 en de genade onzes Heeren is meer dan overvloedig geweest met geloof en liefde, die in Christus Jezus is. 15 Het woord is getrouw en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden, van wie ik de voornaamste ben. 16 Maar mij is daarom barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus aan mij, die de voornaamste ben, al zijne lankmoedigheid zou betoonen, tot een voorbeeld voor hen, die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven. 17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, onzienlijken, eenigen {R. „alleen wijzen." } God zij eer en heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen."

1 TIMOTHEÜS 2 EN 3

"18 ¶ Dit gebod draag ik u op, mijn kind Timótheüs! naar de voorafgegane profetieën over u, opdat gij door dezelve den goeden strijd strijdt, 19 behoudende het geloof en een goed geweten, door hetwelk van zich te stooten, sommigen aangaande het geloof schipbreuk hebben geleden, 20 onder welke is Hymeneüs en Alexander, die ik aan den satan heb overgegeven, opdat zij leeren niet te lasteren."

"2:1 ¶ Ik vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smeekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle menschen, 2 voor koningen en allen, die in hoogheid zijn, opdat wij een rustig en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid. 3 Want dit is goed en aangenaam voor God, onzen Heiland, 4 die wil, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen. 5 Want er is één God en één Middelaar tusschen God en menschen: de mensch Christus Jezus, 6 die zichzelven gegeven heeft tot een losprijs voor allen, de getuigenis te zijner tijd; 7 waartoe ik gesteld ben als prediker en apostel — ik zeg de waarheid, {R. v. b. „in Christus." } ik lieg niet — als leeraar der volken in geloof en waarheid. 8 Ik wil dan, dat de mannen te aller plaatse bidden, opheffende heilige handen, zonder toorn en twist."

"9 ¶ Desgelijks ook, dat de vrouwen in een stemmig gewaad zichzelve versieren met schaamte en ingetogenheid, niet met haarvlechten en {R. „of." } goud, of paarlen, of kostbare kleeding; 10 maar, hetgeen aan vrouwen betaamt, die de godsvrucht belijden, door goede werken. 11 De vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid; 12 doch ik laat aan een vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche, maar wil dat zij in stilheid zij. 13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva; 14 en Adam is niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest. 15 Doch zij zal gered worden in barensnood, indien zij blijven in geloof en liefde en heiligheid met ingetogenheid."

"3:1 ¶ Het woord is getrouw: Indien iemand tot een opzienersambt lust heeft, hij begeert een voortreffelijk werk. 2 De opziener dan moet onberispelijk zijn, ééner vrouwe man, wakker, ingetogen, deftig, gastvrij, bekwaam om te leeren, 3 geen drinker, geen vechter, {R. v. b. „geen vuilgewinzoeker." } maar bescheiden, niet twistziek, niet geldgierig, 4 zijn eigen huis goed besturende, zijne kinderen in

ONDERDANIGHEID HOUDENDE MET ALLE EERBAARHEID, 5 (WANT INDIEN IEMAND ZIJN EIGEN HUIS NIET WEET TE BESTUREN, HOE ZAL HIJ ZORG DRAGEN VOOR DE GEMEENTE GODS?) 6 GEEN NIEUWELING, OPDAT HIJ NIET, OPGEBLAZEN WORDENDE, IN DEZELFDE MISDAAD ALS DE DUIVEL VERVALLE. {HET GRIEKSCHE WOORD BEDUIDT DE ZAAK, WAARVAN MEN BESCHULDIGD EN WAARVOOR MEN GESTRAFT WORDT. DE DUIVEL HEEFT ZICH VERHEVEN OP ZIJNE EIGENE VOORTREFFELIJKHEID, EN IS IN DE WAARHEID NIET STAANDE GEBLEVEN.} 7 EN HIJ MOET OOK EEN GOEDE GETUIGENIS HEBBEN VAN HEN, DIE BUITEN ZIJN, OPDAT HIJ NIET IN SMAADHEID VALLE EN IN DEN STRIK DES DUIVELS."

"8 ¶ DE DIAKENEN DESGELIJKS MOETEN EERBAAR ZIJN, NIET TWEETONGIG, NIET OVERGEGEVEN AAN VEEL WIJNS, GEEN VUILGEWINZOEKERS, 9 BEWARENDE DE VERBORGENHEID DES GELOOFS IN EEN REIN GEWETEN. 10 EN DAT DEZEN OOK EERST BEPROEFD WORDEN, DAARNA DIENEN, ALS ZIJ ONBERISPELIJK ZIJN. 11 DE VROUWEN DESGELIJKS MOETEN EERBAAR ZIJN, NIET KWAADSPREKEND, NUCHTER, IN ALLES GETROUW. 12 DAT DE DIAKENEN ÉÉNER VROUWE MANNEN ZIJN, HUNNE KINDEREN EN HUNNE EIGENE HUIZEN GOED BESTURENDE; 13 WANT DIE GOED GEDIEND HEBBEN, VERWERVEN ZICH EEN GOEDEN OPGANG EN VEEL VRIJMOEDIGHEID IN HET GELOOF, DAT IN CHRISTUS JEZUS IS."

"14 ¶ DEZE DINGEN SCHRIJF IK U, HOPENDE SPOEDIG TOT U TE KOMEN; 15 MAAR ZOO IK VERTOEF, OPDAT GIJ WEET, HOE MEN IN GODS HUIS VERKEEREN MOET, 'T WELK DE GEMEENTE DES LEVENDEN GODS IS, DE PILAAR EN GRONDSLAG DER WAARHEID. 16 EN ONGETWIJFELD DE VERBORGENHEID DER GODZALIGHEID IS GROOT: GOD IS GEOPENBAARD IN HET VLEESCH, GERECHTVAARDIGD IN DEN GEEST, GEZIEN DOOR DE ENGELEN, GEPREDIKT ONDER DE VOLKEN, GELOOFD IN DE WERELD, OPGENOMEN IN HEERLIJKHEID."

"4:1 ¶ DE GEEST NU ZEGT UITDRUKKELIJK, DAT IN DE LAATSTE TIJDEN SOMMIGEN VAN HET GELOOF ZULLEN AFVALLEN, ZICH OVERGEVENDE AAN VERLEIDENDE GEESTEN EN LEERINGEN DER DUIVELEN, {DEMONEN.} 2 DIE IN HUICHELARIJ LEUGEN SPREKEN, HUN EIGEN GEWETEN ALS MET EEN BRANDIJZER TOEGESCHROEID HEBBENDE; 3 DIE VERBIEDEN TE TROUWEN, EN GEBIEDEN ZICH VAN SPIJZEN TE ONTHOUDEN, WELKE GOD TOT NUTTIGING MET DANKZEGGING GESCHAPEN HEEFT VOOR DE GELOOVIGEN, EN VOOR HEN, DIE DE WAARHEID KENNEN. 4 WANT ALLE SCHEPSEL GODS IS GOED, EN NIETS IS VERWERPELIJK, ALS HET MET DANKZEGGING GENOMEN WORDT; 5 WANT HET WORDT GEHEILIGD DOOR HET WOORD GODS EN HET GEBED."

"6 ¶ ALS GIJ DEZE DINGEN DEN BROEDEREN VOORSTELT, ZOO ZULT GIJ EEN GOED DIENSTKNECHT VAN CHRISTUS JEZUS {R. „JEZUS CHRISTUS."} ZIJN,

OPGEVOED IN DE WOORDEN DES GELOOFS EN DER GOEDE LEER, DIE GIJ NAGEVOLGD HEBT. 7 DOCH VERWERP DE ONGODDELIJKE EN OUDWIJFSCHE FABELEN, EN OEFEN UZELVEN TOT GODZALIGHEID. 8 WANT DE LICHAMELIJKE OEFENING IS TOT WEINIG NUT; MAAR DE GODZALIGHEID IS TOT ALLE DINGEN NUT, HEBBENDE DE BELOFTE DES TEGENWOORDIGEN EN DES TOEKOMENDEN LEVENS. 9 HET WOORD IS GETROUW EN ALLE AANNEMING WAARDIG; 10 WANT HIERTOE ARBEIDEN WIJ, {R. V. B. „OOK." } EN WORDEN GESMAAD, {S. L. „EN STRIJDEN WIJ." } OMDAT WIJ OP DEN LEVENDEN GOD HOPEN, DIE EEN ONDERHOUDER IS VAN ALLE MENSCHEN, VOORNAMELIJK VAN DE GELOOVIGEN. 11 BEVEEL DEZE DINGEN, EN LEER ZE. 12 NIEMAND VERACHTE UWE JONKHEID; MAAR WEES EEN VOORBEELD DER GELOOVIGEN IN WOORD, IN WANDEL, IN LIEFDE, {R. V. B. „IN DEN GEEST." } IN GELOOF, IN REINHEID. 13 HOUD AAN MET VOORLEZEN, VERMANEN, LEEREN, TOTDAT IK KOM. 14 VERWAARLOOS DE GENADEGAVE NIET, DIE IN U IS, DIE U GEGEVEN IS DOOR PROFETIE MET OPLEGGING DER HANDEN DER OUDERLINGSCHAP. 15 BEHARTIG DEZE DINGEN; LEEF DAARIN, OPDAT UW TOENEMEN ONDER ALLEN OPENBAAR ZIJ. 16 HEB ACHT OP UZELVEN EN OP DE LEER; VOLHARD DAARIN; WANT DIT DOENDE, ZULT GIJ ÉN UZELVEN BEHOUDEN ÉN DIE U HOOREN."

"5:1 ¶ BESTRAF EEN OUDEN MAN NIET HARD, MAAR VERMAAN HEM ALS EEN VADER; DE JONGEREN ALS BROEDERS; 2 DE OUDE VROUWEN ALS MOEDERS; DE JONGERE ALS ZUSTERS, IN ALLE REINHEID."

"3 ¶ EER DE WEDUWEN, DIE WAARLIJK WEDUWEN ZIJN; 4 MAAR INDIEN EENIGE WEDUWE KINDEREN OF KINDSKINDEREN HEEFT, DAT DEZE LEEREN EERST JEGENS HUN EIGEN HUIS GODZALIGHEID TE BEOEFENEN, EN HUNNEN VOOROUDERS VERGELDING TE DOEN, WANT DIT IS {R. V. B. „GOED EN." } AANGENAAM VOOR GOD. 5 DIE NU WAARLIJK WEDUWE EN ALLEEN GELATEN IS, HOOPT OP GOD, EN VOLHARDT IN DE SMEEKINGEN EN DE GEBEDEN NACHT EN DAG; 6 MAAR DIE IN WELLUST LEEFT, IS LEVEND DOOD. 7 EN BEVEEL DIT, OPDAT ZIJ ONBERISPELIJK ZIJN. 8 DOCH INDIEN IEMAND DE ZIJNEN EN VOORAL ZIJNE HUISGENOOTEN NIET VERZORGT, DIE HEEFT HET GELOOF VERLOOCHEND, EN IS ERGER DAN EEN ONGELOOVIGE. 9 EEN WEDUWE WORDE INGESCHREVEN, {D. I. INGESCHREVEN OP DE LIJST VAN HAAR, DIE ONDERHOUDEN WORDEN. } NIET MINDER DAN ZESTIG JAREN OUD, DIE ÉÉNS MANS VROUW GEWEEST IS, 10 GETUIGENIS HEBBENDE VAN GOEDE WERKEN: ZOO ZIJ KINDEREN OPGEVOED, ZOO ZIJ VREEMDELINGEN GEHUISVEST, ZOO ZIJ DER HEILIGEN VOETEN GEWASSCHEN, ZOO ZIJ AAN VERDRUKTEN HULP VERLEEND, ZOO ZIJ NAAR ALLE GOED WERK GETRACHT HEEFT. 11 MAAR WIJS JONGE WEDUWEN AF; WANT WANNEER ZIJ WEELDERIG

GEWORDEN ZIJN TEGEN CHRISTUS, WILLEN ZIJ TROUWEN, SCHULDIG ZIJNDE, 12 OMDAT ZIJ HET EERSTE GELOOF VERWORPEN HEBBEN. 13 EN TEVENS LEEREN ZIJ OOK LEDIG ZIJN, OMGAANDE BIJ DE HUIZEN, EN NIET ALLEEN LEDIG, MAAR OOK SNAPACHTIG EN ZICH IN ALLES MENGENDE, SPREKENDE WAT NIET BEHOORT. 14 IK WIL DAN, DAT JONGE WEDUWEN TROUWEN, KINDEREN BAREN, HET HUIS BEHEEREN, DEN TEGENSTANDER GEEN AANLEIDING TOT LASTEREN GEVEN; 15 WANT REEDS HEBBEN SOMMIGEN ZICH AFGEWEND, DEN SATAN ACHTERNA. 16 INDIEN EENIG GELOOVIGE MAN OF GELOOVIGE VROUW WEDUWEN HEEFT, DIE VERLEENE HAAR HULP; EN DE GEMEENTE WORDE NIET BEZWAARD, OPDAT ZIJ HULP MOGE VERLEENEN AAN HAAR, DIE WAARLIJK WEDUWEN ZIJN."

"17 ¶ DAT DE OUDERLINGEN, DIE GOED BESTUREN, DUBBELE EER WORDEN WAARDIG GEACHT, VOORAL DIE ARBEIDEN IN WOORD EN LEER; 18 WANT DE SCHRIFT ZEGT: „EEN DORSCHENDEN OS ZULT GIJ NIET MUILBANDEN," {DEUT. 25:4.} EN: „DE ARBEIDER IS ZIJN LOON WAARDIG." {LUK. 10:7.} 19 NEEM TEGEN EEN OUDERLING GEEN BESCHULDIGING AAN, ANDERS DAN ONDER TWEE OF DRIE GETUIGEN. 20 BESTRAF HEN, DIE ZONDIGEN, IN ALLER TEGENWOORDIGHEID, OPDAT OOK DE OVERIGEN VREEZE HEBBEN. 21 IK BETUIG VOOR GOD EN CHRISTUS JEZUS {R. „JEZUS CHRISTUS." } EN DE UITVERKORENE ENGELEN, DAT GIJ DEZE DINGEN ONDERHOUDT ZONDER VOOROORDEEL, NIETS DOENDE NAAR GUNST. 22 LEG NIEMAND HAASTIG DE HANDEN OP, EN HEB GEEN GEMEENSCHAP MET EENS ANDERS ZONDEN. BEWAAR UZELVEN REIN. 23 DRINK NIET LANGER ALLEEN WATER, MAAR GEBRUIK EEN WEINIG WIJN, OM UWE MAAG EN UWE GEDURIGE KRANKHEDEN. 24 VAN SOMMIGE MENSCHEN ZIJN DE ZONDEN TE VOREN OPENBAAR, EN GAAN HEN VOOR TEN OORDEEL; MAAR BIJ SOMMIGEN VOLGEN ZIJ OOK NA. 25 DESGELIJKS ZIJN OOK DE GOEDE WERKEN TE VOREN OPENBAAR, EN DIE, WAARMEDE HET ANDERS IS, KUNNEN NIET VERBORGEN BLIJVEN."

"6:1 ¶ ZOOVELEN ALS ER SLAVEN ONDER HET JUK ZIJN, DAT ZIJ HUNNE EIGENE MEESTERS ALLE EER WAARDIG ACHTEN, OPDAT DE NAAM VAN GOD EN DE LEER NIET GELASTERD WORDEN. 2 EN DIE GELOOVIGE MEESTERS HEBBEN, DAT ZIJ HEN NIET VERACHTEN, OMDAT ZIJ BROEDERS ZIJN, MAAR DAT ZIJ TE MEER HEN DIENEN, OMDAT ZIJ, DIE DEZE TROUWE DIENST {D. I. HUNNE DIENSTBETOONING.} ONTVANGEN, GELOOVIGEN EN GELIEFDEN ZIJN. LEER EN VERMAAN DEZE DINGEN. 3 INDIEN IEMAND ANDERS LEERT, EN ZICH NIET BEGEEFT TOT DE GEZONDE WOORDEN ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS, EN DE LEER, DIE NAAR DE GODZALIGHEID IS, 4 DIE IS OPGEBLAZEN EN WEET NIETS, MAAR LIJDT AAN TWISTZIEKTE EN WOORDENSTRIJD, WAARUIT ONTSTAAT:

NIJD, TWIST, LASTERINGEN, KWADE VERMOEDENS, 5 VOORTDURENDE {R., „VERKEERDE." } KRAKEELEN VAN MENSCHEN, DIE EEN BEDORVEN GEMOED HEBBEN EN VAN DE WAARHEID BEROOFD ZIJN, DIE MEENEN, DAT DE GODZALIGHEID EEN GEWIN IS. {R. V. B. „WIJK AF VAN DEZULKEN." }"
"6 ¶ DOCH DE GODZALIGHEID MET VERGENOEGDHEID IS EEN GROOT GEWIN; 7 WANT WIJ HEBBEN NIETS IN DE WERELD INGEBRACHT, HET IS DUIDELIJK, {V. L. W. „DUIDELIJK." } DAT WIJ OOK NIETS DAARUIT KUNNEN WEGDRAGEN. 8 ALS WIJ NU VOEDSEL EN DEKSEL HEBBEN, WIJ ZULLEN ONS DAARMEDE VERGENOEGEN. 9 MAAR DIE RIJK WILLEN WORDEN, VALLEN IN VERZOEKING EN IN EEN STRIK EN IN VELE ONVERSTANDIGE EN SCHADELIJKE BEGEERLIJKHEDEN, DIE DE MENSCHEN DOEN VERZINKEN IN VERDERF EN ONDERGANG. 10 WANT DE GELDGIERIGHEID IS EEN WORTEL VAN ALLE KWAAD, DOOR WELKE NA TE JAGEN SOMMIGEN VAN HET GELOOF ZIJN AFGEDWAALD, EN ZICHZELVEN MET VELE SMARTEN DOORSTOKEN HEBBEN. 11 MAAR GIJ, O MENSCH GODS VLIED DEZE DINGEN, EN TRACHT NAAR GERECHTIGHEID, GODZALIGHEID, GELOOF, LIEFDE, VOLHARDING, ZACHTMOEDIGHEID VAN GEEST! {R. „ZACHTMOEDIGHEID." } 12 STRIJD DEN GOEDEN STRIJD DES GELOOFS, GRIJP HET EEUWIGE LEVEN, TOT HETWELK GIJ {R. V. B. „OOK." } GEROEPEN ZIJT, EN DE GOEDE BELIJDENIS BELEDEN HEBT VOOR VELE GETUIGEN."
"13 ¶ IK BEVEEL U VOOR GOD, DIE ALLE DINGEN IN HET LEVEN HOUDT, {R. „LEVEND MAAKT." } EN VOOR CHRISTUS JEZUS, DIE VOOR PONTIUS PILATUS DE GOEDE BELIJDENIS BETUIGD HEEFT, 14 DAT GIJ DIT GEBOD HOUDT ONBEVLEKT, ONBERISPELIJK, TOT OP DE VERSCHIJNING ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS, 15 WELKE DE ZALIGE EN EENIGE HEERSCHER, DE KONING DER KONINGEN EN HEER DER HEEREN TE ZIJNER TIJD VERTOONEN ZAL, HIJ, 16 DIE ALLEEN ONSTERFELIJKHEID HEEFT, DIE EEN ONTOEGANKELIJK LICHT BEWOONT, DIEN GEEN MENSCH GEZIEN HEEFT OF ZIEN KAN, WIEN EERE ZIJ EN EEUWIGE KRACHT! AMEN. 17 BEVEEL DEN RIJKEN IN DE TEGENWOORDIGE EEUW, NIET HOOGMOEDIG TE ZIJN, EN HUNNE HOOP NIET TE STELLEN OP DE ONZEKERHEID DES RIJKDOMS, MAAR OP GOD, {R. „OP DEN LEVENDEN GOD." } DIE ONS ALLES RIJKELIJK GEEFT OM TE GENIETEN; 18 WEL TE DOEN, RIJK TE ZIJN IN GOEDE WERKEN, MILD TE ZIJN EN MEDEDEELZAAM, 19 ZICHZELVEN EEN GOED FONDAMENT WEGLEGGENDE VOOR DE TOEKOMST, OPDAT ZIJ HET WARE {R. „EEUWIGE." } LEVEN VERWERVEN. 20 O, TIMÓTHEÜS! BEWAAR HET TOEBETROUWDE PAND, EN WEND U AF VAN HET ONGODDELIJK GEKLAP, EN DE TEGENSTELLINGEN DER VALSCHELIJK DUSGENAAMDE WETENSCHAP, 21 DOOR WELKE TE BELIJDEN SOMMIGEN VAN HET GELOOF ZIJN AFGEWEKEN. DE GENADE ZIJ MET U! {R. V. B. AMEN." }"

2 TIMOTHEÜS 1 EN 2

"1:1 ¶ Paulus, apostel van Jezus Christus door den wil van God, naar de belofte des levens, het welk in Christus Jezus is, 2 aan Timótheüs, mijn geliefd kind: genade, barmhartigheid, vrede van God, den Vader, en Christus Jezus, onzen Heer! 3 Ik dank God, wien ik van mijne voorouders af met een rein geweten dien, dat ik zonder ophouden uwer gedenk in mijne gebeden nacht en dag, 4 zeer verlangende om u te zien, daar ik uwe tranen gedenk, opdat ik met blijdschap moge vervuld worden, 5 als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst woonde in uwe grootmoeder Loïs en in uwe moeder Eumice, en ik ben overtuigd, dat het ook in u woont."

"6 ¶ Om welke oorzaak ik u indachtig maak, de gave Gods weder op te wekken, die in u is door de oplegging mijner handen. 7 Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van kracht, en van liefde en van bezadigdheid. 8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijner, die zijn gevangene ben; maar lijd verdrukking met het evangelie, naar de kracht Gods, 9 die ons behouden heeft en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen, 10 doch nu geopenbaard is door de verschijning van onzen Heiland Jezus Christus, die den dood te niet gedaan, en leven en onverderfelijkheid aan het licht gebracht heeft door het evangelie, 11 voor hetwelk ik gesteld ben als prediker en apostel en leeraar der volken; 12 om welke oorzaak ik ook deze dingen lijd, maar ik schaam mij niet; want ik weet, wien ik geloofd heb, en ben overtuigd, dat Hij machtig is mijn pand te bewaren tot dien dag. 13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is. 14 Bewaar het goede pand door den Heiligen Geest, die in ons woont."

"15 ¶ Gij weet dit, dat allen, die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben, onder welke Fygellus is en Hermógenes. 16 De Heer geve den huize van Onesiforus barmhartigheid; want hij heeft mij dikwijls verkwikt en zich mijner keten niet geschaamd; 17 maar toen hij in Rome was, heeft hij mij zeer ijverig gezocht en gevonden. 18 De Heer geve hem barmhartigheid te vinden van den Heer in dien dag; en hoeveel hij mij te Efeze gediend heeft, weet gij zeer goed."

"2:1 ¶ Gij dan, mijn kind! sterk u in de genade, die in Christus Jezus is; 2 en hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw

dat aan getrouwe menschen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren. 3 Lijd mede verdrukking {R. „Gij dan, lijd verdrukking." } als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. 4 Niemand, die krijgsdienst verricht, wikkelt zich in de zorgvuldigheden des levens, opdat hij dien moge behagen, die hem tot de krijgsdienst heeft aangenomen. 5 En indien ook iemand kampt, die wordt niet gekroond, zoo hij niet wettig heeft gekampt. 6 De landman moet arbeiden, alvorens de vruchten te genieten. 7 Bedenk hetgeen ik zeg; want de Heer zal u verstand geven {R. „de Heer geve u." } in alle dingen."
"8 ¶ Houd Jezus Christus in gedachtenis, als uit de dooden opgewekt, uit het zaad Davids, naar mijn evangelie, 9 waarin ik verdrukking lijd tot de banden toe, als een boosdoener; maar het woord Gods is niet gebonden. 10 Daarom verdraag ik alles, om der uitverkorenen wil, opdat ook zij het heil verkrijgen, dat in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid. 11 Het woord is getrouw; want indien wij met hem gestorven zijn, zoo zullen wij ook met hem leven; 12 indien wij verdragen, wij zullen ook met hem heerschen; indien wij hem verloochenen, hij zal ons ook verloochenen; 13 indien wij ontrouw zijn, hij blijft getrouw, want {R. l. w. „want." } hij kan zichzelven niet verloochenen."
"14 ¶ Breng dit in gedachtenis, betuigende voor den Heer, dat zij geen woordenstrijd voeren, wat tot niets dient dan tot verderf der hoorders. 15 Beijver u om u Gode beproefd voor te stellen, als een arbeider, die zich niet behoeft te schamen, die het woord der waarheid recht snijdt. 16 Maar onttrek u aan het ongoddelijk geklap; want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen; 17 en hun woord zal als een kanker voorteten, onder welke is Hymeneüs en Filétus, 18 die van de waarheid zijn afgedwaald, zeggende dat de opstanding reeds geschied is, en sommiger geloof omverwerpen."
"19 ¶ Evenwel het vaste fondament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heer kent die de zijnen zijn; en: Ieder, die den naam des Heeren {R. „van Christus." } noemt, sta af van ongerechtigheid. 20 In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden; en sommige tot eer, maar sommige tot oneer. 21 Indien dan iemand zichzelven van dezen reinigt, die zal een vat zijn tot eer, geheiligd, {R. v. b. „en." } bekwaam tot gebruik des Meesters, {Zie de noot op #Lu 2:29 } tot alle goed werk toebereid."

2 TIMOTHEÜS 2 EN 3

"22 ¶ Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid; en jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede met hen, die den Heer aanroepen uit een rein hart. 23 En verwerp de dwaze en onzinnige strijdvragen, wetende dat zij twist verwekken; 24 en een slaaf des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, geschikt om te leeren, verdraagzaam, 25 de tegenstanders met zachtmoedigheid terecht wijzende, of God hun misschien bekeering geve tot erkentenis der waarheid, 26 en zij weder ontwaken mogen uit den strik des duivels, door wien zij gevangen waren, tot zijnen wil. {De zin is, dat zij uit den strik des duivels, door wien zij gevangen waren, weder ontwaken mogen tot zijnen (Gods) wil, d. i. om den wil Gods te doen.}"

"3:1 ¶ En weet dit, dat erin de laatste dagen zware tijden zullen wezen; 2 want de menschen zullen zijn liefhebbers van zichzelven, geldgierig, grootsprekers, hoogmoedig, lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, 3 zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, kwaadsprekend, losbandig, wreed, zonder liefde tot het goede, 4 verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers van genot dan liefhebbers Gods, 5 hebbende een gedaante van godzaligheid, maar de kracht daarvan verloochenende; en wend u van dezen af. 6 Want onder dezen zijn zij, die in de huizen binnensluipen, en {R. v. b. „de."} vrouwkens gevangen nemen, welke met zonden beladen zijn en door menigerlei begeerlijkheden gedreven, 7 altijd leeren en nimmer tot kennis der waarheid kunnen komen. 8 Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes wederstonden, zoo wederstaan ook dezen de waarheid, menschen, bedorven van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof. 9 Maar zij zullen niet meerder toenemen; want hunne onzinnigheid zal allen openbaar worden, evenals ook die van genen geworden is."

"10 ¶ Maar gij hebt nagevolgd mijne leer, wijze van doen, voornemen, geloof, lankmoedigheid, liefde, volharding, 11 vervolgingen, lijden, zooals mij is overkomen te Antiochië, te Iconië, te Lystre, welke vervolgingen ik verdragen heb; en uit alle heeft de Heer mij gered. 12 En ook allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden. 13 Maar booze menschen en bedriegers {Lett. „toovenaars."} zullen tot erger voortgaan, misleidende en wordende misleid. 14 Doch gij, blijf in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan gij overtuigd zijt, wetende van wien gij het hebt geleerd, 15 en dat gij van kindsbeen af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken

TOT BEHOUDENIS, DOOR HET GELOOF, DAT IN CHRISTUS JEZUS IS. 16 ALLE SCHRIFT IS VAN GOD INGEGEVEN, EN NUTTIG TOT LEERING, TOT WEDERLEGGING, TOT VERBETERING, TOT ONDERWIJZING IN DE GERECHTIGHEID; 17 OPDAT DE MENSCH GODS VOLMAAKT ZIJ, TOT ALLE GOED WERK TEN VOLLE TOEGERUST."

"4:1 ¶ IK BETUIG {R. V. B. „DAN." } VOOR GOD EN VOOR {R. V. B. „DEN HEER." } CHRISTUS JEZUS, DIE LEVENDEN EN DOODEN ZAL OORDEELEN, EN {R. L. W. „EN"; DE ZIN IS NU: IK BETUIG VOOR GOD, … EN IK BETUIG BIJ ZIJNE VERSCHIJNING. } BIJ ZIJNE VERSCHIJNING EN ZIJN KONINKRIJK: 2 PREDIK HET WOORD, HOUD AAN TIJDIG, ONTIJDIG; WEDERLEG, BESTRAF, VERMAAN IN ALLE LANKMOEDIGHEID EN LEERING. 3 WANT ER ZAL EEN TIJD ZIJN, DAT ZIJ DE GEZONDE LEER NIET ZULLEN VERDRAGEN, MAAR, DEWIJL ZIJ KITTELOORIG ZIJN, NAAR HUNNE EIGENE BEGEERLIJKHEDEN ZICHZELVEN LEERAARS ZULLEN VERZAMELEN; 4 EN ZIJ ZULLEN HET OOR VAN DE WAARHEID AFWENDEN, EN ZICH KEEREN TOT FABELEN. 5 MAAR GIJ, WEES WAKKER IN ALLES, LIJD VERDRUKKING, DOE HET WERK VAN EEN EVANGELIST, VERVUL UWE BEDIENING TEN VOLLE. 6 WANT IK WORD REEDS TOT EEN OFFER GEPLENGD, EN DE TIJD VAN MIJN VERSCHEIDEN IS GENADERD. 7 IK HEB DEN GOEDEN STRIJD GESTREDEN, IK HEB DEN LOOP GEËINDIGD, IK HEB HET GELOOF BEHOUDEN. 8 VOORTS IS MIJ WEGGELEGD DE KROON DER GERECHTIGHEID, WELKE MIJ DE HEER, DE RECHTVAARDIGE RECHTER, IN DIEN DAG GEVEN ZAL; EN NIET ALLEEN AAN MIJ, MAAR OOK AAN ALLEN, DIE ZIJNE VERSCHIJNING LIEFHEBBEN."

"9 ¶ BEIJVER U OM SPOEDIG TOT MIJ TE KOMEN; 10 WANT DEMAS HEEFT MIJ VERLATEN, DAAR HIJ DE TEGENWOORDIGE EEUW HEEFT LIEFGEKREGEN, EN IS NAAR THESSALONIKA GEREISD; CRESCENS NAAR GALATIË, TITUS NAAR DALMATIË. 11 LUKAS IS ALLEEN MET MIJ. NEEM MARKUS MEDE, EN BRENG HEM MET U, WANT HIJ IS MIJ NUTTIG TOT DE BEDIENING. 12 MAAR TYCHICUS HEB IK NAAR EFEZE GEZONDEN. 13 BRENG, ALS GIJ KOMT, DEN MANTEL MEDE, DIEN IK TE TROAS BIJ CARPUS GELATEN HEB, EN DE BOEKEN, VOORAL DE PERKAMENTEN. 14 ALEXANDER, DE KOPERSMID, HEEFT MIJ VEEL KWAADS BEROKKEND; DE HEER VERGELDE HEM NAAR ZIJNE WERKEN! {S. L. "DE HEER ZAL HEM VERGELDEN" } 15 WACHT OOK GIJ U VOOR HEM, WANT HIJ HEEFT ONZE WOORDEN ZEER TEGENGESTAAN."

"16 ¶ BIJ MIJNE EERSTE VERANTWOORDING IS NIEMAND BIJ MIJ GEWEEST, MAAR ALLEN HEBBEN MIJ VERLATEN; HET WORDE HUN NIET TOEGEREKEND! 17 MAAR DE HEER HEEFT MIJ BIJGESTAAN, EN MIJ BEKRACHTIGD, OPDAT DE PREDIKING DOOR MIJ TEN VOLLE VERVULD WIERDE, EN AL DE VOLKEN HAAR HOOREN ZOUDEN; EN IK BEN UIT DEN LEEUWENMUIL VERLOST. {R. V. B. „EN." } 18

De Heer zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot zijn hemelsch koninkrijk, wien de heerlijkheid zij tot in alle eeuwigheid. Amen. 19 Groet Prisca en Aquila en het huis van Onesíforus. 20 Erastus is te Korinthe gebleven, en Trófimus heb ik te Miléte krank achtergelaten. 21 Beijver u om vóór den winter te komen. U groet Eúbulus en Pudens en Linus en Claudia en al de broeders. 22 De Heer Jezus Christus zij met uwen geest! De genade zij met u lieden! {R. v. b. „Amen." }"

TITUS 1 EN 2

"1:1 ¶ Paulus, slaaf van God en apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is, 2 in de hoop des eeuwigen levens, hetwelk God, die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen — 3 en te zijner tijd heeft Hij zijn woord geopenbaard door de prediking, die mij is toebetrouwd naar het bevel van God, onzen Verlosser, — aan Titus, mijn echt kind naar het gemeenschappelijk geloof: 4 genade {R. v. b. „en barmhartigheid." } en vrede van God, den Vader, en Christus Jezus, {R. „en den Heer Jezus Christus." } onzen Verlosser."

"5 ¶ Ik heb u daarom op Creta gelaten, opdat gij het ontbrekende zoudt in orde brengen, en in elke stad ouderlingen aanstellen, gelijk ik u bevolen heb:"

"6 ¶ indien iemand onberispelijk is, ééner vrouwe man, geloovige kinderen hebbende, die niet van losbandigheid te beschuldigen of halsstarrig zijn. 7 Want de opziener moet onberispelijk zijn, als een rentmeester Gods, niet eigenzinnig, niet oploopend, geen drinker, geen vechter, geen vuilgewinzoeker; 8 maar gastvrij, die het goede liefheeft, ingetogen, rechtvaardig, heilig, matig, 9 die vasthoudt aan het getrouwe woord naar de leer, opdat hij in staat zij, zoowel om met de gezonde leer te vermanen, als om de tegensprekers te wederleggen. 10 Want er zijn vele en halsstarrige klappers en bedriegers, vooral die uit de besnijdenis, 11 wien men den mond moet stoppen, die geheele huizen omkeeren, door te leeren, wat niet behoort, om vuil gewins wil. 12 Een uit hen, hun eigen profeet, heeft gezegd: De Cretensers zijn altijd leugenaars, kwade beesten, luie buiken. 13 Dit getuigenis is waar. Om deze reden bestraf hen gestreng, opdat zij gezond zijn in het geloof, 14 en zich niet houden aan joodsche fabelen en geboden van menschen, die zich van de waarheid afwenden. 15 Alle dingen zijn rein den reinen, maar den besmetten en ongeloovigen is niets rein, maar zoowel hun verstand als hun geweten is besmet. 16 Zij belijden God te kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken, daar zij verfoeielijk en ongehoorzaam zijn en tot alle goed werk ongeschikt."

"2:1 ¶ Doch gij, spreek hetgeen met de gezonde leer overeenkomt: 2 dat de oude mannen nuchter moeten zijn, eerbaar, ingetogen, gezond in het geloof, in de liefde, in de volharding; 3 de oude vrouwen desgelijks in haar gedrag gelijk het heiligen betaamt, niet kwaadsprekend, niet aan

DEN WIJN VERSLAAFD, LEERARESSEN VAN HET GOEDE, 4 OPDAT ZIJ DE JONGE VROUWEN INSCHERPEN, HARE MANNEN LIEF TE HEBBEN, HARE KINDEREN LIEF TE HEBBEN, 5 INGETOGEN TE ZIJN, KUISCH, HUISHOUDELIJK, {R. „HET HUIS TE BEWAREN." } GOED, HAREN EIGENEN MANNEN ONDERDANIG, OPDAT HET WOORD GODS NIET GELASTERD WORDE. 6 VERMAAN DE JONGE MANNEN DESGELIJKS INGETOGEN TE ZIJN, 7 EN BETOON U IN ALLES EEN VOORBEELD VAN GOEDE WERKEN: IN DE LEER ONVERVALSCHTHEID, WAARDIGHEID, {R. V. B. „OPRECHTHEID." } 8 EEN GEZOND, ONVERWERPELIJK WOORD, OPDAT DE TEGENSTANDER BESCHAAMD WORDE, DAAR HIJ NIETS KWAADS VAN ONS {R. „U." } TE ZEGGEN HEEFT. 9 VERMAAN DE SLAVEN, AAN HUNNE EIGENE MEESTERS ONDERDANIG TE ZIJN, IN ALLES WELBEHAGELIJK TE ZIJN, NIET TEGENSPREKENDE, 10 NIET ONTVREEMDENDE, MAAR ALLE GOEDE TROUW BEWIJZENDE, OPDAT ZIJ DE LEER VAN GOD, ONZEN VERLOSSER, IN ALLES VERSIEREN."

"11 ¶ WANT DE GENADE GODS, DIE VOOR ALLE MENSCHEN HEIL AANBRENGT, IS VERSCHENEN, 12 EN ONDERWIJST ONS, DAT WIJ, DE GODDELOOSHEID EN DE WERELDSCHE BEGEERLIJKHEDEN VERZAKENDE, INGETOGEN EN RECHTVAARDIG EN GODZALIG LEVEN ZOUDEN IN DEZE TEGENWOORDIGE EEUW, 13 VERWACHTENDE DE GELUKZALIGE HOOP EN VERSCHIJNING DER HEERLIJKHEID VAN ONZEN GROOTEN GOD EN VERLOSSER JEZUS CHRISTUS, 14 DIE ZICHZELVEN VOOR ONS GEGEVEN HEEFT, OPDAT HIJ ONS VAN ALLE ONGERECHTIGHEID {LETT. „WETTELOOSHEID." } VERLOSSEN ZOU, EN ZICHZELVEN EEN EIGEN VOLK ZOU REINIGEN, IJVERIG IN GOEDE WERKEN."

"15 ¶ SPREEK DIT, EN VERMAAN EN BESTRAF MET ALLE GEZAG! NIEMAND VERACHTE U!"

"3:1 ¶ MAAK HEN INDACHTIG, AAN OVERHEDEN EN MACHTEN ONDERDANIG TE ZIJN, GEHOORZAAM, TOT ALLE GOED WERK BEREID TE ZIJN, 2 NIEMAND TE LASTEREN, NIET TWISTZIEK TE ZIJN, MAAR BESCHEIDEN, ALLE ZACHTMOEDIGHEID BEWIJZENDE JEGENS ALLE MENSCHEN. 3 WANT OOK WIJ WAREN EERTIJDS ONVERSTANDIG, ONGEHOORZAAM, DWALENDE, AAN MENIGERLEI BEGEERLIJKHEDEN EN WELLUSTEN VERSLAAFD, IN BOOSHEID EN NIJD LEVENDE, HATELIJK, ELKANDER HATENDE. 4 DOCH TOEN DE GOEDERTIERENHEID EN MENSCHENLIEFDE VAN GOD, ONZEN VERLOSSER, VERSCHENEN IS, 5 HEEFT HIJ ONS BEHOUDEN, NIET UIT WERKEN DER GERECHTIGHEID, DIE WIJ HADDEN GEDAAN, MAAR NAAR ZIJNE BARMHARTIGHEID, DOOR HET BAD DER WEDERGEBOORTE EN VERNIEUWING DES HEILIGEN GEESTES, 6 DIEN HIJ RIJKELIJK OVER ONS HEEFT UITGESTORT DOOR

Jezus Christus, onzen Verlosser; 7 opdat wij, door zijne genade gerechtvaardigd, erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens. 8 Het woord is getrouw, en ik wil, dat gij op deze dingen aandringt, opdat zij, die God gelooven, zorg dragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn goed en nuttig voor de menschen."
"9 ¶ Maar onttrek u aan dwaze strijdvragen en geslachtrekeningen en twisten en geschillen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel. 10 Verwerp een sektarisch mensch na de eerste en tweede vermaning, 11 daar gij weet, dat de zoodanige verkeerd is en zondigt, zijnde bij zichzelven veroordeeld. 12 Wanneer ik Artemas tot u zend, of Tychicus, zoo beijver u tot mij te komen te Nicópolis; want aldaar héb ik besloten te overwinteren. 13 Geleid Zenas, den wetgeleerde, en Apollos zorgvuldig, opdat hun niets ontbreke. 14 En dat ook de onzen leeren goede werken voor te staan voor de noodige behoeften, opdat zij niet onvruchtbaar zijn. 15 U groeten allen, die met mij zijn. Groet hen, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen! {R. v. b. „Amen." }"

Filémon

"1:1 ¶ Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timótheüs, de broeder, aan Filémon, den geliefde en onzen medearbeider, 2 en aan Appia, de zuster, {R. „geliefde." } en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemeente, die in uw huis is: 3 genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heer Jezus Christus! 4 Ik dank mijnen God, altijd uwer gedachtig zijnde in mijne gebeden, 5 daar ik hoor van uwe liefde en uw geloof, die gij hebt tot den Heer Jezus en jegens al de heiligen, 6 opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de erkenning van al het goede, dat in ons {R. „u." } is voor Christus Jezus. 7 Want wij hebben groote vreugde {R. „dankbaarheid." } en vertroosting over uwe liefde, omdat de harten {Lett. „mijne ingewanden." } der heiligen door u, broeder! verkwikt zijn geworden."

"8 ¶ Daarom, hoewel ik veel vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen hetgeen betamelijk is, 9 zoo bid ik liever om der liefde wil, daar ik zulk een ben, namelijk Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus. 10 Ik bid u voor mijn kind, dat ik in de {R. „mijne." } banden verwekt heb, Onésimus, 11 die eertijds u onnut was, maar thans u en mij zeer nuttig is, dien ik u teruggezonden heb 12 voor hem, {R. „dien ik teruggezonden heb; doch gij neem hem, dat is mijn hart, aan." } dat is mijn hart, {Lett. „mijne ingewanden." } 13 dien ik bij mij had willen houden, opdat hij mij voor u {D. i. in plaats van u. } zou dienen in de banden des evangelies; 14 doch zonder uw goedvinden heb ik niets willen doen, opdat uwe goedheid niet zij als uit dwang, maar uit vrijwilligheid. 15 Want wellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig zoudt bezitten, 16 niet langer als een slaaf, maar als meer dan een slaaf, als een geliefden broeder, vooral voor mij, en hoeveel te meer dan voor u, zoowel in het vleesch als in den Heer. 17 Indien gij mij dan voor een deelgenoot houdt, neem hem aan als mij. 18 En indien hij u eenig onrecht aangedaan heeft, of u iets schuldig is, reken mij dat toe. 19 Ik, Paulus, heb het geschreven met mijne eigene hand, ik zal het betalen, opdat ik u niet zegge, dat gij mij ook bovendien uzelven schuldig zijt. 20 Ja, broeder! moge ik genot van u hebben in den Heer, verkwik mijn hart {Lett. „mijne ingewanden." } in Christus. {R. „in den Heer." } 21 Ik heb u geschreven, vertrouwende op uwe gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg. 22 En bereid mij ook tegelijk huisvesting; want ik hoop, dat ik door uwe gebeden u zal

geschonken worden. 23 U groet Epafras, mijn medegevangene in Christus Jezus, 24 Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijne medearbeiders. 25 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met uwen geest. {R. v. b. „Amen." }"

Hebreeën 1

"1:1 ¶ God, voortijds vele malen en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken hebbende in de profeten, heeft aan het einde dezer dagen {R. „in deze laatste dagen." } tot ons gesproken in den {Dat er in het Grieksch geen artikel voor Zoon staat, is van groot gewicht, hoewel het in het Hollandsch niet is weer te geven. God sprak in de profeten, hen gebruikende als zijn mond; doch Hij sprak niet in den Zoon, maar „in Zoon," bijna gelijkstaande met „als Zoon." God-zelf spreekt, niet door middel van een ander, zooals bij de profeten, maar Hij-zelf, als goddelijk persoon, en die persoon is de Zoon.} Zoon, 2 dien Hij gesteld heeft tot erfgenaam van alles, door wien Hij ook de werelden {Het heelal.} gemaakt heeft, 3 die, als zijnde het afschijnsel zijner heerlijkheid en het afdruksel zijner zelfstandigheid, en alle dingen dragende door het woord zijner kracht, nadat hij door zichzelven reiniging van de zonden teweeggebracht heeft, zich gezet heeft aan de rechterhand der Majesteit in den hooge,"

"4 ¶ zooveel meerder geworden dan de engelen, als hij uitnemender naam geërfd heeft dan zij. 5 Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: „Gij zijt mijn Zoon, Ik heb u heden verwekt?" {Ps. 2:7.} en wederom: „Ik zal hem tot "Vader zijn, en hij zal Mij tot Zoon zijn?" {2 Sam. 7:14.} 6 en wederom, als Hij den eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: „En dat alle engelen Gods hem aanbidden." {Ps. 97:7.} 7 En van de engelen zegt Hij wel: „Die zijne engelen maakt geesten, en zijne dienaars een vlam des vuurs {Ps. 104:4.} maar van den Zoon: 8 „Uw troon, o God! is tot in alle eeuwigheid, en {R. l. w. „en." } de schepter uws koninkrijks is een schepter der rechtmatigheid. 9 Gij hebt gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid {Lett. „wetteloosheid." } gehaat; daarom heeft u, o God! uw God gezalfd met olie der vreugde boven uwe medegenooten." {Ps. 45: 7, 8.} 10 En: „Gij, Heer! hebt in den beginne de aarde gegrondvest, en de hemelen zijn werken uwer handen. 11 Zij zullen vergaan, maar Gij blijft; en zij zullen allen als een kleed verouden, 12 en als een mantel zult Gij ze samenrollen, en zij zullen veranderd worden, maar Gij zijt dezelfde, {De bestaande, die niet verandert; elk „schepsel" is veranderlijk.} en uwe jaren zullen niet ophouden." {Ps. 102: 26 — 28.} 13 En tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: „Zit aan mijne rechterhand, totdat Ik uwe vijanden stel tot een voetbank uwer voeten?" {Ps.

110:1.} 14 ZIJN ZIJ NIET ALLEN DIENENDE GEESTEN, DIE TER DIENST WORDEN UITGEZONDEN OM DEN WILLE VAN HEN, DIE HET HEIL ZULLEN BEËRVEN?"

"2:1 ¶ DAAROM MOETEN WIJ TE MEER ONS HOUDEN AAN HETGEEN WIJ GEHOORD HEBBEN, OPDAT WIJ NIET MISSCHIEN AFWIJKEN. 2 WANT INDIEN HET WOORD, DOOR ENGELEN GESPROKEN, VAST GEWEEST IS, EN ALLE OVERTREDING EN ONGEHOORZAAMHEID RECHTVAARDIGE VERGELDING ONTVANGEN HEEFT, 3 HOE ZULLEN WIJ ONTVLIEDEN, INDIEN WIJ ZOO GROOT EEN HEIL VERONACHTZAMEN? HETWELK, BEGONNEN ZIJNDE VERKONDIGD TE WORDEN DOOR DEN HEER, AAN ONS IS BEVESTIGD GEWORDEN DOOR HEN, DIE HET GEHOORD HEBBEN, 4 GOD BOVENDIEN MEDEGETUIGENDE, ZOOWEL DOOR TEEKENEN ALS WONDEREN EN MENIGERLEI KRACHTEN EN UITDEELINGEN DES HEILIGEN GEESTES NAAR ZIJNEN WIL."

"5 ¶ WANT NIET AAN ENGELEN HEEFT HIJ ONDERWORPEN HET TOEKOMENDE AARDRIJK, 6 WAAROVER WIJ SPREKEN; MAAR IEMAND HEEFT ERGENS BETUIGD, ZEGGENDE: „"WAT IS DE MENSCH, DAT GIJ ZIJNER GEDENKT? OF DES MENSCHEN ZOON, DAT GIJ HEM BEZOEKT? 7 GIJ HEBT HEM EEN WEINIG MINDER GEMAAKT DAN DE ENGELEN, MET HEERLIJKHEID EN EER HEBT GIJ HEM GEKROOND, EN HEM GESTELD OVER DE WERKEN UWER HANDEN; {S. L. W. „EN HEM … HANDEN." } 8 ALLE DINGEN HEBT GIJ ONDER ZIJNE VOETEN ONDERWORPEN." {PS. 8: 5 — 7.} WANT DOOR HEM ALLE DINGEN TE ONDERWERPEN, HEEFT HIJ NIETS OVERGELATEN, DAT HEM NIET ONDERWORPEN ZOU ZIJN. DOCH NU ZIEN WIJ NOG NIET ALLE DINGEN AAN HEM ONDERWORPEN; 9 MAAR WIJ ZIEN JEZUS, DIE EEN WEINIG MINDER DAN DE ENGELEN GEWORDEN WAS, VANWEGE HET LIJDEN DES DOODS, MET HEERLIJKHEID EN EER GEKROOND, OPDAT HIJ DOOR DE GENADE GODS VOOR ALLES DEN DOOD SMAKEN ZOU."

"10 ¶ WANT HET BETAAMDE HEM, OM WIEN ALLE DINGEN ZIJN, EN DOOR WIEN ALLE DINGEN ZIJN, DAT HIJ, VELE ZONEN TOT HEERLIJKHEID LEIDENDE, DEN OVERSTEN LEIDSMAN HUNNER BEHOUDENIS DOOR LIJDEN ZOU VOLMAKEN. 11 WANT ÉN HIJ, DIE HEILIGT, ÉN ZIJ, DIE GEHEILIGD WORDEN, ZIJN ALLEN UIT ÉÉN; OM WELKE OORZAAK HIJ ZICH NIET SCHAAMT HEN BROEDERS TE NOEMEN, 12 ZEGGENDE: „IK ZAL UWEN NAAM MIJNEN BROEDEREN VERKONDIGEN, IN HET MIDDEN DER GEMEENTE ZAL IK U LOFZINGEN." {PS. 22: 23.} 13 EN WEDEROM: „IK ZAL MIJN BETROUWEN OP HEM STELLEN." {PS. 16: 1.} EN WEDEROM: „ZIE, IK EN DE KINDEREN, DIE GOD MIJ GEGEVEN HEEFT." {JES. 8: 18.}"

"14 ¶ DEWIJL DAN DE KINDEREN BLOED EN VLEESCH {R. „VLEESCH EN BLOED." } DEELACHTIG ZIJN, ZOO HEEFT OOK HIJ DESGELIJKS DEEL DAARAAN GENOMEN, OPDAT HIJ DOOR DEN DOOD TE NIET ZOU DOEN HEM, DIE DE MACHT DES DOODS

HAD, DAT IS DEN DUIVEL, 15 EN ALLEN VERLOSSEN ZOU, DIE DOOR VREEZE DES DOODS, HUN GEHEELE LEVEN DOOR, AAN DE SLAVERNIJ ONDERWORPEN WAREN. 16 WANT WAARLIJK, NIET ENGELEN NEEMT HIJ AAN, MAAR HIJ NEEMT HET ZAAD ABRAHAMS AAN. 17 DAAROM MOEST HIJ IN ALLES DEN BROEDEREN GELIJK WORDEN, OPDAT HIJ EEN BARMHARTIG EN GETROUW HOOGEPRIESTER ZOU ZIJN IN DE DINGEN, DIE GOD BETREFFEN, OM VOOR DE ZONDEN DES VOLKS HET VERZOENINGSWERK TE VOLBRENGEN; 18 WANT IN HETGEEN HIJZELF, VERZOCHT ZIJNDE, GELEDEN HEEFT, KAN HIJ HEN, DIE VERZOCHT WORDEN, TE HULP KOMEN."

"3:1 ¶ DAAROM, HEILIGE BROEDERS! DEELGENOOTEN DER HEMELSCHE ROEPING, BESCHOUWT DEN APOSTEL EN HOOGEPRIESTER ONZER BELIJDENIS, {R. V. B. „CHRISTUS."} JEZUS, 2 DIE GETROUW IS DENGENEN, DIE HEM HEEFT AANGESTELD, EVENALS MOZES WAS IN GEHEEL ZIJN HUIS. 3 WANT DEZE IS MEER HEERLIJKHEID WAARDIG GEACHT DAN MOZES, VOOR ZOOVER HIJ, DIE HET HUIS GEBOUWD HEEFT, MEER EER HEEFT DAN HET HUIS. 4 WANT ELK HUIS WORDT DOOR IEMAND GEBOUWD, MAAR DIE ALLES GEBOUWD HEEFT, IS GOD. 5 EN MOZES WAS WEL GETROUW IN GEHEEL ZIJN HUIS ALS DIENAAR, TOT GETUIGENIS DER DINGEN, DIE ZOUDEN GESPROKEN WORDEN; 6 MAAR CHRISTUS, ALS ZOON, OVER ZIJN HUIS, WIENS HUIS WIJ ZIJN, INDIEN WIJ TEN MINSTE DE VRIJMOEDIGHEID EN DEN ROEM DER HOOP TEN EINDE TOE ONWRIKBAAR VASTHOUDEN."

"7 ¶ DAAROM, GELIJK DE HEILIGE GEEST ZEGT: „HEDEN, INDIEN GIJ ZIJNE STEM HOORT, 8 VERHARDT UWE HARTEN NIET, GELIJK BIJ DE VERBITTERING TEN DAGE DER VERZOEKING IN DE WOESTIJN, 9 WAAR UWE VADERS MIJ VERZOCHTEN, MIJ BEPROEVENDE, EN ZIJ ZAGEN MIJNE WERKEN VEERTIG JAREN LANG. 10 DAAROM WAS IK VERTOORND OVER DIT GESLACHT, EN ZEIDE: ALTIJD DWALEN ZIJ MET HET HART, EN ZIJ HEBBEN MIJNE WEGEN NIET GEKEND. 11 ZOO ZWOER IK IN MIJNEN TOORN: INDIEN ZIJ IN MIJNE RUST ZULLEN INGAAN!" {PS. 95: 7 — 11.} 12 ZIET TOE, BROEDERS! DAT NIET MISSCHIEN IN IEMAND UWER EEN BOOS, ONGELOOVIG HART ZIJ, OM AF TE VALLEN VAN DEN LEVENDEN GOD; 13 MAAR VERMAANT ELKANDER ELKEN DAG, ZOOLANG HET HEDEN GENOEMD WORDT, OPDAT NIEMAND ONDER U VERHARD WORDE DOOR DE VERLEIDING DER ZONDE. 14 WANT WIJ ZIJN MEDEGENOOTEN {ZIE HOOFDST. 1: 9.} VAN CHRISTUS GEWORDEN, INDIEN WIJ TEN MINSTE HET BEGIN DES VERTROUWENS TEN EINDE TOE ONWRIKBAAR VASTHOUDEN, 15 DAAR ER GEZEGD WORDT: „HEDEN, INDIEN GIJ ZIJNE STEM HOORT, VERHARDT UWE HARTEN NIET, GELIJK BIJ DE VERBITTERING." {PS. 95:7.} 16 (WANT WIE ZIJN HET, DIE, NADAT ZIJ GEHOORD HADDEN, HEM VERBITTERDEN? {R. „WANT SOMMIGEN,

NADAT … VERBITTERDEN HEM." } MAAR WAREN HET NIET ALLEN, DIE DOOR MOZES UIT EGYPTE WAREN UITGEGAAN? 17 EN OVER WIE IS HIJ VERTOORND GEWEEST VEERTIG JAREN? WAS HET NIET OVER HEN, DIE GEZONDIGD HADDEN, WIER LICHAMEN VIELEN IN DE WOESTIJN? 18 EN AAN WIE ZWOER HIJ, DAT ZIJ IN ZIJNE RUST NIET ZOUDEN INGAAN, DAN AAN HEN, DIE ONGEHOORZAAM GEWEEST WAREN? 19 EN WIJ ZIEN, DAT ZIJ NIET KONDEN INGAAN WEGENS ONGELOOF.)"

"4:1 ¶ LAAT ONS DAN VREEZEN, DAAR EEN BELOFTE VAN IN ZIJNE RUST IN TE GAAN IS ACHTERGELATEN, DAT NIET MISSCHIEN IEMAND VAN U SCHIJNE ACHTER TE BLIJVEN. 2 WANT OOK ONS IS EEN BLIJDE BOODSCHAP VERKONDIGD, EVENALS OOK HUN; MAAR HET WOORD DER PREDIKING DEED HUN GEEN NUT, OMDAT HET IN HEN, DIE HOORDEN, NIET MET HET GELOOF GEPAARD GING. 3 WANT WIJ, DIE GELOOFD HEBBEN, GAAN IN DE RUST, GELIJK HIJ GEZEGD HEEFT: „ZOO ZWOER IK IN MIJNEN TOORN: INDIEN ZIJ IN MIJNE RUST ZULLEN INGAAN!" {PS. 95:11.} HOEWEL ZIJNE WERKEN VAN DE GRONDLEGGING DER WERELD AF VOLBRACHT WAREN. 4 WANT HIJ HEEFT ERGENS VAN DEN ZEVENDEN DAG ALDUS GESPROKEN: „EN GOD RUSTTE OP DEN ZEVENDEN DAG VAN AL ZIJNE WERKEN." {GEN. 2: 2.} 5 EN IN DEZE PLAATS WEDEROM: „INDIEN ZIJ IN MIJNE RUST ZULLEN INGAAN!" {PS. 95:11.} 6 DEWIJL ER DAN OVERBLIJFT, DAT SOMMIGEN HAAR INGAAN, EN ZIJ, AAN WIE EERST DE BLIJDE BOODSCHAP VERKONDIGD WAS, NIET INGEGAAN ZIJN WEGENS ONGEHOORZAAMHEID, 7 ZOO BEPAALT HIJ WEDEROM EEN ZEKEREN DAG, ZEGGENDE IN DAVID: „HEDEN," ZOO LANGEN TIJD DAARNA, GELIJK TE VOREN {R. L. W. „TE VOREN." } GEZEGD IS: „HEDEN, INDIEN GIJ ZIJNE STEM HOORT, VERHARDT UWE HARTEN NIET." {PS. 95:7.} 8 WANT INDIEN JOZUA HEN IN DE RUST GEBRACHT HAD, ZOO ZOU HIJ DAARNA NIET VAN EEN ANDEREN DAG GESPROKEN HEBBEN. 9 ZOO BLIJFT ER DAN EEN SABBATSRUST OVER VOOR HET VOLK VAN GOD. 10 WANT DIE IN ZIJNE RUST IS INGEGAAN, HEEFT OOK ZELF VAN ZIJNE WERKEN GERUST, GELIJK GOD VAN DE ZIJNE."

"11 ¶ LAAT ONS DAN ONS BEIJVEREN, OM IN DIE RUST IN TE GAAN, OPDAT NIEMAND VALLE VOLGENS HETZELFDE VOORBEELD DER ONGEHOORZAAMHEID. 12 WANT HET WOORD GODS IS LEVEND EN KRACHTIG, EN SCHERPER DAN EENIG TWEESNIJDEND ZWAARD, EN DOORDRINGENDE TOT DE VERDEELING DER ZIEL EN DES GEESTES, ZOOWEL DER GEWRICHTEN ALS DES MERGS, EN EEN OORDEELAAR VAN DE GEDACHTEN EN OVERLEGGINGEN DES HARTEN. 13 EN GEEN SCHEPSEL IS VOOR HEM ONZICHTBAAR, MAAR ALLE DINGEN ZIJN NAAKT EN GEOPEND VOOR DE OOGEN VAN HEM, MET WIEN WIJ TE DOEN HEBBEN. 14 DEWIJL WIJ DAN EEN

GROOTEN HOOGEPRIESTER HEBBEN, DIE DE HEMELEN IS DOORGEGAAN, JEZUS, DEN ZOON VAN GOD, ZOO LAAT ONS DE BELIJDENIS VASTHOUDEN. 15 WANT WIJ HEBBEN NIET EEN HOOGEPRIESTER, DIE GEEN MEDELIJDEN KAN HEBBEN MET ONZE ZWAKHEDEN, MAAR EEN, DIE IN ALLE DINGEN VERZOCHT IS GELIJK WIJ, UITGENOMEN DE ZONDE. 16 LAAT ONS DAN MET VRIJMOEDIGHEID TOEGAAN TOT DEN TROON DER GENADE, OPDAT WIJ BARMHARTIGHEID MOGEN VERKRIJGEN EN GENADE VINDEN TOT TIJDIGE HULP."

"5:1 ¶ WANT IEDER HOOGEPRIESTER, UIT MENSCHEN GENOMEN, WORDT VOOR MENSCHEN AANGESTELD IN DE DINGEN, DIE GOD BETREFFEN, OPDAT HIJ OFFERE ZOOWEL GAVEN ALS SLACHTOFFEREN VOOR DE ZONDEN, 2 DIE TOEGEVEND KAN ZIJN JEGENS DE ONWETENDEN EN DWALENDEN, DAAR HIJ OOK ZELF MET ZWAKHEID OMVANGEN IS; 3 EN WEGENS DEZE ZWAKHEID MOET HIJ, GELIJK VOOR HET VOLK, ZOO OOK VOOR ZICHZELVEN OFFEREN VOOR DE ZONDEN. 4 EN NIEMAND NEEMT VOOR ZICHZELVEN DIE EER, MAAR ALS DOOR GOD GEROEPEN, EVENALS OOK AARON. 5 ZOO OOK HEEFT CHRISTUS NIET ZICHZELVEN VERHEERLIJKT OM HOOGEPRIESTER TE WORDEN, MAAR DIE TOT HEM GESPROKEN HEEFT: „GIJ ZIJT MIJN ZOON, IK HEB U HEDEN VERWEKT." {PS. 2: 7.} 6 GELIJK HIJ OOK OP EEN ANDERE PLAATS ZEGT: „GIJ ZIJT PRIESTER TOT IN EEUWIGHEID, NAAR DE ORDENING VAN MELCHIZÉDEK." {PS. 110: 4.} 7 DIE IN DE DAGEN ZIJNS VLEESCHES, ÉN GEBEDEN ÉN SMEEKINGEN AAN DENGENE, DIE HEM UIT DEN DOOD KON VERLOSSEN, MET STERK GEROEP EN TRANEN GEOFFERD HEBBENDE, EN VERHOORD ZIJNDE OM ZIJNE GODSVRUCHT, 8 HOEWEL HIJ ZOON WAS, GEHOORZAAMHEID HEEFT GELEERD UIT HETGEEN HIJ GELEDEN HEEFT; 9 EN, VOLMAAKT GEWORDEN, IS HIJ ALLEN, DIE HEM GEHOORZAMEN, EEN OORZAAK VAN EEUWIG HEIL GEWORDEN,"

"10 ¶ DOOR GOD TOEGESPROKEN ALS HOOGEPRIESTER NAAR DE ORDENING VAN MELCHIZÉDEK. 11 AANGAANDE WIEN WIJ VELE DINGEN TE ZEGGEN HEBBEN, EN MOEIELIJK OM TE VERKLAREN, DAAR GIJ TRAAG OM TE HOOREN GEWORDEN ZIJT. 12 WANT TERWIJL GIJ LEERAARS BEHOORDET TE ZIJN VANWEGE DEN TIJD, HEBT GIJ WEDER NOODIG, DAT MEN U LEERE, WELKE DE EERSTE BEGINSELEN DER WOORDEN GODS ZIJN; EN GIJ ZIJT GEWORDEN ALS DIE MELK NOODIG HEBBEN EN NIET VASTE SPIJZE. 13 WANT IEDER, DIE MELK GEBRUIKT, IS ONERVAREN IN HET WOORD DER GERECHTIGHEID, 14 WANT HIJ IS ONMONDIG; MAAR DE VASTE SPIJS IS VOOR VOLWASSENEN, DIE DOOR DE GEWOONTE HUNNE ZINNEN GEOEFEND HEBBEN TOT ONDERSCHEIDING BEIDE DES GOEDS EN DES KWAADS."

"6:1 ¶ DAAROM, HET WOORD VAN HET BEGIN VAN CHRISTUS {D. I. DE EERSTE BEGINSELEN DER LEER VAN CHRISTUS.} DAARLATENDE, LAAT ONS TOT DEN

VOLLEN WASDOM VOORTVAREN, NIET WEDEROM LEGGENDE EEN FONDAMENT VAN BEKEERING VAN DOODE WERKEN EN VAN GELOOF IN GOD, 2 VAN DE LEER DER WASSCHINGEN, EN VAN OPLEGGING DER HANDEN, EN VAN OPSTANDING DER DOODEN EN VAN EEUWIG OORDEEL; 3 EN DIT ZULLEN WIJ DOEN, INDIEN GOD HET TOELAAT. 4 WANT HET IS ONMOGELIJK HEN, DIE EENMAAL VERLICHT ZIJN GEWEEST, EN DE HEMELSCHE GAVE GESMAAKT HEBBEN, EN DEELGENOOTEN DES HEILIGEN GEESTES GEWORDEN ZIJN, 5 EN GESMAAKT HEBBEN HET GOEDE WOORD GODS EN DE KRACHTEN DER TOEKOMENDE EEUW, 6 EN AFGEVALLEN ZIJN, DIE WEDEROM TE VERNIEUWEN TOT BEKEERING, DAAR ZIJ VOOR ZICH DEN ZOON GODS KRUISIGEN EN TE SCHANDE MAKEN. 7 WANT EEN GROND, DIE DEN DIKWIJLS DAAROP KOMENDEN REGEN INDRINKT, EN NUTTIG KRUID VOORTBRENGT VOOR HEN, OM WIER WIL HIJ OOK BEBOUWD WORDT, ONTVANGT ZEGEN VAN GOD; 8 MAAR DIE DOORNEN EN DISTELEN VOORTBRENGT, IS VERWERPELIJK EN DE VERVLOEKING NABIJ, WELKS EINDE IS TOT VERBRANDING."

"9 ¶ DOCH, GELIEFDEN! WIJ ZIJN AANGAANDE U VAN BETERE EN MET DE BEHOUDENIS VERBONDENE DINGEN OVERTUIGD, HOEWEL WIJ OOK ALDUS SPREKEN. 10 WANT GOD IS NIET ONRECHTVAARDIG, OM UW WERK TE VERGETEN, EN DE LIEFDE, {R. „DEN ARBEID DER LIEFDE." } DIE GIJ BEWEZEN HEBT VOOR ZIJNEN NAAM, DAAR GIJ DE HEILIGEN GEDIEND HEBT EN NOG DIENT. 11 MAAR WIJ BEGEEREN, DAT EEN IEGELIJK UWER DENZELFDEN IJVER BETOONE TOT DE VOLLE VERZEKERDHEID DER HOOP TEN EINDE TOE; 12 OPDAT GIJ NIET TRAAG WORDT, MAAR NAVOLGERS VAN HEN, DIE DOOR GELOOF EN LANKMOEDIGHEID DE BELOFTEN BEËRVEN. 13 WANT TOEN GOD AAN ABRAHAM DE BELOFTE DEED, DAAR HIJ BIJ GEEN MEERDERE KON ZWEREN, ZWOER HIJ BIJ ZICHZELVEN, 14 ZEGGENDE: „VOORWAAR, ZEGENENDE ZAL IK U ZEGENEN, EN VERMENIGVULDIGENDE ZAL IK U VERMENIGVULDIGEN"; {GEN. 22:17.} 15 EN ALZOO LANKMOEDIGHEID GEBRUIKENDE, VERKREEG HIJ DE BELOFTE. 16 WANT DE MENSCHEN ZWEREN WEL BIJ EEN MEERDERE, EN DE EED IS HUN EEN EINDE VAN ALLE TEGENSPRAAK, TOT BEVESTIGING. 17 WAARIN GOD, WILLENDE DEN ERFGENAMEN DER BELOFTE OVERVLOEDIGER BEWIJZEN DE ONVERANDERLIJKHEID VAN ZIJNEN RAAD, MET EEN EED TUSSCHENBEIDE IS GEKOMEN, 18 OPDAT WIJ DOOR TWEE ONVERANDERLIJKE DINGEN, IN WELKE HET ONMOGELIJK IS, DAT GOD LIEGEN ZOU, EEN STERKE VERTROOSTING ZOUDEN HEBBEN, WIJ DIE DE TOEVLUCHT GENOMEN HEBBEN OM DE VOORGESTELDE HOOP AAN TE GRIJPEN, 19 WELKE WIJ HEBBEN ALS EEN ANKER DER ZIEL, ZEKER EN VAST, EN INGAANDE TOT BINNEN HET VOORHANGSEL, 20 WAAR ALS VOORLOOPER VOOR ONS INGEGAAN IS JEZUS, NAAR DE ORDENING VAN MELCHIZÉDEK HOOGEPRIESTER GEWORDEN TOT IN EEUWIGHEID."

Hebreeën 7

"7:1 ¶ Want deze Melchizédek, koning van Salem, priester des allerhoogsten Gods, die Abraham te gemoet ging, toen hij van het slaan der koningen terugkeerde, en die hem zegende, 2 wien ook Abraham een tiende toedeelde van alles, vooreerst, overgezet zijnde: koning der gerechtigheid, en daarna ook: koning van Salem, dat is koning des vredes, 3 zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtrekening, noch begin van dagen, noch einde van leven hebbende, maar den Zoon van God gelijk geworden, blijft priester voor altijd. 4 Ziet nu, hoe groot deze was, aan wien zelfs Abraham, de aartsvader, een tiende gaf van den buit! 5 En zij, die uit de zonen van Levi de priesterlijke bediening ontvangen, hebben wel bevel om naar de wet tienden te nemen van het volk, dat is, van hunne broeders, hoewel zij uit de lende van Abraham voortgekomen zijn; 6 maar hij, die geen geslachtrekening van hen heeft, heeft tienden genomen van Abraham, en hem, die de beloften had, heeft hij gezegend. 7 Buiten alle tegenspraak nu wordt het mindere gezegend door het meerdere. 8 En hier ontvangen wel tienden menschen die sterven; maar daar een, van wien getuigd wordt, dat hij leeft. 9 En, om zoo te spreken, ook Levi, die tienden ontvangt, heeft door Abraham tienden gegeven; 10 want hij was nog in de lende des vaders, toen Melchizédek hem te gemoet ging."

"11 ¶ Indien dan nu de volmaaktheid door het levietische priesterschap ware — want het volk heeft de wet ontvangen in verbinding met hetzelve — wat was het nog noodig, dat een ander priester opstond naar de ordening van Melchizédek, en die niet genoemd werd naar de ordening van Aaron? 12 Want als het priesterschap veranderd wordt, geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet. 13 Want hij, van wien deze dingen gezegd zijn, behoort tot een anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft; 14 want het is openbaar, dat onze Heer uit Juda gesproten is, aangaande welken stam Mozes niets van priesters {R. „een priesterschap."} gesproken heeft. 15 En dit is nog veelmeer openbaar, indien er naar de gelijkheid van Melchizédek een ander priester opstaat, 16 die het niet geworden is naar de wet eens vleeschelijken gebods, maar naar de kracht eens onvergankelijken levens; 17 want van hem wordt getuigd: „Gij zijt priester tot in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek." {Ps. 110: 4.} 18 Want

ER IS EEN AFSCHAFFING VAN HET VOORGAANDE GEBOD, OM DESZELFS ZWAKHEID EN NUTTELOOSHEID, 19 (WANT DE WET HEEFT NIETS VOLMAAKT,) EN EEN INVOERING VAN EEN BETERE HOOP, DOOR WELKE WIJ TOT GOD NADEREN. 20 EN VOOR ZOOVER HET NIET ZONDER EEDZWERING WAS, 21 WANT ZIJ ZIJN WEL ZONDER EEDZWERING PRIESTERS GEWORDEN, MAAR HIJ MET EEDZWERING DOOR DIEN, DIE AANGAANDE HEM ZEIDE: „DE HEER HEEFT GEZWOREN, EN HET ZAL HEM NIET BEROUWEN: GIJ ZIJT PRIESTER TOT IN EEUWIGHEID, NAAR DE ORDENING VAN MELCHIZÉDEK." {V. L. W. „NAAR DE ORDENING VAN MELCHIZÉDEK." } 22 IN ZÓÓVER IS JEZUS BORG GEWORDEN VAN EEN BETER VERBOND. 23 EN ZIJ ZIJN VELE PRIESTERS GEWORDEN, OMDAT ZIJ DOOR DEN DOOD VERHINDERD WERDEN TE BLIJVEN; 24 MAAR HIJ, OMDAT HIJ BLIJFT TOT IN EEUWIGHEID, HEEFT EEN ONVERANDERLIJK PRIESTERSCHAP, 25 WAAROM HIJ OOK VOLKOMEN BEHOUDEN KAN DEGENEN, DIE DOOR HEM TOT GOD NADEREN, DEWIJL HIJ ALTIJD LEEFT OM VOOR HEN TUSSCHENBEIDE TE TREDEN. {ZIE ROM. 8: 27. } 26 WANT ZOODANIG EEN HOOGEPRIESTER BETAAMDE ONS, HEILIG, ONSCHULDIG, ONBESMET, GESCHEIDEN VAN DE ZONDAARS, EN HOOGER DAN DE HEMELEN GEWORDEN; 27 DIE NIET DAGELIJKS NOODIG HEEFT, GELIJK DE HOOGEPRIESTERS, EERST VOOR ZIJNE EIGENE ZONDEN SLACHTOFFERS OP TE OFFEREN, DAARNA VOOR DIE DES VOLKS; WANT DIT DEED HIJ EENS VOOR ALTIJD, DOOR ZICHZELVEN OP TE OFFEREN. 28 WANT DE WET STELT TOT HOOGEPRIESTERS MENSCHEN, DIE ZWAKHEID HEBBEN; MAAR HET WOORD DER EEDZWERING, DIE NA DE WET IS, STELT DEN ZOON, DIE TOT IN EEUWIGHEID VOLMAAKT IS."

"8:1 ¶ DE HOOFDSOM NU DER DINGEN, WAAROVER WIJ SPREKEN, IS DAT WIJ ZOODANIG EEN HOOGEPRIESTER HEBBEN, DIE ZICH GEZET HEEFT AAN DE RECHTERHAND VAN DEN TROON DER MAJESTEIT IN DE HEMELEN, 2 EEN BEDIENAAR DES HEILIGDOMS EN DES WAREN TABERNAKELS, WELKEN DE HEER HEEFT OPGERICHT, {R. V. B. „EN." } NIET EEN MENSCH. 3 WANT IEDER HOOGEPRIESTER WORDT AANGESTELD OM ZOOWEL GAVEN ALS SLACHTOFFERS OP TE OFFEREN; WAAROM HET NOODIG WAS, DAT OOK DEZE IETS HAD, DAT HIJ OFFEREN KON. 4 INDIEN HIJ DAN OP AARDE WARE, ZOO ZOU HIJ ZELFS GEEN PRIESTER ZIJN, DAAR ER ZIJN, DIE NAAR DE WET DE GAVEN OFFEREN; 5 DIE HET VOORBEELD EN DE SCHADUW DER HEMELSCHE DINGEN DIENEN, GELIJK MOZES EEN GODDELIJKE AANWIJZING ONTVING, TOEN HIJ DEN TABERNAKEL ZOU VERVAARDIGEN; WANT: „ZIE,"ZEGT HIJ, „DAT GIJ ALLES MAAKT NAAR DE AFBEELDING, DIE U OP DEN BERG GETOOND IS." {EXOD. 25: 40. }"

"6 ¶ MAAR NU HEEFT HIJ EEN UITNEMENDER BEDIENING VERKREGEN, VOOR ZOOVER HIJ OOK MIDDELAAR IS VAN EEN BETER VERBOND, DAT OP BETERE

BELOFTEN GEGRONDVEST IS. 7 WANT INDIEN DAT EERSTE ONBERISPELIJK GEWEEST WARE, ER ZOU VOOR EEN TWEEDE GEEN PLAATS GEZOCHT ZIJN. 8 WANT, BERISPENDE, ZEGT HIJ TOT HEN: „ZIE, DE DAGEN KOMEN, ZEGT DE HEER, EN IK ZAL VOOR HET HUIS ISRAËLS EN VOOR HET HUIS VAN JUDA EEN NIEUW VERBOND OPRICHTEN, 9 NIET NAAR HET VERBOND, DAT IK MET HUNNE VADEREN MAAKTE, TEN DAGE DAT IK HEN BIJ DE HAND NAM, OM HEN UIT EGYPTELAND TE LEIDEN; WANT ZIJ BLEVEN NIET IN MIJN VERBOND, EN IK ACHTTE NIET OP HEN, ZEGT DE HEER. 10 WANT DIT IS HET VERBOND, DAT IK NA DIE DAGEN MET HET HUIS ISRAËLS MAKEN ZAL, ZEGT DE HEER: IK ZAL MIJNE WETTEN IN HUN VERSTAND GEVEN, EN IN HUNNE HARTEN ZAL IK DIE SCHRIJVEN; EN IK ZAL HUN TOT GOD, EN ZIJ ZULLEN MIJ TOT EEN VOLK ZIJN. 11 EN ZIJ ZULLEN NIET LEEREN EEN IEGELIJK ZIJNEN MEDEBURGER {R. „NAASTE." } EN EEN IEGELIJK ZIJNEN BROEDER, ZEGGENDE: KEN DEN HEER; WANT ZIJ ZULLEN MIJ ALLEN KENNEN, VAN DEN KLEINE {R. V. B. „ONDER HEN." } TOT DEN GROOTE ONDER HEN. 12 WANT IK ZAL HUNNE ONGERECHTIGHEDEN GENADIG ZIJN, EN HUNNE ZONDEN EN HUNNE WETTELOOSHEDEN {S. L. W. „EN HUNNE WETTELOOSHEDEN." } ZAL IK GEENSZINS MEER GEDENKEN." {JER. 31: 31 — 34. } 13 DOOR TE ZEGGEN: „EEN NIEUW," HEEFT HIJ HET EERSTE OUD GEMAAKT. WAT NU OUD IS EN VEROUDERD, IS DER VERDWIJNING NABIJ."

"9:1 ¶ ZOO HAD DAN OOK HET EERSTE VERBOND {R. „DE EERSTE TABERNAKEL." } INZETTINGEN DER DIENST EN HET WERELDLIJK HEILIGDOM. 2 WANT EEN TABERNAKEL WAS TOEBEREID, DE EERSTE, WAARIN WAS DE LUCHTER EN DE TAFEL EN DE TOONBROODEN, WELKE GENOEMD WORDT HET HEILIGE. 3 MAAR ACHTER HET TWEEDE VOORHANGSEL WAS EEN TABERNAKEL, GENAAMD HET HEILIGE DER HEILIGEN, 4 HEBBENDE EEN GOUDEN REUKVAT, EN DE ARK DES VERBONDS, RONDOM MET GOUD OVERDEKT, WAARIN EEN GOUDEN KRUIK WAS, DIE HET MANNA BEVATTE, EN DE STAF VAN AARON, DIE GEBLOEID HAD, EN DE TAFELEN DES VERBONDS, 5 EN BOVEN HAAR DE CHERUBIJNEN DER HEERLIJKHEID, DIE HET VERZOENDEKSEL OVERSCHADUWDEN, OVER WELKE DINGEN WIJ NU NIET VAN STUK TOT STUK ZULLEN SPREKEN. 6 DEZE DINGEN NU ALDUS TOEBEREID ZIJNDE, GAAN WEL DE PRIESTERS TE ALLEN TIJDE IN DEN EERSTEN TABERNAKEL OM DE DIENST TE VOLBRENGEN, 7 MAAR IN DEN TWEEDEN, EENMAAL DES JAARS, ALLEEN DE HOOGEPRIESTER, NIET ZONDER BLOED, DAT HIJ OFFERT VOOR ZICHZELVEN EN VOOR DES VOLKSAFDWALINGEN; {D. I. ZONDEN DOOR ONWETENDHEID. }"

"8 ¶ WAARMEDE DE HEILIGE GEEST DIT AANDUIDT, DAT DE WEG TOT HET HEILIGDOM NOG NIET GEOPENBAARD IS, ZOOLANG DE EERSTE TABERNAKEL NOG STAND HOUDT; 9 DIE EEN GELIJKENIS IS VOOR DEN TEGENWOORDIGEN TIJD,

{„De tegenwoordige tijd" staat hier tegenover den „tijd der herstelling" in vs. 10.} waarin zoowel gaven als slachtofferen geofferd worden, welke hem, die de dienst pleegt, naar het geweten niet kunnen volmaken, 10 bestaande alleen in spijzen en dranken en verschillende wasschingen: {R. V. B. „en." } inzettingen des vleesches, tot op den tijd der herstelling opgelegd. 11 Maar Christus, gekomen als Hoogepriester der toekomende goederen, is door den meerderen en volmaakteren tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is niet van deze schepping, 12 noch door het bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed eens voor altijd ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing verworven hebbende. 13 Want indien het bloed van bokken en stieren {R. „stieren en bokken." } en de asch eener jonge koe, gesprengd op de onreinen, heiligt tot de reinheid des vleesches, 14 hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zichzelven onberispelijk Gode heeft opgeofferd, uw geweten reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen!"

"15 ¶ En daarom is hij middelaar eens nieuwen verbonds, opdat, nu de dood heeft plaats gevonden tot verlossing van de overtredingen onder het eerste verbond, de geroepenen de belofte der eeuwige erfenis ontvangen zouden. 16 (Want waar een testament {Het woord vertaald door „verbond" en door „testament" is hetzelfde; het beduidt een beschikking; want „verbond" ten opzichte van God is een beschikking, die Hij gemaakt heeft, op grond waarvan de mensch in zekere betrekking tot God zal zijn. Vers 16 en 17 vormen een tusschenzin, waarin, in het voorbijgaan, van een geheel ander soort van beschikking, door menschen gemaakt, gesproken wordt.} is, daar is het noodig, dat de dood des testamentmakers tusschen komt; 17 want een testament is van kracht, als men gestorven is, dewijl het nimmer kracht heeft, zoolang de testamentmaker leeft.) 18 Waarom ook het eerste verbond niet zonder bloed is ingewijd. 19 Want toen door Mozes, naar de wet, elk gebod tot het gansche volk gesproken was, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water en purperen wol en hysop, en besprengde zoowel het boek zelf als het gansche volk, zeggende: 20 „Dit is het bloed des verbonds, dat God u geboden heeft." {Exod. 24:8.} 21 En desgelijks besprengde hij ook den tabernakel en al de vaten der dienst met het bloed; 22 en met bloed worden bijna alle dingen gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting is geen vergeving."

Hebreeën 9 en 10

"23 ¶ Het was dan noodig, dat de zinnebeelden van de dingen, die in de hemelen zijn, hierdoor gereinigd werden, maar de hemelsche dingen zelve door betere slachtoffers dan deze. 24 Want Christus is niet ingegaan in het met handen gemaakte heiligdom, een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons, 25 noch ook, opdat hij zichzelven dikmaals zou opofferen, gelijk de hoogepriester alle jaar ingaat in het heiligdom met vreemd bloed; 26 anders had hij van de grondlegging der wereld af dikmaals moeten lijden. Maar nu is hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen door de offerande van zichzelven. 27 En gelijk het den menschen gezet is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, 28 zoo zal ook {R. l. w. „ook." } Christus, eenmaal geofferd om veler zonden te dragen, ten tweeden male zonder zonde verschijnen aan hen, die hem verwachten tot behoudenis."

"10:1 ¶ Want de wet, hebbende een schaduw der toekomende goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde slachtoffers, die zij voortdurend elk jaar opofferen, hen, die toegaan, nimmermeer volmaken. 2 Zouden zij anders niet {R. l. w. „niet"; zou dat het dan geen vraag is. } opgehouden hebben geofferd te worden, omdat zij, die de dienst plegen, eenmaal gereinigd, geen geweten van zonden meer zouden gehad hebben? 3 Maar in deze is jaarlijks een gedachtenis van zonden. 4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken zonden wegneme. 5 Daarom, komende in de wereld, zegt hij: „Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij een lichaam toebereid; 6 brandoffers en zondoffers hebben U niet behaagd."

"7 ¶ Toen zeide ik: Zie, ik kom, (in de rol des boeks is van mij geschreven,) om uwen wil te doen, o God!" {Ps. 40: 7 — 9. } 8 Terwijl hij tevoren zegt: „Slachtoffers en offeranden en brandoffers en zondoffers hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd, (die naar de wet geofferd worden,) zeide hij daarna: 9 Zie, ik kom, om uwen wil te doen." {R. v. b. „o God!" } Hij neemt het eerste weg om het tweede te stellen. 10 Door welken wil wij geheiligd zijn, door middel van de offerande des lichaams van Jezus Christus, eens voor altijd geschied. 11 En ieder priester staat wel dagelijks dienende, en dezelfde slachtoffers dikmaals offerende, die nimmermeer zonden kunnen

wegnemen; 12 maar deze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, heeft zich voor altijd gezet aan de rechterhand Gods; 13 voorts wachtende, „totdat zijne vijanden gesteld worden tot een voetbank zijner voeten." {Ps. 110:1.} 14 Want door één offerande heeft hij voor altijd volmaakt degenen, die geheiligd worden. 15 En de Heilige Geest getuigt het ons ook; 16 want na {R. v. b. „te voren."} gezegd te hebben: „Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heer: Mijne wetten in hunne harten gevende, zal Ik ze ook schrijven in hunne verstanden, 17 en hunne zonden en hunne wetteloosheden zal Ik geenszins meer gedenken." {Jer. 31: 33, 34.} 18 Waar nu vergeving daarvan is, daar is geen offerande meer voor de zonde."

"19 ¶ Dewijl wij dan, broeders! vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, 20 den nieuwen en levenden weg, dien hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is zijn vleesch; 21 en dewijl wij hebben een grooten priester over het huis Gods, 22 zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, de harten besprengd en alzoo gereinigd van het kwaad geweten, en het lichaam gewasschen met rein water. 23 Laat ons de belijdenis der hoop onwankelbaar vasthouden; (want die het beloofd heeft, is getrouw;) 24 en laat ons op elkander acht geven tot opscherping van liefde en goede werken; 25 en laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen, en dat zooveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert. 26 Want als wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over, 27 maar een vreeselijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. 28 Iemand, die de wet van Mozes verworpen heeft, sterft zonder barmhartigheid op het woord van twee of drie getuigen; 29 hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden, en het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein {Of „gewoon, ongewijd."} geacht, en den Geest der genade gesmaad heeft? 30 Want wij kennen Hem, die gezegd heeft: „Aan Mij de wraak! Ik zal vergelden, spreekt de Heer"; en wederom: „De Heer zal zijn volk oordeelen." {Deut. 32: 35, 36.} 31 Vreeselijk is het, te vallen in de handen des levenden Gods! 32 Doch gedenkt der vorige dagen, waarin gij, nadat gij verlicht geworden

WAART, VEEL STRIJD DES LIJDENS VERDRAGEN HEBT, 33 DAAR GIJ DEELS DOOR SMAAD EN VERDRUKKINGEN EEN SCHOUWSPEL WORDT, DEELS MET HEN, DIE ALDUS BEHANDELD WERDEN, GEMEENSCHAP HADT. 34 WANT GIJ HADT OOK MEDELIJDEN MET DE GEVANGENEN, {R. „MIJNE BANDEN." } EN DEN ROOF UWER GOEDEREN NAAMT GIJ MET BLIJDSCHAP AAN, WETENDE, DAT GIJ VOOR {R. „IN." } UZELVEN EEN BETER EN BLIJVEND GOED HEBT. {R. V. B. „IN DE HEMELEN." } 35 WERPT DAN UWE VRIJMOEDIGHEID NIET WEG, DIE EEN GRÓOTE BELOONING HEEFT; 36 WANT GIJ HEBT VOLHARDING NOODIG, OPDAT GIJ, DEN WIL GODS GEDAAN HEBBENDE, DE BELOFTE MOOGT WEGDRAGEN. 37 WANT NOG EEN ZEER WEINIG TIJDS, EN HIJ DIE KOMT, ZAL KOMEN EN NIET VERTOEVEN. 38 „MAAR DE RECHTVAARDIGE ZAL UIT HET GELOOF LEVEN; EN ZOO IEMAND ZICH ONTTREKT, MIJNE ZIEL HEEFT IN HEM GEEN BEHAGEN." {HAB. 2: 3, 4. } 39 DOCH WIJ ZIJN NIET VAN HEN, DIE ZICH ONTTREKKEN TEN VERDERVE, MAAR VAN HEN, DIE GELOOVEN TOT BEHOUDING DER ZIEL."

"11:1 ¶ HET GELOOF NU IS DE ZEKERHEID VAN DE DINGEN, DIE MEN HOOPT, DE OVERTUIGING VAN DE DINGEN, DIE MEN NIET ZIET. 2 WANT DOOR HETZELVE HEBBEN DE OUDEN GETUIGENIS BEKOMEN. 3 DOOR HET GELOOF VERSTAAN WIJ, DAT DE WERELDEN {HET HEELAL. } DOOR HET WOORD GODS ZIJN TOEBEREID, ZOODAT HETGEEN {R. „DE DINGEN." } MEN ZIET NIET GEWORDEN IS UIT HETGEEN ZICHTBAAR IS."

"4 ¶ DOOR HET GELOOF OFFERDE ABEL GODE EEN BETER SLACHTOFFER DAN KAÏN, DOOR HETWELK HIJ GETUIGENIS BEKOMEN HEEFT, DAT HIJ RECHTVAARDIG WAS, DAAR GOD OVER ZIJNE GAVEN GETUIGENIS GAF; EN DOOR HETZELVE SPREEKT HIJ NOG, NADAT HIJ GESTORVEN IS. 5 DOOR HET GELOOF WERD HENOCH WEGGENOMEN, OPDAT HIJ DEN DOOD NIET ZIEN ZOU; EN HIJ WERD NIET GEVONDEN, OMDAT GOD HEM HAD WEGGENOMEN; WANT VÓÓR ZIJNE WEGNEMING HEEFT HIJ DE GETUIGENIS GEHAD, DAT HIJ GODE BEHAAGDE. 6 MAAR ZONDER GELOOF IS HET ONMOGELIJK GODE TE BEHAGEN; WANT DIE TOT GOD NADERT, MOET GELOOVEN, DAT HIJ IS, EN DAT HIJ EEN BELOONER IS VAN HEN, DIE HEM ZOEKEN. 7 DOOR HET GELOOF HEEFT NOACH, EEN GODDELIJKE AANWIJZING ONTVANGEN HEBBENDE AANGAANDE DE DINGEN, DIE NOG NIET GEZIEN WERDEN, BEVREESD GEWORDEN, DE ARK TOEBEREID TOT BEHOUDENIS VAN ZIJN HUIS; WAARDOOR HIJ DE WERELD VEROORDEELDE, EN EEN ERFGENAAM WERD VAN DE GERECHTIGHEID, DIE NAAR HET GELOOF IS. 8 DOOR HET GELOOF GEHOORZAAMDE ABRAHAM, GEROEPEN ZIJNDE OM UIT TE GAAN NAAR DE PLAATS, DIE HIJ TEN ERFDEEL ZOU ONTVANGEN; EN HIJ IS UITGEGAAN, NIET WETENDE, WAAR HIJ KOMEN ZOU. 9 DOOR HET GELOOF VERTOEFDE HIJ ALS VREEMDELING

IN HET LAND DER BELOFTE ALS IN EEN VREEMD LAND, EN WOONDE IN TENTEN MET IZAAK EN JAKOB, DE MEDEËRFGENAMEN DERZELFDE BELOFTE; 10 WANT HIJ VERWACHTTE DE STAD, DIE FONDAMENTEN HEEFT, WELKER KUNSTENAAR EN BOUWMEESTER GOD IS. 11 DOOR HET GELOOF ONTVING OOK SARA ZELVE KRACHT OM DEN GROND TE LEGGEN VOOR EEN GESLACHT, EN DAT BOVEN DEN GEZETTEN LEEFTIJD; {R. V. B. „HEEFT ZIJ GEBAARD." } DEWIJL ZIJ HEM GETROUW ACHTTE, DIE HET BELOOFD HAD. 12 DAAROM ZIJN ER OOK VAN ÉÉNEN, EN DAT VAN EEN VERSTORVENE, IN MENIGTE GEBOREN, GELIJK DE STERREN DES HEMELS, EN GELIJK HET ZAND AAN DEN OEVER DER ZEE, DAT ONTELBAAR IS. 13 DEZE ALLEN ZIJN IN HET GELOOF {OF „NAAR HET GELOOF," D. I. HEBBENDE ALLEEN DE BELOFTE EN NIET DE VERVULLING.} GESTORVEN, EN HEBBEN DE BELOFTEN NIET VERKREGEN, MAAR ZAGEN ZE VAN VERRE, {R. V. B. „EN GELOOFDEN." } EN OMHELSDEN ZE, EN BELEDEN, DAT ZIJ VREEMDELINGEN EN BIJWONERS OP DE AARDE {OF „IN HET LAND." } WAREN. 14 WANT DIE ZULKE DINGEN ZEGGEN, TOONEN DUIDELIJK, DAT ZIJ EEN VADERLAND ZOEKEN. 15 EN HADDEN ZIJ GEDACHT AAN DAT, WAARVAN ZIJ UITGEGAAN WAREN, ZIJ ZOUDEN TIJD GEHAD HEBBEN OM TERUG TE KEEREN; 16 MAAR NU ZIJN ZIJ BEGEERIG NAAR EEN BETER, DAT IS NAAR EEN HEMELSCH; DAAROM SCHAAMT ZICH GOD HUNNER NIET, OM HUN GOD GENOEMD TE WORDEN; WANT HIJ HEEFT HUN EEN STAD BEREID. 17 DOOR HET GELOOF HEEFT ABRAHAM, TOEN HIJ VERZOCHT WERD, IZAAK GEOFFERD, EN HIJ, DIE DE BELOFTEN AANGENOMEN HAD, OFFERDE ZIJNEN EENIGGEBORENE, 18 AANGAANDE WIEN GEZEGD WAS: „IN IZAAK ZAL U HET ZAAD GENOEMD WORDEN," {GEN. 21: 12. } 19 OVERLEGGENDE, DAT GOD MACHTIG WAS, HEM ZELFS UIT DE DOODEN OP TE WEKKEN, WAARUIT HIJ HEM OOK BIJ GELIJKENIS WEDERONTVANGEN HEEFT. 20 DOOR HET GELOOF ZEGENDE IZAAK JAKOB EN EZAU AANGAANDE TOEKOMENDE DINGEN. 21 DOOR HET GELOOF ZEGENDE JAKOB, STERVENDE, EEN IEGELIJK DER ZONEN VAN JOZEF, EN HIJ AANBAD, LEUNENDE OP HET OPPERSTE VAN ZIJNEN STAF. 22 DOOR HET GELOOF VERMELDDE JOZEF, STERVENDE, DEN UITTOCHT DER ZONEN ISRAËLS, EN GAF BEVEL AANGAANDE ZIJN GEBEENTE. 23 DOOR HET GELOOF WERD MOZES, TOEN HIJ GEBOREN WAS, DRIE MAANDEN LANG DOOR ZIJNE OUDERS VERBORGEN, OMDAT ZIJ ZAGEN, DAT HET KINDEKEN SCHOON WAS; EN ZIJ VREESDEN HET GEBOD DES KONINGS NIET. 24 DOOR HET GELOOF WEIGERDE MOZES, TOEN HIJ GROOT GEWORDEN WAS, EEN ZOON VAN FARAO'S DOCHTER GENOEMD TE WORDEN, 25 VERKIEZENDE LIEVER MET HET VOLK VAN GOD KWALIJK BEHANDELD TE WORDEN, DAN VOOR EEN TIJD DE GENIETING DER ZONDE TE HEBBEN; 26 ACHTENDE DE VERSMAADHEID VAN CHRISTUS GROOTEREN RIJKDOM DAN DE SCHATTEN VAN {R. „IN." } EGYPTE, WANT HIJ ZAG OP DE BELOONING. 27 DOOR HET GELOOF VERLIET HIJ EGYPTE, NIET VREEZENDE DE

GRAMSCHAP DES KONINGS; WANT HIJ HIELD ZICH STAANDE, ALS ZIENDE DEN ONZIENLIJKE. 28 DOOR HET GELOOF HEEFT HIJ HET PASCHA GEVIERD EN DE BESPRENGING DES BLOEDS, OPDAT DE VERDERVER DER EERSTGEBORENEN HEN NIET ZOU AANRAKEN. 29 DOOR HET GELOOF GINGEN ZIJ DE ROODE ZEE DOOR ALS DOOR HET DROGE; HETWELK DE EGYPTENAARS OOK BEPROEFDEN EN VERDRONKEN. 30 DOOR HET GELOOF VIELEN DE MUREN VAN JERICHO, NADAT DEZE ZEVEN DAGEN LANG WAREN OMGETROKKEN. 31 DOOR HET GELOOF KWAM RACHAB, DE HOER, NIET OM MET DE ONGELOOVIGEN, DAAR ZIJ DE VERSPIEDERS MET VREDE OPGENOMEN HAD."

"32 ¶ EN WAT ZAL IK NOG MEER ZEGGEN? "WANT DE TIJD ZOU MIJ ONTBREKEN, ALS IK WILDE VERHALEN VAN GIDEON, EN BARAK, EN SIMSON, EN JEFTHA, EN DAVID, EN SAMUËL, 33 EN DE PROFETEN, DIE DOOR HET GELOOF KONINKRIJKEN TEN ONDER BRACHTEN, GERECHTIGHEID OEFENDEN, BELOFTEN VERKREGEN, DER LEEUWEN MUIL TOESTOPTEN, 34 DE KRACHT DES VUURS UITBLUSCHTEN, DE SCHERPTE DES ZWAARDS ONTVLODEN, UIT ZWAKHEID KRACHTEN VERKREGEN, IN DEN OORLOG STERK WERDEN, HEIRLEGERS DER VREEMDEN OP DE VLUCHT DREVEN. 35 VROUWEN KREGEN HARE DOODEN UIT DE OPSTANDING WEDER; EN ANDEREN WERDEN GEFOLTERD, DE VERLOSSING NIET AANNEMENDE, OPDAT ZIJ EEN BETERE OPSTANDING VERKRIJGEN MOCHTEN; 36 EN ANDEREN WERDEN DOOR BESPOTTING EN GEESELING BEPROEFD, JA OOK DOOR BANDEN EN GEVANGENIS. 37 ZIJ WERDEN GESTEENIGD, IN STUKKEN GEZAAGD, VERZOCHT, MET HET ZWAARD TER DOOD GEBRACHT; ZIJ LIEPEN ROND IN SCHAAPSVELLEN, IN GEITENVELLEN, GEBREK LIJDENDE, VERDRUKT, KWALIJK BEHANDELD, 38 (WELKER DE WERELD NIET WAARDIG WAS) OMDOLENDE IN WOESTIJNEN EN BERGEN EN SPELONKEN EN HOLEN DER AARDE. 39 EN DEZE ALLEN, GETUIGENIS BEKOMEN HEBBENDE DOOR HET GELOOF, HEBBEN DE BELOFTE NIET VERKREGEN, 40 DAAR GOD VOOR ONS IETS BETERS HAD VOORZIEN, OPDAT ZIJ ZONDER ONS NIET ZOUDEN VOLMAAKT WORDEN."

"12:1 ¶ DAAROM DAN OOK, DEWIJL WIJ ZOO GROOT EEN WOLK VAN GETUIGEN RONDOM ONS HEBBEN, LAAT ONS ALLEN LAST EN DE ZONDE, DIE ONS LICHT OMSTRIKT, AFLEGGEN, EN MET VOLHARDING LOOPEN DEN WEDLOOP, DIE VOOR ONS LIGT, 2 ZIENDE {HET GRIEKSCHE WOORD BETEEKENT: VAN ALLE ANDERE DINGEN AF TE ZIEN, EN HET OOG UITSLUITEND OP ÉÉN VOORWERP GERICHT TE HOUDEN.} OP DEN OVERSTEN LEIDSMAN EN VOLEINDER DES GELOOFS, JEZUS, DIE OM DE VREUGDE, WELKE VOOR HEM LAG, HET KRUIS HEEFT VERDRAGEN, DE SCHANDE VERACHTEND, EN GEZETEN IS AAN DE RECHTERHAND VAN DEN TROON GODS. 3 WANT AANSCHOUWT HEM, DIE ZULK EEN TEGENSPRAAK VAN DE

ZONDAARS TEGEN ZICH HEEFT VERDRAGEN, OPDAT GIJ NIET MOEDE WORDT EN IN UWE ZIELEN BEZWIJKT."
"4 ¶ GIJ HEBT NOG NIET TEN BLOEDE TOE TEGENGESTAAN, STRIJDENDE TEGEN DE ZONDE, 5 EN GIJ HEBT DE VERMANING VERGETEN, DIE TOT U ALS TOT ZONEN SPREEKT: „MIJN ZOON! ACHT DE KASTIJDING DES HEEREN NIET GERING, EN BEZWIJK NIET, ALS GIJ DOOR HEM BESTRAFT WORDT; 6 WANT DIEN DE HEER LIEFHEEFT, KASTIJDT HIJ, EN HIJ GEESELT IEDEREN ZOON, DIEN HIJ AANNEEMT." {SPR. 3: 11, 12.} 7 GIJ ONDERGAAT HET LIJDEN ALS KASTIJDING; {D. I. NIET ALS TOORN. R. „INDIEN GIJ DE KASTIJDING ONDERGAAT."} GOD HANDELT JEGENS U ALS JEGENS ZONEN; WANT WAT ZOON IS ER, DIEN DE VADER NIET KASTIJDT? 8 MAAR INDIEN GIJ ZONDER KASTIJDING ZIJT, DIE HET DEEL VAN ALLEN IS GEWORDEN, DAN ZIJT GIJ BASTAARDEN EN NIET ZONEN. 9 BOVENDIEN WIJ HADDEN DE VADERS ONZES VLEESCHES WEL TOT KASTIJDERS, EN WIJ ONTZAGEN HEN; ZULLEN WIJ NIET VEELMEER AAN DEN VADER DER GEESTEN ONDERWORPEN ZIJN EN LEVEN? 10 ZIJ TOCH KASTIJDDEN ONS VOOR WEINIGE DAGEN, NAAR HUN GOEDDUNKEN; MAAR HIJ TOT ONS NUT, OPDAT WIJ ZIJNER HEILIGHEID ZOUDEN DEELACHTIG WORDEN. 11 EN ALLE KASTIJDING SCHIJNT VOOR HET TEGENWOORDIGE GEEN ZAAK VAN VREUGDE, MAAR VAN DROEFHEID TE ZIJN; DOCH DAARNA GEEFT ZIJ AAN HEN, DIE DOOR HAAR GEOEFEND ZIJN, EEN VREEDZAME VRUCHT DER GERECHTIGHEID. 12 DAAROM RICHT WEDER OP DE SLAPPE HANDEN EN DE MATTE KNIEËN, {ZIE JES. 35: 3.} 13 EN MAAKT RECHTE PADEN VOOR UWE VOETEN, {ZIE SPR. 4:20.} OPDAT HET KREUPELE NIET ONTWRICHT, MAAR VEELEER GENEZEN WORDE. 14 JAAGT DEN VREDE NA MET ALLEN EN DE HEILIGHEID, ZONDER WELKE NIEMAND DEN HEER ZIEN ZAL, 15 TOEZIENDE DAT NIET IEMAND DE GENADE GODS DORVE; DAT NIET EENIGE WORTEL VAN BITTERHEID, OPWAARTS SPRUITENDE, BEROERING MAKE, EN VELEN DAARDOOR VERONTREINIGD WORDEN; 16 DAT NIET IEMAND EEN HOEREERDER ZIJ, OF EEN ONGODDELIJKE, GELIJK EZAU, DIE VOOR ÉÉNE SPIJZE ZIJN EERSTGEBOORTERECHT VERKOCHT; 17 WANT GIJ WEET, DAT HIJ OOK DAARNA, DEN ZEGEN WILLENDE BEËRVEN, VERWORPEN WERD, (WANT HIJ VOND GEEN PLAATS VOOR BEROUW,) HOEWEL HIJ DIEN {D. I. DEN ZEGEN.} MET TRANEN ZOCHT."
"18 ¶ WANT GIJ ZIJT NIET GEKOMEN TOT DEN TASTBAREN BERG EN HET BRANDENDE VUUR, {OF „EN DIE VAN VUUR BRANDDE."} EN DONKERHEID EN DUISTERNIS EN ONWEDER, 19 EN TOT BAZUINGEKLANK, EN TOT DE STEM DER WOORDEN, WAARVAN DIE ZE HOORDEN, BADEN, DAT HET WOORD NIET MEER TOT HEN ZOU GERICHT WORDEN; 20 (WANT ZIJ KONDEN NIET VERDRAGEN HETGEEN GEBODEN WERD: „OOK ALS EEN DIER DEN BERG AANRAAKT, ZAL HET GESTEENIGD

WORDEN"; {R. V. B. „OF MET EEN PIJL DOORSCHOTEN." EXOD. 29:13.} 21 EN, ZÓÓ VREESELIJK WAS HET GEZICHT, DAT MOZES ZEIDE: „IK BEN GEHEEL BEVREESD EN BEVENDE";) 22 MAAR GIJ ZIJT GEKOMEN TOT DEN BERG SION; EN TOT DE STAD DES LEVENDEN GODS, HET HEMELSCHE JERUZALEM; EN TOT DE DUIZENDEN DER ENGELEN, 23 DE ALGEMEENE VERGADERING; EN TOT DE GEMEENTE DER EERSTGEBORENEN, DIE IN DE HEMELEN STAAN OPGESCHREVEN; EN TOT GOD, DEN RECHTER VAN ALLEN; EN TOT DE GEESTEN DER VOLMAAKTE RECHTVAARDIGEN; EN TOT JEZUS, 24 DEN MIDDELAAR EENS NIEUWEN VERBONDS; EN TOT HET BLOED DER BESPRENGING, DAT BETER {R. „BETERE DINGEN."} SPREEKT DAN ABEL. 25 ZIET TOE, DAT GIJ DIEN, DIE SPREEKT, NIET AFWIJST; WANT INDIEN ZIJ NIET ONTVLODEN ZIJN, DIE HEM AFWEZEN, WELKE OP AARDE GODDELIJKE AANWIJZINGEN GAF, HOEVEEL MINDER WIJ, ALS WIJ ONS AFWENDEN VAN HEM, DIE VAN DE HEMELEN SPREEKT! 26 WIENS STEM TOENMAALS DE AARDE BEWOOG; MAAR NU HEEFT HIJ BELOOFD, ZEGGENDE: „NOG EENMAAL ZAL IK DOEN BEVEN {R. „DOE IK BEVEN."} NIET ALLEEN DE AARDE, MAAR OOK DEN HEMEL." {HAGG. 2: 7.} 27 EN DIT: „NOG EENMAAL," DUIDT AAN DE VERANDERING DER BEWEGELIJKE DINGEN, ALS DIE GEMAAKT ZIJN, OPDAT BLIJVEN ZOUDEN DE DINGEN, DIE NIET BEWEGELIJK ZIJN. 28 DAAROM, DEWIJL WIJ EEN ONBEWEGELIJK KONINKRIJK ONTVANGEN, LAAT ONS DE GENADE VASTHOUDEN, {OF „LAAT ONS DANKBAAR ZIJN."} DOOR WELKE WIJ GOD WELBEHAGELIJK DIENEN MET EERBIED EN GODSVRUCHT. 29 WANT OOK ONZE GOD IS EEN VERTEREND VUUR. {ZIE DEUT. 4:24; 9:3.}"

"13:1 ¶ DE BROEDERLIEFDE BLIJVE. 2 VERGEET DE GASTVRIJHEID NIET; WANT DOOR HAAR HEBBEN SOMMIGEN, ZONDER HET TE WETEN, ENGELEN GEHUISVEST. 3 GEDENKT DER GEVANGENEN, ALS WAART GIJ MEDEGEVANGENEN; DERGENEN, DIE KWALIJK BEHANDELD WORDEN, ALS ZIJNDE OOK ZELVE IN EEN LICHAAM. 4 HET HUWELIJK ZIJ ALLESZINS IN EERE, EN HET BED ONBESMET; MAAR {S. L. „WANT."} HOEREERDERS EN OVERSPELERS ZAL GOD OORDEELEN. 5 UW WANDEL ZIJ ZONDER GELDGIERIGHEID, EN VERGENOEGT U MET HET TEGENWOORDIGE; WANT HIJ HEEFT GEZEGD: „IK ZAL U NIET BEGEVEN EN U NIET VERLATEN"; {JEZ. 1:5.} 6 ZOODAT WIJ VRIJMOEDIG DURVEN ZEGGEN: „DE HEER IS MIJ EEN HELPER, EN IK ZAL NIET VREEZEN; WAT ZOU EEN MENSCH MIJ DOEN?" {PS. 118:6.} 7 GEDENKT UWER VOORGANGERS, DIE U HET WOORD GODS GESPROKEN HEBBEN, EN VOLGT HUN GELOOF NA, BESCHOUWENDE DE UITKOMST VAN HUNNEN WANDEL. 8 JEZUS CHRISTUS IS GISTEREN EN HEDEN DEZELFDE, EN TOT IN EEUWIGHEID. 9 LAAT U NIET VERVOEREN {R. „LAAT U NIET OMVOEREN."} DOOR VERSCHEIDENE EN VREEMDE LEERINGEN; WANT HET IS GOED, DAT HET HART

GESTERKT WORDE DOOR GENADE, NIET DOOR SPIJZEN, WAARVAN ZIJ GEEN NUT HADDEN, DIE DAARIN WANDELDEN. 10 WIJ HEBBEN EEN ALTAAR, WAARVAN GEEN RECHT HEBBEN TE ETEN, DIE DEN TABERNAKEL DIENEN; 11 WANT VAN DE DIEREN, WELKER BLOED VOOR DE ZONDE DOOR DEN HOOGEPRIESTER IN HET HEILIGDOM GEDRAGEN WORDT, VAN DEZE WORDEN DE LICHAMEN BUITEN DE LEGERPLAATS VERBRAND. 12 DAAROM HEEFT OOK JEZUS, OPDAT HIJ DOOR ZIJN EIGEN BLOED HET VOLK ZOU HEILIGEN, BUITEN DE POORT GELEDEN. 13 LAAT ONS DERHALVE TOT HEM UITGAAN BUITEN DE LEGERPLAATS, ZIJNEN SMAAD DRAGENDE; 14 WANT WIJ HEBBEN HIER GEEN BLIJVENDE STAD, MAAR WIJ ZOEKEN DE TOEKOMENDE. 15 LAAT ONS DAN DOOR HEM GODE TE ALLEN TIJDE OPOFFEREN EEN OFFERANDE DES LOFS, DAT IS DE VRUCHT DER LIPPEN, DIE ZIJNEN NAAM BELIJDEN. 16 EN VERGEET DE WELDADIGHEID EN MEDEDEELZAAMHEID NIET, WANT AAN ZULKE OFFERANDEN HEEFT GOD EEN WELBEHAGEN. 17 WEEST UWEN VOORGANGEREN GEHOORZAAM, EN WEEST HUN ONDERDANIG; WANT ZIJ WAKEN OVER UWE ZIELEN, ALS DIE REKENSCHAP ZULLEN GEVEN, OPDAT ZIJ DIT DOEN MOGEN MET VREUGDE EN NIET AL ZUCHTENDE; WANT DIT ZOU U NIET NUTTIG ZIJN,"

"18 ¶ BIDT VOOR ONS; WANT WIJ GELOOVEN, DAT WIJ EEN GOED GEWETEN HEBBEN, DAAR WIJ IN ALLES RECHT WILLEN WANDELEN. 19 EN TE MEER BID IK U DIT TE DOEN, OPDAT IK U TE SPOEDIGER WORDE WEDERGEGEVEN. 20 DE GOD NU DES VREDES, DIE ONZEN HEER JEZUS, DEN GROOTEN HERDER DER SCHAPEN, DOOR HET BLOED DES EEUWIGEN VERBONDS, UIT DE DOODEN WEDERBRACHT, 21 VOLMAKE U IN ALLE GOED WERK TOT HET DOEN VAN ZIJNEN WIL, WERKENDE IN U WAT VOOR HEM WELBEHAGELIJK IS DOOR JEZUS CHRISTUS, WIEN DE HEERLIJKHEID ZIJ TOT IN ALLE EEUWIGHEID! AMEN. 22 DOCH IK BID U, BROEDERS! VERDRAAGT HET WOORD DER VERMANING; WANT IK HEB U SLECHTS KORTELIJK GESCHREVEN. 23 WEET, DAT ONZE {R. „DE?" } BROEDER TIMÓTHEÜS LOSGELATEN IS, MET WIEN, ZOO HIJ SPOEDIG KOMT, IK U ZIEN ZAL. 24 GROET AL UWE VOORGANGERS EN AL DE HEILIGEN. U GROETEN DIE VAN ITALIË. 25 DE GENADE ZIJ MET U ALLEN! AMEN."

JAKOBUS 1

"1:1 ¶ Jakobus, een slaaf van God en den Heer Jezus Christus, aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn, groetenis!"
"2 ¶ Acht het voor louter vreugde, mijne broeders! wanneer gij in velerlei verzoekingen valt; 3 wetende dat de beproeving uws geloofs volharding werkt. 4 Maar de volharding hebbe een volmaakt werk, opdat gij volmaakt en volkomen zijt, aan niets gebrek hebbende. 5 En indien aan iemand uwer wijsheid ontbreekt, hij begeere haar van God, die aan allen mildelijk geeft en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden. 6 Doch hij begeere haar in geloof, niet twijfelende. Want die twijfelt, is aan een baar der zee gelijk, welke door den wind bewogen en op en neer geworpen wordt; 7 want die mensch meene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heer: 8 hij is een dubbelhartig man, ongestadig in al zijne wegen. 9 Maar de nederige broeder roeme in zijne hoogheid, 10 en de rijke in zijne vernedering, omdat hij als een bloem van het gras zal voorbijgaan. 11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras doen verdorren, en zijne bloem is afgevallen, en de schoonheid zijns aanschijns is vergaan; zoo zal ook de rijke in zijne wegen verwelken. 12 Welgelukzalig de man, die verzoeking verdraagt! want beproefd bevonden, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke Hij {R„de Heer."} beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben."
"13 ¶ Niemand zegge, als hij verzocht wordt: Ik word door God verzocht. Want God kan niet verzocht worden door het kwade, en Hij-zelf verzoekt niemand. 14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij door zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt. 15 Daarna, als de begeerlijkheid ontvangen heeft, baart zij zonde; en de zonde, voleindigd zijnde, baart den dood. 16 Dwaalt niet, mijne geliefde broeders! 17 Alle goede gave en alle volmaakte gift daalt van boven neder, van den Vader der lichten, bij wien geen verandering is of schaduw van omkeering. 18 Naar zijnen eigenen wil heeft Hij ons gebaard door het woord der waarheid, opdat wij als eerstelingen zijner schepselen zouden zijn."
"19 ¶ Zoo dan, mijne geliefde broeders! ieder mensch zij rasch om te hooren, traag om te spreken, traag tot toorn. 20 Want de toorn eens mans volbrengt Gods gerechtigheid niet. 21 Daarom, afleggende alle onreinheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het ingeplante woord, dat uwe zielen behouden kan. 22 En zijt daders

DES WOORDS, EN NIET ALLEEN HOORDERS, UZELVEN MISLEIDENDE. 23 WANT ZOO IEMAND EEN HOORDER DES WOORDS IS, EN NIET EEN DADER, DIE IS GELIJK AAN EEN MAN, DIE ZIJN AANGEBOREN GELAAT BESCHOUWT IN EEN SPIEGEL; 24 WANT HIJ HEEFT ZICHZELVEN BESCHOUWD, EN IS WEGGEGAAN, EN HEEFT TERSTOND VERGETEN, HOE HIJ WAS. 25 MAAR WIE INZIET IN DE VOLMAAKTE WET, DIE DER VRIJHEID, EN DAARBIJ BLIJFT, DEZE, GEEN VERGETELIJK HOORDER ZIJNDE, MAAR EEN DADER DES WERKS, ZAL WELGELUKZALIG ZIJN IN ZIJN DOEN. 26 INDIEN IEMAND {R. V. B. „ONDER U." } MEENT GODSDIENSTIG TE ZIJN, EN ZIJNE TONG NIET IN TOOM HOUDT, MAAR ZIJN HART MISLEIDT, DIENS GODSDIENST IS IJDEL. 27 DE REINE EN ONBESMETTE GODSDIENST VOOR GOD EN DEN VADER IS DEZE: WEEZEN EN WEDUWEN TE BEZOEKEN IN HUNNE VERDRUKKING; ZICHZELVEN ONBEVLEKT TE BEWAREN VAN DE WERELD."

"2:1 ¶ MIJNE BROEDERS, HEBT HET GELOOF VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, DEN HEER DER HEERLIJKHEID, NIET MET AANNEMING DES PERSOONS. 2 WANT ZOO ER IN UWE SYNAGOGE EEN MAN BINNENKOMT MET EEN GOUDEN RING, IN EEN SIERLIJK KLEED, EN ER KOMT OOK EEN ARME BINNEN IN EEN SCHAMEL KLEED, 3 EN GIJ ZIET OP HEM, DIE HET SIERLIJKE KLEED DRAAGT, EN ZEGT: {R. V. B. „TOT HEM." } ZIT GIJ HIER OP EEN GOEDE PLAATS! EN GIJ ZEGT TOT DEN ARME: STA GIJ DAAR, OF ZIT HIER ONDER MIJNE VOETBANK! 4 HEBT GIJ DAN NIET ONDER UZELVEN ONDERSCHEID GEMAAKT, EN ZIJT RECHTERS GEWORDEN MET BOOZE OVERLEGGINGEN? 5 HOORT, MIJNE GELIEFDE BROEDERS! HEEFT GOD NIET DE ARMEN NAAR DE {R. „DEZE." } WERELD UITVERKOREN, OM RIJK TE ZIJN IN HET GELOOF EN ERFGENAMEN VAN HET KONINKRIJK, DAT HIJ BELOOFD HEEFT AAN HEN, DIE HEM LIEFHEBBEN? 6 MAAR GIJ HEBT DEN ARME ONEER AANGEDAAN. ONDERDRUKKEN U NIET DE RIJKEN, EN TREKKEN ZIJ U NIET VOOR DE RECHTBANKEN? 7 LASTEREN ZIJ NIET DEN UITNEMENDEN NAAM, DIE OVER U AANGEROEPEN IS?"

"8 ¶ INDIEN GIJ DAN DE KONINKLIJKE WET VOLBRENGT, NAAR DE SCHRIFT: „GIJ ZULT UWEN NAASTE LIEFHEBBEN ALS UZELVEN," {LEV. 19:18. } ZOO DOET GIJ WÈL; 9 MAAR INDIEN GIJ DEN PERSOON AANNEEMT, ZOO DOET GIJ ZONDE, EN WORDT DOOR DE WET OVERTUIGD ALS OVERTREDERS. 10 WANT WIE DE GEHEELE WET ZAL HOUDEN, EN IN ÉÉN ZAL STRUIKELEN, IS SCHULDIG GEWORDEN AAN ALLEN. 11 WANT DIE GEZEGD HEEFT: „GIJ ZULT GEEN OVERSPEL DOEN," DIE HEEFT OOK GEZEGD: „GIJ ZULT NIET DOODEN." INDIEN GIJ NU GEEN OVERSPEL DOET, {R. „ZULT DOEN." } MAAR DOODT, {R. „ZULT DOODEN." } ZOO ZIJT GIJ EEN OVERTREDER DER WET GEWORDEN. 12 SPREEKT ALZOO, EN DOET ALZOO, ALS DIE DOOR DE WET DER VRIJHEID ZULT GEOORDEELD WORDEN. 13 WANT HET OORDEEL

ZAL ZONDER BARMHARTIGHEID ZIJN OVER HEM, DIE GEEN BARMHARTIGHEID GEDAAN HEEFT. {R. V. B. „EN."} DE BARMHARTIGHEID ROEMT TEGEN HET OORDEEL."

"14 ¶ WAT BAAT HET, MIJNE BROEDERS! ZOO IEMAND ZEGT, DAT HIJ GELOOF HEEFT, EN HIJ HEEFT GEEN WERKEN? KAN HET GELOOF HEM BEHOUDEN? 15 ALS NU EEN BROEDER OF ZUSTER NAAKT IS, EN GEBREK HEEFT AAN DAGELIJKSCH VOEDSEL, 16 EN IEMAND VAN U ZEGT TOT HEN: GAAT HEEN IN VREDE, WARMT U EN VERZADIGT U; EN GIJ GEEFT HUN DE NOODDRUFT DES LICHAAMS NIET, WAT BAAT HET? 17 ZOO IS OOK HET GELOOF, ALS HET GEEN WERKEN HEEFT, DOOD BIJ ZICHZELVEN. 18 MAAR ZAL IEMAND ZEGGEN: GIJ HEBT GELOOF, EN IK HEB WERKEN. TOON MIJ UW GELOOF ZONDER DE {R. „UIT UWE."} WERKEN, EN IK ZAL U UIT MIJNE WERKEN MIJN GELOOF TOONEN. 19 GIJ GELOOFT, DAT ER ÉÉN GOD IS; GIJ DOET WÉL. OOK DE DUIVELEN {DEMONEN.} GELOOVEN, EN ZIJ SIDDEREN. 20 DOCH WILT GIJ WETEN, O IJDEL MENSCH! DAT HET GELOOF ZONDER DE WERKEN DOOD IS? 21 ABRAHAM, ONZE VADER, IS HIJ NIET UIT WERKEN GERECHTVAARDIGD, TOEN HIJ IZAAK, ZIJNEN ZOON, OP HET ALTAAR GEOFFERD HAD? 22 GIJ ZIET, DAT HET GELOOF MEDEWERKTE MET ZIJNE WERKEN, EN DAT HET GELOOF UIT DE WERKEN VOLMAAKT WERD. 23 EN DE SCHRIFT WERD VERVULD, DIE ZEGT: „EN ABRAHAM GELOOFDE GOD, EN HET WERD HEM TOT GERECHTIGHEID GEREKEND," {GEN. 15:6.} EN HIJ WERD EEN VRIEND VAN GOD GENOEMD. 24 GIJ ZIET, {R. „ZIET GIJ DAN."} DAT EEN MENSCH UIT WERKEN GERECHTVAARDIGD WORDT, EN NIET UIT GELOOF ALLEEN. 25 EN DESGELIJKS OOK RACHAB, DE HOER, IS ZIJ NIET UIT WERKEN GERECHTVAARDIGD, TOEN ZIJ DE BODEN OPGENOMEN EN DOOR EEN ANDEREN WEG UITGELATEN HAD? 26 WANT GELIJK HET LICHAAM ZONDER GEEST DOOD IS, ZOO IS OOK HET GELOOF ZONDER DE WERKEN DOOD."

"3:1 ¶ ZIJT NIET VELE LEERMEESTERS, MIJNE BROEDERS! WETENDE DAT WIJ TE ZWAARDER OORDEEL ONTVANGEN ZULLEN. 2 WANT WIJ STRUIKELEN ALLEN MENIGMAAL. INDIEN IEMAND IN WOORDEN NIET STRUIKELT, DIE IS EEN VOLMAAKT MAN, BEKWAAM OM OOK HET GEHEELE LICHAAM IN TOOM TE HOUDEN. 3 ZIET, WIJ DOEN DEN PAARDEN TOOMEN IN DE MONDEN, OPDAT ZIJ ONS GEHOORZAMEN, EN WIJ WENDEN HUN GEHEELE LICHAAM OM. 4 ZIET, OOK DE SCHEPEN, DIE ZOO GROOT ZIJN, EN DOOR HEVIGE WINDEN GEDREVEN, ZIJ WORDEN DOOR EEN ZEER KLEIN ROER OMGEWEND, WAARHEEN OOK DE BEGEERTE DES STUURMANS WIL. 5 ZOO IS OOK DE TONG {R. „ALZOO IS DE TONG."} EEN KLEIN LID, EN ROEMT IN GROOTE DINGEN. ZIET, EEN KLEIN VUUR, WELK EEN GROOT BOSCH STEEKT HET AAN! 6 OOK DE TONG IS EEN VUUR, DE WERELD VAN

ONGERECHTIGHEID. ONDER ONZE LEDEN IS DE TONG GESTELD, DIE HET GEHEELE LICHAAM BEVLEKT, EN DEN LOOP DER NATUUR IN VLAM ZET, EN IN VLAM GEZET WORDT DOOR DE HEL. 7 WANT ALLE NATUUR, ZOOWEL VAN WILDE DIEREN ALS VAN VOGELEN, ZOOWEL VAN KRUIPENDE- ALS VAN ZEEDIEREN, WORDT GETEMD EN IS GETEMD DOOR DE MENSCHELIJKE NATUUR; 8 MAAR DE TONG KAN GEEN MENSCH TEMMEN; ZIJ IS EEN ONGESTADIG {R. „ONBEDWINGBAAR." } KWAAD, VOL DOODELIJK VENIJN. 9 MET HAAR ZEGENEN WIJ DEN HEER EN VADER, {OF „DEN HEER EN DEN VADER." R. „GOD EN VADER." } EN MET HAAR VERVLOEKEN WIJ DE MENSCHEN, DIE NAAR GODS GELIJKENIS GEMAAKT ZIJN. 10 UIT DENZELFDEN MOND KOMT ZEGEN EN VLOEK. DIT MOEST NIET ZOO ZIJN, MIJNE BROEDERS! 11 WELT OOK DE FONTEIN UIT DEZELFDE ADER HET ZOET EN HET BITTER OP? 12 KAN EEN VIJGEBOOM OLIJVEN VOORTBRENGEN, MIJNE BROEDERS! OF EEN WIJNSTOK VIJGEN? ZOO KAN ZOUT WATER GEEN ZOET VOORTBRENGEN. {R. „ZOO KAN EEN FONTEIN GEEN ZOUT EN ZOET WATER VOORTBRENGEN." }"

"13 ¶ WIE IS WIJS EN VERSTANDIG ONDER U? HIJ TOONE ZIJNE WERKEN UIT EEN GOEDEN WANDEL, IN ZACHTMOEDIGHEID DER WIJSHEID. 14 MAAR INDIEN GIJ BITTEREN NIJD EN TWISTGIERIGHEID IN UW HART HEBT, ZOO ROEMT EN LIEGT NIET TEGEN DE WAARHEID. 15 DAT IS NIET DE WIJSHEID, DIE VAN BOVEN KOMT, MAAR EEN AARDSCHE, ZINNELIJKE, DUIVELSCHE. 16 WANT WAAR NIJD EN TWISTGIERIGHEID IS, DAAR IS VERWARRING EN ALLERLEI KWAAD. 17 MAAR DE WIJSHEID, DIE VAN BOVEN IS, IS VOOREERST REIN, DAARNA VREEDZAAM, BESCHEIDEN, GEZEGGELIJK, VOL BARMHARTIGHEID EN GOEDE VRUCHTEN, ONPARTIJDIG, {R. V. B. „EN." } ONGEVEINSD. 18 MAAR DE VRUCHT DER GERECHTIGHEID WORDT IN VREDE GEZAAID VOOR HEN, DIE VREDE MAKEN."

"4:1 ¶ VANWAAR OORLOGEN, EN VANWAAR {R. L. W. „VANWAAR." } VECHTERIJEN ONDER U? IS HET NIET HIERVAN — VAN UWE WELLUSTIGHEDEN, DIE IN UWE LEDEN STRIJD VOEREN? 2 GIJ BEGEERT, EN HEBT NIET; GIJ MOORDT EN BENIJDT, EN KUNT NIET VERKRIJGEN; GIJ VECHT EN OORLOOGT; {R. V. B. „MAAR." } GIJ HEBT NIET, OMDAT GIJ NIET BIDT. 3 GIJ BIDT, EN ONTVANGT NIET, OMDAT GIJ KWALIJK BIDT, TEN EINDE HET IN UWE WELLUSTIGHEDEN DOOR TE BRENGEN. 4 {R. V. B. „OVERSPELERS EN." } OVERSPEELSTERS! WEET GIJ NIET, DAT DE VRIENDSCHAP DER WERELD VIJANDSCHAP IS TEGEN GOD? WIE DAN EEN VRIEND DER WERELD WIL ZIJN, DIE WORDT EEN VIJAND VAN GOD GESTELD. 5 OF MEENT GIJ, DAT DE SCHRIFT TEVERGEEFS SPREEKT? DE GEEST, DIE IN ONS WOONT, BEGEERT HIJ MET BENIJDING? 6 DOCH HIJ GEEFT GROOTERE GENADE. DAAROM ZEGT HIJ: „GOD WEDERSTAAT DE HOOGMOEDIGEN, MAAR DEN NEDERIGEN GEEFT HIJ GENADE." {SPR. 3:34. } 7 ONDERWERPT U DAN GODE;

WEDERSTAAT DEN DUIVEL, EN HIJ ZAL VAN U VLIEDEN. 8 NADERT TOT GOD, EN HIJ ZAL TOT U NADEREN. REINIGT DE HANDEN, ZONDAARS! EN ZUIVERT DE HARTEN, DUBBELHARTIGEN! 9 JAMMERT EN TREURT EN WEENT; UW LACHEN WORDE VERANDERD IN TREUREN, EN UWE BLIJDSCHAP IN VERSLAGENHEID. 10 VERNEDERT U VOOR DEN HEER, EN HIJ ZAL U VERHOOGEN."

"11 ¶ SPREEKT GEEN KWAAD VAN ELKANDER, BROEDERS! DIE VAN EEN BROEDER KWAAD SPREEKT, OF {R. „EN." } ZIJNEN BROEDER OORDEELT, SPREEKT KWAAD VAN DE WET, EN OORDEELT DE WET. MAAR INDIEN GIJ DE WET OORDEELT, ZOO ZIJT GIJ GEEN DADER DER WET, MAAR EEN RECHTER. 12 EÉN IS DE WETGEVER EN RECHTER, {R. L. W. „EN RECHTER." } HIJ DIE BEHOUDEN EN VERDERVEN KAN. DOCH {R. L. W. „DOCH." } WIE ZIJT GIJ, DIE DEN NAASTE {R. „ELKANDER." } OORDEELT? 13 WEL AAN NU, GIJ, DIE ZEGT: HEDEN OF MORGEN ZULLEN WIJ NAAR DIE EN DIE STAD GAAN, EN WIJ ZULLEN DAAR ÉÉN JAAR DOORBRENGEN, EN HANDEL DRIJVEN EN WINST DOEN; 14 GIJ, DIE NIET WEET, WAT ER MORGEN WEZEN ZAL! (WANT WAT IS UW LEVEN? HET IS MAAR EEN DAMP, DIE WEINIG TIJDS GEZIEN WORDT, EN DAARNA VERDWIJNT.) 15 IN PLAATS VAN TE ZEGGEN: INDIEN DE HEER WIL EN WIJ LEVEN, ZULLEN WIJ DIT OF DAT DOEN. 16 MAAR NU ROEMT GIJ IN UWEN HOOGMOED; AL DERGELIJKE ROEM IS BOOS. 17 WIE DAN WEET GOED TE DOEN, EN HET NIET DOET, DIEN IS HET ZONDE."

"5:1 ¶ WELAAN NU, GIJ RIJKEN! WEENT EN HUILT OVER DE ELLENDEN, DIE OVER U KOMEN. 2 UW RIJKDOM IS VERROT, EN UWE KLEEDEREN ZIJN DOOR DE MOT VERTEERD. 3 UW GOUD EN ZILVER IS VERROEST, EN HUN ROEST ZAL TOT EEN GETUIGENIS TEGEN U ZIJN, EN ZAL UW VLEESCH ALS EEN VUUR VERTEREN; GIJ HEBT SCHATTEN VERGADERD IN DE LAATSTE DAGEN. 4 ZIET, HET LOON DER ARBEIDERS, DIE UWE VELDEN GEOOGST HEBBEN, DAT DOOR U VERKORT IS, ROEPT; EN HET GESCHREI DER MAAIERS IS GEKOMEN TOT DE OOREN VAN DEN HEER ZEBAOTH. {DE HEER ZEBAOTH IS: JEHOVAH DER HEIRSCHAREN; ZIE PS. 24:10; JES. 1:21, ENZ.} 5 GIJ HEBT WEELDERIG GELEEFD OP AARDE EN WELLUSTEN GEVOLGD; GIJ HEBT UWE HARTEN GEVOED ALS OP EEN DAG DER SLACHTING. 6 GIJ HEBT VEROORDEELD, GIJ HEBT GEDOOD DEN RECHTVAARDIGE; HIJ WEDERSTAAT U NIET. 7 WEEST DAN GEDULDIG, BROEDERS! TOT OP DE KOMST DES HEEREN. ZIET, DE LANDMAN WACHT OP DE KOSTELIJKE VRUCHT DES LANDS, EN HEEFT ER GEDULD MEDE, TOTDAT ZIJ DEN VROEGEN EN SPADEN REGEN ONTVANGE. 8 WEEST OOK GIJ GEDULDIG, VERSTERKT UWE HARTEN, WANT DE KOMST DES HEEREN IS NABIJ. 9 ZUCHT NIET TEGEN ELKANDER, BROEDERS! OPDAT GIJ NIET GEOORDEELD WORDT; ZIET, DE RECHTER STAAT VOOR DE DEUR. 10 MIJNE BROEDERS! NEEMT TOT EEN VOORBEELD DES LIJDENS EN DES GEDULDS DE PROFETEN, DIE IN DEN

NAAM DES HEEREN GESPROKEN HEBBEN. 11 ZIET, WIJ PRIJZEN HEN GELUKZALIG, DIE VOLHARDEN. GIJ HEBT VAN DE VOLHARDING VAN JOB GEHOORD, EN HEBT HET EINDE DES HEEREN GEZIEN, DAT DE HEER VOL VAN MEDEGEVOEL EN BARMHARTIG IS."

"12 ¶ DOCH VÓÓR ALLE DINGEN, MIJNE BROEDERS! ZWEERT NIET, NOCH BIJ DEN HEMEL, NOCH BIJ DE AARDE, NOCH EENIGEN ANDEREN EED; MAAR UW JA ZIJ JA, EN UW NEEN NEEN, OPDAT GIJ NIET ONDER HET OORDEEL VALT. 13 LIJDT IEMAND ONDER U? HIJ BIDDE. IS IEMAND GOEDSMOEDS? HIJ PSALM ZINGE. 14 IS IEMAND KRANK ONDER U? HIJ ROEPE DE OUDSTEN DER GEMEENTE TOT ZICH, EN DAT ZIJ OVER HEM BIDDEN, HEM ZALVENDE MET OLIE IN DEN NAAM DES HEEREN; 15 EN HET GEBED DES GELOOFS ZAL DEN ZIEKE BEHOUDEN, EN DE HEER ZAL HEM OPRICHTEN, EN ALS HIJ ZONDEN GEDAAN HEEFT, HET ZAL HEM VERGEVEN WORDEN. 16 BELIJDT DAN {R. L. W. „DAN." } ELKANDER DE MISDADEN {V. L. „ZONDEN." } EN BIDT VOOR ELKANDER, OPDAT GIJ GEZOND WORDT. HET KRACHTIG GEBED EENS RECHTVAARDIGEN VERMAG VEEL. 17 ELIA WAS EEN MENSCH VAN GELIJKE BEWEGINGEN ALS WIJ, EN HIJ BAD EEN GEBED, DAT HET NIET MOCHT REGENEN; EN HET REGENDE NIET OP AARDE IN DRIE JAAR EN ZES MAANDEN. 18 EN HIJ BAD WEDEROM, EN DE HEMEL GAF REGEN, EN DE AARDE BRACHT HARE VRUCHT VOORT. 19 MIJNE {R. L. W. „MIJNE." } BROEDERS! ZOO IEMAND ONDER U VAN DE WAARHEID IS AFGEDWAALD, EN IEMAND BRENGT HEM TERUG, DIE WETE, 20 DAT, WIE EEN ZONDAAR VAN DE DWALING ZIJNS WEGS TERUGBRENGT, EEN ZIEL VAN DEN DOOD REDDEN, EN EEN MENIGTE VAN ZONDEN BEDEKKEN ZAL."

1 Petrus 1

"1:1 ¶ Petrus, apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen der verstrooiing in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië, 2 uitverkorenen naar de voorkennis van God, den Vader, door heiliging des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus: {„Van Jezus Christus" heeft zoowel betrekking op „gehoorzaamheid" als op „besprenging des bloeds." } genade en vrede worde u vermenigvuldigd!"

"3 ¶ Gezegend zij de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die naar zijne groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden, 4 tot een onverderfelijke en onbevlekte en onverwelkelijke erfenis, in de hemelen bewaard voor u, 5 die in de kracht Gods door het geloof bewaard wordt tot de behoudenis, die bereid is om in den laatsten tijd geopenbaard te worden,"

"6 ¶ waarin gij u verheugt, nu een weinig tijds, zoo het noodig is, bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen, 7 opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, dat vergaat en door vuur beproefd wordt, bevonden worde tot lof en heerlijkheid en eer {R. „eer en heerlijkheid." } in de openbaring van Jezus Christus, 8 dien gij, hoewel gij hem niet gezien hebt, liefhebt; in wien gij, hoewel hem thans niet ziende, maar geloovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, 9 wegdragende het einde uws geloofs, de behoudenis der zielen,"

"10 ¶ aangaande welke behoudenis onderzocht en nagevorscht hebben de profeten, die van de genade, u bereid, geprofeteerd hebben, 11 navorschende welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die in hen was, aanduidde, toen hij te voren getuigde van het lijden, dat op Christus komen zou, en van de heerlijkheid daarna; 12 wien geopenbaard werd, dat zij niet voor zichzelven, maar voor u {R. „ons." } de dingen bedienden, die u nu aangekondigd zijn door hen, die u het evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is; dingen, waarin de engelen begeerig zijn in te zien."

"13 ¶ Daarom omgordt de lendenen uws verstands, weest nuchter, en hoopt volkomen op de genade, die u aangebracht wordt bij de openbaring van Jezus Christus. 14 Als kinderen der gehoorzaamheid weest niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden van vroeger, gedurende uwe onwetendheid; 15 maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is,

zoo weest ook gij heilig in al uwen wandel; 16 want er staat geschreven: „Weest heilig, want Ik ben heilig." {Lev. 19:2.} 17 En indien gij als Vader aanroept Hem, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer bijwoning, 18 wetende, dat gij van uwen ijdelen, door de vaderen overgeleverden wandel niet verlost zijt door vergankelijke dingen, zilver of goud, 19 maar door het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en onbevlekt lam, 20 die wel vóór de grondlegging der wereld voorgekend, maar in het laatste der tijden geopenbaard is om den wille van u, 21 die door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou. {Of „zoodat uw geloof en hoop op God is."} 22 Hebbende uwe zielen gereinigd door de gehoorzaamheid aan de waarheid, {R. v. b., ‚door den Geest."} tot ongeveinsde broederliefde, zoo hebt elkander vurig lief uit een rein hart, 23 gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levend en {R. v. b. „eeuwig."} blijvend woord van God;"

"24 ¶ want „alle vleesch is als gras, en al zijne heerlijkheid {R. „alle heerlijkheid des menschen."} als een bloem van het gras. Het gras is verdord en zijne bloem is afgevallen; 25 maar het woord des Heeren blijft tot in eeuwigheid." {Exod. 40: 6 — 8.} Dit nu is het woord, dat u verkondigd is."

"2:1 ¶ Legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog en huichelarij en nijd, en alle kwaadsprekendheid; 2 en als pasgeboren kinderkens, zijt zeer begeerig naar de onvervalschte, redelijke melk, opdat gij door haar opwast tot behoudenis, {R. l. w. „tot behoudenis."} 3 indien gij namelijk gesmaakt hebt, dat de Heer goedertieren is."

"4 ¶ Tot wien komende, als tot een levenden steen, door menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar, 5 zoo wordt ook gijzelven, als levende steenen, opgebouwd tot een geestelijk huis, een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus. 6 Want {R. „Daarom."} er is in de Schrift vervat: „Zie, ik leg in Sion een hoeksteen, uitverkoren, dierbaar; en die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden." {Jes. 28:16.} 7 Voor u dan, die gelooft, is de kostbaarheid; maar den ongehoorzamen {Of „ongeloovigen."} wordt gezegd: „De steen, dien de

BOUWLIEDEN VERWORPEN HEBBEN, DEZE IS TOT EEN HOOFD DES HOEKS GEWORDEN," {PS. 118:22.} EN „EEN STEEN DES AANSTOOTS EN EEN ROTS DER ERGERNIS," {JES. 8:14.} 8 DIE ZICH, DAAR ZIJ NIET GEHOORZAAM ZIJN, AAN HET WOORD STOOTEN, WAARTOE ZIJ OOK GEZET ZIJN. 9 MAAR GIJ ZIJT EEN UITVERKOREN GESLACHT, EEN KONINKLIJK PRIESTERDOM, EEN HEILIG VOLK, EEN VOLK DES EIGENDOMS, OPDAT GIJ DE DEUGDEN VERKONDIGT VAN HEM, DIE U UIT DE DUISTERNIS HEEFT GEROEPEN TOT ZIJN WONDERBAAR LICHT; 10 GIJ, DIE EERTIJDS „GEEN VOLK" {HOZ. 1:10; 2:23.} WAART, MAAR NU GODS VOLK ZIJT, DIE „GEEN BARMHARTIGHEID ONTVANGEN HADT," {HOZ. 1:10; 2:23.} MAAR NU BARMHARTIGHEID VERKREGEN HEBT. 11 GELIEFDEN! IK VERMAAN U ALS BIJWONERS EN VREEMDELINGEN, DAT GIJ U ONTHOUDT VAN DE VLEESCHELIJKE BEGEERLIJKHEDEN, DIE STRIJD VOEREN TEGEN DE ZIEL; 12 EN HOUDT UWEN WANDEL EERLIJK ONDER DE VOLKEN, OPDAT, IN HETGEEN ZIJ KWAAD VAN U SPREKEN ALS VAN KWAADDOENERS, ZIJ UIT DE GOEDE WERKEN, DIE ZIJ AANSCHOUWEN, GOD VERHEERLIJKEN TEN DAGE DER BEZOEKING."

"13 ¶ WEEST DAN ALLE MENSCHELIJKE INSTELLING ONDERDANIG OM DES HEEREN WIL; HETZIJ DEN KONING, ALS DEN OPPERSTE; 14 HETZIJ DEN STADHOUDERS, ALS DOOR HEM GEZONDEN TOT STRAF DER KWAADDOENERS, MAAR TOT LOF VAN HEN, DIE GOEDDOEN. 15 WANT ALZOO IS HET DE WIL VAN GOD, DAT GIJ DOOR GOEDDOEN DE ONWETENDHEID DER DWAZE MENSCHEN DEN MOND STOPT; 16 ALS VRIJEN EN NIET DE VRIJHEID HEBBENDE TOT EEN DEKMANTEL DER BOOSHEID, MAAR ALS SLAVEN VAN GOD. 17 EERT ALLEN; HEBT DE BROEDERSCHAP LIEF; VREEST GOD, EERT DEN KONING. 18 GIJ HUISKNECHTEN! WEEST DEN MEESTERS IN ALLE VREEZE ONDERDANIG, NIET ALLEEN DEN GOEDEN EN BESCHEIDENEN, MAAR OOK DEN VERKEERDEN. 19 WANT DAT IS GENADE, ZOO IEMAND, OM DES GEWETENS WIL VOOR GOD, LEED VERDRAAGT, ONRECHTVAARDIG LIJDENDE. 20 WANT WAT ROEM IS HET, ZOO GIJ VERDRAAGT, ALS GIJ ZONDIGT, EN GESLAGEN WORDT? MAAR ZOO GIJ VERDRAAGT, ALS GIJ GOED DOET EN LIJDT, DAT IS GENADE BIJ GOD. 21 WANT DAARTOE ZIJT GIJ GEROEPEN; WANT OOK CHRISTUS HEEFT VOOR U {R. „ONS."} GELEDEN, U EEN VOORBEELD NALATENDE, OPDAT GIJ ZIJNE VOETSTAPPEN ZOUDT NAVOLGEN; 22 HIJ, „DIE GEEN ZONDE GEDAAN HEEFT, EN GEEN BEDROG IS IN ZIJNEN MOND GEVONDEN," {JES. 53:9.} 23 DIE, ALS HIJ GESCHOLDEN WERD, NIET WEDERSCHOLD; ALS HIJ LEED, NIET DREIGDE, MAAR ZICH OVERGAF AAN HEM, DIER ECHTVAARDIG OORDEELT; 24 DIE ZELF ONZE ZONDEN IN ZIJN LICHAAM GEDRAGEN HEEFT OP HET HOUT; OPDAT WIJ, DER ZONDEN AFGESTORVEN, DER GERECHTIGHEID LEVEN ZOUDEN; DOOR WIENS STRIEMEN GIJ GENEZEN ZIJT. 25 WANT GIJ WAART ALS DWALENDE

schapen, maar gij zijt nu teruggekeerd tot den Horder en Opziener uwer zielen."

"3:1 ¶ Desgelijks, gij vrouwen! weest uwen eigenen mannen onderdanig; opdat, ook indien sommigen den woorde ongehoorzaam zijn, zij zonder woord door den wandel der vrouwen mogen gewonnen worden, 2 als zij aanschouwd hebben uwen kuischen wandel in vreeze; 3 wier versiersel zij niet het uitwendige, het vlechten van het haar en het omhangen van goud, of het aantrekken van kleederen, 4 maar de verborgen mensch des harten in het onverderfelijke van den zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God. 5 Want alzoo versierden zichzelven eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren aan hare eigene mannen onderdanig; 6 gelijk Sara Abraham gehoorzaamde, hem noemende heer, wier kinderen gij geworden zijt, als gij goed doet, en geenerlei verschrikking vreest. 7 Gij mannen! desgelijks, woont bij haar met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakkere, eere gevende, daar zij ook medeërfgenamen der genade des levens zijn, opdat uwe gebeden niet verhinderd worden."

"8 ¶ Eindelijk, weest allen eensgezind, medelijdend, vol broederlijke liefde, barmhartig, ootmoedig; {R. „vriendelijk."} 9 en vergeldt niet kwaad met kwaad, of schelden met schelden; maar zegent integendeel, omdat {R. „wetende dat."} gij er toe geroepen zijt, om zegen te beërven. 10 „Want wie het leven liefhebben en goede dagen zien wil, die weerhoude zijne tong van het kwaad, en zijne lippen, dat zij geen bedrog spreken; 11 die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede, en jage dien na; 12 want de oogen des Heeren zijn op de rechtvaardigen, en zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen hen, die kwaad doen." {Ps. 34: 12 — 16.} 13 En wie is het, die u kwaad zal doen, indien gij navolgers zijt van het goede? {Of „van hem, die goed is."} 14 Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, welgelukzalig zijt gij. En vreest niet met hunne vrees, en wordt niet ontroerd; 15 maar heiligt Christus, {R. „God."} den Heer, in uwe harten. {Zie Jes. 8:12,13.} En weest altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die rekenschap van u vordert aangaande de hoop, die in u is, maar {R. l. w. „maar."} met zachtmoedigheid en vreeze;"

1 Petrus 3 en 4

"16 ¶ en hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwaad van u spreken als van kwaaddoeners, zij beschaamd worden, die uwen goeden wandel in Christus lasteren. 17 Want het is beter, indien het de wil van God eischt, goeddoende te lijden dan kwaaddoende."

"18 ¶ Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot God zou brengen, die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt in {d. i. in de kracht van.} den Geest, 19 in welken hij ook heengegaan is, en gepredikt heeft den geesten, die in de gevangenis zijn, 20 die eertijds ongehoorzaam waren, {Of „ongeloovig waren."} toen {R. v. b. „eenmaal."} de lankmoedigheid Gods wachtende was in de dagen van Noach, terwijl de ark toebereid werd, waarin weinige, dat is acht zielen, behouden werden door het water,"

"21 ¶ welks tegenbeeld, de doop, nu ook u {R. „ons."} behoudt — die niet is een aflegging van de onreinheid des vleesches, maar de vraag voor God van een goed geweten — door de opstanding van Jezus Christus, 22 die is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, engelen en machten en krachten hem onderworpen zijnde."

"4:1 ¶ Dewijl nu Christus voor ons {S. l. w. „voor ons."} in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, dat {Of „want."} wie in het vleesch geleden heeft, afgedaan heeft met de zonde, 2 om het overige van zijnen tijd in het vleesch niet meer te leven naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God. 3 Want het is ons genoeg, dat wij in den verloopen tijd {R. v. b. „des levens."} den wil der volken volbracht hebben, wandelende in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, zwelgerijen en schandelijke afgoderijen,"

"4 ¶ waarin zij het vreemd vinden, dat gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der losbandigheid, en u lasteren; 5 die rekenschap zullen geven aan hem, die bereid staat levenden en dooden te oordeelen. 6 Want daartoe is ook aan de dooden een blijde boodschap verkondigd, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den Geest."

"7 ¶ En het einde aller dingen is nabij; weest dan nuchter, en waakt in de gebeden; 8 maar vóór alle dingen hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde bedekt {R. „zal bedekken."} een menigte van zonden. {Zie Spr. 10: 12.} 9 Weest gastvrij jegens elkander, zonder murmureeren. 10

1 Petrus 4 en 5

Een iegelijk, naarmate hij een genadegave ontvangen heeft, diene daarmede den ander, als goede rentmeesters der menigerlei genade Gods. 11 Zoo iemand spreekt, hij spreke als woorden Gods; zoo iemand dient, hij diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in alles verheerlijkt worde door Jezus Christus, wien de heerlijkheid en de macht is tot in alle eeuwigheid! Amen."

"12 ¶ Geliefden! laat u het vuur der vervolging onder u, die u tot verzoeking geschiedt, niet bevreemden, alsof u iets buitengewoons overkwam; 13 maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, verblijdt u, opdat gij ook bij de openbaring zijner heerlijkheid u juichende moogt verheugen. 14 Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij welgelukzalig; want de Geest der heerlijkheid {S. v. b. „en der macht." } en van God rust op u. Wat hen aangaat, wordt hij gelasterd; maar wat u aangaat, wordt hij verheerlijkt. {De woorden tusschen en komen in vele handschriften niet voor.} 15 Maar dat niemand uwer lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit; 16 doch indien iemand lijdt als Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen naam. {R. „in dezen deele." } 17 Want het is de tijd, dat het oordeel begint van het huis Gods; en indien eerst van ons, wat zal het einde zijn van hen, die het evangelie van God ongehoorzaam zijn? 18 En indien de rechtvaardige ternauwernood behouden wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen? {Zie Spr. 11:31. } 19 Zoo dan ook, die naar den wil van God lijden, dat zij, goeddoende, hunne zielen {R. „Hem als." } den getrouwen Schepper aanbevelen."

"5:1 ¶ De oudsten, die onder u zijn, vermaan ik, mede een oudste en getuige des lijdens van Christus, en ook deelgenoot der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: 2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, en houdt opzicht, niet gedwongen, maar vrijwillig, ook niet om vuil gewin, maar met bereidwilligheid; 3 noch als heerschende over uwe erfgoederen, maar voorbeelden der kudde zijnde; 4 en wanneer de overste Herder verschenen zal zijn, zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid ontvangen."

"5 ¶ Desgelijks gij jongeren! weest den oudsten onderdanig. En weest allen jegens elkander {R. „weest allen elkander onderdanig, en met … " } met ontmoedigheid bekleed; want „God wederstaat de hoogvaardigen,

maar den nederigen geeft Hij genade." {Spr. 3:34.} 6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd. 7 Werpt al uwe bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u."
"8 ¶ Zijt nuchter, waakt; {R. v. b. „want."} uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brullende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden. 9 Wederstaat hem, standvastig in {Of „door."} het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap, die in de wereld is, voltrokken wordt."
"10 ¶ De God nu aller genade, die u {R. „ons."} geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat gij een weinig tijds geleden hebt, die zal u volmaken, bevestigen, verstorken, fondeeren. {R. „die volmake, bevestige, versterke, fondeeren."} 11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid! Amen. 12 Door Silvanus, die u een getrouw broeder is, zoo ik meen, heb ik in het kort geschreven, vermanende en betuigende, dat deze de waarachtige genade Gods is, in welke gij staat. 13 U groet de medeuitverkorene in Babylon, en Markus, mijn zoon. 14 Groet elkander met een kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus {R. v. b. „Jezus."} zijt! {R. v. b. „Amen."}"

2 Petrus 1

"1:1 ¶ Simon Petrus, slaaf en apostel van Jezus Christus, aan hen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben door de rechtvaardigheid van onzen God en Heiland Jezus Christus: 2 Genade en vrede zij u vermenigvuldigd in de kennis van God en van Jezus, onzen Heer! 3 Daar zijne goddelijke kracht ons alles, wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft door de kennis van Hem, die ons geroepen heeft door heerlijkheid en deugd, 4 door welke Hij ons de grootste en dierbare beloften geschonken heeft, opdat gij door dezelve deelgenooten der goddelijke natuur zoudt worden, het verderf ontvloden zijnde, dat in de wereld is door de begeerlijkheid … ;"

"5 ¶ daarom ook, allen ijver betoonende, voegt bij uw geloof de deugd, en bij de deugd de kennis, 6 en bij de kennis de matigheid, en bij de matigheid de volharding, en bij de volharding de godzaligheid, 7 en bij de godzaligheid de broederliefde, en bij de broederliefde de liefde. 8 Want indien deze dingen bij u zijn, en overvloedig zijn, zoolaten zij u niet ledig noch onvruchtbaar ten aanzien van de kennis van onzen Heer Jezus Christus. 9 Want bij wien deze dingen niet zijn, die is blind, kortzichtig, hebbende vergeten de reiniging van zijne vorige zonden. 10 Daarom, broeders! beijvert u te meer, om uwe roeping en verkiezing vast te maken; want dit doende, zult gij nimmermeer struikelen. 11 Want alzoo zal u rijkelijk verleend worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onzen Heer en Heiland Jezus Christus."

"12 ¶ Daarom zal ik mij bevlijtigen {R. „zal ik niet verzuimen." } u altijd daaraan te herinneren, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid bevestigd zijt. 13 En ik acht het recht te zijn, zoolang ik in dezen tabernakel ben, u door herinnering op te wekken; 14 wetende, dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijk ook onze Heer Jezus Christus mij heeft bekend gemaakt. 15 Maar ik zal mij beijveren, dat gij ook na mijnen uitgang te allen tijde u deze dingen kunt herinneren."

"16 ¶ Want wij zijn geen kunstig verdichte fabelen gevolgd, toen wij u bekend gemaakt hebben de kracht en de komst van onzen Heer Jezus Christus, maar wij zijn ooggetuigen zijner majesteit geweest. 17 Want Hij ontving van God, den Vader eer en heerlijkheid, toen van de luisterrijke heerlijkheid zulk een stem tot Hem gericht werd: „Deze is mijn geliefde Zoon, in wien Ik welbehagen gevonden heb." 18 En wij

hoorden deze stem, van den hemel gekomen, toen wij met hem waren op den heiligen berg."
"19 ¶ En wij hebben het profetische woord, dat bevestigd geworden is; en gij doet wel, daarop acht te geven, (als op een lamp, schijnende in een duistere plaats,) totdat de dag aanbreke en de morgenster opga in uwe harten. 20 Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift van eigene uitlegging is. 21 Want de profetie werd eertijds niet voortgebracht door den wil eens menschen, maar {R. v. b. „de." } heilige menschen Gods, door den Heiligen Geest gedreven, hebben gesproken."
"2:1 ¶ En er waren ook valsche profeten onder het volk, gelijk ook onder u valsche leeraars zijn zullen, die verderfelijke sekten bedektelijk zullen invoeren, verloochenende ook den Meester, {Zie de noot op Luk. 2:29.} die hen gekocht heeft, een haastig verderf over zichzelven brengende; 2 en velen zullen hunne losbandigheid {R. „verderfenissen." } volgen, om wier wil de weg der waarheid zal gelasterd worden."
"3 ¶ En door gierigheid zullen zij met gemaakte woorden van u een koopmanschap maken; over welke het oordeel sedert lang niet toeft, en hun verderf sluimert niet. 4 Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet heeft gespaard, maar die in den afgrond geworpen hebbende, heeft overgegeven aan ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden; 5 en de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, den prediker der gerechtigheid, een van de acht, bewaard heeft, toen Hij den zondvloed over de wereld der goddeloozen bracht; 6 en de steden van Sodom en Gomorra, tot asch verbrandende, tot omkeering veroordeeld heeft, die ten voorbeeld stellende voor hen,die goddeloos zouden leven;"
"7 ¶ en den rechtvaardigen Lot gered heeft, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der zedeloozen; 8 (want deze rechtvaardige, wonende onder hen, heeft door zien en hooren dag aan dag zijne rechtvaardige ziel gekweld vanwege hunne ongerechtige werken.) … 9 De Heer weet de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels om gestraft te worden;"
"10 ¶ maar vooral hen, die naar het vleesch in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten; vermetel, aanmatigend, niet schromende de heerlijkheden te lasteren; 11 daar toch engelen, die in

sterkte en macht grooter zijn, geen lasterend oordeel tegen hen bij den Heer uitbrengen. 12 Maar dezen als redelooze, natuurlijke dieren, geschapen om gevangen en gedood te worden, zullen ook, {R. l. w. „ook." } daar zij lasteren hetgeen zij niet verstaan, in hunne eigene verdorvenheid verdorven worden, 13 en het loon der ongerechtigheid ontvangen; die de wellust van een dag {Of „de wellust van den dag," in tegenstelling met die van den nacht. } een vermaak achten; vlekken en smetten, weelderig in hunne eigene bedriegerijen, 14 met u brassende; hebbende de oogen vol overspel, en die niet ophouden te zondigen; verlokkende onvaste zielen, hebbende een hart, geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking; 15 die, den rechten weg verlaten hebbende, zijn afgedwaald, en den weg volgen van Bileam, den zoon van Bozor, die het loon der ongerechtigheid liefhad; 16 maar hij ontving de bestraffing zijner eigene ongerechtigheid: het stomme lastdier, sprekende met menschenstem, verhinderde de dwaasheid van den profeet. 17 Dezen zijn bronnen zonder water, en nevelen {R. „wolken." } door een stormwind gedreven, voor wie de donkerheid der duisternis in eeuwigheid {V. l. w. „in eeuwigheid." } bewaard wordt. 18 Want trotsche woorden van ijdelheid sprekende, verlokken zij door begeerlijkheden des vleesches, door ontuchtigheden hen, die sedert kort {Of „ternauwernood." R. „waarlijk." } ontvloden waren aan hen, die in dwaling wandelen; 19 belovende hun vrijheid, zijn zij zelven slaven der verdorvenheid; want door wien iemand overwonnen is, diens slaaf is hij ook geworden. 20 Want indien zij, de besmettingen der wereld door de kennis van den Heer en Heiland Jezus Christus ontvloden zijnde, wederom daardoor verstrikt en overwonnen worden, zoo is voor hen het laatste erger geworden dan het eerste. 21 Want het ware hun beter, den weg der gerechtigheid niet gekend te hebben, dan, na dien gekend te hebben, zich af te keeren van het heilig gebod, dat hun was overgegeven; 22 maar hun is overkomen hetgeen het ware spreekwoord zegt: De hond is weergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel, en de gewasschene zeug tot de wenteling in het slijk. {Zie Spr. 26:11. }"

"3:1 ¶ Geliefden! ik schrijf u reeds dezen tweeden brief, in welke beide ik door herinnering uwe oprechte gezindheid opwek; 2 opdat gij indachtig zijt der woorden, die door de heilige profeten te voren gesproken zijn, en des gebods van den Heer en Heiland, door uwe

APOSTELEN VERKONDIGD; {R. „EN ONS GEBOD, DIE DES HEEREN EN HEILANDS APOSTELEN ZIJN." }"
"3 ¶ DIT IN DE EERSTE PLAATS WETENDE, DAT IN DE LAATSTE DAGEN {R. „IN HET LAATSTE DER DAGEN." } SPOTTERS ZULLEN KOMEN, DIE NAAR HUNNE EIGENE BEGEERLIJKHEDEN IN SPOTTERNIJ {R. L. W. „IN SPOTTERNIJ." } WANDELEN, 4 EN ZEGGEN: WAAR IS DE BELOFTE VAN ZIJNE KOMST? WANT SEDERT DE VADEREN ONTSLAPEN ZIJN, BLIJVEN ALLE DINGEN ZOOALS VAN HET BEGIN DER SCHEPPING. 5 WANT WILLENS IS HUN DIT ONBEKEND, DAT DOOR HET WOORD GODS DE HEMELEN VAN OUDSHER WAREN, EN EEN AARDE, HAAR ONTSTAAN HEBBENDE UIT WATER EN IN WATER, 6 WAARDOOR DE TOENMALIGE WERELD, MET WATER OVERSTROOMD, VERGAAN IS. 7 MAAR DE TEGENWOORDIGE HEMELEN EN DE AARDE ZIJN DOOR ZIJN WOORD ALS EEN SCHAT WEGGELEGD, EN WORDEN VOOR HET VUUR BEWAARD TOT DEN DAG DES OORDEELS EN DER VERDERVING DER GODDELOOZE MENSCHEN."
"8 ¶ DOCH DEZE ÉÉNE ZAAK ZIJ U NIET ONBEKEND, GELIEFDEN! DAT ÉÉN DAG BIJ DEN HEER IS ALS DUIZEND JAAR, EN DUIZEND JAAR ALS ÉÉN DAG."
"9 ¶ DE HEER VERTRAAGT DE BELOFTE NIET, GELIJK SOMMIGEN HET TRAAGHEID ACHTEN; MAAR HIJ IS LANKMOEDIG OVER U, {R. „ONS." } NIET WILLENDE, DAT IEMAND VERLOREN GA, MAAR DAT ALLEN TOT BEKEERING KOMEN. 10 MAAR DE DAG DES HEEREN ZAL KOMEN ALS EEN DIEF, {R. V. B. „IN DEN NACHT." } IN WELKEN DE HEMELEN MET GEDRUISCH ZULLEN VOORBIJGAAN, EN DE ELEMENTEN BRANDENDE ZULLEN VERGAAN, EN DE AARDE EN DE WERKEN, DIE DAAROP ZIJN, ZULLEN VERBRANDEN."
"11 ¶ DEWIJL DAN DEZE DINGEN ALLEN VERGAAN, HOEDANIGEN BEHOORT GIJ TE ZIJN IN HEILIGEN WANDEL EN GODZALIGHEID! 12 VERWACHTENDE EN HAASTENDE TOT DE KOMST VAN DEN DAG GODS, UITHOOFDE WAARVAN DE HEMELEN, IN VUUR GEZET, ZULLEN VERGAAN, EN DE ELEMENTEN, BRANDENDE, ZULLEN VERSMELTEN. 13 MAAR WIJ VERWACHTEN, NAAR ZIJNE BELOFTE, NIEUWE HEMELEN EN EEN NIEUWE AARDE, WAARIN GERECHTIGHEID WOONT. 14 DAAROM, GELIEFDEN! DEWIJL GIJ DEZE DINGEN VERWACHT, ZOO BEIJVERT U, ONBEVLEKT EN ONSTRAFFELIJK VOOR HEM BEVONDEN TE WORDEN IN VREDE. 15 EN ACHT DE LANKMOEDIGHEID ONZES HEEREN VOOR BEHOUDENIS, GELIJK OOK ONZE GELIEFDE BROEDER PAULUS, NAAR DE WIJSHEID, DIE HEM GEGEVEN IS, 16 U HEEFT GESCHREVEN; GELIJK OOK IN ALLE BRIEVEN, WAARIN HIJ VAN DEZE DINGEN SPREEKT, VAN WELKE SOMMIGE MOEIELIJK TE VERSTAAN ZIJN, DIE DE ONWETENDE EN ONVASTE MENSCHEN VERDRAAIEN, GELIJK OOK DE ANDERE SCHRIFTEN, TOT HUN EIGEN VERDERF. 17 GIJ DAN, GELIEFDENDIT TE VOREN WETENDE, WACHT U, OPDAT GIJ NIET, DOOR DE VERLEIDING DER ZEDELOOZEN

MEDEGESLEEPT, VAN UWE EIGENE VASTIGHEID AFVALT; 18 MAAR WAST OP IN DE GENADE EN KENNIS VAN ONZEN HEER EN HEILAND JEZUS CHRISTUS. HEM ZIJ DE HEERLIJKHEID ÉN NU, ÉN TOT DEN DAG DER EEUWIGHEID! AMEN."

1 Johannes 1 en 2

"1:1 ¶ Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord, hetgeen wij gezien hebben met onze oogen, hetgeen wij aanschouwd en onze handen getast hebben, aangaande het Woord des levens; 2 (En het leven is geopenbaard; en wij hebben gezien, en wij getuigen en verkondigen u het eeuwige leven, dat bij den Vader was, en ons geopenbaard is;) 3 hetgeen wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij u, opdat ook gij met om gemeenschap zoudt hebben; en onze gemeenschap is met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus. 4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uwe blijdschap volkomen zij."

"5 ¶ En dit is de boodschap, die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen: dat God licht is, en er in Hem gansch geen duisternis is. 6 Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij wandelen in de duisternis, zoo liegen wij, en doen de waarheid niet. 7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, zijnen Zoon, reinigt ons van alle {Of „elke." } zonde."

"8 ¶ Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zoo misleiden wij onszelven, en de waarheid is niet in ons. 9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle {Of "elke." } ongerechtigheid. 10 Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zoo maken wij Hem tot een leugenaar, en zijn woord is niet in ons."

"2:1 ¶ Mijne kinderen! ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt; en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak {Zie de noot op Joh. 14:16. } bij den Vader, Jezus Christus, den rechtvaardige; 2 en Hij is het zoenoffer voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de geheele wereld."

"3 ¶ En hieraan weten wij, dat wij Hem kennen, zoo wij zijne geboden bewaren. 4 Die zegt: Ik ken Hem, en zijne geboden niet bewaart, is een leugenaar, en in dezen is de waarheid niet. 5 Maar zoo wie zijn woord bewaart, in dezen is de liefde Gods waarlijk volmaakt; hieraan weten wij, dat wij in Hem zijn. 6 Die zegt, dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf alzoo to wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft."

"7 ¶ Geliefden! {R. „Broeders." } geen nieuw gebod schrijf ik u, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt. Het oude gebod is het woord, dat gij {R. v. b. „van den beginne." } gehoord hebt. 8 Wederom een nieuw gebod schrijf ik u, dat waarachtig is in Hem en in u, omdat

DE DUISTERNIS VOORBIJGAAT, EN HET WAARACHTIGE LICHT REEDS SCHIJNT. 9 DIE ZEGT, DAT HIJ IN HET LICHT IS, EN ZIJNEN BROEDERHAAT, DIE IS IN DE DUISTERNIS TOT NU TOE. 10 DIE ZIJNEN BROEDER LIEFHEEFT, BLIJFT IN HET LICHT, EN GEEN ERGERNIS {OF „GEEN AANLEIDING OM ZICH TE STOOTEN." } IS IN HEM. 11 MAAR DIE ZIJNEN BROEDER HAAT, IS IN DE DUISTERNIS, EN WANDELT IN DE DUISTERNIS, EN WEET NIET, WAAR HIJ HEENGAAT, OMDAT DE DUISTERNIS ZIJNE OOGEN VERBLIND HEEFT."
"12 ¶ IK SCHRIJF U, KINDEREN! OMDAT DE ZONDEN U VERGEVEN ZIJN OM ZIJNS NAAMS WIL. 13 IK SCHRIJF U, VADERS! OMDAT GIJ HEM KENT, DIE VAN DEN BEGINNE IS. IK SCHRIJF U, JONGELINGEN! OMDAT GIJ DEN BOOZE OVERWONNEN HEBT. IK SCHRIJF U, KINDERKENS! OMDAT GIJ DEN VADER KENT. 14 IK HEB U GESCHREVEN, VADERS! OMDAT GIJ HEM KENT, DIE VAN DEN BEGINNE IS. IK HEB U GESCHREVEN, JONGELINGEN! OMDAT GIJ STERK ZIJT, EN HET WOORD GODS IN U BLIJFT, EN GIJ DEN BOOZE OVERWONNEN HEBT. 15 HEBT DE WERELD NIET LIEF, NOCH HETGEEN IN DE WERELD IS. INDIEN IEMAND DE WERELD LIEFHEEFT, DE LIEFDE DES VADERS IS NIET IN HEM; 16 WANT AL WAT IN DE WERELD IS: DE BEGEERLIJKHEID DES VLEESCHES, EN DE BEGEERLIJKHEID DER OOGEN, EN DE GROOTSCHHEID DES LEVENS IS NIET UIT DEN VADER, MAAR IS UIT DE WERELD. 17 EN DE WERELD GAAT VOORBIJ, EN HARE BEGEERLIJKHEID; MAAR DIE DEN WIL VAN GOD DOET, BLIJFT TOT IN EEUWIGHEID."
"18 ¶ KINDERKENS! HET IS DE LAATSTE URE; EN GELIJK GIJ GEHOORD HEBT, DAT DE ANTICHRIST KOMT, ZOO ZIJN OOK NU VELE ANTICHRISTEN GEWORDEN, WAARUIT WIJ WETEN, DAT HET DE LAATSTE URE IS. 19 ZIJ ZIJN VAN ONS UITGEGAAN, MAAR ZIJ WAREN NIET VAN ONS; WANT INDIEN ZIJ VAN ONS GEWEEST WAREN, ZIJ ZOUDEN BIJ ONS GEBLEVEN ZIJN; MAAR DIT IS GESCHIED, OPDAT OPENBAAR ZOU WORDEN, DAT NIET ALLEN VAN ONS ZIJN."
"20 ¶ EN GIJ HEBT DE ZALVING VAN DEN HEILIGE, EN GIJ WEET ALLE DINGEN. 21 IK HEB U NIET GESCHREVEN, OMDAT GIJ DE WAARHEID NIET WEET, MAAR OMDAT GIJ HAAR WEET, EN OMDAT GEEN LEUGEN UIT DE WAARHEID IS. 22 WIE IS DE LEUGENAAR, DAN DIE LOOCHENT, DAT JEZUS DE CHRISTUS IS? DEZE IS DE ANTICHRIST, DIE DEN VADER EN DEN ZOON LOOCHENT. 23 EEN IEGELIJK, DIE DEN ZOON LOOCHENT, HEEFT OOK DEN VADER NIET; DIE DEN ZOON BELIJDT, HEEFT OOK DEN VADER. {R. L. W. „DIE DEN ZOON BELIJDT, HEEFT OOK DEN VADER." } 24 WAT U {R. V. B. „DAN." } AANGAAT, HETGEEN GIJ VAN DEN BEGINNE GEHOORD HEBT, DAT BLIJVE IN U! INDIEN IN U BLIJFT, HETGEEN GIJ VAN DEN BEGINNE GEHOORD HEBT, DAN ZULT GIJ OOK IN DEN ZOON EN IN DEN VADER BLIJVEN. 25 EN DIT IS DE BELOFTE, DIE HIJ ONS BELOOFD HEEFT: HET EEUWIGE LEVEN. 26 DIT HEB IK U GESCHREVEN OMTRENT HEN, DIE U MISLEIDEN. 27 EN

1 Johannes 2 en 3

wat u aangaat, de zalving, die gij van hem ontvangen hebt, blijft in u; en gij hebt niet noodig, dat iemand u leere; maar gelijk dezelfde zalving u aangaande alle dingen leert, en waar is, en geen leugen is, en gelijk zij u geleerd heeft, zoo zult gij in hem blijven."

"28 ¶ En nu, kinderen! blijft in hem, opdat, als hij geopenbaard wordt, wij vrijmoedigheid hebben, en voor hem niet beschaamd worden bij zijne komst. 29 Indien gij weet, dat hij rechtvaardig is, zoo erkent, dat een iegelijk, die de gerechtigheid doet, uit hem geboren is."

"3:1 ¶ Ziet, welke liefde de Vader ons gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genoemd zouden worden! Daarom kent ons de wereld niet, om dat zij hem niet gekend heeft. 2 Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. {R. v. b. „Maar." } Wij weten, dat, als hij zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk zijn; want wij zullen hem zien, gelijk hij is. 3 En een iegelijk, die deze hoop op hem heeft, reinigt zichzelven, gelijk hij rein is."

"4 ¶ Een iegelijk, die de zonde doet, doet ook de ongerechtigheid; {Lett. „wetteloosheid." } en de zonde is de ongerechtigheid. {Lett. „wetteloosheid." } 5 En gij weet, dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zou wegnemen; en in hem is geen zonde. 6 Een iegelijk, die in hem blijft, zondigt niet; een iegelijk, die zondigt, heeft hem niet gezien en hem niet gekend. 7 Kinderen! dat u niemand misleide; die de gerechtigheid doet, is rechtvaardig, gelijk hij rechtvaardig is. 8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard geworden, opdat hij de werken des duivels verbreken zou. 9 Een iegelijk, die uit God geboren is, doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, omdat hij uit God geboren is. 10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar: een iegelijk, die de gerechtigheid niet doet, is niet uit God, en die zijnen broeder niet liefheeft."

"11 ¶ Want dit is de boodschap, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben; 12 niet gelijk Kaïn, die uit den booze was, en zijnen broeder doodsloeg; en waarom sloeg hij hem dood? omdat zijne werken boos waren, en die van zijnen broeder rechtvaardig. 13 Verwondert u niet, {R, v. b. „mijne." } broeders! indien de wereld u haat."

1 Johannes 3 en 4

"14 ¶ Wij weten, dat wij uit den dood in het leven zijn overgegaan, omdat wij de broeders liefhebben; die den broeder {V. l. w. "den broeder." } niet liefheeft, blijft in den dood. 15 Een iegelijk, die zijnen broeder haat, is een moordenaar; en gij weet, dat geen moordenaar het eeuwige leven heeft in zich blijvende. 16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig het leven voor de broeders te stellen. 17 Wie nu het goed der wereld heeft, en zijnen broeder gebrek ziet lijden, en zijn hart {Lett. „zijne ingewanden." } voor hem sluit, hoe blijft de liefde Gods in hem? 18 {R. v. b. „Mijne." } Kinderen! laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid. 19 En hieraan zullen wij erkennen, {R. „erkennen wij." } dat wij uit de waarheid zijn, en zullen wij onze harten overtuigen voor hem,"

"20 ¶ dat, indien ons hart ons veroordeelt, God meerder is dan ons hart, en hij alle dingen weet. 21 Geliefden! indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God; 22 en wat wij ook bidden, ontvangen wij van hem, omdat wij zijne geboden bewaren, en doen wat voor hem welbehagelijk is."

"23 ¶ En dit is zijn gebod, dat wij gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk hij ons een gebod gegeven heeft. 24 En die zijne geboden bewaart, blijft in hem en hij in hem; en hieruit erkennen wij, dat hij in ons blijft, uit den Geest, dien hij ons gegeven heeft."

"4:1 ¶ Geliefden! gelooft niet iederen geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld. 2 Hieraan kent gij den Geest van God: iedere geest, die Jezus Christus als in het vleesch gekomen belijdt, is uit God; 3 en iedere geest, die niet Jezus Christus als in het vleesch gekomen {V. l. w. „Christus als in het vleesch gekomen." } belijdt, is niet uit God; en dit is de geest van den antichrist, welken {Namelijk „welken geest." } gij gehoord hebt, dat komen zal, en hij is nu reeds in de wereld."

"4 ¶ Gij zijt uit God, kinderen! en hebt hen overwonnen, omdat hij, die in u is, meerder is dan die in de wereld is. 5 Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen. 6 Wij zijn uit God; die God kent, hoort ons; die niet uit God is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid en den geest der dwaling."

1 Johannes 4 en 5

"7 ¶ Geliefden! laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft, is uit God geboren, en kent God. 8 Die niet liefheeft, heeft God niet gekend; want God is liefde. 9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij zouden leven door hem. 10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat hij ons heeft liefgehad, en zijnen Zoon gezonden heeft als het zoenoffer voor onze zonden. 11 Geliefden! indien God ons alzoo heeft liefgehad, dan zijn wij ook schuldig elkander lief te hebben. 12 Niemand heeft ooit God aanschouwd. Indien wij elkander liefhebben, dan blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt. 13 Hieraan erkennen wij, dat wij in hem blijven, en hij in ons, dat hij ons van zijnen Geest gegeven heeft."

"14 ¶ En wij hebben aanschouwd, en getuigen, dat de Vader den Zoon gezonden heeft tot Heiland der wereld. 15 Al wie belijden zal, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God. 16 En wij hebben erkend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem."

"17 ¶ Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des oordeels, dat, gelijk hij is, ook wij zijn in deze wereld. 18 In de liefde is geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde. 19 Wij hebben hem lief, omdat hij ons eerst heeft liefgehad. 20 Zoo iemand zegt: Ik heb God lief, en hij haat zijnen broeder, die is een leugenaar; want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft? 21 En dit gebod hebben wij van hem: dat, die God liefheeft, ook zijnen broeder moet liefhebben."

"5:1 ¶ Een iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk, die liefheeft dengene, die geboren heeft, die heeft ook lief dengene, die uit hem geboren is. 2 Hieraan erkennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren. 3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren; en zijne geboden zijn niet zwaar. 4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. 5 Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God."

"6 ¶ Deze is het, die gekomen is door water en bloed, Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. 7 Want drie zijn er die getuigen: {R. v. b. „in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn een; en drie zijn er, die getuigen op de aarde." } 8 de Geest en het water en het bloed; en deze drie zijn eenstemmig. 9 Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis van God is meerder; want dit is de getuigenis van God, die hij getuigd heeft betreffende zijnen Zoon."
"10 ¶ Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft betreffende zijnen Zoon. 11 En dit is de getuigenis: dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dat leven is in zijnen Zoon. 12 Die den Zoon heeft, heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet. 13 Deze dingen heb ik u geschreven, {R. v. b. „die gelooft in den naam des Zoons van God." } opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, gij die {R. „en opdat gij gelooft." } in den naam van den Zoon Gods gelooft."
"14 ¶ En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot hem hebben, dat, zoo wij iets bidden naar zijnen wil, hij ons hoort. 15 En indien wij weten, dat hij ons hoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij, dat wij de beden hebben, die wij van hem gebeden hebben. 16 Indien iemand zijnen broeder ziet zondigen een zonde niet tot den dood, hij zal bidden; en hij zal hem het leven geven, dengenen, die niet tot den dood zondigen. Er is zonde tot den dood; voor die zeg ik niet, dat hij bidden zal. 17 Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood."
"18 ¶ Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelven, en de booze tast hem niet aan. 19 Wij weten, dat wij uit God zijn, en de geheele wereld in den booze ligt. 20 En wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en ons het verstand gegeven heeft, opdat wij den Waarachtige kennen, en wij zijn in den Waarachtige, in zijnen Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. 21 Kinderen! bewaart uzelven van de afgoden. {R. v. b. „Amen." }"

2 Johannes

"1:1 ¶ De oudste aan de uitverkorene vrouwe en aan hare kinderen, die ik liefheb in de waarheid; en niet alleen ik, maar ook allen, die de waarheid gekend hebben, 2 om de waarheid, die in ons blijft, en met ons zijn zal tot in eeuwigheid: 3 genade, barmhartigheid, vrede zal met u {S. l. „met ons." } zijn van God den Vader, en van den Heer {S. l. w. „den Heer." } Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in waarheid en liefde. 4 Ik heb mij zeer verblijd, dat ik van uwe kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader."

"5 ¶ En nu bid ik u, o vrouwe! niet als schreef ik u een nieuw gebod, maar dat, 't welk wij van den beginne gehad hebben: dat wij elkander liefhebben. 6 En dit is de liefde, dat wij naar zijne geboden wandelen. Dit is het gebod, gelijk gij van den beginne gehoord hebt, dat gij daarin zoudt wandelen."

"7 ¶ Want er zijn vele verleiders uitgegaan in de wereld, die niet Jezus Christus als in het vleesch gekomen belijden. Deze is de verleider en de antichrist. 8 Ziet toe op uzelven, opdat wij {V. l. „gij." } niet verliezen hetgeen wij {V. l. „gij." } gearbeid hebben, maar vollen loon mogen ontvangen. 9 Een iegelijk, die verder gaat, {R. „overtreedt." } en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet. Die in de leer {R. v. b.„ van Christus." } blijft, die heeft én den Vader én den Zoon."

"10 ¶ Indien iemand tot u komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Wees gegroet! 11 want die tot hem zegt: Wees gegroet! heeft gemeenschap met zijne booze werken."

"12 ¶ Hoewel ik vele dingen aan u te schrijven heb, heb ik het niet willen doen met papier en inkt; want {R. „maar." } ik hoop tot u te komen en van mond tot mond te spreken, opdat onze {V. l. „uwe." } blijdschap volkomen zij. 13 De kinderen uwer uitverkorene zuster groeten u. {R. v. b. „Amen." }"

3 Johannes

"1:1 ¶ De oudste aan den geliefden Gajus, dien ik liefheb in de waarheid. 2 Geliefde! Ik wensch, dat het u in alle dingen wél ga, en dat gij gezond zijt, gelijk het uwe ziel wel gaat."
"3 ¶ Want ik heb mij zeer verblijd, toen er broeders kwamen, en getuigenis van uwe waarheid gaven, hoe gij in de waarheid wandelt. 4 Ik heb geen grootere blijdschap dan deze, dat ik hoor, dat mijne kinderen in de waarheid wandelen. 5 Geliefde! gij handelt trouw in al hetgeen gij aan de broeders doet, en dat aan {R. V. B. „de." } vreemden, 6 die van uwe liefde getuigenis gegeven hebben, in tegenwoordigheid der gemeente; en gij zult wél doen, als gij hen Gode waardig uitgeleide doet; 7 want zij zijn voor den {R. „zijnen." } Naam uitgegaan, niets nemende van die uit de volken. 8 Wij dan zijn schuldig dezulken te ontvangen, opdat wij medearbeiders van de waarheid worden."
"9 ¶ Ik heb aan de gemeente iets {R. L. W. „iets." } geschreven; maar Diótrefes, die onder hen gaarne de eerste zou zijn, neemt ons niet aan. 10 Daarom zal ik, als ik kom, in gedachtenis brengen zijne werken, die hij doet, met booze woorden tegen ons snaterende; en hiermede niet tevreden, neemt hij zelf de broeders niet op, en die het willen doen, verhindert hij, en werpt hen uit de gemeente. 11 Geliefde! volg niet het kwade na, maar het goede. Die goed doet, is uit God; {R. V. B. „maar." } die kwaad doet, heeft God niet gezien."
"12 ¶ Aan Demétrius is getuigenis gegeven door allen, en door de waarheid zelve; en ook wij geven hem getuigenis, en gij weet, dat onze getuigenis waar is. 13 Ik had u {R. L. W. „u," } veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen; 14 doch ik hoop u weldra te zien, en wij zullen van mond tot mond spreken. (1-15) Vrede zij u! De vrienden groeten u. Groet de vrienden bij name."

Judas

"1:1 ¶ Judas, een slaaf van Jezus Christus en broeder van Jakobus, aan de geroepenen, in God den Vader geliefd {R. „geheiligd."} en in {Of misschien „door."} Jezus Christus bewaard: 2 barmhartigheid en vrede en liefde worde u vermenigvuldigd!"

"3 ¶ Geliefden! allen ijver hebbende om u te schrijven over ons {R. „het."} gemeenschappelijk heil, ben ik genoodzaakt geworden u te schrijven en te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, hetwelk eenmaal den heiligen is overgeleverd. 4 Want sommige menschen zijn binnengeslopen, die reeds te voren tot dit oordeel opgeschreven zijn, goddeloozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en Onzen eenigen Meester {Zie de noot op Luk. 2:29.} en Heer, Jezus Christus, verloochenen. {R. „onzen eenigen Meester, God, en den Heer Jezus Christus verloochenen."} 5 Doch ik wil u indachtig maken, u die eenmaal alles {R. „dit."} wist, dat de Heer, het volk uit Egypteland verlost hebbende, andermaal hen, die niet geloofden, verdorven heeft. 6 En de engelen, die hunnen oorspronkelijken toestand niet bewaard, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des grooten dags met eeuwige ketenen onder de duisternis bewaard; 7 gelijk Sodom en Gomorra en de steden daar omheen, die op gelijke wijze als dezen hoereerden, en ander vleesch achterna gingen, als een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs."

"8 ¶ Desgelijks evenwel verontreinigen ook deze droomers het vleesch, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden. 9 Maar Michaël, de aartsengel, toen hij met den duivel twistte, en in woordenstrijd was over het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen hem uitbrengen, maar zeide: De Heer bestraffe u! 10 Maar dezen, al wat zij niet kennen, lasteren zij; en al wat zij van nature weten, gelijk de redelooze dieren, daarin verderven zij zich. 11 Wee hun, want zij zijn den weg van Kaïn ingegaan; en voor loon hebben zij zich in de dwaling van Bileam gestort, en zijn in de tegenspreking van Korach omgekomen. 12 Dezen zijn vlekken in uwe liefdemaaltijden, zonder vreeze met u brassende en zichzelven weidende; zij zijn waterlooze wolken, die door de winden worden meegevoerd; boomen in den laten herfst, zonder vrucht, tweemaal gestorven, ontworteld; 13 wilde baren der zee, die hunne eigene schande opschuimen; dwaalsterren, voor wie de donkerheid der

DUISTERNIS TOT IN EEUWIGHEID BEWAARD WORDT. 14 EN OOK HENOCH, DE ZEVENDE VAN ADAM AF, HEEFT VAN DEZEN GEPROFETEERD, ZEGGENDE: ZIE, DE HEER IS GEKOMEN MET ZIJNE HEILIGE DUIZENDTALLEN,"
"15 ¶ OM GERICHT TE HOUDEN TEGEN ALLEN, EN AL DE GODDELOOZEN ONDER HEN TE BESTRAFFEN OVER AL HUNNE WERKEN DER GODDELOOSHEID, DIE ZIJ GODDELOOSLIJK GEDAAN HEBBEN, EN OVER AL DE HARDE WOORDEN, DIE GODDELOOZE ZONDAARS TEGEN HEM GESPROKEN HEBBEN. 16 DEZEN ZIJN MURMUREERDERS, KLAGERS OVER HUN LOT, NAAR HUNNE BEGEERLIJKHEDEN WANDELENDE; EN HUN MOND SPREEKT OPGEBLAZEN WOORDEN, EN ZIJ BEWONDEREN DE PERSONEN OM DES VOORDEELS WIL. 17 MAAR GIJ, GELIEFDEN! GEDENKT DER WOORDEN, TE VOREN GESPROKEN DOOR DE APOSTELEN VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, 18 DAT ZIJ U ZEIDEN, DAT ER AAN HET EINDE DES TIJDS {R. „IN DEN LAATSTEN TIJD." } SPOTTERS ZOUDEN ZIJN, DIE NAAR HUNNE EIGENE GODDELOOZE BEGEERLIJKHEDEN {LETT. BEGEERLIJKHEDEN DER GODDELOOSHEDEN.} WANDELEN. 19 DEZEN ZIJN HET, DIE ZICH {R. „ZICHZELVEN." } AFSCHEIDEN, NATUURLIJKE MENSCHEN, DIE DEN GEEST NIET HEBBEN. 20 MAAR GIJ, GELIEFDEN! UZELVEN OPBOUWENDE OP UW ALLERHEILIGST GELOOF, BIDDENDE IN DEN HEILIGEN GEEST, 21 BEWAART UZELVEN IN DE LIEFDE GODS, VERBEIDENDE DE BARMHARTIGHEID ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS TEN EEUWIGEN LEVEN. 22 EN BESTRAFT HEN, DIE TEGENSPREKEN; {R. „EN ONTFERMT U WEL OVER SOMMIGEN, ONDERSCHEID MAKENDE." } 23 REDT ANDEREN DOOR VREES, HEN UIT HET VUUR RUKKENDE; EN HAAT ZELFS HET KLEED, DAT DOOR HET VLEESCH BEVLEKT IS. 24 HEM NU, DIE MACHTIG IS, U VOOR STRUIKELEN TE BEWAREN, EN ONBERISPELIJK TE STELLEN VOOR ZIJNE HEERLIJKHEID MET BLIJDSCHAP, 25 DEN EENIGEN GOD, ONZEN HEILAND, DOOR JEZUS CHRISTUS, ONZEN HEER, {R. L. W. „DOOR JEZUS CHRISTUS, ONZEN HEER." } ZIJ HEERLIJKHEID {R. V. B. „EN." } MAJESTEIT, KRACHT EN MACHT, VÓÓR ALLE EEUWEN, {R. L. W. „VÓÓR ALLE EEUWEN." } ÉN NU, ÉN TOT IN ALLE EEUWIGHEID. AMEN."

Openbaring 1

"1:1 ¶ Openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om zijnen slaven te toonen hetgeen haast geschieden moet; en hij heeft het door zijnen engel gezonden en te kennen gegeven aan zijnen slaaf Johannes, 2 die het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, al wat hij gezien heeft."
"3 ¶ Welgelukzalig hij, die leest, en zij, die hooren de woorden der profetie, en die bewaren hetgeen daarin geschreven is; want de tijd is nabij! 4 Johannes aan de zeven gemeenten, die in Azië zijn: genade zij u en vrede van Hem, die is, en die was, en die komt; en van de zeven Geesten, die voor zijnen troon zijn; 5 en van Jezus Christus, den getrouwen Getuige, den Eerstgeborene uit de dooden, en den Overste van de koningen der aarde. Hem, die ons liefheeft, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed, 6 en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor zijnen God en Vader, hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid! Amen. 7 Ziet, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook zij die hem doorstoken hebben; en alle stammen des lands zullen over hem weeklagen. Ja, amen! 8 Ik ben de alpha en de oméga, zegt de Heere God, die is, en die was, en die komt, de Almachtige."
"9 ¶ Ik, Johannes, uw broeder en medegenoot in de verdrukking en in het koninkrijk en in de volharding in Jezus, was op het eiland, genaamd Patmos, om het woord Gods en de getuigenis van Jezus Christus. 10 Ik was in den Geest op den dag des Heeren; en ik hoorde achter mij een groote stem als van een bazuin, 11 zeggende: Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de zeven gemeenten: naar Efeze, en naar Smyrna, en naar Pérgamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicéa. 12 En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij sprak; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden luchters; 13 en in het midden van de zeven luchters een, den Zoon des menschen {Of „eens menschen zoon," zie Dan. 7:13.} gelijk, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel; 14 en zijn hoofd en haar was wit als witte wol, gelijk sneeuw; en zijne oogen als een vlam vuurs; 15 en zijne voeten waren blinkend koper gelijk, als gloeiden zij in een oven; en zijne stem als een stem van vele wateren; 16 en hij had in zijne rechterhand zeven sterren; en uit zijnen mond ging een scherp, tweesnijdend zwaard; en zijn aangezicht was, gelijk de zon schijnt

IN HARE KRACHT. 17 EN TOEN IK HEM ZAG, VIEL IK ALS DOOD AAN ZIJNE VOETEN; EN HIJ LEGDE ZIJNE RECHTERHAND OP MIJ, ZEGGENDE: VREES NIET; IK BEN DE EERSTE EN DE LAATSTE, EN DE LEVENDE; 18 EN IK BEN DOOD GEWEEST, EN ZIE, IK BEN LEVEND TOT IN ALLE EEUWIGHEID; EN IK HEB DE SLEUTELS VAN DEN DOOD EN DEN HADES. {PLAATS, WAAR DE ZIELEN DER MENSCHEN NA DEN DOOD HEENGAAN.} 19 SCHRIJF DAN HETGEEN GIJ GEZIEN HEBT, EN HETGEEN IS, EN HETGEEN GESCHIEDEN ZAL NA DEZE DINGEN. 20 DE VERBORGENHEID DER ZEVEN STERREN, DIE GIJ GEZIEN HEBT IN MIJNE RECHTERHAND EN DE ZEVEN GOUDEN LUCHTERS: DE ZEVEN STERREN ZIJN ENGELEN DER ZEVEN GEMEENTEN, EN DE ZEVEN LUCHTERS ZIJN ZEVEN GEMEENTEN."

"2:1 ¶ SCHRIJF AAN DEN ENGEL DER GEMEENTE TE EFEZE: DIT ZEGT HIJ, DIE DE ZEVEN STERREN IN ZIJNE RECHTERHAND HOUDT, DIE IN HET MIDDEN DER ZEVEN GOUDEN LUCHTERS WANDELT: 2 IK WEET UWE WÉRKEN, EN UWEN ARBEID, EN UWE VOLHARDING, EN DAT GIJ DE BOOZEN NIET KUNT VERDRAGEN; EN GIJ HEBT BEPROEFD DEGENEN, DIE ZEGGEN, DAT ZIJ APOSTELEN ZIJN, EN HET NIET ZIJN, EN HEBT HEN LEUGENAARS BEVONDEN; 3 EN GIJ HEBT VOLHARDING, EN GIJ HEBT VERDRAGEN OM MIJNS NAAMS WIL, EN ZIJT NIET MOEDE GEWORDEN. 4 MAAR IK HEB TEGEN U, DAT GIJ UWE EERSTE LIEFDE HEBT VERLATEN. 5 GEDENK DAN, WAARVAN GIJ AFGEVALLEN ZIJT, EN BEKEER U, EN DOE DE EERSTE WERKEN; EN ZOO NIET, IK KOM {S. V. B. „HAASTELIJK."} TOT U, EN ZAL UWEN LUCHTER VAN ZIJNE PLAATS WEGNEMEN, INDIEN GIJ U NIET BEKEERT. 6 MAAR DIT HEBT GIJ, DAT GIJ DE WERKEN DER NICOLAÏETEN HAAT, DIE IK OOK HAAT. 7 WIE OOREN HEEFT, DIE HOORE, WAT DE GEEST TOT DE GEMEENTEN ZEGT. WIE OVERWINT, DIEN ZAL IK TE ETEN GEVEN VAN DEN BOOM DES LEVENS, DIE IN HET PARADIJS GODS IS."

"8 ¶ EN SCHRIJF AAN DEN ENGEL DER GEMEENTE TE SMYRNA: DIT ZEGT DE EERSTE EN DE LAATSTE, DIE DOOD GEWEEST EN LEVEND GEWORDEN IS. 9 IK WEET {S. V. B. „UWE WERKEN EN."} UWE VERDRUKKING EN UWE ARMOEDE, (MAAR GIJ ZIJT RIJK) EN DE LASTERING VAN HEN, DIE ZEGGEN, DAT ZIJ JODEN ZIJN, EN ZIJ ZIJN HET NIET, MAAR ZIJN EEN SYNAGOGE DES SATANS. 10 VREES NIETS VAN HETGEEN GIJ LIJDEN ZULT. ZIE, DE DUIVEL ZAL SOMMIGEN VAN U IN DE GEVANGENIS WERPEN, OPDAT GIJ BEPROEFD WORDT; EN GIJ ZULT EEN VERDRUKKING HEBBEN VAN TIEN DAGEN. WEES GETROUW TOT DEN DOOD, EN IK ZAL U DE KROON DES LEVENS GEVEN. 11 WIE OOREN HEEFT, DIE HOORE, WAT DE GEEST TOT DE GEMEENTEN ZEGT. DIE OVERWINT, ZAL OP GEENERLEI WIJZE VAN DEN TWEEDEN DOOD BESCHADIGD WORDEN."

"12 ¶ En schrijf aan den engel der gemeente te Pérgamus: Dit zegt hij, die het scherp, tweesnijdend zwaard heeft: 13 Ik weet waar gij woont, daar waar de troon des satans is; en aan mijnen naam houdt gij vast, en mijn geloof hebt gij niet verloochend, ook in de dagen, waarin Antipas mijn getrouwe getuige was, die gedood werd bij u, daar waar de satan woont. 14 Maar ik heb weinige dingen tegen u: dat gij aldaar hebt, die de leer van Bileam houden, die Balak leerde den zonen Israëls een aanstoot voor te werpen, om afgodenoffer te eten en te hoereeren. 15 Zoo hebt gij ook desgelijks, die de leer der Nicolaïeten houden. 16 Bekeer u dan; en zoo niet, ik kom haastelijk tot u, en ik zal tegen hen krijgvoeren met het zwaard mijns monds. 17 Wie ooren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, ik zal hem geven van het manna, dat verborgen is, en ik zal hem geven een witten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt."
"18 ¶ En schrijf aan den engel der gemeente te Thyatire: Dit zegt de Zoon van God, die zijne oogen heeft als een vlam vuurs, en zijne voeten zijn aan blinkend koper gelijk: 19 Ik weet uwe werken, en uwe liefde, en uw geloof, en uwe dienst, en uwe volharding, en dat uwe laatste werken meer zijn dan de eerste. 20 Maar ik heb tegen u, dat gij de vrouw Isébel, die zich een profetes noemt, laat begaan; en zij leert en verleidt mijne slaven om te hoereeren en afgodenoffer te eten. 21 En ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich bekeere; en zij wil zich van hare hoererij niet bekeeren. 22 Zie, ik werp haar op een bed, en die met haar overspel bedrijven, in groote verdrukking, zoo zij zich niet bekeeren van hunne werken; 23 en hare kinderen zal ik door den dood ombrengen; {Lett. „door den dood dooden." } en al de gemeenten zullen weten, dat ik het ben, die nieren en harten doorzoek; en ik zal u geven een iegelijk naar uwe werken. 24 Maar tot u zeg ik, tot de overigen te Thyatire, zoovelen deze leer niet hebben, die de diepten des satans, gelijk zij zeggen, niet gekend hebben: ik leg op u geen anderen last; 25 alleenlijk hetgeen gij hebt, houdt dat vast, totdat ik kom. 26 En die overwint, en mijne werken tot het einde toe bewaart, ik zal hem macht geven over de volken; 27 en hij zal hen weiden met een ijzeren staf, gelijk pottebakkersvaten verbrijzeld worden, gelijk ook ik van mijnen Vader ontvangen heb; 28 en ik zal hem de morgenster geven. 29 Wie ooren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt."

Openbaring 3

"3:1 ¶ En schrijf aan den engel der gemeente te Sardis: Dit zegt hij, die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren: Ik weet uwe werken, dat gij den naam hebt van te leven, en gij zijt dood. 2 Wees waakzaam, en versterk het overige, dat op het punt is van te sterven; want ik heb uwe werken niet volkomen gevonden voor mijnen God. 3 Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zal ik tot u komen als een dief, en gij zult niet weten, in welke ure ik tot u komen zal. 4 Maar gij hebt weinige namen te Sardis, die hunne kleederen niet bevlekt hebben; en zij zullen met mij wandelen in witte kleederen, want zij zijn het waardig. 5 Wie overwint, die zal bekleed worden met witte kleederen, en ik zal zijnen naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en ik zal zijnen naam belijden voor mijnen Vader en voor zijne engelen. 6 Wie ooren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt."

"7 ¶ En schrijf aan den engel der gemeente te Filadelfia: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel Davids heeft, die opent en niemand zal sluiten, en die sluit en niemand zal openen: 8 Ik weet uwe werken, zie, ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt mijn woord bewaard, en mijnen naam niet verloochend. 9 Zie, ik geef eenigen uit de synagoge des Satans, die zeggen, dat zij Joden zijn, en het niet zijn, maar liegen; zie, ik zal maken, dat zij komen en zich neerbuigen voor uwe voeten, en bekennen, dat ik u heb liefgehad. 10 Omdat gij het woord mijner volharding bewaard hebt, zoo zal ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over het geheele aardrijk komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen. 11 Ik kom haastelijk; houd wat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme. 12 Die overwint, ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en ik zal op hem schrijven den naam mijns Gods, en den naam der stad mijns Gods, des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel afdaalt van mijnen God, en mijnen nieuwen naam. 13 Wie ooren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt."

"14 ¶ En schrijf aan den engel der gemeente te Laodicéa: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods: 15 Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt, noch heet. Och! of gij koud waart of heet! 16 Zoo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, zal ik u uit mijnen mond spuwen. 17 Omdat gij zegt: Ik

ben rijk, en verrijkt, en heb aan geen ding gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt; 18 zoo raad ik u goud van mij te koopen, beproefd in het vuur, opdat gij rijk wordt, en witte kleederen, opdat gij bekleed wordt, en de schande uwer naaktheid niet openbaar worde, en oogenzalf om uwe oogen te zalven, opdat gij ziet. 19 Allen, die ik liefheb, bestraf en kastijd ik; wees dan ijverig en bekeer u. 20 Zie, ik sta aan de deur en ik klop; indien iemand mijne stem hoort en de deur opendoet, ik zal tot hem inkomen, en met hem het avondbrood eten, en hij met mij. 21 Die overwint, ik zal hem geven met mij te zitten in mijnen troon, gelijk ook ik overwonnen, en mij gezet heb met mijnen Vader in zijnen troon. 22 Wie ooren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt."

"4:1 ¶ Na dezen zag ik, en ziet, een deur was geopend in den hemel, en de eerste stem, die ik gehoord had, als van een bazuin met mij sprekende, zeide: Kom hier op, en ik zal u toonen, hetgeen na dezen geschieden moet. 2 En terstond was ik in den Geest; en ziet, een troon stond in den hemel, en er zat een op den troon; 3 en die daarop zat was in het aanzien een jaspis- en sardius-steen gelijk, en rondom den troon was een regenboog, in het aanzien een smaragd gelijk; 4 en rondom den troon waren vier en twintig tronen, en op de tronen zaten vielen twintig oudsten, bekleed met witte kleederen, en op hunne hoofden gouden kronen. 5 En van den troon gingen uit bliksemen en stemmen en donderslagen; en zeven vurige lampen brandden voor don troon, welke zijn de zeven Geesten Gods. 6 En voor den troon was als een glazen zee, gelijk kristal; en in het midden des troons en rondom den troon vier dieren, vol oogen van voren en van achteren. 7 En het eerste dier was een leeuw gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk, en het derde dier had het aangezicht als van een mensch, en het vierde dier was een vliegenden arend gelijk."

"8 ¶ En de vier dieren hadden elk een voor zich zes vleugelen; rondom en van binnen waren zij vol oogen, en zij hebben geen rust dag en nacht, zeggende: Heilig, heilig, heilig, Heer, God, Almachtige, die was, en die is, en die komt! 9 En wanneer de dieren heerlijkheid en eer en dankzegging zullen geven aan Hem, die op den troon zit, die leeft tot in alle eeuwigheid, 10 dan zullen de vier en twintig oudsten nedervallen voor Hem, die op den troon zit, en Hem aanbidden, die leeft tot in alle eeuwigheid, en hunne kronen nederwerpen voor den

troon, 11 zeggende: Gij zijt waardig, o onze Heer en onze God! te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door uwen wil waren zij, en zijn zij geschapen geworden."

"5:1 ¶ En ik zag in de rechterhand van Hem, die op den troon zat, een boek, beschreven van binnen en van buiten, met zeven zegelen verzegeld. 2 En ik zag een sterken engel, roepende met groote stem: Wie is waardig het boek te openen en zijne zegelen te verbreken? 3 En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde kon het boek openen, noch het bezien. 4 En ik weende zeer, omdat niemand waardig bevonden was, het boek te openen, noch het te bezien. 5 En een van de oudsten zeide tot mij:Ween niet, zie, de leeuw uit den stam van Juda, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen en zijne zeven zegelen."

"6 ¶ En ik zag in het midden van den troon en van de vier dieren, en in het midden van de oudsten, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en zeven oogen, welke zijn de zeven Geesten Gods, uitgezonden over de geheele aarde. 7 En het kwam, en nam het uit de rechterhand van Hem, die op den troon zat. 8 En toen het dat boek genomen had, vielen de vier dieren en de vier en twintig oudsten voor het Lam neder, hebbende {„Hebbende" slaat alleen op oudsten.} elk een harp en gouden schalen vol reukwerk, welke zijn de gebeden der heiligen. 9 En zij zingen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijne zegelen te openen; want gij zijt geslacht, en hebt Gode gekocht met uw bloed uit alle geslacht en taal en volk en natie, 10 en hebt hen gemaakt koningen en priesters voor onzen God; en zij zullen over de aarde heerschen! 11 En ik zag, en ik hoorde een stem van vele engelen rondom den troon en de dieren en de oudsten, en hun getal was tienduizend maal tienduizend en duizend maal duizend, 12 zeggende met een groote stem: Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging. 13 En alle schepsel, dat in den hemel en op de aarde en onder de aarde, en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: Hem, die op den troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht tot in alle eeuwigheid. 14 En de vier dieren zeiden: Amen. En de oudsten vielen neder en aanbaden."

Openbaring 6

"6:1 ¶ En ik zag, toen het Lam één van de zeven zegelen opende, en ik hoorde één van de vier dieren zeggen met een stem als een donderslag: Kom en zie! {„En zie" komt in vele handschriften niet voor; zoo ook in vs. 3, 5 en 7.} 2 En ik zag; en zie, een wit paard, en die daarop zat, had een boog; en hem werd een kroon gegeven, en hij ging uit overwinnende en om te overwinnen."

"3 ¶ En toen het 't tweede zegel opende, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom en zie! {„En zie" komt in vele handschriften niet voor; zoo ook in vs. 1, 5 en 7.} 4 En een ander paard, dat rood was, ging uit; en aan hem, die daarop zat, werd gegeven, den vrede van de aarde weg te nemen, en te maken dat zij elkander zouden slachten, en hem werd een groot zwaard gegeven. 5 En toen het 't derde zegel opende, hoorde ik het derde dier zeggen: Kom en zie! {„En zie" komt in vele handschriften niet voor; zoo ook in vs. 1, 3 en 7.} En ik zag, en zie, een zwart paard, en die daarop zat, had een weegschaal in zijne hand. 6 En ik hoorde als een stem in het midden der vier dieren, die zeide: Een maat tarwe voor een denaar, en drie maten gerst voor een denaar; en beschadig de olie en den wijn niet. 7 En toen het 't vierde zegel opende, hoorde ik de stem van {"De stem van" is twijfelachtig.} het vierde dier zeggen: Kom, en zie! {„En zie" komt in vele handschriften niet voor; zoo ook in vs. 1, 3 en 5.} 8 En ik zag, en zie, een vaal paard, en die daarop zat, zijn naam was de dood, en de hades {De plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} volgde hem; en hem werd macht gegeven over het vierde deel der aarde, om te dooden met het zwaard, en met honger, en met den dood, en door de wilde dieren der aarde."

"9 ¶ En toen het 't vijfde zegel opende, zag ik onder het altaar de zielen van hen, die geslacht waren om het woord Gods en om de getuigenis, die zij hadden. 10 En zij riepen met groote stem, zeggende: Tot hoelang, o heilige en waarachtige Heerscher! oordeelt en wreekt gij ons bloed niet van hen, die op de aarde wonen? 11 En aan een iegelijk hunner werd gegeven een lang wit kleed; en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen tijd rusten zouden, totdat ook hunne medeslaven en hunne broeders, die gedood zouden worden evenals zij, voltallig zouden zijn. 12 En ik zag, toen het 't zesde zegel opende, en er werd een groote aardbeving, en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd geheel als bloed, 13 en de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijne onrijpe vijgen afwerpt, als hij

door een harden wind geschud wordt. 14 En de hemel week weg als een boek, dat samengerold wordt, en elke berg en elk eiland werden van hunne plaats gerukt. 15 En de koningen der aarde, en de grooten, en de oversten, en de rijken, en de sterken, en iedere slaaf en iedere vrije verbergden zichzelven in de spelonken en in de steenrotsen der bergen; 16 en zij zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons voor het aangezicht van Hem, die op den troon zit, en voor den toorn des Lams; 17 want de groote dag zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?"

"7:1 ¶ En hierna zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, vasthoudende de vier winden der aarde, opdat er geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch op eenigen boom. 2 En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een groote stem tot de vier engelen, aan welke gegeven was de aarde en de zee te beschadigen, 3 zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de boomen, totdat wij de slaven onzes Gods aan hunne voorhoofden zullen verzegeld hebben. 4 En ik hoorde het getal der verzegelden: honderd vier en veertig duizend verzegelden uit alle stammen der zonen Israëls: 5 uit den stam Juda twaalf duizend verzegelden; uit den stam Ruben twaalf duizend; uit den stam Juda twaalf duizend; 6 uit den stam Aser twaalf duizend; uit den stam Nafthali twaalf duizend; uit den stam Manasse twaalf duizend; 7 uit den stam Simeon twaalf duizend; uit den stam Levi twaalf duizend; uit den stam Issaschar twaalf duizend; 8 uit den stam Zebulon twaalf duizend; uit den stam Jozef twaalf duizend; uit den stam Benjamin twaalf duizend verzegelden. 9 Na dezen zag ik, en ziet, een groote schaar, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed met lange witte kleederen, en palmtakken in hunne handen. 10 En zij riepen met een groote stem, zeggende: Het heil zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam. 11 En al de engelen stonden rondom den troon en de oudsten en de vier dieren, en vielen op hun aangezicht neder voor den troon, en aanbaden God, 12 zeggende: Amen! De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God tot in alle eeuwigheid! Amen."

Openbaring 7 en 8

"13 ¶ En één uit de oudsten antwoordde, zeggende tot mij: Dezen, die bekleed zijn met de lange witte kleederen, wie zijn zij, en vanwaar zijn zij gekomen? 14 En ik zeide tot hem: Mijn heer! gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de groote verdrukking komen, en zij hebben hunne lange kleederen gewasschen, en ze wit gemaakt in het bloed des Lams. 15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in zijnen tempel; en die op den troon zit, zal zijne tent over hen uitbreiden. 16 Zij zullen niet meer hongeren, en zij zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch eenige hitte; 17 want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en hen leiden tot fonteinen van de wateren des levens, en God zal elke traan van hunne oogen afwisschen."

"8:1 ¶ En toen het 't zevende zegel opende, werd er een stilzwijgen in den hemel van omtrent een half uur. 2 En ik zag de zeven engelen, die voor God staan, en hun werden zeven bazuinen gegeven. 3 En een andere engel kwam, en stond bij het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij kracht gave aan de gebeden van al de heiligen op het gouden altaar, dat voor den troon was. 4 En de rook des reukwerks steeg op met de gebeden der heiligen uit de hand des engels voor God. 5 En de engel nam het wierookvat, en vulde het met het vuur van het altaar, en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en aardbeving. 6 En de zeven engelen, die de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen."

"7 ¶ En de eerste bazuinde; en er kwam hagel en vuur, vermengd met bloed, en zij werden op de aarde geworpen; en het derde deel der aarde verbrandde, en het derde deel der boomen verbrandde, en al het groene gras verbrandde. 8 En de tweede engel bazuinde; en als een groote berg, van vuur brandende, werd in de zee geworpen, en het derde deel der zee werd bloed; 9 en het derde deel van de schepselen in de zee, die leven hadden, stierf; en het derde deel van de schepen verging. 10 En de derde engel bazuinde; en er viel uit den hemel een groote. ster, brandende als een fakkel, en zij viel op het derde deel der rivieren en op de fonteinen der wateren. 11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem, en het derde deel der wateren werd tot alsem, en vele menschen stierven door de wateren, omdat zij bitter gemaakt waren. 12 En de vierde engel bazuinde; en het derde deel der zon en het derde deel der maan en het

DERDE DEEL DER STERREN WERD GESLAGEN, OPDAT HET DERDE DEEL DAARVAN ZOU VERDUISTERD WORDEN, EN DE DAG VOOR EEN DERDE DEEL NIET ZOU LICHTEN, EN DE NACHT INSGELIJKS. 13 EN IK ZAG, EN IK HOORDE EEN AREND, VLIEGENDE IN HET MIDDEN DES HEMELS, ZEGGENDE MET EEN GROOTE STEM: WEE, WEE, WEE, HUN DIE OP DE AARDE WONEN, WEGENS DE OVERIGE STEMMEN VAN DE BAZUIN DER DRIE ENGELEN, DIE BAZUINEN ZULLEN."

"9:1 ¶ EN DE VIJFDE ENGEL BAZUINDE, EN IK ZAG EEN STER GEVALLEN UIT DEN HEMEL OP DE AARDE, EN HAAR WERD GEGEVEN DE SLEUTEL VAN DEN PUT DES AFGRONDS; 2 EN ZIJ OPENDE DEN PUT DES AFGRONDS; EN ROOK STEEG OP UIT DEN PUT ALS ROOK EENS GROOTEN OVENS; EN DE ZON EN DE LUCHT WERDEN VERDUISTERD DOOR DEN ROOK DES PUTS. 3 EN UIT DEN ROOK KWAMEN SPRINKHANEN OP DE AARDE; EN HUN WERD MACHT GEGEVEN, GELIJK DE SCHORPIOENEN DER AARDE MACHT HEBBEN. 4 EN HUN WERD GEZEGD, DAT ZIJ HET GRAS DER AARDE NIET ZOUDEN BESCHADIGEN, NOCH EENIG GROEN, NOCH EENIGEN BOOM, MAAR DE MENSCHEN, DIE HET ZEGEL GODS NIET AAN HUNNE VOORHOOFDEN HEBBEN. 5 EN HUN WERD GEGEVEN HEN NIET TE DOODEN, MAAR DAT ZIJ HEN VIJF MAANDEN ZOUDEN PIJNIGEN; EN HUNNE PIJNIGING WAS ALS DE PIJNIGING VAN EEN SCHORPIOEN, WANNEER HIJ EEN MENSCH GESTOKEN HEEFT. 6 EN IN DIE DAGEN ZULLEN DE MENSCHEN DEN DOOD ZOEKEN, EN DIEN GEENSZINS VINDEN; EN ZIJ ZULLEN BEGEEREN TE STERVEN, EN DE DOOD VLIEDT VAN HEN. 7 EN DE GEDAANTE DER SPRINKHANEN WAS GELIJK AAN PAARDEN, TOEGERUST TEN OORLOG; EN OP HUNNE HOOFDEN WAREN ALS KRONEN, AAN GOUD GELIJK; EN HUNNE AANGEZICHTEN WAREN ALS AANGEZICHTEN VAN MENSCHEN; 8 EN ZIJ HADDEN HAAR ALS HAAR VAN VROUWEN, EN HUNNE TANDEN WAREN ALS VAN LEEUWEN; 9 EN ZIJ HADDEN HARNASSEN ALS IJZEREN HARNASSEN; EN HET GERUISCH HUNNER VLEUGELEN WAS ALS HET GERUISCH VAN WAGENEN MET VELE PAARDEN, DIE TEN STRIJDE LOOPEN; 10 EN ZIJ HADDEN STAARTEN, DEN SCHORPIOENEN GELIJK, EN ANGELS; EN HUNNE KRACHT WAS IN HUNNE STAARTEN, OM DE MENSCHEN TE BESCHADIGEN VIJF MAANDEN. 11 ZIJ HADDEN OVER ZICH TOT KONING DEN ENGEL DES AFGRONDS, WIENS NAAM IN HET HEBREEUWSCH IS ABADDON; EN IN HET GRIEKSCH HEEFT HIJ DEN NAAM APOLLYON. {D. I. VERDERVER.} 12 HET ÉÉNE WEE IS VOORBIJ, ZIET, ER KOMEN NOG TWEE WEEËN NA DEZEN."

"13 ¶ EN DE ZESDE ENGEL BAZUINDE; EN IK HOORDE EEN STEM UIT DE VIER HOORNEN DES GOUDEN ALTAARS, DAT VOOR GOD WAS, 14 ZEGGENDE TOT DEN ZESDEN ENGEL, DIE DE BAZUIN HAD: ONTBIND DE VIER ENGELEN, DIE GEBONDEN ZIJN BIJ DE GROOTE RIVIER, DEN EUFRAAT. 15 EN DE VIER ENGELEN WERDEN

ONTBONDEN, DIE BEREID WAREN TEGEN DE URE EN DAG EN MAAND EN JAAR, OM HET DERDE DEEL DER MENSCHEN TE DOODEN. 16 EN HET GETAL VAN DE HEIRLEGERS DER RUITERIJ WAS TWEEMAAL TIENDUIZEND MAAL TIENDUIZEND; IK HOORDE HUN GETAL. 17 EN IK ZAG IN HET GEZICHT DE PAARDEN, EN DIE DAAROP ZATEN, ALDUS: ZIJ HADDEN VURIGE EN PURPERBLAUWE EN ZWAVELKLEURIGE HARNASSEN; EN DE HOOFDEN DER PAARDEN WAREN ALS HOOFDEN VAN LEEUWEN, EN UIT HUNNE MONDEN GING UIT VUUR EN ROOK EN ZWAVEL. 18 DOOR DEZE DRIE PLAGEN WERD HET DERDE DEEL DER MENSCHEN GEDOOD, DOOR HET VUUR EN DEN ROOK EN DEN ZWAVEL, DIE UIT HUNNE MONDEN UITGINGEN; 19 WANT DE KRACHT DER PAARDEN IS IN HUNNEN MOND EN IN HUNNE STAARTEN; WANT HUNNE STAARTEN ZIJN AAN SLANGEN GELIJK, EN HEBBEN HOOFDEN; EN ZIJ BESCHADIGEN DAARMEDE. 20 EN DE OVERIGE MENSCHEN, DIE NIET GEDOOD WAREN DOOR DEZE PLAGEN, BEKEERDEN ZICH NIET VAN DE WERKEN HUNNER HANDEN, DAT ZIJ NIET AANBADEN DE DUIVELEN, {DEMONEN.} EN DE GOUDEN EN ZILVEREN EN KOPEREN EN STEENEN EN HOUTEN AFGODEN, DIE NOCH ZIEN, NOCH HOOREN, NOCH WANDELEN KUNNEN; 21 EN ZIJ BEKEERDEN ZICH NIET VAN HUNNE DOODSLAGEN, NOCH VAN HUNNE TOOVERIJEN, NOCH VAN HUNNE HOERERIJ, NOCH VAN HUNNE DIEVERIJEN."

"10:1 ¶ EN IK ZAG EEN ANDEREN STERKEN ENGEL, NEDERDALENDE UIT DEN HEMEL, BEKLEED MET EEN WOLK, EN DE REGENBOOG OP ZIJN HOOFD, EN ZIJN AANGEZICHT ALS DE ZON, EN ZIJNE VOETEN ALS VUURZUILEN; 2 EN HIJ HAD IN ZIJNE HAND EEN GEOPEND BOEKSKE. EN HIJ ZETTE ZIJNEN RECHTERVOET OP DE ZEE, EN DEN LINKER OP DE AARDE. 3 EN HIJ RIEP MET EEN GROOTE STEM, GELIJK EEN LEEUW BRULT; EN TOEN HIJ RIEP, DEDEN DE ZEVEN DONDERSLAGEN HUNNE STEMMEN HOOREN. 4 EN TOEN DE ZEVEN DONDERSLAGEN GESPROKEN HADDEN, WILDE IK SCHRIJVEN; EN IK HOORDE EEN STEM UIT DEN HEMEL, DIE ZEIDE: VERZEGEL HETGEEN DE ZEVEN DONDERSLAGEN GESPROKEN HEBBEN, EN SCHRIJF DAT NIET. 5 EN DE ENGEL, DIEN IK ZAG STAAN OP DE ZEE EN OP DE AARDE, HIEF ZIJNE RECHTERHAND OP NAAR DEN HEMEL, 6 EN ZWOER BIJ HEM, DIE LEEFT TOT IN ALLE EEUWIGHEID, DIE GESCHAPEN HEEFT DEN HEMEL EN HETGEEN DAARIN IS, EN DE AARDE EN HETGEEN DAAROP IS, EN DE ZEE EN HETGEEN DAARIN IS, DAT ER GEEN UITSTEL MEER ZIJN ZAL; 7 MAAR IN DE DAGEN VAN DE STEM DES ZEVENDEN ENGELS, WANNEER HIJ BAZUINEN ZAL, ZAL OOK DE VERBORGENHEID GODS VOLEINDIGD WORDEN, GELIJK HIJ AAN ZIJNE SLAVEN, DE PROFETEN, VERKONDIGD HEEFT."

"8 ¶ EN DE STEM, DIE IK UIT DEN HEMEL GEHOORD HAD, SPRAK WEDEROM TOT MIJ, EN ZEIDE: GA HEEN, NEEM HET BOEKSKE, DAT GEOPEND IS IN DE HAND DES

engels, die op de zee en op de aarde staat. 9 En ik ging tot den engel, zeggende tot hem, mij het boekske te geven. En hij zeide tot mij: Neem het, en eet het op; en het zal uwen buik bitter maken, maar in uwen mond zal het zoet zijn als honig. 10 En ik nam het boekske uit de hand des engels, en at het op; en het was in mijnen mond zoet als honig, en toen ik het gegeten had, werd mijn buik bitter. 11 En men zeide tot mij: Gij moet wederom profeteeren over volken en natiën en talen en vele koningen."
"11:1 ¶ En mij werd een rietstok gegeven, gelijk een staf, en gezegd: Sta op, en meet den tempel Gods en het altaar, en die daarin aanbidden. 2 En het voorhof, dat buiten den tempel is, werp dat uit, en meet het niet; want het is den volken gegeven, en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden."
"3 ¶ En ik zal aan mijne twee getuigen macht geven, en zij zullen profeteeren duizend twee honderd zestig dagen, met zakken bekleed. 4 Dezen zijn de twee olijfboomen en de twee luchters, die voor den Heer der aarde staan. 5 En indien iemand hen wil beschadigen, zoo gaat vuur uit hunnen mond, en verslindt hunne vijanden; en indien iemand hen wil beschadigen, die moet alzoo gedood worden. 6 Dezen hebben macht den hemel te sluiten, opdat geen regen valle in de dagen hunner profeteering; en zij hebben macht over de wateren, om die in bloed te veranderen, en om de aarde te slaan met allerlei plage, zoo dikwerf zij willen. 7 En wanneer zij hunne getuigenis zullen voleindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opstijgt, krijg met hen voeren, en zal hen overwinnen en hen dooden. 8 En hun dood lichaam zal liggen op de straat der groote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook hun Heer gekruisigd is. 9 En die uit de volken en geslachten en talen en natiën zien hun dood lichaam drie dagen en een halven, en zij laten niet toe, dat hunne doode lichamen in een graf gelegd worden. 10 En die op de aarde wonen, verblijden zich over hen, en zijn vroolijk en zenden elkander geschenken, omdat deze twee profeten hen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden. 11 En na de drie dagen en een halven kwam de geest {Of „adem." } des levens uit God in hen, en zij stonden op hunne voeten, en een groote vrees viel op degenen, die hen zagen. 12 En ik hoorde {S. l. „En zij hoorden." } een groote stem uit den hemel tot hen zeggen: Stijgt herwaarts op! En zij stegen op naar den hemel in de wolk, en hunne vijanden aanschouwden

HEN. 13 EN IN DIE URE GESCHIEDDE EEN GROOTE AARDBEVING, EN HET TIENDE DEEL DER STAD VIEL, EN ZEVEN DUIZEND NAMEN VAN MENSCHEN WERDEN IN DE AARDBEVING GEDOOD; EN DE OVERIGEN WERDEN ZEER BEVREESD, EN GAVEN HEERLIJKHEID AAN DEN GOD DES HEMELS."

"14 ¶ HET TWEEDE WEE IS VOORBIJ; ZIET, HET DERDE WEE KOMT HAASTELIJK. 15 EN DE ZEVENDE ENGEL BAZUINDE, EN ER GESCHIEDDEN GROOTE STEMMEN IN DEN HEMEL, ZEGGENDE: HET KONINKRIJK DER WERELD VAN ONZEN HEER EN VAN ZIJNEN CHRISTUS IS GEKOMEN, EN HIJ ZAL HEERSCHEN TOT IN ALLE EEUWIGHEID. 16 EN DE VIER EN TWINTIG OUDSTEN, DIE VOOR GOD ZITTEN OP HUNNE TRONEN, VIELEN OP HUNNE AANGEZICHTEN, EN AANBADEN GOD, 17 ZEGGENDE: WIJ DANKEN U, HEER, GOD, ALMACHTIGE, DIE IS, EN DIE WAS, DAT GIJ UWE GROOTE KRACHT HEBT AANGENOMEN, 18 EN HEBT GEHEERSCHT! EN DE VOLKEN ZIJN TOORNIG GEWORDEN, EN UW TOORN IS GEKOMEN, EN DE TIJD DER DOODEN OM GEOORDEELD TE WORDEN, EN OM HET LOON TE GEVEN AAN UWE SLAVEN, DE PROFETEN, EN AAN DE HEILIGEN, EN AAN HEN, DIE UWEN NAAM VREEZEN, AAN DE KLEINEN EN DE GROOTEN, EN OM TE VERDORVEN, DIE DE AARDE VERDERVEN. 19 EN DE TEMPEL GODS IN DEN HEMEL WERD GEOPEND, {OF „EN DE TEMPEL GODS WERD GEOPEND IN DEN HEMEL." } EN DE ARK ZIJNS VERBONDS WERD GEZIEN IN ZIJNEN TEMPEL; EN ER GESCHIEDDEN BLIKSEMEN EN STEMMEN EN DONDERSLAGEN EN AARDBEVING EN GROOTE HAGEL."

"12:1 ¶ EN ER WERD EEN GROOT TEEKEN GEZIEN IN DEN HEMEL: EEN VROUW, BEKLEED MET DE ZON, EN DE MAAN ONDER HARE VOETEN, EN OP HAAR HOOFD EEN KROON VAN TWAALF STERREN. 2 EN ZIJ WAS ZWANGER, EN RIEP, ZIJNDE IN ARBEID EN IN PIJN OM TE BAREN. 3 EN ER WORD EEN ANDER TEEKEN GEZIEN IN DEN HEMEL, EN ZIE, EEN GROOTE, ROODE DRAAK, HEBBENDE ZEVEN HOOFDEN EN TIEN HOORNEN, EN OP ZIJNE HOOFDEN ZEVEN DIADEMEN. 4 EN ZIJN STAART SLEEPTE HET DERDE DEEL VAN DE STERREN DES HEMELS MEDE, EN WIERP ZE OP DE AARDE. EN DE DRAAK STOND VÓÓR DE VROUW, DIE BAREN ZOU; OPDAT, WANNEER ZIJ BAREN ZOU, HIJ HAAR KIND ZOU VERSLINDEN. 5 EN ZIJ BAARDE EEN MANNELIJKEN ZOON, DIE AL DE VOLKEN ZOU HOEDEN MET EEN IJZEREN STAF; EN HAAR KIND WERD WEGGERUKT TOT GOD EN TOT ZIJNEN TROON. 6 EN DE VROUW VLUCHTTE IN DE WOESTIJN, WAAR ZIJ EEN PLAATS HAD, DOOR GOD BEREID, OM DAAR GEVOED TE WORDEN DUIZEND TWEEHONDERD ZESTIG DAGEN. 7 EN ER WERD KRIJG IN DEN HEMEL: MICHAËL EN ZIJNE ENGELEN STREDEN TEGEN DEN DRAAK, EN DE DRAAK STREED EN ZIJNE ENGELEN; 8 EN HIJ OVERMOCHT NIET, EN HUNNE PLAATS WERD IN DEN HEMEL NIET MEER GEVONDEN. 9 EN DE GROOTE DRAAK WERD NEDERGEWORPEN, DE OUDE SLANG, DIE GENOEMD WORDT DUIVEL EN

SATAN, DIE HET GEHEELE AARDRIJK VERLEIDT; HIJ WERD NEDERGEWORPEN OP DE AARDE, EN ZIJNE ENGELEN WERDEN MET HEM NEDERGEWORPEN. 10 EN IK HOORDE EEN GROOTE STEM IN DEN HEMEL, ZEGGENDE: NU IS HET HEIL EN DE KRACHT EN HET KONINKRIJK GEWORDEN VAN ONZEN GOD EN HET GEZAG VAN ZIJNEN CHRISTUS; WANT DE AANKLAGER ONZER BROEDEREN, DIE HEN DAG EN NACHT VOOR ONZEN GOD AANKLAAGDE, IS NEDERGEWORPEN. 11 EN ZIJ, ZIJ HEBBEN HEM OVERWONNEN DOOR HET BLOED DES LAMS EN DOOR HET WOORD HUNNER GETUIGENIS; EN ZIJ HEBBEN HUN LEVEN NIET LIEFGEHAD TOT DEN DOOD TOE."

"12 ¶ DAAROM WEEST VROOLIJK, GIJ HEMELEN EN GIJ, DIE DAARIN WOONT! WEE DE AARDE EN DE ZEE! WANT DE DUIVEL IS TOT U NEDERGEKOMEN, EN HEEFT GROOTE GRAMSCHAP, WETENDE, DAT HIJ MAAR EEN KLEINEN TIJD HEEFT. 13 EN TOEN DE DRAAK ZAG, DAT HIJ OP DE AARDE GEWORPEN WAS, VERVOLGDE HIJ DE VROUW, DIE HET JONGSKE HAD GEBAARD. 14 EN AAN DE VROUW WERDEN DE TWEE VLEUGELEN VAN DEN GROOTEN AREND GEGEVEN, OPDAT ZIJ IN DE WOESTIJN ZOU VLIEGEN AAN HARE PLAATS, WAAR ZIJ GEVOED WORDT EEN TIJD EN TIJDEN EN EEN HALVEN TIJD, BUITEN HET GEZICHT DER SLANG. 15 EN DE SLANG WIERP ACHTER DE VROUW WATER UIT HAREN MOND ALS EEN RIVIER, OM HAAR DOOR DEN STROOM TE DOEN WEGVOEREN. 16 EN DE AARDE KWAM DE VROUW TE HULP, EN DE AARDE OPENDE HAREN MOND, EN VERZWOLG DE RIVIER, DIE DE DRAAK UIT ZIJNEN MOND GEWORPEN HAD. 17 EN DE DRAAK WERD VERTOORND OP DE VROUW, EN HIJ GING WEG OM KRIJG TE VOEREN TEGEN DE OVERIGEN VAN HAAR ZAAD, DIE DE GEBODEN GODS BEWAREN, EN DE GETUIGENIS VAN JEZUS HEBBEN."

"13:1 ¶ (12-18) EN IK {AND. „HIJ" NAM. DE DRAAK.} STOND OP HET ZAND DER ZEE; (13-1) EN IK ZAG UIT DE ZEE EEN BEEST OPSTIJGEN, HEBBENDE TIEN HOORNEN EN ZEVEN HOOFDEN, EN OP ZIJNE HOORNEN TIEN DIADEMEN, EN OP ZIJNE HOOFDEN NAMEN VAN LASTERING. 2 EN HET BEEST, DAT IK ZAG, WAS AAN EEN LUIPAARD GELIJK, EN ZIJNE VOETEN ALS VAN EEN BEER, EN ZIJN MOND ALS DE MOND VAN EEN LEEUW. EN DE DRAAK GAF HEM ZIJNE MACHT EN ZIJNEN TROON EN GROOT GEZAG. 3 EN IK ZAG ÉÉN VAN ZIJNE HOOFDEN ALS TOT DEN DOOD GEWOND, EN ZIJNE DOODELIJKE WONDE WERD GENEZEN; EN DE GEHEELE AARDE VERWONDERDE ZICH OVER HET BEEST. 4 EN ZIJ AANBADEN DEN DRAAK, OMDAT HIJ AAN HET BEEST GEZAG GEGEVEN HAD, EN ZIJ AANBADEN HET BEEST, ZEGGENDE: WIE IS AAN HET BEEST GELIJK? EN WIE KAN TEGEN HETZELVE KRIJG VOEREN? 5 EN AAN HETZELVE WERD EEN MOND GEGEVEN, DIE GROOTE DINGEN EN LASTERINGEN SPRAK, EN AAN HETZELVE WERD MACHT GEGEVEN OM DIT TE

DOEN TWEE EN VEERTIG MAANDEN. 6 EN HET OPENDE ZIJNEN MOND TOT LASTERINGEN TEGEN GOD, OM ZIJNEN NAAM TE LASTEREN, EN ZIJNEN TABERNAKEL, EN HEN, DIE IN DEN HEMEL WONEN. 7 EN AAN HETZELVE WERD MACHT GEGEVEN KRIJG TE VOEREN TEGEN DE HEILIGEN EN HEN TE OVERWINNEN, EN AAN HETZELVE WERD MACHT GEGEVEN OVER ALLE GESLACHT, EN VOLK, EN TAAL, EN NATIE. 8 EN ALLEN, DIE OP DE AARDE WONEN, ZULLEN HET AANBIDDEN, EEN IEDER, WIENS NAAM, VAN DE GRONDLEGGING DER WERELD AF, NIET GESCHREVEN STAAT IN HET BOEK DES LEVENS, DES LAMS, DAT GESLACHT IS. 9 INDIEN IEMAND OOREN HEEFT, DIE HOORE! 10 INDIEN IEMAND IN DE GEVANGENIS LEIDT, DIE GAAT IN DE GEVANGENIS; INDIEN IEMAND MET HET ZWAARD ZAL DOODEN, DIE MOET MET HET ZWAARD GEDOOD WORDEN. HIER IS DE VOLHARDING EN HET GELOOF DER HEILIGEN."
"11 ¶ EN IK ZAG EEN ANDER BEEST OPSTIJGEN UIT DE AARDE; EN HET HAD TWEE HOORNEN, AAN DIE VAN EEN LAM GELIJK, EN HET SPRAK ALS EEN DRAAK. 12 EN HET OEFENT AL DE MACHT VAN HET EERSTE BEEST UIT VOOR HETZELVE; EN HET MAAKT, DAT DE AARDE, EN DIE DAAROP WONEN, HET EERSTE BEEST AANBIDDEN, WELKS DOODELIJKE WONDE GENEZEN WAS. 13 EN HET DOET GROOTE TEEKENEN, ZOODAT HET ZELFS VUUR UIT DEN HEMEL DOET NEDERDALEN OP DE AARDE, VOOR DE MENSCHEN. 14 EN HET VERLEIDT HEN, DIE OP DE AARDE WONEN, DOOR DE TEEKENEN, DIE AAN HETZELVE GEGEVEN ZIJN VOOR HET BEEST TE DOEN, ZEGGENDE TOT HEN, DIE OP DE AARDE WONEN, DAT ZIJ VOOR HET BEEST, DAT DE WONDE DES ZWAARDS HAD EN WEDER LEEFDE, EEN BEELD ZOUDEN MAKEN. 15 EN HETZELVE WERD GEGEVEN AAN HET BEELD VAN HET BEEST ADEM TE GEVEN, OPDAT HET BEELD VAN HET BEEST OOK ZOU SPREKEN, EN MAKEN, DAT ALLEN, DIE HET BEELD VAN HET BEEST NIET AANBADEN, ZOUDEN GEDOOD WORDEN. 16 EN HET MAAKT, DAT MEN AAN ALLEN, KLEINEN EN GROOTEN, EN RIJKEN EN ARMEN, EN VRIJEN EN SLAVEN, EEN MERKTEEKEN GEVE OP HUNNE RECHTERHAND OF OP HUN VOORHOOFD; 17 EN DAT NIEMAND KAN KOOPEN OF VERKOOPEN, DAN DIE HET MERKTEEKEN HEEFT: DEN NAAM VAN HET BEEST, OF HET GETAL VAN ZIJNEN NAAM. 18 HIER IS DE WIJSHEID. DIE VERSTAND HEEFT, BEREKENE HET GETAL VAN HET BEEST; WANT HET IS EENS MENSCHEN GETAL, EN ZIJN GETAL IS ZES HONDERD ZES EN ZESTIG."
"14:1 ¶ EN IK ZAG, EN ZIET, HET LAM STAANDE OP DEN BERG SION, EN MET HEM HONDERD VIER EN VEERTIG DUIZEND, HEBBENDE ZIJNEN NAAM EN DEN NAAM ZIJNS VADERS OP HUNNE VOORHOOFDEN GESCHREVEN. 2 EN IK HOORDE EEN STEM UIT DEN HEMEL ALS EEN STEM VAN VELE WATEREN EN ALS EEN STEM VAN EEN GROOTEN DONDERSLAG; EN DE STEM, DIE IK HOORDE, WAS ALS VAN

HARPSPELERS, DIE OP HUNNE HARPEN SPELEN. 3 EN ZIJ ZONGEN EEN NIEUW LIED VOOR DEN TROON, EN VOOR DE VIER DIEREN EN DE OUDSTEN; EN NIEMAND KON HET LIED LEEREN DAN DE HONDERD VIER EN VEERTIG DUIZEND, DIE VAN DE AARDE GEKOCHT WAREN. 4 DEZEN ZIJN HET, DIE ZICH MET VROUWEN NIET BEVLEKT HEBBEN, WANT ZIJ ZIJN MAAGDEN; DEZEN ZIJN HET, DIE HET LAM VOLGEN, WAAR HET OOK HEENGAAT; DEZEN ZIJN UIT DE MENSCHEN GEKOCHT TOT EERSTELINGEN GODE EN HET LAM; 5 EN IN HUNNEN MOND IS GEEN BEDROG GEVONDEN; ZIJ ZIJN ONBERISPELIJK."

"6 ¶ EN IK ZAG EEN ANDEREN ENGEL, VLIEGENDE IN HET MIDDEN DES HEMELS, HEBBENDE HET EEUWIG EVANGELIE, OM HET TE VERKONDIGEN AAN HEN, DIE OP DE AARDE WONEN, EN AAN ALLE NATIE EN GESLACHT EN TAAL EN VOLK, 7 ZEGGENDE MET EEN GROOTE STEM: VREEST GOD, EN GEEFT HEM HEERLIJKHEID, WANT DE URE ZIJNS OORDEELS IS GEKOMEN; EN AANBIDT HEM, DIE DEN HEMEL EN DE AARDE EN DE ZEE EN DE FONTEINEN DER WATEREN GEMAAKT HEEFT. 8 EN EEN ANDERE, EEN TWEE DE ENGEL, VOLGDE, ZEGGENDE: GEVALLEN, GEVALLEN IS HET GROOTE BABYLON, DAT MET DEN WIJN DER GRAMSCHAP HARER HOERERIJ AL DE VOLKEN HEEFT GEDRENKT! 9 EN EEN ANDERE, EEN DERDE ENGEL, VOLGDE HEN, ZEGGENDE MET EEN GROOTE STEM: INDIEN IEMAND HET BEEST EN ZIJN BEELD AANBIDT, EN OP ZIJN VOORHOOFD OF OP ZIJNE HAND EEN MERKTEEKEN ONTVANGT, 10 DIE ZAL OOK DRINKEN VAN DEN WIJN DER GRAMSCHAP GODS, DIE ONGEMENGD IS INGESCHONKEN IN DEN DRINKBEKER ZIJNS TOORNS; EN HIJ ZAL GEPIJNIGD WORDEN MET VUUR EN ZWAVEL VOOR DE HEILIGE ENGELEN EN VOOR HET LAM. 11 EN DE ROOK HUNNER PIJNIGING STIJGT OP TOT IN ALLE EEUWIGHEID; EN ZIJ HEBBEN GEEN RUST DAG EN NACHT, DIE HET BEEST EN ZIJN BEELD AANBIDDEN, EN INDIEN IEMAND HET MERKTEEKEN ZIJNS NAAMS ONTVANGT. 12 HIER IS DE VOLHARDING DER HEILIGEN, DIE DE GEBODEN GODS EN HET GELOOF VAN JEZUS BEWAREN."

"13 ¶ EN IK HOORDE EEN STEM UIT DEN HEMEL ZEGGEN: SCHRIJF: WELGELUKZALIG DE DOODEN, DIE IN DEN HEER STERVEN, VAN NU AAN! JA, ZEGT DE GEEST, OPDAT ZIJ RUSTEN VAN HUNNEN ARBEID; WANT HUNNE WERKEN VOLGEN HEN. 14 EN IK ZAG, EN ZIET, EEN WITTE WOLK, EN OP DE WOLK EEN GEZETEN, DEN ZOON DES MENSCHEN GELIJK, HEBBENDE OP ZIJN HOOFD EEN GOUDEN KROON, EN IN ZIJNE HAND EEN SCHERPE SIKKEL. 15 EN EEN ANDERE ENGEL KWAM UIT DEN TEMPEL, ROEPENDE MET EEN GROOTE STEM TOT HEM, DIE OP DE WOLK ZAT: ZEND UWE SIKKEL EN MAAI! WANT DE URE OM TE MAAIEN IS GEKOMEN; WANT DE OOGST DER AARDE IS RIJP GEWORDEN. 16 EN DIE OP DE WOLK ZAT, ZOND ZIJNE SIKKEL OP DE AARDE, EN DE AARDE WERD GEMAAID. 17 EN EEN ANDERE ENGEL KWAM UIT DEN TEMPEL, DIE IN DEN HEMEL IS; EN OOK HIJ

HAD EEN SCHERPE SIKKEL. 18 EN EEN ANDERE ENGEL KWAM UIT HET ALTAAR, HEBBENDE MACHT OVER HET VUUR; EN HIJ RIEP MET EEN GROOT GEROEP TOT HEM, DIE DE SCHERPE SIKKEL HAD, ZEGGENDE: ZEND UWE SCHERPE SIKKEL, EN SNIJD DE TROSSEN VAN DEN WIJNSTOK DER AARDE, WANT ZIJNE DRUIVEN ZIJN RIJP. 19 EN DE ENGEL WIERP ZIJNE SIKKEL OP DE AARDE, EN SNEED DEN WIJNSTOK DER AARDE, EN WIERP ZE IN DEN GROOTEN WIJNPERSBAK VAN DE GRAMSCHAP GODS. 20 EN DE WIJNPERSBAK WERD BUITEN DE STAD GETREDEN, EN ER GING BLOED UIT DEN WIJNPERSBAK TOT AAN DE TOORNEN DER PAARDEN, DUIZEND ZES HONDERD STADIËN VER."

"15:1 ¶ EN IK ZAG IN DEN HEMEL EEN ANDER TEEKEN, GROOT EN WONDERBAAR: ZEVEN ENGELEN, DIE DE ZEVEN LAATSTE PLAGEN HADDEN; WANT MET DEZE IS DE GRAMSCHAP GODS VOLEINDIGD. 2 EN IK ZAG ALS EEN GLAZEN ZEE, MET VUUR GEMENGD, EN HEN, DIE DE OVERWINNING BEHAALD HADDEN OVER HET BEEST EN OVER ZIJN BEELD EN OVER HET GETAL ZIJNS NAAMS, STAANDE OP DE GLAZEN ZEE, HEBBENDE HARPEN GODS. 3 EN ZIJ ZONGEN HET LIED VAN MOZES, DEN SLAAF GODS, EN HET LIED DES LAMS, ZEGGENDE: GROOT EN WONDERBAAR ZIJN UWE WERKEN, HEER, GOD, ALMACHTIGE! RECHTVAARDIG EN WAARACHTIG ZIJN UWE WEGEN, GIJ KONING DER VOLKEN! 4 WIE ZOU U NIET VREEZEN, HEER! EN UWEN NAAM NIET VERHEERLIJKEN? WANT GIJ ALLEEN ZIJT HEILIG; WANT AL DE VOLKEN ZULLEN KOMEN, EN ZICH VOOR U NEERBUIGEN; OMDAT UWE GERECHTIGHEDEN ZIJN OPENBAAR GEWORDEN."

"5 ¶ EN NA DEZEN ZAG IK, EN DE TEMPEL VAN DEN TABERNAKEL DER GETUIGENIS IN DEN HEMEL WERD GEOPEND. 6 EN DE ZEVEN ENGELEN, DIE DE ZEVEN PLAGEN HADDEN, KWAMEN UIT DEN TEMPEL, BEKLEED MET REIN, BLINKEND LIJNWAAD, EN AAN DE BORST OMGORD MET GOUDEN GORDELS. 7 EN ÉÉN VAN DE VIER DIEREN GAF AAN DE ZEVEN ENGELEN ZEVEN GOUDEN SCHALEN, VOL MET DE GRAMSCHAP VAN GOD, DIE LEEFT TOT IN ALLE EEUWIGHEID. 8 EN DE TEMPEL WERD VERVULD MET ROOK VAN DE HEERLIJKHEID GODS EN VAN ZIJNE MACHT; EN NIEMAND KON IN DEN TEMPEL INGAAN, TOTDAT DE ZEVEN PLAGEN DER ZEVEN ENGELEN VOLEINDIGD WAREN."

"16:1 ¶ EN IK HOORDE EEN GROOTE STEM UIT DEN TEMPEL, ZEGGENDE TOT DE ZEVEN ENGELEN: GAAT HEEN, EN GIET DE ZEVEN SCHALEN DER GRAMSCHAP GODS OP DE AARDE UIT! 2 EN DE EERSTE GING HEEN, EN GOOT ZIJNE SCHAAL UIT OP DE AARDE; EN ER KWAM EEN KWAAD EN BOOS GEZWEER AAN DE MENSCHEN, DIE HET MERKTEEKEN VAN HET BEEST HADDEN, EN DIE ZIJN BEELD AANBADEN. 3 EN DE TWEEDE GOOT ZIJNE SCHAAL UIT OP DE ZEE; EN ZIJ WERD BLOED ALS VAN EEN DOODE; EN ALLE LEVENDE ZIEL STIERF IN DE ZEE. 4 EN DE DERDE GOOT ZIJNE

SCHAAL UIT OP DE RIVIEREN EN OP DE FONTEINEN DER WATEREN; EN ZIJ WERDEN BLOED. 5 EN IK HOORDE DEN ENGEL DER WATEREN ZEGGEN: GIJ ZIJT RECHTVAARDIG, GIJ, DIE ZIJT EN DIE WAART, DE HEILIGE, OMDAT GIJ ALDUS GEOORDEELD HEBT; 6 WANT BLOED VAN HEILIGEN EN PROFETEN HEBBEN ZIJ VERGOTEN; EN GIJ HEBT HUN BLOED TE DRINKEN GEGEVEN; ZIJ ZIJN HET WAARDIG. 7 EN IK HOORDE HET ALTAAR ZEGGEN: JA, HEER, GOD, ALMACHTIGE! UWE OORDEELEN ZIJN WAARACHTIG EN RECHTVAARDIG."

"8 ¶ EN DE VIERDE GOOT ZIJNE SCHAAL UIT OP DE ZON; EN HAAR WERD GEGEVEN DE MENSCHEN MET VUUR TE VERBRANDEN; 9 EN DE MENSCHEN WERDEN VERBRAND DOOR GROOTE HITTE; EN ZIJ LASTERDEN DEN NAAM VAN GOD, DIE MACHT OVER DEZE PLAGEN HAD; EN ZIJ BEKEERDEN ZICH NIET OM HEM HEERLIJKHEID TE GEVEN. 10 EN DE VIJFDE GOOT ZIJNE SCHAAL UIT OP DEN TROON VAN HET BEEST; EN ZIJN KONINKRIJK WERD VERDUISTERD; EN ZIJ KAUWDEN HUNNE TONGEN VAN PIJN, 11 EN LASTERDEN DEN GOD DES HEMELS VANWEGE HUNNE PIJNEN, EN VANWEGE HUNNE ZWEREN, EN BEKEERDEN ZICH NIET VAN HUNNE WERKEN."

"12 ¶ EN DE ZESDE GOOT ZIJNE SCHAAL UIT OP DE GROOTE RIVIER, DEN EUFRAAT; EN ZIJN WATER DROOGDE UIT, OPDAT DE WEG DER KONINGEN, DIE VAN DEN OPGANG DER ZON KOMEN, BEREID ZOU WORDEN. 13 EN IK ZAG UIT DEN MOND VAN DEN DRAAK, EN UIT DEN MOND VAN HET BEEST, EN UIT DEN MOND VAN DEN VALSCHEN PROFEET DRIE ONREINE GEESTEN ALS KIKVORSCHEN; 14 WANT HET ZIJN GEESTEN VAN DUIVELEN, DIE TEEKENEN DOEN, WELKE UITGAAN TOT DE KONINGEN VAN HET GANSCHE AARDRIJK, OM HEN TE VERZAMELEN TOT DEN KRIJG VAN DIEN GROOTEN DAG DES ALMACHTIGEN GODS. 15 ZIE, IK KOM ALS EEN DIEF. WELGELUKZALIG HIJ, DIE WAAKT EN ZIJNE KLEEDEREN BEWAART, OPDAT HIJ NIET NAAKT WANDELE, EN MEN ZIJNE SCHAAMTE NIET ZIE! 16 EN ZIJ VERZAMELDEN HEN AAN DE PLAATS, IN HET HEBREEUWSCH GENAAMD ARMAGÉDON."

"17 ¶ EN DE ZEVENDE GOOT ZIJNE SCHAAL UIT IN DE LUCHT, EN ER GING EEN GROOTE STEM UIT DEN TEMPEL DES HEMELS, VAN DEN TROON, ZEGGENDE: HET IS GESCHIED! 18 EN ER GESCHIEDDEN BLIKSEMEN EN STEMMEN EN DONDERSLAGEN, EN ER GESCHIEDDE EEN GROOTE AARDBEVING, ZOOALS NIET GESCHIED WAS VAN DAT ER MENSCHEN OP DE AARDE WAREN, ZULK EEN AARDBEVING, ZÓÓ GROOT. 19 EN DE GROOTE STAD WERD TOT DRIE DEELEN; EN DE STEDEN DER VOLKEN VIELEN; EN HET GROOTE BABYLON WERD VOOR GOD GEDACHT, OM HAAR TE GEVEN DEN DRINKBEKER VAN DEN WIJN DER GRAMSCHAP ZIJNS TOORNS. 20 EN ALLE EILAND VLOOD, EN BERGEN WERDEN NIET GEVONDEN. 21 EN EEN GROOTE HAGEL, EEN TALENT ZWAAR, VIEL UIT DEN HEMEL OP DE MENSCHEN; EN DE MENSCHEN

lasterden God vanwege de plaag des hagels; want zijne plaag was zeer groot."
"17:1 ¶ En één uit de zeven engelen, die de zeven schalen hadden, kwam en sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u toonen het oordeel der groote hoer, die op vele wateren zit, 2 met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben; en die de aarde bewonen, zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij. 3 En hij voerde mij in den geest naar een woestijn; en ik zag een vrouw gezeten op een scharlakenrood beest, vol namen van lastering, hebbende zeven hoofden en tien hoornen. 4 En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud en edelgesteente en paarlen, en zij had een gouden drinkbeker in hare hand, vol van gruwelen en van de onreinheden harer hoererij; 5 en op haar voorhoofd was een naam geschreven: Verborgenheid, het groote Babyion, de moeder van de hoeren en van de gruwelen der aarde. 6 En ik zag de vrouw dronken van het bloed der heiligen en van het bloed der getuigen van Jezus. En haar ziende, verwonderde ik mij met groote verwondering."
"7 ¶ En de engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en van het beest, dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden en de tien hoornen heeft. 8 Het beest, dat gij gezien hebt, was, en is niet, en zal uit den afgrond opstijgen en ten verderve gaan; en die op de aarde wonen, wier namen, van de grondlegging der wereld af, niet geschreven zijn in het boek des levens, zullen zich verwonderen, als zij het beest zien, dat was en niet is en zijn zal. 9 Hier is het verstand, dat wijsheid heeft: De zeven hoofden zijn zeven bergen, waar de vrouw op zit. 10 En het zijn zeven koningen: vijf zijn gevallen, de één is, de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een korten tijd blijven. 11 En het beest, dat was en niet is, het is ook zelf de achtste, en het is uit de zeven, en gaat ten verderve. 12 En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die nog geen koninkrijk ontvangen hebben, maar gezag ontvangen als koningen op ééne ure met het beest. 13 Dezen hebben eenerlei meening, en geven hunne macht en hun gezag an het beest."
"14 ¶ Dezen zullen krijgvoeren tegen het Lam, en het Lam zal hen overwinnen — want het is een Heer der heeren en een Koning der koningen — en die met hem zijn, geroepenen en uitverkorenen en

GETROUWEN. 15 EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: DE WATEREN, DIE GIJ GEZIEN HEBT, WAAR DE HOER ZIT, ZIJN VOLKEN EN SCHAREN EN NATIËN EN TONGEN. 16 EN DE TIEN HOORNEN, DIE GIJ GEZIEN HEBT, EN HET BEEST, DEZEN ZULLEN DE HOER HATEN, EN HAAR WOEST EN NAAKT MAKEN, EN HAAR VLEESCH ETEN, EN HAAR MET VUUR VERBRANDEN; 17 WANT GOD HEEFT IN HUNNE HARTEN GEGEVEN, OM ZIJNE MEENING TE DOEN, EN EENERLEI MEENING TE DOEN, EN HUN KONINKRIJK AAN HET BEEST TE GEVEN, TOTDAT DE WOORDEN GODS ZULLEN VERVULD ZIJN. 18 EN DE VROUW, DIE GIJ GEZIEN HEBT, IS DE GROOTE STAD, DIE KONINGSCHAP HEEFT OVER DE KONINGEN DER AARDE."

"18:1 ¶ NA DEZEN ZAG IK EEN ANDEREN ENGEL UIT DEN HEMEL NEDERDALEN, HEBBENDE GROOTE MACHT; EN DE AARDE WERD VERLICHT DOOR ZIJNE HEERLIJKHEID. 2 EN HIJ RIEP MET EEN GROOTE STEM, ZEGGENDE: GEVALLEN, GEVALLEN IS HET GROOTE BABYLON! EN HET IS GEWORDEN DE WOONSTEDE VAN DUIVELEN, EN DE BEWAARPLAATS VAN ELKEN ONREINEN GEEST EN DE BEWAARPLAATS VAN ELKEN ONREINEN EN GEHATEN VOGEL; 3 WANT VAN DEN WIJN DER GRAMSCHAP HARER HOERERIJ HEBBEN AL DE VOLKEN GEDRONKEN, EN DE KONINGEN DER AARDE HEBBEN MET HAAR GEHOEREERD, EN DE KOOPLIEDEN DER AARDE ZIJN RIJK GEWORDEN DOOR DE MACHT HARER WEELDE. 4 EN IK HOORDE EEN ANDERE STEM UIT DEN HEMEL, ZEGGENDE: GAAT UIT VAN HAAR, MIJN VOLK! OPDAT GIJ MET HARE ZONDEN GEEN GEMEENSCHAP HEBT, EN OPDAT GIJ VAN HARE PLAGEN NIET ONTVANGT; 5 WANT HARE ZONDEN ZIJN OPEENGEHOOPT TOT AAN DEN HEMEL, EN GOD HEEFT HARER ONGERECHTIGHEDEN GEDACHT. 6 VERGELDT HAAR, EVENALS OOK ZIJ VERGOLDEN HEEFT, EN VERDUBBELT HAAR DUBBEL NAAR HARE WERKEN; IN DEN DRINKBEKER, DIEN ZIJ GEMENGD HEEFT, MENGT HAAR DUBBEL. 7 NAARMATE ZIJ ZICHZELVE VERHEERLIJKT HEEFT EN WEELDERIG GEWEEST IS, GEEFT HAAR NAAR DIE MATE PIJNIGING EN ROUW! WANT ZIJ ZEGT IN HAAR HART: IK ZIT ALS KONINGIN, EN BEN GEEN WEDUWE, EN ZAL GEEN ROUW ZIEN. 8 DAAROM ZULLEN HARE PLAGEN KOMEN OP ÉÉNEN DAG, DOOD EN ROUW EN HONGER, EN MET VUUR ZAL ZIJ VERBRAND WORDEN; WANT STERK IS DE HEERE GOD, DIE HAAR OORDEELT."

"9 ¶ 10 VAN VERRE STAANDE UIT VREES VOOR HARE PIJNIGING, ZEGGENDE: WEE, WEE, DE GROOTE STAD BABYLON, DE STERKE STAD! WANT IN ÉÉNE URE IS UW OORDEEL GEKOMEN. 11 EN DE KOOPLIEDEN DER AARDE WEENEN EN TREUREN OVER HAAR, OMDAT NIEMAND HUNNE WAAR MEER KOOPT: 12 WAAR VAN GOUD, EN VAN ZILVER, EN VAN EDELGESTEENTE, EN VAN PAARLEN, EN VAN FIJN LIJNWAAD, EN VAN PURPER, EN VAN ZIJDE, EN VAN SCHARLAKEN, EN ALLERLEI WELRIEKEND HOUT, EN ALLERLEI GEREEDSCHAP VAN IVOOR, EN ALLERLEI GEREEDSCHAP VAN

het kostelijkste hout en van koper en van ijzer en van marmer, 13 en kaneel, en nagelen, en reukwerk, en balsem, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem, en tarwe, en runderen, en schapen, en van paarden, en van wagenen, en van lichamen, en zielen der menschen. 14 En het ooft, de begeerte uwer ziel, is van u geweken, en alle lekkere en schitterende dingen zijn voor u verloren; en men zal ze nooit meer vinden. 15 De kooplieden dezer dingen, die door haar rijk geworden zijn, zullen van verre staan uit vrees voor hare pijniging, weenende en rouw bedrijvende, 16 zeggende: Wee, wee de groote stad! die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper, en scharlaken, en versierd met goud en edelgesteente, en paarlen; want in ééne ure is zóó groot een rijkdom verwoest! 17 En iedere stuurman, en een ieder, die naar een plaats vaart, en zeelieden, en zoovelen op de zee bezig zijn, stonden van verre, 18 en riepen, den rook van haren brand ziende, zeggende: Welke stad was aan die groote stad gelijk? 19 En zij wierpen stof op hunne hoofden, en, weenende en rouw bedrijvende, riepen zij, zeggende: Wee, wee de groote stad! waarin allen, die schepen in zee hadden, door hare kostelijkheid rijk werden; want in ééne ure is zij verwoest geworden! 20 Wees vroolijk over haar, gij hemel! en gij heiligen en apostelen en profeten! want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld. 21 En een sterke engel hief een steen op, als een grooten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Aldus zal de groote stad Babylon met geweld geworpen worden; en zij zal niet meer gevonden worden. 22 En de stem van harpspelers en zangers en fluiters en bazuiners zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van eenige kunst zal meer in u gevonden worden, en geen geluid des molens zal meer in u gehoord worden; 23 en geen licht der lamp zal meer in u schijnen, en geen stem van bruidegom en bruid zal meer in u gehoord worden. Want uwe kooplieden waren de grooten der aarde; want door uwe tooverij zijn al de volken verleid geworden; 24 en in haar werd gevonden het bloed van profeten en heiligen, en van allen, die op de aarde geslacht zijn."

"19:1 ¶ Na dezen hoorde ik als een groote stem van een groote schaar in den hemel, zeggende: Halleluja! het heil en de heerlijkheid en de macht onzes Gods! 2 Want zijne oordeelen zijn waarachtig en rechtvaardig; want Hij heeft de groote hoer geoordeeld, die de aarde verdorven heeft met hare hoererij, en Hij heeft het bloed zijner

slaven van hare hand gewroken. 3 En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook stijgt op tot in alle eeuwigheid. 4 En de vier en twintig oudsten en de vier dieren vielen neder, en aanbaden God, die op den troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!"
"5 ¶ En van den troon ging een stem uit, zeggende: Prijst onzen God, gij, al zijne slaven, en gij, die Hem vreest, kleinen en grooten! 6 En ik hoorde als een stem van een groote schaar, en als een stem van vele wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja! want de Heer, onze God, de Almachtige, heeft zijne koninklijke heerschappij aanvaard. 7 Laat ons blijde zijn en juichen, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en zijne vrouw heeft zich toebereid, 8 en haar is gegeven, dat zij bekleed zij met fijn lijnwaad, blinkend en rein; want het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen. 9 En hij zeide tot mij: Schrijf: Welgelukzalig, die geroepen zijn tot den maaltijd van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods. 10 En ik viel voor zijne voeten neder om hem te aanbidden; en hij zeide tot mij: Zie, dat gij dit niet doet; ik ben een medeslaaf van u en van uwe broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God! Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie."
"11 ¶ En ik zag den hemel geopend; en zie, een wit paard, en die daarop zat, genaamd Getrouw en Waarachtig, en hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid. 12 En zijne oogen waren gelijk een vlam vuurs, en op zijn hoofd waren vele diademen; en hij had een naam geschreven, dien niemand kent dan hij-zelf; 13 en hij was bekleed met een kleed in bloed gedoopt; en zijn naam wordt genoemd het Woord Gods. 14 En de heirlegers, die in den hemel zijn, volgden hem op witte paarden, bekleed met wit, rein, fijn lijnwaad. 15 En uit zijnen mond ging een scherp, tweesnijdend zwaard, opdat hij daarmede de volken slaan zou; en hij zal hen hoeden met een ijzeren roede; en hij treedt den wijnpersbak van den wijn der gramschap van den toorn des almachtigen Gods. 16 En hij heeft op zijn kleed en op zijne heup een naam geschreven: Koning der koningen en Heer der heeren. 17 En ik zag een engel staande in de zon; en hij riep met een groote stem, zeggende tot al de vogelen, die in het midden des hemels vlogen: Komt herwaarts, verzamelt u tot den grooten maaltijd Gods, 18 opdat gij vleesch eet van koningen, en vleesch van oversten over duizend, en vleesch van sterken, en vleesch van paarden en van hen, die daarop zitten, en vleesch van allen, beide

van vrijen en slaven, en kleinen en grooten. 19 En ik zag het beest en de koningen der aarde en hunne heirlegers, vergaderd om krijg te voeren tegen hem, die op het paard zat en tegen zijn heirleger. 20 En het beest werd gegrepen, en met hetzelve de valsche profeet, die de teekenen voor zijn aangezicht gedaan had, waardoor hij verleidde hen, die het merkteeken van het beest ontvangen hadden, en die zijn beeld aanbaden. Deze twee werden levend geworpen in den poel des vuurs, die met zwavel brandt. 21 En de overigen werden gedood met het zwaard van hem, die op het paard zat, dat uit zijnen mond ging; en al de vogelen werden verzadigd met hun vleesch."

"20:1 ¶ En ik zag een engel nederdalen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds en een groote keten in zijne hand. 2 En hij greep den draak, de oude slang, welke de duivel en satan is, en bond hem duizend jaren; 3 en wierp hem in den afgrond, en sloot, en verzegelde dien boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden voleindigd zijn; daarna moet hij een kleinen tijd worden losgelaten. 4 En ik zag tronen, en zij zaten daarop; en hun werd het oordeel gegeven; en ik zag de zielen dergenen, die om de getuigenis van Jezus en om het woord Gods onthoofd waren, en die het beest of zijn beeld niet hadden aangebeden, en het merkteeken aan hun voorhoofd en aan hunne hand niet ontvangen hadden; en zij leefden en heerschten met Christus duizend jaren: 5 de overige der dooden werden niet levend, totdat de duizend jaren voleindigd waren. Dit is de eerste opstanding. 6 Welgelukzalig en heilig die aan de eerste opstanding deel heeft; over dezen heeft de tweede dood geen macht; maar zij zullen priesters zijn van God en van Christus, en zullen met hem heerschen duizend jaren. 7 En wanneer de duizend jaren zullen voleindigd zijn, zal de satan uit zijne gevangenis worden losgelaten; 8 en hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, om hen tot den krijg te verzamelen, wier getal is als het zand der zee. 9 En zij kwamen op over de breedte der aarde, en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad; en er daalde vuur neder van God, {„Van God" komt in vele handschriften niet voor.} uit den hemel, en verslond hen. 10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en zwavel, waar zoowel het beest als de valsche profeet zijn, en zij zullen gepijnigd worden, dag en nacht, tot in alle eeuwigheid."

Openbaring 20 en 21

"11 ¶ En ik zag een grooten witten troon, en hem die daarop zat, voor wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloden, en geen plaats werd voor die gevonden. 12 En ik zag de dooden, klein en groot, staande voor den troon, en er werden boeken geopend; en een ander boek werd geopend, 't welk dat des levens is. En de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken. 13 En de zee gaf de dooden, die in haar waren, en de dood en de hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} gaven de dooden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hunne werken. 14 En de dood en de hades {Plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan.} werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede dood, de poel des vuurs. 15 En indien iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs."

"21:1 ¶ En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer. 2 En ik zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God, toebereid als een bruid, die voor haren man versierd is. 3 En ik hoorde een groote stem uit den hemel, {S. l. „troon."} zeggende: Zie, de tabernakel Gods is bij de menschen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volk {S. l. „zijne volken."} zijn, en God zelf zal bij hen zijn, hun God. 4 En God zal elke traan van hunne oogen afwisschen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geschrei, noch moeite zal er meer zijn; want de eerste dingen zijn voorbij gegaan. 5 En die op den troon zat, zeide: Zie, ik maak alle dingen nieuw. En hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn getrouw en waarachtig. 6 En hij zeide tot mij: Het is geschied! Ik ben de alpha en de omega, het begin en het einde. Wie dorst, dien zal ik geven uit de fontein van het water des levens om niet. 7 Die overwint, zal deze dingen beërven, en Ik zal hem tot een God zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn. 8 Maar den vreesachtigen, en ongeloovigen, en gruweldaders, en moordenaars, en hoereerders, en toovenaars, en afgodendienaars, en allen leugenaars — hun deel is in den poel, die met vuur en zwavel brandt, hetwelk is de tweede dood."

"9 ¶ En een van de zeven engelen, die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam en sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u de bruid, de vrouw des Lams, toonen. 10 En hij

Openbaring 21 en 22

voerde mij weg in den geest op een grooten en hoogen berg, en toonde mij de heilige stad Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God, 11 hebbende de heerlijkheid Gods. Haar licht was aan het kostelijkst gesteente gelijk, als een jaspissteen, schitterend gelijk kristal. 12 Zij had een grooten en hoogen muur, had twaalf poorten, en aan de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke die der twaalf stammen der zonen Israëls zijn: 13 aan het oosten drie poorten; en aan het noorden drie poorten; en aan het zuiden drie poorten; en aan het westen drie poorten. 14 En de muur der stad had twaalf fondamenten, en daarop de twaalf namen der twaalf apostelen des Lams. 15 En die met mij sprak, had een gouden rietstok als maat, opdat hij de stad en hare poorten en haren muur zou meten. 16 En de stad lag in het vierkant, en hare lengte was zoo groot als hare breedte. En hij mat de stad met den rietstok op twaalf duizend stadiën; hare lengte en hare breedte en hare hoogte waren gelijk. 17 En hij mat haren muur, honderd vier en veertig ellen, de maat eens menschen, dat is des engels. 18 En de bouw van haren muur was jaspis; en de stad was zuiver goud, aan zuiver glas gelijk. 19 De fondamenten van den muur der stad waren met allerlei edelgesteente versierd. Het eerste fondament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, 20 het vijfde sardónix, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beryl, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacinth, het twaalfde amethyst. 21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, elke der poorten was uit één paarl. En de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorschijnend glas. 22 En ik zag geen tempel in haar; want de Heer, God, de Almachtige, is haar tempel, en het Lam. 23 En de stad heeft de zon en de maan niet noodig om haar te beschijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is hare lamp. 24 En de volken zullen in haar licht wandelen, en de koningen der aarde zullen hunne heerlijkheid tot haar brengen. 25 En hare poorten zullen des daags niet gesloten worden; want geen nacht zal daar zijn; 26 en men zal de heerlijkheid en de eer der volken tot haar brengen. 27 En in haar zal niets onreins binnengaan, noch hetgeen gruwel en leugen doet, maar alleen die geschreven zijn in het boek des levens des Lams."

"22:1 ¶ En hij toonde mij een rivier van water des levens, klaar als kristal, uitgaande van den troon Gods en des Lams. 2 In het midden

VAN HARE STRAAT EN DER RIVIER, AAN DEZE EN AAN GENE ZIJDE, WAS DE BOOM DES LEVENS, DRAGENDE TWAALF VRUCHTEN, ELKE MAAND ZIJNE VRUCHT GEVENDE; EN DE BLADEREN DES BOOMS WAREN TOT GENEZING DER VOLKEN. 3 EN ER ZAL GEEN VERVLOEKING MEER ZIJN; EN DE TROON GODS EN DES LAMS ZAL DAARIN ZIJN; EN ZIJNE SLAVEN ZULLEN HEM DIENEN, 4 EN ZIJ ZULLEN ZIJN AANGEZICHT ZIEN, EN ZIJN NAAM ZAL OP HUNNE VOORHOOFDEN ZIJN. 5 EN ER ZAL GEEN NACHT MEER ZIJN, EN GEEN LAMP EN GEEN LICHT DER ZON IS ER NOODIG; WANT DE HEERE GOD ZAL OVER HEN LICHTEN, EN ZIJ ZULLEN HEERSCHEN TOT IN ALLE EEUWIGHEID."

"6 ¶ EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: DEZE WOORDEN ZIJN GETROUW EN WAARACHTIG; EN DE HEER, DE GOD VAN DE GEESTEN DER PROFETEN, HEEFT ZIJNEN ENGEL GEZONDEN, OM ZIJNEN SLAVEN TE TOONEN, HETGEEN SPOEDIG GESCHIEDEN MOET. 7 EN ZIE, IK KOM HAASTELIJK! WELGELUKZALIG DIE DE WOORDEN DER PROFETIE DEZES BOEKS BEWAART! 8 EN IK, JOHANNES, BEN HET, DIE DEZE DINGEN HOORDE EN ZAG. EN TOEN IK ZE HOORDE EN ZAG, VIEL IK NEDER OM TE AANBIDDEN VOOR DE VOETEN DES ENGELS, DIE MIJ DEZE DINGEN TOONDE. 9 EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: ZIE, DAT GIJ DIT NIET DOET; IK BEN EEN MEDESLAAF VAN U EN VAN UWE BROEDEREN, DE PROFETEN, EN VAN HEN, DIE DE WOORDEN DEZES BOEKS BEWAREN; AANBID GOD! 10 EN HIJ ZEIDE TOT MIJ: VERZEGEL DE WOORDEN DER PROFETIE DEZES BOEKS NIET! DE TIJD IS NABIJ. 11 DIE ONRECHT DOET, DOE NOG ONRECHT; EN DIE VUIL IS, MAKE ZICH NOG VUIL; EN DIE RECHTVAARDIG IS, DOE NOG GERECHTIGHEID; EN DIE HEILIG IS, HEILIGE ZICH NOG. 12 ZIE, IK KOM HAASTELIJK, EN MIJN LOON IS BIJ MIJ, OM EEN IEGELIJK TE VERGELDEN, GELIJK ZIJN WERK ZIJN ZAL. 13 IK BEN DE ALPHA EN DE OMÉGA, DE EERSTE EN DE LAATSTE, HET BEGIN EN HET EINDE. 14 WELGELUKZALIG, DIE HUNNE KLEEDEREN WASSCHEN, OPDAT ZIJ RECHT HEBBEN OP DEN BOOM DES LEVENS, EN OPDAT ZIJ DOOR DE POORTEN INGAAN IN DE STAD. 15 BUITEN ZIJN DE HONDEN, EN DE TOOVENAARS, EN DE HOEREERDERS, EN DE MOORDENAARS, EN DE AFGODENDIENAARS, EN EEN IEGELIJK, DIE DE LEUGEN LIEFHEEFT EN DOET. 16 IK, JEZUS, HEB MIJNEN ENGEL GEZONDEN, OM U DEZE DINGEN TE BETUIGEN IN DE GEMEENTEN. IK BEN DE WORTEL EN HET GESLACHT DAVIDS, DE BLINKENDE MORGENSTER. 17 EN DE GEEST EN DE BRUID ZEGGEN: KOM! EN DIE HET HOORT, ZEGGE: KOM! EN DIE DORST HEEFT, KOME; DIE WIL, NEME HET WATER DES LEVENS OM NIET. 18 IK BETUIG AAN EEN IEDER, DIE DE WOORDEN DER PROFETIE DEZES BOEKS HOORT: ZOO IEMAND AAN DEZE DINGEN TOEVOEGT, GOD ZAL HEM TOEVOEGEN DE PLAGEN, DIE IN DIT BOEK GESCHREVEN STAAN; 19 EN ZOO IEMAND VAN DE WOORDEN DES BOEKS DEZER PROFETIE AFDOET, GOD ZAL ZIJN

DEEL AFDOEN VAN DEN BOOM DES LEVENS EN VAN DE HEILIGE STAD, VAN DE DINGEN, DIE IN DIT BOEK GESCHREVEN STAAN."
"20 ¶ DIE DEZE DINGEN GETUIGT, ZEGT: JA, IK KOM HAASTELIJK. — AMEN! KOM, HEER JEZUS! 21 DE GENADE DES HEEREN JEZUS CHRISTUS ZIJ MET AL DE HEILIGEN!"

(MATTHEÜS 1:1-OPENBARING 22:21 VOORHOEVE 1877)